

N

N, n n. (-,-) : *das große N*, an N bras g., an N skrivet bras g., ar bennlizherenn N b. ; *das kleine n*, an n munut g., an n skrivet bihan g.

N [berradur evit **Norden**] : norzh g., hanternoz g., kreiznoz g., nort g.

'n [berradur evit **ein**] : ur, un, ul.

na estl. : *na ! hama ! alo 'ta ! hola ! hola 'vat ! hopala ! hopalaba ! ma ! tê ! tie ! dal ! u ! u chekon ! che ! atoue ! feiz ! ha ! neuze 'ta ! ; na junger Mann ! neuze 'ta paotr yaouank ! ; na endlich ! a-benn ar fin ! a-benn an diwezh ! erfin ! d'an diwezh ! en diwezh ! diwar ar mare ! setu eñ pelloc'h ! ; na und ? ha neuze ? ha goude ? petra a rafe an dra-se ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? ha forzh a ran gant an dra-se ? petra vern ? pe forzh zo ? na pa vefe ? na bezañ ! hag evit-se ! nag evit-se ! ; na, und ob ! feiz ya ! ya da ! sur 'vat ! nebaon ! douetañs ebet ! na petra 'ta ! membri ! ; na so etwas ! na so was ! nag a draoù ! pebezh abadenn ! petore abadenn ! setu aze un abadenn ! hopala ! hopalaba ! ma ! to to ! o to to ! u ! u chekon ! che ! uc'hu ! oei ! serpital ! ta ta ! ta ta ! ha ! hama ! o ma ! ; na ja ! ma ! ba ! ; na schön ! na gut ! bezet ! mat ! kent a se ! ma ! hama ! ; na schön, dann gehen wir, koulz eo deomp mont kuit neuze - ma ! kent a se, kerzhomp kuit ! - mat ! aet omp neuze ! ; na warte ! gortoz 'ta ! ; na klar ! ya 'vat ! ya sur ! splann eo ! evel-just ! na petra 'ta ! ya da ! ya a-walc'h ! sur 'vat ! o damm ya ! ya dam ! ya tre ! membri !*

Nabe b. (-,-n) : **1.** moell-karr g., moell rod b., bendell-rod g., begel-rod g., pod-rod g., pod-karr g. ; *eine Nabe mit einem Ring versehen*, fretañ ur bendell ; *die Naben der Räder stoßen aneinander*, en em stokañ a ra ar moelloù-kirri an eil ouzh egile ; *die Naben quietschen*, gwigourat (chourikal) a ra moelloù ar c'harr ; **2.** [treuzdougen] *Luftfahrtnabe*, skoulm aerlinennoù g., kroashent aerlinennoù g., aerborzh kemmarsav g.

Nabel g. (-s,-) : **1.** [korf.] begel g., bouton-kof g., bouton-korf g., bouton krampouezh g., bouton-koko g., bouton-kreiz g., bouton rous g. ; **2.** [dre skeud.] *du bist nicht der Nabel der Welt*, arabat dit krediñ e sav an heol ez revr !

Nabelbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] avelenn ar begel b., avelenn-vegell b., begel-avel g., begel-tarzh g., ogad begel g., tarzh ar begel g. (Gregor).

Nabelschau b. (-) : emgreizennegezh b., meañs b., emlorc'h g., emgarantez dreistmuzul b., narkisegezh b. ; *er betreibt Nabelschau*, krediñ a ra dezhañ e sav an heol en e revr, troet eo gantañ e-unan, karg eo gantañ e-unan, douget eo dezhañ e-unan, krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded.

Nabelschnur b. (-,-schnüre) : [korf.] funig ar begel b., gor ar begel g., kordennig-vegell b., kordonenn ar begel

b., neudenn ar vuhez b., begel g., P. chadenn gentañ b., kordenn ar gwir b., kordaouenn ar gwir b., kordonenn ar gwir b. ; *die Nabelschnur durchtrennen, die Nabelschnur abschneiden*, troc'hañ funig ar begel, troc'hañ funig ur babig nevez-c'hanet.

Nabelschwein n. (-s,-e) : [loen.] pekari g.

Nabenhöhle b. (-,-n) : [tekn.] poull-rod g.

Nabob g. (-s,-s) : nabab b.

Nabucco g. : [Verdi] Nabucco g., Nabukodonozor g.

Nabû-kudurri-usur g. : [istor] Nabukodonozor g., Naboukadnesar g.

nach araog. (t-d-b) : **1.** [en egor] da, etrezek, etramek, da-gaout, war-gaout, davit, war-zu, da-geñver, trema ; *nach Hause gehen*, mont (distreiñ) d'ar gêr (d'e gêr), mont d'an ti (d'e di), kêrat, mont sa'r gêr, mont sa'n ti ; *komm zu mir nach Hause*, deus du-mañ ; *nach oben*, war-laez, d'al laez, d'an nec'h, d'ar c'hrec'h, d'al lein, er vann, e-barzh ar vann ; *nach jeder Richtung*, da bep lec'h, da bep tu, da gement roud 'zo, dre gleuz ha garzh, a-hed hag a-dreuz ; *nach der linken Seite*, a-gleiz, war gleiz, war an dorn kleiz, war gaout e du kleiz, en dorn kleiz, war an tu kleiz ; *nach rechts fahren*, mont a-zehou, mont war zehou, mont war an dorn dehou, treiñ en dorn dehou ; *nach links fahren*, mont a-gleiz, mont war gleiz, treiñ war an tu kleiz (war e zorn kleiz), treiñ en dorn kleiz ; *der Weg nach dem Rathaus*, an hent da-gaout (da-geñver) an ti-kêr (a gas d'an ti-kêr) g., hent an ti-kêr ; *der Weg nach Berlin*, hent Berlin g., an hent da Verlin g. ; *nach Berlin fahren*, mont da Verlin ; *nach Deutschland fahren*, mont da vro-Alamagn ; *das Fenster liegt nach dem Garten*, skeiñ a ra ar prenestr war al liorz, troet eo ar prenestr war-zu al liorz ; *nach etwas schießen*, tennañ war udb ; [dre skeud.] *jemanden nach dem Weg fragen*, goulenn ouzh u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, goulenn an hent d'ul lec'h bennak (an hent a gas d'ul lec'h bennak) ouzh u.b. ; *nach dem Arzt schicken*, kas davit (da gerc'hat) ar mezeg ; *sich nach etwas sehnen*, bezañ e galon war udb, kaout hiraezh d'udb, c'hoantaat udb.

2. [en amzer] goude, a-c'houde, war-lerc'h, àr-lerc'h, diwar-lerc'h, a-zilerc'h, e dilerc'h, war zilerc'h, war-benn, diwar, da-heul, da boursu ; *nach dem Vortrag hat eine Diskussion stattgefunden*, ur gaozeadenn a oa bet goude ar brezegenn, da boursu ar brezegenn e oa bet ur gaozeadenn ; *es ist zehn nach zehn*, dek eur dek eo ; *nach dem Krieg*, e dilerc'h ar brezel, goude ar brezel ; *lange nach seinem Tod*, pell da c'houde e varv ; *sieben Monate nach dem Tod ihres Bruders starb sie auch*, seizh miz e varvas d'he zro war-lerc'h he breur ; *nach dem Abendessen*, goude koan, da c'houde koan, goude

bezañ koaniet ganeomp, ur wech koaniet ganeomp ; *nach dem Mittagessen*, goude merenn, da c'houde merenn, goude lein, da c'houde lein ; *nach getaner Arbeit*, ur wech ma oa echu al labour, a-benn (goude) ma vo echu al labour, goude ma voe echu al labour, pa vo (pa oa, pa vez, pa veze) echu al labour, goude ober al labour, goude bezañ graet al labour ; *nach zehn Minuten*, e-korf (en ur ober, a-benn) dek munutenn, dek munutenn goude (da c'houde, war-lerc'h) ; *nach Abzug von*, goude ma oa bet (ma vo) diskontet [udb] ; *nach Christi Geburt (n. Chr)*, goude Hor Salver, goude Jezuz-Krist ; *kurz nach der Hochzeit*, damc'houde an eured, damdost goude an eured ; *einer nach dem anderen*, unan-hag-unan, a unan da unan, a-hini-da-hini, hini-ha-hini, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, pezh-ha-pezh, tamm dre damm, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro.

3. [dre skeud.] *allem Anschein nach*, war a seblant, da welet, din da welet, bete gwelet, a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, war a hañval, hervez feson, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, hervez ar gwel, hervez gwelet, me 'laka, 'm eus aon, war a weler, emichañs, pechañs, hervez pep doare ; *nach seiner Aussage*, war (hervez, diouzh, hervez pezh) a lavar, gouez dezhañ, liz dezhañ, poz dezhañ, hervezañ, diouzh e glevet, war e glevet, diwar (diouzh, hervez) e lavar ; *nach dem, was ich gehört habe*, hervez em eus klevet, diouzh em eus klevet, war em eus klevet ; *nach Belieben*, pezh a garer, diouzh c'hoant, d'e c'hrad, en (diouzh) e ziviz, diouzh diviz [u.b.], diouzh e c'hoant, en ho plijadur, en hor plijadur, en o flijadur, en e blijadur, hervez ho plijadur, hervez hor plijadur, herver o flijadur, hervez e blijadur, kement ha ma plijo ganeoc'h, evel a blijjo [gant u.b.], diouzh e vod, diouzh e faltazi, hervez e faltazi, diouzh e santimant ; *nach deutschem Geld*, e moneiz alaman ; *jeder nach seinem Geschmack*, da bep hini e vlaz, logod d'ar c'hazh, eskern d'ar chas - evit plijout d'an holl eo dleet bezañ fur ha foll - pep hini en deus e c'houst, evel-se emaeomp tout ; *je nach Größe*, hervez (diouzh) ar vent ; *nach Maß gearbeitet*, graet diouzh muzul (diwar vuzul) ; *nach meiner Meinung, meiner Meinung nach*, hervezon, da'm soñj, da'm meno, war (hervez) va meno, hervez va soñj, diouzh va danvez, war a gredan, hervez va santimant, a gav din, a soñj din, evidon-me ; *nach Vermögen*, hervez e aez (e bosupl, e c'halloud, e beadra), diouzh e aez (e beadra) ; *nach Möglichkeit (nach Kräften)*, endra c'haller, kement ha ma c'haller, kement ha ma'z eo posupl d'an-unan, kement ha ma'z eus tu, hervez e bosupl (e c'halloud) (Gregor) ; *nach Seife duften*, bezañ c'hwezh vat ar soavon gant an-unan, kaout madelezh ar soavon ; *jemanden nur dem Namen nach kennen*, na anavezout u.b. nemet diouzh e anv ; *nach einer Diät leben*, reoliañ e emzoug emvagañ ; *nach der Natur malen*, livañ diouzh an traoù o-unan ; *das ist nach meinem Herzen*, kement-se a blij din (a zo da'm grad, a zo diouzh va doare, a zo graet diouzh va faltazi, a zo graet diouzh va mod) ; *wenn es nach mir ginge*, pa selaoufen ouzhin.

Adv. : *nach und nach*, tamm-ha-tamm, tamm-dre-damm, a van da van, nebeut-ha-nebeut, a-nebeut-da-nebeut, a-

nebeudoù, a-nebeudoùigoù, dre gont, diouzh kont, a-dammoù, a-dost da dost, a-nes-da-nes, a damm da damm, bep un tammig, bep a dammig, a raz e raz, pep a nebeut, bep un nebeud, a-sil-da-sil, a-silik, a-sil-kaer, taol-ha-taol, a-zoug-kamm, war bouezig ; *seine Liebe für sie löste sich nach und nach in Luft auf*, e garantez eviti a goazhas gorrek ; *sie wurde nach und nach schwächer*, ar sempladurezh a zeuas d'he gounit nebeut-da-nebeut ; *nach wie vor*, na mui na nebeutoc'h eget a-gent, evel a-gent, evel a-ziagent, kement ha kent, hep kemm ebet, kenkoulz ha diagent, c'hoazh, bepred, kenkoulz hag a-ziaraok, atav, dalc'hmat ; *mir nach !* piv bennak am c'har am heulio ! da'm heul ! ; *man lässt die Besucher nach und nach eintreten*, degemeret e vez ar weladennerien a-nebeudoùigoù (dre gont, diouzh kont).

Rakverb rannus o verkañ : **a)** an oberezh heuliañ : *nachlaufen* ; **b)** an oberezh drevezañ : *nachmachen* ; **c)** un adoberezh : *nachfüllen* ; **d)** un oberezh a hirbadelezh : *nachdenken*.

Nachachtung b. (-) : [Bro-Suis] *einer Sache (t-d-b) Nachachtung verschaffen*, ober ma vo sevenet udb, ober diouzh ma vo sevenet udb, ober en hevelep feson ma vo kaset udb da wir, ober en hevelep doare ma vo kaset udb da wir, ober en doare ma vo kaset udb da wir, teurel evezh e vefe sevenet udb.

nachäffen V.k.e. (hat nachgeäfft) : *jemanden nachäffen*, taneal (marmouzañ, drezvellañ, dezrevellañ, tailhañ, dambreziñ, kammheñvelout, drevezañ, luadenniñ) u.b., ober heñvel ouzh u.b. ; *jemandes Stimme nachäffen*, delvenn mouezh u.b.

Nachäfferei b. (-) / **Nachäffung** b. (-) : marmouzadur g., marmouzezh g., emheñveladur g.

nachahmbar ag. : heulius, drevezus, hag a c'haller drevezañ.

nachahmen V.k.e. (hat nachgeahmt) : heñvelekaat, ober diouzh u.b., taneal, marmouzañ, drezvellañ, dezrevellañ, drevezañ, tailhañ, dambreziñ ; *jemanden nachahmen*, ober diouzh (drevezañ, kopiañ, kemer skouer diwar, kemer skouer diouzh, heuliañ roudoù) u.b., kemer pleg diwar u.b., heuliañ u.b., kemer patrom (kentel) diouzh u.b. / tennañ skouer diouzh u.b. / heuliañ skouer u.b. (Gregor), ober heñvel ouzh u.b., skoueriañ e vuhez war hini u.b., reizhañ e vuhez war hini u.b., hañvalout e vuhez ouzh hini u.b. all, dispenn hent u.b., dispenn roudoù u.b., mont war heul u.b., en em zerc'hel evel ma ra u.b. ; *spöttisch nachahmen*, luadenniñ, marmouzañ, tailhañ, taneal ; *jemandes Stimme nachahmen*, delvenn mouezh u.b.

nachahmenswert ag. : skouerius, heulius ; *er hat ein nachahmenswertes Leben geführt*, ur vuhez skouer en doa bet.

Nachahmer g. (-s,-) : drevezer g., dezreveller g., heñveler g., heulier g.

Nachahmerin b. (-,-nen) : drevezerez b., dezrevellerez b., heñvelerez b., heulierez b.

Nachahmung b. (-,-en) : drevezadur g., drevezadenn b., drevezerezh g., dambreziñ g., heñvelerezh g., heñveladur g., heñveladenn b., heñvelidigezh b., heñvelekadur g., hevelebidigezh b., emheñveladur g., marmouzadur g., marmouzezh g. ; *genaue*

Nachahmung, peurheñveladur g. ; *satirische Nachahmung*, luadenn b., luadennerezh g.

Nachahmungstrieb g. (-s,-e) : emheñveladur g.

Nachappell g. (-s,-e) : [lu] eil galv g., eil galvade g.

Nacharbeit b. (-,-en) : eilaozadur g., peurlip g., distremen g.

nacharbeiten V.gw. (hat nachgearbeitet) : 1. ober heñvel ouzh ; 2. labourat evit adtapout an dale.

V.k.e. (hat nachgearbeitet) : peurlipat al labour, turgnañ al labour, flourañ e labour, distremen ul labour.

Nachbar g. (-s/-n,-n) : amezeg g., nesañ g. ; *der Nachbar*, an amezeg g., hini an ti all g. ; *die Nachbarn*, tud an ti all lies., re an ti all lies., re an tiez all lies., an amezeien lies., ar garteriz lies., tud ar c'harter lies. ; *unser Nachbar Hans*, Yann an ti all g. ; *ein Nachbar*, un amezeg din g., un amezeg dezho g., un amezeg dezhañ g., un amezeg dezhi g. ; *der linke Nachbar*, an amezeg kleiz g. ; *wir sind Nachbarn*, hennezh a zo amezeg din ; *mein nächster Nachbar*, an amezeg nesañ din g. ; *die Äpfel aus Nachbars Garten schmecken am besten*, kastilli a-ziabell o deus tourioù uhel, an dimezioù a-bell ned int nemet tourioù ha kestell, atav e kaver eost an amezeg gwelloc'h eget hon hini.

Nachbardorf n. (-s,-dörfer) : *das Nachbardorf*, ar barrez e-kichen b., ar barrez a-gichen b., ar barrez a-harz b., ar gêriadenn nesañ b., ar gêriadenn amezek b., an tostañ kêriadenn b., ar gêriadenn dostañ b. ; *die Nachbardörfer*, ar parrezioù a-ziwar-dro lies., ar parrezioù a-dro-war-dro lies., ar parrezioù diwar-dro lies., ar parrezioù damdost di lies.

Nachbargrundstück n. (-s,-e) : tachenn all b., tachenn an amezeg b., tachenn an ti all b. ; *eine Hecke grenzt den Garten gegen das Nachbargrundstück ab*, ur c'harzh a verk ar vevenn etre hol liorz ha tachenn an ti all.

Nachbarhaus n. (-es,-häuser) : ti all g., ti an amezeien g., ti nesañ g., ti nes g. ; *der Familienvater im Nachbarhaus*, hini an ti all g.

Nachbarin b. (-,-nen) : amezeg b., amezegenn b.

Nachbarinsel b. (-,-n) : 1. ragenez b. [*liester* raginzi] ; 2. enez amezek b. [*liester* inizi amezek], enez a-gichen b. [*liester* inizi a-gichen].

nachbarlich ag. : 1. amezek, nesañ, a-ziwar-dro, e-kichen, a-gichen, a-dro-war-dro, diwar-dro, a-ziwar-dro, damdost di ; 2. etre amezeien, a amezegiezh ; *gutnachbarliche Beziehungen*, darempredoù mat etre amezeien lies., darempredoù mat a amezegiezh lies.

Nachbarort g. (-s,-e) : kêriadenn nesañ b., kêriadenn amezek b., parrez e-kichen b. ; *der Nachbarort*, an tostañ kêriadenn b., ar gêriadenn dostañ b., ar barrez e-kichen b., ar barrez a-gichen b., ar barrez a-harz b., ar gêriadenn nesañ b., ar gêriadenn amezek b.

Nachbarschaft b. (-) : amezegiezh b., amezeg b., ardremez g., trowardroioù lies., karter g., tud ar c'harter lies. ; *die Nachbarschaft pflegen*, amezegañ ; *eine Familie aus der Nachbarschaft*, un tiegezh damdost di g., un tiegezh eus hon amezeg b., un tiegezh eus a-gichen g., un tiegezh diwar-dro g. ; *in der Nachbarschaft*, en amezeg b.

Nachbarschaftshilfe b. (-) : kenskoazell etre amezeien b.

Nachbarsfrau b. (-,-en) : amezeg b., amezegenn b.

Nachbarskind n. (-s,-er) : bugel an amezeien g., bugel an ti all g.

Nachbarsleute lies. : re an tiez all lies., amezeien lies.

Nachbarvölker lies. : pobloù amezek lies.

nachbedenken V.k.e. (bedachte nach / hat nachbedacht) : prederiañ [war udb] pa vez re ziwezhat, prederiañ war-lerc'h, prederiañ a-c'houde.

nachbehandeln V.k.e. (behandelte nach / hat nachbehandelt) : 1. plediñ en-dro [gant udb] ; 2. kenderc'hel da vezegañ [u.b.], kenderc'hel da vedisiniñ [u.b.], kenderc'hel da dretañ [u.b./udb].

Nachbehandlung b. (-,-en) : intentoù a-c'houdevezh lies., louzaouadur klokaus g., mezegadur a-c'houdevezh g., louzaouerezh klokaus g., mezegañ a-c'houdevezh g., louzaouiñ klokaus g., treterezh a-c'houdevezh g.

nachbereiten V.k.e. (bereitete nach / hat nachbereitet) : adaozañ.

nachbessern V.k.e. (besserte nach / hat nachgebessert) : eilaozañ, gwellaat, renkañ, ratreañ, kempenn, adaozañ, dresañ, greiañ, ober un dres da, rapariñ, difallañ, disac'hañ, dihoubañ.

nachbestellen V.k.e. (bestellte nach / hat nachbestellt) : urzhiañ traoù ouzhpenn, urzhiañ traoù en-dro.

Nachbestellung b. (-,-en) : 1. urzh-prenañ ouzhpenn g., urzhiad ouzhpenn g., goulennadenn ouzhpenn b. ; 2. urzh-prenañ a-c'houdevezh g., urzhiad a-c'houdevezh g., goulennadenn a-c'houdevezh b.

nachbeten V.k.e. (betete nach / hat nachgebetet) : adlavaret, dibunañ hep soñjal.

V.gw. (betete nach / hat nachgebetet) : adlavaret.

Nachbeter g. (-s,-) : peroked g., heuliatar g., spered heul-heul a zen g., spered sentidik a zen g., dezreveller g., Yann ar Peul hag a ya da-heul g.

Nachbild n. (-s,-er) : 1. eilskeudenn b., adskeudenn b., eillivadur g. ; 2. [mezeg., lagad] skeudenn azgweredek b.

nachbilden V.k.e. (hat nachgebildet) : eilskeudenniñ, eillivañ, eiladuriñ, ober un eilskeudenn eus, drevezañ.

Nachbildung b. (-,-en) : drevezadur g., drevezadenn b., drevezerezh g., dambreziñ g., eilskeudenn b., eillivadur g., doubladur g., eilad g., eiladur g., eilskouer b.

nachbleiben V.gw. (blieb nach / ist nachgeblieben) : 1. chom en a-dreñv ; 2. dreistbevañ [d'u.b.].

nachblicken V.gw. (t-d-b) (hat nachgeblickt) : *jemandem nachblicken*, ambroug (heuliañ) u.b. gant e selloù, ambroug (heuliañ) u.b. a-daol-lagad, chom da sellet ouzh u.b. hag a zo o pellaat.

Nachblüte b. (-) : eil bleuniadur g.

Nachblutung b. (-,-en) : [mezeg.] gwadliñ goudeoberata g., red-gwad da-heul un oberatadenn g., koll-gwad da-heul un oberatadenn g., diwadañ da-heul un oberatadenn g., flus-gwad da-heul un oberatadenn g.

nachbohren V.gw. (hat nachgebohrt) : pouezañ, delc'her, forsiñ ; *bei jemandem nachbohren*, klask diennañ (diskantañ, dibluskañ, goro) u.b., klask tennañ kaoz diouzh u.b., klask tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, klask tennañ c'hwibez d'u.b.

nachdatieren V.k.e. (datierte nach / hat nachdatiert) : goudedeiziañ.

nachdem stagell isurzh. : 1. goude ma, goude ha ma, goude, war-lerc'h ma, àr-lerc'h ma ; *nachdem er die Zeitung gelesen hat*, goude lenn ar gelaouenn, goude bezañ bet lennet ar gelaouenn gantañ ; *nachdem er eingetroffen war*, goude ma oa deuet, goude ha ma oa deuet, war-lerc'h ma oa deuet ; *nachdem sie ihre Kinder in die Schule gebracht hat, geht sie zur Arbeit*, goude kas he bugale d'ar skol e ya d'he labour ; *nachdem wir in der Stadt angekommen waren, suchten wir uns ein Hotelzimmer*, ur wech erru e kêr, ez ejomp da glask ur gambr en ul leti ; *der Arzt traf ein, nachdem sich die Beschwerden bereits wieder beruhigt hatten*, en em gavout a reas ar mezeg war-lerc'h ma oa sioulaet ar poanioù dija ; *er ging acht Tage, nachdem er angekommen war, schon wieder auf Reisen*, aet eo da vale bro en-dro, eizhtez war-lerc'h ma oa distroet d'ar gêr ; *nachdem sie die Prüfung abgelegt hat, geht sie ins Praktikum*, goude bezañ tremenet hec'h arnodenn ez aio d'ober ur staj ; *nachdem wir mit ihm gesprochen haben, werden wir seine Angelegenheit klären*, goude hor bo komzet gantañ e tiskoulmimp e afer ; *kurz nachdem das Schiff den Hafen erreicht hatte, brach der Sturm los*, nebeut goude ma tegouezhas ar vag er porzh e tirollas ar gorventenn ; 2. *je nachdem*, diouzh ma vo an dro, diouzh an dro, diouzh ma vo tro, diouzh ma vo, diouzh ma vo kont, diouzh m'emañ kont, se 'zo hervez, diouzh e gont, diouzh (hervez) an degouezh, hervez an darvoudoù, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez pezh a c'hoarvezo, diouzh ma troy an traoù ; *je nachdem, was er mir sagt*, diouzh a lavaro din, diouzh ma lavaro din, hervez ma lavaro din.

nachdenken V.gw. (dachte nach / hat nachgedacht) : prederiañ, bezañ e prederi, en em soñjal, en em gompren, chom da gompren, lakaat meiz da gompren [udb], sipañ e spered da veizañ [udb], sipañ e spered da soñjal [en udb], peursañjal, poellañ, poelladiñ, poellata, prederiata, embrederiata, emzastum, meizata, magañ soñjoù, lonkañ soñjoù, debriñ soñjoù, malañ soñjoù, pleustriñ soñjoù ; *über etwas (t-rt) nachdenken*, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb, rezoniñ war udb ; *denken Sie darüber nach*, soñjit mat en dra-se, grit mat ho soñj ; *wir denken nach*, en em soñjal a reomp ; *lange nachdenken*, hirsoñjal ; *über jemandes Worte nachdenken*, pleustriñ komzoù u.b. ; *über den Tod nachdenken*, prederiañ ar marv, prederiañ er marv ; *über den Sinn des Lebens nachdenken*, prederiañ war ster ar vuhez ; *ohne weiter (länger) darüber nachzudenken*, hep ober seizh soñj ; *denk nach, bevor du sprichst*, gra nav zro gand da deod ez kenoù a-raok komz, pouez mat pep ger a-raok komz.

Nachdenken n. (-s) : emsoñj g., emzastum g., prederi b., prederiata g., embrederiata g., poellad g., poelladenn b., poellataerezh g., preder g., predererezh g.,

prederennoù lies., prederiañ g., prederiadur g., soñj g. ; *nach langem Nachdenken*, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh an holl selladoù, graet daou vennozh, graet daou soñj) ; *Stoff zum Nachdenken*, danvez preder g., danvez da brederiañ, peadra da gompren g., magadur spered g. ; *jemandem Stoff zum Nachdenken bieten*, magañ spered u.b. ; *seine tief sinnigen Worte bieten uns Stoff zum Nachdenken*, e gomzoù talvoudus a ro magadur d'hor speredoù, maget en deus hor speredoù gant e gomzoù talvoudus, e gomzoù talvoudus a ro peadra deomp da vagan hor speredoù.

nachdenklich ag. : prederiek, prederiet, poelladus, kollet en e soñjezoù, darbarek gant e soñjoù, soñjus, beuzet (kollet) en e brederiadennoù, o valañ soñjoù, o lonkañ soñjoù, berlobiet ; *das stimmt nachdenklich*, peadra 'zo d'en em soñjal (da zebriñ soñjoù), gwall nec'hus eo an dra-se, un dra da gompren eo, peadra 'zo d'en em gompren, kement-se a laka an den da brederiañ, kement-se a laka an den d'en em soñjal, kement-se a laka an den da skrabat e benn hep kaout debron, danvez a zo evit prederiañ ; *sein Benehmen stimmt mich nachdenklich*, e emzalc'h a ro din da soñjal, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ ; *er sieht nachdenklich aus*, un aer soñjus en deus, un aer d'en em gompren en deus, e prederi emañ.

Nachdenklichkeit b. (-) : imor soñjus b., prederi b., aer soñjus g./b., aer d'en em gompren g./b.

nachdichten V.k.e. (hat nachgedichtet) : skrivañ en-dro, kempenn, azasaat.

Nachdichtung b. (-,-en) : kempenn g., azasaat g.

nachdrängen V.gw. (ist nachgedrängt) : bountañ, bountañ-divountañ.

Nachdruck g. (-s,-drücke) : 1. pouez g., nerzh g. ; *mit allem Nachdruck*, groñs / distag (Gregor), mort, start, krenn-ha-krak, krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, berr-ha-krenn, krak, krenn, fraezh ha sklaer ; *er hatte mit allem Nachdruck verboten, Leute hereinzulassen*, difennet en doa krak lezel den ebet da zont amañ ; *den Nachdruck auf eine Sache legen*, pouezañ (delc'her, forsiñ) war udb, lakaat ar pouez war udb, toniañ udb, reiñ lufr d'udb, reiñ sked d'udb, reiñ tro d'udb, lakaat udb da lugerniñ, brudañ udb ; *seiner Autorität mehr Nachdruck verleihen*, startaat e aotrouniezh, kadarnaat e aotrouniezh ; 2. advoulladur g. ; 3. eilembannadur g. ; *unerlaubter Nachdruck, illegaler Nachdruck*, dambrezadenn b.

nachdrucken V.k.e. (hat nachgedruckt) : 1. advoullañ ; 2. eilembann ; 3. eilskeudenniñ ; 4. *etwas illegal (unerlaubt) nachdrucken*, dambreziñ udb.

nachdrücklich ag. : groñs, fraezh, diarvar, fraezh ha sklaer, distag, krenn, strizh.

Adv. : groñs / distag (Gregor), mort, start, krenn-ha-krak, krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, berr-ha-krenn, krak,

krenn, fraezh ha sklaer, en ur reiñ tro d'e gomzoù ; *er hatte nachdrücklich verboten, Leute hereinzulassen*, difennet en doa krak lezel den ebet da zont amañ.

Nachdrücklichkeit b. (-) : fraezhded b., strizhder g., strizhded b.

nachdrucksvoll ag. : *sellit ouzh nachdrücklich*.

nachdunkeln V.gw. [verb-skoazell sein : ist nachgedunkelt] : teñvalaat.

Nachdurst g. (-es) : sec'hed bras g., sec'hed ruz g., sec'hed du g., sec'hed itik g., itik g., birvidig b., balberezh g., balbesec'h g. ; *Nachdurst haben*, santout blaz ar bont, bezañ tev (pounner) e deod, bezañ stag e deod ouzh e staon gant ar sec'hed.

Nacheiferer g. (-s,-) : heulier g., diskibl g., heñveler g., mab speredel g.

nacheifern V.gw. (hat nachgeeffert) : *jemandem nacheifern*, skoueriañ e ober diouzh hini u.b., skoueriañ e ober war hini u.b., ober diouzh u.b., reizhañ e vuhez war hini u.b., kemer patrom (kentel) diouzh u.b. / tennañ skouer diouzh u.b. / heuliañ skouer u.b. (Gregor), kemer pleg diwar u.b., dispenn hent u.b., dispenn roudoù u.b., mont war heul u.b.

nacheilen V.gw. (t-d-b) (ist nachgeilt) : *jemandem nacheilen*, redek war-lerc'h u.b.

nacheinander Adv. : unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, a-hini-da-hini, pezh-ha-pezh, tamm dre damm, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil, tro-ha-tro, diouzh renk ; *vierzehn Tage nacheinander*, pemzektez diouzh renk, ur pemzektez hep diskrog, pemzek deiz lerc'h-ouzh-lerc'h (lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h), pemzektez da heul, pemzektez diouzh tro (Gregor).

nachempfinden V.k.e. (empfand nach / hat nachempfunden) : bezañ lod e, kemer e lod eus, kemer lod e ; *jemandem eine Freude nachempfinden*, kemer e lod eus levez u.b., kemer (bezañ) lod e laouenidigezh u.b., kompren d'u.b.

Nachen g. (-s,-) : bagig b., skaf m., skafig g., skuitenn b., skuit g., koked g.

nacherzählen V.k.e. (erzählte nach / hat nacherzählt) : adkontañ, kontañ en-dro, restañ.

Nacherzählung b. (-,en) : adkontadenn b., restadenn b.

Nachf. *berradur evit* **Nachfolger** : warlerc'hiad g., erlec'hier g., goudevezhour g.

Nachfahr g. (-en/-s,-en) : diskennad g., gourvab g.

nachfahren V.gw. (t-d-b) (fährt nach / fuhr nach / ist nachgefahren) : 1. heuliañ, mont war-lerc'h, chom war-lerc'h ; 2. mont da gavout, mont da-gaout, mont davet.

Nachfahrin b. (-,nen) : diskennadez b.

Nachfall g. (-s,-fälle) : disac'henn b., disac'h g., diruilhad g., rezadur g.

nachfassen V.gw. (hat nachgefasst) : 1. klask gouzout hiroc'h ; 2. [sport] startaat e grog, asur e grog ; 3. [boued] kemer c'hoazh, kemer un eil gwech.

V.k.e. (hat nachgefasst) : [boued] kemer c'hoazh, kemer un eil gwech.

Nachfasswerbung b. (-,en) : [kenwerzh] adlañs dre vruderezh g., azlañs dre vruderezh g.

nachfeiern V.k.e. (hat nachgefeiert) : lidañ a-c'houdevezh, difestiñ.

Nachfolge b. (-,n) : 1. heul g., heuliad g., heulienn b., heuliadur g. ; *Nachfolge Christi*, heñvelerezh ar C'hrist g., heñveladur Jezuz-Krist g., heuliadurezh Jezuz-Krist b. ; 2. lerc'h g., warlerc'hiadur g. ; *jemandes Nachfolge übernehmen*, kemer an dorn war-lerc'h u.b., gwiskañ porpant u.b., kemer lec'h u.b., kemer plas u.b. ; *er hat die Nachfolge seines Vaters angetreten*, kendalc'het en deus gant labour e dad, kemeret en deus plas e dad, gwisket en deus porpant e dad, kemeret en deus an dorn war-lerc'h e dad, kemeret en deus lec'h e dad.

nachfolgen V.gw. (t-d-b) (ist nachgefolgt) : *jemandem nachfolgen*, dont da-heul (war-lerc'h, da c'houde) u.b., kemer plas u.b., kemer lec'h u.b., erlec'hiañ u.b., warlerc'hiañ u.b., gwiskañ porpant u.b. ; *jemandem im Amt nachfolgen*, kemer an dorn war-lerc'h u.b., kemer lec'h u.b., kemer an dorn war-lerc'h u.b., gwiskañ porpant u.b.

nachfolgend ag. : da-heul, a-heul, war-lerc'h, warlerc'hel ; *im Nachfolgenden*, e pezh a heuilh.

Nachfolgeorganisation b. (-,en) : *die Nachfolgeorganisation der SED*, ar strollad politikel nevez savet diwar ar strollad SED kozh g.

Nachfolger g. (-s,-) : 1. dalc'hiad g., heulier g., diskibl g., heñveler g., mab speredel g. ; 2. warlerc'hiad g., erlec'hier g., goudevezhour g., an hini goude g. [*liester* ar re c'houde] ; *mein Nachfolger*, an hini a zeuio em goude g., an hini a zo deuet em goude g., an hini a oa deuet em goude g.

Nachfolgerin b. (-,nen) : 1. dalc'hiadez b., heulierez b., diskiblez b., heñvelerez b. ; 2. warlerc'hiadez b., erlec'hierz b., goudevezhourez b., an hini goude b. [*liester* ar re c'houde] ; *unsere Nachfolgerin*, an hini a zeuio en hor goude b., an hini a zo deuet en hor goude b., an hini a oa deuet en hor goude b.

nachfordern V.k.e. (hat nachgefordert) : arc'hiñ muioc'h, arc'hiñ c'hoazh.

Nachforderung b. (-,en) : arc'hadur nevez g.

nachforschen V.k.d. (hat nachgeforscht) (t-d-b *pe* in etwas t-d-b) : ober enklaskoù (imbourc'hadennoù) war, imbourc'hiñ war, imbourc'hiñ, enklask, enserch, ditourañ.

Nachforschung b. (-,en) : imbourc'hadenn b., imbourc'h g., enklask g., enklaskerezh g., enserch g., klaskadenn b., klaskerezh g. ; *Nachforschungen anstellen*, ober enklaskoù (imbourc'hadennoù), imbourc'hiñ war udb., enserch, ditourañ un afer ; *gründliche Nachforschungen*, enklask pizh g., enklask pervezh g.

Nachfrage b. (-,n) : goulenn g., ezhommoù ar marc'had lies., ezhommoù an nevid lies., reked g./b. ; *große Nachfrage*, prez g., klask g., kas g./b., mall g., gwerzh vat b., reked g./b. ; *es herrscht große Nachfrage nach Weizen*, prez a zo war an ed, kas a zo war an ed, klask a zo war an ed, mall a zo war an ed, goulenn ed a zo, goulenn a zo d'an ed, goulenn a zo war an ed, gwerzh vat a zo d'an ed, reked a zo war an ed, reked eus ed a zo ; *die Produktion der Nachfrage anpassen*, keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn, keidañ ar c'henderc'h diouzh ezhommoù ar marc'had ; *das Gesetz von Angebot und Nachfrage*, savelenn ar c'hinnig hag ar

goulenn b., savelenn ar pourchas hag ar goulenn b. ; *die Nachfrage übersteigt das Angebot*, dreist ar c'hinnig emañ ar goulenn ; *zu viel Waren im Vergleich zur kaufkräftigen Nachfrage nach Gütern produzieren*, dreistkenderc'hiñ, dreistproduiñ ; *Preiselastizität der Nachfrage*, kestouegezh ar goulenn b. ; *je höher die Nachfrage, desto höher der Preis*, pa vez reked eus un dra e vez bepred ker.

nachfragebedingt ag. : *nachfragebedingte Inflation*, c'hwezadur ar prizioù stag ouzh (a-zalc'h ouzh, da-heul) ar goulenn.

Nachfragekurve b. (-,-n) : [armerzh] krommen ar goulenn b.

nachfragen V.k.e. (hat nachgefragt) : goulenn, ditourañ ; *bei jemandem nachfragen*, enklask digant u.b.

Nachfrager g. (-s,-) : goulenner g.

Nachfragetheorie b. (-) : damkaniezh ar goulenn b.

Nachfrist b. (-,-en) : goursez g., astenn termen g.

nachfühlen V.k.e. (hat nachgefühlt) : *jemandem etwas nachfühlen*, bezañ (kemer) lod e santadoù u.b., kemer e lod eus santadoù u.b. (Gregor), kompren d'u.b.

nachfüllen V.k.e. (hat nachgefüllt) : leuniañ c'hoazh, kargañ adarre, askargañ, adkargañ, kargañ a-nevez, peurleuniañ.

Nachfüllpack g. (-s,-s) / **Nachfüllpackung** b. (-,-en) : ekopakadur da adimplijout g.

Nachfüllung b. (-,-en) : adkargadur g., askargadur g., peurleuniañ g.

nachgeben V.gw. (gibt nach / gab nach / hat nachgegeben) : **1.** disac'hañ, gwanañ, tec'hel, divalañ, ober e goazh, koazhañ, gouzizañ, flakañ, flodiñ ; *der Boden gibt nach*, disac'hañ a ra an douar, dont a ra an dachenn da goazhañ, sankañ a reer en douar, douar gwak a zo dindanomp ; *unter meinen Füßen gab der Sand nach*, divalañ a rae an traezh a-zindan va zreid, tec'hel a rae an traezh a-zindan va zreid ; *das Brett gibt unter deinem Gewicht nach*, gwanañ a ra ar plankenn dindanout ; *seine Knie geben unter ihm nach*, laosk eo en e sav, traidellañ a ra, horellañ a ra war e dreid, gwak eo e zivesker, laosk eo e zivesker, laosk eo war e zivesker, eñ 'zo gwak e zivesker dindanañ, kinnig a ra e zivesker mankout dezhañ (dindanañ), brallañ a ra war e dreid, emañ e silwink war e dreid, charigell eo, fall eo diouzh e sav, fall eo war e dreid, divhar yod en deus, divhar amann en deus, e zivesker a floy azindanañ, rodoù fall en deus ; **2.** [dre skeud.] plegañ, soublañ, dizerc'hel, dizaheurtiñ, laoskaat, puchañ, filañ gant u.b., chokiñ gant u.b., kodianañ gant u.b., yariñ gant u.b., pladañ, argilañ, kizañ, kilañ souzañ ; *er gibt dem Drängen seines Sohnes nicht nach*, diblegus eo d'e vab ; *er bat sie derart, dass sie schließlich nachgab*, he fedañ a reas kement ha ken brav ma asantas erfin, kement a reas ouzh he fedañ ma asantas erfin ; *der Klügere gibt nach*, gwell eo plegañ eget terriñ - neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur - ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur - marc'h na sent ket ouzh ar c'hentrou a ra gaou bras ouzh e gostoù - marc'h a reud ouzh ar c'hentrou a ra gaou bras d'e gostoù - neb a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen - an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh ;

nichts könnte ihn dazu bringen, nachzugeben, n'eus pleg ebet ennañ, biken ne blego, biken ne soublo, diblegus eo deomp, morse ne blado ; *es fällt ihm schwer nachzugeben*, diaes e kav soublañ, ne c'houlenn ket bezañ mestroniet ; *jemandes Bitten nachgeben*, plegañ da rekedoù u.b., aotren d'u.b. ar pezh a c'houlenn, soublañ da c'houlenn u.b., plegañ da c'houlenn u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., tremen diouzh goulenn u.b. ; *jemandes Laune nachgeben*, plegañ da did u.b., tremen diouzh tid u.b. ; *seinen Trieben nachgeben*, na vezañ mestr d'e blegoù fall, en em lezel da vont d'ar c'hoantegezhioù fall, distreiñ d'e lamm, mont da-heul e blegoù fall, mont da-heul, riklañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn.

V.k.e. (gibt nach / gab nach / hat nachgegeben) : **1.** reiñ c'hoazh, reiñ adarre, reiñ a-nevez ; **2.** [dre skeud.] *an Hartnäckigkeit gibst du ihm nichts nach*, pennek out kenkoulz eveltañ, te zo pennek kenkoulz hag eñ, en dalvoudegezh dezhañ emañ evit a sell bezañ pennek, ne gollez tamm warnañ evit a sell bezañ pennek.

Nachgeben n. (-s,-) : disac'h g., disac'hadur g., flakadur g., gwantañ g., gouzizadenn b., izelidigezh b., koazhadur g.

nachgeboren ag. : *nachgeborenes Kind*, **a)** dalif g., dalifez b., bugel dalif g., bugel ganet goude marv e dad g. ; **b)** bugel eil henañ g., bugel yaouañ g., bugel hanter henañ g., yaouaer g., yaouaerez b.

Nachgebühr b. (-,-en) : eiltaos g., ustaos g.

Nachgeburt b. (-,-en) : [mezeg.] plakenta g., gwele g., torzhienn b., gwisk g., skarz g., poch-dour g.

Nachgefühl n. (-s,-e) : santad azgweredek g., santimant trebadek g.

nachgehen V.gw. (ging nach / ist nachgegangen) : **1.** (t-d-b) *jemandem nachgehen*, heuliañ u.b., mont war-lerc'h u.b. ; **2.** (t-d-b) ober war-dro, en em reiñ da, vakiñ gant ; *einer Sache nachgehen*, klask penn d'ur gudenn, klask diluziañ un afer, klask penn diouzh lost d'ur bellenn, klask dirouestlañ un afer, klask dibunañ ur gudenn ; *seiner Arbeit nachgehen*, ober war-dro e labour, labourat war-dro e draoù, bezañ gant e labour, ober e damm turgn, en em reiñ d'e labour ; *er geht seiner Arbeit recht nachlässig nach*, diankañ a ra alies diwar e labour, dibreder eo gant e labour, labourat a ra dibreder, n'eo ket lamprek warni, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, disoñj eo en e labour ; **3.** dilerc'hiañ, bezañ war-lerc'h ; *die Uhr geht nach*, dilerc'hiañ a ra an eurier, diwezataat a ra an eurier, war-lerc'h emañ an eurier, dilañs eo an eurier, dale a zo gant an eurier, re ziwezhat eo an eurier, an eurier a zo diwezhat ; *die Uhr geht zehn Minuten nach*, dek munutenn dale a zo gant an eurier ; *meine Uhr geht jeden Tag fünf Minuten nach*, va eurier a dap pemp munut dale bemdez.

nachgelagert ag. : *nachgelagert sein*, bezañ lec'hiet war-lerc'h udb ; *nachgelagerte Industrie*, greanterezh ardraoñ g.

nachgelassen ag. : dalif ; *nachgelassene Werke*, oberennoù dalif lies.

nachgemacht ag. : falset, drevezet, dambrezet, faos.

nachgeordnet ag. : isurzhiet.

nachgerade Adv. : [tr-l] dres, krak, end-eeun, alato, evelato ; *das müsstest du nachgerade wissen*, kement-se n'eo ket da c'houzout dit alato, n'eo ket kement-se da c'houzout ganit memes tra ! n'eo ket da c'houzout ganit evelato !

Nachgeschmack g. (-s) : advlaz g., distag g. ; *einen üblen Nachgeschmack hinterlassen*, teuler blaz fall war ar boued, teuler un distag fall war ar boued, lakaat goust fall war ar boued.

nachgiebig ag. : 1. gwak, fouist ; 2. hegarat, soubl, plegus, aes ober outañ, unvanus, damantus, re vadelezhus, re vat, asantus, laosk, distaouel, damboner.

Nachgiebigkeit b. (-) : pleguster g., plegusted b.

nachgießen V.k.e. (goss nach / hat nachgegossen) : leuniañ c'hoazh, kargañ adarre, kargañ a-nevez, azkargañ, adkargañ.

V.gw. (goss nach / hat nachgegossen) : *jemandem nachgießen*, diskenn ur banne all d'u.b.

nachgrübeln V.gw. (hat nachgegrübelt) : klask e-barzh e benn, kemer trabas, debriñ e spered, terriñ e benn, jahinañ e spered, bezañ daoubennet, skrabat (furchal) e eñvor, bezañ e prederi, skrabat e benn hep kaout debtron, disvalañ soñjoù, skrabañ e eñvor, furchal en e eñvor, furchal gant e spered da glask sklêrijennañ udb, [gwashaus] randoniñ, berlobiañ ; *über etwas nachgrübeln*, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb..

nachgucken V.gw. (hat nachgeguckt) : ober un tamm eveshaat, ober ur sell, mont da welet.

nachhaken V.gw. (hat nachgekakt) : pouezañ, delc'her, forsiñ ; *bei jemandem nachhaken*, klask diennañ (diskantañ, dibluskañ, goro) u.b., klask tennañ kaoz diouzh u.b., klask tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, klask tennañ c'hwibez d'u.b., beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennou, penndallañ u.b. gant e c'houlennou, bountañ goulennou war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennou, borodiñ e benn d'u.b. gant e c'houlennou, arabadiñ u.b. gant e c'houlennou, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b.

Nachhall g. (-s) : 1. heklev g., tregern g., dameuc'h g. ; 2. [dre skeud.] brud g./b., azgwered g. ; 3. [fizik] dasson g.

nachhallen V.gw. (hat nachgehallt / ist nachgehallt) : 1. hekleviñ, dasseniñ, tregerniñ, distonañ, pebeilañ ; 2. [dre skeud.] dont heuliadennoù diwar an dra-mañ-tra, degas heuliadennoù war e lerc'h, azgwerediñ.

nachhaltig ag. : padus, padel, trebadek, trebadus ; *nachhaltige Entwicklung*, diorren padus g.

Nachhaltigkeit b. (-) : 1. trebadusted b. ; 2. [endro] diorren padus g.

nachhängen V.gw. (t-d-b) (hing nach / hat nachgehangen) : 1. ober war-dro, en em reiñ da, bezañ gant ; *seinen Gedanken nachhängen*, magañ soñjoù, pleustriñ soñjoù, bezañ beuzet (kollet) en e

brederiadennoù, bezañ e prederi, na zispegañ (na ziskregiñ) diouzh e brederiadennoù, treiñ a bep tu gant avel e huñvreoù, mont e spered a-zehoù hag a-gleiz, bezañ kollet en e soñjezonou, bezañ prederiet, bezañ prederiek, bezañ o lonkañ soñjoù, bezañ beuzet en e soñjoù, bezañ o valañ soñjoù ; *trüben Gedanken nachhängen*, chom da reuziñ, mantrañ, chom da vantrañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, en em zebriñ, lonkañ (malañ, magañ, tennañ, chaokat) soñjoù du, bezañ soñjoù du o rodellañ (o ribotat) en e spered, magañ e c'hlac'har, fallgaloniñ, bezañ pounner e benn, bezañ e galon war ar c'hрилh, bezañ morennet e ene gant ar glac'har, ober gwad fall, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, debriñ e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonou, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, kemer merfeti, roulat mennozhioù du en e benn, chaokat e ivinoù, bezañ ur penn-skort, bezañ ur spered chalus a zen ; *seinen alten Träumen nachhängen*, bezañ garzhet en e hunvreoù kozh ; 2. chom stag ouzh, chom peg ouzh ; *diese Geschichte hängt ihm nach*, an afer-se a chom stag (a chom peg) outañ, an afer-se a noaz outañ c'hoazh, an afer-se a ra diaes dezhañ c'hoazh, kiañ a ra c'hoazh ouzh an afer-se, chomet ez eus ur vastarenn war e anv da-heul an afer-se, an afer-se n'eo ket dispeg dioutañ c'hoazh.

Nachhauseweg g. (-s) : hent an distro d'ar gêr g. ; *auf dem Nachhauseweg*, war e zistro d'ar gêr ; *sich auf den Nachhauseweg machen*, kemer foet an nor da zistreiñ d'ar gêr.

nachhelfen V.gw. (t-d-b) (hilft nach / half nach / hat nachgeholfen) : reiñ un tamm skoaz ouzhpenn, broudañ, bountañ ; *bei ihm muss man ab und zu nachhelfen*, a-wechoù e vez ret reiñ un tamm skoazell dezhañ ; *jemandes Gedächtnis etwas nachhelfen*, degas soñj d'u.b., degas d'u.b. da goun kement a zo c'hoarvezet, freskaat e spered u.b. traoù gros-ankounac'haet.

nachher Adv. : goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, a-c'houde se, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, war-lerc'h, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh, er goudevezh, diwar-se, da boursu ; *weder vorher noch nachher*, nag a-raok, na goude ; *bis nachher* ! ken bremaik ! kenavo emberr ! ken emberr ! ken tuchantik ! ; *kurz nachher*, tamm ebet goude, peuzkerkent, peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, soudon-goude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad, nebeut a amzer war-lerc'h, damdost goude, damc'houde, dambrest, dambrest da c'houde, dambrestik goude, kerkent (kenkent) goude, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeut goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, un netraig goude, ur poulzadig goude ; *drei Monate nachher*, tri miz diwezhatoc'h ; *dreizehn Tage nachher*, trizek deiz d'ar goude ; *er wurde kurz nachher hingerichtet*, ne zaleas ket da vezañ lakaet d'ar marv, ne voe ket pell ma voe lakaet d'ar marv ; *lange nachher*, ur pennad mat goude, pell goude, pell war-lerc'h ; *ein Jahr nachher*, a-benn bloaz war-lerc'h, bloaz war-lerc'h, bloaz goude-se, goude bloaz ; *ein Jahr nachher erhielt er eine Botschaft von seinem Freund*, a-

benn bloaz e oa deuet kemennadurezh dezhañ a-berzh e vignon.

Nachhilfe b. (-) : skoazell b., sikour g.

Nachhilfelehrer g. (-s,-) : kelenner hag a ro kentelioù skoazell g.

Nachhilfelehrerin b. (-,-nen) : kelenneres hag a ro kentelioù skoazell b.

Nachhilfestunde b. (-,-n) : kentel skoazell b., prantad skoazell g.

Nachhilfeunterricht g. (-s) : kentelioù skoazell lies., prantadoù skoazell lies.

Nachhinein n. (digemm) : *im Nachhinein*, a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, war-lerc'h, diwezhatoc'h, gant an amzer, da boursu.

nachhinken V.gw. (ist nachgehinkt) : 1. heuliañ en ur gammañ ; 2. chom da straniñ ; [labour] *du hinkst mir nach*, n'out ket lodenn evit labourat, tapet ac'h eus ar bouc'h ; *er hinkt in seiner Arbeit nach*, ne zeu ket da boursuiñ, n'eo ket lodenn evit labourat, foulet eo, foulmac'het eo gant al labour, foul a zo warnezhañ, herr labour a zo warnañ, dilañset eo war e labour, tapet en deus dilañs gant e labour, tapet en deus dale gant e labour, tapet eo diwezhat gant e labour, chom a ra e labour a-revr gantañ, chom a ra e labour àr-dreñv gantañ, chom a ra e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gantañ, en em gavout a ra berr gant e labour, tapet eo war-lerc'h, paket eo berr, tapet eo berrek, berrek eo gant e labour, tapet en deus ar bouc'h.

Nachholebedarf g. (-s) : [an etwas (t-d-b)] dale da adtapout g. ; *ich habe einen Nachholebedarf an Schlaf*, amzer kousked am eus da adtapout, amzer kousked am eus da zigoll.

nachholen V.k.e. (hat nachgeholt) : 1. adtapout ; 2. difallañ, renkañ, dispenn, digoll udb, digoll u.b. evit udb, dic'haouiñ u.b. eus udb ; *verlorene Zeit muss nachgeholt werden*, goude dale e ranker bale ; 3. *ich hatte ihn hierher nachgeholt*, me am boa kerc'het anezhañ du-mañ a-c'houdevezh, me am boa kerc'het anezhañ du-mañ a-c'houdevezh, graet em boa dezhañ dont du-mañ a-c'houdevezh.

Nachhut b. (-,-en) : [lu] gward a-dreñv g., lost an arme g. ; *die Nachhut der Armee versuchte den Feind aufzuhalten*, gward a-dreñv al lu a glaske lentaat an enebourien.

nachjagen V.gw. (t-d-b) (ist nachgejagt) : redek war-lerc'h, kas ; *Himgespinsten nachjagen*, bezañ garzhet en e huñvreoù kozh, bezañ bepred ur sorc'henn (ur sorbienn) bennak o ribotat en e benn, bezañ bepred ur sorc'henn (ur sorbienn) bennak o rodellañ en e benn, bezañ dalc'het e spered gant ur sorc'henn (ur sorbienn) bennak ; *dem Ruhm nachjagen*, redek gant gred war-lerc'h ar c'hloar (an enorioù), bezañ naonek d'an enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ angoulet gant an enorioù, bezañ lorc'het gant an enorioù ; *einem Dieb nachjagen*, redek ul laer, galoupat ul laer, kas ul laer.

nachkaufen V.k.e. (hat nachgekauft) : prenañ en-dro, adprenañ a-c'houdevezh.

Nachklang g. (-s,-klänge) : 1. heklev g., diston g. ; 2. [dre skeud.] marsoñj g., kounaenn b., eñvorenn b.

Nachklatsch g. (-es) : marmouzadur g., marmouzezh g., drevez g., drevezadenn b.

nachklingen V.gw. (klang nach / ist nachgeklungen) : 1. hekleviñ, dasseniñ ; 2. [dre skeud.] chom bev er spered.

Nachkomme g. (-n,-n) : diskennad g., warlerc'hiad g., gourvab g. ; *die Nachkommen*, al lignez b., an diskennidi lies., ar c'hourvibien lies., an hil g., an nizien lies., an nized lies. ; *ohne Nachkommen*, dihil.

nachkommen V.gw. (t-d-b) (kam nach / ist nachgekommen) : 1. seveniñ, ober, derc'hel da ; *seinen Verpflichtungen nachkommen*, bezañ jurdik en e zevel, bezañ start en e zevelioù, bezañ den d'e zevel, ober (seveniñ) e zleadoù, seveniñ e endalc'hioù, derc'hel d'e endalc'hioù, ober e garg, ober ar pezh a zo en e garg d'ober, ober ar pezh eur dalc'het d'ober, ober e zevel, bezañ dik d'ober e zevel, bezañ aketus d'e zevel, bezañ start en e zevel, seveniñ e zlead ; *seinen Verpflichtungen nicht nachkommen*, bezañ diek en e garg, bezañ diek d'ober e garg, mankout d'e (en e) zevel / fellout / fiziañ (Gregor) ; *einer Vorschrift nachkommen*, heuliañ ur reolenn, sentiñ ouzh ur reolenn, derc'hel d'ur c'hemenn, plegañ ouzh ur reolenn ; *jemandes Wünschen nachkommen*, reiñ (terriñ) e c'hoant d'u.b., seveniñ c'hoant u.b., dic'hoantañ u.b., bastañ da c'hoant u.b. ; 2. heuliañ, dont war-lerc'h ; 3. mont da-heul, mont da gaout, mont da gavout, mont davet, mont da boursu.

Nachkommenschaft b. (-) : lignez b., diskennidi lies., warlerc'hidi lies., gourvibien lies., hil g., had g., sper g., frouezh g., diskennidigezh b.

Nachkömmling g. (-s,-e) : 1. lostig-an-ti g., gwidoroc'h g./b., gwidoroc'hig g./b., bidorc'hig ar familh g., bidoc'hig ar familh g., kalonadig b., diwezhañ g., yaouankañ g., gorrikin g., gourig g., belostig g., [dre fent] skubadur ar c'hriñol g., mevel bihan g. ; 2. daleer g., dilec'hier g., ruzer g. ; 3. diskennad g., warlerc'hiad g.

Nachkriegszeit b. (-,-en) : [istor] goudebrezel g., marevezh war-lerc'h ar brezel-bed g. [1918/1920, 1945/1950, pe ar marevezh war-lerc'h brezelioù all].

Nachkur b. (-,-en) : [mezeg.] intentoù peurbareañ lies., diangur b.

nachladen V.k.e. (lädt nach / lud nach / hat nachgeladen) : [arm] azkargañ, adkargañ, kargañ adarre, kargañ a-nevez.

V.gw. (lädt nach / lud nach / hat nachgeladen) : [arm] azkargañ e arm, adkargañ e arm, kargañ e arm adarre, kargañ e arm a-nevez.

Nachlass g. (-s, Nachlässe/-e) : 1. distaol g., rabat g., raval g., diskar a briz g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g., diskont g. ; *jemandem einen Nachlass von fünf Prozent gewähren*, rabatiñ pemp dre-gant d'u.b., reiñ pemp dre-gant distaol war priz udb d'u.b., reiñ un distaol a bemp dre-gant d'u.b. ; 2. [gwir] *Nachlass einer Strafe*, distaol kastiz g., distaol kosp g. ; 3. [lenn.] *literarischer Nachlass*, skridoù diembann lies., oberennoù dalif lies.

nachlassen V.k.e. (lässt nach / ließ nach / hat nachgelassen) : 1. [kenw.] diskenn ; *Gebühren*

nachlassen, didaosañ, difeuriañ ; **2.** [tekn.] distardañ ; *die Schraube nachlassen*, distardañ ar viñs ; **3.** laoskaat ; *das Seil nachlassen*, laoskaat ar fun, lezel kordenn, lezel ar gordenn da vont ; **4.** leuskel ; *die Zügel nachlassen*, leuskel brid gant ar marc'h ; **5.** lezel war e lerc'h.

V.gw. (lässt nach / ließ nach / hat nachgelassen) : peoc'haat, sioulaat, tevel, bihanaat, mont bihan, distanañ, gwanaat, blankaat, blinaat, terriñ, esmoliñ, dinerzhañ, didaerñ, habaskaat, kalmijañ, kalmiñ, venaat, abafiñ, gouzizañ, dont da c'houzizañ, ameniñ, koazhañ, laoskaat, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da vorediñ ; *der Wind lässt nach*, gouzizañ a ra an avel, sioulaat a ra an avel, tevel a ra an avel, terriñ a ra an avel, terriñ a ra war an avel, kouezhañ a ra an avel, war habaskaat emañ an avel, mougañ a ra an avel, gwanaat a ra an avel, kalmiñ a ra an avel ; *der Sturm lässt nach*, sioulaat (tevel, abafiñ, ameniñ, kalmiñ) a ra ar barr-amzer, emañ-hi o kalmiñ, peoc'haat a ra ar wallamzer, erru eo lost ar barrad ; *der Regen lässt nach*, ardavet eo un tamm ar glav, bihanaat eo ar glav, abafiñ a ra glav, gwanaat a ra ar glav ; *das Feuer lässt nach*, emañ an tan oc'h euvriñ e nerzh, dinerzhañ a ra an tan, terriñ a ra da nerzh an tan, emañ nerzh an tan o terriñ ; *die Sonnenhitze lässt nach*, terriñ a ra da nerzh an heol, emañ nerzh an heol o terriñ, dinerzhañ a ra an deiz, terriñ a ra an deiz ; *der Schmerz lässt nach*, distanañ (terriñ, sioulaat, esmoliñ, abafiñ, bihanaat, koazhañ) a ra ar boan, terriñ a ra war ar boan ; *ihr Eifer lässt nach*, fallaet int da boaniañ, o hast a zeu da lentañ ha da yenañ, laoskaat (terriñ) a ra o gred, distanañ a ra d'o gred, klouaraat a ra dezho, klouaraat ha laoskaat a ra o gred, terriñ a ra d'o intampi, terriñ a ra d'o herrder, yenaat a ra o gred, yenaat a reont en o gred, laoskaat a ra o gred, lentaat a ra o gred (Gregor), gwevnaat a reont ; *dein Fleiß lässt nach*, n'eo ket koulz da labour ha ma veze a-raok, diegusaat a rez da labourat ; *die Beachtung der grammatischen Regeln lässt nach*, mont a ra ar yezhadur war laoskaat ; *der Widerstand lässt nach*, terriñ (sioulaat, dinerzhañ, blankaat, blinaat, laoskaat) a ra an enebiezh, war wanaat e ya an enebiezh ; *die Spannung hat nachgelassen*, sioulaet (siouloc'h, distanet) eo an traoù ; *seine Sehkraft lässt nach*, fallaat a ra e zaoulagad, dont a ra e zaoulagad da vezañ fall, erru eo teñval e zaoulagad, erru eo teñval e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vrennigennoù, fallaat a ra e ziv vrennigenn, mont a ra ar gweled digantañ.

Nachlassen n. (-s) : **1.** [amzer] siouladenn b., bravadenn b., sederaenn b., sklaeraenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., splannadenn b., tavadenn b. ; *vorübergehendes Nachlassen*, spanaenn b. ; **2.** [mezeg.] aesaenn b., gwellaenn b., habaskaenn b., diwask g.

Nachlassenschaft b. (-) : hêrezh b.

nachlässig ag. : lezober, digas, digaz, dibled, dibreder, difoutre, dibalamour, dievezh, dibourvez, gwallek, dilamprek, lizidant, lezirek, disaour, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, disorj, dibreder, euver, kerterius, lantous, laosk, lizidour, lureüs, lureek, gourt, diboan, a foeltr forzh ; *er geht seiner Arbeit recht nachlässig nach*, diankañ a ra alies diwar e labour, n'eo

ket lamprek warni, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, dibreder eo gant e labour, digalon eo da labourat, labourat a ra dibreder, disorj eo en e labour, gwall wak eo, hennez a zo eul labourer gros.

Nachlässigkeit b. (-) : digasted b., dievezh g., gwallegez b., lezober g., dibled g., lizidanted b., lovrentez b., laoskentez b., laoskoni b., taol-laoskentez g. ; *aus Nachlässigkeit*, dre zigasted, dre wallegez, dre lezober, dre zievezhded, dre zievezh, dre zievezhiegezh, defot teurel evezh, defot lakaat evezh.

nachlaufen V.gw. (t-d-b) (läuft nach / lief nach / ist nachgelaufen) : redek war-lerc'h, poursuiñ, poursu, kas ; *er läuft diesem Mädchen nach*, emañ o kildroenniñ en-dro d'ar plac'h-mañ, emañ o punañ en-dro d'ar plac'h-mañ ; *den Männern nachlaufen*, paotreta, redek an akuilhetenn, redek ar baotred, kañjoliñ ar baotred, kañjoliñ, klask kailh, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, chelpeta, klask fred, targasha, klask he chañs gant ar baotred, frellea, fringal, friantellat ; *den Mädchen nachlaufen*, *den Frauen nachlaufen*, merc'heta, furikat, logota, plac'heta, c'hwena, redek an douilhez, redek revr, kañjoliñ ar merc'hed, kañjoliñ, kunduiñ merc'hed, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, klask fred, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, pilhaoua, klask friko fourch, friantañ, fringal, redek ar merc'hed, ober chou d'ar merc'hed.

nachleben V.gw. (t-d-b) (hat nachgelebt) : *jemandem nachleben*, kemer skouer diouzh (diwar) buhez u.b., kemer buhez u.b. da skouer, ober diouzh buhez u.b., heñvelekaat buhez u.b., kemer patrom diouzh buhez u.b. (Gregor), dispenn hent u.b., dispenn roudoù u.b., mont war heul u.b.

nachlegen V.k.e. (hat nachgelegt) : lakaat ouzhpenn, lakaat a-nevez, adlakaat ; *Holz ins Feuer nachlegen*, boueta an tan a-nevez, lakaat keuneud e-barzh an tan a-nevez, skeiñ hanochennoù e-barzh an tan.

Nachlese b. (-,-n) : **1.** pennaouerezh g., raspaerezh g. ; *Nachlese halten*, pennaouiñ, tañvoueza, tañvouesa, tañvouezennañ, teskaouiñ, teskata, lanvenniñ ; **2.** [lenn.] teskad oberennoù ouzhpenn g.

nachlesen V.k.e. (liest nach / las nach / hat nachgelesen) : **1.** lenn en-dro, lenn a-c'houdevezh ; **2.** pennaouiñ, tañvoueza, tañvouesa, tañvouezennañ, teskaouiñ, teskata, lanvenniñ, toc'hata, dastum, raspaat.

Nachleser g. (-s,-) : raspaer g., pennaouer g., tañvouezer g., tañvouesaer g., tañvouezenner g., teskaouer g., lanvenner g., toc'hataer g.

Nachleuchtdauer b. (-) : [fizik] treluc'h azgweredek g.

nachliefern V.k.e. (hat nachgeliefert) : **1.** kas an nemorant eus, degas an nemorant eus ; **2.** kas en-dro, degas en-dro ; **3.** kas a-c'houdevezh, degas a-c'houdevezh.

Nachlieferung b. (-,-en) : **1.** kasadur gant dale g., pourvez gant dale g., degasadenn gant dale b., degas gant dale g., kasadenn gant dale b. ; **2.** kasadur nevez g., pourvez nevez g., degasadenn nevez b., degas nevez g., kasadenn nevez b.

nachlösen V.k.e. (hat nachgelöst) : [treuzdougen] paeañ e-kerzh ar veaj.

V.gw. (hat nachgelöst) : [treuzdougen] paeañ ur priz ouzhpenn, paeañ un ouzhpennadenn.

nachmachen V.k.e. (hat nachgemacht) : **1.** heñvelekaat, ober diouzh u.b., ober heñvel ouzh u.b., taneal, marmouzañ, drezvellañ, dezrevellañ, tailhañ, dambreziñ ; *er macht ihm alles nach*, ober a ra dioutañ e pep keñver, kement tra a ra a ra eñ ivez, taneal (marmouzañ, drezvellañ, dezrevellañ, tailhañ, dambreziñ) a ra anezhañ, ober a ra heñvel outañ, ober a ra er memes mod gantañ ; **2.** dambreziñ ; **3.** ober a-c'houdevezh.

Nachmachen n. (-s) : **1.** drevezadur g., drevezadenn b., drevezerezh g., heñvelerezh g., heñveladur g., heñveladenn b., heñvelidigezh b., heñvelekadur g., hevelebidigezh b., marmouzadur g., marmouzerzh g. ; **2.** dambreziñ g.

nachmalen V.k.e. (hat nachgemalt) : kopiañ, eillivañ, eilskeudenniñ.

nachmalig ag. : diac'houde, goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, diwezhatoc'h, da-heul, a-heul, war-lerc'h, warlerc'hel.

nachmals Adv. : goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, diwezhatoc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh.

nachmessen V.k.e. (misst nach / maß nach / hat nachgemessen) : gwiriañ mentoù udb, gwirikaat mentoù udb, muzuliañ un eil gwech.

V.gw. (misst nach / maß nach / hat nachgemessen) : gwirikaat ar muzulioù, gwiriañ ar mentoù.

Nachmieter g. (-s,-) : feurmer nevez g., feurmer da-heul g. ; *meine Nachmieter*, ar feurmerien a zeuio war va lerc'h lies.

Nachmieterin b. (-,-nen) : feurmerez nevez b. feurmerez da-heul b. ; *meine Nachmieterin*, ar feurmerez a zeuio war va lerc'h b.

Nach-mir-die-Sintflut-Haltung b. (-) : doare foeltr-forzh g., doare foutre-kaer g., doare foeltr-kaer g., diseblanted e-keñver an dazont b.

Nachmittag g. (-s,-e) : kreisteiz g., endervezh g., enderv g., endervezhiad g., enderviad g., penndevzh goude kreisteiz g. ; *heute Nachmittag*, er c'hreisteiz-mañ, emberr, ergentaou, goude kreisteiz, goude lein, goude merenn ; *sie sind heute Nachmittag spazieren gegangen*, er c'hreisteiz-mañ int bet o vale, ergentaou int bet o vale ; *gestern Nachmittag*, dec'h goude kreisteiz, dec'h d'enderv ; *den Nachmittag bei jemandem verbringen*, gourazezañ e ti u.b. ; *komm heute Nachmittag zu mir, wir werden bei der Arbeit miteinander reden können*, deus da c'hoursezel emberr, deus da c'hoursezel er c'hreisteiz-mañ, deus da c'hoursezel goude kreisteiz ; *am Nachmittag*, goude kreisteiz, goude lein, goude merenn, d'enderv, diouzh an enderv, e-pad an enderv, enderv ; *es geschah an einem Samstag Nachmittag*, endervezh ur sadornvezh e oa ; *an diesem Nachmittag haben wir eine wahre Sintflut erlebt*, aze e oa bet un endervezhiad dour.

nachmittäglich ag. : goude kreisteiz, goude lein, goude merenn, d'enderv, diouzh an enderv, e-pad an enderv, enderv ; *nachmittäglicher Spaziergang*, baleadenn enderv b., baleadenn greisteiz b.

nachmittags Adv. : bep kreisteiz, goude kreisteiz, goude lein, goude merenn, d'enderv, diouzh an enderv, e-pad an enderv, enderv ; *um drei Uhr nachmittags*, da deir eur goude lein, da deir eur goude kreisteiz, da deir eur goude merenn, da deir eur d'enderv ; *vier Uhr nachmittags*, peder eur noz ; *um halb eins nachmittags*, da greisteiz hanter.

Nachmittagsdienst g. (-es,-e) : [relij.] gousper g., gousperoù lies.

Nachnahme b. (-,-n) : kasadenn ouzh dastaladur b. ; *als Nachnahme*, *per Nachnahme*, da baeañ en-dro d'an adkaser, ouzh dastaladur.

Nachnahmegebühr b. (-,-en) : mizoù adkas ouzh dastaladur lies.

Nachnahmesendung b. (-,-en) : kasadenn ouzh dastaladur b.

Nachname g. (-ns,-n) : anv-tiegezh g., anv-familh g.

nachnehmen V.k.e. (nimmt nach / nahm nach / hat nachgenommen) : kemer a-nevez, kemer adarre, kemer en-dro.

nachpfeifen V.gw. (piff nach / hat nachgepfeifen) : *jemandem nachpfeifen*, c'hwitellat d'u.b.

nachplappern V.k.e. (hat nachgeplappert) : adlavaret, dibunañ traoù bet klevet hep soñjal, perokedata.

Nachplappern n. (-s) : perokedata g.

Nachporto n. (-s,-s) : eiltaos g., ustaos g., mizoù kas ouzhpenn lies.

nachprüfbar ag. : gwiriadus ; *das ist nicht nachprüfbar*, ne ouzer ket ha gwir eo pe get, n'eus ket tu da wiriañ an dra-se.

Nachprüfbarkeit b. (-) : gwiriadusted b., perzh ar pezh a zo gwiriadus g.

Nachprüfen V.k.e. (hat nachgeprüft) : gwirikaat, gwiriañ, ensellet, kontrollañ, evezhiañ ouzh ; *etwas peinlich genau nachprüfen*, burutellañ pizh ha kempenn udb, kroueriañ pizh ha kempenn udb, ridellat pizh ha kempenn udb, sellet a-dost ouzh udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, sontañ udb, sonteal udb, dibluskañ udb, evezhiañ ouzh udb ; *nachprüfen, ob die Wäsche noch an der Leine hängt*, eveshaat hag an dilhad a chom ouzh an orjalenn, eveshaat hag-eñ e chom an dilhad ouzh an orjalenn.

Nachprüfung b. (-,-en) : kontroll g., kontrollerezh g., gwiriadur g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., gwirierezh g., reoliadur g., ensellerezh g.

nachrechnen V.k.e. (hat nachgerechnet) : adkontañ, adjediñ ; *eine Rechnung nachrechnen*, adkontañ ul lizher-dle, ober ar gont a-nevez (en-dro).

Nachrechner g. (-s,-) : gwirier kontoù g.

Nachrechnung b. (-,-en) : adjed g., adjedadenn b., adjedadur g.

Nachrede b. (-,-n) : **1.** gourfennskrid g. ; **2.** gwallvruderezh g., divruderezh g., duerezh g., gragailh g., droukkomzoù lies., gwallgomzoù lies., gwallgomzerezh g., flipataerezh g., drouklavaroù lies., drouklavarioù lies., droukprezeg g., droukprezegenn b., droukprezegerezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh

g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kaozioù gwrac'hed kozh lies., kaoz b., kaozioù lies., hiboudoù lies., labenn b., lañchennad b., teodennerezh g., distaoladennoù naer-wiber lies., P. pakaj g. ; *üble Nachrede über jemanden verbreiten*, lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwashaat, dantañ, flemmañ, gwallvrudañ, teodegañ, flipata) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., glabousañ u.b., teodata diwar benn u.b., binimañ u.b., lavaret ar seizh seurt ruz eus u.b., dispenn brud (anv kaer) u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., ober e votoù (e wele, ur porpant nevez) d'u.b., dresañ porpant u.b., plaenaat porpant u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., displuñvañ e benn d'u.b., lakaat gedon da redek diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ.

nachreden V.k.e. (har nachgeredet) : 1. adlavaret, azlavaret, eillavaret ; *sie redet es ihm nach*, adlavaret a ra pezh en deus lavaret, adlavaret a ra war e lerc'h, restañ a ra war e lerc'h, adlavaret a ra e gomzoù ; 2. *jemandem Übles nachreden*, dornañ traoù diwar-benn u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwashaat, dantañ, flemmañ, gwallvrudañ, begata) u.b., terriñ keuneud war kein u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., flipata u.b., binimañ u.b., glabousañ u.b., teodata diwar benn u.b., lavaret ar seizh seurt ruz eus u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., ober e votoù (e wele, ur porpant nevez) d'u.b., dresañ porpant u.b., plaenaat porpant u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., lavaret droug (drouklavaret) diwar-benn u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., lavaret droug eus u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., displuñvañ e benn d'u.b., lakaat gedon da redek diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ ; *ich möchte keinem Übles nachreden*, n'em eus ket c'hoant da vezañ bountet e kaoz.

Nachredner g. (-s,-) : prezegenner da-heul g.

nachreichen V.k.e. (hat nachgereicht) : kas diwezhatoc'h, dereiñ diwezhatoc'h.

nachreisen V.gw. (t-d-b) (ist nachgereist) : mont da-heul, mont da gaout, mont da gavout, mont davet ; *ich werde dir bald nachreisen*, a-benn nebeut ez in da'z ka(v)out (ez in davedout).

nachreiten V.gw. (t-d-b) (ritt nach / ist nachgeritten) : *er ist ihm nachgeritten*, aet e oa war varc'h war e lerc'h.

Nachricht b. (-,-en) : keloù g., titour b., nevezenti b., kannad g., kannadiez b., kannadur g., kiminiadezh b., kemenn g., kemennadurezh b., kelaouadur g., stlenn g., kentaouad g., doare g., brud g./b., dasson g., disaouzan b., nevez g., nevezded b. ; *die Nachricht von seinem Tod*, ar c'heloù eus e varv g. ; *die Nachricht von seinem Tod hat uns zutiefst erschüttert*, gant kalonad hon eus klevet e oa marv, ur rangalon hon eus bet o klevet ar c'heloù mantrus eus e varv, trist e voe hor c'halonoù gant ar c'heloù eus e varv ; *sie wusste nicht genau, wie sie ihrer Mutter diese traurige Nachricht beibringen sollte*, ne ouie ket kalz penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm, ne ouie ket kaer penaos lavaret ar c'heloù mantrus-se d'he mamm ; *diese Nachricht gab ihr den Todesstoß*, ar c'heloù-se a voe eviti evel ma vije roet dezhi taol ar marv ; *diese Nachricht wird ihn schwer enttäuschen*, ur c'herse ruz a vo gantañ klevet ar c'heloù-se ; *diese Nachricht geht um*, ar c'heloù-se a red a di da di, emañ ar gaoz-se o ren, emañ ar gaoz-se o redek, ar brud-se a red a di da di, ar gaoz-se a zo dindan teod an dud, ar gaoz a zo war e lerc'h, chaok ha stran a zo diwar-benn an dra-se, an dra-se a vez klevet kaoz outañ un tammig e pep lec'h, brud 'zo a bep tu eus an dra-se, ar voltenn a zo savet eus an dra-se ; *ein Jahr danach erhielt er eine Nachricht von seinem Freund*, a-benn bloaz e oa deuet kemennadurezh dezhañ a-berzh e vignon (digant e vignon) ; *jemandem eine Nachricht zukommen lassen*, kas keloù d'u.b., degas keloù d'u.b., degas kemenn d'u.b., kas kemenn d'u.b., kas kannad d'u.b. ; *jemandem eine Todesnachricht zukommen lassen*, kas kannad marv d'u.b., kas kemenn d'u.b. ez eo marv u.b., kas ar c'heloù eus marv u.b. d'u.b. ; *jemandem eine Nachricht überbringen*, degas ur c'heloù d'u.b. ; *die Nachricht war eine Ente*, lakaet eo bet ur c'had da redek, keleier toull ha treuz e oa, ur vrozenn e oa ; *niederschmetternde Nachricht*, keloù saezhus g., keloù garv da glevet g., keloù diaes da glevet g., keloù kalet da glevet g., keloù mantrus g., disaouzan mantrus b. ; *sehr gute Nachricht, erfreuliche Nachricht*, keloù eus ar c'haerañ g., keloù laouen g. ; *das ist ja eine sehr gute Nachricht !* setu ar gwellañ keloù a voe biskoazh klevet ! ; *das ist ja eine schlechte Nachricht*, hemañ avat a zo ur c'heloù fall ; *ich warte schon lange auf eine Nachricht von ihm*, emañ abaoe pell o c'hortoz eus e geloù, emañ abaoe pell o c'hortoz keloù digantañ, abaoe ar c'heit emañ o c'hortoz eus e geloù ! gwerso dija e c'hortozan eus e geloù, pell-bras 'zo n'em eus ket bet eus e zoare ; *Nachrichten einholen*, dastum (klask) titouroù, klask ditour, en em zaveiñ, klask disaouzan, kelaoua ; *sie hat sich allerlei Nachrichten eingeholt*, graet eo ganti he fourvez a geleier ; *neu eingetroffene Nachricht über einen verloren gegangenen Gegenstand*, kavarad b. ; *vermischte Lokalnachrichten, vermischte Nachrichten*, keleier (degouezhennoù, degouezhadennnoù, kentaouadoù) a bep seurt (mesk-ha-mesk, touez-ha-touez, kej-mesk, kej-mej), rubrik ar yer laeret g., kelajoù lies., kelajoù ha trouz ar bed lies. ; *die Nachrichten des Tages lesen*, lenn keleier an deiz, lenn ar c'hentaouadoù ; *internationale Nachrichten*, nevezentioù a-ziavaez bro

lies., keleier etrebroadel lies. ; *sich die Fernsehnachrichten ansehen*, sellet ouzh ar c'heleier er skinwel ; [skingomz] *Nachrichten übermitteln*, skignañ (skingas) keleier, daveiñ an doareoù, skignañ an nevezdedoù, dozviñ keleier, distagañ keloù, displegañ ar c'heleier, reiñ nevezioù ; *sich die Nachrichten im Radio anhören*, selaou ar c'heleier er skingomz.

Nachrichtenagentur b. (-,-en) : ajañs-kelaouiñ b., amsez kelaouiñ b.

Nachrichtenblatt n. (-s,-blätter) : kannad g., kannadig g.

Nachrichtenblättchen n. (-s,-) : kannadig g.

Nachrichtendienst g. (-es,-e) : [spierezh] servij kelaoua g., servij titouriñ g.

Nachrichtenkanal g. (-s,-kanäle) : [skinwel] chadenn gelaouiñ b., ristenn gelaouiñ b.

Nachrichtenmagazin n. (-s,-e) : magazin kelaouiñ g.

Nachrichtenoffizier g. (-s,-e) : [spierezh] ofiser eus ar servij titouriñ g., ofiser eus ar servij kelaoua g.

Nachrichtensatellit g. (-en,-en) : loarell bellgehentiñ b.

Nachrichtensofortversand g. (-s) : postelerezh prim g.

Nachrichtensperre b. (-,-n) : black-out g., embargo war ar c'helaouiñ g., tav lakaet war keleier 'zo g.

Nachrichtensprecher g. (-s,-) : kinniger keleier g.

Nachrichtensprecherin b. (-,-nen) : kinnigerez keleier b.

Nachrichtentechnik b. (-) : pellgehentiñ g., pellgehenterezh g.

Nachrichtenübermittlung b. (-,-en) : kelaouerezh g., titouerezh g. ; *elektronische Nachrichtenübermittlung*, postelerezh g.

nachrichtlich ag. : ... kelaouiñ, evit kelaouiñ ac'hanoc'h.

nachrücken V.gw. (ist nachgerückt) : 1. erlec'hiañ u.b., kemer plas u.b., gwiskañ porpant u.b. ; 2. [lu] heuliañ, dont war-lerc'h.

Nachrücker g. (-s,-) : erlec'hier g., erlec'hiad g., amsavad g.

Nachrückerin b. (-,-nen) : erlec'hier b., erlec'hiadez b., amsavadez b.

Nachruf g. (-s,-e) : prezegenn-gañv b., mortuaj g., notennoù-kañv lies.

nachrufen V.k.e. (rief nach / hat nachgerufen) : *jemandem etwas nachrufen*, huchal udb war(-lerc'h) u.b. a ya kuit.

Nachruhm g. (-s) : brud goude ar marv g./b.

nachrühmen V.k.e. (hat nachgerühmt) : *jemandem ein Verdienst nachrühmen*, lakaat un dellid bennak war gont u.b.

nachrüsten V.k.e. (hat nachgerüstet) : armañ evit chom war renk ar broioù all (war renk ur vro all).

Nachrüstung b. (-,-en) : armerezh evit chom war renk ar broioù all (war renk ur vro all) g., armañ evit chom war renk ar broioù all (war renk ur vro all) g.

nachsagen V.k.e. (hat nachgesagt) : *jemandem Gutes nachsagen*, lavaret vad eus (diwar-benn) u.b. ; *jemandem Übles nachsagen*, lavaret droug en andred (diwar-benn) u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwashaat, dantañ, flemmañ, gwallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., binimañ u.b., teodata diwar benn u.b., lavaret ar seizh seurt ruz eus u.b., glabousañ u.b., dispenn brud u.b.,

dispenn u.b. da dud all, reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., ober e votoù (ur porpant nevez) d'u.b., dresañ porpant u.b., plaenaat porpant u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., displuñvañ e benn d'u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., lakaat gedon da redek diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ.

Nachsaizon b. (-,-s) : rageost g., lost an hañv g., dilost-hañv g., dilost ar bloaz g., diwezhamzer g., kozhamzer g.

nachsalzen V.k.e. (hat nachgesalzt / hat nachgesalzen) : sallañ a-nevez, adsallañ.

V.gw. (hat nachgesalzt / hat nachgesalzen) : adlakaat holen.

Nachsatz g. (-es,-sätze) : stagadenn b., ouzhpennadenn b., goudeskrid g., merkad ouzhpenn g. ; [relij.] *das Vaterunser mit Nachsatz beten*, lavaret ar Bater vras.

nachschauen V.gw. (hat nachgeschaut) : ober un tamm eveshaat, ober ur sell, mont da welet.

nachschenken V.k.e. (hat nachgeschenkt) : leuniañ c'hoazh, kargañ adarre, kargañ a-nevez, teurel a-nevez, diskargañ a-nevez, diskenn a-nevez, dinaouiñ a-nevez, skarzhañ a-nevez.

V.gw. (hat nachgeschenkt) : *jemandem nachschenken*, diskenn ur banne all d'u.b.

nachschicken V.k.e. (hat nachgeschickt) : 1. kas diwezhatoc'h, kas pelloc'h ; 2. kas da gerc'hat ; *jemandem jemanden nachschicken*, kas u.b. da gerc'hat u.b. ; 3. adkas.

nachschieben V.k.e. (schob nach / hat nachgeschoben) : P. stagañ, ouzhpennañ.

nachschießen V.gw. (t-d-b) : 1. [verb-skoazell haben] : schoss nach / hat nachgeschossen] : tennañ war u.b. hag a zo o tec'hel ; 2. [verb-skoazell sein] : schoss nach / ist nachgeschossen] : mont d'ar red [war-lerc'h u.b.].

V.k.e. : [verb-skoazell haben] : schoss nach / hat nachgeschossen] : [arc'hant.] lakaat ouzhpenn, foñsañ c'hoazh, klokaat ur sammad.

Nachschlag g. (-s,-schläge) : 1. eil taol g. ; 2. [sonerezh] fringolenn b., fringol g.

nachschlagen V.k.e. (schlägt nach / schlug nach / hat nachgeschlagen) : mont da glask en ul levr, sellet en ul levr ; *ein Wort im Wörterbuch nachschlagen*, klask ur ger er geriadur, ruihal ha diruihal pajennoù ur geriadur evit kavout ur ger, follennata ur geriadur evit kavout ur ger, feilhetiñ ur geriadur evit kavout ur ger, treiñ ha distreiñ feilhennoù ur geriadur evit kavout ur ger.

V.gw. (t-d-b) (schlägt nach / schlug nach / ist nachgeschlagen / hat nachgeschlagen) : 1. (ist) : tennañ da. ; 2. (hat) : *in etwas (t-d-b) nachschlagen*, klask e-barzh udb, sellet en udb.

Nachschlagewerk n. (-s,-e) : levr dave g., levr titouriñ g.

nachschleichen V.gw. (t-d-b) (schlich nach / ist nachgeschlichen) : heuliañ dre guzh.

nachschleppen V.k.e. (hat nachgeschleppt) : stlejañ, sachañ d'e heul.

nachschleudern V.k.e. (hat nachgeschleudert) : *jemandem etwas nachschleudern*, teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb ouzh u.b., teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb gant u.b.

Nachschlüssel g. (-s,-) : eil alc'hwez g.

nachschmeißen V.k.e. (schmiss nach / hat nachgeschmissen) : *jemandem etwas nachschmeißen*, teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb ouzh u.b., teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb gant u.b.

nachschneiden V.k.e. (schnitt nach / hat nachgeschnitten) : [filmoù] *die Negative absolut identisch nachschneiden*, kenfurmiñ ar ginennou.

nachschnüffeln V.gw. (t-d-b) (hat nachgeschnüffelt) : spiañ, gogezañ, gogeziñ, konoc'hañ, c'hwileta, firbouchal, fetekiñ, furikat, firbouchat, kuriuzennañ, kuriuziñ, friata, fourrañ e fri moan en un tu bennak, frifurchal, c'hoari e fri-furch, sankañ e fri en un tu bennak, gorren e fri, sevel e fri, ranellat, c'hwesha, eferuzañ, ober gweladenn, sellata.

nachschreiben V.gw. (schrieb nach / hat nachgeschrieben) : 1. kopiañ, adkopiañ, adskrievañ, eilskrievañ ; 2. *er schreibt nach*, sevel a ra notennoù ; 3. lakaat dre skrid ; 4. skrivañ a-c'houdevezh.

Nachschrift b. (-, -en) : goudeskrid g., ouzhpennadenn b., stagadenn b., merkad ouzhpenn g.

Nachschub g. (-s, -schübe) : [lu] 1. soudarded ouzhpenn lies., skoazell b. ; 2. *pourvezadur g.* ; *den Nachschub per Wagenkolonnen gewährleisten*, charreadegañ.

Nachschuss g. (-s, -schüsse) : 1. [arc'hant.] taladur nevez g., taladenn nevez b. ; 2. [louza.] astaol g., taoladenn b.

nachschwätzen / nachschwätzen V.k.e. (hat nachgeschwätzt / hat nachgeschwätzt) : *sellit ouzh nachplappern*.

nachsehen V.k.e. (sieht nach / sah nach / hat nachgesehen) : 1. ensellet, sellet ouzh, adsellet ouzh, ober ur sell war, furchal, teuler ur sell ouzh, kontrollañ, evezhiañ ; *die Maschine nachsehen*, ensellet ar mekanik, adsellet ouzh an ardivink ; *die Schulaufgaben nachsehen*, ober ur sell war al labour-skol, divankañ al labour-skol, difaziañ al labour-skol ; *in einem Buch nachsehen*, furchal e-barzh ul levr ; *die Wäsche nachsehen*, teuler ur sell ouzh ar c'houez (ouzh al lienaj) ; *sieh mal nach, was mit dem Pferd nicht stimmt*, kae 'ta d'ober ur c'hompren d'ar marc'h ; 2. disellet ouzh, serriñ an daoulagad war ; *jemandem einen Fehler nachsehen*, tevel war fazi u.b., disellet ouzh ur fazi bennak, serriñ an daoulagad war fazi u.b., gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).

V.gw. (t-d-b) (sieht nach / sah nach / hat nachgesehen) : *jemandem nachsehen*, ambroug (heuliañ) u.b. gant e selloù, ambroug (heuliañ) u.b. a-daol-lagad, chom da sellet ouzh u.b. hag a zo o pellaat ; *die Frau sah mir weiter nach*, ar vaouez a zalc'he da sellet da'm c'haout.

Nachsehen n. (-s) : 1. kontroll g., kontrollerezh g., gwiriadur g., reoliadur g., ensellerezh g. ; 2. *das Nachsehen haben*, degouezhout (en em gavout) re ziwezhat, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, kouezhañ war e fri, chom e toull ar c'hae, bezañ troc'het, chom da c'hlaourenniñ ; *ich hatte nur das Nachsehen*, chomet eo bet va fri hebiou (war ar gloued), chomet e oa va fri hebiou, kouezhet e oan war va fri, bet e oan bet troc'het, ranket em eus bet charreat moan (bale moan, bale strizh, bale kempenn, asantiñ), chomet on bet da c'hlaourenniñ, chomet on bet war va c'hoant, tremenet e oan gant va c'hoant, chomet on bet e toull ar c'hae, manet on bet war va naon, tremenet e oan gant va naon ; *der Gutmütige hat schließlich das Nachsehen*, vad graet, buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant ! - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl ! - truez 'zo marv, karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont hag arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h - gwelloc'h bezañ kiger eget bezañ leue - gwelloc'h eo bezañ ar morzhol eget an annev - gwelloc'h eo lazhañ ar bleiz eget bezañ lazhet gantañ - an dud ne absolvent ket.

nachsenden V.k.e. (sandte nach / hat nachgesandt) : kas pelloc'h, kas diwezhatoc'h ; *bitte nachsenden !* kasit da'm chomlec'h nevez, mar plij !

Nachsendung b. (-, -en) : kasadenn ouzhpenn b., kasadenn nevez b.

nachsetzen V.k.e. (hat nachgesetzt) : lakaat goude, ouzhpennañ.

V.gw. (hat nachgesetzt) : *jemandem nachsetzen*, redek u.b., poursuiñ u.b., poursu u.b., dispenn roudoù u.b., enkañ u.b., dont war gein u.b., galoupat u.b., kas u.b.

Nachsicht b. (-) : damant g., madelezh b., revadelezh b., trugarez b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvez b., pardon g., habaskter g., habaskted b. ; *Nachsicht üben*, bezañ pardonus (komprenus), bezañ ledan e vañch, bezañ mat (dous, damantus, habask) (Gregor) ; *gegen jemanden Nachsicht üben*, pardonniñ d'u.b., bezañ pardonus e-keñver u.b., bezañ damantus d'u.b., bezañ re vadelezhus ouzh u.b., bezañ asantus ouzh u.b., bezañ ledan e vañch e-keñver u.b., bezañ mat (dous) e-keñver u.b. / bezañ habask en andred u.b. (Gregor) ; *Vorsicht ist besser als Nachsicht*, aesoc'h eo parraat eget kas kuit - aesoc'h eo diaraogiñ ar c'hleñved eget yac'haat anezhañ - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - bezit atav e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da stourm mar fell deoc'h bezañ trec'h - na daolit ket ho potoù a-gostez ken n'ho po ur re nevez - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz re ziwezhat ne servij da netra - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn a-dreñv e gwask - al logodenn n'he deus nemet un toull a zo

boued d'ar c'hazh - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - prenañ keuneud 'zo re ziwezhat pa vez ret c'hwezhañ er bizied - ur wech paseet ar mare, n'emañ ket mui ar poent da besketa - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj - gwell eo retorn diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - mank a lakaat an tach, lies e vez kollet an houarn - ar c'heuz 'zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - arboellañ pa garer antronoz e kaver - an arboellentez a stank an nor ouzh ar baourentez - ar foranerezh a gas an den da baour - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da bareañ.

nachsichtig ag. : damantus, re vadelezhus, komprenus, pardonus, asantus, laosk, damboner, kuñv, habask, madek ; *nachsichtig sein*, na vezañ rust, bezañ komprenus, bezañ prest atav da bardoniñ, bezañ ledan e vañch, bezañ frank a vañch, bezañ pardonus, bezañ asantus ; *sie ist zu nachsichtig mit ihren Kindern*, re wak eo ouzh he bugale, re vat eo e-keñver he bugale, re laosk eo gant he bugale, ne gred ket derc'hel penn ouzh he bugale, ne gred ket ober ouzh he bugale, ne gred ket herzel ouzh he bugale, dre wander eo asantus gant he bugale, re lezoer eo gant he bugale, lezel a ra he bugale re en o roll.

Nachsichtigkeit b. (-) : *sellit ouzh Nachsicht*.

nachtsichtslos ag. : dizamant, didrugar, digoant, digar, dihegar, digernez.

nachtsichtsvoll ag. : damantus, madelezhus, komprenus, pardonus, asantus.

Nachsilbe b. (-,-n) : [yech.] lostger g., dilostger g., gourfennc'her g.

nachsingen V.k.e. ha V.gw. (sang nach / hat nachgesungen) : diskanañ, kanañ war-lerc'h.

nachsinnen V.gw. (sann nach / hat nachgesonnen) : *über etwas nachsinnen*, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb., rezoniñ war udb ; *über einen Zwischenfall nachsinnen*, en em gompren war un darvoud bennak, lakaat meiz da gompren un darvoud bennak, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war un darvoud bennak, en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war un darvoud bennak, prederiañ udb, prederiañ en udb, en em bleustriñ war udb, poelladiñ war udb, poellañ war udb ; *über jemandes Worte nachsinnen*, pleustriñ komzoù u.b., prederiañ komzoù u.b. ; *über den Tod nachsinnen*, prederiañ ar marv, prederiañ er marv ; *über den Sinn des Lebens nachsinnen*, prederiañ war ster ar vuhez.

Nachsinnen n. (-s) : emsoñj g., imbroud g., imbroudadur g., imbrouderezh g., poellad g., poelladenn b., poellataerezh g., preder g., prederennoù lies., predererezh g., prederiañ g., prederiadur g.

nachsitzen V.gw. (saß nach / hat nachgesessen) : chom e pinijenn er skol goude ar c'hentelioù ; *nachsitzen lassen*, derc'hel er skol goude ar c'hentelioù, derc'hel en inchaj, lakaat e pinijenn, inchajiñ.

Nachsitzen n. (-s) : inchaj g., pinijenn b., dalc'hidigezh er skol goude ar c'hentelioù b.

Nachsommer g. (-s,-) : hañvig Foar-an-Nec'h g., hañvig Foar-Vikael g., hañvig Gouel-Mikael g., hañvig ar rozera g., lost an hañv g., dilost-hañv g.

Nachsorge b. (-) : arheuilh mezegele g.

Nachsorgeklinik b. (-,-en) : kreizenn-beurbareañ b., ti-peurbareañ g.

Nachspann g. (-s,-e) : [kleweled] arlizh dibenn g., roll klozañ g.

nachspannen V.k.e. (hat nachgespannt) : [tekn.] adstardañ

Nachspeise b. (-,-n) : dibenn-pred g., isu-taol g., meuz-frouezh g., meuz diwezhañ g. ; *er nahm eine Banane als Nachspeise*, kemer a reas ur vananezenn da zibenn-pred.

Nachspiel n. (-s,-e) : **1.** [sonerezh, c'hoariva] gourfenn g. ; **2.** [dre skeud.] difin g., heul g., heuliad g., heulienn b., disoc'h g., efed a-zilerc'h g., azlamm g., azgwered g., dilerc'h g., dilerc'hiadenn b. ; *die Angelegenheit wird ein gerichtliches Nachspiel haben*, kaset e vo an afer-se dirak al lez-varn.

nachspielen V.k.e. (hat nachgespielt) : **1.** adseniñ, adc'hoari ; **2.** [mell-droad] **a)** adc'hoari ; **b)** bezañ gant an ehanou-c'hoari.

nachspionieren V.gw. (t-d-b) (spionierte nach / hat nachspioniert) : *jemandem nachspionieren*, spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b. ; *sich nachspionieren*, spiañ an eil egile.

nachsprechen V.k.e. (sprach nach / hat nachgesprochen) : adlavaret, azlavaret, eillavaret.

nachspülen V.gw. (hat nachgespült) : P. pakañ ur banne evit kas ar boued d'an traoñ.

nachspüren V.gw. (t-d-b) (hat nachgespürt) : **1.** *einer Sache (t-d-b) nachspüren*, klask penn d'ur gudenn, klask diluziañ un afer, klask penn diouzh lost d'ur bellenn, klask dirouestlañ un afer, klask dibunañ ur gudenn ; **2.** [kozh, hemolc'h] *einem Tier nachspüren*, bezañ war roudoù ul loen, dispenn (heuliañ) roudoù ul loen, dispenn roudenn ul loen, heuliañ ul loen diouzh e roudoù.

nächst araog. (t-d-b) : *nächst meinem Vater danke ich es ihr*, en tu all da'm zad ez on anaoudek en he c'heñver ivez, grad vat a ouzon da'm zad ha dezhi ivez, goude va zad ez eo en he c'heñver on anaoudek ar muiañ ; *nächst dir ist er der schlimmste Junge, den es überhaupt gibt*, hennezh a zo ar gwashañ paotr a zo er vro, nemet te e vefe.

nächstbeste(r,s) ag. : *der Nächstbeste*, ar c'hentañ deuet, ne vern (ne laz) piv, neb a garo, neb a heto, forzh piv e vo, ne ra forzh piv e vo, neb piv bennak, an hini kentañ en em ginnigo, an hini kentañ en em gavo ; *das Nächstbeste*, ne vern petra, forzh petra, ne ra forzh petra, pezh a gari, pezh en em gavo, pezh en em ginnigo.

nächstdem Adv. : goude-se, estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, en tu-hont da se, en tu all da se, zo-mui-ken.

nächste(r,s) ag. : tostañ, nesañ, kentañ ; *nächstes Jahr*, er bloaz a zeu (o tont), er bloaz nesañ, er bloaz all, er bloaz kentañ a zo o tont, da vloaz, ac'hann da vloaz ; *nächstes Jahr zur gleichen Zeit*, a-benn bloaz d'ar c'houlz-mañ ; *bei der nächsten Gelegenheit werde ich Sie besuchen*, kentañ tro ma tremenin dre amañ ne vankin ket d'ober ur gwel deoc'h ; *wann findet die nächste Versammlung statt ?* pegoulz e vo an emvod kentañ ? ; *er wird erst nächstes Jahr heiraten*, ne zimezo ket ac'hann da vloaz ; *am nächsten Tag*, antronoz, an deiz war-lerc'h, an deiz goude ; *das nächste Mal*, ar wech a zeu, a-benn ar wech all, kentañ gwech a vo, kentañ tro a vo, ar c'hentañ tro a vo, en dro gentañ ; *nächstes Mal gehen wir ins Kino*, *das nächste Mal gehen wir ins Kino*, ar wech a zeu ez aimp d'ar sine, a-benn ar wech all ez aimp d'ar sine, kentañ gwech a vo ez aimp d'ar sine, kentañ tro a vo ez aimp d'ar sine, ar c'hentañ tro a vo ez aimp d'ar sine, a-benn ar wech kentañ ez aimp d'ar sine, en dro gentañ ez aimp d'ar sine ; *in den nächsten Tagen*, evit an deizioù, en deizioù o tont, en devezhioù o tont ; *am nächsten Sonntag*, **a)** ar Sul kentañ, ar Sul all ; **b)** disul all, disul nesañ, disul kentañ, disul a zeu, disul o tont, disul tostañ, a-benn disul ; *nächsten Sonntag, kommenden Sonntag*, disul kentañ, disul nesañ, disul a zeu, disul o tont, disul tostañ, a-benn disul ; *die nächste Straße rechts*, kentañ straed war an tu dehou b., ar straed kentañ a-zehou b., ar straed kentañ war an dorn dehou b. ; *die nächsten Verwandten*, ar gerent tostañ lies., ar gerent nesañ lies., an tostañ kerent lies., an nesañ kerent lies., an neskerent lies. ; *der nächste Beste*, ar c'hentañ deuet, ne vern (ne laz) piv, neb a garo, neb a heto, forzh piv e vo, ne ra forzh piv e vo, neb piv bennak, an hini kentañ en em ginnigo, an hini kentañ en em gavo ; *bis zum nächsten Mal !* kenavo forzh peur ! kenavo ar c'hentañ gweled ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ gweled ! ken ar c'hentañ gweled ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo kentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo an distro !

Adv. : **1.** *mit nächstem*, dizale, hep dale, bremaik, a-barzh pell, tuchant(ik), prest(ik), pelloc'h, dambrest ; **2.** *das liegt mir am nächsten*, setu (ar) pezh a zo nesañ da'm c'halon, setu pezh a gont ar muiañ evidon, kement-se a zo nesañ tra din, kement-se eo an dra a zo da dostañ da'm c'halon ; *er stand mir am Nächsten*, hennezh a oa da dostañ din.

Nächste(r) ag.k. g./b. : **1.** nesañ g., hentez g., estren g. ; [Bibl] *du sollst deinen Nächsten lieben wie dich selbst*, ret eo karet an nesañ evel an-unan, karout a ri an nesañ evel-dout da-unan ; *du sollst nicht begehren deines Nächsten Frau*, na c'hoanta dre luksur pec'hiñ nag e soñj vil n'en em bliji / na c'hoanta dre ar c'hig pec'hiñ nag e soñj vil n'en em bliji ; *du sollst dich nicht deines Nächsten Gut gelüsten lassen*, madoù an nesañ ne c'hoantai ket kaout ; *jeder ist sich selbst der Nächste*, stag eo ar c'hroc'hen d'ar c'hein - stagetoc'h e vezer ouzh ar c'hroc'hen eget ouzh ar roched - pep manac'h a gomz evit e sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ

begig e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep hini a bed evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez zo marv ha karantez zo interes - n'eus ket a garantez etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h ; **2.** *der Nächste bitte !* d'an hini a heuilh (d'an neb war-lerc'h), mar plij.

Nächste(s) ag.k. n. : *das Nächste, was ...*, kentañ tra a ... ; *das ist das Nächste, was zu tun ist*, kentañ tra a zo d'ober eo, kentañ a zo d'ober eo ; *als Nächstes*, **a)** bremañ-souden, bremañ-tuchant, bremaik, pelloc'h, tuchantik ; **b)** goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh ; *was kommt als Nächstes ?* ha petra 'zo d'ober bremañ ? ha petra bremañ ? ; *fürs Nächste*, evit c'hoazh, evit ar mare, evit an tremen.

nachstehen V.gw. (t-d-b) (stand nach / hat nachgestanden) : bezañ disteroc'h, bezañ falloc'h, bezañ en dilerc'h, dilañsañ, kaout dale, bezañ a-dreñv, bezañ en a-dreñv ; *er steht ihm nicht nach*, n'eo ket falloc'h egetañ, kenkoulz eo hag eñ, troad-ouzh-troad emañ gantañ, koulz pe well eo hag eñ, ne goll ket gantañ war an tu-se, c'hoari a ra par-ouzh-par gantañ, re-bar eo dezhañ ; *sie stehen den anderen in nichts nach*, ne gollont tamm war ar re all, ne gollont gant ar re all war tu ebet, gouest mat int ouzh ar re all ; *diese Pferde stehen den besten Renntieren in nichts nach*, re-bar eo ar c'hezeg-se d'ar re wellañ, c'hoari a ra ar c'hezeg-se par-ouzh-par gant ar re wellañ, emañ ar c'hezeg-se en dalvoudegezh d'ar re wellañ, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha marc'h ebet, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha forzh peseurt marc'h, redek a ra ar c'hezeg-se koulz pe well ha forzh peseurt marc'h, kap eo ar c'hezeg-se da redek diouzh forzh peseurt marc'h ; *er steht in allem nach*, en dilerc'h emañ (dilañsañ a ra, dale en devez) gant kement tra 'zo, chom a ra pep tra a-revr (diwar-lerc'h, a-ziwar-lerc'h) gantañ ; *was den Dreck betrifft, stand keine der anderen nach*, aze e oa an eil c'hoar d'eben gant al loustoni diouto, aze e oa an eil kar d'eben gant al loustoni diouto, dre al loustoni e oant heñvel-mik, ken lous ha ken lous e oant o-div ; *er steht Ihnen an Ehrlichkeit in keiner Weise nach*, ken onest ha c'hwi eo n'eus forzh e pelec'h ; *er wusste wohl, dass er, was die Arbeitsleistung betraf, keinem nachstand*, ne grene ket evit ober e lod dirak n'eus forzh peseurt den.

Nachstehen n. (-s) : goudevezh g.

nachstehend ag. : da-heul ; *die nachstehenden Worte*, ar c'homzoù da-heul (a heuilh).

nachsteigen V.gw. (t-d-b) (stieg nach / ist nachgestiegen) : *jemandem nachsteigen*, pignat war-lerc'h u.b., heuliañ u.b.

nachstellbar ag. : hag a c'haller reizhañ, reizhadus.

nachstellen V.k.e. (hat nachgestellt) : **1.** lakaat a-dreñv, lakaat en a-dreñv, [yezh.] dreklakaat ; **2.** [tekn] *die Uhr nachstellen*, kas an horolaj war-lerc'h, kas an horolaj diwezhatoc'h, dilerc'hiañ an horolaj.

V.gw. (t-d-b) : dispenn roudoù u.b., enkañ u.b., dont war gein u.b., poursuiñ u.b., heskinañ u.b. ; *einem Dieb nachstellen*, dispenn roudoù (enkañ, dont war gein) ul laer, klask lakaat enk war ul laer ; *sie stellen mir nach*, ober a reont vil din, va foursuiñ a reont, va heskinañ a reont.

Nachstellungen lies. : 1. hegasted b., tregaserezh g., trabaserezh g., harellerezh g., atahinerezh g. ; 2. heskinerezh g., heskin g., heskinadeg b., hande g.

Nächsten-Hass g. (-es) : [Nietzsche] kasoni an nesañ b., kasoni ouzh an nesañ b., hentezkasoni b.

Nächstenliebe b. (-) : karantez an nesañ b., karantez evit an nesañ b., karantez ouzh an nesañ b., karantez e-keñver an nesañ b., karantez evit e hentez b., karantez e-keñver e hentez b., karantez ouzh e hentez b., karantez an hentez b., hentezkarouriezh b., tudkarouriezh b., diemunanegezh b., allgarantez b., karitez b., oberoù a drugarez lies.

nächstenliebend ag. : arallgar, allgar, diemunane, karantezus, truezus, hentezkarour, tudkarour.

nächstens Adv. : a-barzh nemeur, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-barzh pell, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, hep dale, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, ne vo ket pell an amzer, kent ma vo pell, a-raok pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, prestik, dambrest, bremaik, dizale, tuchant, tuchantik, pelloc'h, ne vo ket pell, ne vo ket pell an dale.

Nachsteuer b. (-, -n) : eiltaos g., ustaos g., dreisttaos g.

nächstfolgend ag. : da-heul, a heuilh.

nächstgelegen ag. : tostañ, nesañ.

nächsthöher ag. : just a-us.

nächstliegend ag. : tostañ, nesañ, anat, splann ; *das Nächstliegende*, ar c'hentañ soñj a zeu d'ar spered g., ar c'hentañ soñj o tont d'an-unan g., kentañ tra a dremen dre ar spered g., ar c'hentañ soñj o tont d'ar spered g., an dra gentañ a soñjer ennañ g., kentañ tra a soñjer ennañ g.

nächstmöglich ag. : 1. kentañ ; 2. an abretañ (ar c'hentañ) ar gwellañ - seul gent, seul well - dizale - hep dale tamm.

nachstrahlen V.gw. (hat nachgestrahlt) : treluc'hañ.

nachstrahlend ag. : treluc'hus, treluc'hek.

nachstreben V.gw. (t-d-b) (hat nachgestrebt) : 1. *einer Sache (t-d-b) nachstreben*, strivañ da gaout udb, lakaat e youl da dizhout udb, lakaat e nerzh da dizhout udb ; 2. [dre skeud.] *jemandem nachstreben*, ober diouzh u.b., kemer skouer diwar u.b., kemer skouer diouzh u.b., tennañ skouer diouzh u.b., heuliañ u.b., heuliañ roudoù (skouer) u.b., kemer patrom diouzh u.b., dispenn hent u.b., dispenn roudoù u.b., mont war heul u.b.

nachstürzen V.gw. (t-d-b) (ist nachgestürzt) : *jemandem nachstürzen*, daoulammat war-lerc'h u.b., dilammat war-lerc'h u.b.

nachsuchen V.gw. (hat nachgesucht) : klask, furchal, c'hwiliañ, ober ur furch, ober furch, ober furch ha klask.

V.gw. ha V.k.e. : *um etwas nachsuchen*, *etwas nachsuchen*, goulenn udb, reketiñ udb, ober ur reked bennak, azgoulenn udb.

Nachsuchung b. (-, -en) : 1. imbourc'hadenn b., imbourc'h g., enklask g., furchadenn b., furch g. ; 2. goulenn g., goulennadenn b., reked g.

Nachsynchronisation b. (-, -en) : goudemouezhiañ g.

nachsynchronisieren V.k.e. (synchronisierte nach / hat nachsynchronisiert) : goudegoubredañ.

Nachsynchronisierung b. (-, -en) : goudegoubredañ g.

Nacht b. (-, Nächte) : 1. noz b., nozvezh b., noziad b., nozvezhiad b., nozhvezhienn b., abardaez-noz g. ; *manche Nächte*, nozhvezhiennoù lies. ; *eine halbe Nacht*, ur bennozvezh b. ; *gute Nacht !* nozvezh vat ! nozvezh vat dit (deoc'h) ! noz vat ! ; *eine stockdunkle Nacht*, un noz du evel ur forn b., un noz du-pod b., un noz teñval-sac'h b., un noz ken du hag ar pec'hed b., un noz du-holl b. ; *heute Nacht*, *diese Nacht*, fenoz, fenoz kentañ, emberr da noz, en noz-mañ, henozh, noz a henozh, evit an noz ; *heute Nacht leuchten die Sterne am Himmel*, lugerniñ a ra ar stered evit an noz, lemm eo ar stered fenoz, birviñ a ra ar stered en oabl evit an noz ; *jede Nacht*, bemnoz ; *letzte Nacht*, en noz all, an noz all, evit an noz, en noz tremen, en noz tremenet ; *hast du letzte Nacht gut geschlafen ?* kousket aes ac'h eus graet evit an noz ? ; *manche Nacht kann ich nicht schlafen*, nozvezhioù a vez, ne gouskan ket ; *gestern Nacht*, dec'h da noz, dec'h d'an noz, neizheur, en neizheur, an neizheur ; *gestern Nacht war es trocken und eiskalt*, dec'h da noz (neizheur, en neizheur, an neizheur) en doa krazet ; *vorgestern Nacht*, kent neizheur ; *es ist Nacht*, noz eo (Gregor), emañ noz, noz eo anezhi, serret (deuet) eo an noz, noziñ a ra, du-dall eo anezhi ; *es wird Nacht*, *die Nacht bricht herein*, *die Nacht bricht ein*, *die Nacht bricht an*, emañ an abardaez o louediñ, emañ an noz o tont (o serriñ), klozañ a ra an noz, serrnoziñ a ra, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, izelaat a ra an deiz, mont a ra an deiz, nosaat a ra, nozik eo, noziñ a ra, yaouank eo an noz, degouezhet eo an noz, en em gavet eo an noz, erru eo an noz, erru eo noz anezhi, erru eo tost da noz, nozig eo anezhi ; *bevor es Nacht wird*, a-barzh an teñval, a-barzh ma vo noz, a-raok ma vo noz, kent ma vo noz ; *diesen Acker schaffen wir noch vor Anbruch der Nacht*, a-benn ma vo deuet an abardaez e vo paket ar parkad-mañ ; *die Nacht war weit fortgeschritten*, *die Nacht war ganz schön fortgeschritten*, diwezhat e oa an noz, serret e oa an noz ur pennad mat a oa, noz a oa pell a oa dija ; *die Nacht neigt sich ihrem Ende zu*, an noz a ya a-raok, war he fare emañ an noz, war an echu emañ an noz ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam*, keit e chome da gerzhet ma veze noz alies pa zeue en-dro d'ar gêr ; *die ganze Nacht hindurch*, a-hed an noz penn-da-benn, hed an noz, dre hed an noz, etre daou benn an noz, adalek eil penn an noz betek egile, an noz hed-da-hed, an noz hed-ha-hed, hed-da-hed d'an noz, hed-ha-hed d'an noz, an noz penn-da-benn, penn-da-benn an noz, a-hed-pad an noz ; *die ganze Nacht feiern*, nozvezhiañ, riboulat (riotat, roulañ, riblañ, furikat, breskenn) a-hed an noz, tremen an noz o riboulat ; *Tag und Nacht*, en deiz hag en noz, noz-ha-deiz, deiz ha noz, noz-deiz, en noz koulz hag en deiz ; *sie hatten Mitleid mit dem Mädchen sowie mit demjenigen, der sie Tag und Nacht pflegte*, truez o doa

ouzh ar plac'h kenkoulz hag ouzh an hini a oa noz-deiz war he zro ; *er ließ sie nie einsam, weder Tag noch Nacht*, n'en doa ket he c'huitaet na noz na deiz, n'en doa ket he laosket hec'h-unan na noz na deiz ; *nachts (in der Nacht, bei Nacht, des Nachts)*, a-fet-noz, fed a noz, diouzh noz, diouzh an noz, e-ser an noz, en noz, da vare noz, d'an noz, e-pad an noz, e-doug an noz, e-kerzh an noz, dindan an noz, dindan noz, a-zindan an noz, dre an noz, a-nozezh ; *eines Nachts*, un noz pe noz, noz pe noz, un noz, un noz bennak, un nozvezh, un nozvezh pe unan all ; *eines Nachts im Winter*, un nozvezh eus ar goañv ; *er kommt immer spät in der Nacht nach Hause*, mil fenoz e vez atav a-raok ma teu d'ar gêr, diwezhat-noz e vez atav pa zeu d'ar gêr, hennezh a laka an noz da askouezhañ (da astenn) an deiz ; *stürmische Nacht*, nozvezh amzer diroll b., nozvezhiad amzer diroll b. ; *er arbeitet immer bis spät in der Nacht*, hennezh a zo un dever gouloù, hennezh a zo ul losker gouloù ; *die restliche Nacht hat sie nur noch geweint*, a-hed (hed, dre hed) ar rest eus an noz ne reas nemet leñvañ, ne reas ken met leñvañ e-pad ar pennad nozvezh a chome ; *jemanden für eine Nacht bei sich aufnehmen*, degemer u.b. en e di kelo un nozvezh ; *bei Nacht sind alle Katzen grau*, meur a heñvel a vez er foar ha ne vezont na breur na c'hoar - en noz, ken brav ar raden hag ar roz ; *bei Nacht und Nebel*, dre laer, dre guzh, en amc'houlou, e-ser an noz, dindan teñvalijenn an noz ; *über Nacht fortbleiben*, chom da nozvezhiañ en un tu bennak, tremen an noz er-maez eus ar gêr ; *die Länge von Tag und Nacht*, hed an deizioù hag an nozioù g. ; *dieses Unkraut wächst von einer Nacht auf die andere*, al louzoù-se a sav noz-ha-noz ; *guter Rat kommt über Nacht*, en noz e taper ar silioù / dale a ra vat a-wechoù (Gregor) - en noz e vez graet an taolioù-kaer - rannañ pe gannañ, leuskel ar gwad da yenañ - deomp da gousket, pa zeuio ar mor e teuio ar pesked ; *über Nacht reich werden*, dont pinvidik a-stroñs, degouezhout forzh arc'hant d'an-unan (gant an-unan) dic'hortoz-kaer, en em gavout dic'hortoz-kaer gant forzh arc'hant, kouezhañ forzh traoù a-stroñs war an-unan ; *sie sind wie Tag und Nacht*, disheñvel-krenn int an eil diouzh egile, kalz a gemm (kemm bras) a zo etrezo, n'eus enheñvel ebet etrezo, n'eus heñvel ebet etrezo, n'int ket da dostaat ; *zu Nacht essen*, koaniañ, bezañ gant e goan ; "Tausendundeine Nacht", "ar mil nozvezh hag unan" ; [istor,nazi.] *die Nacht der langen Messer*, Nozvezh an Hirgontilli b.

2. [dre skeud.] *geistige Nacht*, follentez b., follezh b., katar g., droug-sant-Matilin g., droug-sant-Koulm g., droug-sant-Briag g., *die Nacht des Irrsinns*, teñvalijenn ar follentez b. ; *die Nacht des Kerkers*, teñvalijenn ar c'harc'har b.

nachtaktiv ag. : *nachtaktives Tier*, loen noz g. ; *nachtaktiver Vogel*, labous-noz g., evn-noz g.

nachtanken V.k.e. (hat nachgetankt) : lakaat leun a zour-tan (a direoul), leuniañ ar veol eoul-maen, leuniañ ar feunteun, ober e garg, kargañ, leuniañ ar gibenn gant eoul-maen, lakaat al leizh a eoul-maen, barrañ e veol eoul-maen, kemer ul leuniadenn, P. adouilhañ.

Nachtanzug g. (-s,-anzüge) : pijama g.

Nachtarbeit b. (-,-en) : labour noz g.

Nachtarbeiter g. (-s,-) : nozvezhier g.

Nachtbeleuchtung b. (-,-en) : goulaouerezh bihan g., gouloù bihan g., lutig g., beilherez b.

nachtblind ag. : na wel ket mat diouzh an noz, hemeralop.

Nachtblindheit b. (-) : [mezeg.] hemeralopiezh b.

Nachtcreme b. (-,-s) : traet evit an noz g.

Nachtdieb g. (-s,-e) : gouilh g.

Nachtdienst g. (-es,-e) : servij noz g., labour diouzh an noz g.

Nachteil g. (-s,-e) : gwall g., chastre g., diaezamant g., droug g., fall g., tu fall g., tu diemsav g., tu displed g., displet g., perzh-fall g., perzh diemsav g., perzh displed g., diemzav g., diemsav g., gaou g. ; *die Nachteile dieses Berufs*, chastre ar vicher-se g. ; *die Vor- und Nachteile*, ar wellentez hag ar chastre, gwelentez ha chastre udb, ar mad pe fall, ar mad ha fall, ar fall ha mad, ar perzhioù mat ha fall lies., ar spletoù hag an displetoù, an tuioù mat hag an tuioù fall ; *es hat Vor- und Nachteile*, mat ha fall eo war un dro, e zroug hag e vad en deus, spletoù ha displetoù a zo gant an dra-se ; *Nachteil(e) bringen*, noazout, degas droug, degas (ober) gaou, kaout e zroug, ober noaz, kaout e du fall, kaout chastroù, ober diaez, gaouiñ ; *ich habe den Nachteil von der Sache, das gereicht mir zum Nachteil*, gaouiet on (em gaou emaon) gant kement-se, diwar va c'houst eo, em gaou eo, diwar va c'houst ez eo bet graet an dra-se, war va gwall emaon, em c'holl emaon, war va c'holl emaon, en em gavout a ran gwazh eus an dra-se, en em gavout a ran diaes eus an dra-se, gwazh on eus an dra-se ; *zum Nachteil ausfallen*, treiñ da fall, diservijañ ; *jemandem zum Nachteil ausschlagen*, ober (degas) gaou d'u.b., gaoui(a)ñ u.b., emdreiñ diwar-goust u.b., diservijañ u.b. ; *die Staaten dürfen sich nicht zum Nachteil anderer Nationen ausdehnen*, arabat d'ar Stadoù emastenn e gaou da vroadoù all, arabat d'ar Stadoù emastenn war-bouez ober gaou ouzh broadoù all.

nachteilig ag. : noazus, gwallus, diemsav, displed, displetus, dilañsus, diampled, dizampled ; *sich nachteilig auswirken*, bezañ noazus, ober (degas) gaou, diservijañ, dilañsañ.

nächtelang Adv. : nozvezhioù-pad, e-pad nozvezhioù ha nozvezhioù ; *nächtelang in den Kneipen herumhängen*, tremen nozvezhioù en ostalerioù.

Nachtessen n. (-s,-) : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] koan b.

Nachteule b. (-,-n) : P. [dre skeud.] nozvezhier g., labous-noz g., dever gouloù g., losker gouloù g., reder-noz g., rouler g., liper g., ribouler noz g., bever noz diroll g., ribler g., bambocher g., baleer-noz g., galouper noz g., galouper poullou g., kousker diwezhat g. ; *das ist eine echteachteule*, hennezh a laka an noz da askouezhañ (da astenn) an deiz, mont a ra alies da redek an noz.

Nachtfahrverbot n. (-s,-e) : difenn da dremen gant ur c'harbed dre dan e-pad an noz g., berzidigezh da vont ha dont gant ur c'harbed dre dan e-pad an noz b.

Nachtfalter g. (-s,-) : [loen.] melvenn-noz b., balafenn-noz b.

Nachtfeuer n. (-s,-) : [merdead.] tanlec'h g., letern-arouez g.

Nachtflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nij noz g., nij diouzh noz g., nijad noz g., nijad diouzh noz g., nijadenn noz b., nijadenn diouzh noz b., nijerezh noz g., nijerezh diouzh noz g.

Nachtflugverbot n. (-s,-e) : [nij.] difenn da nijal e-pad an noz g., berzidigezh da nijal e-pad an noz b.

Nachtfrost g. (-es,-fröste) : rev noz g.

Nachtgebilde n. (-s,-) / **Nachtgeist** g. (-es,-er) : teuz g., teuzig noz g., tasmant g., boufon-noz g., droukspered noz g., bugel-noz g., hoper-noz g. ; *Nachtgeister*, viltañsoù lies.

Nachtgeschirr n. (-s,-e) : skudell-noz b., pod-kambr g.

Nachtgesicht n. (-s,-er) / **Nachtgespenst** n. (-es,-er) : teuz g., teuzig noz g., tasmant g., boufon-noz g., droukspered noz g., bugel-noz g., hoper-noz g.

Nachtgleiche b. (-,-n) : kedez b., kehedez b.

Nachthemd n. (-s,-en) : roched-noz g./b., rokedenn-noz b., hiviz-noz b., sae-noz b., krezenn-noz b. ; *sie hatte ihr Nachthemd an*, war he hiviz-noz edo ; *ihr Nachthemd reichte ihr bis zu den Knöcheln*, he hiviz-noz a ziskenne betek he daouufem ; *in bloßem Nachthemd dastehen*, bezañ war gorf e roched-noz, bezañ e lostenn e roched-noz, bezañ e lostenn he hiviz-noz, bezañ war lostenn e roched-noz, bezañ war lostenn he hiviz-noz, bezañ war lost e roched-noz.

Nachthimmel g. (-s,-) : oabl diouzh an noz g.

nächtig ag. : ... noz, diouzh noz, diouzh an noz.

Nachtigall b. (-,-en) : **1.** [loen.] eostig g., eostig kuzh g., adan g. ; *in der Abend- und Morgendämmerung singt die Nachtigall*, an eostig a gan noz-veure ; **2.** [dre skeud.] *sie singt wie eine Nachtigall*, kanañ a ra evel un eostig ; [rannyezh., Berlin] *Nachtigall, ick hör' dir trapsen*, gouzout a ran mat bremañ petra 'zo tonket din, gouzout a ran an doare bremañ, gouzout a ran bremañ petra a zo o tont din, gouzout a ran mat bremañ dre belec'h e vo ret din tremen, gouzout a ran mat bremañ petra a zo war va diarbenn en hent.

Nachtigallenschlag g. (-s,-schläge) : *der Nachtigallenschlag*, kan an eostig g.

nächtigen V.gw. (hat genächtigt) : tremen an nozvezh, chom da gousket, nozvezhiañ.

Nachtimbiss g. (-es,-e) : **1.** fiskoan b., adkoan b., askoan b. ; **2.** P. snak digor diouzh noz g.

Nachtisch g. (-es,-e) : dibenn-pred g., isu-taol g., meuz-frouezh g., meuz diwezhañ g. ; *beim Nachtisch*, gant an dibenn-pred, d'an dibenn-pred, e-kerzh an dibenn-pred, e-doug an dibenn-pred, e-pad an dibenn-pred ; *zum Nachtisch nahm er eine Banane, er nahm eine Banane als Nachtisch*, kemer a reas ur vananezenn da zibenn-pred.

Nachtjacke b. (-,-n) : hivizenn b., kamizolenn b., jiletenn b.

Nachtkauz g. (-s,-käuze) : [loen.] hoper-noz g.

Nachtklub g. (-s,-s) : boest-noz b., P. toull-noz g.

Nachtkobold g. (-s,-e) : nozigan g., boufon-noz g.

Nachtlager n. (-s,-) : lec'h evit kousket g., ched evit an noz g., toull evit an noz g., klud evit an noz g., bod evit an noz g., kouskedenn b. ; *jemandem ein Nachtlager anbieten*, gweleñ u.b.

Nachtlampe b. (-,-n) : goulouerezh bihan g., goulou bihan g., lutig g., beilherez b.

Nachtleben n. (-s) : buhez noz b., buhez diouzh noz b.

nächtlich ag. : ... noz, diouzh noz, diouzh an noz, nozel ; *nächtliche Ruhestörung*, tabac'h noz g.

Adv. : a-fet-noz, fet a noz, a-nozezh, diouzh noz, diouzh an noz, e-ser an noz, en noz, da vare noz, d'an noz, e-pad an noz, e-doug an noz, e-kerzh an noz, a-zindan an noz, dindan an noz, dindan noz, dre an noz.

Nachtlicht n. (-s,-er) : goulouerezh bihan g., goulou bihan g., lutig g., beilherez b.

Nachtlichtnelke b. (-,-n) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bleuñv-kilhog gwenn str., bokedoù-an-teureug lies.

Nachtlokal n. (-s,-e) : boest-noz b., P. toull-noz g.

Nachtmahl n. (-s,-mähler/-e) : [Bro-Aostria] koan b.

Nachtmarsch g. (-es,-märsche) : [lu] kerzhadeg diouzh noz b.

Nachtmensch g. (-en,-en) : [dre skeud.] dever goulou g., losker goulou g., nozvezhier g., labous-noz g., reder-noz g., rouler g., liper g., ribouler noz g., bever noz diroll g., ribler g., bambocher g., baleer-noz g., galouper noz g., galouper poullou g., kousker diwezhat g.

Nachtmusik b. (-) : selinadenn b., nozkan g., abadenn noz b.

Nachtmütze b. (-,-n) : boned-noz g.

Nachtnelke b. (-,-n) : [louza.] *rote Nachtnelke*, yarig-lart b., bleuñv-kilhog str., bokedoù laou lies. ; *weiße Nachtnelke*, sae-ar-Werc'hez b., bleuñv-kilhog gwenn str., bokedoù-an-teureug lies.

nachtönen V.gw. (hat nachgetönt / ist nachgetönt) : **1.** (ist/hat) : kenderc'hel da dasseniñ ; **2.** (hat) livañ en-dro, livañ a-nevez, livadennañ en-dro, livadennañ a-nevez.

Nachtportier g. (-s,-s) : porzhier noz g.

Nachtprogramm n. (-s,-e) : programm diouzh an noz g., programm evit an nozvezh g., programm noz g.

Nachtquartier n. (-s,-e) : ched evit an noz g., toull evit an noz g., klud evit an noz g., bod evit an noz g., kouskedenn b.

Nachtrab g. (-es,-e) : [lu] lost un tren soudarded g., lost an arme g., gward-adreñv g.

Nachtrag g. (-s, Nachträge) : stagadenn b., merkad ouzhpenn g., goudeskrid g. ; *Nachtrag zu einem Testament*, adtestamant g., stagadenn d'un testament b. ; *Nachtrag zu einem Versicherungsvertrag*, merkad ouzhpenn war ur gevrat-kreataat g., stagadenn d'ur gevrat-kreataat b.

nachtragen V.k.e. (trägt nach / trug nach / hat nachgetragen) : ouzhpennañ, stagadenniñ ; **1.** *eine Summe nachtragen*, lakaat ur sammad ouzhpenn, ouzhpennañ ur sammad ; **2.** *jemandem etwas nachtragen*, a) dougen udb en ur heuliañ u.b. ; b) [dre skeud.] derc'hel drougiezh (magañ droukrañs, goriñ droukrañs derc'hel drougiezh, derc'hel imor) ouzh u.b. en abeg d'udb, derc'hel drougiezh diwar u.b. en abeg d'udb, kemer droug ouzh u.b. en abeg d'udb, mirout greunenn ouzh u.b. en abeg d'udb, onglenniñ ouzh u.b. en abeg d'udb, bezañ leskidik war-lerc'h u.b. en abeg d'udb.

nachtragend ag. : droukrañsus, gourvennek, diakouazh.

nachträglich ag. : da-heul, a-heul, war-lerc'h, warlerc'hel, ouzhpennet, ouzhpenn.

Adv. : a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, war-lerc'h, diwezhatoc'h, da-heul an dra-se.

Nachtragsband g. (-s,-bände) : levrenn ouzhpenn b., stagadenn b., ouzhpennadenn b.

Nachtragshaushalt g. (-s,-e) : darbarad kelliidsteuñvel g., kelliidsteuñv reizhañ g., kelliidsteuñv reishaat g.

Nachtragsliste b. (-,-n) : adroll g., adlistenn b.

Nachtragszahlung b. (-,-en) : paeamant ouzhpenn g.

nachtrauern V.gw. (t-d-b) (hat nachgetrauert) : *jemandem nachtrauern*, kaout kañv (ober kañv, dougen kañv) d'u.b., dougen begin d'u.b., bezañ kañvaouet evit u.b., kañvaouiñ u.b. ; *etwas (t-d-b) nachtrauern*, nec'hiñ (nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, chifañ, bezañ mantret e galon) gant udb, kañvaouiñ (kaout glac'har) d'udb, kañvaouiñ war udb, keuziañ udb, keuziañ d'udb, chifañ war-lerc'h udb, magañ melkoni (mor'hediñ, en em chalañ, en em chaokat) en abeg d'udb, en em lakaat e poan gant udb, sevel hiraehz gant an-unan d'udb, hiraehziñ d'udb ; *der Vergangenheit nachtrauern*, trueziñ d'an amzer dremenet, trueziñ d'an amzer bet.

nachtreten V.gw. (t-d-b) (tritt nach / trat nach / ist nachgetreten) : **1.** *jemandem nachtreten*, heuliañ u.b., mont war-lerc'h u.b. ; **2.** [dre skeud.] mont da-heul evel Yann ar Peul.

Nachtrieb g. (-s,-e) : [louza.] **1.** astaol g., nevez str., broñs g., broñsenn b., broust str., broustenn b., bount g., kelliid g., kreskenn b., taol g., azdiwanaj g., bouilhastr str., glastreñn b. ; **2.** taolaj str.

Nachtrufer g. (-s,-) : [mojenn.] hoper-noz g.

Nachtruhe b. (-) : diskuizh-noz g., sioulder an noz g.

Nachtrunde b. (-,-n) : tro-c'hed diouzh noz b., ged noz g.

nachts Adv. : a-fet-noz, fed a noz, diouzh noz, diouzh an noz, e-ser an noz, en noz, da vare noz, d'an noz, e-pad an noz, e-doug an noz, e-kerzh an noz, dindan an noz, dindan noz, a-zindan an noz, dre an noz, a-nozezh ; *ich mag es sehr nachts spazieren zu gehen*, bourrañ bras a ran o vale dindan an noz ; *nachts sind alle Katzen grau*, meur a heñvel a vez er foar ha ne vezont na breur na c'hoar - en noz, ken brav ar raden hag ar roz ; *da der Arbeitstag nicht ausreicht, muss er auch noch nachts arbeiten*, lakaat a ra an noz da astenn an deiz, lakaat a ra an noz da askouezhañ an deiz, kemer a ra war an noz evit hiraat an deiz ; *um halb eins nachts*, da greiznoz hanter ; *um zwei Uhr nachts*, da ziv eur noz.

Nachtschatten g. (-s,-) : [louza.] louzaouenn ar veskoul b., sanab g. ; *bittersüßer Nachtschatten*, bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g., frond g.

Nachtschattengewächs n. (-es,-e) : [louza.] solanakeg g. [*liester* solanakeged], solaneg g. [*liester* solaneged].

Nachtschicht b. (-,-en) : skipailh-noz g., post-labour noz g., labour noz g.

Nachtschmetterling g. (-s,-e) : [loen.] melvenn-noz b., balafenn-noz b.

Nachtschwalbe b. (-,-n) : [loen.] adren g., P. faouter-avel g.

Nachtschwärmer g. (-s,-) : **1.** [loen.] melvenn-noz b., balafenn-noz b. ; **2.** [dre skeud.] nozvezhier g., labous-

noz g., reder-noz g., rouler g., liper g., ribouler noz g., bever noz diroll g., ribler g., riboder g., bambocher g., baleer-noz g., galouper noz g., galouper poullou g., kousker diwezhat g.

Nachtsichtgerät n. (-s,-e) : ardivink luc'h isruz g., ardivink luc'h danruz g., episkop luc'h danruz g., episkop luc'h isruz g.

nachtsichtig ag. : nozweler.

Nachtsichtige(r) agk. g./b. : nozweler g., nozwelerez b.

Nachtsichtigkeit b. (-) : [mezeg.] niktalopiezh b., nozwelerez g., nozwelout g.

Nachspaziergang g. (-s,-gänge) : baleadenn-noz b.

Nachtspeicherofen g. (-s,-öfen) : tommer-dour dre zaspugn g.

Nachtständerchen n. (-s,-) : nozkan g., selinadenn b.

Nachtstrom g. (-s) : [tredan] tredan da briz an eurioù dibrez g., tredan noz g.

Nachtstuhl g. (-s,-stühle) : kador-doull b., kador-sekredoù b., kador-ar-sekredoù b. ; *Topf des Nachtstuhles*, skudell-noz b., pod-kambr g., sailh dour lor b., P. skudell-revr b.

nachtsüber Adv. : e-pad an noz, e-doug an noz, e-kerzh an noz, noz-pad.

Nachttarif g. (-s,-e) : [tredan.] priz an eurioù dibrez g., priz noz g.

Nachttier n. (-s,-e) : [loen.] loen noz g.

Nachttisch g. (-es,-e) : taol-noz b., taol-bennwele b.

Nachttischlampe b. (-,-n) : lamp pennwele g., kleuzeur bennwele b.

Nachttopf g. (-s,-töpfe) : skudell-noz b., pod-kambr g., sailh dour lor b., P. skudell-revr b.

nachtun V.k.e. (tat nach / hat nachgetan) : *jemandem etwas nachtun*, ober udb diouzh skouer u.b., kemer pleg diwar u.b., ober udb heñvel ouzh (diwar skouer) u.b., taneal (marmouzañ, dezrevellañ, drezvellañ, tailhañ, dambreziñ) u.b.

Nacht-und-Nebel-Aktion b. (-,-en) : [polis, lu, lezvilourien] skrapadeg diouzh noz b., taol-skrap diouzh noz g.

Nachturlaub g. (-s,-e) : koñje evit an noz g.

Nachtviole b. (-,-n) : [louza.] juliennez b.

Nachtvogel g. (-s,-vögel) : **1.** labous-noz g., evn-noz g. ; **2.** P. [dre skeud.] nozvezhier g., dever gouloù g., losker gouloù g., labous-noz g., reder-noz g., rouler g., liper g., ribouler noz g., bever noz diroll g., ribler g., ribouler g., bambocher g., baleer-noz g., galouper noz g., galouper poullou g., kousker diwezhat g. ; *das ist ein echter Nachtvogel*, hennezh a laka an noz da askouezhañ (da astenn) an deiz, mont a ra alies da redek an noz.

Nachtwache b. (-,-n) : ged-noz g., beilh g., nozveilh g. ; *Nachtwachen*, dihunou lies.

Nachtwächter g. (-s,-) : gedour-noz g., gward-noz g.

Nachtwächterin b. (-,-nen) : gedourez-noz b., gwardez-noz b.

nachtwandeln V.gw. (nachtwandelte // ist genachtwandelt / hat genachtwandelt) : bezañ hunvaleer, bale en e hun.

Nachtwandler g. (-s,-) : hunvaleer g.

nachtwandlerisch ag. : ... hunvaleer, ... hunvaleerezh.

Nachtwäscherin b. (-, -nen) : kannerez-noz b., kannerez-loar b. [*weibliche Spukgestalt*].

Nachtzeit b. (-) : mare noz g. ; *zur Nachtzeit*, e-kreiz an noz.

Nachtzeug n. (-s, -e) : pijama g.

Nachtzug g. (-s, -züge) : tren noz g.

Nachtzugschlag g. (-s, -schläge) : [trenioù] ouzhpennad evit an trenioù noz g., astenn priz evit an trenioù noz g.

nachüben V.k.e. (hat nachgeübt) : adpleustriñ ; *ich habe es mehrmals nachgeübt*, pleustret em eus meur a wech war an dra-se, embreget em eus meur a wech va daouarn d'an dra-se.

Nachuntersuchung b. (-, -en) : 1. [mezeg.] imbouc'h wiriekaat g., imbouc'h arheuilh mezegel g. ; 2. [tekn.] gwiriadur g., gwiriadur g.

Nachurlaub g. (-s, -e) : kofje ouzhpenn g.

Nachveranlagung b. (-, -en) : [tailhoù] azreizhadur kemedel g.

Nachverbrennung b. (-, -en) : drekloskidigezh b., drekloskadur g., drekleskiñ g.

nachverlangen V.k.e. (verlangte nach / hat nachverlangt) : arc'hiñ udb ouzhpenn, goulenn udb ouzhpenn.

nachversichern V.k.e. (versicherte nach / hat nachversichert) : 1. kreskiñ sammad an talvoudoù kretaet, klokaat ur c'hretadur ; 2. *jemanden nachversichern*, kantreolaat saviad u.b. e-keñver ar skodennoù da baeañ evit al leve.

Nachversicherung b. (-, -en) : 1. kreskidigezh sammad an talvoudoù kretaet b., klokadur kretadur g. ; 2. kantreolerezh saviad u.b. e-keñver ar skodennoù da baeañ evit al leve g.

Nachverzollung b. (-, -en) : mizoù divaltoutiañ ouzhpenn lies.

nachvollziehbar ag. : komprenadus, meizadus, intentadus, heulius.

nachvollziehen V.k.e. (vollzog nach / hat nachvollzogen) : kompren [d'u.b.], kompren, intent, meizañ ; *ich kann das nicht nachvollziehen*, kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.

nachwachsen V.gw. (wächst nach / wuchs nach / ist nachgewachsen) : 1. [louza., loen.] adkreskiñ ; *bei dieser Hitze wird die Wolle bei den Schafen schnell nachwachsen*, buan e c'hloano an defived en-dro gant an tommder-se, buan e kreñno an defived en-dro gant an tommder-se ; [louza.] neveziñ, advountañ, adkregiñ ; 2. kreskiñ, kemer tamm-ha-tamm plas ar re gozh.

Nachwachsen n. (-s) : adkresk g.

Nachwahl b. (-, -en) : dilennadeg darnel b.

Nachwärme b. (-) : [nukl.] gwrez a-zilerc'h b.

Nachwehen lies. : 1. [mezeg.] a) arlenad g. ; b) poanioù goudegenel lies. ; 2. [dre skeud.] *üble Nachwehen*, dilerc'hioù dispiljus lies., gwall zilerc'hioù lies., gwall efedoù lies., gwall heuliadoù lies., droukheuliadoù lies.

Nachwein g. (-s) : piketez b., piketezenn b., jamezenn b., gouezwin g., pikenadenn b., pikenadenn b., gwin sutik g., gwinig g., gwin dister g.

nachweinen V.gw. (t-d-b) (hat nachgeweint) : *jemandem nachweinen*, ober kañv d'u.b., kañvoù d'u.b., kañvaouiñ d'u.b., leñvañ d'u.b., gouelañ d'u.b., gouelañ kañv d'u.b., dougen kañvoù bras d'u.b., daeraouiñ d'u.b. ; *jemandem keine Träne nachweinen*, na vezañ chalet tamm ebet gant marv (gant disparti) u.b., na zont un dakenn dour en e zaoulagad en abeg da varv (da zisparti) u.b., na ouelañ d'u.b. ; *dem werde ich keine Träne nachweinen*, ne vin ket gwall c'hlac'haret gant e varv, ur mall-e-goll a zo anezhañ, ne vin chalet neudenn ebet gant e varv, ne ouelin ket dezhañ pa varvo diganeomp.

Nachweis g. (-es, -e) : 1. prouenn b., arroudenn b., testeni g. ; *den Nachweis erbringen (liefern)*, prouiñ, degas ar brouenn, reiñ ur brouenn bennak, degas un arroudenn bennak, diskouez un testeni bennak ; *zum Nachweis von ...*, evit harpañ (evit prouiñ) udb. ; *dokumentarischer Nachweis*, teuliadur g., teulioù dafariñ lies. ; 2. anatadur g., anatadurezh b.

nachweisbar ag. : hag a c'haller prouiñ, hag a c'haller stadañ, prouadus, anatadus ; *nicht nachweisbar*, dianatadus, dibrouadus.

nachweisen V.k.e. (wies nach / hat nachgewiesen) : prouiñ, stadañ, anataat, anadiñ, gwiriakaat, lakaat anat, diskouez anat, diskouez sklaer, splannaat, savelañ ; *jeder, der wegen einer strafbaren Handlung beschuldigt wird, hat das Recht, als unschuldig zu gelten, solange seine Schuld nicht gemäß dem Gesetz nachgewiesen ist*, digablus eo kement den a zo tamallet dezhañ ur felladenn ken na vo prouet (stadet) ez eo kablus hervez al lezenn ; *jemandem einen Fehler nachweisen*, diskouez d'u.b. ar fazi en deus graet, kendrec'hiñ u.b. war e fazi, stadañ fazi u.b. ; *eine Wirkung nachweisen*, lakaat anat un efed (ul levezon, ur gwered), stadañ un efed (ul levezon, ur gwered).

nachweislich ag. : prouet, stadet, lakaet anat, anataet ; *es ist nachweislich falsch*, prouet eo bet ez eo faos ; *davon habe ich nachweislich nichts gewusst*, aes e vo prouiñ e oan dic'houzvez-kaer eus kement-se, aes e vo prouiñ e oan en dic'houzout kaer eus kement-se.

Nachweisung b. (-, -en) : prouenn b., gwiriadur g., stadadenn b., stadañ g., anatadur g., anatadurezh b.

Nachwelt b. (-) : goudevezh g., diskennidi lies., warlerc'hidi lies. ; *auf die Nachwelt kommen*, tremen d'ar pobloù da zont (d'ar rummadoù o tont, d'ar re a zeuy war hol lerc'h, d'ar re a zeuy en hor goude).

nachwerfen V.k.e. (wirft nach / warf nach / hat nachgeworfen) : 1. *jemandem etwas nachwerfen*, teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb ouzh u.b., teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb gant u.b. ; 2. *du glaubst wohl, das Geld wird einem nachgeworfen*, ne gresk ket an aour war ar raden, ne gaver ket an aour war ar raden, ne zivero ket mel eus ar mogerioù, kavout a ra ganit e kouezh an aour eus beg ar gwez, da louarn kousket ne zeu tamm boued, ar gwellañ bara da zebriñ 'vez gounezet en ur c'hweziñ, ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant, neb na laka poan hag aket n'en devezo madoù

na boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon.

nachwiegen V.k.e. (wog nach / hat nachgewogen) : pouezañ un eil gwech.

V.gw. (wog nach / hat nachgewogen) : gwiriañ ar pouez, gwirikaat ar pouez.

nachwinken V.gw. (hat nachgewinkt) : *jemandem nachwinken*, ober sin d'u.b. evit kimiadiñ.

Nachwinter g. (-s,-) : 1. fin ar goañv b., lost ar goañv g., dibenn goañv g. ; 2. distro ar goañv g.

nachwirken V.gw. (hat nachgewirkt) : 1. dont heuladennoù diwar an dra-mañ-tra, azlammat ; 2. azgwerediñ.

Nachwirkung b. (-,-en) : 1. droukheuliad g., heuliadenn b., heuliad g., dilerc'h g., dilerc'hiadenn b., azlamm g. ; *ich spüre noch die Nachwirkungen meines Sturzes*, me am boa bet ul lamm ouesk ha n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh ; 2. azgwered g.

Nachwort n. (-s,-e) : goudeskrid g., gourfennskrid g.

Nachwuchs g. (-es) : 1. diskennidi lies., warlerc'hidi lies. ; 2. [dre skeud.] danvez g. ; *wissenschaftlicher Nachwuchs*, danvez skiantourien g.

nachzahlen V.k.e. (hat nachgezahlt) : *eine Summe nachzahlen*, paeañ ur sammad ouzhpenn, paeañ un astenn.

nachzählen V.k.e. ha V.gw. (hat nachgezählt) : kontañ en-dro, adkontañ, adniveriñ, adjediñ.

Nachzahlung b. (-,-en) : 1. dilerc'h-pae g., restad g. ; 2. paeamant ouzhpenn g., astenn g., ouzhpennad g.

Nachzahlung b. (-,-en) : gwirikadur g., gwiriadur g., adkontañ g., adniveriñ g., adjediñ g.

nachzeichnen V.k.e. (hat nachgezeichnet) : 1. kopiañ, treutzresañ, treuzlinennañ, eiltresañ, tresañ diouzh ur patrom ; 2. eilaozañ.

Nachzeichnung b. (-,-en) : eiltresadur g., eiltresadenn b., treutzresadenn b., treutzresadur g., treuzlinennadur g.

Nachzeitigkeit b. (-) : goudevezh g.

nachziehen V.k.e. (zog nach / hat nachgezogen) : 1. [tekn.] *eine Schraube nachziehen*, stardañ ur viñs a-nevez, adstardañ ur viñs ; *eine Zeichnung nachziehen*, adtresañ ; 2. hersal, stlejañ, treinañ, didreinañ, ruzañ, dougen a-drein, stlejañ a-ruz hag a-drein, bezañ [udb] a-drein gant an-unan ; 3. *das Bein nachziehen*, ruzañ e dreid, jilgammañ, rozellat, rozellat e votoù, rabotat, en em hersal, mont a-ruz-botez.

V.gw. (zog nach / ist nachgezogen) : dont war-lerc'h, heuliañ ; *der Haupttrupp zieht nach*, ar braz eus an arme a zeuio war-lerc'h.

Nachziehen n. (-s) : 1. stlejerezh g., sacherezh g., hers g., stlejadur g., stlej g. ; 2. adstardadur g., adstardañ g.

Nachzug g. (-s,-züge) : 1. dibenn un tren tud g., dibenn un dibunadeg g., lost un dibunadeg g. ; 2. [treuzdougen] tren ouzhpenn g., eil tren g. ; 3. [lu] gward-adreñv g., lost an arme g.

Nachzügler g. (-s,-) : daleer g., ruz-botoù g., ruzer g., luguder g., stlejer g., straner g., dilerc'hier g., warlerc'hiad g., dilerc'hiad g., momeder g., c'hoarieller g., belbeter g.

Nachzüglerin b. (-,-nen) : daleerez b., ruzerez-he-botoù b., ruzerez b., luguderez b., stlejerez b., stranerez b., dilerc'hier b., warlerc'hiadez b., dilerc'hiadez b., c'hoariellerez b., belbeterez b.

Nachzündung b. (-,-en) : [tekn.] dale enaouiñ g., enaouerezh gant dale g., enaouerezh re ziwezhat g.

Nackedei g. (-s,-s/-e) : P. bugel noazh g., bugel en noazh g.

Nacken g. (-s,-) : 1. [korf.] chouk g., kilpenn g., chouk-kil g., chouk ar c'hil g., poull-kil g., poulkil g., askil g., mell-ar-c'hil g., mell-gouzoug g. ; *den Nacken beugen*, plegañ e chouk ; *kräftiger Nacken*, gouzoug ledan g. ; *Schlag in den Nacken*, choukad g., kilpennad g. ; *seinen Nacken steifen*, reutaat e gilpenn, reutaat e chouk ; *in den Nacken schlagen*, choukad g. ; *auf dem Nacken tragen*, choukata ; *er hat einen krummen Nacken*, ur chouk bigoudenn en deus ; 2. [dre skeud.] *jemandem den Nacken beugen*, lakaat u.b. da blegañ ; *jemandem den Nacken steifen*, sevel e bouezioù d'u.b., tommañ kalon u.b., kalonekaat u.b., lakaat kalon e kof u.b., reiñ kalon d'u.b., lakaat u.b. war e du, delc'her deltu u.b., sershaat u.b. war e gilhorou ; *jemandem den Fuß auf den Nacken stellen*, lakaat e droad war chouk u.b., lakaat u.b. da bladañ dirak an-unan ; *jemandem im Nacken haben*, bezañ u.b. war e roudoù, bezañ u.b. war e seulioù treid (Gregor), bezañ u.b. war e seulioù, bezañ u.b. stag (peg) ouzh e seulioù, bezañ u.b. ouzh e redek, bezañ kas war e lerc'h ; *jemandem im Nacken liegen*, bezañ atav war chouk u.b., fourgasiñ u.b., amprouiñ u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, arlouiñ war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. a-droc'h-trañch, bouc'halañ u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., atahinañ u.b., hegal ouzh u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ war korf u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handeñ u.b., heskinañ u.b. ; *jemandem im Nacken sitzen*, a) bezañ atav war chouk u.b., fourgasiñ u.b., amprouiñ u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, arlouiñ war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. a-droc'h-trañch, bouc'halañ u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., atahinañ u.b., hegal ouzh u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ war korf u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handeñ u.b., heskinañ u.b. ; b) bezañ war roudoù u.b., bezañ o klask u.b., bezañ war-lerc'h u.b., redek u.b., redek war-lerc'h u.b., klask war-lerc'h u.b., dispenn roudoù u.b., enklask u.b., poursuiñ u.b., poursu u.b., treseal u.b., hetaat u.b. ; c) dispenn roudenn u.b., delc'her stag ouzh u.b., derc'hel stag d'u.b., delc'her tost d'u.b. (war u.b.), delc'her kloz war (ouzh) u.b., delc'her tenn d'u.b., delc'her tenn war u.b., heuliañ u.b. kammed-hakammed, heuliañ u.b. a-dost, mont war seulioù u.b., ober ki bihan d'u.b., bezañ war seulioù-treid u.b. (Gregor) ; *er hat den Schalk im Nacken*, daoulagad abil a zo en e benn, ar stumm a zo war e zremm da vezañ un hailhon, parañ a ra splann e hailhonerezh en e zaoulagad,

gwelet e vez warnañ ez eo un hailhon, brasañ hailhon a zebr bara eo hennezh, n'eus nemet korvigell en e gorf ; *ihm sitzt der Schelm im Nacken*, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, hennezh a zo finoc'h eget kaoc'h louarn (a zo gwriet a finesaoù), hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hemañ 'zo un ebeul, ur fouin eo hennezh, hemañ 'zo ul labous a zen, hemañ n'eo ket un hanter c'henaoueg, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un hinkin a zen, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hennezh a zo un higenn a zen, darbet eo bet dezhañ mont da louarn, meret eo bet e bleud tanav, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, diouzh ar mintin eo, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ.

Nackenband g. (-s,-bänder) : [korf.] stagell ar chouk b. [*Ligamentum nuchae*].

nackend ag. : P. *sellit ouzh nackt*.

Nackenhaar n. (-s,-e) : blev war ar chouk str.

Nackenkissen n. (-s,-) : treuzplueg b., goubenner g.

Nackenknoten g. (-s,-) : hogenn b., torkad-blev g., kilpennad-blev g.

Nackenrolle b. (-,-n) : 1. treuzplueg b. ; 2. torkad-blev g., kilpennad-blev g., hogenn b. ; *sein Haar zu einer Nackenrolle stecken*, moullañ e vlev d'ober un torkad.

Nackenschlag g. (-s,-schläge) : 1. choukad g., taol war ar chouk g. ; 2. mezhkadenn b., droukverzh g.

Nackenschutz g. (-es,-e) : gwarez-chouk g., gwarez-gouzoug g.

Nackenwirbel g. (-s,-) : [korf.] mell-gouzoug g.

Nackenzopf g. (-s,-zöpfe) : hogenn b., torkad-blev g., kilpennad-blev g.

nackert ag. : [Bro-Aostria] P. *sellit ouzh nackt*.

nackig ag. : P. *sellit ouzh nackt*.

nackt ag. : 1. noazh, en noazh, diwisk, dibourc'h, dizolo, dizilhad, dibrenn ; *halb nackt, beinahe nackt*, hanter noazh, hogozik noazh ; *das Kind läuft mit nacktem Hintern rum*, ar bugel a c'haloup war e revr noazh - ar bugel a c'haloup, e revr en noazh ; *splitternackt*, dibrenn, noazh-bloc'h, noazh-putiran, noazh-pilh, noazh-bev, noazh-pidibourc'h, noazh-dibourc'h, noazh-pourc'h, noazh-puilh-pourc'h, noazh-glan, noazh-perpilh, noazh-pik, noazh-pilhenn, noazh-ran, en noazh-ran, noazh evel ur ran, noazh evel ur ranig, war e ranig, en e ranig, en e blusk, en noazh-bev, en noazh-glan, en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouc'h, en e beskig, noazh evel ur pesk, en noazh-glez, en noazh-barbilh, en noazh-dibitil, en noazh-dibourc'h, en noazh-grizilh, en noazh-puilh, en noazh-pourc'h, en abid ar c'hi, na dilhad na mann en dro dezhañ, hep neudenn dilhad en dro dezhañ, hep strilh dilhad ; *sich nackt ausziehen*, mont en noazh, mont en e noazh, en em lakaat en noazh, en em lakaat en e noazh ; *jemanden nackt ausziehen*, diwiskañ u.b. en noazh, noashaat u.b. ; *man hörte, wie ihre nackten Füße auf dem Parkett tippelten*, klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod ; *auf der nackten Erde schlafen*, kousket war ar mort, kousket war an douar noazh, kousket war ar c'haled, kousket

war an douar-ran, kousket war an douar rik, kousket war an douar yen (Gregor) ; *nackte braune Felder*, parkeier noazh lies. ; *man kann einem nackten Mann nicht in die Tasche greifen*, ne zeu diouzh ar sac'h nemet pezh a zo e-barzh - el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeur ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes ; 2. hepken, nemetken ; *mit dem nackten Leben davonkommen*, saveteiñ (dont a-benn da salviñ) e vuhez ha netra ken ; *die nackte Wahrheit*, ar wirionez plaen ha netra ken b., ar wirionez diwisk (diginkl, diflatr) b., ar wirionez digatar b. ; *mit nacktem Auge*, a-wel-dremm, gant an daoulagad a zo en e benn, hep harp benveg gwelet ebet, d'ar sell diglav, gant al lagad diglav, gant an daoulagad hepken, hep lunedenn ; 3. diwisk, dispieg, diswe, didres ; *mit nackten Worten*, gant komzoù diwisk, dispieg, didro-kaer, didroidell, distag, eeun.

Nacktbaden n. (-s,-) : kouronk en noazh g., kouronkadenn en noazh b., neuñviadenn en noazh b.

Nacktbadestrand g. (-s,-strände) : traezhenn noazhkorferezh b., traezhenn noazhkorfieren b.

nacktheinig ag. : diloer.

Nackte(r) ag.k. g./b. : 1. den en noazh g. ; 2. noazhkorf g., noazhkorferezh b.

Nacktfoto n. (-s,-s) : noazhenn b., poltred un den en noazh g., luc'hskeudenn un den en noazh b.

nacktfüßig ag. : diarc'hen, kuit a votoù, divotoù, diloer ha divotoù, treid noazh, noazhtroad, war e dreid noazh ; *nacktfüßig herumlaufen*, mont en astroad.

Nacktheit b. (-) : noazhder g., noazhded b.

Nacktkarpen g. (-s,-) : [loen.] karpenn-lêr b. [*liester karped-lêr*], karpenn diskant b. [*liester karped diskant*].

Nacktkultur b. (-) : noazhkorferezh g.

Nacktkulturanhänger g. (-s,-) : noazhkorf g., noazhkorfour g.

Nacktkulturanhängerin b. (-,-nen) : noazhkorferezh b., noazhkorfourez b.

Nacktmmodell n. (-s,-e) : [arz] pozer en noazh g., pozerezh en noazh b., patrom en noazh g.

Nacktsamer g. (-s,-) : [louza.] gimnosperm g., avalpineg g., noazhhadeg g.

nacktsamig ag. : [louza.] avalpinek, noazhhadek ; *nacktsamige Pflanze*, avalpineg g., noazhhadeg g., gimnosperm g.

Nacktschnecke b. (-,-n) : [loen.] melc'hwed str., melc'hwed digrogenn str., P. buoc'h-lart b. [*liester bioù-lart*] ; *von Nacktschnecken wimmelnd*, melc'hwedek ; *nach Nacktschnecken suchen*, melc'hweta.

Nadel b. (-,-n) : 1. spilhenn b. [*liester spilhoù, spilhennoù*], nadoz b., gwask g./b. ; *Sicherheitsnadel*, spilhenn-alc'hwez b., spilhenn war alc'hwez b., spilhenn-grap b., spilhenn-grog b. ; *Nadeln aufsammeln*, spilhaoua ; *die Nadel einfädeln*, lakaat an neudenn en nadoz, neudenniñ an nadoz / lakaat neud en nadoz (Gregor) ; *mit einer Nadel feststecken*, *mit Nadeln feststecken*, spilhennañ ; *Nähndel*, nadoz wriet b. ; *etwas mit Nadeln abstecken*, *etwas mit Nadeln anstecken*, pikañ udb gant spilhoù ; 2. [louza.] *Tannennadel*, *Kiefernadel*, barv-pin str., delienn-bin b. [*liester delioù-pin*] ; *Tannennadeln*, *Kiefernadeln*, belc'hoù lies., barboù pin lies., barlaskoù pin lies.,

delioù-pin lies., barv-pin str. ; **3.** [dre skeud.] *mit der heißen Nadel stricken*, bezañ evel o treiñ ar ber en ifern ; *mit heißer (mit der heißen Nadel) genäht*, **a)** gildronet, gwriet gant krafiou Jezuz ; **b)** graet a-flav, graet dreist-penn-biz, graet dre brez, graet war ar prim, graet a-bempoù ; *er hängt an der Nadel*, taolet eo d'an heroin, kollet eo gant an heroin, poazh eo gant an heroin, bruket eo gant an heroin, sujet eo d'an heroin, heroingaezhiat eo ; *er kommt von der Nadel los*, diskregiñ a ra diouzh an heroin, distagañ a ra diouzh an heroin, dispegañ a ra diouzh an heroin.

Nadearbeit b. (-,-en) : tamm labour graet gant an nadoz g., gwirierezh g.

Nadelbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] avalpineg g., gwez-rousin str., gwez rousinek str.

Nadelboden g. (-s,-böden) : [tekn.] foñs gant toullou-megin g.

Nadelbrief g. (-s,-e) : nadozier g., sac'hig spilhennoù a bep ment g.

Nadelbüchse b. (-,-n) : spilher g., nadozier g., spilhouer g., klaouier g., karitell b.

Nadeldraht g. (-s,-drähte) : neud spilhenn str.

Nadeldrucker g. (-s,-) : moullerez dre nadozioù b.

Nadelfeile b. (-,-n) : livn-spihenn g. ; *Diamantnadelfeile*, livn-spihenn diamantet g.

nadelfertig ag. : **1.** prest da vezañ gwriet ; **2.** na strizh ket, distrihsaus.

nadelförmig ag. : nadozheñvel, spilhaouek, spilhennek, e doare un nadoz, e doare nadozioù, a-zoare gant un nadoz, a-zoare gant nadozioù, a-seurt gant ur nadoz, a-seurt gant nadozioù.

Nadelgehölz n. (-es,-e) : [louza.] avalpineg g., gwez-rousin str.

Nadelgeld n. (-s,-er) : arc'hant bihan g., rabeoù lies.

Nadelhändler g. (-s,-) : nadozier g.

Nadelhersteller g. (-s,-) : spilhaouer g., spilhenner g.

Nadelholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] **1.** koad avalpineg g. ; **2.** avalpineg g., gwez-rousin str.

nadelig ag. : **1.** spilhaouek ; **2.** [louza.] leun a varv-pin, leun a velc'hoù, leun a varboù pin, leun a varlaskoù pin.

Nadelkerbel g. (-s,-) : [louza.] spilhoù-mamm-gozh lies., nadozioù lies.

Nadelkissen n. (-s,-) : karreled g., karreledenn b.

Nadelklammern lies. : gwaskoù lies.

Nadelknopf g. (-s,-knöpfe) / **Nadelkopf** g. (-s,-köpfe) : kros ar spilhenn g., groñj ar spilhenn b.

Nadelkörbel g. (-s,-) : [louza.] spilhoù-mamm-gozh lies., nadozioù lies.

Nadellager n. (-s,-) : [tekn.] klud nadozioù g.

Nadellänge b. (-,-n) : brochennad b., nadoziad neud b.

nadeln V.gw. (hat genadelt) : [louza.] bezañ e varv-pin o kouezhañ, koll e velc'hoù.

Nadelöhr n. (-s,-e) : krao g., kraoenn b. ; *eher geht ein Kamel durch ein Nadelöhr, als dass ein Reicher in das Reich Gottes gelangt*, aesoc'h e tremenfe ur c'hañval dre grao un nadoz eget ned afe un den pinvidik d'ar baradoz.

Nadelspitze b. (-,-n) : beg ar spilhenn g., penn ar spilhenn g.

Nadelstich g. (-s,-e) : **1.** kraf g. [*liester* krafiou, krefen], kraf nadoz g. [*liester* krafiou nadoz, krefen nadoz], pik

g., pikadenn b., gwri g. ; **2.** [dre skeud.] flemmad g., flemmadenn b.

Nadelstreifen lies. : roudennoù fin lies.

Nadelstreifenzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant roudennoù fin g.

Nadeltang g. (-s,-e) : [louza.] tin du g., tin gouez g.

Nadelventil n. (-s,-e) : [tekn.] trapig war boentell g., klaped war boentell g.

Nadelwald g. (-s,-wälder) : [louza.] pineg b., koad pin g., koadeg avalpineg b. ; *borealer Nadelwald*, koadeg hanternozel b.

Nadelwaldzone b. (-,-n) : [louza.] pineg b., koad pin g. ; *boreale Nadelwaldzone*, koadeg hanternozel b.

Naderer g. (-s,-) : [Bro-Aostria, kozh] flatrer g., diskulier g.

Nadir g. (-s) : [stered.] enepbannwel g., nadir g.

Nadler g. (-s,-) : spilhaouer g., spilhenner g.

Nagekäfer g. (-s,-) : [loen., amprevan] bleiz-koad g., P. morzholog an Ankoù g.

Nagel¹ g. (-s, Nägel) : **1.** tach g., poentenn b., poent g. ; *Schuh Nagel*, tach-botoù g., broud g. ; *Haken Nagel*, krapinell stumm U b., krapon stumm U g., krap stumm U g., krog stumm U g., tach-krog g., tach krog g. ; *Schiefer Nagel*, tach-to g., tach-tro g. [gant un dro ennañ da zelc'her ur maen-glas], kloched g. ; *einen Nagel in die Wand schlagen*, plantañ un tach er voger, sankañ ur boentenn er voger a daolioù morzhol, sankañ un tach e-barzh ur voger (er speurenn), sikañ un tach e-barzh ur voger (er speurenn) ; *Nägel ins Holz treiben*, sankañ tachoù, plantañ tachoù, plantañ poentennoù, sikañ poentennoù, sankañ poentennoù ; *mit Nägeln versehen*, tachañ, boudañ ; *die Nägel aus etwas herausziehen*, didachañ udb ; *einen Nagel herausziehen*, tennañ un tach, turkezañ un tach, displantañ un tach ; *der Nagel schaut hervor*, emañ an tach o nodiñ en tu all d'ar plankenn ; **2.** [dre skeud.] *etwas an den Nagel hängen*, lezel (teuler) udb ouzh an drez, lezel udb ouzh torgenn, leuskel udb a-dreuz-foran, lezel udb da foran, lezel udb war e gement all, lezel udb e perch, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, strinkañ (teuler) an trebez war-lerc'h ar billig, stlapañ (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, treiñ e gilhorou, sachañ e gilhorou ; *den Nagel auf den Kopf treffen*, skeiñ e-barzh, skeiñ mat, tennañ er gwenn, lakaat ar biz war ar gwiridig, sikañ e viz en toull, gwaskañ war ar gwiridig, gwaskañ war ar galedenn, mont d'u.b. dre e du gwak, gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn, pouezañ war ar gwan en u.b., pouezañ war ar glañvenn ; *er ist der Nagel zu meinem Sarg*, lakaat a raio ac'hanon da vervel gant ar glac'har, terriñ a ra va buhez din, uzañ a ra va buhez din ; *der macht Nägel mit Köpfen*, hennezh ne ra ket hanter labour.

Nagel² g. (-s, Nägel) : **1.** ivin g. ; *sich (t-d-b) die Nägel schneiden*, krennañ e ivinoù, ober ur c'hrenn d'e ivinoù ; *sich (t-d-b) die Nägel feilen*, livnañ e ivinoù ; *krallige Nägel*, ivinoù kaouenn lies. ; *jemandem die Fingernägel herausziehen*, dizivinañ u.b. ; *ich habe ganz blaue Nägel*, krog eo an ivinrev em daouarn ; *lange Nägel aufweisend*, ivinek ; *Mensch mit langen Nägeln*, ivineg g. ; *weiße Flecken im Nagel*, strinkennouigoù ar Werc'hez b., takadoù gwenn en ivin lies. ; *an den Nägeln kauen*,

a) chaokat e ivinoù, krignat e ivinoù / krennañ e ivinoù gant e zent (Gregor). **b)** [dre skeud.] chaokat e vrid, moustrañ war e zibasianted, gwaskañ war e zibasianted, birviñ war e dreid (tripal) gant an dibasianted ; **2.** *es brennt mir auf den Nägeln*, poent eo din kabalat, mall bras eo din [ober udb], mall 'zo, mill mal eo, en em zifretañ 'zo ret, poent bras eo, tremen poent eo, tremen pred eo, despailh a zo, kozh poent eo, pase mall eo, tremen mall eo ; *sich (t-d-b) etwas unter die Nägel reißen*, kammañ e vizied war udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, dibradañ udb, sachañ udb d'e du, rañvat udb, sammañ udb, ober riñs war udb, ober e rann (e gerz) eus udb, ober skrap war udb, krabanata udb, lakaat e grabanoù war udb, lakaat e graban war udb, astenn e graban war udb, teurel e graban war udb ; *sich (t-d-b) fremdes Gut unter die Nägel reißen*, kribañ madoù e nesañ, diframmañ o madoù digant tud 'zo.

Nagelbett n. (-s,-en) : [korf.] gwele an ivin g.

Nagelbohrer g. (-s,-) : [tekn.] gwimeled b., biñsell b.

Nagelbrett n. (-s,-er) : plankenn tachoù g., plankenn gwriet a dachoù lemm g.

Nagelbürste b. (-,-n) : broust ivinoù g.

Nageldefekt g. (-s,-e) : bandenn-rod toull b., tarzhadur g.

Nageleisen n. (-s,-) : **1.** barrennoù houarn d'ober tachoù, tacherez b. ; **2.** tenn-tachoù g., troad-heizez g.

Nagelfeile b. (-,-n) : livn ivinoù g.

nagelfest ag. : tachet mat, start war e dachoù.

Nagelgeschwür n. (-s,-e) : [mezeg.] beskoul b., laerez b., troell b., ivinad g., bizad g. ; *das Nagelgeschwür ist ausgereift*, brein eo ar veskoul, fuloret eo ar veskoul, fumet eo ar veskoul, prest eo ar veskoul da ziskargañ e lin, savet eo ar veskoul ; *das Nagelgeschwür reißt aus*, emañ ar veskoul o c'horñ, emañ ar veskoul o fumañ.

Nagelglied n. (-s,-er) : [korf.] mailh-ivin g.

Nagelhandel g. (-s) tacherezh g.

Nagelhandlung b. (-,-en) : tacherezh b.

Nagelhändler g. (-s,-) : tacher g.

Nagelhaut b. (-,-häute) : [korf.] gourivin g., kreskerezh b.

Nagelkasten g. (-s,-kästen) : [tekn.] boest tachoù b.

Nagelklaue b. (-,-n) : [tekn.] tenn-tachoù g.

Nagelknipser g. (-s,-) : troc'h-ivinoù g., krennerez-ivinoù b.

Nagelkopf g. (-s,-köpfe) : tal an tach g., tal ar boentenn g.

Nagelkraut n. (-s,-kräuter) : [louza. *Sanguisorba minor*] pemparnel-bras g., primpinella g.

Nagellack g. (-s,-e) : gwernis ivinoù g.

Nagellackentferner g. (-s,-) : dileizher gwernis ivinoù g.

nagellos ag. : didach, kuit a dachoù.

Nagelmond g. (-s,-e) : [korf.] loarig b.

Nagelmatrix b. (-,-matrizen) : [korf.] mamm ivin b.

nageln V.k.e. (hat genagelt) : tachañ, poentennañ, poentañ, broudañ, stagañ gant broudoù.

V.gw. (hat genagelt) : plantañ un tach, plantañ tachoù, sikañ un tach, sikañ tachoù, sankañ un tach, sankañ tachoù, plantañ ur boentenn, plantañ poentennoù, sikañ ur boentenn, sikañ poentennoù, sankañ ur boentenn, sankañ poentennoù, plantañ broudoù.

Nageln n. (-s) : tacherezh g., tachadur g., brouderezh g.

Nagelnecessary n. (-s,-s) : rikoù da gempenn an ivinoù lies.

nagelneu ag. : nevez-flamm, nevez-flamm-flimin, flim-flamm, flamm, flamm-flimin, flamm-fliminant, war e gentañ lamm, war e gentañ tro.

Nagelpfleger g. (-s,-) : ficher dorn g., kempennour daouarnoù g., lobredour g.

Nagelpflegerin b. (-,-nen) : ficherez dorn b., kempennourez zaouarnoù b., lobredourez b.

Nagelpolierer g. (-s,-) : lufrouer ivinoù g., lintrouer ivinoù g.

Nagelprobe b. (-,-n) : **1.** [kocz, hengoun] amproenn ivin ar biz-meud b. ; **2.** [dre skeud.] *eine Nagelprobe machen*, riñsañ e werenn, riñsañ unan, evañ e vanne betek ar berad diwezhañ.

Nagelreiniger g. (-s,-) : skarz-ivinoù g., karzh-ivinoù g.

Nagelrochen g. (-s,-) : [loen.] rae-lagadek b., rae-vouklet b.

Nagelschaden g. (-s,-schäden) : bandenn-rod toull b., tarzhadur g.

Nagelschere b. (-,-n) : sizailh da droc'hañ an ivinoù b.

Nagelschmied g. (-s,-e) : tacher g.

Nagelschmiede b. (-,-n) : tacherezh b.

Nagelschuh g. (-s,-e) : brodikin g.

Nagelspitze b. (-,-n) : beg an tach g., beg ar boentenn g.

Nagelstift g. (-s,-e) : steudenn an tach b., gar an tach b., garenn an tach b.

Nageltreiber g. (-s,-) : [tekn.] kuzh-tachoù g.

Nageltritt g. (-s,-e) : [loen.] gloazadur ar c'harn g., gloazadur ar votez g.

Nagelwurzel b. (-,-n) : [korf.] mamm ivin b.

Nagelzange b. (-,-n) : troc'h-ivinoù g., krennerez-ivinoù b.

Nagelzieher g. (-s,-) : tenn-tachoù g.

Nagelzieherei b. (-,-en) : tacherezh b.

nagen V.gw. (hat genagt) : **1.** krignat, ragnat, raignat, rognat ; *der Hund nagt an einem Knochen*, krignat a ra ar c'hi un tamm askorn ; *die Brandung nagt an der Uferklippe*, ar mor a grign an tornaod ; P. *nichts zu beißen und zu nagen haben*, na gaout netra da grignat (da chaokat), na gaout tra ebet da grignat nemet treid silioù ha divskouarn kelien, na gaout ur c'hriñsenn da lakaat etre e zent, na gaout ur boulifrenn da lakaat etre e zent, chom hep tamm, chom gant e c'hoant debriñ, na gaout un elfenn da zebriñ, na gaout tamm da zebriñ, na gaout griñsenn da zebriñ, ober kof moan (bouzellou moan, bouzellenn voan), rankout menel war e naon ; *nichts zu nagen und zu trinken haben*, na gaout na tamm na takenn ; **2.** [dre skeud.] *der Gram nagt an ihm (an seinem Herzen)*, krignet e vez e galon (ragnet e vez e galon, debret e vez e spered, burutellet eo e galon) gant ar glac'har, emañ preñv ar glac'har o krignat e spered, preñvedet e vez e spered gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkrezh ha glac'har, gwasket eo e spered gant ar glac'har, strobet eo e spered gant ar glac'har, ar glac'har a wash warnañ, mac'het eo gant ar glac'har, P. ar glac'har a ya da greviñ anezhañ ; *am Hungertuche nagen*, reuziñ gant an naon, spinañ gant an naon, glaourenniñ gant an naon, glaouriñ gant an naon du, glaouriñ du gant an naon, fritañ laou

(paourentez, mizer, mizer gant paourentez), chaokat mizer, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, c'hoari gant glac'harig, ruzañ anezhi, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bezañ ur viad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan, pikognat, pikagnat.

Nagen n. (-s) : krign g., krignerezh g., krignat g., ragnat g., ragignat g., rognat g.

nagend ag. : 1. krigner, krignus ; *nagender Wurm*, preñv krigner g. ; 2. [dre skeud.] *ein nagender Kummer*, ur glac'har ranngalonus (mantrus, krignus).

Nager g. (-s,-) / **Nagetier** n. (-s,-e) : [loen.] krigner g. ; *Ordnung der Nagetiere*, urzhad ar c'hrignerien b. ; *das Eichkätzchen, oder das Eichhörnchen, wenn es Ihnen lieber ist, gehört zu den Nagetieren*, ar gwiñver, pe ar c'hazh-koad, mard eo gwell ganeoc'h (mar kavit gwell, evel ma lavarar ivez, evel ma vez lavaret ivez), a zo ur bronneg krigner.

Nagewurm g. (-s,-würmer) : [loen.] preñv krigner g.

nah ag. / **nahe** ag./Adv. : 1. [en egor] nes da, kostez, damdost da, damdost a, damnes da, tost da, nepell diouzh, stok ouzh, en amen da, en amen ouzh, e-kichen, e-kichenik, e-doug, e-harz, e-kefin, e-kerc'henn, e-keñver, e-metoù, e-tal, rak-tal da, bordik, chouk da, chouk ouzh, e-skoaz ; *Potsdam liegt nahe bei Berlin*, Potsdam a zo nes da Verlin, damdost da Verlin emañ Potsdam, nes eo Potsdam da Verlin, Potsdam a zo stok ouzh Berlin, war-dost da Verlin emañ Potsdam, Potsdam a zo bordik Berlin, e-harz Berlin emañ Potsdam, emañ Potsdam un nebeudig hent diouzh Berlin ; *nahe bei*, damdost da, tost da, tost ouzh, nepell diouzh, e-kichen, harp ouzh, stok ouzh, nes da, en amen da, en amen ouzh, rak-tal da, tal-ha-tal gant, war-dost da, war-dro, bordik, chouk da, chouk ouzh, e-harz ; *nahe bei Brest*, damdost da Vrest, kostez Brest, nes da Vrest, nepell diouzh Brest, en amen da Vrest, e-harz Brest, e-keñver Brest, rak-tal da Vrest, war-hed tost da Vrest, war-hed tostik da Vrest, war-dost da Vrest, a-dost da Vrest, bordik Brest, e-skoaz Brest, tro-dro da Vrest, e troidelloù Brest, war-dro Brest, e kostezioù Brest ; *nahe an (t-rt)*, da-gichen ; *an das Haus nahe heranfahren*, mont da-gichen an ti ; *nahe an (t-d-b)*, e-kichen, bordik ; *nahe am Kamin sitzen*, bezañ azezet e-kichen an oaled, bezañ azezet harp en oaled, derc'hel tost d'an oaled ; *er ist jetzt nahe am Ziel*, kavet en deus beg ar skeul, tost emañ ouzh e gazege, erru eo pell ganti, pell emañ ganti ; *das Haus steht zu nahe am Meer*, e genoù ar mor emañ an ti, re nes eo an ti d'ar mor, re dost emañ an ti ouzh ar mor ; *ganz nahe*, tre e-kichen, nepell, tostik-tre, e-kichenig, tost-ha-tost, tostik-tost, tostik-tra, tost-bras, war-hed tost, war-hed tostik, en amen, nes-bras / nes-ha-nes / harz-ouzh-harz (Gregor), harz-e-harz, harz-ha-harz ; [c'hoari, respont] *du bist ganz nahe dran !* ne skoez ket fall ! skoet ac'h eus damdost ! n'emaout ket pell diouzh ar wironez (diouzh an diskoulm) ! erru out tost d'ar gêr ! erru out tost ! ; *aus nah und fern, von nah*

und fern, a-bell hag a-dost, a-bell hag a-gichen ; *nahe beieinander*, nes-ha-nes, tost-ha-tost, harz-ouzh-harz, harz-e-harz, harz-ha-harz, kichen-ha-kichen, chouk-ha-chouk, en ur gichen, an eil e-kichen egile, harp an eil en egile ; *nahe bei der Kirche*, tostik a-walc'h (tostik-tra, tost-ha-tost, nes-bras) d'an iliz, chouk d'an iliz, en amen d'an iliz, nes d'an iliz ; *im nahen Osten*, er Reter-nesañ, er Reter-tost g. ; *das Ziel ist nah*, war-wel emañ ar pal, pell emamp ganti, erru omp pell ganti, tostaat a reomp ouzh ar pal, emañ ar pal war-wel, kavet hon eus beg ar skeul, tost emamp ouzh hor c'hazeg, sevel a reomp war-c'horre an dour ; *er ist jetzt nahe am Ziel*, kavet en deus beg ar skeul, tost emañ ouzh e gazege, erru eo pell ganti, pell emañ ganti ; [merdead.] *nah an der Küste bleiben*, chom a-zouar.

2. [en amzer] *eine nahe Gefahr*, ur riskl tost, ur pirilh tost (darev) g., un dañjer e-tailh da erruout g. ; *nahe bevorstehen*, bezañ war-nes taol da zegouezhout, bezañ war ar bord da zegouezhout, bezañ tost da zegouezhout, bezañ prest da erruout, bezañ e-tailh da (bezañ o kinnig) erruout, bezañ darev da c'hoarvezout ; *er ist nah an fünfzig*, ne die ket bezañ a-bell diouzh hanter-kant vloaz, erru eo tost d'e hanter-kant vloaz, n'emañ ket pell diouzh hanter-kant vloaz, n'emañ ket pell diouzh e hanter-kant vloaz, a-rez d'e hanter-kant vloaz emañ ; *der Sommer ist nah*, emañ an hañv o tont, bremañ emañ tost an hañv ; *er ist dem Tode nahe*, war e varv emañ, nes eo da vervel, emañ tost ar marv dezhañ, emañ war e dermen, darev da vervel eo, erru eo pell ganti, war-nes mervel emañ, war ar mare da vervel emañ, emañ tost ar marv d'e seulioù, rentet eo tost-ha-tost d'ar marv ; *die Zeit ist nah, da ...*, n'eo ket kozh an amzer, abaoe ma ..., n'eus ket ken pell-se e ..., n'eus ket gwall belloù e ..., n'eus ket gwall bell-maleürus e ..., n'eus ket pell bras e ..., n'eo ket kozh an amzer e ... ; *ich war nicht betrunken, aber nahe daran*, ne oan ket mezu met tost ; *er war nahe daran, alles zu verkaufen*, edo war-nes gwerzhañ pep tra, war ar bord e oa bet da werzhañ pep tra, prest a-walc'h en dije gwerzhet pep tra, prestik en dije gwerzhet pep tra, tost-kaer e oa bet da lakaat foar war e stal, tost e oa bet dezhañ gwerzhañ e holl beadra, war ar mare da werzhañ pep tra e oa bet ; *es war nahe daran, dass ...*, war-nes nebeut e ..., war-nes nebeut a dra e ..., war-hed un netra e ..., war-vetek nebeut e ..., ne oa bet nemet treuz un neudenn ne ..., ne oa bet nemet treuz ul linenn all ne ..., war-bouez nebeut e ... nemet e chomas war zarbedig, kichenik e ..., prestik e ..., un disterad ouzhpenn e ... ; *nahe daran sein, zu ertrinken*, bezañ darev da veuziñ, bezañ darev d'an-unan beuziñ, kinnig beuziñ ; *er war nahe dran abzustürzen, er war dem Sturz nahe*, hogozik dezhañ kouezhañ, hogozik e oa bet dezhañ kouezhañ, war-hed un netraig e vije kouezhet, ken buan e vije kouezhet, ken kaer all e vije kouezhet, darbet e oa bet dezhañ kouezhañ, ne oa bet nemet treuz un neudenn ned eo bet kouezhet, ne oa bet nemet treuz ul linenn all ned eo bet kouezhet, kichenik e kouezhe, prestik e kouezhe, tost-kaer e oa bet dezhañ kouezhañ, fellet e oa dezhañ kouezhañ, evit nebeut (evit bihan dra, un disterad ouzhpenn, prest a-walc'h) e vije kouezhet / tost e oa bet dezhañ kouezhañ (Gregor), prest a-walc'h e oa

kouezhet, damdost e oa bet dezhañ kouezhañ, war-nes kouezhañ e oa bet.

3. [dre skeud.] *ein naher Freund*, ur mignon tost (nes) d'ar galon g. ; *ein naher Verwandter*, un neskar g., ur c'har nes (tost) g. ; *jemandem nahe sein (stehen)*, bezañ nes d'u.b., bezañ u.b. nes da galon an-unan ; *ich wusste nicht, dass er seinen Mitarbeitern so nahe stand*, ne ouien ket e oa ken nes d'e genlabourerien ; *er steht mir am nächsten*, hennezh an hini eo a zo an tostañ (a zo nesañ) da'm c'halon, hennezh eo a gont ar muiañ evidon ; *diese Sache geht mir nahe*, kement-se a zo nes da'm c'halon (a sko from ennon, a ra from din), fromet eo va c'halon gant kement-se, piket eo va c'halon gant an afer-se ; *jemandem etwas nahe ans Herz bringen*, broudañ (dougen, brochañ, aliañ start) u.b. d'ober udb, kelenn start u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, erbediñ d'u.b. ober udb, gourc'hemenn udb d'u.b., erbediñ udb ouzh u.b., kelenn d'u.b. ober udb, kelenn u.b. d'ober udb, tuañ u.b. war udb ; *jemandem etwas nahe legen*, diskouez anat udb d'u.b. ; *ich habe ihm ein energisches Vorgehen nahe gelegt*, kelennet (aliet) em boa anezhañ da vont dizamant dezhi, kelennet em boa dezhañ mont dezhi a-droc'h-trañch, kelennet em boa dezhañ mont dizamant dezhi, roet em eus bet kelenn dezhañ da vont dizamant dezhi, kemennet em boa dezhañ mont dre nerzh dezhi ; *kommt mir nicht zu nahe*, arabat eo deoc'h tostaat ouzhin, pellait diouzhin, na zeuit ket war-nes-taol din, kit lark diouzhin, kit gant ho hent, kit diwar va zro, kit pell diouzhin ! kit pelloc'h ! bezit ar vadelezh da vont diwar va zro, na dostait ket din ; *tretet dem Hund nicht zu nahe*, arabat mont war-dro ar c'hi ; *jemandem zu nahe treten (kommen)*, feukañ (broc'hañ, anoaziñ, chifañ, dismegañsiñ) u.b., bezañ direspert en andred u.b., bezañ dizouj e-keñver u.b., lammat war seuliou u.b. ; *ich will ihm nicht zu nahe treten*, n'em eus ket c'hoant da chifañ anezhañ (d'e feukañ, d'e vroc'hañ, da lakaat dour en e laezh) ; *jemandem etwas nahe bringen (nahe legen)*, reiñ udb da intent (da gompren) d'u.b., lakaat u.b. da gompren udb, displegañ udb d'u.b. ; *es liegt nahe*, aes eo da gompren, anat eo, un dra anat eo, sklaer (brav, kaer) eo gouzout ; *die Vermutung lag nahe, dass ...*, peadra a oa da grediñ e ... ; *aus nahe liegenden Gründen*, evit abegoù aes da gompren, evit abegoù (arbennoù) anat, en abeg da arbennoù anat.

Nähabend g. (-s,-e) : *gemeinsamer Nähabend*, gwriadeg b., filaj g.

Näharbeit b. (-,-en) : **1.** pezh-labour gwrierezh g. ; **2.** gwrierezh g., gwriadur g., gwriadenn b., gwriadeg b.

Nahaufnahme b. (-,-n) : talenn a-dost b., talenn nes b., brastalenn b., skeudtapadur a-dost g., luc'hwezañ a-dost g., poltred a-dost g.

nahe ag. : *sellit ouzh nah / nahe*.

Nähe b. (-,-n) : nester g., nested b., nesaelezh b., nesañded b., hogoster g. ; *geistige Nähe, intellektuelle Nähe*, nested speredel b. ; *in der Nähe von Brest*, damdost da Vrest, kostez Brest, kostezioù Brest, e kostezioù Brest, war kostezioù Brest, nes da Vrest, nepell diouzh Brest, en amen da Vrest, e-harz Brest, e-keñver Brest, rak-tal da Vrest, war-hed tost da Vrest, war-hed tostik da Vrest, war-dost da Vrest, a-dost da

Vrest, bordik Brest, e-skoaz Brest, tro-dro da Vrest, e troidelloù Brest, war-dro Brest ; *in der Nähe der Stadt*, tost da gêr, nepell diouzh kêr, war-dro kêr ; *Potsdam liegt in der Nähe von Berlin*, Potsdam a zo nes da Verlin, Potsdam a zo stok ouzh Berlin, potsdam a zo bordik Berlin, emañ Potsdam e-harz Berlin, emañ Potsdam un nebeudig hent diouzh Berlin ; *er ist nicht in der Nähe*, n'emañ ket war-dro ; *in greifbarer Nähe*, a-hed dorn, dindan an dorn, war-hed ar vrec'h ; *unser Ziel ist in greifbare Nähe gerückt*, kavet hon eus beg ar skeul, tost emamp ouzh hor c'hazeg, krog eo ar c'hrog, erru omp pell ganti, pell emamp ganti ; *seine Blicke wurden von dem feschen Mädels, das in der Nähe saß, angezogen*, dedennet e voe e selloù gant ar goantenn azezet nepell dioutañ ; *er wohnt hier in der Nähe*, emañ o chom e-kichen (tost ac'hanen, nepell ac'hanen, en amen, en ardremez, diwar-dro, dre aze), tostik-tost (tre e-kichen, e-kichenik, tost-ha-tost, a-grenn-dost, damdost, damdost ac'hanen, damdost amañ) emañ o chom ; *in unmittelbarer Nähe*, tre e-kichen, a-hed-taol, e-kichenik, nepell, tostik-tost, tostik-tra, war-hed-taol, war-hed tost, war-hed tostik, tost-ha-tost, nes-ha-nes, harz-ouzh-harz, damdost, peuztost, harz-e-harz, harz-ha-harz, dindan an dorn, en amen, war-nes-taol da, damdost da, harp ouzh, harp e, stok ouzh, nes-bras da, war-bouez nebeut diouzh, raz da, a-raz da ; *sich etwas aus nächster Nähe ansehen*, sellet a-dost (a-gichenik, a-harz, a-grenn-dost, berr) ouzh udb ; *in (aus) der Nähe besehen*, pa vez sellet pizh (a-dost, berr) ouzh an dra-se ; *aus (aller) nächster Nähe auf jemanden schießen*, tennañ a-dost-kaer war u.b., tennañ a-dost-kaer gant u.b., tennañ a-dost-berr war u.b., tennañ a-dost-berr gant u.b., tennañ a-douch-kaer war u.b., tennañ a-douch-kaer gant u.b. ; [merdead.] *in der Nähe der Küste fischen*, pesketa a-zouar ; *in der Nähe einer Insel fischen*, pesketa a-zouar d'un enezenn ; *in der Nähe der Küste bleiben*, chom a-zouar.

nahebei Adv. : **1.** e-kichen, damdost ac'hanen, tost ac'hanen, nepell ac'hanen, en amen, dre aze, tostik-tost, tre e-kichen, tost-ha-tost, tal-ha-tal, war-hed tost, war-hed tostik, a-grenn-tost ; **2.** peuz-, tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-vete nebeut, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-nes nebeut, pare, war-dost da, tost da vat, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, tost pe dost, burzhud, e-ser ; *sie sind nahebei gleich groß*, en damvent an eil gant egile emaint.

nahebringen V.k.e. (brachte nahe / hat nahegebracht) : *jemandem etwas nahebringen*, ober d'u.b. bezañ dedennet gant udb, ober d'u.b. bourrañ gant udb, tommañ u.b. ouzh udb., treiñ spered u.b. war-zu udb, gounit u.b. d'udb.

Naheinstellung b. (-,-en) : fokusañ evit ur skeudtapadur (un dalenn) a-dost g.

nahegehen V.gw. (ging nahe / ist nahegegangen) : tizhout, teneraat, fromañ, esmaeañ, trivialañ, touch, lakaat da vezañ esmaet ; *sein schwerer Unfall ist uns allen nahegegangen*, gwall skoet e voe hor c'halonoù gant ar gwallzarvoud mantrus a oa c'hoarvezet gantañ.

nahelegen V.k.e. (hat nahegelegt) : erbediñ, gourc'hemenn, aliañ ; *jemandem etwas nahelegen*, diskouez anat udb d'u.b. ; *ich habe ihm ein energisches Vorgehen nahegelegt*, kelennet (aliet) em boa anezhañ da vont dizamant dezhi, kelennet em boa dezhañ mont dizamant dezhi, aliet em boa anezhañ mont dezhi a-droc'h-trañch, roet em eus bet kelenn dezhañ da vont dizamant dezhi, kemennet em boa dezhañ mont dre nerzh dezhi.

naheliegen V.gw. (lag nahe / hat nahegelegen) : *es liegt nahe*, aes eo da gompren, anat eo, un dra anat eo, sklaer (brav, kaer) eo gouzout ; *aus naheliegenden Gründen*, evit abegoù aes da gompren, evit abegoù (arbennoù) anat, en abeg da arbennoù anat.

nahen V.gw. (ist genaht) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat ; *der Abend nahte*, edo tost an abardaez, an abardaez a oa o tont, izel e oa an heol, izelaat a rae an deiz, kozh e oa an deiz.

V.em. : **sich nahen** (hat sich (t-rt) genaht) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat ; *er nahte sich mir*, tostaat a reas din (ouzhin).

nähen V.k.e. (hat genäht) : gwriat, ober ur wriadenn da, krafañ ; *einen Saum unten an einem Rock nähen*, ober ur pleg e traoñ ur sae, gouremiñ traoñ ur sae ; *ein Heft nähen*, gwriat ur c'haier ; *etwas fest nähen*, pikañ udb, gwriat start udb.

V.gw. (hat genäht) : 1. bezañ war e wri, bezañ war e graf, bezañ o wriat, bezañ war e wrierezh ; *weiß nähen*, gwriat lienaj ; 2. [dre skeud.] *mit der heißen Nadel nähen*, bezañ evel o treiñ ar ber en ifern ; *mit heißer (mit der heißen Nadel) genäht*, a) gildronet, gwriet gant krafioù Jezuz ; b) graet a-flav, graet dreist-penn-biz, graet dre brez, graet war ar prim, graet a-bempoù ; *doppelt genäht hält besser*, kordenn a dri gor a vec'h a dorrer - kerse ne zeu nemet goude - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a-boell - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn adrefiv e gwask - al logodenn n'he deus nemet un toull a zo boued d'ar c'hazh - bezit atav e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da stourm mar fell deoc'h bezañ trec'h - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne servij da netra - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj - gwell eo retorn diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - na daolit ket ho potoù a-gostez ken n'ho po ur re nevez - sell petra ri ! - mank a lakaat an tach, lies e vez kollet an houarn - ar c'heuz zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar fumez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da baerañ.

Nähen n. (-s) : gwriadur g., gwrierezh g., gwriat g. ; *gemeinsames Nähen*, gwriadeg b.

näher ag. : 1. tostoc'h, nesoc'h ; *dieser Weg ist näher*, an hent-se a droc'h berroc'h, berroc'h eo an hent-se ; *treten Sie nur näher !* dedostait 'ta ! deuit tre ! ; *komm mal näher !* deus amañ 'ta ! deus dre amañ 'ta ! deus war amañ 'ta ! deus war-gaout amañ 'ta ! deus a-raok

'ta ! ; *sie rutschte näher zu mir*, ober a reas un houpadig bihan da dostaat c'hoazh ouzhin ; *je näher er kam, desto deutlicher hörte er die Stimmen der Sänger*, dre ma tostae e kleve fraeshoc'h mouezhioù ar ganerien ; *jemanden näher kennenlernen, mit jemandem näher bekannt werden*, ober amploc'h anaoudegezh gant u.b., dont da gaout amploc'h anaoudegezh eus u.b., mont pelloc'h en anaoudegezh u.b., dont da c'houzout hiroc'h diwar-benn u.b., dont da anavezout gwelloc'h u.b. ; *jeder Tag bringt uns dem Tod näher*, tremen (dont) a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, an deizioù a dremen a zo o c'hen alies a gammed a reomp etrezek hor bez, ar marv a zedosta bemdez, kammed-ha-kammed ez a pep den d'ar vered ; *einer Frage näher treten*, mont pelloc'h gant (studiañ pishoc'h, sellet a-dostoc'h ouzh) ur c'hraf bennak, mont war don udb ; *nähere Umstände sind mir nicht bekannt*, n'ouzon ket hiroc'h diwar-benn an dra-se ; *bei näherer Betrachtung (Prüfung)*, pa vez sellet a-dostoc'h (pishoc'h) ouzh an dra-se ; *er will nicht näher darauf eingehen*, n'en deus ket c'hoant mont pelloc'h ganti, n'en deus ket c'hoant lavaret hiroc'h diwar-benn an dra-se ; *bis nähere Informationen vorliegen*, betek-gouzout, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, betek diwezhatoc'h, war-vete gouzout, ken ma vo gouezet hiroc'h ; *auf nähere Informationen warten*, chom war betek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h ; 2. [dre astenn.] *jemandem etwas näher bringen*, divanegañ (divorediñ) spered u.b. a-zivout udb (Gregor), lemmat (broudañ) spered u.b. a-zivout udb, lakaat u.b. d'ober amploc'h anaoudegezh gant udb, ober d'u.b. mont pelloc'h en anaoudegezh udb., divanegañ daoulagad u.b. a-zivout udb ; *sie kamen sich näher*, tostaat a rejont an eil ouzh egile ; *Leute einander näher bringen*, lakaat tud da goata, lakaat tud d'en em glevet ; *näher und näher*, tamm-ha-tamm, tamm-dre-damm, nebeut-ha-nebeut, a-nebeudoù, a-dammoù, a-nebeudoùigoù, a-dost da dost, a-nes-da-nes, bep a dammig, bep un tammig ; 3. [kr-l] *der Leib ist einem näher als das Hemd, das Hemd ist einem näher als der Rock*, stag eo ar c'hroc'hen d'ar c'hein - pep manac'h a gomz evit e sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ begit e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep hini a bed evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez 'zo marv ha karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h.

Näher g. (-s,-) : gwrier g., kemener g., ficher dilhad g.

näherbringen V.k.e. (brachte näher / hat nähergebracht) : *jemandem etwas näherbringen*, divanegañ (divorediñ) spered u.b. a-zivout udb (Gregor), lemmat (broudañ) spered u.b. a-zivout udb, lakaat u.b. d'ober amploc'h anaoudegezh gant udb, ober d'u.b. mont pelloc'h en anaoudegezh udb., divanegañ daoulagad u.b. a-zivout udb.

Nähere(s) ag.k. n. : resisadurioù lies., titouroù ouzhpenn lies. ; *ich konnte nichts Näheres erfahren*, n'ouzon ket hiroc'h, n'ouzon nevezded ebet, n'em eus ket tizhet gouzout hiroc'h diwar-benn an dra-se, n'em eus ket

klevet hiroc'h diwar-benn an dra-se, setu aze tout ar pezh a ouzon, setu ar pellañ am eus gallet gouzout ; *Näheres erfahren Sie bei ihm*, evit gouzout hiroc'h goulennit outañ, evit gouzout pelloc'h goulennit outañ, hennezh a roy titouroù all deoc'h.

Näherei b. (-,-en) : gwieriez g., gwriat g.

Näherin b. (-,-nen) : gwieriez b., kemenerez b., ficherez dilhad b. ; *als Näherin ist sie absolute Spitze*, ne vefe ket kavet par dezhi evit gwriat.

näherkommen V.em. (kamen sich näher / sind sich nähergekommen) : [dre skeud.] *sie kamen sich näher*, tostaat a reas o speredoù an eil ouzh egile, en em dommañ a rejont an eil ouzh egile.

nähern V.em. : **sich nähern** (hat sich (t-rt) genähert) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, enraokaat, dont a-raok ; *er näherte sich mir*, tostaat a reas din (ouzhin), tostaat a reas sa din, dont a reas din, dont a reas da'm c'hichen, nesaat a reas ouzhin, denesaat a reas ouzhin ; *sich seinem Ende nähern*, bezañ erru pare, bezañ war e bare, bezañ war an echu, tennañ d'e fin, bezañ darev da echuiñ ; *der Krieg näherte sich seinem Ende*, tost echu e oa ar brezel, o tennañ d'e fin e oa ar brezel, darev e oa ar brezel da echuiñ.

Nähern n. (-s) : tostidigezh b., tostadur g., nesadur g., denesadur g.

Näherung b. (-,-en) : 1. tostidigezh b., tostadur g., nesadur g., denesadur g., denesadenn b. ; 2. [mat.] arnesad g., arnesadur g., nesadur g., nesaat g.

Näherungswert g. (-s,-e) : gwerzh arnesadek g., talvoud nesaet g., talvoud tostaet g., talvoud diwar-dro g.

nahestehen V.gw. (stand nahe, hat nahegestanden) : *jemandem nahestehen*, bezañ nes d'u.b., bezañ u.b. nes da galon an-unan.

nahezu Adv. : peuz-, tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, dam, war-vete nebeut, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-nes nebeut, pare, war-dost da, tost da vat, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, ken buan all, ken kaer all, ken prim all, ken dillo, tost pe dost, burzhud, e-ser, tuchant, dija, dijaik, koulz ha ; *nahezu alle*, damholl, peuzholl ; *nahezu alles*, peuzholl, damholl ; *es waren nahezu nur Deutsche da*, an dud eno a oa damholl Alamaned, an dud eno a oa peuzholl Alamaned, ne oa hogos nemet Alamaned eno ; *es sind jetzt nahezu zwanzig Jahre her*, bremañ ez eus damdost da ugent vloaz, bremañ ez eus lod a ugent vloaz ; *sie sind nahezu gleich groß*, en damvent an eil gant egile emaint ; *nahezu fertig*, damdost echu, pare c'hraet, erru pare echu, peuzechu, dambrest, koulz hag echu, erru pare, war e bare, war an echu, o tennañ d'e fin, darev da echuiñ, tost echu.

Nähfaden g. (-s,-fäden) : neud gwriat g.

Nahfeld n. (-s,-felder) : [fizik] nesmaez g., maezienn dost b.

Nähgarn n. (-s,-e) : neud gwriat g.

Nahkampf g. (-s,-kämpfe) : 1. stourm krog-ha-krog g. ; 2. [merdead.] abourzherezh g., bourzhajenn b., abourzhaj g.

Nähkästchen n. (-s,-) : 1. boest ar rikoù-gwriat b., boest ar reizhoù-gwriat b., boest an draouegezh wriat b., boest an traouerezh gwriat b. ; 2. [dre skeud.] *aus dem Nähkästchen plaudern*, kontañ e aferioù, kontañ e zoareoù, dispakañ e grampouezh.

Nähkorb g. (-s,-körbe) / **Nähkörbchen** g. (-s,-körbe) : paner ar rikoù-gwriat b., kest ar reizhoù-gwriat b., paner an draouegezh wriat b., paner an traouerezh gwriat b.

Nählehmädchen n. (-s,-) : gwieriez g.

Nähmädchen n. (-s,-) : gwieriez b.

Nähmaschine b. (-,-n) : gwieriez b., mekanik da wriat g., mekanik gwriat g.

Nähnadel b. (-,-n) : nadoz wriat b.

Nahpeilung b. (-,-en) : kontroll a-dost g., sturierezh a-dost g., heñcherezh a-dost g., bleinerezh a-dost g.

Nahost g. (ger-mell ebet) : [douar.] Reter-nesañ g., Reter-tost g. ; *aus Nahost*, eus ar Reter-nesañ, eus ar Reter-tost.

Nährboden g. (-s) : 1. [bev.] metoù-tiñvañ g., metoù-magañ g. ; 2. [dre skeud.] metoù lañsus g., metoù-tiñvañ g., magerezh b. ; *ein guter Nährboden für Kriminalität sein*, *ein Nährboden zur Kriminalität sein*, reiñ bod (bodenn, lañs, dor zigor) d'an torfederezh, bezañ lañsus d'an torfederezh, harpañ an torfederezh, tuañ d'an torfederezh, skoazellañ an torfederezh, reiñ hent d'an torfederezh, digeriñ hent d'an torfederezh, lakaat an torfederezh da fonnañ, magañ an torfederezh.

nähren V.k.e. (hat genährt) : 1. magañ, boueta, paskañ, pasturiñ, predañ, souten, mezbur [anv-verb nemetken] ; *einen Säugling nähren*, magañ ur bugel bihan, reiñ bronn d'ur vagadenn ; *gut genährt*, bevet mat, pasturet mat ; *schlecht genährt*, bevet fall, negezet ; *nicht mehr nähren*, divoueta, disvouedañ ; 2. [dre skeud.] magañ, goriñ, derc'hel ; *er nährt eine Schlange am Busen*, lakaet en deus an diaoul e penn izelañ an ti hag hep dale er penn uhelañ e vestr a ray ; *damit würdet ihr eine Schlange am eigenen Busen nähren*, se a vefe en ho touez ur wrizienn o frouezhiñ poezon ha huelenn ; *er nährt diese Hoffnung*, magañ a ra ar spi-se. ; *eine Zeit nährt die andere*, an eil amzer a vev an all ; *Freiheit nährt den Frieden*, maget e vez ar peoc'h gant ar frankiz.

V.gw. : ober fonn, ober fonn vat ; *Milch nährt*, magadurus (bouedek, bouedus, magus, fonnus) eo al laezh, fonn a ra al laezh, fonn vat a ra al laezh, al laezh a zo boued kreñv.

V.em. : **sich nähren** (hat sich (t-rt) genährt) : bevañ, en em voueta, en em vevañ, en em vagañ, emvagañ, emvevañ, en em vezhur [anv-verb nemetken] ; *dieses Tier nährt sich nur von (mit) Pflanzen*, diwar blant nemetken e vev al loen-se, plant nemetken a zebr al loen-se, plant nemetken a ya gant al loen-se, en em vagañ a ra al loen-se diwar blant nemetken, en em vagañ a ra al loen-se gant plant nemetken, en em vagañ a ra al loen-se eus plant nemetken, en em vezhur a ra al loen-se gant plant hepken ; *er nährt sich mit seiner Hände Arbeit*, bevañ a ra diwar-bouez (diouzh labour) e zaouam, gounit a ra e vara o c'hweziñ (diouzh c'hwezenn e dal), debriñ a ra e vara ouzh c'hwezenn e dal (gant c'hwezenn e zremm), en em vagañ a ra o

labourat ; *sich redlich nähren*, gounit e vara gant onestiz (gant pep onestiz, e pep onestiz).

nährend ag. / **nahrhaft** ag. : magadurus, bouedek, bouedus, magus, fonnus, fonnapl, fetis, hag a ra fonn, kreñv, sonn ; *wenig nahrhafte Kost*, boued blank g., boued blin g., boued difonn g., magadurezh treut b., magadur treut g. ; *diese Kost ist wenig nahrhaft*, ar boued-se a vag kruk ; *nahrhafte Kost*, magadurezh kreñv b., magadur sonn g. ; *nahrhaft sein*, ober fonn, ober fonn vat.

Nahrhaftigkeit b. (-) : maguster g., magusted b., fonnuster g., fonnusted b., mezhuregezh b., talvoudegezh vezhurel b., perzhded vezhurel b., galloud magañ g.

Nährlösung b. (-, -en) : [bev., mezeg.] dileizhad magañ g.

Nährmittel lies. : 1. edaj g. ; 2. [dre astenn.] *die Nährmittel*, ar bevañs g., ar boued g., ar mezhur g., ar bitailh g., ar pourvezioù lies., an danvezioù-bevañ lies.

Nährmutter b. (-, -mütter) : magerez b., mamm-vagerez b., mamm-vager b., advamm b., mamm-grampouezh b.

Nährpflanze b. (-, -n) : plant-bevañs str., plant bevidik str. ; *Anbau von Nährpflanzen*, gounidegezh vevidik b.

Nährsalz n. (-es, -e) : [bev.] hal mezhurel g.

Nährstand g. (-s) : 1. kenderc'herien lies. ; 2. peizanted lies., kouerien lies.

Nährstoff g. (-s, -e) : danvezenn vagus b., elfenn vagus b., natur b. ; *die Pflanzen entnehmen Nährstoffe aus dem Boden*, sevel a ra ar plant diwar-goust an douar, kavout a ra ar plant en douar an elfennoù o deus ezhomm evit kreskiñ, kavout a ra ar plant en douar an natur o deus ezhomm evit kreskiñ.

Nährstoffanreicherung b. (-) / **Nährstoffeintrag** g. (-s, -einträge) : hevezhurekaat g., eutrofekaat g., eutrofelaat g.

Nährstoffmenge b. (-, -n) : lodenn voued b.

Nahrung b. (-) : 1. boued g., mezhur g., magadur g., magadurezh b., pask g., paskadur g., bevañs g., traoù lies., P. brif g., brifenn b., kefalenn b., peuriñ g., keusteuenn b., kundu b., gousaj g. ; *dünnflüssige Nahrung*, boued tanav g., traoù tanav lies. ; *schlechte Nahrung*, bevañs fall g., kundu fall b. ; *feste Nahrung*, traoù fetis lies., boued fetis g., magadurezh kreñv b., boued reut g., magadur sonn g. ; *gesunde Nahrung*, boued mat evit ar yec'hed g., boued yac'haus g., boued yac'hus g., boued yac'h g., kundu yac'h b., boued yec'hedus g., boued fraezh g. ; *fade Nahrung*, boued plaen (divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'hout, digar, euver, panenn, flak, heuz, milis) g. ; *im Wasser gekochte Nahrung*, boued dre zour g., traoù dre zour lies. ; *etwas Nahrung zu sich nehmen*, debriñ un tamm, debriñ un tamm boued bennak, debriñ un elfenn voued, kas udb da Gergof, lakaat un tamm boued war pondalez e ene, kemer un tamm boued da stankañ e greizenn ; *rasch im Stehen etwas Nahrung zu sich nehmen*, debriñ un tamm dindan e veud, debriñ buan un tamm diwar e sav ; *er hatte die strikte Anweisung bekommen, zwei Tage lang absolut keine Nahrung zu sich zu nehmen*, goulennet e oa bet outañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober bouzellenn voan (bouzeloù moan) e-pad

daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober kof moan e-pad daou zevezh, lavaret e oa bet dezhañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh, lavaret e oa bet dezhañ chom hep debriñ ur boulifenn e-pad daou zevezh ; *vierzig Jahre lang wurde Manna die Nahrung der Söhne Israels*, mibien Israel a zebras ar Mann e-pad daou-ugent vloaz ; *jede Nahrung verweigern*, dinac'h debriñ, lakaat souezhet e revr, lakaat souezhet toull e revr, na falvezout gant an-unan debriñ ur begad, ourzal ouzh e voued, mouzhañ ouzh e voued ; *an seiner Nahrung würgen*, pismigañ e voued, pismigañ ; *jemandem Nahrung und Kleidung geben*, reiñ d'u.b. peadra da zebriñ ha d'en em wiskañ, reiñ boued ha dilhad d'u.b., reiñ un tamm boued bennak hag un tamm dilhad bennak d'u.b. ; *jemandem die Nahrung entziehen*, disvouedañ u.b., divoueta u.b., marnaoniañ u.b., marnaonañ u.b., naoniañ u.b., naonegañ u.b., lezel u.b. hep tamm ; *Waschbären neigen dazu, ihre Nahrung vor dem Verzehr zu waschen*, rakouned a gustum glec'hiañ o boued a-raok e zebriñ ; 2. [dre skeud.] *eine geistige Nahrung*, boued spered g., mezhur spered g.

Nahrungsaufnahme b. (-, -n) : euvrañ boued g., euvradur mezhur g. ; *Tiere bei der Nahrungsaufnahme*, loened o tebriñ lies.

Nahrungsergänzung b. (-s, -en) / **Nahrungsergänzungsmittel** n. (-s, -) : klokaenn voued b.

Nahrungskette b. (-, -n) : chadenn ar boued b., ristenn ar boued b.

Nahrungsknappheit b. (-) : olboued g., berregezh war ar boued b., berrentez voued b., dienez b., disvoued g.

nahrungslos ag. : 1. disvoued, divoued ; 2. dibourvez a dalvoudegezh vezhurel.

Nahrungslosigkeit b. (-) : 1. disvoued g., olboued g., berregezh war ar boued b. ; 2. diouer a dalvoudegezh vezhurel g.

Nahrungsmangel g. (-s, -mängel) : disvoued g., olboued g., berregezh war ar boued b., berrentez voued b., dienez b.

Nahrungsmittel n. (-s, -) : danvez magañ g., magadur g., boued g., aozad debriñ g. ; *die Nahrungsmittel*, ar bevañs g., ar boued g., ar bitailh g., ar mezhur g., ar pourvezioù lies., an danvezioù-bevañ lies., an aozadoù debriñ lies.

Nahrungsmittelabhängigkeit b. (-) : [armerzh] sujidgezh voued b.

Nahrungsmittelchemie b. (-) : kimiezh hag a bled gant ar boued b., kimiezh vouedel b.

Nahrungsmittelhaus n. (-es, -häuser) : stal voued b.

Nahrungsmittelindustrie b. (-) : ijinerezh ar boued g., bouederezh g.

Nahrungsmittelvergiftung b. (-, -en) : [mezeg.] kontammiñ diwar ar boued g., kontammiñ dre ar boued g., pistriadur dre ar boued g.

Nahrungsmittelversorgung b. (-, -en) : pourvezadur boued g., pourvezañ boued g., bitailhadur g., bitailhañ g.

Nahrungssaft g. (-s, -säfte) : 1. [bev.] sugenn b., sug magañ g. ; 2. [louza.] sev g., sabr g., teñv g., jol g., seim g.

Nahrungssorgen lies. : diaezamantoù war tachenn ar pourvezañ boued lies.

Nahrungsstoff g. (-s,-e) : danvezenn vagus b.

Nahrungstrieb g. (-s,-e) : ezhomm debriñ g., bondoug debriñ g.

Nahrungssuche b. (-) : klask boued g.

Nährvater g. (-s,-väter) : tad-mager g., mager g., adad g.

Nährwert g. (-s,-e) : mezhuregezh b., talvoudegezh vezhurel b., perzhded vezhurel b., galloud magañ g. ; *von hohem Nährwert*, magadurus, bouedek, bouedus, magus, fonnus, fonnapl ; *von niedrigem Nährwert*, blank, blin, difonn.

Nahsender g. (-s,-) : [skingomz] skingaser lec'hel g., radio lec'hel g.

Naht b. (-, Nähte) : **1.** gwri g., gwriadenn b., [mezeg.] kraf g. [*liester* krafiou, krefen] ; *eine Naht auftrennen*, diswriat ; *die Naht geht auf*, distardañ a ra ar gwri, emañ ar gwri o tigeriñ, ar gwri ne zalc'h ket mui (a ya kuit), diflipañ a ra ar gwri, dineudañ a ra ar gwri ; *feste Naht*, gwri padus g., gwri start g. ; **2.** mell g. ; **3.** [merdead.] *Naht zwischen hölzernen Schiffsplanken*, grem g., garan etre div regennad bordajennoù war kouch ur vag b. ; **4.** P. *er hat eine Naht Kinder*, ur ribitailh vugale (forzh bugale, forzhig bugale, un torad bugale, ur vriad vugale, un neizhiad niverus a vugale, ur grubuilhad vugale, ur rustumellad vugale, un druilh a vugale, ur struj a vugale) en deus ; **5.** [dre skeud.] *jemandem auf die Naht gehen (rücken)*, enkañ u.b., lakaat enk war u.b., delc'her tost d'u.b. / gwaskañ u.b. (Gregor) ; P. *jemandem auf den Nähten knien, jemandem nicht von den Nähten gehen*¹, fourgasin u.b., amprouin u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, arloupin war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. a-droc'h-trañch, bouc'halañ u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., atahinañ u.b., hegal ouzh u.b., hegazin u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ war korf u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handein u.b., hegal ouzh u.b., heskinañ u.b. ; *jemandem nicht von den Nähten gehen*², bezañ atav war chouk u.b., bezañ bepred war buhez u.b., bezañ bepred war lerc'h u.b., bezañ pegus, bezañ atav war tro u.b., na zispegañ eus u.b., bezañ gwasoc'h eget ur c'hi bihan, bezañ atav oc'h ober ki bihan d'u.b., bezañ atav war lerc'h u.b. evel ur c'hi bihan, bezañ atav-atav war seuliou treid u.b., bezañ atav o redek u.b., bezañ atav-atav o lipat u.b., bezañ atav war lér u.b. ; *aus den Nähten gehen (platzen)*, **a)** bezañ war enk, bezañ re vihan, na c'hallout degemer muioc'h a dud, bezañ leun-chouk (leun-tenn, leun betek ar barr, bourr-sank) ; **b)** bezañ re lart (re guilh), bezañ erru ur c'horfad kig en an-unan, bezañ savet kof d'an-unan, bezañ prest d'ober «plok» ; P. *jemandem eine Naht verpassen*, kefestañ u.b., kalafetiñ u.b., frigasañ u.b., darc'haouin gant u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwaskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ kastilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., reiñ un distres d'u.b., reiñ un dres d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ

ur predañ d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., ober un dres d'u.b., dresañ u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., trepanañ u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lopañ u.b., lopañ war u.b., freskañ u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a gogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ, fraeañ, pavata) u.b., ober un diroufennañ d'u.b., druilhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, broustañ u.b. a daolioù, c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., gwialennañ u.b., gwaleñañ u.b., gwalennata u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., skeltrennañ u.b., skeiñ gant u.b. a daolioù bazh, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., reiñ koad d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lér d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b.

Nächtisch g. (-es,-e) : taol wriat b.

nahtlos ag. : kuit a wri, diwri, hep gwri.

Nahtschweißung b. (-,en) : [tekn.] souderezh a grefen g., soudañ ent-didroc'h g.

Nahtstelle b. (-,n) : **1.** gwri g. ; **2.** [tekn.] linenn soudadur b., mell g.

Nahverkehr g. (-s) : **1.** tremenerezh lec'hel g. ; **2.** servij an treuzdougen boutin lec'hel g.

Nahverkehrsabgabe b. (-,n) : taos war an tremenerezh lec'hel g.

Nahverkehrsmittel n. (-s,-) : araez treuzdougen boutin lec'hel g.

Nahverkehrszug g. (-s,-züge) : tren lec'hel g.

Nähzeug n. (-s,-e) : rikoù-gwriat lies., reizhoù-gwriat lies., traouegezh wriat b., traouerezh gwriat g.

naiv ag. : eeunek, eeunik, eeun, lallaik, didro-kaer, nay, plaenik, hegredek, kredus, nouch, magn, loñsek, glep, silhek, tanav e lér ; *naive Kunst*, arzh simpl g., arzh eeunik g., arzh eeunek g. ; *echt naiv sein*, na c'houzout pet favenn a ya d'ober teir, na c'houzout pet favenn a ya d'ober nav.

Naive(r) ag.k. g./b. : leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., diod g., nouch g., diodez b., louad g., louadez b. ; *den Naiven spielen*, ober e leue.

Naivität b. (-) : eeunded b., eeuender g., eeunegezh b., regredoni b., noucherezh g.

Naivling g. (-s,-e) : P. Yann al leue g. (Gregor), louad g., lochore bras g., buzore g., louez g., penn luch g., magn g., penn beuz g., penn sot g., keuneudenn b., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g., leue g., barged g., den panezennek g., Yann Seitek g., Yann Banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann Beul g., Yann Yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar Peul Karr g., panezenn b., patatezenn b.,

paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g., jostram g.

Najade b. (-, -n) : 1. [mojenn.] naiadenn b. [*liester naiadezed*], boudig-an-dour b., korriganez-dour b. ; 2. [stered.] Naiadenn b.

Name g. (-ns, -n) / **Namen** g. (-s, -) : 1. anv g. ; *Vorname*, kentanv g., anv-badez g., anv-bihan g., raganv g. ; *Jan heisst er mit Vornamen*, Yann eo bet lakaet, kentanvet Yann eo ; *Familienname*, anv bras g., anv-familh g., anv-tiegezh g. ; *sein Name ist Paul*, Paol eo e anv (a reer anezhañ, eo anvet, a anver anezhañ), e anv eo Paol ; *Dinge bei ihren Namen kennen*, anavezout traoù dre (diouzh, a-bouez) o anvioù ; *mein Hund hört auf den Namen Bello*, en anv Bello emañ va c'hi, graet e vez Bello eus va c'hi, va c'hi a zo anvet Bello, Bello eo anv va c'hi ; *einen Namen tragen*, bezañ en un anv, bezañ un anv d'an-unan, dougen un anv ; *der Lehrer hat die Namen verlesen*, lennet en doa ar c'helenner roll an anvioù, galvet en doa ar c'helenner ar skolidi dre o anvioù ; *unter falschem (fremdem) Namen in einem Hotel absteigen*, en em lakaat en un anv faos evit diskenn en ul leti, kemer un anv faos evit diskenn en ul leti ; *einen falschen Namen annehmen*, kemer (ober gant, en em lakaat en) un anv faos ; *sein richtiger Name*, e anv mat g., e anv gwirion g. ; *er trägt seinen Namen zu Recht*, hennezh n'eo ket drouganvet, hennezh n'eo ket kammanvet ; *er ist mir nur dem Namen nach bekannt*, anavezout a ran anezhañ diouzh e anv nemetken ; *jemanden beim Namen nennen*, envel u.b. war-bouez (dre) e anv, ober e anv diouzh u.b., ober e anv eus u.b. ; *etwas auf jemandes Namen (t-rt) eintragen*, lakaat udb en anv u.b., lakaat u.b. war anv u.b. ; *sie hat den Namen dieses Mannes nie erfahren*, an den-se a zo bet chomet a-hed ar wech dianavez dezhi ; *einen Pachtbrief auf jemandes Namen (t-rt) ausstellen*, ober lizher ouzh u.b., lakaat ul lizher-feurm en anv u.b., lakaat ul lizher-feurm war anv u.b. ; *dieser Name sagt mir nichts*, n'anavezan ket an anv-se, n'ouzon anv ebet eus an den-se, n'ouzon ket piv eo ; [dre skeud.] *das Kind muss einen Namen haben*, ret e vo ober un anv eus kement-se (lakaat an dra-se en un anv, reiñ un anv bennak d'an dra-se, displegañ an dra-se mod pe vod) ; *das Kind (die Dinge) beim Namen nennen*, komz kras, naet ha distag - lavaret e soñj en ur ger krenn - na chaokat e c'henoù - mont didro-kaer dezhi (ganti) - na ober a c'henoù bihan - komz hep tamm kildroenn ebet - dont krak-ha-berr gant an-unan - dont berr-ha-krenn gant an-unan - lavaret e soñj gant herder - dont didro-kaer (displeg, didroidell, distag, eeun) gant an-unan - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret eeun ar wirionez ; *Gottes Namen anrufen*,

gelder Doue dre e anv ; [dre skeud.] *auf einen Namen lautend*, war un anv resis, lakaet war un anv ; *auf den Namen lautendes Papier*, lizher-eskemm war un anv resis g., paper lakaet war un anv g. ; *auf den Namen des Inhabers lautende Aktie*, kevran d'an douger b. ; *seinen Namen für etwas hergeben*, ober ar prester-anv, prestañ e anv evit udb., [gwashaus] ober an den plouz.

2. [dre astenn.] anv kaer g., anv mat g., brud g./b. ; *jemanden um seinen guten Namen bringen*, dispenn anv kaer (anv mat, brud) u.b., bihanaat brud vat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dicheckal u.b., binimañ u.b., kas anv mat u.b. da ludu, chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., gwashaat u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b. ; *sich (t-db) einen Namen machen*, en em vrudañ, brudañ, dont da vezañ brudet, gounit un anv kaer, gounit brud vat, gounit un tamm mat a vrud, pakañ un tamm mat a vrud, gounit brud (anv mat, anv kaer) ; *sie machte sich (t-d-b) schnell einen Namen*, ar brud anezhi a yeas buan tro-war-dro.

3. [troioù-lavar] *im Namen Gottes*, en anv Doue ; *in Teufels Namen* ! fidamdoustik ! nondedistag ! fidamdoue ! mordreuseg ! kordenn ! korn-butun ! doubledie ! tribledie ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! damen a vezo va jakedenn ! ; *im Namen des Vaters, des Sohnes und des Heiligen Geistes*, en anv an Tad, ar Mab hag ar Spered Santel ; *im Namen des Gesetzes*, en anv al lezenn ; *in meinem Namen*, eus va ferzh, a'm ferzh ; *im Namen des Königs*, a-berzh ar roue, en anv ar roue, dre gemenn ar roue, dre gannadur ar roue / dre gemennadurezh ar roue (Gregor) ; *in jemandes Namen handeln*, ober e lec'h u.b., ober evit u.b., ober en anv u.b. ; *unter dem Namen der Freundschaft*, war zigarez ar vignoniezh, e-skeud (war-neuz, war-van) bezañ ur mignon, e sigur bezañ ur mignon, e sigur ma'z eo ur mignon.

Namenänderung b. (-, -en) : kemm anv g., cheñchamant anv g.

Namenbuch n. (-s, -bücher) : levr deanvadurioù g., destladur g.

Namenforschung b. (-, -en) : anvadurezh b.

namengebend ag. : anver, hag a ro an anv.

Namengebung b. (-, -en) : deanvadur g., anvadur g., anvdigezh b., deenvet g.

Namengedächtnis n. (-ses) : eñvor eus an anvioù b., koun eus an anvioù g., memor eus an anvioù b.

Namenskunde b. (-) : anvadurezh b.

Namenliste b. (-, -n) : 1. roll an anvioù g., listenn b. ; 2. roll ar berzhiaded g., roll ar vezanted g.

namenlos ag. : 1. dizanv ; 2. divrud, dic'hloar, dianavez, dianavez, dianav, dizanav, dizanat, dianat ; 3. [dre skeud.] dianvus, dilavarus, brasañ ; *ein namenloses Elend*, an dienez vrasañ b., ar baourentez an ezhommekañ b., ur vizer zu b.

Namenlosigkeit b. (-) : dizanv g., dizanvded b., dizanvegezh b.

namens Adv. : anvet, dindan an anv a ; *ein Mann namens Kervella*, un den anvet Kervella, un den Kervella diouzh e anv g., ur gwaz dindan an anv a Kervella g.

Namensaktie b. (-, -n) : kevran war anv b.

Namensänderung b. (-, -en) : kemm anv g., cheñchamant anv g.

Namensaufruf g. (-s, -e) : galv dre anv g., galvadenn dre anv b., galvadez b., engalv g. ; *beim Namensaufruf fehlen*, bezañ diank d'ar c'halvadez ; *keiner fehlte beim Namensaufruf*, nikun ne vanke d'an engalv.

Namensbruder g. (-s, -brüder) : den kenanv g., kenanv g. ; *er ist ein Namensbruder von mir*, kenanv eo ganin, hennezh a zo va c'henanv.

Namenschild n. (-s, -er) : plakenn b., skritell b., skritellig b.

Namensfest n. (-es, -e) : gouel g., deiz gouel u.b. g.

Namensgebung b. (-, -en) : deanvadur g., anvadur g., anvadigezh b., deenvel g.

Namensliste b. (-, -n) : 1. roll an anvioù g., listenn b. ; 2. roll ar berzhiaded g., roll ar vezanted g.

Namensnennung b. (-, -en) : meneg eus anv an oberour g., meneg eus anvioù an oberourien g., menegadur anv an oberour g., menegadur anvioù an oberourien g.

Namenspapier n. (-s, -e) : teul war anv g.

Namensrecht n. (-s) : gwir war un anv g., gwir d'ober gant un anv g.

Namensregister n. (-s, -) : roll an anvioù g., listenn b.

Namensschild n. (-s, -er) : plakenn b., skritell b., skritellig b.

Namensstempel g. (-s, -) : siell sinañ b., siell c'hoursinañ b.

Namenstag g. (-s, -e) : gouel g., deiz gouel u.b. g.

Namensverzeichnis n. (-ses, -se) : roll an anvioù g., anvadurezh b., marilh g., kavlec'h g., kavlec'hioù lies. ; *am Ende des Buches steht ein Namensverzeichnis*, en dibenn al levr emañ roll an anvioù.

Namensvetter g. (-s, -n) : den kenanv g., kenanv g. ; *er ist ein Namensvetter von mir*, kenanv eo ganin, hennezh a zo va c'henanv.

Namenszeichen n. (-s, -) / **Namenszug** g. (-s, -züge) : goursin g., sin g., berrarouez b., sinadur g., tioñv g.

namentlich ag. : dre anv g., mouezhierezh dre anv g. ; *namentlicher Aufruf*, galvadenn dre anv b.

Adv. : 1. a-bouez an anv, dre an anv ; *namentlich aufführen*, menegiñ a-bouez e anv, menegiñ dre e anv ; 2. peurgetket, dreist-holl, ispisial, pergen ; *alle, namentlich die Bauern*, an holl, peurgetket (dreist-holl, ispisial, pergen) ar gouerien.

Namenverzeichnis n. (-ses, -se) : roll an anvioù g., anvadurezh b., marilh g., kavlec'h g., kavlec'hioù lies. ; *am Ende des Buches steht ein Namenverzeichnis*, en dibenn al levr emañ roll an anvioù.

Namenwechsel g. (-s, -) : kemm anv g., cheñchamant anv g.

Namenzeichen n. (-s, -) / **Namenzug** g. (-s, -züge) : goursin g., sin g., berrarouez b., sinadur g.

namhaft ag. : 1. a-bouez an anv, dre an anv ; *jemanden namhaft machen*, menegiñ u.b., menegiñ u.b. dre e anv, menegiñ u.b. a-bouez e anv, lavaret anv u.b. ; 2. [dre astenn.] bras ; *eine namhafte Summe*, un dornad mat (un tousegad brav, ur poullad brav) a arc'hant, ur poched mat a arc'hant g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., arc'hantoù bras lies., arc'hant mat g., ur pezhad moneiz g., ur somm vras a arc'hant b., ur

voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; 3. brudet, anvek ; *ein namhafter Arzt*, ur mezeg brudet (anvek) g.

Namibia n. (-s) : Namibia b.

nämlich ag. : hevelep ; *der Nämliche*, hemañ, ar memes hini, an den-se, hon den ; *sie trägt immer das nämliche Kleid*, gwisket e vez atav gant an hevelep brozh ; *das Nämliche*, an dra-se g.

Adv. : 1. rak : *er war nicht da, er war nämlich krank*, n'edo ket eno rak klañv e oa (peogwir e oa klañv), ne oa ket eno dre m'edo klañv ; 2. da lavaret eo, pa lavarin mat ; *er hat vier Kinder, nämlich drei Söhne und eine Tochter*, pevar bugel en deus, tri mab hag ur verc'h pa lavarin mat (da lavaret eo tri mab hag ur verc'h).

Nanjing n. / **Nanking**¹ n. : Nanking b., Nanjing b.

Nanking² n. : [gwiad.] nankin g.

Nanogramm n. (-s, -e) : nanogramm g.

Nanometer g./n. (-s, -) : nanometr g.

Nanosekunde b. (-, -n) : nanoeilenn b.

Nantes n. : Naoned b., an Naoned b. ; *Nantes und Rennes sind die Hauptstädte der Bretagne*, Naoned ha Roazhon eo kêrioù-penn Breizh ; *Nantes ist die Hauptstadt der Bretagne*, Naoned eo kêr-benn Breizh ; *Nantes ist die größte Stadt der Bretagne*, Naoned a zo anezhi brasañ kêr Breizh ; *die Widerrufung des Edikts von Nantes*, terridigezh edit Naoned b.

nanu estl. : ac'hanta ! - ata ! - hama ! - ha 'ta ! - ma ! - alo 'ta ! - hola ! - hola 'vat ! - hopala ! - ac'ha ! - hañ ! - feiz ! - arsa ! - oc'ho ! - dal, eme an dall, pa oa aet e fri e revr un all !

Napalm n. (-s) : [kimiezh, lu] napalm g.

Napalmbombe b. (-, -n) : [lu] bombezenn napalm b., bombezenn napalmiñ b.

Napf g. (-s, Nöpfe) : podez b., skudell b., skudellad b., pezel b., pezeliad b., god g., kirin b., kirinad b., kirinennad b., koupenn b. ; [dre skeud.] *du lässt wohl keinen Fettnapf aus*, te a oar anezhi, te ! - mailh out da stagañ da varc'h ouzh ar ruilhenn fall.

Näpfchen n. (-s, -) : 1. podezig b., skudellig b. ; 2. [dre skeud.] *ins Näpfchen treten*, mont e-barzh botoù-koad hag all, mont e-barzh botoù-koad ha tout, pikañ (anoaziñ, dismegañsiñ) u.b., skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall.

Napfhersteller g. (-s, -) : skudeller g.

Napfkuchen g. (-s, -) : [kegin.] briochenn b., baba g., P. bramm-jav g.

Napfschnecke b. (-, -n) : [loen.] brennig str., brennigenn b., tog-archer g., brennig-don str., brennig begek str. ; *Lapa-Napfschnecke*, brennig-plat str. ; *Napfschnecken sammeln*, brennika ; *Napfschnecken von den Felsen lösen*, dispegañ (distagañ) brennig diouzh ar mein.

Naphta n. (-s, -s) / b. (-, -s) : [kimiezh] nafta g.

Naphtalin n. (-s) : [kimiezh] naftalin g.

Napoleon g. (-s) : Napoleon g. ; *Anhänger Napoleons*, napoleonad g.

Napoleonador g. (-s, -e) : [arc'hant.] napoleon g.

napoleonisch ag. : napoleonat, ... Napoleon.

Nappa n. (-/s, -s) / **Nappaleder** n. (-s) : lèr Nappa g.

Narbe b. (-, -n) : 1. klezhenn b., andenn b. ; *er hat eine Narbe am Arm*, bez' ez eus ur glezhenn war e vrec'h ;

eine Narbe bilden, kleizhennañ, kizañ, kigañ, kigennañ, teñvañ ; *die Narbe juckt mich, die Narbe juckt mir*, va figosat a ra va c'heizhenn ; **2.** [louza.] stigmat g. ; *eine tiefe Narbe durchzieht sein Gesicht*, ur gleizhenn don a roudenn e zremm ; **3.** [louza., labour-douar] *Grasnarbe, Heidenarbe*, tonenn b. ; **4.** [lêr] greunenn b.

narben V.k.e. (hat genarbt) : [lêr] greunenniñ, grognonañ, chagrinañ.

Narbenatrophie b. (-) : [mezeg.] isteñv kleizhennel g.

Narbenbildung b. (-, -en) : [mezeg.] kleizhennerezh g., kleizhennañ g., teñverezh g., teñvañ g., kigennerzh g., kigennañ g., kigañ g.

Narbengewebe n. (-s, -) : [korf.] gwiaed kleizhennel g./b.

Narbenseite b. (-, -n) : [lêr] tu greunennek g., tu greunek g., tu grognonek g.

Narbenschwund g. (-s) : [mezeg.] isteñv kleizhennel g.

narbig ag. : **1.** krabiset, pigoset, leun a gleizhennoù ; **2.** *narbiges Leder*, lêr greunennek g., lêr greunek g., lêr grognonek g.

Narcissus g. (-) : *sellit ouzh Narziss*¹.

Narde b. (-, -n) / **Nardenähre** b. (-, -n) : [louza.] nardi g. ; *indische Narde*, spikanardenn b.

Nargileh n. (-s, -s) : nargile g.

Narkoanalyse b. (-, -n) : bredelfennerezh kimiek g.

Narkose b. (-, -n) : **1.** narkoz g., morvitellerezh g., morzañ g. ; **2.** [mezeg.] dieraenziñ hollek b. ; *ich habe eine Narkose bekommen*, lakaet e oan bet da gousket, lakaet e oan bet dindan dieraerz.

Narkotikum n. (-s, Narkotika) : dieraerz g., morzer g., louzoù-kousk g., louzoù-morediñ g., louzoù-morzañ g., louzoù moredus g.

narkotisch ag. : dieraerz, kouskus, moredus, ... morediñ, morzus, ... morzañ.

narkotisieren V.k.e. (hat narkotisiert) : [mezeg.] dieraerziñ, morzañ, morvitellañ.

Narkolepsie b. (-) : [mezeg.] hunfell g., narkolepsiezh b.

Narr g. (-en, -en) : **1.** furlukin g., farouell g., boufon g., boufon g., rampono g., alvaon g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., foll g., loukez g., gogez g., penn luch g., magn g., droch g., penn droch g. ; *den Narren spielen*, ober e leue, furlukinat, ober furlifinerezh, boufoniñ, ober al loa, ober e loa ; *ich bin doch kein Narr*, n'eo ket pemoc'h va leue, n'eo ket dall va saout, n'on ket sot, n'eo ket ret reiñ din gant ar spanell, n'eo ket ret reiñ din gant ar vazh-yod ; **2.** *Faschingsnarr*, meurlarjezenn b., maskaradenn b. ; **3.** [dre skeud.] albac'henn g., atapier g. ; *er hat einen Narren daran gefressen*, e froudenn voas eo, n'en devez ken albac'henn nemet war-dro an dra-se, gwrac'h (pitilh, sot-nay, sot-pik, ran, dall) eo gant an dra-se, ur c'hrog bras en devez ouzh an dra-se, mont a ra dreist-penn gant an dra-se, gant an dra-se emañ e benn, sorc'hennet eo gant an dra-se, hennezh a zo ur bouc'h gant an dra-se, lakaat a ra e voemenn gant an dra-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, devez, youl) nemet d'ober an dra-se, e spered a venn ober an dra-se, nesañ tra d'e galon eo, nesañ tra dezhañ eo, gwashat ma'z eo sot gant an dra-se ! ; *einen Narren an jemandem gefressen haben*, bezañ tik (pitilh, gwrac'h, ran, sot-nay, sot-pik, sot-pitilh, angoulet, lorc'het, touellet, dall) gant u.b., karout u.b. dreist-penn, karout u.b. dreist ar barr ; *jemanden zum Narren halten*

(haben), **a**) tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober a bep seurt goapaerezh ouzh u.b. ; **b**) lakaat u.b. da vont war bilbotig (da vont e belbi, da dreiñ da sot, da goll e vuoc'h vrizh) ; *die Narren werden nicht alle*, marv eo Yann al leue hogen kalz a hêred en deus, meur a sod a zo c'hoazh war an Douar (Gregor) ; *nicht alle Narren haben Kappen*, meur a foll a zo en e roll (Gregor) ; *der Narr am Seil sein*, bezañ kaset war-bouez e fri (diwar-bouez e fri, dre benn e fri, dre veg e fri) ; *der glückliche Narr*, Yann gontant g. ; *jedem Narren gefällt seine Kappe*, a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini - pep hini a gav mat evel ma ra - ar fallañ lakez a zo er vro 'zo ur pabor war e veno - pep loudourenn a gav mat he c'heustourenn - kouez al loudourenn pa vez sec'h a vez gwenn - ar pezh en deus graet Doue ar gwellañ a zo ma'z en em gav mat pep unan - ar c'hamm a wel e damm ; *Hoffen und Narren macht manchen zum Narren*, goanag bras alies ne zisoc'h da netra, re vras goanag a noaz, ne dec'her alies diouzh trubuilh nemet da gouezhañ e melre, alies e teu an disouezenn war-lerc'h ar gortozadennoù brasañ.

narren V.k.e. (hat genart) : *jemanden narren*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, strañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., c'hwennat, gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b. ; *der genarrte Narr*, al louarn bet c'hoariet (bet kabestret) gant ar yar g., an artizan aet e ard e tizan g., an trompler doublet g., ar goapaer goapaet d'e dro g., an taper tapet g., ar paker paket g.

Narrenfest n. (-es, -e) : Meurlarjez g., Ened g., maskaradenn b., maskladeg b.

Narrenfreiheit b. (-) : [meurlarjez, furlukin lez ar roue] librentez d'ober ha da gomz b., frankiz d'ober ha da gomz b.

Narrenhaus n. (-es, -häuser) : **1.** ti ar re sot g., folldi g., Kerwazi b. ; **2.** [dre skeud.] Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b., foar-an-doumpi b.

Narrenkappe b. (-, -n) : **1.** boned farouell g. ; **2.** [louza.] bokedoù-dimezell-lann lies.

Narrenkleid n. (-s, -er) : gwiskamant harlikin g.

Narrenkönig g. (-s, -könige) : roue boufon g.

Narrenliebe b. (-) : *eine Narrenliebe zu jemandem haben*, bezañ tik (pitilh, gwrac'h, ran, sot-nay, sot-pik, sot-pitilh, angoulet, lorc'het, touellet, dall) gant u.b., karout u.b. dreist-penn, karout u.b. dreist ar barr.

Narrenpossen lies. : furlukinajoù lies., furlukinerezh g., farouellerezh g., fentigellerezh g.

Narrenschiff n. (-s,-e) : lestr ar folled g.

narrensicher ag./Adv : P. ken aes ha tra, en amen da Yann forzh piv, en ardremez da Yann forzh piv, e resed da Yann forzh piv, aes-ral.

Narrenstreich g. (-s,-e) : bourd g., farsadenn b., bourderezh g., baoc'h g.

Narretei b. (-,-en) / **Narrheit** b. (-,-en) : istrogellerezh g., stultenn b., rambre g., furlukinerezh g., farouellerezh g., fentigellerezh g., follentez b., diboell g., diboellegezh b., dibennaj g., diotaj g., diboelladenn g., brizherezh g., diskianterezh g., drocherezh g., follezh b., follezhenn b., P. droug-sant-Beulbez g. ; *Narrheiten*, morminechoù lies., follezhoù lies.

Närrin b. (-,-nen) : furlukinez b., farouellez b., boufonerez b., follez b., folladenn b., brizhenn b., louadez b., loukezenn b., drochenn b.

närrisch ag. : 1. brell evel ur c'hi bihan, sot, genaouek, geoliek, amoet, gars, diot, diboell, diskiant, droch, sot-pik, pampes, cheulk, bleup, gloud, louad, brizh, brell, foll, loukes, darsot, nay, panenn ; 2. *ich bin ganz närrisch darauf*, tik (pitilh, gwrac'h, ran, angoulet, lorc'het, touellet, dall) on gant an dra-se, me a zo ur bouc'h gant an dra-se, sot-nay on gant kement-se, mont a ran dreist-penn gant an dra-se.

Narthez g. (-) : 1. [tisav., ilizoù] jabarleg g., raknev b. ; 2. [louza.] [*Ferula communis*] falsfanouilh g.

Narwal g. (-s,-e) : [loen.] narwal g.

Narziss¹ g. [mojenn.] Narkis g., Narkisos g.

Narziss² g. (-/-es,-e) : emgarour g., narkis g.

Narzisse b. (-,-n) : [louza.] 1. *gelbe Narzisse*, foeon str., jonkilhez str., boked laezh-ribot g., roz-kamm melen str. ; 2. *weiße Narzisse*, roz-kamm gwenn str., kammroz gwenn str. ; 3. *schwefelgelbe Engelstränen-Narzisse*, foeon Glenan str.

Narzissmus g. (-) : narkisegezh b.

narzisstisch ag. : narkisek ; *narzisstische Libido*, libido narkisek b., libido ouzh ar Me b. ; *narzisstische Persönlichkeitsstörung*, kemplezh Narkis b.

NASA b. (-) : [berradur evit **National Aeronautics and Space Administration**] NASA b./g.

nasal ag. : ... fri, friel, friet ; *nasaler Selbstlaut*, vogalenn-fri b., vogalenn friet b. ; *nasal sprechen*, komz gant ur vouez vannous, ranouziñ, bezañ mannous, mannouzat, bezañ safronellus, froniñ, fronal, marmouzat, bezañ monklus / fronellañ / bezañ fronellus (froneller) / komz dre ar fri / safronelliñ (Gregor)

Nasal g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn-fri b., kensonenn dre fri b., kensonenn friet b., frienn b.

nasalieren V.k.e. (hat nasaliert) : [yezh.] friañ.

Nasalisierung b. (-) : [yezh.] friadur g.

Nasallaut g. (-s,-e) : [yezh.] frienn b., kensonenn-fri b., kensonenn dre fri b., kensonenn friet b.

Nasalvokal g. (-s,-e) : [yezh.] vogalenn-fri b., vogalenn friet b., frienn b.

naschen V.gw. (hat genascht) : 1. debriñ dre guzh ; 2. lipouzañ, blazata ; *er nascht gern*, hennezh a blij an traoù dous (al lipouzerzhioù) dezhañ, ur beg lipous eo, ur beg litous eo, ul lipouz eo, ul lipouzer eo ; *sie naschte*

an dem Kuchen, pitouilhat (lipouzañ) a rae he zamm gwastell.

V.k.e. (hat genascht) : krignat, mougnañ, pitouilhat, mandrouilhat, pismigañ.

Näschen n. (-s,-) : fri bihan g.

Nascher g. (-s,-) : lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., beg fin g., staon figus a zen g., staon gizidik a zen g., liper g., lip-e-bav g., morser g., friant g., liper-an-darzhell g.

Nascherei b. (-,-en) : 1. friantaj g., krignerezh g., chaokerezh g., lipouzerzh g., morserezh g., garloterezh g. ; 2. traoù dous lies., lipouzerzh g., sukraj g., friantaj g.

Nascherin b. (-,-nen) : lipouzenn b., pitouilherez b., beg lipous g., beg litous g., beg fin g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b., liperez b., morserez b., liperez-an-darzhell b.

naschhaft ag. : lipous, pitouilh, friant, morser.

Naschhaftigkeit b. (-) : friantiz b., neuz lipous b., doare lipous g.

Naschkatze b. (-,-n) : 1. [paotr] lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg fin g., staon figus a zen g., staon gizidik a zen g., liper g., lip-e-bav g., morser g., friant g., liper-an-darzhell g. ; *er ist eine Naschkatze*, hennezh a blij an traoù dous (al lipouzerzhioù) dezhañ, hennezh a zo ur beg lipous, ul lipouz eo, ul lipouzer eo ; 2. [plac'h] lipouzenn b., pitouilherez b., beg lipous g., beg fin g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b., liperez b., morserez b., liperez-an-darzhell b.

Naschmaul n. (-s,-mäuler) : 1. [paotr] lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg fin g., staon figus a zen g., staon gizidik a zen g., liper g., lip-e-bav g., morser g., friant g., liper-an-darzhell g. ; *er ist ein Naschmaul*, hennezh a blij an traoù dous (al lipouzerzhioù) dezhañ, hennezh a zo ur beg lipous, ul lipouz eo, ul lipouzer eo ; 2. [plac'h] lipouzenn b., pitouilherez b., beg lipous g., beg fin g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b., liperez b., morserez b., liperez-an-darzhell b.

Naschwerk g. (-s) : traoù dous lies., lipouzerzh g., sukraj g., garloterezh g.

Nase b. (-,-n) : 1. [korf.] fri g., P. picher n. ; *die Nase eines Pferdes*, fri ur marc'h g., divfron ur marc'h lies., difron ur marc'h lies., fronoù ur marc'h lies., divfronell ur marc'h lies., difronell ur marc'h lies., fronelloù ur marc'h lies. ; *die Nase einer Kuh*, fri ur vuoc'h g., min ur vuoc'h g., moj ur vuoc'h g., muzell ur vuoc'h b. ; *eine große Nase*, ur fri korloko g., ur fri patatez g., un dom brae g., ur fri koad g., ur pezh fri g. ; *Stülpnase*, *Stupsnase*, *Himmelfahrtsnase*, fri gwinteiz g. / fri war varc'h (Gregor), fri distroñset g. ; *Adlernase*, *Hakennase*, fri sparfell g., fri kamm g., fri kromm g., fri skoul g., fri krogek g., fri bourbonel g., fri begererheñvel g., fri mouchañ gouloù g., fri da gac'hat en e c'henoù g. ; *breit gedrückte Nase*, fri taltous (marmouz, togn, Turk, plat, minouer, fronek, fronellek) g. (Gregor), fri bokser g., fri berr g. ; *spitze Nase*, fri minaoued g., fri ibil g., fri peul g., fri beget g. ; *lange Nase*, fri da blantañ kaol g., fri hinkin g. ; *schiefe Nase*, fri a-dreuz g. ; *er spricht (redet) durch die Nase*, mannous eo, mannouzat a ra, fronal a ra, safronellus eo, ranouziñ a ra, monklus eo / fronellañ a ra

/ fronellus (froneller) eo / komz a ra dre ar fri / safronelliñ a ra (Gregor) ; *sich die Nase putzen*, c'hwezhañ e fri, ober ur skarzh d'e fri, ober ur sec'h d'e fri, sec'hañ e fri, torchañ e fri (Gregor) ; *sich (t-d-b) die Nase zuhalten*, stankañ (prennañ, serriñ) e fri, gwaskañ war e fri gant e vizied ; *die Nase trifft ihm, ihm läuft die Nase*, an dour a ver diouzh e fri, berañ a ra e fri, emañ ar burudig ouzh penn e fri, ar vuredenn a zo gantañ, fri birous eo, glaourenniñ a ra e fri ; *der Rotz hängt ihm an der Nase*, hennzh a zo o krougañ e vic'hi, kleier a zo ouzh e fri, mic'hi a zo ouzh e fri, un troad-maout a zo ouzh e fri, un troad-leue a zo ouzh e fri, ur c'houlaoenn a zo ouzh e fri, ur vastarenn a zo ouzh e fri ; *mit Rotz vermishtes Blut lief ihm aus der Nase*, gwad a zivere (gwad a rede) eus e fri, mesk-ha-mesk gant mic'hi ; *jemandem die Nase abschneiden*, difriañ u.b. ; *was Breite und Länge betrifft, weisen die Nasen der Menschen große Unterschiede auf*, frioù an dud a vez kalz a gemm etre o ment ; *die Nase rümpfen (runzeln)*, **a**) ober ur c'hriz d'e fri, krizañ e fri, troñsañ e fri, skoulmañ e fri ; **b**) [dre skeud.] ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober mourroù, ober mourrennoù du, krizañ e fri, krizañ e dal, skoulmañ e fri, mousklenniñ, rekinat, ginañ ; [dre skeud.] *der Nase nach gehen*, mont rak e eneb, mont rak e dal (war-eeun), mont e fri war-raok hag e revr war-lerc'h ; *immer der Nase nach !* kae war-eeun dit ! ; *sein Kinn berührte ihre Nase*, e elgezhañ a boke d'he fri ; *seine Nase in alles stecken, seine Nase in jeden Quark stecken*, bezañ ur fri-furch a zen, bezañ ur spered kurius a zen, bezañ fri hir, bezañ hir e fri, lakaat (sankañ, bountañ, fourrañ) e fri e kement tra 'zo, emellout eus pep tra, bountañ e fri e pep lec'h, mont da beuriñ e park ar re all, bezañ ranell, ranelliñ, konoc'hañ, fourrañ e fri moan, bezañ kurius evel ur marmouz, bezañ kurius evel ur fured, bezañ ur beg minaoed a blac'h ; *die Nase hoch tragen*, bezañ gloriüs (c'hwezet, faeüs, tonius, balc'h, kaoc'hek, dichek, uhel, bras an tamm eus an-unan, otus an tamm eus an-unan, an toull ourgouilh, teilek, kreñvet gant al lorc'h, ur paotr c'hwezet), bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ leun a foug e hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gahal, na c'hallout plegañ evit kac'hat, bezañ bras, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, na vezañ nemet brasoni, treiñ e leue gantañ, sellet uhel ouzh an dud all, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, bezañ ur beg m'en argarzh eus an-unan, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein ; *jemanden an (bei) der Nase herumführen*, kas u.b. war-bouez e fri, kas u.b. diwar-bouez e fri, kas u.b. dre benn (dre veg) e fri ; *jemandem die Würmer aus der Nase ziehen*, diennañ (diskantañ, dibluskañ, goro) u.b., tennañ kaoz diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, tennañ c'hwibez d'u.b., deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, tennañ ar vioù a-zindan ar yar, diframmañ gloan ha pitrouilhez digant u.b., hadañ ar gaou evit klevet ar wirionez ; *jemandem eine Nase machen, jemandem eine lange Nase machen (drehen)*, ober un troadad-fri

d'u.b., ober bizig-kamm d'u.b., ober beg-melen d'u.b. ; *die Nase hängen lassen*, bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell, bezañ izel e gribell, bezañ izelaet (kouezhet) e vannieloù gant an-unan, kac'hat en e vragez, bezañ digalonekaet (disouezhet), mont bihan e galon, plegañ touchenn, plegañ e douchenn, koazhañ, kouezhañ e veudig en e zorn, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, lezel e zivrec'h da gouezhañ, fallgaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ pinous (lostek, toutek, dipitet), ober beg a-dreuz, bezañ toutek evel ur c'hi bihan bet skandalet gant e vestr, bezañ e lost en e c'harbedenn, bezañ lostek evel ul louarn bet louzet (bet kabestret, bet tapet, bet paket) gant ur yar, bezañ diaes evel en ur roched reun, bezañ ken mezhus hag ul louarn bet gennet gant ur yar, bezañ mezhek evel ul louarn bet kabestret gant ur yar, bezañ lostek evel ul louarn bet c'hoariet gant ur yar, bezañ pinous evel ur c'hog displuñvet, bezañ mezhek evel ur yar dilostet, bezañ abaf evel ur yar displuñvet ; *mit langer Nase abziehen*, mont kuit evel ur c'hazh gleb, mont kuit toutek evel ur c'hi bihan skandalet gant e vestr, mont kuit ken mezhek ha tra, mont kuit ken mezhus ha tra, mont kuit lostek evel ul louarn bet tapet (bet paket, bet louzet, bet kabestret, bet c'hoariet) gant ur yar, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, mont kuit ken mezhus hag ul louarn bet gennet gant ur yar, mont kuit pinous evel ur c'hog displuñvet, mont kuit abaf evel ur yar displuñvet, mont kuit mezhek evel ur yar dilostet, mont d'e doull ; *ich habe die Nase voll davon*, **a**) rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heug, faezh on) gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heug on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn ! va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; **b**) flakik on, kabac'h on gant ar skuizhder, riñset on, marv on diwar va sav, gouzañv a ran skuizhder, gourdet on gant ar skuizhder, asik on, mac'homet on, brevet on, eok on, eoget on gant ar skuizhder, forbu on, tanailhet on, skuizh-brein on, skuizh-marv on, skuizh-divi on, skuizh-lazhet on, skuizh-lovr on, skuizh-brevet on, skuizh on evel ar bleiz, faezh on betek skoulm va ene, torret on gant ar skuizhder, nezet eo tout va izili dindanon, broustet eo va c'horf, me a zo distronket-holl, paket em eus un taol-dinerzh, brev on, flastret on gant ar skuizhder, divi on, rentet on, krevet on, gell on, divanet lip on ; *jemandem auf der Nase herumtanzen*, ober buhez (gwall vuhez) d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., terriñ (ampoezoniñ) e vuhez d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ blev gwenn d'u.b., ober vil d'u.b., reiñ darbar d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., c'hoari diaes d'u.b., darbariñ u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b.,

reiñ koad-tro d'u.b., reiñ koad a-benn d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, ober gwallamzer d'u.b. ; *sich nicht auf der Nase herumtanzen lassen*, kaout nerzh ha difennoù, bezañ rebarb en an-unan, na c'houzañv e vefe lammet war e seuliou, na leuskel den ebet da lakaat un troad war e chouk, na vezañ den da vezañ kaset dre veg e fri, kaout e zifenn, na vezañ den da reiñ e chouk da bilat, mont d'an dud kraf evit kraf, na leuskel den da vresañ an-unan ; *jemandem etwas auf die Nase binden*, reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., daveiñ udb d'u.b., reiñ keloù eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout, da anaout), kemenn udb d'u.b., degemenn udb d'u.b., degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, kas kemenn d'u.b. eus udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, ditourañ udb d'u.b., kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb., hanterañ udb d'u.b. ; *jemandem nicht alles auf die Nase binden*, kuzhat traoù 'zo ouzh (da) u.b., kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, na lavarout e oferenn war gan, lakaat e letern dindan e vantell ; *du brauchst es ihm ja nicht auf die Nase zu binden*, n'eo ket ret dit mont da zrailhañ dezhañ ar pezh a ouzez, n'eo ket ret dit plantañ gantañ ar pezh a ouzez, n'eo ket bet lakaet dezhañ da vezañ gouezet, n'eo ket ret dit diskuliañ dezhañ pezh a ouzez ; P. *auf der Nase liegen*, bezañ dalc'het war e wele / chom war e wele (Gregor), chom en e wele, chom a-stok war e wele, bezañ war e gostez, bezañ war e wele ; *jemandem etwas unter die Nase reiben*, rebech udb d'u.b., tamall udb d'u.b. ; *jemandem eine Nase verpassen (geben)*, lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv ruz war u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., sarmonal u.b., kannañ e roched (e gouez) d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kripañ e benn d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b. / ober e gentel d'u.b. / kenteliañ u.b. / koueziañ e benn d'u.b. / kiviñ tonenn e benn d'u.b. (Gregor), diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., rebech udb d'u.b. ; *fasse dich (zupfe gefälligst) an deiner eigenen Nase*, chom war da dreuzoù - sell ouzh da seuliou hag e weli toull da loeroù - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damall ket ar re all mar n'out ket da-unan didamall - dañvad kailharet, peurvuiañ ouzh ar re all a glask en em frotañ - ne vezer labezet nemet gant ar fall - pep hini a ra fazioù, an hini na ra ket unan a ra daou ; *jemandem etwas vor der Nase wegnehmen*, rañvat udb dindan fri u.b., kemer udb dirak barv u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b. ; *das liegt vor Ihrer Nase !* dirak ho taoulagad emañ ! ; *er sah das Buch nicht und es lag doch vor seiner Nase*, ne wele ket al levr hag-eñ e oa e-tal dezhañ ; *das habe ich ihm an*

der Nase angesehen, ar stumm a oa warnañ, gwelet em boa ar stumm warnañ ; *er sieht nicht weiter, als seine Nase (reicht)*, ur skiant verr a zen eo hennezh, hennezh a zo berr a spered (e spered, e skiant), sempl ha berrwel eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, hennezh a zo berr ar vent a skiant roet dezhañ, hennezh a zo berrwelet da vat ; *eins auf die Nase bekommen*, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., tapout ur friad lous (un distokadenn, un distok, ur vezhekadenn) ; *er hat sich den Wind um die Nase wehen lassen*, foetet (redet) en deus bet bro, beajet (baleet) en deus bet broioù, roulet en deus bet ar bed, ruilhal en doa graet dre an hentoù ; *auf die Nase fallen*, a) [ster rik] kouezhañ eus e sav-sonn, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'henn, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), ledañ e gorf, mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'henn war an douar, mont da boket da wreg ar c'hantonier, mont da boket da vugale ar c'hantonier, kaout kann ouzh bugale ar c'hantonier, lipat pri, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù ; b) [dre skeud.] kouezhañ war e fri, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, tapout ur friad lous (un distokadenn, un distok, ur vezhekadenn), kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., mont e ribotadenn da fall, menel warni, mont e daol da gazh, mont e daol e drouziwezh, mont an tenn er c'hleuz gant an-unan, mont e vleud da vrenn, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober flagas, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, chom berr, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, mont e raktres da gaoc'h-heiz, mont e raktres e kas, treiñ e raktres e kas, kouezhañ e raktres e kas, treiñ e raktres e gwelien, mont e daol er c'harzh, ober kazh, ober un dro gazh, ober taol gwenn, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober tro c'houllo, ober un dro c'houllo, ober un tenn gwenn ; *Mund und Nase aufsperrn*, reiñ muzul d'e c'henoù, rontaat e c'henoù, chom a-bann, chom da sellet gant e c'henoù, bezañ (chom) balc'h e c'henoù, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e veol digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), chom e c'henoù digor gant an-unan war nav eur hanter ; *eine lange Nase machen*, kouezhañ e veudig en e zorn, bezañ disouezhet.

2. fri g., c'hwesha g. ; *er hat eine gute (feine) Nase*, fri tanav eo, tanav eo e fri, friet-mat eo ; *dieser Hund hat eine gute Nase*, friet-mat eo ar c'hi-se / ur fri mat en deus ar c'hi-se (Gregor), fri tanav eo ar c'hi-se, tanav eo fri ar c'hi-se, ur c'hwesha eus ar gwellañ a zo d'ar c'hi-se ; *er hat mal wieder die richtige Nase gehabt*, ar wechse ivez n'en doa ket skoet fall, tanav e oa bet e fri ; *du hast keine Nase*, ne c'h eus tamm fri.

3. [dre heñvel.] *die Nase eines Schiffes*, staon (diaraog g., penn a-raok g.) ur vag b. ; *die Nase eines Kruges*, flutenn (beg g.) ur picher b.

4. [troioù-lavar] *Mund und Nase aufsperrn*, bezañ (chom) balc'h e c'henoù, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, genaouegiñ, chom e forn digor gantañ, chom

e c'henoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter, digor gantañ war nav eur hanter) ; *alle Nasen lang*, tro-distro, taer-ha-taer, lies-lies, abred ha diwezhat, da bep mare, bep tenn-anal ; P. *pro Nase*, ar penn, dre benn, pep hini, pep a.

naselang Adv. : [tro-lavar] *alle naselang*, tro-distro, taer-ha-taer, lies-lies, abred ha diwezhat, da bep mare, bep tenn-anal.

näseln V.gw. (hat genäseln) : ranouziñ, bezañ mannous, mannouzat, bezañ safronellus, froniñ, fronal, marmouzat, bezañ monklus / fronellañ / bezañ fronellus (froneller) / komz dre ar fri / safronelliñ (Gregor).

Näseln n. (-s) : mannouzezh g., fronellezh g., fronadur g., safronellezh g.

näselnd ag. : mannous, mannouzet, monklus, monkl, ranous, fronellus, safronellus, safronus, fronus ; *mit näselnder Stimme sprechen*, komz gant ur vouez vannous, ranouziñ, bezañ mannous, mannouzat, bezañ safronellus, froniñ, fronal, marmouzat, bezañ monklus / fronellañ / bezañ fronellus (froneller) / komz dre ar fri / safronelliñ (Gregor).

Näselnde(r) ag.k. g./b. : mannouz g., mannouzezh b., froneller g., fronellezh b., safroner g., safronezh b.

Nasenaŋ g. (-n,-n) : [loen.] nasik g., fri-hir g., marmouz fri-hir g., frieg g., marmouz friek g.

Nasembär g. (-en,-en) : [loen.] nasua g., koati g. ; *südamerikanischer Nasembär*, koati rous g.

Nasenbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn-fri g.

Nasenbluten n. (-s) : [mezeg.] diwad dre ar fri g., gwadañ dre ar fri g., diwadadur dre ar fri g., koll-gwad dre ar fri g.

Nasembremse b. (-,-n) : [kezeg] minwask g., morailh g. ; *bei einem Pferd die Nasembremse einsetzen*, minwaskañ ur marc'h, morailhañ ur marc'h.

Nasenflügel g. (-s,-) : [korf.] kostez ar fri g., askell-fri b., askell ar fri b.

Nasengewächs n. (-es,-e) : [korf.] polip godel g., polip fri g.

Nasenhöhle b. (-,-n) : [korf.] kavenn ar fri b., toull ar fri g., fron b., fronell b., froenn b., toull-fri g. ; *das Siebbein ist ein Knochen des Hirnschädels, der am Ende der Nasenhöhle an der Grenze zur Schädelhöhle liegt*, ar sileg a zo un askorn eus ar c'hloppenn a zisparti foñs kavenn ar fri diouzh an empenn.

Nasenkeil g. (-s,-e) : [tekn.] tenailhenn valirek b., klaoutenn valirek b., klaouenn valegek b.

Nasenklemmer g. (-s,-) / **Nasenkneifer** g. (-s,-) : lunedoù-fri g.

Nasenknorpel g. (-s,-) : [korf.] migorn ar fri g., migourn ar fri g., bourlas ar fri g., grigoñs ar fri g.

Nasenlänge b. (-) : *das Pferd gewann das Rennen mit einer Nasenlänge*, gounezet en doa ar marc'h gant treuz ur fri lañs war ar re all, krip-ha-krap en doa gounezet ar marc'h, gounezet en doa ar marc'h a-veg-fri, gounezet en doa ar marc'h a-veg-troad.

Nasenhaut g. (-s,-e) : [yezh.] frienn b., kensonenn-fri b., kensonenn dre fri b., kensonenn friet b.

Nasenleiden n. (-s) : friad g.

Nasenloch n. (-s,-löcher) : [korf.] toull ar fri g., toull-fri g., fron b., fronell b., froenn b. ; *Nasenlöcher*, divfron lies., difron lies., fronoù lies., divfronell lies., difronell lies.,

fronelloù lies., toullou-fri lies. ; *mit breiten Nasenlöchern versehen sein*, bezañ fronellek ; *seine Nasenlöcher aufblasen*, fronellañ, fronellat, froñsal, digeriñ e fronelloù ; *Mensch, der gern seine Nasenlöcher aufbläst*, froneller g.

Nasemuschel b. (-,-n) : [korf.] krogenn ar fri b. [*liester* kregin ar fri].

Nasennebenhöhle b. (-,-n) : [korf.] kev lez-fri g.

Nasenöffnung b. (-,-en) : [korf.] toull ar fri g., toull-fri g., fron b., fronell b., froenn b. ; *Nasenöffnungen*, divfron lies., difron lies., fronoù lies., divfronell lies., difronell lies., fronelloù lies., toullou-fri lies. ; *mit breiten Nasenöffnungen versehen sein*, bezañ fronellek ; *seine Nasenöffnungen aufblasen*, fronellañ, fronellat, froñsal, digeriñ e fronelloù ; *Mensch, der gern seine Nasenöffnungen aufbläst*, froneller g.

Nasering g. (-s,-e) : bravig-fri g., bizoù-fri g. [*liester* bizeier-fri], ruilhenn-fri b., lagadenn-fri b. ; *Nasering für Schweine*, fibl g., minell b., minoc'hell b., minouer g., minwal b., minwalenn b. ; *Nasering für Kälber*, minvrou g. ; *Schweine mit Nasering*, moc'h minellet str., moc'h minwalet str.

Nasenrippe b. (-,-n) : [nij.] azenn ribl a-raok b.

Nasenrotz g. (-es) : [korf.] mic'hi g., mic'hienn b., klit g., klitenn b., stervenn b., stron g., klakienn b., mastarenn b.

Nasentrücken g. (-s,-) : kribenn ar fri b., gwalenn ar fri b., kein ar fri g.

Nasentrüpfen n. (-s) : mousklenn b., yeuskenn b., mouzherezh g.

Nasenscheidewand b. (-,-wände) : stagell-fri b., stagell ar fri b., speurenn ar fri b.

Nasenschleim g. (-s,-e) : [korf.] mic'hi g., mic'hienn b., klit g., klitenn b., stervenn b., stron g., klakienn b., mastarenn b. ; *seinen Nasenschleim hochziehen*, ruflañ e vic'hi, suc'hellat, fronal, chuchal, kas ar vuoc'h d'ar solier, tennañ Morvan er solier, sachañ Loull d'e doull, sachañ Yann d'ar grignol, sachañ ar c'hazh d'ar gamb, tennañ ar skeul er solier.

Nasenschleimhaut b. (-,-häute) : [korf.] glaourgenn ar fri b.

Nasenspitze b. (-,-n) : 1. [korf.] beg ar fri g., penn ar fri g. ; 2. [dre skeud.] *jemandem etwas an der Nasenspitze ansehen*, gwelet ar stumm war u.b., lenn soñjoù u.b. ouzh e zremm.

Nasenspray g./n. (-s,-s) : [mezeg.] nivlenner evit ar fri g., aezhenner evit ar fri g., difruer evit ar fri g.

Nasentüber g. (-s,-) : 1. chifrodenn b., bichigogenn b., friad g. ; 2. [dre skeud.] rebech g., gourdrour g., gourdrouradenn b., teñsadenn b., kruz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g., skandaladenn b.

Nasenton g. (-s,-töne) : ton mannous g., ton monkl g., ton monklus g., ton ranous g., ton fronellus g., ton safronellus g.

Nasentropfen g. (-s,-) : burudig ouzh penn ar fri g., buredenn b., fri birous g.

Nasentuch n. (-s,-tücher) : frienienn g.

Nasewärmer g. (-s,-) : 1. mouchouer-stamm g., skerb-fri g. ; 2. [dre skeud.] P. populo g., korn-butun berr g., pibenn verr b.

Nasenwasser n. (-s) : 1. [mezeg.] takennoù evit ar fri lies. ; 2. [dre skeud.] P. disteraj g., belbeterezh g., bitrak g., siklud g. ; *dort verdient man ein Nasenwasser*, gwall zisterik eo ar pae du-hont.

Nasenwucherungen lies. : [mezeg.] struzhennoù fri lies., polipoù fri lies.

Nasenzange b. (-,-n) : 1. [tekn.] gevel vegek b. ; 2. [kezeg] minwask g., morailh g. ; *bei einem Pferd die Nasenzange einsetzen*, minwaskañ ur marc'h, morailhañ ur marc'h.

Nasenzwicker g. (-s,-) : lunedoù-fri g.

Naserümpfen n. (-s,-) : mousklenn b., yeuskenn b., mouzherezh g. ; *mit Nasenrümpfen*, en ur ober beg kamm, en ur ober mourroù, en ur ober mourrennoù du, en ur grizañ e fri, en ur grizañ e dal, en ur skoulmañ e fri, en ur vousklenniñ, en ur rekinat, en ur c'hinañ, hir e vailh, moan e benn, hir beg e vinaoued, du e benn, kozh e benn, izel e gribell, teuc'h e c'henoù, hek e c'henoù.

naserümpfend Adv. : en ur ober beg kamm, en ur ober mourroù, en ur ober mourrennoù du, en ur grizañ e fri, en ur grizañ e dal, en ur skoulmañ e fri, en ur vousklenniñ, en ur rekinat, en ur c'hinañ, hir e vailh, moan e benn, hir beg e vinaoued, du e benn, kozh e benn, izel e gribell, teuc'h e c'henoù, hek e c'henoù.

naseweis ag. : 1. begek, kurius, ranell, fureded, kivioul, kaoc'h kraz en e vragoù, rok ; 2. poufer, fougere, dichek, dirukel.

Naseweisheit b. (-) : 1. ranellerezh g. ; 2. divergontiz b., pouferezh g., fougerezh g.

nasführen V.k.e. (hat genasführt) : *jemanden nasführen*, kas u.b. war-bouez e fri, kas u.b. diwar-bouez e fri, kas u.b. dre benn (dre veg) e fri, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'henoù, siliou, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'henoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, houerigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h siliou d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b.

Nashorn n. (-s,-hörner) : [loen.] frikorneg g. ; *Breitmaulnashorn*, *weißes Nashorn*, frikorneg gwenn g. ; *Spitzmaulnashorn*, *schwarzes Nashorn*, frikorneg du g. ; *Panzernashorn*, *indisches Nashorn*, frikorneg India g. ; *afrikanische Nashörner*, frikorneged Afrika lies. ; *asiatische Nashörner*, , frikorneged Azia lies. ; *die lederne Haut der Nashörner*, kroc'hen lêrek ar frigorneged g. ; *das Nashorn brüllt*, musellat a ra ar frikorneg ; *die Hörner der Nashörner*, kerniel ar frikorneged lies.

Näsler g. (-s,-) : froneller g.

nass ag. : 1. gleb, glebiet, leizh, poukr, treantet gant an dour, distremp, distrempet, druz, gleborek, mouest ; *nasser Boden*, douar gleb g., douar dous g., douar mouest g. ; *die Erde ist naß vom Tau*, deuet eo ar glizh da zousaat an douar ; *dieser Boden bleibt nass*, an douar-mañ a zalc'h e zouster ; *das Holz ist nass*, glas (glas-dour) eo ar c'hoad-se (ar c'heuneud-se) ; *bis auf die Haut nass (durch und durch nass)*, gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-dour, gleb-teil, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, gleb-pouer, gleb-brein, gleb evel an teil, ken gleb hag un touilh, gleb evel ur broc'h, touillet an dour dezhañ, treuzet gant ar glav, hep un neudenn sec'h warnañ, trempet evel bara soubenn, paket ur revriad dour gantañ, gleb-holl, brein ; *jemanden nass spritzt*, touilhañ u.b. ; *der Wagen hat mich nass gespritzt*, un tamm mat a strink am boa paket gant ar c'harr-tan o tremen, ar c'harr-tan en doa strimpet dour warnon ; *nass machen*, gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, gleborekaat, mouestaat, mouestañ, moeltrañ ; *nasser machen*, glepaat ; *nass werden*, deltañ, dourennekaat, gleborekaat, dourenniñ, glebiañ, mouestaat, mouestañ, moeltrañ ; *nasser werden*, glepaat ; 2. *er fand einen nassen Tod*, mervel a reas beuzet, beuziñ en doa graet, beuziñ a reas ; 3. P. *ein nasser Bruder*, ul lonker g., ur mezier g., ur c'horfeg g., ur pantier g., ur sac'h gwin g., ur c'harg-e-doull g., ul lonk-e-sizhun g., ur beg chopin g., ur chopiner g., ur paotr glout g., ur glout g., ur rouler g., un torter g., ul liper g., ul laper g., ur Yann-lak-e-barzh g., ur Yann frank-e-c'houzoug g., ur paotr sant Lonk g., ur Yann lonk g., ul lip-e-werenn g., ul liper-e-werenn g., ul liper-bont g., un ever fall a zour g., ur plomer g., ur c'hof dour g., ur c'hourlañchenn frank b., ur gouzoug-karn g., ur reilh g.

Nass n. (-es) : 1. glebor g., glebder g., glebbed b., leizhien b., leizhder g., leizhded b., leizhadurezh b., bererezh g., deltoni b., glebiadur g., moeltradur g., mouester g., mouested b. ; 2. liñvenn b., dourenn b.

Nassabschneider g. (-s,-) : [tekn.] dispartier dre zour g., dispartier dre walc'hiñ g., ardivink dispartiañ der an hent leizh g.

Nassanbau g. (-s) : [labour-douar] gounidegezh dre zourañ b.

Nassauer g. (-s,-) : 1. annezad Hessen-Nassau g. ; 2. [dre skeud.] gagnaouer g., toupiner g., liper g., truffler g., korbiner g., taper g., paker g., gouelan g., trutell b., kac'h-moudenn g., krign-askorn g., krigner g., kigner g., sklanker g., suner g. ; 3. P. glebiadenn b., revriad dour g., pilad-dour g., pil-dour g.

Nassauerin b. (-,-nen) : 1. annezadez Hessen-Nassau b. ; 2. [dre skeud] toupinerez b., liperez b., trufflenn b., korbinerez b., trutell b., porc'hellez b., kac'h-moudenn a blac'h b., krign-askorn a blac'h b., krignerez b., sklankerez b., truterez b.

nassauern V.gw. (hat genassauert) : korbinat, trufflat, toupinat, sklankenniñ, sklankal, trufflennat.

Nassaufbereitung b. (-,-en) : [tekn.] danzeadur dre an hent leizh g., danzeadur dre zour g., puradur dre zour g., puraat dre zour g., gwalc'h g., gwalc'herezh, gwalc'hiñ g.

Nassbagger g. (-s,-) : ravanell b., trech g.

Nassdampf g. (-s,-dämpfe) : burezh peurvec'h b.

nassdrehen V.k.e. (hat nassgedreht) : turgnañ dre an hent leizh, turgnañ gant dour, turgnañ dre zour.

Nässe b. (-) : glebor g., glebder g., glebbed b., leizhien b., leizhder g., leizhded b., leizhadurezh b., bererezh g., deltoni b., glebiadur g., moeltradur g., mouester g., mouested b. ; *vor Nässe schützen*, **a**) diwall diouzh ar glebor ; **b**) da vezañ diwallet diouzh ar glebor ! da ziwall diouzh ar glebor !

nässen V.k.e. (hat genässt) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dourennañ, dourenniñ, dourasenniñ, dispelc'hiñ, gleborekaat, mouestaat, mouestañ, moeltrañ, dousaat.

nassfest ag. : dalc'hus ouzh ar glebor, harzus ouzh ar glebor.

Nassfilter g./n. (-s,-) : [tekn.] sil aer dre zour g., sil aer dre walc'hiñ g., ardivink silañ dre an hent leizh g.

nassforsch ag. : P. ront dezhañ, na vank ket avel dezhañ, dibalamour, kribell dezhañ, hardison dezhañ.

nasskalt ag. : yen ha gleb.

Nasslöscher g. (-s,-) : mouger-tan dre zour hag un arodad g., mouger-tan anhidridenn garbonek g., mouger-tan aezhenn garbonek g., mouger-tan erc'h karbonek g., mouger-tan karbonerc'h g.

Nasspochwerk g. (-s,-e) : drailher dre zour g., frikerez dre zour b., pilerez dre zour b., ardivink drailhañ dre an hent leizh g., ardivink frikañ dre an hent leizh g., ardivink pilat dre an hent leizh g.

Nassrasur b. (-,-en) : aotenniñ gant an dorn g.

Nassreiniger g. (-s,-) : [tekn.] puraer dre zour g., puraer dre walc'hiñ g., ardivink puraat dre an hent leizh g.

nassschleifen V.k.e. (schliff nass / hat nassgeschliffen) : lemmañ dre zour.

Nasswäsche b. (-,-n) : kouez bet gwalc'het met gleb c'hoazh g., bugad g., kannadenn b., bervadenn b., gwalc'hadenn b.

Nasswiese b. (-,-n) : pradenn grenegellek b.

Nasszelle b. (-,-n) : kambrig-emwalc'hiñ b.

Nastuch n. (-s,-tücher) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] friilienn g.

Natalität b. (-) : ganelezh b.

Natel n. (-s,-s) : [Bro-Suis] pellgomzer hezoug g., hezougell b.

Nation b. (-,-en) : broad b., kenel b., poblad b. ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen allen Nationen beitragen*, kreskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl vroadoù ; *diese Nation ist das Ergebnis der Verschmelzung zweier Völker*, ganet eo ar vroad-se diwar (diouzh) kendeuz div bobl ; *die Vereinten Nationen*, Aozadur ar Broadoù Unanet g., ar Broadoù Unanet lies. ; *die Grande Nation*, ar Vroad Veur b.

national ag. : broadel, ... ar vro ; *nationaler Notstand*, stad a zifrae b., stad a vrasañ dañjer evit ar vro b., stad dreistordinal b.

Nationalarmee b. (-,-n) : lu broadel g., arme vroadel b.

Nationalbewegung b. (-,-en) : emsav broadel g.

nationalbewusst ag. : brogar.

Nationalbewusstsein n. (-s) : emskiant vroadel b.

Nationalcharakter g. (-s,-e) : broadegezh b., azonadur broadel g. ; *der bretonische Nationalcharakter*,

personelezh Vreizh b., ar vroadegezh vreizhat b., ar vreizhadelezh b.

Nationalelf b. (-) : skipailh broadel mell-droad g.

Nationalfarben lies. : livioù broadel lies.

Nationalfeiertag g. (-s,-e) / **Nationalfest** n. (-es,-e) : gouel broadel g.

Nationalflagge b. (-,-n) : banniel broadel g.

Nationalgarde b. (-,-n) : [lu] gward broadel g.

Nationalgardist g. (-en,-en) : [lu] gward broadel g.

Nationalgefühl n. (-s,-e) : santad broadel g., broadelezh b.

Nationalheld g. (-en,-en) : haroz broadel g.

Nationalheldin b. (-,-nen) : harozez vroadel b.

Nationalhymne b. (-,-n) : kan broadel g.

Nationalkonvent g. (-s) : [istor] Kofivañsion b., Bodadenn vroadel b.

nationalisieren V.k.e. (hat nationalisiert) : broadelañ, broadiñ, lakaat dindan ar Stad, stadelañ, stadelaat.

Nationalisierung b. (-,-en) : broadeladur g., broadelidigezh b., broadadur, stadeladur g., stadelañ g.

Nationalismus g. (-) : broadelouriezh b.

Nationalist g. (-en,-en) : broadelour g.

Nationalistin b. (-,-nen) : broadelourez b.

nationalistisch ag. : broadelour.

nationalitär ag. : tudadel.

Nationalitarismus g. (-) : tudadelouriezh b.

Nationalität b. (-,-en) : 1. broadelezh b. ; 2. broadelouriezh b. ; *von Humanität durch Nationalität zur Bestialität* [Grillparzer], eus an denegezh dre ar vroadelouriezh d'al loenegezh.

Nationalitätenkonflikt g. (-s,-e) : diemglev etrekenel g., bec'h etre broadelezhioù g., bec'h etre broadoù g.

Nationalitätenprinzip n. (-s) : [istor] pennaenn ar broadelezhioù b.

nationalliberal ag. : broadelfrankizour, broadfrankizour..

Nationalmannschaft b. (-,-en) : skipailh broadel g., strollad sport broadel g.

Nationalökonom g. (-en,-en) : armerzhour g.

Nationalökonomie b. (-) : armerzhouriezh b.

Nationalrat g. (-s,-räte) / **Nationalrätin** b. (-,-nen) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] ezel Kuzul ar Vro g.

Nationalsozialismus g. (-) : naziagezh b., naziouriezh b., kelennadurezh ar gostezenn vroadel-sokialour b., broadelsokialouriezh b., broadsokialouriezh b., nasionalsokialouriezh b., P. bosenn rous b. ; *Gräueltaten des Nationalsozialismus*, torfedoù skrijus an nazied lies., taolioù kriz a-berzh an nazied lies., krizderioù an nazied lies. ; *Stalinismus und Nationalsozialismus sind Verbrecherregime*, stalinouriezh ha broadsokialouriezh a zo anezho renadoù torfedourien ; *der Opfer des Nationalsozialismus gedenken*, ober memor eus reuzidi ar vroadsokialouriezh, enoriñ memor reuzidi ar vroadsokialouriezh, memoriñ reuzidi ar vroadsokialouriezh, kounaat reuzidi ar vroadsokialouriezh.

Nationalsozialist g. (-en,-en) : broadelsokialour g., broadsokialour g., nasionalsokialour g., nazi g., naziour g. ; *Gräueltaten der Nationalsozialisten*, torfedoù skrijus an nazied lies., taolioù kriz a-berzh an nazied lies., krizderioù an nazied lies.

Nationalsozialistin b. (-, -nen) : broadelsokialourez b., broadsokialourez b., nasionalsozialourez b., naziez b., naziourez b. ; *Gräueltaten der Nationalsozialistinnen*, torfedoù skrijus an naziezed lies., taolioù kriz a-berzh an naziezed lies., krizderioù an naziezed lies.

nationalsozialistisch ag. : broadelsokialour, broadsokialour, nasionalsozialour, nazi.

Nationalspieler g. (-s, -) : c'hoarier eus ar skipailh broadel g.

Nationalsprache b. (-, -n) : yezh vroadel b.

Nationalstaat g. (-s, -en) : Stad-vroad b.

Nationalstolz g. (-es) : lorc'h broadel g.

Nationaltracht b. (-, -en) : gwiskamant broadel g., gwiskamant hengounel ar vro g.

Nationalversammlung b. (-) : *die Nationalversammlung*, Breudoù ar Vro lies., Breujoù ar Vro lies., ar Gambr b., Kambr ar Gannaded b., ar Vodadenn Vroadel b.

Nationalwerkstätten lies. : [istor] stalioù-labour Stad lies.

nativ ag. : rik, digemmesk, gwerc'h, n'eo ket bet tommet ; *natives Olivenöl*, eoul gwerc'h g., eoul flour g.

Nativismus g. (-) : [bred.] genidigouriezh b., nativouriezh b.

Nativist g. (-en, -en) : genidigour g., nativour g.

Nativität b. (-, -en) : 1. genel g. ; 2. ganelezh b. ; 3. [stered.] *jemandem die Nativität stellen*, lavaret (tennañ) e blanedenn d'u.b.

NATO b. (-) / **Nato** b. (-) : [berradur evit *North Atlantic Treaty Organization*] Aozadur feur-emglev Norzh Atlantel g., AFNA g., P. aliañs atlantel b.

Natrium n. (-s) : [kimiezh] natriom g., sodiom g. ; *Chlor verbindet sich mit Natrium zu Kochsalz*, kediañ a ra klor ouzh natriom (ouzh sodiom) evit reiñ holen glas, mont a ra klor e kenaoz gant natriom evit genel holen glas ; *Chlor kann sich mit Natrium verbinden*, klor ha natriom a c'hall kediañ, klor ha natriom a c'hall mont e kenaoz, klor a c'hall mont e kenaoz gant natriom.

Natriumchlorid n. (-s) : [kimiezh] halit g., kloridenn sodiom b.

Natriumhydrogenkarbonat n. (-s, -e) : [kimiezh] karbonat trenk sodiom g., bikarbonat natriom g.

Natriumhydroxid n. (-s, -e) : [kimiezh] hidroksidenn sodiom b., soda daskrignus g.

Natriumkarbonat n. (-s, -e) : [kimiezh] karbonat anvec'hiet sodiom g.

Natron n. (-s) : [kimiezh] natrom g., karbonat natriom g., kali g., soda g. ; *doppelkohlensaures Natron*, bikarbonat natriom g.

Natronkalk g. (-s, -e) : [kimiezh] raz sodet g.

Natronlauge b. (-, -n) : [kimiezh] dileizhenn hidrat sodiom b., lisiv soda g.

Natronsalpeter g. (-s, -) : [kimiezh] nitrat Chile g., nitrat soda g., nitrat soud g.

Natter b. (-, -n) : 1. [loen.] naer b., naer-vro b., silienn-c'harzh b. [*liester* siliou-garzh], naer-wiber b. ; *von Nattern wimmelnd*, naerek ; 2. [dre skeud.] *er nährt eine Natter am Busen*, lakaet en deus an diaoul e penn izelañ an ti hag hep dale er penn uhelañ e vestr a ray.

Natterbrut b. (-) : [dre skeud.] ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., tud foei lies., gagnoù

lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoned lies., peñselioù fall lies., standilhoned g., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., mevelaj g., stronk g., lignez b., tud didalvez lies.

Natterholz n. (-es) : [louza.] 1. [*Echium vulgare*] louzaouenn flemm an naer b., flemm-naer g., teod-bouc'h g., teod-ejen g. ; 2. [*Solanum dulcamara*] bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g., frond g.

Natterkraut n. (-s, -kräuter) : [louza.] 1. [*Echium vulgare*] louzaouenn an naer b., louzaouenn flemm an naer b., flemm-naer g., teod-bouc'h g., teod-ejen g. ; 2. [*Centaurea benedicta*] louzaouenn-ar-c'hazh b. ; 3. [*Hylotelephium telephium*] beverez b., louzaouenn-sant-Yann b. ; 4. [*Scorzonera humilis*] sarsifi bihan str.

Natternbrut b. (-) : *sellit ouzh Natterbrut*.

Natternholz n. (-es) : [louza.] 1. [*Echium vulgare*] louzaouenn flemm an naer b., flemm-naer g., teod-bouc'h g., teod-ejen g. ; 2. [*Solanum dulcamara*] bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g., frond g.

Natternkopf g. (-s, -köpfe) : [louza.] [*Echium vulgare*] louzaouenn an naer b., louzaouenn flemm an naer b., flemm-naer g., teod-bouc'h g., teod-ejen g.

Natternwurz b. (-, -en) / **Natterwurz** b. (-, -en) : [louza.] [*Potentilla erecta*] seizhdelienn b.

Natternzunge b. (-, -n) : [louza.] [*Ophioglossum*] teod-naer g.

Natterwurz b. (-, -en) : [louza.] [*Potentilla erecta*] seizhdelienn b.

natur ag. : [kegin.] drezañ e-unan, plaen, hep ken tra.

Natur b. (-) : 1. natur b. ; *Mutter Natur*, hor mamm an natur b., Mari Glazioù b. ; *die Kräfte der Natur*, nerzhioù an natur lies. ; *ein Tier in die freie Natur setzen*, gouesaat ul loen ; *die Stellung des Menschen in der Natur*, plas an den en natur g. ; *die Auswüchse der Natur werden durch die unablässige Arbeit des Menschen ausgeglichen*, garvder an natur a vez kempouezet gant labour diehan an den ; *die Natur schützen*, gwareziñ an natur ; *auf die Natur Rücksicht nehmen*, doujañ d'an natur ; *der Natur Schaden zufügen*, gwallgas an natur.

2. doare naturel g., neuz naturel b., traezoù lies. ; *nach der Natur zeichnen*, tresañ diouzh an traoù o-unan, tresañ diouzh natur (Gregor) ; *nach der Natur leben*, bevañ en un doare naturel ; *in Natur begleichen (bezahlen)*, paeañ e traezoù, paeañ gant traezoù, paeañ gant boued.

3. natur b., maez g., maezioù lies. ; *in die freie Natur fliehen*, en em dennañ (klask repu) war ar maez, klask repu e kreiz an natur ; *in Gottes freie Natur gehen*, mont dre ar maezioù donañ ; *zurück zur Natur !* distroomp d'an natur ! distroomp da vevañ en natur !

4. natur b., naturiezh b., doare g., imor b., temz g., temz-spered g., temz-korf g., anien b., pleg g., genezh g., andred g., gouenn b., hevelepted b. ; *eine glückliche Natur haben*, bezañ un den aes ober gantañ, bezañ drant dre natur, bezañ natur vat en an-unan / kaout imor vat (Gregor), bezañ un darempred aes a zen, bezañ ur spered drant a zen ; *er ist von Natur schüchtern*, lentik eo dre natur, natur eo dezhañ bezañ lentik, a ouenn eo dezhañ bezañ lentik ; *er war von Natur äusserst*

gutmütig, un imor den eus ar gwellañ e oa, un imor den eus ar re wellañ e oa ; *von Natur aus war er der unausstehlichste Mann, den es überhaupt gibt*, hennezh a oa un imor den eus ar gwashañ a vije bet gallet da gavout ; *seiner Natur nach*, dre natur, a ouenn ; *Gewohnheit wird zur zweiten Natur*, ar boazioù a zo un eil natur (a cheñch e natur, a zeu da vezañ natur) / dre voazadur e teu un dra da vezañ natur(el) d'un den (Gregor) ; *das Lügen ist ihm eine zweite Natur*, hennezh ne dag ket diwar e gentañ gaou, boas eo da droadañ (da livañ, da bentañ, da zisplañtañ, da zornañ, da wriat, da zisac'hañ, da zibunañ, da baskañ) gevier, natur eo dezhañ plantañ gevier, a ouenn eo dezhañ dornañ gevier, ar gevirezh a zo deuet da ginviañ ennañ ; *die Faulheit ist ihm zur zweiten Natur geworden*, al leziregezh a zo deuet da ginviañ ennañ, dre voazadur eo deuet al leziregezh da vezañ natur dezhañ, al loventez a zo kinviet en e groc'hen, kousket-mik eo en e leziregezh ; [kr-l] *die Natur verlangt ihr Recht*, a) pep tra a denn d'e natur - Yann eo, Yann e vo - c'hwez an harink a chom atav gant ar varazh - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - en e groc'hen louarn e varvo nemet kignet e vije ez vev - al louarn a vev en e groc'hen hag a varvo en e groc'hen - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - mallozh d'an hini a zo bet ganet en ur gwall vro rak atav e tistro - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm ; b) dav eo din mont war-vaeh ; c) [c'hoant kousket] emañ ar bornig o tont, emañ o pouezañ butun ; *er ist hitziger Natur*, ur penn buanek a zo stag outañ, re a wad en deus, hennezh en deus gwad mui eget bihan, gwad en deus dindan e ivinoù, hennezh a zo gwad berv ennañ, hennezh e vez ar gwad o virviñ en e wazhied, mont a ra buan e revr war e choug gantañ, rust eo an troc'h gantañ, buanek eo dre natur, hennezh a zo ur paotr diouzhtu, uhel eo an dour en e eien, uhel eo an eien ennañ, froudennek eo, tost eo e dog d'e benn, hennezh a zo buanek (kruk, kleiz, brouezek, brouezus, imorus, feuls, dirbin, taer, brizh, fourradus, nervus) dre natur, taer eo da vont droug ennañ, taer eo da vrouezañ, prim eo da daeriñ ; *er ist sanfter Natur*, habask eo dre natur, un darempred aes a zen eo, ur spered aes a zen eo ; *er hat eine kräftige Natur*, temzet mat eo, un tamm toupard a baotr eo, ur pezhad den eo, ur pezhad hini eo, ur bilh den eo, ur c'horf den eo, ur palvad mat a baotr eo, un troc'had mat a baotr eo, ur paotr a droc'had mat eo, un temz (ur gigenn) vat a zen eo (Gregor) ; *von der Natur schlecht bedacht*, distar al lodenn donezonou roet dezhañ gant an natur, lodet fall gant an natur ; *er hat eine schwache Natur*, hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, sempl eo an temz anezhañ / ur gigenn fall a zen eo (Gregor) ; *das verstößt gegen die menschliche Natur*, kement-se a zo a-enep pleg an den, kement-se ne ya ket diouz reizh an natur.

Naturalbezüge lies. : gopr e traezoù g.

Naturalien lies. : boued g., boued naturel g., produioù an douar lies., traoù an natur lies., traezoù an natur lies. ; *um Naturalien bitten*, traoua ; *in Naturalien*, gant traezoù, e traezoù.

Naturalienabgabe b. (-,n) : trajoù e traezoù lies., [Henamzer, Roma] anonenn b., annonenn b.

Naturaliensammlung b. (-,en) : mirdi istor naturel g., mirdi natouriezh g.

Naturalisation b. (-,en) : 1. [gwir] broadiñ g., broadadur g. ; [plant, loened, boazadur ouzh ur vro estren] broelerezh g., broelañ g. ; 2. [mirerezh] naturel g., natureladur g.

naturalisieren V.k.e. (hat naturalisiert) : 1. [gwir] broadiñ ; 2. [plant, loened, boazañ ouzh ur vro estren] broelañ ; 3. [mirout] naturel g.

Naturalisierung b. (-,en) : 1. [gwir] broadiñ g., broadadur g. ; [plant, loened, boazadur ouzh ur vro estren] broelerezh g., broelañ g. ; 2. [mirerezh] naturel g., natureladur g.

Naturalismus g. (-) : [preder.] naturelouriezh b., naturiezhouriezh b., naturalouriezh b. ; *Naturphilosophie und Naturalismus*, prederouriezh an natur ha naturelouriezh.

Naturalist g. (-en,-en) : [preder.] naturelour g., naturiezhour g., naturalour g. ; *die Naturalisten sind der Auffassung, dass die Welt als rein naturhaftes Geschehen zu begreifen ist*, an naturelourien a intent an natur evel un domani kloz.

Naturalistin b. (-,nen) : [preder.] naturelourez b., naturiezhourez b., naturalourez b.

naturalistisch ag. : [preder.] naturelour, naturiezhour, naturalour ; *naturalistische Thesen*, tezennoù naturelour lies., dodadoù naturelour lies.

Naturlasten lies. : pennwir e traezoù g., arredal e traezoù g., trajoù e traezoù lies.

Naturalleistung b. (-,en) : gougorad e traezoù g., pourchas e traezoù g.

Naturallohn g. (-s,-löhne) : gopr e traezoù g.

Naturalpacht b. (-,en) : meiterezh g.

Naturalverpflegung b. (-,en) : gougorad e traezoù g., pourchas e traezoù g.

Naturalwirtschaft b. (-) : armerzh diazezet war an eskemm traezoù g., armerzh diazezet war an trokerezh g., ekonomiezh emvevañ b., armerzh emvevañ g.

Naturanlage b. (-,n) : natur b., naturiezh b., doare g., imor b., temz g., temz-spered g., anien b., pleg g., genezh g., hevelept b., gouenn b.

Naturapostel g. (-s,-) : dalc'hiad ar vuhez naturel g., paotr an natur g.

Naturbegabung b. (-,en) : perzh-natur g., barregezh naturel b., donezonou natur lies., donezonou engañet lies.

Naturbegebenheit b. (-,en) : doareenn-natur b., anadenn naturel b., natur b.

Naturbursche g. (-n,-n) : 1. tamm mat a zen g., krennard mat g., paotr gardis g. ; 2. gouezard g., hanter ouez a zen g., diskol g.

Naturdenkmal n. (-s,-denkmäler) : dibarder naturel g., kaerder naturel g.

naturrell ag. : naturel, ... natur.

Naturell n. (-s,-e) : natur b., naturiezh b., doare g., imor b., temz g., temz-spered g., temz-korf g., anien b., pleg g., genezh g., andred g., gouenn b., hevelepted b.

Naturereignis n. (-ses,-se) : / **Naturerscheinung** b. (-,-en) : doareenn-natur b., anadenn naturel b., c'hoarvoud g., c'hoarvoudenn b.

Naturerzeugnis n. (-ses,-se) : produ naturel g., kenderc'h naturel g., kenderc'had naturel g., aozad naturel g., danvez naturel g., boued naturel g.

Naturfarbe b. (-,-n) : liv naturel g., liv orin g., liv kriz g.

naturfarben ag. : kriz, ... liv naturel, ... liv orin.

Naturforscher g. (-s,-) : naturelour g.

Naturforscherin b. (-,-nen) : naturelourez b.

Naturforschung b. (-,-en) : naturelouriezh b.

Naturforschungs- : ... naturelouriezh, naturelour.

Naturfreund g. (-s,-e) : den kar d'an natur g., mignon d'an natur g., karer an natur g., paotr an natur g.

Naturfreundin b. (-,-nen) : mignonez d'an natur b., karerez an natur b., plac'h an natur b.

Naturgabe b. (-,-n) : perzh-natur g., barregezh naturel b., donezon enganet g./b.

Naturgas n. (-es,-e) : gaz naturel g.

naturgegeben ag. : naturel, goulennet gant an natur, diouzh an natur, enganet ; [preder.] *naturgegebene Begriffe*, mennozhiaodoù enganet lies.

naturgemäß ag. : naturel, diouzh reizh an natur, diouzh lezennoù an natur, diouzh an natur.

Adv. : **1.** dre natur ; **2.** en un doare naturel, diouzh reizh an natur ; **3.** evel-just, a-dra-sklaer.

Naturgeschichte b. (-) : istor naturel g., naturouriezh b., naturoniezh b.

Naturgesetz n. (-es,-e) : lezenn an natur b., savelenn an natur g.

naturgetreu ag. : diouzh an traoù o-unan, diouzh natur (Gregor), kewir gant ar pezh orin g., ken heñvel ouzh ar pezh orin ha ma c'hall bezañ ; *naturgetreue Wiedergabe*, eilad heñvel-mik ouzh ar pezh orin g., eilad fidel eus ar pezh orin g., eilad kewir gant ar pezh orin g. ; *ein naturgetreues Bildnis*, ur poltred ken heñvel ha ma c'hall bezañ g., ur melezhour feal g.

Naturglaube g. (-ns) : [preder.] naturegezh b.

Naturgrenze b. (-,-n) : harz-natur g., harzoù-natur lies.

Naturhafen g. (-s,-häfen) : porzh aod g., porzh naturel g.

naturhaft ag. : ... natur, naturel ; *die Naturalisten sind der Auffassung, dass die Welt als rein naturhaftes Geschehen zu begreifen ist*, an naturelourien a intent an natur evel un domani kloz.

Naturhaushalt g. (-s) : kempouez naturel g.

Naturheilkunde b. (-) : [mezeg.] homeopatiezh b.

Naturheilkundige(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] homeopat g., homeopatez b.

Naturheilpflege b. (-) : [mezeg.] fizikkurerezh g., fizioterapiezh b.

Naturheilverfahren n. (-s,-) : [mezeg.] mezegerezh naturel g.

Naturhorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] korn hemolc'h g., korn-boud g.

Naturismus g. (-) : **1.** [preder., mezeg.] naturouriezh b. ; **2.** [doare-bevañ] naturerezh g. ; **3.** [relij.] relijion naturel b., relijion an Douar b., naturegezh b., relijion gentidik b., relijion henstuzel b.

Naturist g. (-en,-en) : **1.** [preder., mezeg.] naturour g. ; **2.** [doare-bevañ] naturer g. ; **3.** [relij.] naturegour g.

Naturkatastrophe b. (-,-n) : gwallreuz naturel g., dirfeud naturel g.

Naturkenner g. (-s,-) : naturour g.

Naturkind n. (-s,-er) : den didro g., den didroell g., den didroidell g., den distag g., den eeun g., den diroufenn g., den dispieg g., den diswe g., den didres g., paotr diouzhtu g.

Naturkonstante b. (-,-n) / ag.k. b. : [fizik] arstalenn fizikel b.

Naturkost b. (-) : boued naturel g.

Naturkraft b. (-,-kräfte) : nerzh an natur g. ; *die Naturkräfte*, nerzhioù (nerzhoù) an natur lies. ; *die Naturkräfte beherrschen*, doñvaat nerzhioù an natur, damesaat nerzhioù an natur, rafjennañ nerzhioù an natur, reizhañ nerzhioù an natur.

Naturkunde b. (-) : naturouriezh b., naturoniezh b., istor naturel g.

Naturkundemuseum n. (-s,-museen) : mirdi istor naturel g., mirdi naturouriezh g.

naturkundlich ag. : naturour, naturouriezhel.

Naturlandschaft b. (-,-en) : korn-bro chomet distuz g., dremmvo naturel b., gweledva naturel g.

Naturlehre b. (-) : naturouriezh b., naturoniezh b., istor naturel g.

Naturlehrpfad g. (-s,-e) : gwenodenn da zizoleiñ an natur b.

natürlich ag. : **1.** ... natur, naturel, a-ouenn, enganet, gwir ; *natürliches Wasser*, dour naturel g. ; *die natürliche Auslese*, an diuzouennañ naturel g. ; *das natürliche Recht*, ar gwir naturel g., ar gwir divezel ; *er ist eines natürlichen Todes gestorben*, marvet eo a glañv wele, marvet eo gant ar marv brav en e wele, marvet eo dre gozhni, marvet eo dre natur / bez en deus bet ur marv ordinal (Gregor) ; *die natürliche Haarfarbe*, liv orin ar blev g. ; *es geht nicht mit natürlichen Dingen zu*, ne ya ket an traoù diouzh reizh an natur, n'emañ ket an traoù war o reizh, ar viltañsoù a zo o c'hoari amañ, nend eus tra ouzh hor strobañ nemet ar viltañs (Gregor) ; *das Spiel ist bei Kindern eine natürliche Veranlagung*, a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari, natur eo d'ar vugale karet c'hoari, ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari, nes eo d'ar vugale kaout c'hoant da c'hoari ; *Nutzung der natürlichen Ressourcen*, korvoerezh ar barregezhioù-natur g. ; **2.** [mat] *natürlicher Logarithmus*, logaritm neperel g. ; *natürliche Zahl*, niver naturel g., niver kevan naturel g. ; **3.** [gwir] *natürliche Person*, hinienn b., penndenn g., person e-unan g. ; **4.** *natürlich*, evel just ha rezon, evel rezon, evel-just, evel dres, forset mat, na petra 'ta, aes eo gouzout, brav eo gouzout, kaer eo gouzout, a-dra-sklaer.

natürlicherweise Adv. : en un doare naturel, evel-just.

Natürlichkeit b. (-) : gwirionded b., eeundet b., didroellerezh g., naturded b.

Naturmensch g. (-en,-en) : kentidik g., den kentidik g., henstuzad g.

Naturpark g. (-s,-s) : park naturel g., park naturel rannvo g.

Naturperle b. (-,-n) : perlez naturel str., perlezenn naturel b.

Naturphänomen n. (-s,-e) : doareenn-natur b., anadenn naturel b., c'hoarvoud g., c'hoarvoudenn b.

Naturphilosophie b. (-) : prederouriezh an natur b. ; *Naturphilosophie und Naturalismus*, prederouriezh an natur ha naturelouriezh.

Naturprodukt n. (-s,-e) : produ naturel g., kenderc'h naturel g., kenderc'had naturel g., aozad naturel g., danvez naturel g., boued naturel g.

Naturrecht n. (-s,-e) : gwir naturel g., gwir divezel g. ; *das positive Recht und das Naturrecht*, ar gwir devoudel hag ar gwir divezel, ar gwir lezennel hag ar gwir naturel.

Naturreich n. (-s,-e) : natur b., riezad an natur b., renad an natur g.

naturrein ag. : peurnaturel, naturel penn-da-benn, plaen, hep ken tra all, glan, gwerch'h ; *naturreines Wachs*, koar gwerch'h g.

Naturreis g. (-es) : [kegin.] riz pellek g.

Naturreligion b. (-,-en) : relijion naturel b., relijion an Douar b., naturegezh b., relijion gentidik b., relijion henstuzel b.

Naturreiservat n. (-s,-e) : gwarezva natur g.

Naturschätze lies. : danvezioù naturel lies., barregezhioù naturel lies., pinvidigezhioù naturel lies.

Naturschauspiel n. (-s,-e) : arvest naturel g., arvest kinniget gant an natur g.

Naturschönheit b. (-,-en) : lec'hienn naturel dispar b., dibarder naturel g., kaerder naturel g.

Naturschutz g. (-es) : diwallerezh an natur g., gwarezerezh an natur g., gwareziñ an natur g., gwarez an natur g., gwarez an endro g. ; *unter Naturschutz stehen*, bezañ gwarezet, bezañ bet lakaet da bark naturel (da dachenn naturel) gwarezet.

Naturschutzgebiet n. (-s,-e) / **Naturschutzpark** g. (-s,-s) : mirva natur g., park natur g., tachenn natur gwarezet b., lec'hienn natur gwarezet b., gwarezva natur g., mirbark g.

Naturschwärmer g. (-s,-) : den kar d'an natur g., mignon d'an natur g., karer an natur g., paotr an natur g.

Naturschwärmerin b. (-,-nen) : mignonez d'an natur b., karerez an natur b., plac'h an natur b.

Naturseltenheit b. (-,-en) : dibarder naturel g.

Naturstein g. (-s,-e) : maen gwir g., maen naturel g. ; *zur Wiederverwertung bestimmte ausgebaute Natursteine*, diwanoù lies.

Naturtalent n. (-s,-e) : perzh-natur g., barregezh naturel b., donezon enganet g./b.

Naturtheater n. (-s,-) : c'hoariva e ti Mari Glazioù g., c'hoariva war ar frank g., c'hoariva dindan an amzer g.

Naturtrieb g. (-s,-e) : bondoug g., doug-natur g., anien b., pleg-natur g., hevelepted dre andon b., hevelepted dre anien b. ; *das Spiel ist bei Kindern ein Naturtrieb*, a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari, natur eo d'ar vugale karet c'hoari, ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari, nes eo d'ar vugale kaout c'hoant da c'hoari.

Natururan n. (-s) : [nukl.] uraniom naturel g.

naturverbunden ag. : tost ouzh an natur.

Naturvolk n. (-s,-völker) : pobl gentidik b., pobl henstuzel b., henstuzidi lies., kentidien lies. ; *Angehöriger eines Naturvolkes*, kentidig g., henstuzad g.

Naturwein g. (-s,-e) : gwin orin g.

naturwidrig ag. : enep natur, kontrol da reizh an natur, na ya ket diouzh reizh an natur, dinatur, fall.

Naturwiese b. (-,-n) : pradenn b.

Naturwissenschaft b. (-,-en) : skiantoù an natur lies., naturouriezh b.

Naturwissenschaftler g. (-s,-) : naturour g.

Naturwissenschaftlerin b. (-,-nen) : naturourez b.

naturwissenschaftlich ag. : naturour.

naturwüchsig ag. : peurnaturel, naturel penn-da-benn.

Naturwüchsigkeit b. (-) : 1. gwiriegezh b., gwirionder g., peumaturded b., krizded b. ; 2. perzh orin g., perzh kentidik g.

Naturwunder n. (-s,-) : marzh an natur g., marzh naturel g.

Naturzustand g. (-s,-zustände) : 1. krizder g., krizded b., stad naturel b. ; 2. [preder., Rousseau] stad a natur b.

Nautik b. (-) : [merdead.] merdeerezh g.

Nautiker g. (-s,-) : [merdead.] merdeer g.

nautisch ag. : [merdead.] ... mor, ... merdeñ, ... bageal, merdeek, merdeadurel.

Nautilus g. (-,-/se) : [loen.] nautil g.

Navarra n. : Navarra b.

Navigation b. (-,-en) : 1. [merdead.] merdeadurezh b., skiant ar merdeerezh b., bageerezh g., moraerezh g., merdeerezh g. ; 2. [nij.] nijerezh g., aernijerezh g., merdeñ aer g., merdeerezh aer g., aerlestrerezh g., aervageerezh g., merdeadurezh aer b. ; 3. kenheñcherezh g.

Navigationsfehler g. (-s,-) : [merdead.] fazi merdeñ g.

Navigationsgerät n. (-s,-e) : 1. [merdead.] benveg merdeñ g. ; 2. benveg kenheñchañ g.

Navigationsoffizier g. (-s,-e) : [merdead.] ofiser merdeer g.

Navigationsprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] merdeer g., gwedead g.

Navigationssatellitensystem n. (-s,-e) : *globales Navigationssatellitensystem*, sistem lec'hiañ bedel dre loarelloù g., reizhiad lec'hiañ hollek dre loarelloù b.

Navigator g. (-s,-en) : [nij.] merdeer g.

Navigatorin b. (-,-nen) : [nij.] merdeerez b.

navigieren V.k.e. (hat navigiert) : leviañ, sturiañ, kas, bleinañ, kenheñchañ.

V.gw. (hat navigiert) : merdeñ [anv-gwan-verb mordoet].

Nazarener g. (-s,-) : Nazaread g., Nazarezad g., Nazarean g. ; [anv ar C'hrist] Jezuz Nazared g. ; *die Nazarener*, [anv ul luskad livourien alaman, anv sektennoù pe ranngredennoù relijiel 'zo] an nazareaned lies.

Nazaret n. / **Nazareth** n. : Nazared b., Nazarez b.

Nazi g. (-s,-s) : [polit., istor] naziour g., nazi g. ; *Gräueltaten der Nazis*, torfedoù skrijus an nazied lies., taolioù kriz a-berzh an nazied lies., krizderioù an nazied lies.

Nazi- / -nazi- : nazi.

Nazismus g. (-) : [polit., istor] naziegezh b., naziouriezh b., P. bosenn rous b.

nazistisch ag. : [polit., istor] naziour., nazi.

Nazizeit b. (-) : [polit., istor] marevezh an naziegezh g., marevezh an naziouriezh g., P. marevezh ar vosenn rous g.

Nazoräer g. (-s,-) : [relij.] Nazarean g.
NB [*berradur evit nota bene*] : nota bene, merkit mat, evezhiadenn.
n. Br. [*berradur evit nördlicher Breite*] : ledred norzh.
n. Chr. [*berradur evit nach Christi Geburt / nach Christus*] : g.H.S., goude Hor Salver, goude Jezuz Krist.
ne Adv. : P. nann, naren.
'ne [*berradur evit eine*] : ur, un, ul.
Ne : Ne [arouez kimiek an neon].
Neandertaler g. (-s,-) : *der Neandertaler*, den Neandertal g.
Neapel n. : Napoli b.
neapolitanisch ag. : ... Napoli.
Nebel g. (-s,-) : **1.** bavouzenn b., latar g., latarenn b., brumenn b., brum g., brumachenn b., strouilhenn b., strouilh g., morenn b., moradenn b., lusenn b., nivlenn b., touilhenn b., lizenn b., mogidell b., ailhenn b., moustailhenn b., aezhenn b. ; *grauer Nebel*, brumenn c'hlas b. ; *dichter Nebel*, mougasenn b., mougenn b., mogidell b., brumenn dev b., lusenn stank b., latar fetis g., latar stank g., latar tev g., nivlenn dev b. ; *leichter Nebel*, libistr g., libistrenn b., hurennañ g. ; *warmer Nebel*, lugenn b. ; *morgendlicher Nebel*, boued heol g. ; *Seenebel*, *Meeresnebel*, morlusenn b. ; *ein Schiff tutet im Nebel*, klevet e vez ur vag o c'hornal er vrumenn (er vorlusenn), boudal a ra korn-boud ur vag er vrumenn, kornal a ra korn-boud ur vag er vorlusenn, klevet e vez korn-boud ur vag o klemm (o vlejal) er vrumenn, klevet e vez klemmadennou korn-boud ur vag er vorlusenn ; *die Landschaft am Horizont war in Nebel gehüllt*, *die Landschaft am Horizont lag im Nebel*, ul vorenn a gronne an dremmwel, brumenn a oa er pellder ; *in Nebel hüllen*, latarennañ, brumennañ, morennañ, mogidellañ, libistrennañ, beuziñ el latar ; *das Tal versinkt im Nebel*, *das Tal schwimmt im Nebel*, neuñviñ a ra an draoñienn el latar, beuzet eo an draoñienn el latar, koñfontañ a ra an draoñienn el latar ; *dichter Nebel verhüllt die Sicht*, garzhet eo an dremmwel gant ur vougenn, mouchet eo ar gwel (ar gweled) gant ur vougasenn ; *Nebel kommt auf*, emañ ur vougenn o tont, dont a ra latar ; *Nebel schränkt die Sichtweite ein*, pa vez brumenn e tigresk an hed-gwel ; *der Nebel zieht auf*, *der Nebel verzieht sich*, sevel a ra ar vrumenn, koazhañ a ra ar vrumenn ; *der Nebel fällt*, kouezhañ a ra ar vrumenn, kouezhañ a ra an nivlenn ; *aus dem Nebel wird Regen*, ar vrumenn a ya e glav, ar vrumenn a gouezh e glav ; *der Wind wird schon diesen Nebel vertreiben*, boued-avel a zo er vrumenn-se, karzhet e vo ar vrumenn-se gant an avel ; *Nebel entwickelnd*, *Nebel erzeugend*, latarus, lusennus, morennus, mougasennus, mougennus, nivlennus, strouilhennus ; *bei Nebel*, pa vez latar ; *sich bei Nacht und Nebel davonmachen*, tec'hel dre guzh, tec'hout e-ser an noz, tec'hel dre laer ; *Tage Nebel*, devezhiennou latarek lies. ; **2.** moged g., mogedenn b. ; **3.** [stered.] nivlennad-stered b., nivlenn-oabl b., nivlenn-egor b., stergoumoulenn b., stergoumoulennad b., nivlenn b., druilhaded stered g.
nebelanfällig ag. : latarus, techet da latar.
Nebelaufkommen n. (-s) : barr amzer vrumennek g., mougenn b.
Nebelauflösung b. (-,-en) : steuziadur ar vorenn g.

Nebelausstoß g. (-es,-ausstöße) : dilaoskadenn vogedennus b.
Nebelbank b. (-,-bänke) / **Nebeldecke** b. (-,-n) : latarenn b., nivlennad b.
Nebelbild n. (-s,-er) : boemarvest g.
Nebelbombe b. (-,-n) : [lu] obuz-mogediñ g.
Nebelentwicklung b. (-,-en) : stummadur latar g., stummerezh latar g.
Nebelfiltr g./n. (-s,-) : sil eneplatar g.
nebelfrei ag. : divrumenn.
Nebelgeschoss n. (-es,-e) : [lu] obuz-mogediñ g.
Nebelgranate b. (-,-n) : [lu] greunadenn-vogediñ b., obuz-mogediñ g.
nebelhaft ag. : **1.** nivlennek, koumoulek, brumennek, latarek, lusennek, morennnek, mougennnek, glaourek, duc'huliek, hurennek, touilhennus ; **2.** [dre skeud.] dispis, diredsis, displann, kudennek, amsklaer, lusennek e ster.
Nebelhaftigkeit b. (-) : nivlennegezh b.
Nebelhorn n. (-s,-hörner) : korn-boud g., boudet g., P. buoc'h-vor b. ; *das Nebelhorn tutet*, kornal a ra ar c'horn-boud, klevet e vez klemmadennou ar c'horn-boud er mor, boudal a ra ar c'horn-boud, klevet e vez ar c'horn-boud o klemm (o vlejal), P. blejal a ra ar vuoc'h-vor.
nebelig ag. : nivlennek, koumoulek, brumennek, latarek, lusennek, morennnek, morennnek, mougennnek, duc'huliek, hurennek, touilhennus, glaourek, mouest ; *es ist heute Morgen stark nebelig*, un nivlenn dev a zo er mintin-mañ.
Nebelkammer b. (-,-n) : [fizik] kambr latar b. ; **a)** *nicht-kontinuierliche Nebelkammer*, *Expansionsnebelkammer*, *Wilsonsche Nebelkammer*, kambr Wilson b. ; **b)** *kontinuierliche Nebelkammer*, *Diffusionsnebelkammer*, kambr Langsdorf b.
Nebelkappe b. (-,-n) : [mojenn.] pichourell hud ar gorriganed b., penngab hud ar gorriganed g.
Nebelkrähe b. (-,-n) : [loen.] kavan louet g., bran louet b.
nebeln V.dibers. (hat genebelt) : *es nebelt*, glavenniñ (glizhañ, glizhenniñ, latariñ, brumenniñ, lusenniñ, morenniñ, libistrenniñ, nivlenniñ) a ra, brumenn a zo, brumenn a ra, latar a ra, mougenn a zo war an amzer, mougenn a zo en amzer.
Nebelpflanze b. (-,-n) : [louza.] gleizh-ruz str., louzaouenn-ar-gleizh b.
Nebelregen g. (-s,-) : lugachenn b., libistrenn b., litenn b., ailhenn b., mastarenn b., mouestijenn b., glav tanav (bihan) g., glav plaen g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., amzer lous g., amzer vreñ b., amzer c'hele b.
Nebelscheinwerfer g. (-s,-) : gouloù-latar g., gouloù eneplatar g., gouloù enepmorenn g.
Nebelschirm g. (-s,-e) : mogedenn b.
Nebelschleier g. (-s,-) : **1.** latarenn b., ledennad latar b., ledenn latar b., libistrenn b., nivlennad b. ; **2.** mogedenn b.
Nebelschlussleuchte b. (-,-n) : gouloù latar a-dreñv g., gouloù eneplatar a-dreñv g., gouloù enepmorenn a-dreñv g.
Nebelschwaden g. (-s,-) : latarenn b., ledennad latar b., ledenn latar b., libistrenn b., nivlennad b.

Nebelstern g. (-s,-e) : [stered.] nivlennad b.
Nebelstreif g. (-s,-e) : latarenn b., ledennad latar b., ledenn latar b., libistrenn b., nivlennad b.
Nebeltag g. (-s,-e) : devezhienn latarek b., devezh latar g., devezh brumenn g., devezhiad latar g., devezh mouest g., devezh mouestijenn g.
nebelverhangen ag. : nivlennek, koumoulek, brumennek, latarek, lusennek, morennnek, morennnet, mougennnek, duc'huliek, hurennek, touilhennus ; *die Landschaft am Horizont war nebelverhangen*, ul vorenn a gronne an dremmwel, brumenn a oa er pellder.
Nebelwand b. (-,-wände) : mogedenn b.
Nebelwetter n. (-s,-) : amzer lous b., amzer vrein b., amzer c'hleb b., amzer duc'huliek b., strouilh g., brumenn b., nivlenn b.
neben araog. (t-rt, t-d-b) : **1.** e-kichen, da-gichen, tost da, en amen da, nes da, e-doug, e-harz, e-kefin, e-kerc'henn, e-keñver, e-metoù, e-tal, e-tal kichen, a-gostez da, e-ser, e-skoaz ; *neben (t-rt)*, da-gichen ; *neben (t-d-b)*, e-kichen ; *er saß neben mir*, azezet e oa em c'hichen, azezet e oa em amen ; *neben einem Strauch*, e-ser ur bod ; *er legte sein Messer neben seinen Teller*, lakaat a reas e gontell da-gichen e asied ; *er geht neben ihm her*, mont a ra troad-ouzh-troad gantañ, bale a ra en e geñver ; **2.** [dre skeud.] en tu-hont da, ouzhpenn, estreget, estroc'h eget, en tu all da, e-skeud, da-heul ; *neben der Kirche ist auch das Rathaus sehenswert*, estreget an iliz 'zo da walet : an ti-kêr a dalv ar boan (a dalv ur sell) ivez, e-skeud an iliz e dalvez an ti-kêr ur sell ivez ; **3.** P. *er steht neben sich*, trevariet eo e benn, diank eo e spered, gwalañjeret eo, kollet eo da vat, aet eo dall, skoelfet eo, alvaonet eo, trelatet eo, divarc'het eo, diskiantañ a ra, trevariañ a ra e skiant, aet eo er-maez anezhañ e-unan, n'emañ ket ganti.
Nebenabsicht b. (-,-en) : ratozh a eil renk b., rat a eil renk b., mennad a eil renk g., soñj a eil renk g., devez a eil renk g., amboaz a eil renk g.
Nebenallee b. (-,-n) : kenalez b.
Nebenaltar g. (-s,-altäre) : aoter gostez b.
Nebenamt n. (-s,-ämter) : eil karg b.
nebenamtlich ag. : er-maez eus e garg, en tu all d'e garg, estroc'h eget e garg.
nebenan Adv. : e-kichen, e-kichenig, tost ac'hanen, nepell ac'hanen, en amen, tostik-tost, tre e-kichen, tost-ha-tost ; *er wohnt im Haus direkt nebenan*, emañ o chom en ti touch, emañ o chom kichen-ha-kichen gant hon ti, emañ o chom en ti e-kichen, emaomp o chom harp-ouzh-harp, emaomp o chom harp-en-harp, emaomp o chom ti-ouzh-ti, ti-ha-ti emaomp o chom, en ti nes emañ o chom, hennezh eo va amezeg nesañ, emañ o chom e-harz deomp.
Nebenanlage b. (-,-n) : **1.** staliadur stag g., aveadur stag g. ; **2.** [arc'hant.] postadur a eil renk g.
Nebenanschluss g. (-es,-anschlüsse) : **1.** gougediadur a eil renk g., eilgougediadur g. ; **2.** [tredan] eilkennask g.
Nebenantrag g. (-s,-anträge) : [gwir] mennadenn a eil renk b., mennadenn ouzhpenn g./b., advennadenn b.
Nebendarbeit b. (-,-en) : **1.** labour klokaus g. ; **2.** labour e-kichen g., eil micher b.
Nebenarm g. (-s,-e) : kenvec'h b., kenvec'henn b., eil brec'h b., eil brec'henn b., advrec'h b., advrec'henn b.

Nebenausgaben lies. : frejoù ouzhpenn lies., mizoù ouzhpenn lies., amvizoù lies.
Nebenausgang g. (-s,-ausgänge) : dor-dec'hout b., dor-dec'hel b., isuenn gostez b., hent-tec'hout g.
Nebenbahn b. (-,-en) : [treuzdougen] hent-houarn a eil renk g.
Nebenbedeutung b. (-,-en) : ster all g., eil ster g.
nebenbei Adv. : **1.** ouzhpenn, en tu all d'ar gont, estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, en tu-hont da se, en tu all da se ; **2.** diwar dremen, diwar nij, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, etre div gaoz ; *nebenbei gesagt*, kement-mañ etre div gaoz ; *so ganz nebenbei*, prim-prim, dre laer, dre guzh, ken aes ha tra, propik, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken distrauilh ha tra, digompliment, diwar dremen, diwar nij, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, etre div gaoz, netra dreist.
Nebenberuf g. (-s,-e) : labour e-kichen g., eil micher b.
nebenberuflich ag./Adv. : er-maez eus e labour, en tu all d'e labour, estroc'h eget e labour.
Nebenbeschäftigung b. (-,-en) : labour e-kichen g., eil micher b.
Nebenbeweis g. (-es,-e) : prouenn a eil renk b., prouenn ouzhpenn b.
Nebenblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] brakteenn b., delienn-droadenn b.
Nebenbuhler g. (-s,-) : kevezet g.
Nebenbuhlerin b. (-,-nen) : kevezerezh b.
Nebenbuhlerschaft b. (-) : kevezerezh g., kenoaz b.
Nebeneffekt g. (-s,-e) : eildazgwered g., amwered g., ledwered g., gwered a-gostez g.
nebeneinander Adv. : tost-ha-tost, kichen-ha-kichen, harz-ouzh-harz, harz-e-harz, harz-ha-harz, chouk-ha-chouk, kostez-ha-kostez, pok-ha-pok, stag-ha-stag, stag-ouzh-stag, keñver-ha-keñver, en ur gichen, en ur geñver ; *zwei nebeneinander liegende Zimmer*, div gambr douch lies., div gambr en ur geñver lies. ; *sie gingen nebeneinander*, bale a raent kichen-ha-kichen (chouk-ha-chouk, kostez-ha-kostez), kerzhet a raent harz-ouzh-harz, mont a raent troad-ouzh-troad, bale a raent en ur geñver, kerzhet a raent keñver-ha-keñver ; *man kann nicht zwei Tätigkeiten nebeneinander treiben*, n'eus ket tu da ober daou dra war un dro, n'eus ket tu da seniñ ar c'hleier ha da vont d'ar brosesion war un dro, ne c'heller ket kanañ ha c'hwitellat war un dro, ne c'haller ket bezañ war un dro er foar hag er park, unan a zaou, n'eus ket tu da lazhañ div c'had gant un tenn ; *wir saßen nebeneinander*, azezet e oamp en ur gichen, azezet e oamp en ur geñver.
Nebeneinander n. (-s) : **1.** kenvezañs b. ; **2.** amezegerezh g., amezegañ g. ; **3.** diasered b., diaser g., kenbredelezh b.
Nebeneinanderbestehen n. (-s) : /
Nebeneinanderexistieren n. (-s) : kenvezañs b.
nebeneinanderher Adv. : tost-ha-tost, kichen-ha-kichen, harz-ouzh-harz, harz-e-harz, harz-ha-harz, chouk-ha-chouk, kostez-ha-kostez.
nebeneinanderlegen V.k.e. (hat nebeneinandergelegt) : lakaat tost-ha-tost, lakaat kichen-ha-kichen, lakaat harz-ouzh-harz, lakaat harz-e-harz, lakaat harz-ha-harz, lakaat kostez-ha-kostez, lakaat chouk-ha-chouk, lakaat

sko an eil ouzh egile, lakaat en ur gichen, lakaat en ur geñver.

nebeneinanderliegen V.gw. (lagen nebeneinander / haben nebeneinandergelegen) : bezañ tost-ha-tost, bezañ kichen-ha-kichen, bezañ chouk-ha-chouk, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ skoaz-ouzh-skoaz, bezañ kostez-ha-kostez, bezañ sko an eil ouzh egile, bezañ en ur gichen, bezañ en ur geñver ; *zwei nebeneinanderliegende Felder*, daou bark skoaz-ouzh-skoaz lies., daou bark keñver lies.

Nebeneinanderschaltung b. (-, -en) : [tredan] amred a-stur g.

nebeneinandersetzen V.k.e. (hat nebeneinandergesetzt) : lakaat tost-ha-tost, lakaat kichen-ha-kichen, lakaat chouk-ha-chouk, lakaat harz-ouzh-harz, lakaat harz-e-harz, lakaat harz-ha-harz, lakaat kostez-ha-kostez, lakaat sko an eil ouzh egile, lakaat en ur gichen, lakaat en ur geñver, lakaat keñver-ha-keñver.

nebeneinandersitzen V.gw. (saßen nebeneinander / haben nebeneinandergesessen) : bezañ tost-ha-tost, bezañ azezet tost-ha-tost, bezañ azezet chouk-ha-chouk, bezañ azezet kichen-ha-kichen, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ kostez-ha-kostez, bezañ azezet kostez-ha-kostez, bezañ azezet en ur geñver, bezañ azezet keñver-ha-keñver ; *wir saßen nebeneinander*, azezet e oamp en ur gichen, azezet e oamp en ur geñver.

nebeneinanderstehen V.gw. (standen nebeneinander / haben nebeneinandergestanden) : bezañ tost-ha-tost, bezañ kichen-ha-kichen, bezañ chouk-ha-chouk, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ kostez-ha-kostez, bezañ sko an eil ouzh egile, bezañ en ur gichen, bezañ skoaz-ouzh-skoaz, bezañ en ur geñver, bezañ keñver-ha-keñver ; *zwei nebeneinanderstehende Häuser*, daou di keñver lies., daou di en ur geñver lies., daou di touch lies.

nebeneinanderstellen V.k.e. (hat nebeneinandergestellt) : lakaat tost-ha-tost, lakaat kichen-ha-kichen, lakaat chouk-ha-chouk, lakaat harz-ouzh-harz, lakaat harz-e-harz, lakaat harz-ha-harz, lakaat kostez-ha-kostez, lakaat sko an eil ouzh egile, lakaat en ur gichen, lakaat en ur geñver, lakaat keñver-ha-keñver.

Nebeneingang g. (-s, -eingänge) : enkerzh kostez g., eil enkerzh g., ebarzh kostez g., eil ebarzh g., antre kostez g., eil digor g., eil hent-barzh g., mont tre kostez g.

Nebeneinkommen n. (-s) : korvoder ouzhpenn g., adleveoù lies., gounidegezh ouzhpenn b., gounidoù ouzhpenn lies.

Nebeneinkünfte lies. / **Nebeneinnahmen** lies. : korvoderioù ouzhpenn lies., adleveoù lies., gopr ouzhpenn g., gopr e-kichen g.

Nebenerscheinung b. (-, -en) : eildazgwered g., amwered g., ledwered g., gwered a-gostez g.

Nebenerwerb g. (-s) : labour e-kichen g., eil micher b.

Nebenerzeugnis n. (-ses, -se) : isprodu g., isproduad g., produ a eil renk g., adkenderc'had g.

Nebenfach n. (-s, -fächer) : [skol-veur] eildanvez g.

Nebenfährte b. (-, -n) : eil tres g., eil tresad g., eil roud g.

Nebenfiguren lies. : [c'hoariva] tudennoù a eil renk lies.

Nebenfluss g. (-es, -flüsse) : 1. adstêr b. ; 2. kenstêr b.

Nebenforderung b. (-, -en) : 1. arc'hadur ouzhpenn g., adarc'hadur g. ; 2. kredouriezh a eil renk b.

Nebengang g. (-s, -gänge) : [mengleuz.] gwazhennig b.

Nebengasse b. (-, -n) : straedig e-kichen b., straedig kostez b.

Nebengebäude n. (-s, -) : adti g., pourpez g. ; *die Nebengebäude eines Bauernhofes*, ar pourpez g., ar pourpeziou lies., ar chomajoù lies., an tiez-kostez lies., an adtiez lies.

Nebengebühr b. (-, -en) : eiltaos g., ustaos g., frejoù ouzhpenn lies., mizoù ouzhpenn lies.

Nebengedanke g. (-ns, -n) : mennozh kuzh g., soñj a-dreñv e benn g.

Nebengeräusch n. (-es, -e) : 1. [skingomz] mordrouz g., grizien str., gwrac'hadoù lies., adtrouziou lies., ardrouz g. ; 2. vorm g.

Nebengericht n. (-s, -e) : [kegin.] digor-pred g.

Nebengeschmack g. (-s) : advlaz g., arvlazenn b., distag g.

Nebengewinn g. (-s, -e) : gounidegezh ouzhpenn b., gounidoù ouzhpenn lies.

Nebengleis n. (-es, -e) : hent-houarn a eil renk g., hent-houarn kostez g., hent-houarn porzhiañ g.

Nebenhaus n. (-es, -häuser) : ti touch g., ti e-kichen g.

nebenher Adv. : 1. ouzhpenn, en tu all d'ar gont, estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, en tu-hont da se, en tu all da se ; 2. diwar dremen, diwar nij, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, etre div gaoz.

nebenhin Adv. : diwar dremen, diwar nij, diwar vont, diwar mont ha hanter vont.

Nebenhöhle b. (-, -n) : [korf.] sinus g., kev g.

Nebeninsel b. (-, -n) : ragenez b. [*liester* raginizi].

Nebenjob g. (-s, -s) : labour e-kichen g., eil micher b.

Nebenklage b. (-, -n) : [gwir] mennadenn ouzhpenn g./b., advennadenn b.

Nebenkläger g. (-s, -) : [gwir] kevrenn geodedel b. ; *als Nebenkläger auftreten*, mont da gevrenn geodedel.

Nebenklägerin b. (-, -nen) : [gwir] kevrenn geodedel b.

Nebenkosten lies. : 1. frejoù ouzhpenn lies., mizoù ouzhpenn lies., amvizoù lies. ; 2. [feurmoù] kargoù feurmer lies.

Nebenkriegsschauplatz g. (-es, -schauplätze) : [lu] tachenn-vrezel a eil renk b., takad emgann a eil renk g.

Nebenleine b. (-, -n) : [pesketaerezh] gourlas g.

Nebenleistung b. (-, -en) : pourchas a eil renk g., gougorad a eil renk g.

Nebenlinie b. (-, -n) : 1. [treuzdougen] linenn a eil renk b. ; 2. [kerentiezh] linenn a-gostez b., skourr yaouañ g.

Nebenmann g. (-s, -männer) : 1. amezeg g. ; 2. [lu] *rechter Nebenmann*, den nesañ war an tu dehou g., amezeg dehou g., den tostañ a-zehou g. ; *linker Nebenmann*, den nesañ en dorn kleiz g., den tostañ a-gleiz g., amezeg kleiz g.

Nebemensch g. (-en, -en) : nesañ g., hentez g.

Nebenmond g. (-s, -e) : [stered.] gourloar b., loarenn b., adplanedenn b., eilplanedenn b.

Nebenniere b. (-, -n) : [korf.] uslounezhenn b., gwagrenn us-lounezh b.

nebenordnen V.k.e. (hat nebengeordnet) : kenurzhañ ; *nebengeordneter Satz*, kenlavarenn b.

Nebenperson b. (-, -en) : [c'hoariva] tudenn a eil renk b., komper g.

Nebenpost b. (-) / **Nebenpostamt** n. (-s, -ämter) : eil ti-post g., adti-post g.

Nebenprodukt n. (-s, -e) : isprodu g., isproduad g., produ a eil renk g., adkenderc'had g.

Nebenraum g. (-s, -räume) : **1.** adkambr b. ; **2.** kambr douch b., kambr e-kichen b.

Nebenrolle b. (-, -n) : roll a eil renk g., eilroll g.

Nebensache b. (-, -n) : disterañ g., disterdra g., belbeterezh g., mibiliañ g., belbi g., bihan dra g., munud g., arabenn b. ; *das ist völlig Nebensache*, eilrenk eo kement-se, munudoù ha netra ken, kement-se a zo disterdra, disterañ a netra eo kement-se holl, mibiliañ eo, ne denn ket da vraz, se ne ra mann ebet, heñvel eo, dibouez eo, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, kement-se ne vern ket re, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken, bihan dra eo, ur gudenn eilrenk eo goude-holl.

nebensäglich ag. : dibouez, dister, a eil renk, eilrenk ; *das Nebensäbliche*, an eilrenk g.

Nebensäglichkeit b. (-) : disterañ g., disterdra g., mibiliañ g., belbi g., belbeterezh g., lugudajoù lies., bihan dra g.

Nebensaison b. (-, -s) : izelamzer g.

Nebensatz g. (-es, -sätze) : [yezh.] islavarenn b., lavarenn isurzhiat b.

nebenschalten V.k.e. (hat nebengeschaltet) : [tredan] koulañ a-stur, amdreugañ.

Nebenschaltung b. (-, -en) : [tredan] amred a-stur g., stignad en amdreug g.

Nebenschluss g. (-es, -schlüsse) : [tredan] amdreugad g.

Nebenschlüssel g. (-s, -) : eil alc'hwez g.

Nebenschlussstein g. (-s, -e) : [tisav.] advegell-bolz g.

Nebenschuppen g. (-s, -) : lab g., skiber g./b., apoteiz g.

nebensetzen V.k.e. (hat nebengesetzt) : lakaat kichen-ha-kichen, lakaat chouk-ha-chouk, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat keñver-ouzh-keñver, keñverekaat, lakaat en ur geñver, lakaat sko.

Nebensetzung b. (-, -en) : lakaat kichen-ha-kichen g., lakaat sko g., lakaat chouk-ha-chouk g., keñverekadur g.

Nebensinn g. (-s, -e) : ster all g., eil ster g.

Nebensonne b. (-, -n) : [stered.] gourheol g., kog-heol g.

Nebensprache b. (-, -n) : adyezh b.

Nebenspross g. (-es, -e/-en) : [louza.] garenn nevez taolet diwar traoñ ar c'harenn bennañ b. ; *die kleinen Weizenpflanzen bilden Nebensprossen aus*, brankañ a ra ar gwinizh, ober a ra ar gwinizh bodadoù, kefiañ a ra ar gwinizh, strujañ a ra ar gwinizh, bodenniñ a ra ar gwinizh, drusaat a ra ar gwinizh, krog eo ar gwinizh da c'hlazañ.

nebenstehend ag. : amañ dirak, amañ e-keñver.

Nebenstelle b. (-, -n) : **1.** [pellgomz] pellgomzer embregerezh gougediet ouzh an diavaez g. ; **2.** [kenwerzh] eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b., adti g.

nebenstellen V.k.e. (hat nebengestellt) : lakaat kichen-ha-kichen, lakaat chouk-ha-chouk, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat keñver-ouzh-keñver, keñverekaat, lakaat en ur geñver, lakaat sko.

Nebenstellung b. (-, -en) : lakaat kichen-ha-kichen g., lakaat sko g., lakaat chouk-ha-chouk g., keñverekadur g.

Nebenstraße b. (-, -n) : **1.** strada e-kichen b., strada kostez b. ; **2.** hent dister g. ; *über Haupt- und Nebenstraßen fahren*, mont a-vras hag a-vihan.

Nebenstrecke b. (-, -n) : [treuzdougen] hent-houarn a eil renk g., linenn a eil renk b.

Nebenstrom g. (-s, -ströme) : [tredan] red tredan amdreuet g., red tredan dereet g.

Nebestück n. (-s, -e) : **1.** par g., parez b., patrom buhez g., adskeudenn b. ; *das Nebestück zu etwas sein*, bezañ par egile, bezañ heñvel-mik ouzh udb ; **2.** tra a eil renk g.

Nebental n. (-s, -täler) : kendraoñenn b.

Nebenthema n. (-s, -themen) : eildodenn b.

Nebentisch g. (-es, -e) : taol e-kichen b.

Nebentitel g. (-s, -) : **1.** eilav g. ; **2.** istil g.

Nebenton g. (-s, -töne) : **1.** [yezh.] taol-mouezh a eil renk g., pouez-mouezh a eil renk g. ; **2.** *kritischer Nebenton*, mouezh o sevel a-enep en ur mor a dud a zo a-du b.

Nebentreppe b. (-, -n) : eil diri g., diri kuzh g.

Nebetrieb g. (-s, -e) : [louza.] taolaj str.

Nebenumstand g. (-s, -umstände) : fed a eil renk g., darvoud a eil renk g., degouezh a eil renk g., degouezhad a eil renk g.

Nebenursache b. (-, -n) : abeg a eil renk g., arbenn a eil renk g., kaoz a eil renk b.

Nebenverdienst g. (-es, -e) : korvoderioù ouzhpenn lies., adlevedoù lies., gopr ouzhpenn g., gopr e-kichen g.

Nebenvormund g. (-s, -vormünder) : [gwir] gward-dibabour g.

Nebenweg g. (-s, -e) : **1.** hent e-kichen g., hent kostez g. ; **2.** hent dister g. ; *über Haupt- und Nebenwege fahren*, mont a-vras hag a-vihan ; **3.** [dre skeud.] *auf den Nebenweg geraten*, riklañ (mont) diwar an hent mat, divarchiñ.

Nebenwinkel g. (-s, -) : [mat.] korn skladius g.

Nebenwirkung b. (-, -en) : eildazgwered g., amwered g., ledwered g.

Nebenwohnung b. (-, -en) / **Nebenwohnsitz** g. (-es, -e) : eilti g., eil annez g.

Nebenzimmer **1.** adkambr b. ; **2.** kambr douch b., kambr e-kichen b.

Nebenzweck g. (-s, -e) : pal a eil renk g., amkan a eil renk g., finvez a eil renk b., devez a eil renk g., amboaz a eil renk g., mennad a eil renk g.

Nebenzweig g. (-s, -e) : [kerentiezh] linenn a-gostez b., skourr yaouañ g., skourr kostez g., brankad kostez g., eillignezañ b., eillignezañ b.

Nebenzwiebel b. (-, -n) : [louza.] ivin g., oefs g., bochad g.

neblig ag. : *sellit ouzh neblig*.

nebst araog. (t-d-b) : gant, en tu-hont da, ouzhpenn, estreget, estroc'h eget, en tu all da.

Nebukadnezar g. : [istor] Nabukodonozor g., Naboukadnesar g.

nebulos ag. / **nebulös** ag. : luziet, displann, amsklaer, kudennek, koumoulek ; *das ist eine nebulöse Geschichte*, ur gwall luziadenn an hini eo, gwall iriennet eo ar gwiad, mesket a-walc'h eo neudennou an afer, un afer diaes da zirouestañ an hini eo, gwall luziet eo an afer, gwall gemmesket eo an afer, un afer fuilhet an hini eo, un afer hep penn na revr an hini eo, un afer hep penn ebet an hini eo.

Necessaire n. (-s,-s) : 1. troñsad g., trousenn b., rikoù lies. ; *Reisenecessaire*, rikoù beajiñ lies. ; *Nagelnecessaire*, rikoù da gempenn an ivinoù lies. ; 2. rikoù-gwriat lies., reizhoù-gwriat lies., traouegezh wriat b., traouerezh gwriat g.

necken V.k.e. (hat geneckt) : *jemanden necken*, tatinat u.b., garchennat ouzh u.b., garchennat u.b., hegal ouzh u.b., ober an hegig ouzh u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., heskinañ u.b., isañ u.b., tregasiñ u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., eogiñ u.b., hegal u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., chigardiñ u.b., arvellat u.b., flemmañ u.b., flipata u.b., kilienniñ u.b., pismigañ u.b., regenniñ u.b. ; *sich gegenseitig necken*, en em heskinañ.

neckend ag. : hegazus, goapaus, goapaer, goap, godisus, hegaz, garchenn, kampagnus, tagellus, tatin, tatinus.

Necker g. (-s,-) : garchenn g., chilper g., hegazer g., chigarder g., flemmer g., regenner g., tatiner g., atahiner g.

Neckerei b. (-,-en) : hegasteri b., hegazerezh g., hegaz g., garchennerezh g., heg g., heskinerezh g., heskin g., atahinerezh g., tatin g., tatinerezh g.

neckisch ag. : 1. hegazus, goapaus, goapaer, goap, godisus, hegaz, garchenn, kampagnus, tagellus, tatin, tatinus, atahinus, heskinus ; 2. *in einer neckischen Laune sein*, bezañ friantiz en an-unan, bezañ gwiliouri en an-unan.

Neckname g. (-ns,-n) : lesanv-godis g. lesanv goapaus g. (Gregor), lesanv goapaer g., lesanv goap g., lesanv godisus g., moranv g.

nee Adv. : P. pas, nann, tamm ebet, neudenn ebet ; *haben wir heute schönes Wetter ? - nee !* ha brav eo an amzer hiziv ? - pas ! (n'eo ket !) ; *versteht er gut ? - nee !* ha kompren a ra mat ? - pas ! (ne ra ket !).

Neffe g. (-n,-n) : niz g. [*liester nized/nizien*] ; *eingehrateter Neffe*, niz da-heul g. ; *Tochter eines Neffen*, nizez-vihan b. ; *Sohn eines Neffen*, niz-bihan g.

Negation b. (-,-en) : 1. [yehz.] stumm nac'h g., ger nac'h g., ger nac'hus g. ; 2. nac'h g., nac'hadur g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., nac'hañ g., dinac'h g., dinac'hadur g.

Negationismus g. (-) : nac'helouriezh b.

Negationist g. (-en,-en) : nac'helour g.

negativ ag. : 1. leiel, nac'hus, nac'hel, nac'hek, ... nac'hañ, ... nac'h ; *negative Haltung*, emzalc'h nac'hus g. ; *negativer Bescheid*, nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., refuz g. ; *jemandem einen negativen Bescheid erteilen*, nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ

u.b., diarbenn goulenn u.b. ; 2. leiel ; *negativer Pol*, blein lei g., blein-maez g.

Negativ n. (-s,-e) : koc'henn-orin b., ginenn b., kliced g., luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b., moulldaolenn b. ; *die Negative absolut identisch nachschneiden*, kenfurmiñ ar ginnenou.

Negativfilm g. (-s,-e) : koc'henn-orin b., ginenn b.

Negativismus g. (-) : 1. spered nac'hus g. ; 2. [preder.] nac'hadegezh b.

Negativität b. (-) : 1. nac'hegezh b. ; 2. emzalc'h nac'hus g., nac'husted b.

Negatron n. (-s,-en) : [fizik] negaton str.

Neger g. (-s,-) : morian g., morilhon g.

Negerin b. (-,-nen) : morianez b., morilhonz b.

Negerhandel g. (-s) : morianetaerezh g., morianeta g. ; *Negerhandel treiben*, morianeta.

Negerhändler g. (-s,-) : morianetaer g.

Negerkind n. (-s,-er) : morianig g.

Negerkuss g. (-es,-küsse) : [kegin.] penn-morian g.

Negerlein n. (-s,-) : morianig g.

negermäßig ag. : morianek, morianheñvel.

Negerschiff n. (-s,-e) : lestr morianeta g.

Negersklave g. (-n,-n) : sklav du g., sklavour du g. ; *Negersklaven*, P. [dre zismeg] prenn-ebena g.

Negersklavin b. (-,-nen) : sklavez du b., sklavourez du b.

negieren V.k.e. (hat negiert) : nac'h ; [yehz.] *negierter Satz*, lavarenn nac'h b. ; [yehz.] *negierte Frage*, goulenn nac'h g.

Negierung b. (-,-en) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., nac'hañ g., dinac'h g., dinac'hadur g.

Négligé n. (-s,-s) / **Negligée** n. (-s,-s) : dilhad mintin g., sae-gambr b., brozh kambr tanav b., skañvwisk g. ; *im Négligé*, gwisket gant ur vroz kambr tanav, gwisket skañv.

negrid ag. : morianek, du.

Negrito g. (-/-s,-/-s) : krakvorian g.

negroid ag. : morianek, morianheñvel.

Negus g. (-,-/-se) : neguz g.

nehmen V.k.e. (nimmt / nahm / hat genommen) : 1. kemer, pakañ, tapout, kas gant an-unan ; *von dem, der nicht hat, wird auch das genommen, was er hat*, an hini n'en deus ket, e vo lamet digantañ memes ar pezh en deus ; *nehmen Sie mein Buch !* kemerit va levr ! ; *wer hat mein Buch genommen ?* gant piv emañ va levr ? ; *nehmen Sie Platz !* azezit mar plij ! taolit ho pouez ! it war ho koazez ! mar plij ganeoc'h azezañ ! ; *hier, nimm !* dal ! dal amañ ! kemer 'ta ! ; *jemanden beim Kragen nehmen*, kregiñ e kolier(où) u.b., tapout krog en u.b. dre ar c'holier, kemer u.b. dre ar chouk (ar gouzoug) / teuler an dorn war u.b. / kregiñ en u.b. (Gregor) ; *etwas in Besitz nehmen*, ober e rann (e gerz) eus udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, dont da biaoañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sachañ udb d'e du, lakaat udb war e anv ; *etwas für sich in Anspruch nehmen*, ober e vad eus udb, amc'houlenn udb, en em harpañ war udb, en em skorañ war udb, en em fontañ war udb ; *dieses Recht kann nicht in Anspruch genommen werden*, ar gwir-mañ ne c'haller ket daveiñ dezhañ, ar gwir-mañ ne c'haller ket amc'houlenn anezhañ ; *die Sache in die Hand nehmen*, kemer penn

an afer, kemer ar stur etre e zaouarn ; *die Wirtschaftszügel fest in die Hand nehmen*, tapout krog e rañjennoù an armerzh ; [dre skeud.] *den Schleier nehmen*, gwiskañ ar ouel / mont da leanez (Gregor), gwiskañ ar mouch islakek ; P. *ein Mädchen nehmen*, c'hoari ur plac'h, turlutañ ur plac'h, strizhañ ur plac'h, klaviañ ur plac'h, gennañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, mont d'ur plac'h, distagañ un droiad war ur plac'h, fouzhañ ur plac'h, toullañ revr ur plac'h, toullañ he revr d'ur plac'h, troñsañ ur plac'h, c'hwilañ ur plac'h, tennañ ur plac'h, pikañ an toull, bontañ ur plac'h, bourikañ ur plac'h, bilhiñ ur plac'h, feukañ ur plac'h, brochañ ur plac'h, fumiñ ur plac'h, gromañ ur plac'h, kilhogiñ ur plac'h, kêkiñ ur plac'h, plomañ ur plac'h, sikiñ ur plac'h, feusañ ur plac'h, klakañ ur plac'h.

2. lemel, dilemel, tennañ, lakaat hep, lakaat diwezh da ; *das hat ihm den Mut genommen*, diwar kement-se e kollas kalon, kement-se a lakaas anezhañ da goll kalon, torret e voe e zeltu dezhañ gant an dra-se, kement-se a gasas e zeltu d'an traoñ ; *er hat sich das Leben genommen*, lakaet en doa diwezh d'e vuhez, en em lazhet (en em zistrujet) en doa, en em forset e oa war gein an Aotrou Doue ; *das kann man ihm nicht nehmen*, ne vo ket lamet an dra-se digantañ ; *ein Kind aus seiner Familie nehmen*, forc'hañ ur bugel diouzh e dud, dioueriñ ur bugel eus e dud, disrannañ ur bugel diouzh e dud, dispartiañ ur bugel diouzh e dud, lemel ur bugel digant e dud.

3. debriñ, evañ, lonkañ ; *etwas Nahrung zu sich nehmen*, debriñ un tamm, debriñ un tamm boued bennak, debriñ un elfenn voued, kas udb da Gergof, lakaat un tamm boued war pondalez e ene, kemer un tamm boued da stankañ e greizenn ; *er hatte die strikte Anweisung bekommen, zwei Tage lang absolut keine Nahrung zu sich zu nehmen*, goulennet e oa bet outañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober kof moan e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober bouzellenn voan (bouzelloù moan) e-pad daou zevezh, lavaret e oa bet dezhañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh ; *er nimmt sehr wenig zu sich*, ne zebr ket nemeur, ne zebr nemeur ; *ich würde gern eine Kleinlichkeit zu mir nehmen*, un tamm a yelo ganin ; *er hat noch nichts zu sich genommen*, n'en deus debret tamm evit c'hoazh, n'en deus debret tra evit c'hoazh, n'en deus ket lakaet ur c'hriñsenn etre e zent evit c'hoazh, n'en deus debret griñsenn evit c'hoazh, n'en deus ket debret ur boulifenn evit c'hoazh, n'en deus debret eskenn evit c'hoazh, chomet eo war e galon noazh, n'en deus ket debret un elfenn voued, n'en deus tanvaet begad boued ebet, emañ war yun, o chaokat goullou emañ, moan eo e gof, moan eo e gorf ; P. *wir wollen einen nehmen*, deomp da bakañ ur banne, deomp da gemer ur banne.

4. degemer, kemer, asantiñ, choaz ; *jemanden in seinen Dienst nehmen*, kemer u.b. da vevel, goprañ u.b. ; *zur Frau nehmen*, kemer da wreg, kemer da bried, kemer evel pried, dimeziñ, choaz da wreg, eurediñ ; *mit diesem Ring nehme ich dich als meine Frau*, gant ar walenn-mañ da euredan ; *auf sich (t-rt) nehmen*, en em sammañ, en em gargañ, kemer e karg, ensammañ ; *ich nehme es auf mich, sie zu pflegen, solange sie krank ist*,

me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved ; *ich habe diese Last auf mich genommen*, sammet em eus ar bec'h-se, sammet em eus ar bec'h-se war va chouk, asantet em eus sammañ ar bec'h-se, pleget em eus da sammañ ar bec'h-se, kemeret em eus luz war va c'hein, kemeret em eus an tregas d'ober an dra-se ; *ich nehme es auf mich*, sammañ a ran an atebegezh evit kement a c'hoarvezo, pezh a c'hoarvezo a c'hoarvezo da'm (em) c'hiriegezh, kemer a ran an atebegezh war va c'hont, kemer a ran an atebegezh war va chouk ; *alle Risiken auf sich nehmen*, ensammañ ar riskl ; *er nimmt alle Sorgen auf sich*, kemer a ra an holl drabasoù war e gein ; *sie musste lange Zeit Not und Entbehrungen auf sich nehmen*, he c'horf a zo bet pell forc'het ; *um auf dem Weltmarkt konkurrenzfähig zu bleiben, musste das Land große Opfer auf sich nehmen*, evit chom kevezus en nevid-bed e rankas ar vro asantiñ da aberzhioù pounner.

5. sellet ; *nehmen Sie es nicht so ernst !* arabat kemer merfeti gant ken dister a dra ! arabat kemer standur gant an dra-se ! ; *ist das interessant ? wie man's nimmt !* ha dedennus eo ? se zo hervez ! ; *ein Wildschwein aufs Korn nehmen*, bizañ d'un hoc'h-gouez (d'ur pemoc'h-gouez), kouchañ un hoc'h-gouez ; [dre skeud.] *etwas aufs Korn nehmen*, sellet a-dost (pizh) ouzh udb, skeiñ bazhadoù gant udb, kas a-enep udb, darc'haouiñ taolioù flemmus war udb ; *etwas auf die leichte Schulter nehmen*, ober foutre-kaer eus udb, na ober na forzh na brall eus udb, na ober van eus (ouzh) udb, na ober kaz ag udb, na vezañ e chal gant udb, na vezañ gwall chalet (gwall brederiet) gant udb, na zebriñ e spered gant udb, na zebriñ e spered gant soñjoù a-zivout udb, na ober foeltr-kaer gant udb, na ober tachoù (na ober bil, na ober biloù) abalamour d'udb, na ober forzh gant udb, na ober stad eus udb, na zerc'hel stad eus udb, na zerc'hel stad ag udb, na ober fed d'udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, na gemer merfeti gant udb, na lakaat van ebet gant udb, na reiñ a fed d'udb, na deuler pled gant (war, da, ouzh) udb, chom hep ober biloù en abeg d'udb ; *etwas tragisch nehmen*, kemer merfeti gant udb, kemer standur gant udb, ober tachoù (ober bil, ober biloù) abalamour d'udb, ober gwad fall gant udb, lakaat udb e wad da dreiñ e gwelien ; *etwas nicht tragisch nehmen*, chom hep ober tachoù abalamour d'udb, na ober biloù (na ober bil, na zebriñ soñjoù, na zebriñ e spered) en abeg d'udb, na gemer merfeti gant udb, na ober gwad fall gant udb ; *etwas übel nehmen*, kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb ; *jemandem etwas übel nehmen*, kaout droug (kemer droug, derc'hel droug, magañ droukrañs, goriñ drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b. en abeg d'udb, bezañ droug en an-unan a-enep unan all en abeg d'udb, derc'hel imor ouzh u.b. en abeg d'udb, derc'hel drougiezh diwar u.b. en abeg d'udb, kaout heg (drougiezh) ouzh u.b. abalamour d'udb, bezañ leskidik

war-lerc'h u.b. en abeg d'udb, ober stad fall eus u.b. en abeg d'udb ; *nehmen Sie es mir nicht übel*, n'it ket da gemer kaz ouzhin, salokras, arabat deoc'h bezañ (mont) e droug ouzhin, arabat deoc'h kaout droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel droug ouzhin, arabat deoc'h kemer droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel drougiezh ouzhin, na gemerit ket an dra-se a berzh fall ; *nehmen Sie mir nicht übel, was ich Ihnen sagen werde*, n'it ket da ober van ma lavaran an dra-se deoc'h, arabat deoc'h bezañ feuket gant ar pezh am eus da lavaret deoc'h ; *sie weiß ihn zu nehmen*, hounnezh he deus an tu dioutañ, gouzout a ra dioutañ, gouzout a ra diouzh e ribouloù, gouzout a oar en em dreiñ outañ, gouzout a oar en em ober outañ, gouzout a ra an tu warnañ, gouzout a ra penaos ober outañ ; *diese Dickköpfe muss man zu nehmen wissen*, ijin e ranker da gaout pa vez afer ouzh ar pennoù maout-se ; *man muss wohl die Leute so nehmen, wie sie sind*, ret-mat eo ober gant an dud evel m'emañ, ret-mat eo ober gant an dud evel ma vezont, gouzañv an dud hag an amzer a zo daou dra ret da ober ; *man muss seine Arbeitskollegen so nehmen, wie sie sind*, en em ober a rankomp diouzh an dud a labour ganeomp, tremen a rankomp diouzh an dud a labour ganeomp, ober a rankomp diouzh an dud a labour ganeomp, en em ober a rankomp gant an dud a labour ganeomp ; *man muss ihn so nehmen, wie er ist*, evel m'emañ emañ ; *er nimmt das Leben so, wie es kommt*, bevañ a ra kontant evel m'emañ.

6. [troioù-lavar] *gefangen nehmen*, herzel, harzañ, dastum, prizonañ, tapout da brizoniad, kemer prizoniad ; *von jemandem Abschied nehmen*, kimiadiñ diouzh (digant) u.b., ober e gimidi diouzh u.b., ober e gimiadoù diouzh u.b. ; *er nahm schweren Herzens von ihr Abschied*, hiraezh en doa ouzh he c'huitaat, kargañ a reas e galon ouzh he c'huitaat, keuz bras en doa o vont diganti, start e kavas he lezel ; *ein Ende nehmen*, tennañ d'e fin, erruout d'e dermen, echuiñ ; *das Gespräch nimmt kein Ende*, n'eus fin ebet dezho da gaozeal ; *seine Arbeit nimmt kein Ende*, n'eus dibenn ebet gantañ da echuiñ e labour, n'eus fin ebet gantañ da echuiñ e labour, n'eus echu ebet gantañ en e labour, ne ra memet teukañ, hennezh a vez keit-ha-keit all oc'h ober e labour, hennezh a vez ur viken oc'h ober e labour, hennezh a vez hed ur viken oc'h ober e labour, hennezh a laka c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober ; *jemanden auf den Arm nehmen*, riñsañ e dreid d'u.b., ober ur genaoueg eus u.b., c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., ober fent gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat, chigardiñ) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue

dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., lakaat u.b. da blomañ kelien (kañvaled), reiñ kañvaled (kelien) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'henoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., pakañ u.b., tapout u.b., gwaskañ u.b., ober an ogn gant u.b., pentañ lern d'u.b., nezañ u.b., gennañ u.b., klaviañ u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *etwas mit in Kauf nehmen*, rankout tremen (ober) gant udb, rankout en em ober (tremen) diouzh udb ; *den Mund recht voll nehmen*, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober foug gant e ouiziegezh, fougeal, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, ober teil, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (dichek, otus, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dantal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a foug hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gahal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *jemanden beim Wort nehmen*, kemer u.b. e ger.

V.em. : **sich nehmen** (nimmt sich / nahm sich / hat sich (t-rt/t-d-b) genommen) : 1. (t-rt) : kemer ; *nehmen Sie sich (t-d-b) einen Stuhl !* kemerit ur gador ! ; *ich habe mir die Zeit dazu genommen*, kemeret em boa amzer evit ober an dra-se, dioueret em boa un tamm mat a amzer evit ober an dra-se ; *das dürfen Sie sich (t-d-b) nicht so zu Herzen nehmen*, na rit ket mell forzh ganti, arabat deoc'h ober tachoù (ober bil) abalamour da gement-se, arabat kemer merfeti gant an dra-se, arabat deoc'h kemer standur gant gant an dra-se, arabat deoc'h debriñ ho spered gant ken dister dra, arabat deoc'h ober biloù en abeg d'an dra-se ; *du solltest dir ein Beispiel an ihm nehmen*, mat e vefe dit kemer skouer diwarnañ (kemer skouer dioutañ, ober diouzh e skouer).

2. (t-rt) : en em dalvezout, en em gavout, en em gontañ, en em zougen ; *er nimmt sich (t-rt) sehr ernst*, hennezh en em gav (en em gont, en em zoug) 'vat !

3. (t-rt) : *nehmen Sie sich (t-rt) in acht !* diwallit ! chomit war evezh ! taolit evezh ! chomit war ho tiwall ! lakait evezh !

Anv-gwan-verb : **genommen** ; *alles in allem genommen* (*im ganzen genommen*), pep tra o vezañ sellet mat (Gregor), an eil e-ser egile, well-wazh, an eil dre egile, an eil da gas egile ; *streng genommen*, ent strizh, pa vez sellet strizh ouzh an dra-se.

Nehmen n. (-s) : 1. kemer g., kemeridigezh b. ; 2. *hart im Nehmen sein*, bezañ kalet ouzh ar boan (ouzh an taolioù), bezañ start ouzh ar boan, na vezañ tanav e lèr.

Nehmer g. (-s,-) : kemerer g., prener g.

Nehrung b. (-,-en) : stec'henn douar b., gro [*liester* groioù, greier] b., karrbont g., erv g./b., bilienn b.

Neid g. (-s) : avi b., erez b., gourvenn g., gourventez b., gour g., c'hoantidigezh b., c'hoantegezh b., c'hoantegezhioù fall lies., drouk'hoant g., drouk'hoantegezh b., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., gwarizi b., jalouzi g., binim g., droug-kalon g. ; *aus Neid*, dre warizi, dre avi, dre erez, en abeg (abalamour) d'e warizi ; *er vergeht (platzt) vor Neid*, tagañ a ra gant ar warizi, klañv eo gant an avi (an erez), taget eo gant an droug-kalon, krog eo ar c'hi du ennañ, devet eo e galon gant ar warizi, glaourin a ra gant ar warizi, disec'hiñ a ra gant ar jalouzi, disec'hiñ a ra gant an erez, ar warizi a drenk e galon, duet eo e galon gant ar warizi ; *Neid erwecken (erregen)*, degas c'hoant, plantañ c'hoant e-kichen ezhomm, lakaat an avi da sevel en u.b., lakaat c'hoant da sevel e penn ar re all, lakaat u.b. da gemer gwarizi ; *das muss ihm der Neid lassen*, ne vo ket lamet kement-se digantañ ; *krank vor Neid*, klañv gant an avi (gant ar warizi, gant an erez), o tagañ gant an erez, duet e galon gant ar warizi, o tisec'hiñ gant ar jalouzi, devet e galon gant ar warizi ; *voller Neid*, leun a avi, leun a erez, leun a c'hourvenn, leun a c'hourventez, leun a c'hoantidigezh, leun a zrouk'hoant, leun a zrouk'hoantegezh, leun a wallc'hoant, leun a wallc'hoantegezh, leun a warizi, o tagañ gant ar warizi, klañv gant an avi (an erez), taget gant an droug-kalon, krog ar c'hi du ennañ.

neiden V.k.e. (hat geneidet) : *jemandem etwas neiden*, magañ (gorin) avi ouzh u.b. en abeg d'udb, kemer jalouzi ouzh u.b. abalamour d'udb, hirvoudin d'u.b. en abeg d'udb, c'hoantaat (bezañ c'hoantek ag) udb a zo d'unan all, c'hoantaat u.b. en abeg d'udb, bezañ c'hoantus ouzh madoù u.b., gourvennañ ouzh u.b. en abeg d'udb, erezin u.b. en abeg d'udb, bezañ gourvennek ouzh u.b., aviañ madoù u.b., dougen avi d'u.b. en abeg d'udb a zo en e gerz, sellet gant avi ouzh u.b., kaout erez ouzh u.b. abalamour d'udb, kaout avi ouzh u.b. abalamour d'udb, kaout gwarizi ouzh u.b. abalamour d'udb, bezañ gwarizius eus u.b. abalamour d'udb, bezañ gwarizius ouzh u.b. abalamour d'udb, karet mad u.b., gwallc'hoantaat udb, drouk'hoantaat udb.

Neider g. (-s,-) : c'hoantuzenn b., paotr avius g., paotr gwarizius g., paotr gourvennek g., paotr erezus g., paotr bidedus g., paotr oazus g.

Neiderin b. (-,-nen) : c'hoantuzenn b., plac'h avius b., plac'h gwarizius b., plac'h gourvennek b., plac'h erezus b., plac'h bidedus b., plac'h oazus b.

neiderfüllt ag. : leun a avi, leun a erez, leun a c'hourvenn, leun a c'hourventez, leun a c'hoantidigezh, leun a zrouk'hoant, leun a zrouk'hoantegezh, leun a wallc'hoant, leun a wallc'hoantegezh, leun a warizi, o tagañ gant ar warizi, klañv gant an avi (an erez), taget gant an droug-kalon, krog ar c'hi du ennañ, o tisec'hiñ gant an erez, erezus.

Neidhammel g. (-s,-hämmel) : P. c'hoantuzenn b., paotr avius g., paotr gwarizius g., paotr gourvennek g., paotr erezus g., paotr bidedus g., paotr oazus g.

neidisch ag. : jalous, c'hoantek, c'hoantus, gwallc'hoantek, avius, gwarizius, gourvennek, gourvennus, erezus, bidedus, oazus, buanek ; *auf jemanden neidisch sein*, kaout (magañ, gorin) avi ouzh u.b., aviañ u.b. / dougen avi d'u.b. (Gregor), erezin u.b., kemer (magañ, gorin, kaout) gwarizi ouzh u.b., bezañ gwarizius eus u.b., bezañ gwarizius ouzh u.b., bezañ jalous ouzh u.b., bezañ gourvennek ouzh u.b., gourvennañ ouzh u.b., hirvoudin d'u.b., bezañ buanek eus u.b., mont gant ar paged ; *jemanden neidisch machen*, degas c'hoant d'u.b., lakaat an avi da sevel en u.b., lakaat c'hoant da sevel e penn u.b., lakaat u.b. da gemer gwarizi ; *man wurde auf ihn neidisch*, gwarizi a savas a-enep dezhañ.

Adv. : c'hoantek, gant avi.

neidlos ag. : kuit a avi, kuit a erez, kuit a c'hourvenn, kuit a c'hourventez, kuit a c'hoantidigezh, kuit a zrouk'hoant, kuit a zrouk'hoantegezh, kuit a wallc'hoant, kuit a wallc'hoantegezh, kuit a warizi, diwarizi.

Neidnagel g. (-s,-nägel) : [korf.] kreskerezh b.

neidvoll ag. : leun a avi, leun a erez, leun a c'hourvenn, leun a c'hourventez, leun a c'hoantidigezh, leun a zrouk'hoant, leun a zrouk'hoantegezh, leun a wallc'hoant, leun a wallc'hoantegezh, leun a warizi, o tagañ gant ar warizi, klañv gant an avi (an erez), taget gant an droug-kalon, krog ar c'hi du ennañ, jalous, c'hoantek, gwallc'hoantek, avius, gwarizius, gourvennek, gourvennus, erezus, bidedus, oazus, buanek.

Adv. : c'hoantek, gant avi.

neigbar ag. : [tekn.] hag a c'haller kostezin, hag a c'haller stouin, stouadus.

Neige b. (-,-n) : 1. diskar g., distroenn b. ; *der Tag geht zur Neige* (*auf die Neige*), emañ kozh an deiz, kozh eo an deiz, war e bare emañ an deiz, izelaat (mont) a ra an deiz, an deiz a denn d'e fin, sernnozin (abardaezin, rouznozin) a ra, emañ o sernnozin, emañ ar serr-noz o tont, nosaat a ra, emañ an noz o serriñ, an deiz a ya a-raok, war an echu emañ an deiz, erru eo pell an deiz ; *das Jahr geht zur Neige*, ar bloaziad a vranskell hag a gouezho a-benn nebeut, o tilostañ ar bloaz emamp, tostaat a ra ar bloaz nevez, war e bare emañ ar bloaz, ar bloaz kozh a zo oc'h ober e dalarou ; 2. [dre astenn.] *zur Neige gehen*, disteraat, digreskin, difonnaat, diminuin, mont war ziminu, mont en diminu, munutaat, tanavaat, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da get, mont da neuz, nebeutaat, bihanaat ar-dreñv ; *die*

Wochenvorräte gehen langsam zur Neige, sadorniñ a ra ar pourveziou, prim eo ar pourveziou, ne bado ket pell ar pourveziou ouzhomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, emaeomp o vont da zivouedañ, erru eo tanav ar pourveziou, bihanaat a ra ar pourveziou àr-dreñv, emañ ar bevañs o vont bihan, berr a bourveziou omp, berr e pourveziou omp, berr war ar pourveziou omp, en em gavet omp berr gant ar pourveziou, izel-izel eo erru ar pourveziou ganeomp ; *das Fass Wein geht zur Neige*, aet eo bas ar gwin er varrikenn ; **3.** berad diwezhañ g. ; *eine Flasche bis zur Neige austrinken*, rinsañ ur voutailh, kas ur voutailhad da Gergof (d'an traoñ), evañ ur voutailhad betek ar berad diwezhañ, disec'hañ ur voutailh ; *eine Neige im Glas stehen lassen*, leuskel ul lomm (al lomm diwezhañ) e foñs e werenn ; **4.** [dre skeud.] *den Kelch bis zur Neige trinken*, evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ, evañ ar c'halirad c'hwerv betek al lec'hid, evañ ar c'halirad c'hwerv foer ha razh, evañ ar c'halirad c'hwerv betek an drenkenn ziwezhañ, evañ ar vestl betek ar berad diwezhañ.

neigen V.k.e. (hat geneigt) : stouiñ, kosteziañ, kostezañ, disonniñ, plegañ, soublañ ; *das Haupt zum Gruß neigen*, reiñ ar salud (saludiñ) gant e benn, stouiñ evit saludiñ, stouiñ e benn evit saludiñ, soublañ e benn evit saludiñ ; *den Kopf zur Seite neigen*, kostezañ e benn.

V.gw. : bezañ douget da, bezañ douget evit, bezañ techet da, bezañ tuet da, luskad da, bezañ treset da, bezañ tuet war, brallañ war-du, kaout ar si da, bezañ kreñv war, bezañ taer da, luskad ober udb ; *er neigt zum Trinken*, douget eo d'ar vezventi, douget eo d'ar boeson, douget eo da evañ, techet eo da evañ, tuet eo da evañ, ur pleg bras en deus evit ar boeson, ur pleg en deus etrezek ar gwin, mignon eo d'ar gwin, hennezh a zo un den reizh da evañ, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kreñv eo war ar boeson, gwalldroet eo war ar boeson ; *ich neige zu dieser Meinung*, a-du (ali) a-walc'h e vefen gant ar mennozh-se, brallañ a ran war-du ar mennozh-se ; *zu Regen neigen*, bezañ techet da c'hlav, luskad ober glav, nodiñ reiñ glav.

V.em. : **sich neigen** (hat sich (t-rt) geneigt) : **1.** kosteziañ, plavañ, plegañ war e gostez, disonniñ, eilkosteziañ, krosal, soublañ, brallañ war un tu, brañskellat, kinnig kouezhañ, kinnig koll e gempouez ; *das Haus neigt sich*, war e gostez emañ an ti, kostezet eo an ti, brallañ a ra an ti ; *das Schiff neigt sich zur Seite*, plegañ a ra ar vag war ar c'hostez, kostezañ (plavañ, soublañ) a ra ar vag ; **2.** diskenn ; *die Sonne neigt sich*, diskenn a ra an heol, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, serrnoziñ (abardaeziñ, rouznoziñ) a ra, emañ o sermoziñ, emañ ar serr-noz o tont ; **3.** stouiñ, ober ur stouadenn, plegañ e gorf, ober ur blegadenn ; *sich vor jemandem neigen*, stouiñ dirak u.b.

A.g.v. **geneigt** **1.** a-stou, war-naou, diribin, war-bouez-traoñ, war-bouez-krec'h ; *geneigte Ebene*, plaenenn a-stou b., plaenenn war-naou b. ; *mit zur Seite geneigtem Oberkörper gehen*, kerzhed war e gostez, penngammiñ ;

2. douget da, douget evit, techet da, tuet da, luskad da, tuet gant, tuet war ; *jemandem geneigt sein*, kaout istim evit u.b., dougen bri d'u.b., bezañ u.b. deuet-mat d'an-unan, bezañ u.b. deuet-mat gant an-unan, bezañ u.b. erru-mat gant an-unan, brallañ war-zu u.b., bezañ douget d'u.b. (davet u.b.), bezañ troet gant u.b. ; *er ist mir geneigt*, war e lizheroù emaeon, en e c'hras emaeon, en e vañch emaeon, deuet-mat on dezhañ, deuet-mat on gantañ, erru-mat on gantañ, ober a ra diouzhin ; *jemandem ein geneigtes Ohr schenken*, bezañ digor e skouarn evit goulenn u.b. ; *der geneigte Leser*, al lenner komprenus (pardonus) g. ; *er ist geneigt, diese Arbeit zu nehmen*, e tres (e-tailh, e-doare, e-tal, a-dro-vat, en e du vat, a-du-vat, e-doare-vat, e tro) d'ober al labour-se emañ, prest (darev) eo da gemer al labour-se, a-du emañ (laouen eo) d'ober al labour-se, asantiñ a ra ober al labour-se, grataat a ra ober al labour-se, mat eo dezhañ kemer al labour-se ; *zur Kritik geneigt sein*, bezañ techet da bismigañ (da gavout abeg e kement tra 'zo), bezañ ur pismiger, bezañ ur chaoker-laou, bezañ ur flemmer ; [skingomz] *geneigte Zuhörer*, selaouerien ger !

Neigung b. (-, -en) : **1.** dinaou g., naou g., diribin g., rabañs b., dirabañs b., pantenn b. [*liester* pantennoù, pantoù], ildraoñ g., dichal g., gwantenn b., diskenn g., ardraoñ g., pouez-traoñ g., diarroz g. ; *die Neigung eines Hüfels*, dinaou un dorgenn g., diribin un dosenn g. ; *das Schiff hat Neigung*, plegañ a ra ar vag war he c'hostez, kosteziañ (plavañ, soublañ) a ra ar vag ; **2.** [dre skeud.] doug g., dougidigezh b., karantez b., istim b., luskad g., tuadur g., lañs e galon g., pleg g. ; *Neigung zu jemandem haben*, kaout istim evit u.b., dougen bri d'u.b., bezañ u.b. deuet-mat d'an-unan, bezañ u.b. deuet-mat gant an-unan, bezañ u.b. erru-mat gant an-unan, brallañ war-zu u.b., bezañ douget d'u.b. (evit u.b., davet u.b.), bezañ troet gant u.b. ; *Neigung zu jemandem fassen*, dont da vagañ (diwanañ en e galon) mignoniezh ouzh u.b., bezañ douget mui-ouzh-mui d'u.b., bezañ douget mui-ouzh-mui evit u.b., en em dommañ ouzh u.b. ; *aus Neigung zu ihm*, en abeg d'an istim am eus evitañ ; *Neigung zu etwas haben*, bezañ douget d'udb, bezañ techet d'ober udb, kaout ur pleg etrezek udb (Gregor), bezañ troet gant udb, bezañ tuet war udb ; **3.** doug g., dougidigezh b., dougerezh g., pleg g., pleg-natur g., tro-natur b., tuadur spered g., tued bred g., tech g., gouenn b., gwalloul b., droukyoul b., gwallddech g., falldech g., luskad g., tuadur g. ; *starke Neigung*, arzoug g., pleg bras g. ; *er hat eine starke Neigung zum Spiel*, arzouget eo d'ar c'hoarioù arc'hant (da lakaat arc'hant e klaouestre), tuet-kaer eo gant ar c'hoarioù arc'hant, ur pleg bras en deus evit ar c'hoarioù arc'hant, gwalldroet eo war ar c'hoarioù arc'hant.

Neigungswinkel g. (-s, -) : **1.** [fizik, mat, optik] korn dehaez g. ; **2.** [loc'honiezh an heverennoù] korn darrur g. ; **3.** naouadur g., dirabañs b., diribañs b., diriblañs b.

nein Adv. : nann, ket, naren, tra ; *ja oder nein*, ya pe get ; *Hans ist es wohl nicht ? - nein !* n'eo ket Yann ? - nann ! ; *war es Hans ? - nein !* Yann e oa ? - ne oa ket ! ; *sind Sie nicht müde ? - nein !* n'oc'h ket skuizh ? - nann ! ; *sind Sie müde ? - nein !* ha skuizh oc'h ? - n'oc'h ket ! ; *arbeitet er gut ? - nein !* ha labourat a ra mat ? - ne ra

ket ! ; *hat er schon gegessen?* - *nein* ! ha debret en deus c'hoazh ? - n'en deus ket ! ; *hast du verstanden ?* - *nein* ! komprenet ac'h eus ? - ket ! ; *müssen Sie noch weit laufen ?* - *nein, nicht sehr weit* ! hag hoc'h eus pell da vont e-giz-se ? - o n'em eus ket gwall bell ! ; *ohne Computer könnt ihr nicht mehr auskommen* - *nein* ! n'oc'h ket evit diouerñ an urzhiataerioù ken - naren ! ; *ihr geht also nicht zum Gottesdienst ?* - *nein* ! ned it ket enta d'an oferenn ? - naren ! ; „*Sie haben bloß drei Kinder, nicht wahr ?*“ - „*nein, ein paar mehr sind es*“, c'hwï n'hoc'h eus nemet tri bugel, neketa ? - eo, re all a zo c'hoazh ; *nein und abermals nein* ! nann ha pa lavaran nann ne lavaran ket ya ! nann ha ne rin ket daou c'her eus unan ! nann a lavaran ha n'eus ket a zislavar ganin ! naren, naren ! ; *ach nein* ! nann da ! nann avat ! nann 'vat ! tamm ebet ! naren ! grñsenn ! neudenn ebet ! e nep tro / war nep tro / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / nebaon / e nep feson / e nep hent / brienenn ! (Gregor) ; *er sagt nein*, lavaret a ra n'emañ ket a-du ; *Sie wollen also nicht kommen ?* - *ach nein* ! ne fell ket deoc'h dont neuze ? - nann da ! feiz nann ! ; *nein, ich weiß es nicht*, n'ouzon ket, nann - naren, n'ouzon ket ; *er sagt nicht nein dazu*, n'eo ket dizali d'en ober ; *er ist so gutherzig, dass er dem kleinen Jungen nicht nein sagen kann*, gant a vat eo e galon ne c'hall ket nac'h e c'houlenn d'ar paotrig, gant a vat eo e galon ne c'hall ket refuziñ ar paotrig.

Nein n. (-s) : nann g., nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., refuz ; *ein kategorisches Nein*, un nann kras, naet ha distag g. - un nann krak-ha-berr (krenn-ha-krak, berr-ha-groñs, berr-ha-krenn) g. ; *er sagt Nein*, lavaret a ra n'emañ ket a-du, lavaret a ra nann ; *er sagt nicht Nein dazu*, n'eo ket dizali d'en ober ; *etwas mit Nein beantworten*, respont gant un nac'hadenn d'udb, nac'h udb, nac'hañ udb, respont nann d'udb, respont naren d'udb, respont dre nann d'udb.

Nein-Phase b. b. (-, -n) : [bred.] oad an nac'h g.

Neinsagen n. (-s) : nann g., nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b.

Neinsager g. (-s, -) : spered nac'h a baotr g., spered nac'hus a baotr g., nac'her g.

Neinsagerin b. (-, -nen) : spered nac'h a blac'h g., spered nac'hus a blac'h g., nac'herez b.

Neinstimme b. (-, -n) : [polit.] mouezh a-enep b. ; *die Neinstimmen*, an nann g., ar mouezhioù enep lies.

Nekrophile g. (-n, -n) : marvgarour g., kelanoriad g.

Nekrophilie b. (-) : marvgarouriezh b., kelanoriadezh b.

Nekrolog g. (-s, -e) : kaier ar marv g.

Nekrologie b. (-, -n) : roll ar re varv g., roll-marvoù g., mortuaj g.

Nekropole b. (-, -n) / **Nekropolis** b. (-, Nekropolen) : bered-veur b., beredeg b., beredva g., nekropol g.

Nekrose b. (-, -n) : marvenn b., nekroz g.

Nektar g. (-s, -e) : 1. [mojenn.] died an doueed b., nektar g. ; 2. [louza., kegin.] nektar g., sun-bleuñv g. ; 3. [dre skeud.] died saourus b., nektar g.

Nektarine b. (-, -n) : [louza.] nektarin str., nektarinenn b., pruchez str., pruchezenn b.

Nektarium n. (-s, Nektarien) : [louza.] melgel b., nekter g.

Nektarpflanze b. (-, -n) : [louza.] plant nektarus str.

Nelke b. (-, -n) : [louza.] 1. jenofil str. ; *französische Nelke*, jenofil an tevinier str. [*Dianthus gallicus*] ; 2. tach-jenofil g., kroazigoù lies. ; *Gewürznelken*, jenofil g., kroazigoù lies., tachoù-jenofil lies.

Nelkenpfeffer g. (-s) : [louza.] pebr-jenofil str./g., pimant jenofil str./g.

Nelkenrevolution b. (-) : [istor] dispac'h ar jenofil g.

'nem [berradur evit **einem**] : d'ur, d'un, d'ul.

Nematode g. (-n, -n) : [loen.] nematod str., nematodenn b.

'nen [berradur evit **einen**] : ur, un, ul.

nennbar ag. : eztaoladus, lavarar, anvus.

Nennbelastung b. (-, -en) : [fizik] bec'hiad bloc'hel g., bec'hiad deverket g.

Nennbetrag g. (-s, -beträge) : sammad merkel g.

Neindurchfluss g. (-es, -flüsse) : kas bloc'hel g., kas deverket g.

nennen V.k.e. (nannte / hat genannt) : 1. envel, reiñ un anv da, reiñ da anv, gelver, lakaat, ober un anv a (un anv eus, un anv ouzh, un anv diouzh) ; *wie werden wir dieses Kind nennen ?* peseurt anv a vo roet d'ar bugel-se ? penaos e vo anvet ar bugel-se ? ; *das Kind wurde Willi genannt*, ar bugel a voe lakaet Willi, ar bugel a voe anvet Willi ; *er wurde nach seinem Paten genannt*, en anv e baeron emañ ; *ich werde Peter genannt*, Pêr am galver, Pêr a vez graet ac'hanon, Pêr a vez graet diouzhin, Pêr a vez graet ouzhin, Pêr a lavarer ac'hanon, Pêr on lakaet, va anv eo Pêr, Pêr eo va anv / Pêr a reer ac'hanon / Pêr am anver / Pêr on / Pêr on anvet (Gregor) ; *sie nannte ihn Vater*, hi a rae he zad anezhañ ; *das nenne ich großartig*, biskoazh oueskoc'h ! biskoazh bravoc'h tra ! me a gav kement-se dispar ! ; *jemanden beim Namen nennen*, envel u.b. war-bouez (dre) e anv, ober e anv ouzh u.b. ; *er wird „der Fuchs“ genannt*, lesanvet e vez al Louarn, al Louarn a vez graet gantañ gant an dud ; *dieser Ort wird Altdorf genannt*, graet e vez an Hengêr eus al lec'h-se, an Hengêr a reer eus al lec'h-se ; 2. [dre skeud.] *das Kind beim rechten Namen nennen*, komz kras, naet ha distag - na chaokat e c'henoù - na vezañ sac'h an diaoul - mont didro-kaer ganti - lavaret e soñj en ur ger krenn - dont krak-ha-berr (dont didroidell, dont displeg, dont berr-ha-krenn, mont didro-kaer) gant an-unan - komz distag - na ober a c'henoù bihan - komz hep tamm kildroenn ebet - komz didro - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret eeun ar wirionez ; *jemanden einen Schafskopf nennen*, ober an azen gant u.b., ober un azen gant u.b., ober un azen eus u.b., lakaat u.b. da azen.

V.em. : **sich nennen** (nannte sich / hat sich (t-rt) genannt) : 1. bezañ anvet ; *er nennt sich Heinrich*, Herri a vez graet dioutañ (anezhañ, outañ), Herri e c'halver, Herri eo e anv (a reer anezhañ, eo anvet, e anver, a lavarer anezhañ) (Gregor) ; 2. *das will sich einen Freund nennen*, hennezh va mignon, me ra goap - ne gredan ket e envel va mignon - hag hennezh en dije c'hoant e vefe graet ur mignon anezhañ - penaos e c'haller reiñ an anv a vignon d'unan a ra seurt traoù ? - ha krediñ a ra dezhañ e verit bezañ anvet va mignon.

Anv-gwan verb **genannt** : *ein genannter Peter*, unan bennak anvet Pêr g. - ur re bennak anvet Pêr g. - unan bennak, Pêr diouzh e anv.

nennenswert ag. : heverk, pouezus, a-bouez ; *das ist nichts Nennenswertes*, n'eo ket kalz a dra, ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, avel traken.

Nenner g. (-s,-) : [mat.] anver g., kenanver g., ranner g., kenranner g., anver boutin g. ; *alles auf einen Nenner bringen*, **a**) [mat.] diren d'an hevelep anver, diren d'un anver boutin, degas d'o c'henanver ; **b**) [dre skeud.] klask ar pezh a zo boutin, klask pezh a genglot, klask pezh a unvan traoù 'zo, kavout un emglev, heñvelaat ar mennozhioù, kompezañ (plaenaat) ar c'hemmoù, reizhañ an dizunvaniezhoù, lakaat traoù 'zo a-unan, klask pezh a un(v)an an dud.

Nennfall g. (-s,-fälle) : [yech.] nominativ g., tro-rener b., tro-envel b.

Nennform b. (-,-en) : [yech.] anv-verb g., pennanor g.

Nennfrequenz b. (-,-en) : [tredan] talm deverket g., talm bloc'hel g.

Nennkapital n. (-s,-ien) : kevala merkel g.

Nennleistung b. (-,-en) : galloudezh bloc'hel b., galloudezh deverket b.

Nennung b. (-,-en) : **1.** menegadur g. ; *Nennung im Tagesbefehl*, menegadur war roll an devezh g. ; **2.** [sport] enskrivadur war roll ar berzhidi g.

Nennwert g. (-s,-e) : [kenw.] gwerzh merkel g., par g. ; *zum Nennwert ausgeben*, embann a-bar ; *Umtausch zum Nennwert*, eskemm a-bar g. ; *über dem Nennwert stehen*, bezañ dreist ar par ; *zum Nennwert kaufen*, prenañ a-bar, prenañ er par.

Nennwort n. (-s,-wörter) : [yech.] anv-kadarn g.

Neobretonischsprecher g. (-s,-) : nevezvrezhoneger b.

Neodym g. (-s) : [kimiezh] neodim g.

Neofaschismus g. (-) : [polit.] nevezfaskouriezh b.

Neoklassizismus g. (-) : nevezklaselezh b., nevezklaselouriezh b.

néoklassizistisch ag. : nevezklasel, nevezklaselour, giz an nevezklaselouriezh, a c'hiz nevezklasel.

Neokolonialismus g. (-) : neveztrevadennnelezh b., neveztrevadennerezh g., neveztrevadennouriezh g.

neokolonialistisch ag. : neveztrevadennel, neveztrevadennour.

Neolamarckismus g. (-) : nevezlamarkouriezh b.

Neoliberalismus g. (-) : nevezfrankizouriezh b.

Neolithikum n. (-s) : neolitik g., nevezoadvezh ar maen g., aodvezh neolitek g.

neolithisch ag. : neolitek, eus an neolitik, eus nevezoadvezh ar maen, nevezvaenek.

Neologismus g. (-s, Neologismen) : [yech.] ger nevez g., nevezc'her g., nevezster g. ; *das Wort „Digital-Analog-Umsetzer“ ist ein Neologismus*, ar ger “niverelaer” a zo un nevezc'her anezhañ.

Neon n. (-s) : neon g.

Neonazi g. (-s,-s) : [polit.] neveznazi g., neveznaziour g.

Neonleuchtschild n. (-s,-er) : panell c'houlaoek b., asagn goulaoek g.

Neonröhre b. (-,-n) : korzenn neon b.

Neophyt g. (-en,-en) : **1.** [relij.] diskibl nevez g., nevezkristened g. ; **2.** neveziant g. ; **3.** [louza.] plant nevezviotek str.

Neopositivismus g. (-) : nevezsoliadelouriezh b., soliadelouriezh logik b.

Neopren[®] n. (-s) : [kimiezh] neopren[®] g.

Neoprenanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant neopren[®] g.

Neopterin n. (-s,-e) : [kimiezh] neopterin g.

Neorealismus g. (-) : nevezveziadelouriezh b., nevezrealouriezh b.

Neozoikum n. (-s) : neozoeg g., oadvezh nevezloenek g.

neozoisich ag. : neozoek, nevezloenek.

NEP b. (-) : [istor] [*berradur evit Новая экономическая политика / Nowaya ekonomitcheskaya politika*] NEP g., politikerezh ekonomikel nevez g.

Nephritis b. (-) : [mezeg.] nefrit g.

Nepmen lies. / **NEPmen** lies. : [istor] nepmen lies.

Nepotismus g. (-) : nepotegezh b., nizelouriezh b., nizegelezh b., nizaj g.

Nepp g. (-s) : P. tro-gamm b., tap g., tapadenn b., tro-dall b.

neppen V.k.e. (hat geneppt) : goulenn ur priz re uhel evit udb, re werzhañ, bezañ re griz en e c'hopr, kregiñ dreist e c'hopr, kregiñ re, bezañ gwall uhel ar priz gant an-unan, bezañ re frank e c'henoù, touzañ [ar pratikoù], houperigañ [ar pratikoù], bratellat [ar pratikoù], bouc'hañ [ar pratikoù], devañ [ar pratikoù], flemmañ [ar pratikoù], gennañ [ar pratikoù], gludañ [ar pratikoù], louzañ [ar pratikoù], puniñ [ar pratikoù], riñsañ [ar pratikoù], tizhout [ar pratikoù], toazañ [ar pratikoù].

Nepperei b. (-,-en) : touellerezh g., bratellerezh g., lorberezh g.

Nepplokal n. (-s,-e) : P. *dieses Restaurant ist ein Nepplokal*, ur gwall vazhad a vez bewech pa zebrer en ostaleri-se, ar predoù a goust pikez en ostaleri-se, ker-ruz (ker-du) eo debriñ en ostaleri-se, ker evel re ar pebr da veurlarjez eo ar prizioù en ostaleri-se, an hanter re ger eo ar predoù en ostaleri-se, ar predoù a zo er-maez a briz en ostaleri-se, dibriz eo ar predoù en ostaleri-se.

Neptun g. : **1.** [stered.] g. (-s) : Neizhan b. ; **2.** [mojenn.] Neptunus g. ; **3.** [dre skeud.] P. *Neptun opfern*, dislonkañ er mor, strinkañ diwar e galon er mor, bouetañ ar pesked.

neptunisch ag. : neptunian.

Neptunium n. (-s) : [kimiezh] neptunium g.

'ner [*berradur evit einer*] : d'ur, d'un, d'ul.

Nereide b. (-,-n) : [mojenn.] Nereidenn b. [*liester Nereidenned, Nereided, Nereidezed*].

Nero g. : [istor] Nero g. ; *Nero war grausam*, un den dinatur e oa Nero, ur vosenn a zen fall e oa Nero.

Nerv g. (-s,-en) : **1.** [korf.] nervenn b. [*liester nervoù, nervennoù*] ; *Knorpelgewebe ist beim Erwachsenen frei von Gefäßen und Nerven*, migorn an dud deuet n'eus ennañ na gwazied na nervennoù ; *von Nerven durchzogen*, nervennet ; *gepaarte Nerven*, nervennoù keveilet lies. ; **2.** [dre skeud.] *starke Nerven haben, gute Nerven haben*, bezañ habask e nervennoù, bezañ kempouez e nervennoù, bezañ mestr war e imor,

gouzout kabestrañ e imor, gouzout plegañ e imor, gouzout herzel e wad, gouzout chom difrom, gouzout delc'her (moustrañ, pouezañ) war e imor, kaout penn, bezañ un den a benn, bezañ dalc'h en an-unan, gouzout derc'hel e greñv warnañ e-unan, gouzout en em vestroniañ, gouzout derc'hel plaen e spered, gouzout gwaskañ warnañ e-unan, gouzout reizhañ barradoù e galon ; *schwache Nerven haben, schlechte Nerven haben*, bezañ klañv e elvaj ; *keine Nerven haben*, bezañ yost, bezañ dinerzh, na vezañ dalc'h ebet en an-unan ; *jemandem auf die Nerven gehen (fallen), jemandem den letzten Nerv töten, jemandem den letzten Nerv rauben*, distrellañ u.b., terriñ e benn d'u.b., skeiñ war elvaj u.b., borodiñ u.b., dismantrañ spered u.b., hegaziñ u.b., hegal u.b., añjinañ u.b., bezañ ur chilper eus an-unan, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistr, bezañ ur poezon, bezañ un dismantr spered, bezañ hegaz, heskinañ u.b., arabadiñ u.b., kontroliañ u.b., regennañ u.b. ; *die gehen mir auf die Nerven*, dismantrañ va spered din a reont, ar re-mañ a zo un torr-penn, ar re-mañ a zo torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, ar re-mañ a zo amerdourien, me a zo erru droug em c'horf gant ar re-mañ, heg am eus ouzh ar re-mañ, me 'zo erru dotu gant ar re-mañ, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant ar re-mañ, leun va c'hased am eus gant ar re-mañ, leun va rastell am eus gant ar re-mañ, aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, kas a reont ac'hanon da sot, divontañ a reont va spered din, terriñ a reont va fenn din, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar re-mañ, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), ar re-mañ 'zo traoù, ar re-mañ 'zo traoù heskinus ; *der geht mir langsam auf die Nerven*, hennezh a gresk em daoulagad ; *diese Leute, die sich dauernd beklagen, können einem auf die Nerven gehen*, kazus e vez klevet an dud o klemm war gement tra 'zo tout ; *auf die Nerven fallend*, hegazus, hegaz, hegas, atahinus, atizus, heskinus, ifamus, kampagnus, arabadus, kazus, borodus ; *die Nerven verlieren*, pennfolliñ, mont dall ha mezv, koll mik e benn, diboelliñ, mont e benn e gin, koll ar stur, breskenn, koll mestroni an-unan ; *seine Nerven sind zum Zerreißen gespannt*, gant e elvaj emañ ; P. *du hast vielleicht Nerven !* war dri zroad emañ ? ! trevariañ a ra da skiant ? ! emañ o c'hoari gant da voned ? ! diskiantañ a rez ? ! n'emañ ket mat da benn ? ! n'out ket mat gant da benn ? ! n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? aet out e belbi (e berlobi) ? ! paket ac'h eus anezho ? ! aet out ganto ? ! loariañ a rez ! trelatet (alfoet, alteret, troet) eo da spered ? ! goap a rez ? ! te a gont traoù 'vat ! ; *der Nerv aller Dinge*, an arc'hant, an hini a ren pep tra - an arc'hant, an hini a zo penn - an arc'hant, an hini a zo ar skoulm - an arc'hant, an hini a zo ar vudurun - hep arc'hant brezel ebet.

nerven V.k.e. (hat genervt) : *jemanden nerven*, distrellañ u.b., terriñ e benn d'u.b., skeiñ war elvaj u.b., borodiñ u.b., dismantrañ spered u.b., hegaziñ u.b., hegal

u.b., añjinañ u.b., bezañ ur chilper eus an-unan, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ un amerdour, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistr, bezañ ur poezon, bezañ un dismantr spered, bezañ hegaz, heskinañ u.b., arabadiñ u.b., kontroliañ u.b., regennañ u.b., borodiñ u.b. ; *du kannst einen nerven*, te 'zo torr-penn ha torr-revr ouzhpenn - diaes eo ober ganit-te, me lavar dit - ur genoù hek out - hegazus out - n'out nemet un heskin ; *der nervt mich langsam*, hennezh a gresk em daoulagad.

Nerven- : nervel, nervennel, ... nervennoù, ... nervenn.

Nervenanfall g. (-s,-anfälle) : [mezeg.] diwaskadenn nervel b., diwaskadur nervel g., barr-izelvred g., taol nervennoù g., gouvid nervel g.

Nervenanspannung b. (-,-en) : [mezeg.] tennder nervel g.

Nervenanstalt b. (-,-en) : bredospital g., ti ar re sot g., ti ar re foll g., folldi g., ospital ar re sot g., ospital ar re foll g., P. Kerwazi b., kabanoù lies.

Nervenarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] neurologour g., nervoniour g.

nervenaufregend ag. / **nervenaufreibend** ag. : hegazus, hegaz, hegas, strellus, torr-penn, torr-revr, torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, atahinus.

Nervenbelastung b. (-,-en) : [mezeg.] faezhidigezh nervel b., bog nervel b., diviañs nervel b.

nervenberuhigend ag. : habaskaus.

Nervenzündung n. (-s,-) : 1. [korf.] hordennad nervennoù b., hordenn nervel b. ; 2. [dre skeud.] penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn buanek g., penn kleiz g., spered intampus a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., penn fourradus g., den bouilhus g., valigant g.

Nerventzündung b. (-,-en) : [mezeg.] labez tanijennus an nervennoù g., neurit g.

Nervenfaser b. (-,-n) : [korf.] akson g., gwienn-nervenn b., nervwienn b.

Nervenfieber n. (-s,-) : [mezeg.] terzhienn difoid b., P. terzhienn difoeltr b.

Nervengas n. (-es,-e) : gaz nervbistrius g.

Nervengeflecht n. (-s,-e) : [korf.] plezhad nervel b.

Nervengewebe n. (-s,-) : [korf.] gwiad nervel g./b.

Nervengift n. (-s,-e) : neurotoksin g.

Nervenheilanstalt b. (-,-en) : [mezeg.] bredospital g., yec'heti g., ti ar re sot g., ti ar re foll g., folldi g., ospital ar re sot g., ospital ar re foll g., P. Kerwazi b., kabanoù lies. ; *er wurde in die Nervenheilanstalt eingeliefert*, kaset e voe d'ar bredospital, kaset e voe da di ar re sot, P. kaset e voe d'ar c'habanoù, kaset e voe da dreiñ ar rod.

Nervenheilkunde b. (-) : [mezeg.] neurologiezh b., nervouriezh b.

Nervenzitizel g. (-s,-) : P. trivliadenn b., kridiennig b., skrijadennig b., hirisadennig b.

Nervenklinik b. (-,-en) : [mezeg.] 1. bredospital g., ti ar re sot, folldi g., ospital ar re sot g., ospital ar re foll g., P. Kerwazi b., kabanoù lies. ; 2. [dre skeud.] *er ist reif für die Nervenklinik*, diboellet eo da stagañ, foll-mik eo, foll-bras eo, foll-magn eo, foll-tremenet eo, hennezh a zo gars da stagañ, hennezh a zo gars da bennaskañ,

hennezh a zo sot da stagañ, foll da stagañ eo, foll da genstrizhañ eo, diskiant da stagañ eo, morfoll eo, stagapl eo.

Nervenknoten g. (-s,-) : [mezeg.] kangrenn b.

nervenknotig ag. [mezeg.] kangrennus,

Nervenkostüm n. (-s) : P. *nervennoù lies.*, *nervoù lies.* ; *ein starkes Nervenkostüm haben*, bezañ mestr war e imor, gouzout herzel e wad, gouzout kabestrañ e imor, gouzout plegañ e imor, gouzout chom difrom, gouzout delc'her (moustrañ, pouezañ) war e imor, kaout penn, bezañ un den a benn, bezañ dalc'h en an-unan, bezañ habask e nervennoù, bezañ kempouez e nervennoù, gouzout derc'hel e greñv warnañ e-unan, gouzout en em vestroniañ, gouzout derc'hel plaen e spered, gouzout gwaskañ warnañ e-unan, gouzout reizhañ barradoù e galon ; *ein dünnes Nervenkostüm haben*, bezañ klañv e elvaj.

Nervenkraft b. (-) : harzusted navel b. ; *meine Nervenkraft ist am Ende*, tremen skuizh eo va fenn, me 'zo erru dotu, va fenn a ya e belbi, va foell a ya e belbi, ne c'hallan mui diouti.

nervenkrank ag. : [mezeg.] klañv e nervennoù, neurozek.

Nervenkrank(e) ag.k. g./b. : [mezeg.] den klañv e nervennoù g., neurozeg g., neurozegez b.

Nervenkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] nervennad b., neuroz g., nervnaoued g.

Nervenkrieg g. (-s,-e) : brezel psikologek g.

Nervenkunde b. (-) / **Nervenlehre** b. (-) : [mezeg.] neurologiezh b., nervouriezh b.

Nervenleiden n. (-s) : [mezeg.] nervennad b., droug-nervennoù g., nervost b.

nervenleidend ag. : [mezeg.] klañv e nervennoù, neurozek.

Nervennahrung b. (-,-en) : [mezeg.] broud bred g., kentraouer bred g., fraouaer bred g.

Nervenprobe b. (-,-n) : amprou a wallgas an nervennoù g., amprou psikologek g.

Nervensache b. (-,-n) : afer a vestroni war e nervennoù b., afer a vestroni war e imor b.

Nervensäge b. (-,-n) : [dre skeud.] kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., gwir bistri g., poezon g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., debr-spered g., tourmant a zen g., skrab-e-doull g., abuzer g., ampoezon g., añjiner g., arabadus g., atahiner g., duadenn b., borod g., brae b., randoner g., trabaser g., hegazer g., heskiner g., heskin g., jahiner g., koll-skiant g., bouzarenn b. ; *sie war eine echte Nervensäge*, ur gwir voereb ar peragoù hag ar penaozioù a oa anezhi, ur gwir bistri a oa anezhi, honnezh a oa ur poezon.

Nervenschmerzen lies. : [mezeg.] nervennad b., droug-nervennoù g., nervost b.

Nervenschock g. (-s,-s) : [mezeg.] stroñs navel b.

nervenschwach ag. : fromidik, melkonius, melkoniek, gwalañjeret, doanik, doaniek, neurastenek.

Nervenschwäche b. (-) : [mezeg.] gwalañjer g., neurasteniezh b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hirnez b., droug-hirnez g.

nervenstärkend ag. : [mezeg.] nerzhus, broudus, kentraouus, fraouaus, ... broudañ.

Nervenstrang g. (-s,-stränge) : funell navel b., hordennad nervennoù b., hordenn navel b.

Nervensubstanz b. (-) : steuñvenn navel b.

Nervensystem n. (-s) : [korf.] nervreizhiad b., reizhiad navel b., nervennaoueg b., nervenneg b., nerveg b. ; *vegetatives Nervensystem*, *autonomes Nervensystem*, reizhiad ortosimpatek g., reizhiad navel emrenek b., nerveg emrenek b. ; *Zentralnervensystem*, nervreizhiad kreiz b., reizhiad navel kreiz b., nerveg kreiz b. ; *peripheres Nervensystem*, nervreizhiad trobarzh b., reizhiad navel trobarzh b., nerveg trobarzh b.

Nervenüberreizung b. (-,-en) : [mezeg.] gourmervuster g., gourmervennegezh b.

Nervenzelle b. (-,-n) : [bev.] kellig navel b., nervgellig b.

Nervenzentrum n. (-s,-zentren) : 1. [korf.] kreizenn navel b., nervgreizenn b. ; 2. [dre skeud.] kalonenn b.

Nervenzuckungen lies. : glizi str., kridoù lies., tridoù lies., trivlioù lies., trefremadennoù lies., skrijadennoù lies., tikoù navel lies.

Nervenzusammenbruch g. (-s,-zusammenbrüche) : [mezeg.] diwaskadenn navel b., diwaskadur navel g., barr-izelvred g., taol nervennoù g., gouvid navel g.

nervig ag. : 1. nerzhus, kigennek ; *nerviger Arm*, brec'h nerzhus b., brec'h kigennek b. ; 2. [dre skeud.] *ein nerviger Stil*, un doare-skrivañ reut (nerzhus) g. ; 3. P. hegazus, hegaz, hegus, kazus, kasaus, heskinus, arabadus, chastreüs, enoeüs, fachus, skuizhus, tenn, poanius, gloazus, lazhus, torr-penn ha torr-revr ouzhpenn. **nervlich** ag. : navel ; *eine Neurose ist eine nervlich bedingte Erkrankung ohne psychische Verursachung*, un neuroz a zo ur c'hleñved spered a orin navel na dizh ket ar reiz.

nervös ag. : nervus, nervennus, nervennek, bervet, enervet, mil enervet, tri mil enervet ; *jemanden nervös machen*, hegaziñ u.b., atahinañ u.b., terriñ penn u.b., dismantrañ spered u.b., distrellañ u.b., heskinañ u.b. ; *der macht mich nervös*, me a zo erru droug em c'horf gant hemañ, heg am eus ouzh hemañ, erru on nervus gant hemañ ; *diese Schwüle macht mich nervös*, me a zo arnevet gant ar broutac'h-mañ ; *die Leute sind nervös geworden*, erru eo nervus an dud ; *nervöser Mensch*, valigant g.

Nervosität b. (-) : nervuster g., nervennegezh b.

nervtötend ag. : [dre skeud.] hegazus, hegaz, hegus, kazus, kasaus, heskinus, arabadus, atahinus, chastreüs, enoeüs, fachus, skuizhus, tenn, poanius, gloazus, lazhus, torr-penn ha torr-revr ouzhpenn.

Nervtöter g. (-s,-) : [dre skeud.] kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., gwir bistri g., poezon g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., debr-spered g., koll-skiant g., tourmant a zen g., skrab-e-doull g., abuzer g., ampoezon g., añjiner g., arabadus g., atahiner g., duadenn b., borod g., brae b., randoner g., trabaser g., hegazer g.

Nervus Rerum g. (- -) : [dre skeud.] *der Nervus Rerum*, an arc'hant, an hini a ren pep tra - an arc'hant, an hini a

zo penn - an arc'hant, an hini a zo ar skoulm -, an arc'hant, an hini a zo ar vudurun - hep arc'hant brezel ebet.

Nerz g. (-es,-e) : [loen.] vizon g.

Nerzfarm b. (-,-en) : magerezh vizoned b.

Nerzmantel g. (-s,-mäntel) : mantell vizon b.

Nerzpelz g. (-es,-e) : feur vizon b.

Nessel¹ b. (-,-n) : 1. [louza.] linad-grizias str., linad str., linadenn b., fic'h g., linad skaot str., levneg str., levnegenn b. ; *die Nessel brennt*, flemmañ (skaotañ, poazhañ, tizhout, devañ, leskiñ) a ra al linad, poazhus eo al linad, skaotus eo al linad, binimus eo al linad, grizias eo al linad, leskidik eo al linad war kroc'hen an dud ; *die Nesseln brennen mir noch auf der Haut*, santout a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, klevet a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, devet on c'hoazh gant al linad ; *Ort mit vielen Nessel*, linadeg b. ; *voll von Nessel*, linadek ; *mit Nessel peitschen*, linata ; 2. [dre skeud.] *sich in die Nessel* setzen, mont da graoña en ur vodenn fall, kouezhañ en ur gaoc'henn, kouezhañ en un toull fall, kouezhañ en ur grenegell, en em lakaat en ur blegenn lous, en em fourrañ e kudennoù ; *in den Nessel* sitzen, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet, bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ riñset, bezañ paket fall, bezañ en ur gempenn (kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wash, e viz e gwask, e fri er wash, e lost er vraise), bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ paket er wash, chom e fri er wash, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug ; 3. [mezeg.] *Nessel*, terzhienn-linad b., terzhienn-skaot b., skaot g. ; *die Nessel* haben, bezañ gant an derzhienn-linad (an derzhienn-skaot), bezañ an derzhienn-linad (an derzhienn-skaot) gant an-unan.

Nessel² g. (-s,-) : [gwiad.] lien-kotoñs g., moñselin g.

Nesselausschlag g. (-s) : [mezeg.] terzhienn-linad b., terzhienn-skaot b., skaot g.

Nesselbrand g. (-s,-brände) : skaot linad g., poazhadur linad g.

Nesselfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn-linad b., terzhienn-skaot b., skaot g.

Nesselstängel g. (-s,-) : [louza.] linadenn b., breunenn linad b. [*liester* breunennnoù linad, breun linad].

Nesseltier n. (-s,-e) : [loen.] knidar str., knidarenn b.

Nesseltuch n. (-s,-tücher) : [gwiad.] lien-kotoñs g., moñselin g.

Nessessär n. (-s,-s) : *sellit ouzh Necessaire*.

Nessosgewand n. (-s,-) / **Nessoshemd** n. (-s) / **Nessoskleid** n. (-s) / **Nessusgewand** n. (-s,-) / **Nessushemd** n. (-s) / **Nessuskleid** n. (-s) : 1. [mojenn.] toneg Nessos b., krezenn Nessos b. ; 2. [dre skeud.] prof hag a zegaso gwalloù mantrus d'e heul g., diservij g.

Nest n. (-es,-er) : 1. [loen.] neizh g., neizhiad g. ; *ein Nest ausnehmen*, dineizhañ laboused, dineizhiañ laboused, difoupañ un neizh, digrakañ un neizh, difoupañ ploged, difontañ un neizh, distekiñ un neizh ; *Eier aus einem Nest nehmen*, dineizhañ un neizh ; *sein Nest bauen*, sevel e neizh, neizhstummañ, neizhiañ, fardañ e neizh ; *sein Nest aufgeben*, kasaat (kazañ, krazañ, dilezel) e neizh, dineizhiañ ; *auf ein Nest stoßen*, degouezhout war un neizh ; *Nester suchen*, neizheta, neizhiaoua ; *von den Eltern vor dem Eierlegen verlassenes Nest*, neizh kras g. ; *nach Nestern suchen*, neizhiaoua ; 2. [dre skeud.] *das eigene Nest beschmutzen*, ober tuf d'ar mouar, ober tuf war ar mouar, kaoc'hañ e stal, dispenn brud e dud (brud e vro), didammañ brud e dud (brud e vro), na vezañ mat nemet da gaoc'hañ ar stal ; *er hat sich sein Nest gebaut*, graet en deus e doull ; 3. gwelead g., gwele ; *ein Raupennest*, ur gwelead preñved g., ur gwele biskoul g. ; 4. [dre skeud.] *ein elendes Nest*, un difouilh g., un toull gouez g., un toull kêr g., un toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., ur vourc'hadenn laou b., ul lastez kêrig vihan b., ur c'hozh lec'h distro g., ul lec'h kollet g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b. ; 5. [dre skeud.] toull g., groc'h g., toull-kuzh g., neizh g., kuzhiadell b. ; *man fand das Nest leer*, goull e oa toull al laeron, goull e oa ar groc'h laeron, goull e oa an neizh, dineizhiet (diskampet) e oa al laeron.

Nestausnehmer g. (-s,-) : difouper g., neizhetaer g.

Nestbau g. (-s,-bauten) : [loen.] neizhiadur g., neizhstummadr g., neizhañ g.

Nestel b. (-,-n) : las g., akuilhetenn b.

Nestelknüpfen n. (-s) : ereerezh-hud g.

Nestelknüpfer g. (-s,-) : ereer g., sorser g.

nesteln V.k.e. (hat genestelt) : lasañ, stagañ, skoulmañ. V.gw. (hat genestelt) : *an etwas (t-d-b) nesteln*, talfasat udb, turlutañ udb, kalfichat udb, bitellat udb, bitrakiñ udb, trikarmadiñ udb, c'hwiliañ udb.

Nestfeder b. (-,-n) : [loen.] marbluñv str., pluñv foll str., dumed g.

Nestflüchter g. (-s,-) : [loen.] labous neizhtec'hat g.

Nesthäkchen n. (-s,-) / **Nestküchlein** g. (-s,-) : *das Nesthäkchen*, lost an neizh g., lostig-an-ti g., an diwezhañ ganet g., ar gwidorig g., ar gwidor g., ar gwidoroc'h g., ar widoroc'h b., ar gwidoroc'hig g., ar widoroc'hig b., bidoroc'hig ar familh g., bidoroc'hig an torad g., bidoc'hig ar familh g., ar galonadig b., ar grazenn b., an diwezhañ g., ar yaouankañ g., ar gorrikin g., ar gourig g., an dakezenn b., toullig an ti g., ar belostig g., [dre fent] skubadur ar c'hignol g., ar mevel bihan g.

Nestling g. (-s,-e) : 1. labousig chomet en neizh g., diwezhañ an neizhiad g., toullig g. ; 2. [dre skeud.] *sellit ouzh Nesthäkchen / Nestküchlein*.

Nestor g. : [mojenn.] Nestor g.

Nesträuber g. (-s,-) : difouper g., neizhetaer g.

Nestsucher g. (-s,-) : neizhiaouaer g.

Nestwärme b. (-) : [dre skeud.] c'hwekter ar vuhez familh b.

Netiquette b. (-) : [stlenn.] netikedenn b., reolennoù dereadegezh evit implijerien ar Genrouedad lies.

nett ag. : 1. plijus, propik, prop, brav, kevannezus, koant, koantik, bourrus, mistr ; *es ist sehr nett hier*, plijus (propik, brav) eo amañ, amañ eo laouen bevañ, kevannezus eo amañ ; *ein nettes Häuschen*, un tiig propik g., un tamm ti propik g., un tamm ti mistr g., un neizhig koant g., un tamm ti a neuz g. ; 2. jentil, c'hwek, hegarat, hegar, karadek, karantezus, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, kuñv ; *sehr nett von Ihnen !* jentil oc'h ! brav eo eus ho perzh ! kaer bras eo eus ho perzh ! ; *netter werden*, hegaraat ; *er ist nett*, un den tre eo, un den kenañ eo hennezh, un den bourrus eo ; *sie ist nett*, ur plac'h tre eo, ur plac'h kenañ eo honnezh ; *er ist ein netter Mensch*, un den hegarat eo, un den kenañ eo hennezh, un den bourrus eo ; *ein netter Junge*, un tamm paotr c'hwek (hegarat, karadek, karantezus, bourrus, plijus, plijadurus, kenañ, tre, sichant) ; *mach bitte die Tür zu, das wäre nett von dir*, serr an nor, paotr mat e vi ; *er ist lieb und nett zu uns*, hennezh a zo evel an Aotrou Doue ganeomp ; *wenn er nüchtern ist, ist er recht nett*, diwar an dour eo jentil ; 3. P. *ein nettes Fröchtchen*, ur sapre lampon g., ur sapre labous g., ur c'hwil (un ibil) a baotr g.

netterweise Adv. : *etwas netterweise tun*, bezañ jentil a-walc'h evit ober udb.

Nettheit b. (-) : karadegezh b., karantegezh b., servijusted b., hegerated b., madelezh b., afesonded b., libistr g.

Nettigkeit b. (-, -en) : 1. karadegezh b., karantegezh b., servijusted b., hegerated b., madelezh b., afesonded b., libistr g. ; 2. braventez b., koantiri b., koantiz b., traoù koant lies., traoù hegarat lies., fougeoù lies. ; *jemandem ein paar Nettigkeiten sagen*, lavaret un nebeud traoù koant (hegarat) d'u.b., lavaret un nebeud komzoù flour d'u.b.

netto Adv. : rik.

Nettobetrag g. (-s, -beträge) : sammad rik g.

Nettoertrag g. (-s, -erträge) : buzad rik g., gounidegezh rik b.

Nettogewicht n. (-s, -e) : pouez rik g.

Nettogewinn g. (-s, -e) : buzad rik g., gounidegezh rik b.

Nettokreditaufnahme b. (-, -n) : endleadur rik g.

Nettolohn g. (-s, -löhne) : gopr rik g.

Nettopreis g. (-es, -e) : priz rik g.

Nettoraumgehalt g. (-s, -e) / **Nettoregistertonne** b. (-, -n) : [merdead.] fard rik g.

Nettovermögen n. (-s) : [arc'hant.] kaoudoù rik lies.

Netz n. (-es, -e) : 1. roued b., kidell b., [rannyezh. bzh] rouedenn b. ; *Netze auswerfen*, stlepel rouedoù ; *Netze spannen*, stegnañ rouedoù ; *mit einem Netz fangen*, rouedañ ; *die Sardinien wollen nicht ins Netz*, marvoret eo ar sardin ; *ein Netz voll Meeräschen*, un taolad meilhed g., ur rouedad veilhed b. ; *Netze ausbessern*, didoullañ rouedoù, fichañ rouedoù, kempenn rouedoù, tailhañ rouedoù, divoullañ rouedoù, dresañ rouedoù ; *das Netz mit Bleikugeln beschweren*, plomañ ar roued ; *engmaschiges Netz*, roued stank b. ; *breitmaschiges Netz*, roued voull b. ; *das Schleppnetz sitzt fest*, kroget

eo ar roued-stlej e-barzh ar vein ; *ein Netz leeren*, dirouedañ pesked ; *das Netz reißt*, fregañ (regiñ, freuzañ) a ra ar roued ; *knapp unter der Oberfläche schwimmendes Netz*, roued vas b. ; *die Netze einziehen*, sevel (gorren, dizourañ, divorañ) ar rouedoù ; *die Gesamtheit der Netze auf einem Fischerschiff*, ur fard rouedoù g. ; *die Saat mit Netzen vor Vögeln schützen*, neudennañ parkadoù nevez hadet.

2. [dre skeud.] *jemandem ins Netz gehen*, en em antell (en em reustlañ) e rouedoù u.b. / kouezhañ e lasoù u.b. (Gregor), kouezhañ e rouedoù u.b. ; *jemanden in sein Netz locken*, sachañ (dedennañ) u.b. en e rouedoù.

3. [treuzdoug.] rouedad b. ; *Eisenbahnnetz*, rouedad hentoù-houarn b.

4. [stlenn.] gwiaed g./b., web g., Web g., Kenrouedad b.

5. *soziales Netz*, a) [stlenn.] rouedad kevredigezhel b. ; b) aozadurioù a warez sokial lies.

6. [tredan.] rouedad tredan b.

Netzanode b. (-, -n) : [skingomz] anod bouetaet gant ar rouedad g., anod kennasket gant ar rouedad g.

netzangeschlossen ag. : [tredan] bouetaet gant ar rouedad, kennasket gant ar rouedad, skourret ouzh ar rouedad.

Netzanschluss g. (-es, -anschlüsse) : kennask gant ar rouedad b.

Netzanschlusskabel n. (-s, -) : neudenn gemporz b.

Netzarbeit b. (-, -en) : labour didoullañ rouedoù g., labour fichañ rouedoù g., labour kempenn rouedoù g., labour tailhañ rouedoù g., labour divoullañ rouedoù g., labour dresañ rouedoù g.

netzartig ag. : rouedek, rouedheñvel, e doare ur roued, e doare rouedoù, a-zoare gant ur roued, a-zoare gant rouedoù, a-seurt gant ur roued, a-seurt gant rouedoù.

Netzätzung b. (-, -en) : [moull.] klichederezh g.

Netzauger n. (-s, -n) : [loen.] lagad talbennigaouek g.

Netzbälle g. (-s, -bälle) : [sport, tennis] polotenn let b.

Netzbecher g. (-s, -) : glebigell b.

Netzeinteilung b. (-, -en) : karzeennadur g.

netzen V.k.e. (hat genetzt) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, gleborekaat, moeltrañ, mouestaat, mouestañ, soubouilhañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, dousaat.

Netzfabrikant g. (-en, -en) : roueder g.

Netzfilter g./n (-s, -) : sil da zilemel ar vorm (ar grizien, ar gwrac'hadoù, an adtrouzioù, an ardrouz) g.

Netzfischerei b. (-) : rouederezh g.

Netzflügler g. (-s, -) : [loen.] nevropter g., neuropter g.

netzförmig ag. : rouedek, a-rouedad, rouedheñvel, e doare ur roued, e doare rouedoù, a-zoare gant ur roued, a-zoare gant rouedoù, a-seurt gant ur roued, a-seurt gant rouedoù.

Netzgerät n. (-s, -e) : ardivink kennasket gant ar rouedad g.

Netzgleichrichter g. (-s, -) : [tredan] untuaer g.

Netzhaut b. (-, -häute) : [korf.] luc'hase b., skramm-lagad g., parch al lagad g., rouedenn-lagad b.

Netzhersteller g. (-s, -) : roueder g.

Netzkarte b. (-, -n) : [treuzdoug.] kartenn mat evit ar rouedad a-bezh b., kartenn rouedad b.

Netzkupplung b. (-, -en) : [tredan] etrekennaskadur g., etrekennaskañ g.

Netzleger g. (-s,-) : [merdead., lestr-brezel] mouilher rouedoù g.

Netzmagen g. (-s) : [loen.] sac'hig g., boned g.

Netzmasche b. (-,-n) : mell roued g., mailh roued g., lagadenn b., lagad g.

Netznadel b. (-,-n) : nadoz b. ; *das Garn innerhalb der Netznadel aufwickeln*, kargañ an nadoz.

Netzprozessor g. (-s,-en) : [stlenn.] kwerier rouedad g.

Netzrandleine b. (-,-n) : [merdead., sport] poell g. ; *ein Netz mit einer Netzrandleine versehen*, poellañ ur roued, poellañ.

Netzreusenschnecke b. (-,-n) : [loen.] kog-beleg g. [*liester* kigi-beleien].

Netzschere b. (-,-n) : [merdead.] troc'h-rouedoù g.

Netzschüsselchen n. (-s,-) : glebigell b.

Netzstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] red tredan eus ar rouedad g.

Netzstrumpf g. (-s,-strümpfe) : loer rouedek g., loer rouedig g., P. loer kas c'hoant g.

Netzteil n. (-s,-e) : [tredan] bloc'h porzhiñ g.

Netzwerk n. (-s,-e) : **1.** [tisav.] gweadeg b., gweadurioù lies. ; **2.** [tredan., stlenn.] rouedad b. ; **3.** [Rezistañs, istor] rouedad b.

Netzwerkarchitektur b. (-,-en) : [stlenn.] kefluniadur rouedekaet g.

Netzwerkfehler g. (-s,-) : [stlenn.] c'hwitadenn rouedad b.

neu ag. : **1.** nevez ; *neuer Ausdruck*, tro-lavar nevez b. ; *neue Wortbildung*, ger nevez g., nevezc'her g. ; *funkelnagelneu*, nevez-flamm, nevez-flamm-flimin, flim-flamm, flamm, flamm-flimin, war e gentañ tro, war e gentañ lamm ; *das Neue Testament*, al Lezenn Nevez b. / al Lezenn a C'hras b. (Gregor), an Testamant Nevez g. ; *das neue Jahr*, ar bloaz nevez g. ; *der neue Bürgermeister*, ar maer nevez g. ; *die neu(e)ste Mode*, ar c'hiz nevez b., an nevezioù diwezhañ lies., an nevezadennoù diwezhañ lies., *nichts Neues*, netra nevez, netra a nevez ; *es gibt nichts Neues unter der Sonne*, n'eus netra a nevez war an tamm douar patatez-mañ, ned eus netra a nevez dindan tro an heol, n'eus netra a nevez dindan an Neñv, n'eus nevezded ebet dindan an heol ; *die neu(e)sten Nachrichten*, an nevezdedoù lies., an nevezentioù lies., an doareoù nevez lies., ar c'heleier fresk (nevez) lies. ; *was gibt's Neues ?* petra 'zo a nevez ganit ? hag a nevez ganit ? daoust eta petra 'zo a nevez ? petra nevez a zo ? hag a nevez ? ; *haben Sie was Neues erfahren ?* klevet ho peus un nevezinti bennak ? ha klevet ho peus nevezdedoù ? ; *wir haben nichts Neues von ihnen gehört*, n'eus ket bet klevet nevez anezho ; *um zu sehen, was es so Neues gibt*, abalamour din da welet an nevezintioù ; *diese Speise war für mich etwas Neues*, ar meuz-se a oa nevez evidon ; *die neueren Sprachen*, ar yezhoù nevez lies., ar yezhoù arnevez lies. ; *ich bin neu darin*, nevez-deuet on war an dachenn-se, nevez on war an dachenn-se, emañ war va c'hentañ lamm, war va zro gentañ emañ ; *das ist ja ganz was Neues ! das ist ja das Neueste vom Neuen ! das ist mir neu !* kentañ klevet ! va c'hentañ klevet ! kentañ klevet eo din ! va c'hentañ klevet eo ! ar c'hentañ din klevet ! ar c'hleved kentañ eo din ! kentañ keloù ! ; *dieser Roman ist*

ziemlich neu, ar romant-se a zo nevez a-walc'h ; *neue Gedanken*, mennozhioù nevez lies., nevezadennoù lies. ; *ein neues Land entdecken*, dizoleiñ ur vro nevez ; *ein neuer Schüler*, ur skoliad nevez g. ; *ich habe jetzt einen neuen Bruder*, ur breur nevez am eus bet ; *einen neuen Wagen kaufen*, prenañ ur c'harr-tan nevez ; *einen neuen Mantel anziehen*, gwiskañ ur vantell nevez ; *ein neues Leben anfangen*, boulc'hañ ur vuhez nevez, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; [dre skeud.] *neuer Mensch*, neveziant g., den erru g., aotrou kouezhet diwar lost ar c'harr g., brizhaotrou g., paour astennet g.

2. Adv. : a-nevez, en-dro, adarre, ad- ; *neu beleben*, advuhezekaet, advevañ, reiñ lañs en-dro da, reiñ birvidigezh en-dro da, adreiñ buhez da, dihuiñ, adsevel, nevesaat ; *neu auflegen*, adembann, embann a-nevez (en-dro) ; *neu ausrüsten (ausstatten)*, terkañ (pourvezañ) a-nevez, adpourvezañ, adterkañ ; *neu einkleiden*, gwiskañ a-nevez ; *er ist ganz neu angezogen*, gwisket eo razh a-nevez.

3. [troioù-lavar] *aufs Neue, von Neuem*, en-dro, a-nevez, adarre, arre ; *wieder von Neuem anfangen*, dont en-dro d'ar penn kentañ, adkregiñ a-nevez (en-dro, adarre), ober en-dro, kregiñ en-dro ; *neue Besen kehren gut*, matez nevez da'z ti pa zeuio kement a deir a labouro ; *alles Neue hat seinen Reiz*, ouzh an nevezenti e vez sell atav, an nevezded a blij atav, an holl a vez angoulet gant an traoù nevez ; *eine neue Haut bekommen*, cheñch kroc'hen, muzañ, diskantañ.

Neuankömmling g. (-s,-e) : degouezhiad g., erruer g., den nevez erru g., den nevez degouezhet g.

neuapostolisch ag. : [relij.] nevezabostolek.

neuartig ag. : a stumm nevez, a c'hiz nevez, digent, nevez ; *ein neuartiger Kredit*, ur c'hred a stumm (a c'hiz) nevez g.

Neuartigkeit b. (-) : nevezded g., arnevezelezh b., modernelezh b.

Neuaufgabe b. (-,-n) / **Neuauflage** b. (-,-n) : adembannadur g., embannadenn nevez b., moulladenn nevez b., advoulladur g., advoulladenn b., eilmoulladur g.

Neuaustattung b. (-,-en) : terkadur nevez g., aveadur nevez g., binviadur nevez g., adaveadur g.

Neubau g. (-s,-bauten) : savadur nevez g.

Neubaugebiet n. (-s,-e) : karter nevez g.

Neubearbeitung b. (-,-en) : adaozadur g., aozadur nevez g., kempennadur nevez g., arnevezadur g., bremanaidigezh b., modernadur g.

Neubeginn g. (-s) : adkrog g.

Neubelebung b. (-,-en) : adsav g., adlañs g.

Neubildung b. (-,-en) : **1.** stummadur nevez g. ; **2.** [yezh.] ger nevez g., nevezc'her g.

Neubretonisch n. : nevezvrezhoneg g.

neubretonisch ag. : nevezvrezhonek.

Neubritannien n. : Preden-Nevez b., Breizh-Nevez b.

Neubürger g. (-s,-) : annezad nevez g.

Neubürgerin b. (-,-nen) : annezadez nevez b.

Neudruck g. (-s,-e) : adembannadur g., embannadenn nevez b., moulladenn nevez b., advoulladur g., advoulladenn b., eilmoulladur g.

Neue(s) ag.k. n. : **1.** nevezadenn b. ; **2.** nevezded b., nevezinti b. ; *nichts Neues*, netra nevez, netra a nevez ; *ich habe nichts Neues erfahren, ich habe nichts Neues zu melden, ich habe nichts Neues zu berichten*, n'ouzon nevezded ebet, ne'm eus nevezded ebet da lavaret ; *alles Neue hat seinen Reiz*, mitez nevez da'z ti pa zeuio, kement a deir a labour - ouzh an nevezenti e vez sell atav - sellet e vez atav ouzh an nevezenti - an nevezded a blij atav - an holl a vez angoulet gant an traoù nevez ; *es gibt nichts Neues unter der Sonne*, n'eus netra a nevez war an tamm douar patatez-mañ, n'eus netra a nevez dindan tro an heol, n'eus netra a nevez dindan an Neñv, n'eus nevezded ebet dindan an heol ; *was gibt's Neues ?* petra 'zo a nevez ganit ? hag a nevez ganit ? daoust eta petra 'zo a nevez ? petra nevez a zo ? hag a nevez ? ; *haben Sie was Neues erfahren ?* ha klevet ho peus un nevezinti bennak ? ha klevet ho peus nevezdedoù ? ; *der Kuckuck fragt den Reiher : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - Überall Erhängte und Ermordete !* ar goukoug a c'houlenn digant ar gerc'heiz : petra 'zo nevez e Breizh ? - krougaded ha lazhadeg e-leizh ! ; *das ist ja ganz was Neues, das ist ja das Neueste vom Neuen !* kentañ klevet ! va c'hentañ klevet ! kentañ klevet eo din ! va c'hentañ klevet eo ! ar c'hentañ din klevet ! ar c'hleved kentañ eo din ! kentañ keloù ! ; *um zu sehen, was es so Neues gibt*, abalamour din da welet an nevezintioù ; *etwas Neues*, un dra bennak a nevez ; *diese Speise war für mich etwas Neues*, ar meuz-se a oa nevez evidon ; **3.** [troioù-lavar] *aufs Neue, von Neuem*, en-dro, a-nevez, adarre, arre ; *wieder von Neuem anfangen*, dont en-dro d'ar penn kentañ, adkregiñ a-nevez (en-dro, adarre), ober en-dro, kregiñ en-dro.

Neuenburg n. : [Bro-Suis] Neuchâtel b.

Neuentdeckung b. (-,-en) : **1.** dizoloidigezh nevez b., dizoloadur nevez g., dizoloadenn nevez b., kavaden nevez b. ; **2.** diskuliadenn b., diskuliadur g. ; **3.** addizoloidigezh b., kavaden b.

Neuentwicklung b. (-,-en) : nevezadur g., nevezadenn b., nevezinti b.

neuerdings Adv. : n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket pell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, ne oa ket pell, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, nevez 'zo, a-nevez 'zo, ken un nevez 'zo, nevezik 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all, en devezh all.

neuere(r,s) ag. : *die neuere Zeit*, an amzerioù nevez lies., ar marevezh arnevez g., ar bed arnevez g.

Neuerer g. (-s,-) : nevezet g., nevezour g., nevezintier g., adnevezet g., touller-hent g., lañsadenn gentañ b.

neuerlich ag. : nevez.

Adv. : n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus tamm 'zo ebet, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket pell, ne oa ket pell, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, nevez 'zo, nevezik 'zo, a-nevez 'zo, ken un nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all, en devezh all.

neuern V.k.e. (hat geneuert) : neveziñ, adneveziñ, adnevesaat, reneveziñ, nevesaat, kemm, cheñch.

Neueröffnung b. (-,-en) : **1.** digoradur nevez g. ; **2.** addigoradur g.

Neuerscheinung b. (-,-en) : [moull.] levr nevez-embannet g., levr deuet eus ar moull g., levr nevez-voullet g.

Neuerung b. (-,-en) : nevezadenn b., nevezidigezh b., nevezerezh g., nevezadur g., adreizhadur g.

Neueste(s) ag.k. n. : **1.** keleier fresk lies. ; *das ist das Neueste vom Neuen !* kentañ klevet ! va c'hentañ klevet ! kentañ klevet eo din ! va c'hentañ klevet eo ! ar c'hentañ din klevet ! ar c'hleved kentañ eo din ! kentañ keloù ! ; **2.** traezenn nevez-tout b.

neuestens Adv. : n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket pell, ne oa ket pell, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, nevez 'zo, nevezik 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all, en devezh all.

Neufüllung b. (-,-en) : adleuniadur g., adkargadur g., adkargerezh g.

Neufundland n. : Douar-Nevez g., an Douar-Nevez g.

Neufundländer g. (-s,-) : **1.** annezad Douar-Nevez g., annezad an Douar-Nevez g. ; **2.** [loen.] ki Douar-Nevez g., ki an Douar-Nevez g., Douar-Nevez g.

Neufundlandfischer g. (-s,-) : moruetaer an Douar-Nevez g.

neugebacken ag. : **1.** fresk, nevez poazhet ; **2.** [dre skeud.] nevez-deuet [eus udb].

neugeboren ag. : nevez-c'hanet, nevez-vet.

Neugeburt b. (-,-en) : adc'hanedigezh b., adsav g.

Neugestaltung b. (-,-en) : neuznevezadur g., adaozadur g., aozadur nevez g., kempennadur nevez g., kemmadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., adreizhadur g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g., treuzneuziadur g., treuzneuziadenn b.

Neugewichtung b. (-,-en) : [polit.] cheñchamant politikerezh g., cheñchamant linenn g., reizhadenn linenn g., kemm linenn stur g., cheñchamant linenn stur g.

Neugier b. (-) / **Neugierde** b. (-) : kuriusted b., ranellder g., ranellded b., ranellegezh b., ranellezh g., kivioulder g., c'hoant gouzout g., c'hoant kurioziñ g., debren gouzout g. ; *vor Neugierde brennen, vor*

Neugierde platzen, birviñ e wad (e galon) gant ar c'hoant gouzout, bezañ devet gant ar c'hoant gouzout, bezañ klañv gant ar c'hoant kurioziñ, bezañ kaoc'h kraz en e vragoù ; *Neugierde wecken*, dihunñ ar c'hoant gouzout ; *seine Neugier überzog alle Skrupel*, kreñvoc'h e oa bet e c'hoant gouzout eget e holl skorpuloù, trec'h e voe e c'hoant gouzout d'e holl skorpuloù ; *jemandem die Neugierde austreiben*, kizañ e fri d'u.b.

neugierig ag. : kurius, eferus, ranell, ranellek, furedek, fronellek, rondonus, kaoc'h kraz en e vragoù, sav-e-fri, ur beg minaoüed anezhi, fri-furch ; *neugierig sein*, bezañ ur guriuzenn, bezañ ur sellataer, bezañ ur fri-furch a zen, bezañ fri-furch, bezañ ur fri abil a zen, bezañ ur sav-e-fri a zen, bezañ ur spered kurius a zen, bezañ fri hir, bezañ hir e fri, lakaat (sankañ, bountañ) e fri e kement tra 'zo, emellout eus pep tra, bountañ e fri e pep lec'h, mont da beuriñ e park ar re all, bezañ ranell, bezañ furedek, ranelliñ, konoc'hañ, bezañ ur beg minaoüed a blac'h ; *überaus neugierig sein*, bezañ kurius evel ur marmouz, bezañ kurius evel ur fured, bezañ kurius evel ur gaerell ; *rasend neugierig sein*, birviñ e wad (e galon) gant ar c'hoant gouzout, bezañ devet gant ar c'hoant gouzout, bezañ klañv gant ar c'hoant kurioziñ, bezañ kaoc'h kraz en e vragoù ; *er musterte das Mädchen mit neugierigen Blicken*, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h ; *Neugierige*, bekez b., beg minaoüed a blac'h b., saverez-he-fri b., kuriuzenn b., sellataerez b. ; *Neugieriger*, fri-furch g., fri savet g., spered kurius a zen g., c'hweshaer g., fri-c'hweshaer g., sav-e-fri g., sellataer g., pezh kurius g., fri kurius g., kuriuzenn b. ; *eine Ansammlung Neugieriger*, ur guchennad klapezeien b., un tolpad klapezeien g., un tolpad tud kurius g., ur bodad klapezeien g., ur vodenn glapezeien b., ur vodennad klapezeien b.

Neugliederung b. (-,en) : adreizhadur g., adurzhiadur g.

Neugriechisch n. : nevezc'hresianeg g., gresianeg arnevez g., gresianeg a vremañ g.

Neugründung b. (-,en) : diazevadenn nevez b., diazevadur nevez g., krouidigezh nevez b., ensavadur nevez g.

Neuguinea n. : Ginea-Nevez b.

Neuheit b. (-,en) : nevezder g., nevezded b., nevezadenn b., nevezinti b., nevez g. ; *die letzte Neuheit*, an nevez diwezhañ g., an nevezadenn ziwezhañ b. ; *Reiz der Neuheit*, plijadur degaset gant an traoù nevez b., plijadur degaset gant an nevezdedoù b.

Neuhochdeutsch n. : alamaneg uhel arnevez g.

Neuigkeit b. (-,en) : nevezder g., nevezded b., nevezadenn b., nevezinti b., nevezinti b., nevez g. ; *wissen Sie die letzte Neuigkeit ?* ha klevet hoc'h eus ar c'heloù nevez (an doareoù, an nevezinti, an nevezdedoù) ? ; *die Kellnerin hatte sofort die Neuigkeit überall im Gasthaus verbreitet*, plac'h an ostaleri he doa kaset buan ar c'heloù dre bevar c'horn an ti, diouzhtu e voe brudet an nevezinti dre bevar c'horn an ti gant plac'h an ostaleri ; *die Neuigkeiten erzählen*, distagañ keloù, displegañ ar c'heleier, daveñ an doareoù, kontañ an doareoù, reiñ nevezioù, kontañ an nevezdedoù ; *sehr gute Neuigkeit*, keleier eus ar c'haerañ lies., keleier

laouen lies. ; *das ist ja eine sehr gute Neuigkeit !* setu ar gwellañ keloù a voe biskoazh klevet ! ; *das ist ja eine schlechte Neuigkeit*, hemañ avat a zo ur c'heloù fall ; *zu erfahren, dass sie geheiratet hatte, war eine echte Neuigkeit*, kentañ klevet e voe klevet lavaret e oa dimezet ; *sie unterhalten sich über die Neuigkeiten in dem Stadtteil*, komz a reont a'n nevezdedoù a dremen er c'harter.

Neuinszenierung b. (-,en) : leurennadur nevez g.

Neujahr n. (-s,-e) : *das Neujahr*, deiz kentañ ar bloaz g., an deiz kentañ a'r bloaz g., an deiz kentañ eus ar bloaz g., kala-Genver g., kala-bloaz g., kala miz Genver g., an deroù-bloaz g., [dre fent.] pardon ar joskennoù g. ; *zu Neujahr*, d'ar bloaz nevez, da zeiz kentañ ar bloaz, d'an deiz kentañ a'r bloaz, evit deiz kentañ ar bloaz, evit an deiz kentañ a'r bloaz, gant deiz kentañ ar bloaz, da gala-Genver g., da gala-bloaz, da galanna ; *zu Neujahr gratulieren*, hetiñ ar bloavezh mat, ober e c'hourc'hemennoù a vloavezh mat, reketiñ ur bloavezh mat, mennout ur bloavezh eürus ; *frohes Neujahr !* bloavezh mat ganeoc'h ha tiegezh dilogod ! va gwellañ hetoù a vloavezh mat dit ! bloavezh mat, yec'hed ha prosperite hag ar baradoz e fin ho puhez ! bloavezh mat deoc'h ! blezad mat deoc'h ! bloaziad mat deoc'h ! hetiñ a ran ar bloavezh mat deoc'h ! ur bloavezh mat a souhetan deoc'h ha kalz a re all ouzhpenn ! ur bloavezh mat a reketan deoc'h ! yec'hed ha prespolite, joa ar baradoz da fin ho puhez ! souetiñ a ran deoc'h ur bloavezh mat, yec'hed kreñv ha boued war ar plad, kig bevin ha kig sall, bara gwinizh war an daol, kaol pomet en ho jardin, e-barzh al liorzh pour hag irvin, karotez bras ha panez krenn, evit ma vo mat ar soubenn ! mennout a ran ur bloavezh eürus ! ; *zu Neujahr bringt Großmutter immer viele Geschenke mit*, mamm-gozh a zeu atav ur bern nevezioù ganti da gala-bloaz ; *Weihnachts- und Neujahrsfeiertage*, gouelioù dibenn bloaz lies., mare Nedeleg hag ar bloaz nevez g. ; *bald ist Neujahr*, ar bloaz nevez a ya da zigeriñ.

Neujahrsfest n. (-es,-e) : gouel deiz kentañ ar bloaz g., gouel kala-Genver g., gouel kala-bloaz g., [dre fent.] pardon ar joskennoù g.

Neujahrs Geschenk n. (-s,-e) : *die Neujahrs Geschenk*, an deroù-mat g., ar c'halanna g., ar c'houignaoua g., an nevezioù lies., an donemat g., donemat ar bloaz nevez g., an eginad g. ; *was hast du als Neujahrs Geschenk bekommen ?* petra ac'h eus bet da'z kalanna ?

Neujahrsglückwunsch g. (-s,-wünsche) : gourc'hemennoù a vloavezh mat lies., gwellañ hetoù a vloavezh mat lies., hetoù ar bloavezh mat lies. ; *als Kind von Haus zu Haus gehen und Neujahrsglückwünsche übermitteln*, kouignaoua, mont da gouignaoua.

Neukaledonien n. (-s) : Kanaky b., Kaledonia Nevez b.

Neukaledonier g. (-s,-) : Kanak g., Nevezkaledonian g.

Neukaledonierin b. (-,nen) : Kanakez b., Nevezkaledoniane b.

neukaledonisch ag. : kanak, nevezkaledonian.

Neukantianismus g. (-) : [preder] nevezkantouriezh b., nevezdezvarnouriezh b.

neukeltisch ag. : nevezkeltiek.

Neuklassizismus g. (-) : nevezklaselezh b., nevezklaselouriezh b.

neuklassizistisch ag. : nevezklasel, nevezklaselour, giz an nevezklaselouriezh, a c'hiz nevezklasel.

Neukritizismus g. (-) : [preder] nevezdezvarnouriezh b., nevezkantouriezh b.

Neuland n. (-s,-länder) : 1. douar nevez dianav g., tachenn fraost b., fraost g. ; 2. difraosteg b., difraostenn b., nevezenn b. ; *Neuland erschließen*, a) difraostañ, digeriñ douar kozh (douar fraost), terriñ douar, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digoadañ, digrannañ, skidiñ ; b) trevadenniñ (poblañ) douarou nevez ; 3. [dre skeud.] *wissenschaftliches Neuland erschließen*, digeriñ hentoù nevez, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ an erv, toullañ hentoù nevez, digeriñ an hent, difraostañ un dachenn nevez, labourat war un dachenn fraost.

Neulamarkismus g. (-) : nevezlamarkouriezh b.

neulich Adv. : n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, nebeut amzer 'zo, n'eus tamm 'zo ebet, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eo ket kozh an amzer, n'eus ket pell, ne oa ket pell, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, agentaou, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all, en devezh all, en deizioù all, ar wech all, an taol all, an dro all ; *eine neulich gekalkte Mauer*, ur voger fresk razet b. ; *ein neulich gekauftes Haus*, un ti nevez-prenet g., un ti prenet nevez 'zo ; *er ist neulich verstorben*, hennezh a zo nevez-varv, o nevez tremen eo, o nevez tremen emañ, marvet eo nevez 'zo, marvet eo ken un nevez 'zo ; *wir haben neulich von ihm einen Brief bekommen*, emamp o nevez resev ul lizher digantañ.

Neulicht n. (-s,-er) : nevez-bihan g.

Neuling g. (-s,-e) : neveziant g., nevezriad g., unan glas e vegel g., glazard g., deskard g., deskardour g., belostig g., gwidor g., gwidorig g., unan hag a zo war ar boulc'h kentañ g.

Neume b. (-,-n) : [sonerezh] neum str., neumenn b.

Neumexiko n. (-s) : Mec'hiko Nevez b., New Mexico b.

neumodisch ag. : diouzh ar c'hiz nevez.

Neumond g. (-s,-e) : nevez g., nevez-bihan g., nevez-loar g., loar nevez b., loar vihan b. ; *bei Neumond*, war an nevez, d'al loar nevez.

Neumondsichel b. (-,-n) : prim al loar g., kresk al loar g., karniel al loar lies., loargresk g., loar gomek b., loarbrim g., nevez bras g. ; *die Sichel des Neumondes wird sichtbar*, kregiñ a ra al loar da ziskouez he frim, emañ al loar o vont war he falz.

neun niv. : nav ; *neun Hunde*, nav c'hi lies. ; *neun Hündinnen*, nav c'hiez lies. ; *neun Häuser*, nav zi lies. ; *neun Wiesen*, nav frad lies. ; *neun Mädchen*, nav flac'h lies. ; *neun Füße*, nav zroad lies. ; *neun Jahre*, nav bloaz lies. ; *neun Kinder*, nav bugel lies., nav a vugale lies. ; *etwa neun Tage*, nav devezh bennak, un nav devezh bennak, war-dro nav devezh, e-tro un nav devezh bennak, e-ser un nav devezh, nav devezh tost-da-vat, bordik nav devezh, war vordik nav devezh, sa nav devezh, war-dost da nav devezh, tost da nav devezh, nav devezh pe dost (pe dostik, pe war-dro, pe

evel-se, well-wazh) ; *die neun Bistümer der Bretagne*, nav eskopti Breizh lies. ; *mit neun multiplizieren*, navc'hementiñ ; *durch neun dividieren*, navvedenniñ ; *alle neun*, holl o-nav a-bezh ; *es waren ihrer neun*, nav a oa anezho, a-nav e oant, nav a dud a oa ; *es hat eben neun geschlagen*, emañ nav eur o paouez seniñ ; *die Aussagen von neun Zeugen*, testenioù nav zest ; *jeweils neun*, *zu neun*, *jeweils zu neun*, *je neun und neun*, nav-ha-nav, dre navioù ; *jeweils einer von neun*, unan a bep nav, unan dre bep nav, unan diwar bep nav, unan war bep nav ; *die neun Großen*, an nav vras lies. ; *die neun Alten*, an nav gozh lies.

Neun b. (-,-en) : 1. naveder g., niver nav g., nav g. ; 2. *alle Neune werfen*, reiñ lamm d'an nav c'hilh, diskar an nav c'hilh (Gregor) ; 3. [kartoù] nav g.

Neunauge n. (-s,-n) : [loen.] lamprez str. ; *Neunaugen fangen*, lampresa, lamprezeta.

Neuneck n. (-s,-e) : navc'hognek, navc'hornek, navzueg g.

neuneinhalb Adv. : nav ... hanter.

Neuner g. (-s,-) : naveder g., niver nav g., nav g.

Neunergruppe b. (-,-n) : navad g., navedad g.

neunerlei Adv. : *auf neunerlei Art*, e nav doare disheñvel.

neunfach ag. : navc'hement, nav gwech kement all.

Neunfache(s) ag.k. n. : navc'hement, nav gwech kement all.

neunfältig ag. : nav gwech.

neunhundert niv. : nav c'hant.

neunhundertjährig ag. : ... nav c'hant vloaz, nav c'hant vloaz dezhañ.

neunhundertste(r,s) ag. : nav c'hantvet.

neunhunderttausend niv. : nav c'hant mil.

neunjährig ag. : ... nav bloaz, nav bloaz dezhañ.

Neunjährige(r) ag.k. g./b. : bugel nav bloaz g.

neunjährlich ag. : pep nav bloaz.

neunmal Adv. : nav gwech ; *neunmal so groß*, navc'hement.

neunmalig ag. : nav, nav gwech, graet nav gwech.

neunmalklug ag. : teilek, kaoc'hek, hag a gred dezhañ bezañ pevare person an Dreinded, hag a gred dezhañ e sav an heol en e revr.

Neunmalklug g. (digemm) : *Herr Neunmalklug*, Yann an orbider g., Yann doull-ourgouilh g., Yann re-vras-e-benn-evit-deskiñ-netra g., Yann deilek g., Yann gaoc'hek g., an aotrou na c'hall ket plegañ da gac'hat g., Yann teodet-hir-ha-dornet-berr g., Yann a-gred-dezhañ-bezañ-pevare-person-an-Dreinded g., penn boutouz : bras e c'henoù, berr e lost g.

neunschwänzig ag. : nav lost dezhañ ; *neunschwänzige Katze*, gwilastrenn b., skourjez b.

neunseitig ag. : nav fajenn oc'h ober anezhañ, ... nav fajenn.

neunstellig ag. : ... nav sifr.

neunstöckig ag. : ... nav estaj, ... a nav estaj.

neunstündig ag. : ... nav eurvezh.

neunt ag. : navvet, navet ; *der neunte Monat des Jahres*, navvet miz ar bloaz g. ; *die neunte Lektion*, ar gentel nav b. ; *zu neun*, *jeweils zu neun*, nav-ha-nav, dre navioù ; *der neunte Mai*, an nav a viz Mae g. ; *Papst Pius der Neunte*, ar pab Pius nav g.

neuntägig ag. : ... nav devezh ; [relij.] *neuntägige Andachtsübung*, naved g./b.

neuntausend niv. : nav mil.

Neunte(r) ag.k. g./b. : navvet g./b. ; *der Neunte des Monats*, an nav eus ar miz.

neunteilig ag. : ... nav abadenn, ... nav lodenn.

Neuntel n. (-s,-) : navvedenn b.

neuntens Adv. : da navvet, d'an navvet.

neuntletzte(r,s) ag. : navvet diwezhañ.

Neuntöter g. (-s,-) : [loen.] pig-spern kein rouz b.

neunundachtzig niv. : nav ha pevar-ugent ; *neunundachtzig Jahre*, nav bloaz ha pevar-ugent lies.

neununddreißig niv. : nav ha tregont.

neunundneunzig niv. : naontek ha pevar-ugent ; *neunundneunzig Bücher*, naontek levr ha pevar-ugent lies.

neunundsiebzig niv. : naontek ha tri-ugent ; *neunundsiebzig Bücher*, naontek levr ha tri-ugent lies.

neunundzwanzig niv. : nav warn-ugent ; *der neunundzwanzigste Mai*, an nav warn-ugent a viz Mae.

neunzehn niv. : naontek ; *als ich neunzehn wurde*, pa oan deuet d'an oad a naontek vloaz ; *neunzehn Mädchen*, naontek plac'h lies., naontek a verc'hed lies. ; *neunzehn schöne Pferde*, naontek vrav a gezeg lies.

Neunzehn b. (-,-en) : *die Neunzehn*, an niverenn naontek b., an niver naontek g., an naontek g.

neunzehnhundert niv. : naontek-kant.

neunzehntausend niv. : naontek mil ; *neunzehntausend Euro*, naontek mil Euro lies.

neunzehnte(r,s) ag. : naontekvet ; *der 19. (der neunzehnte) Mai*, an naontek a viz Mae ; *das neunzehnte Jahrhundert*, an naontekvet kantved g.

Neunzehntel n. (-s,-) : naontekvedenn b.

neunzig niv. : dek ha pevar-ugent, naogont.

Neunzig b. (-,-en) : dek ha pevar-ugent g. ; *auf die Neunzig zugehen*, na vezañ pell diouzh e zek vloaz ha pevar-ugent, mont d'e zek vloaz ha pevar-ugent, mont d'an deket bloavezh ha pevar-ugent eus e oad.

neunziger ag. : 1. *in den neunziger Jahren*, e-pad ar bloavezhioù dek ha pevar-ugent ; 2. [kenwerzh] eus 1990.

Neunziger¹ g. (-s,-) : *ein Neunziger*, un den en e zek vloaz ha pevar-ugent g.

Neunziger² lies. : *die Neunziger*, ar bloavezhioù dek ha pevar-ugent lies.

Neunzigerin b. (-,-nen) : *eine Neunzigerin*, ur vaouez en he dek vloaz ha pevar-ugent g.

Neunzigerjahre lies. : bloavezhioù dek ha pevar-ugent lies.

neunzigjährig ag. : dek vloaz ha pevar-ugent dezhañ, dek vloaz ha pevar-ugent.

Neunzigjährige(r) ag.k. g./b. : den en e zek vloaz ha pevar-ugent g.

neunzigmal Adv. : dek gwech ha pevar-ugent.

neunzigste(r,s) ag. : deket ha pevar-ugent.

Neunzigstel n. (-s,-) : deketvedenn ha pevar-ugent b.

Neuordnung b. (-,-en) : adreizhadur g., adurzhadur g.

Neuorientierung b. (-,-en) : [polit.] cheñchamant politikerezh g., cheñchamant linenn g., reizhadenn linenn g., kemm linenn stur g., cheñchamant linenn stur g.

Neuphilologe g. (-n,-n) : kelenner war ar yezhoù bev g., yezhoniour g.

Neuphilologie b. (-) : studi ar yezhoù bev b., yezhoniezh b.

Neuphilologin b. (-,-nen) : kelenneres war ar yezhoù bev b., yezhoniourez b.

Neuplatonismus g. (-) : nevezplatonouriezh b., nevezplatonelouriezh b., nevezplatonegezh b.

Neuprägung b. (-,-en) : 1. [arc'hant.] skoadenn nevez b., moneiz nevez skoet g. ; 2. [yezh.] ger nevez g., nevezc'her g. ; *das Wort „Digital-Analog-Umsetzer“ ist eine sprachliche Neuprägung*, ar ger “niverelae” a zo un nevezc'her anezhañ.

Neuralgie b. (-,-n) : [mezeg.] nervennad g., droug-nervennoù g., nervost b., neuralgiezh b.

neuralgisch ag. : 1. [mezeg.] klañv e nervennoù, neurozek, neuralgek, nervostel ; *ich bin neuralgisch veranlagt*, droug am bez da'm nervennoù, klañv eo va nervennoù, taget e vezan em nervennoù, gant an nervost emañ ; 2. [dre skeud.] gwiridik ; *neuralgischer Punkt*, tu gwan g., tu gwak g., gwiridik g., kizidik g., klañvenn b., andred damantus (gwiridik, kizidik) / hesked g. / gor g. (Gregor).

Neurasthenie b. (-) : [mezeg.] gwalañjer g., neurasteniezh b., nervasikter g., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hirnez b., droug-hirnez g.

Neurastheniker g. (-s,-) : [mezeg.] den klañv gant an droug-hirnez g., neurasteneg g., nervasikeg g.

Neurasthenikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] plac'h klañv gant an droug-hirnez b., neurastenegezh b., nervasikegezh b.

neurasthenisch ag. : [mezeg.] fromidik, melkonius, melkoniek, gwalañjeret, doanik, doaniek, neurastenek.

Neuregelung b. (-,-en) : adurzhadur g., adkempenn g.

neureich ag. : erru.

Neureiche(r) ag.k. g./b. : den erru g., den gwintet g., aotrou kouezhet diwar (eus, diouzh) lost ar c'harr g., itron kouezhet diwar (eus, diouzh) lost ar c'harr b., brizhaotrou g., julod nevez g., paour astennet g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g.

Neurer g. (-s,-) : nevezer g.

Neuritis b. (-) : [mezeg.] labez tanijennus an nervennoù g., nevrít g.

neuritisch ag. : [mezeg.] nevrítek.

Neurochirurg g. (-en,-en) : [mezeg.] nervsurjian g.

Neurochirurgin b. (-,-nen) : [mezeg.] nervsurjianezh b.

Neurochirurgie b. (-) : [mezeg.] nervsurjianerezh g.

Neuroleptikum n. (-s, Neuroleptika) : [mezeg.] louzoù neuroleptek g.

Neurologe g. (-n,-n) : [mezeg.] neurologour g., nervoniour g.

Neurologie b. (-) : [mezeg.] neurologiezh b., nervoniezh b.

Neurologin b. (-,-nen) : [mezeg.] neurologourez b., nervoniourez b.

neurologisch ag. : [mezeg.] nerval, nervoniel, nervourel, neurologel.

Neuron n. (-s,-e/-en) : [korf.] neuron str.

Neurose b. (-,-n) : [mezeg.] nervennegad b., neuroz g. ; *eine Neurose ist eine nervlich bedingte Erkrankung ohne psychische Verursachung*, un neuroz a zo ur c'hleñved spered a orin nerval na dizh ket ar reizh.

Neurotiker g. (-s,-) : [mezeg.] den klañv e nervennoù g., neurozeg g., klañvour neurozek g.

Neurotikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] plac'h klañv he nervennoù b., neurozegez b., klañvourez neurozek b.

neurotisch ag. : [mezeg.] neurozek, klañv e nervennoù, neurozel.

Neurotransmitter g. (-s,-) : [bev.] nervdreuzkaser g.

Neurowissenschaft b. (-,-en) : nervskiant b.

Neuschnee g. (-s) : erc'h fresk g., erc'h nevez kouezhet g.

Neuseeland n. (-s) : Zeland-Nevez b.

Neuseeland-Ente b. (-,-n) : [loen.] kragell Zeland-Nevez b.

Neuseeländer g. (-s,-) : Zelandneveziad g.

Neuseeländerin b. (-,-nen) : Zelandneveziadez b.

neuseeländisch ag. : zelandneveziat.

Neusilber n. (-s) : [fizik] mailhcor g.

Neusprachler g. (-s,-) : yezhoniour g.

Neusprachlerin b. (-,-nen) : yezhoniourez b.

neusprachlich ag. : ... yezhoù bev, ... yezhoniezh.

Neusprech n. (-) : [George Orwell] nevezyezh b.

Neustadt b. (-,-städte) : kêr nevez b.

Neuste(s) ag.k. n. : *sellit ouzh Neuste(s)*.

neustens Adv. : *sellit ouzh neustens*.

Neuthomismus g. (-) : neveztomazouriezh b.

Neutöner g. (-s,-) : sonour penn a-raok g., muziker penn a-raok g.

Neutönerin b. (-,-nen) : sonourez penn a-raok b., muzikerez penn a-raok b.

neutral ag. : **1.** neptu, neptuek, didu, diberzh, digenlod, divrezel ; *sich neutral verhalten*, *neutral bleiben*, chom neptu, en em zerc'hel e nep tu, bezañ hep tu diouzh tu, bezañ hep doug na dizoug ; *ein neutrales Land*, ur vro neptu b. ; *neutral werden*, neptuiñ, neptuekaat ; **2.** [yezh.] neutrel, nepreizh, nepreizhel ; **3.** *neutrale Farbe*, liv diflamm g. ; **4.** [kimiezh] anvec'hiet.

Neutrale(r) ag.k. g./b. : neptueg g., neptuegez b. ; *die Neutralen*, ar broioù neptu lies., ar broioù divrezel lies.

Neutralisation b. (-,-en) : **1.** [tekn., skiantoù] neptuiñ g., neptuekaat g. ; **2.** [kimiezh] anvec'hiañ.

neutralisieren V.k.e. (hat neutralisiert) : **1.** neptuekaat, lakaat neptu, neptuiñ ; **2.** *jemanden neutralisieren*, lakaat diwezh da waloberoù u.b., lakaat diwezh da zrougoberoù u.b., reiñ lamm d'u.b., mirout ouzh u.b. a noazout, dinoazañ u.b., dizorniañ u.b., lakaat enk war u.b., enkaat u.b. ; *er wurde rasch neutralisiert*, hennezh ne reas ket ur pleg ; **3.** [tekn., skiantoù] neptuekaat, diberzhegañ, neptuiñ, anvec'hiañ ; *Schwefelsäure kann durch Ammoniak neutralisiert werden*, an amoniak a c'hall neptuiñ (anvec'hiañ) an drenkenn sulfurek.

Neutralisierung b. (-,-en) : **1.** [tekn., skiantoù] neptuiñ g., neptuekaat g., diberzhed g., neptuekadur g. ; **2.** dinoazañ g., mestroniadur g., dizorniañ g., harzidigezh b. ; **3.** [kimiezh] anvec'hiañ g.

Neutralismus g. (-) : neptuelezh b., politikerezh diazezet war an neptuelezh g.

Neutralist g. (-en,-en) : neptuelour g.

Neutralität b. (-,-en) : neptuegezh b.

Neutrino n. (-s,-s) : [fizik] neutrino g.

Neutron n. (-s,-en) : [fizik] neutron str. ; *schnelle Neutronen*, neutron difrae str. ; *verzögerte Neutronen*, neutron daleet str.

Neutronenbeschuss g. (-es,-beschüsse) : [fizik] bombezadenn neutronek b.

Neutronenbombe b. (-,-n) : [lu] bombezenn neutronek b.

Neutronenfalle b. (-,-n) : [nukl.] trap neutron g.

Neutronenwaffe b. (-,-n) : [lu] arm neutronek g.

Neutron n. (-s, Neutra/Neutren) : [yezh.] reizh neutrel b., nepreizh g., nepreizhelezh b.

Neuverfilmung b. (-,-en) : adfilmadur g., remake g.

Neuvermählte(r) ag.k. g./b. : paotr nevez-dimezet g., gwaz-nevez g., den-nevez g., ozhac'h-nevez g., mab-nevez g., plac'h nevez-dimezet b., plac'h-nevez b., gwreg-nevez b., plac'h yaouank b., pried-nevez g., eured g., euredgezh b. ; *die Neuvermählten*, an daou yaouank lies., an dud-nevez lies., an dud-yaouank lies., an dud nevez-dimezet lies., ar priedoù-nevez lies., an daou zen nevez lies.

Neuwahl b. (-,-en) : *vorgezogene Neuwahl*, dilennadeg rakkoulzat b., mouezhiadeg rakkoulzat b., voterezh rakkoulzat g.

Neuwert g. (-s,-e) : **1.** gwerzh nevez g. ; **2.** gwerzh pa vez an dra-mañ-dra en ur stad nevez-flamm g.

neuwertig ag. : *in neuwertigem Zustand*, en ur stad nevez-flamm.

Neuzeit b. (-) : marevezh arnevez g., nevezvarevezh g.

neuzeitlich ag. : modern, a vremañ, arnevez ; *neuzeitlich herrichten*, modernaat, arneveziñ, nevesaat, bremanaat.

Neuzeitlichkeit b. (-) : arnevezelezh b., modernelezh b.

Neuzugang g. (-s,-zugänge) : klañvour nevez g., skoliad nevez g. ; *die Neuzugänge*, an entieren nevez lies.

Neuzulassung b. (-,-en) : [karbedoù] marilhadur nevez g.

New Age n. (- -) / **Newage** n. (-) : new age g., nevezoadvezh g.

Newbie g. (-s,-s) : [stlenn.] gwiader war e gentañ lamm g., gwiader war ar boulc'h kentañ g., gwiader neveziant g., gwiader neveziat g.

Newcomer g. (-s,-) : den nevez erru g., den nevez degouezhet g., deraouad g., deraouer g., degouezhiad g., erruer g.

News lies. : [stlenn.] titouroù lies., keleier lies.

News group b. (-,-s) : [stlenn.] forom eskemm g.

Newsletter g. (-s,-s) : [stlenn.] lizher-kelaouiñ g.

newtonsche(r,s) ag. : ... Newton, hervez Newton ; *newtonsches Gravitationsgesetz*, saveleñ ar gravitadur hollvedel displeget gant Newton b., saveleñ an nerzh-dedennañ hollvedel b.

Niagarafälle lies. : lammoù-dour an Niagara lies., taranoù an Niagara lies.

Nicäa n. : Nikaia b.

nicht Adv. : **1.** ne ... ket, neket, pas, na ... ket ; *nicht essen*, chom hep debriñ, tremen hep debriñ, na zebriñ ; *ich sah ihn nicht*, ne welis ket anezhañ, n'em boa ket e welet ; *nicht ihn sah ich*, neket hennezh am boa gwelet ; *ich zittere doch nicht vor Angst, sondern vor Kälte*, riv

am eus, neket aon ; *bleibt bloß nicht stehen ! arabat chom a-sav bepred ! na chomit ket a-sav bepred ! pas chom a-sav bepred ! ; das Brot bitte nicht berühren !* na stokit ket ho torn ouzh ar bara, mar plij ! na lakait ket ho taouarn war ar bara, mar plij ! na gemerit ket ar bara gant ho taouarn, mar plij ! na douchit ket ar bara ouzh ho taouarn ! na douchit ket ho taouarn ouzh ar bara ! na douchit ket d'ar bara gant ho taouarn ! arabat touch d'ar bara ! arabat touch ouzh ar bara ! pas touch d'ar bara ! pas touch ouzh ar bara ! ; *das bekommt er von mir ganz bestimmt nicht*, n'en do ket an dra-se diganin bepred ; *heiraten Sie nicht, bitte !* me ho ped, pas mont da zimeziñ ! ; *ich habe welche, aber nicht viele*, bez' em eus eus outo, met pas stank ; *der Schuldirektor hat es gesagt, ... nein, nicht der Schuldirektor sondern der Klassenlehrer*, lavaret e oa bet an dra-se gant rener ar skol ... pas gant rener ar skol, gant ar penngelenner e oa ; *sag ihnen, dass sie nicht zu laut sprechen dürfen*, lavar dezho pas komz re greñv ; *ich habe ihm gesagt, dass er nicht zu viel essen soll*, goulennet em eus digantañ pas debriñ re ; *er kann nicht einmal lesen*, n'eo ket gouest da lenn zoken ; *nicht jeder, der in den Krieg zieht, muss sterben*, ne vez ket lazhet kement hini a ya d'ar brezel, kement a ya d'ar brezel ne vezont ket lazhet ; *vor nicht einmal einer Stunde*, a-vihanoc'h eget un eurvezh ; *er trank nichts, nicht einmal einen Tropfen Wein*, n'en doa evet netra, nag ur banne gwin zoken - n'en doa evet netra, ket ur banne gwin zoken - n'en doa evet netra, pas ur banne gwin zoken ; *er war nicht einmal zehn, als er starb*, ne oa ket dek vloaz fournis c'hoazh pa zeuas da vervel ; *noch nicht*, ket c'hoazh, ket evit c'hoazh ; *noch nicht ! pas c'hoazh ! gortoz ! gortozit ! pas diouzhtu ! ; ich bin noch nicht einmal vierzig*, emeon c'hoazh en tu-mañ da zaou-ugent vloaz ; *er geht noch nicht zur Schule*, n'eo ket krog da vont d'ar skol c'hoazh ; *ich habe bei mir noch nicht sauber gemacht*, va zi am eus lezet da gempenn ; *es war noch nicht einmal acht Uhr*, ne oa ket eizh eur, met a-boan - ne oa ket eizh eur leun c'hoazh - ne oa ket tre eizh eur c'hoazh ; *die Arbeit ist noch nicht fertig*, menel a ra labour d'ober, chom a ra labour d'ober, n'eo ket peurc'hraet al labour c'hoazh ; *das kostet nicht ganz (noch nicht einmal) zwanzig Euro*, a-boan ma koust ugent euro, ne ya ket da ugent euro leun ; *noch nicht einmal eine ganze Woche*, a-boan ur sizhunvezh ; *ich möchte wissen, ob ich es bekomme oder nicht*, me garfe gouzout p'em bo va zra pe n'em bo, mechal hag em bo va zra pe n'em bo ? c'hwistim hag em bo va zra pe n'em bo ? ; *ich weiß nicht, ob er kommt oder nicht*, n'ouzon ket pe e teuio pe ne zeuio ket, da c'houzout eo din pe e teuio pe ne zeuio ket ; *die Bretagne ist vom Meer umgeben, nur von einer Seite nicht*, Breizh a zo mor en he zro nemet ouzh un tu, mor a zo en-dro da Vreizh nemet ouzh un tu ; **2.** kennebeut, ken bihan, naked ; *ich auch nicht*, na me kennebeut, me ivez, na me naket, na me kennebeut all, na me koulz all ; *das glaube ich auch nicht*, an dra-se ne gredan ket ken bihan, an dra-se ne gredan ket kennebeut ; *ich gehe auch nicht hin*, ned in ket ivez, ned in ket kennebeut, ned in ket kennebeut all, ned in ket koulz all, ned in ket naket ; *sie haben nicht weiter danach gefragt, ihre Nachbarn auch nicht*, n'o doa

ket klasket gouzout hiroc'h kennebeut ha ma rae o amezeien ; *ich hatte nichts gehört, meine Nachbarn auch nicht*, ne'm boa klevet netra na va amezeien kennebeut ; *sie sprechen nicht und lachen auch nicht*, ne gomzont na ne c'hoarzont ; *ich habe euch gesagt, dass ich heute nicht arbeiten will und ich werde es auch nicht tun*, lavaret em eus deoc'h ne labourin ket hiziv, na ne rin ; **3.** tamm ebet ; *durchaus nicht, überhaupt nicht, ganz und gar nicht*, mallozhtouenn tamm ebet, tamm ... en holl, tamm tout ebet, tamm ebet, begad, ket ur begad, ket ... evit ur begad, begad ebet, ket an disterañ, tra, e nep doare, ket .. en holl, tra ebet, naren, nann (a)vat, nann da, e giz ebet, e nep keñver, grifenn, neudenn ebet, e nep tro / war nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor) ; *das gefällt mir überhaupt nicht*, ne blij tamm din en holl ; *er hat überhaupt keine Bildung*, n'en deus tamm deskadurezh en holl ; *ich weiß überhaupt nicht, wo er hingegangen ist*, hennezh a zo aet n'ouzon doare pelec'h, hennezh a zo aet n'ouzon dare pelec'h ; *das ist überhaupt nicht lustig*, n'eo tamm fentus ebet, n'eo ket fentus en holl ; *nicht etwa, dass ..., pas en abeg ma, ha neket dre an abeg ma ..., neket ma ; ich gehe hin, nicht etwa dass ich dazu Lust hätte, aber ich kann nicht anders*, mont a rin di, neket ma vijen laouen da vont, met n'eus ket tu din d'ober a-hend-all - neket ma vijen laouen da vont di, met n'eus ket tu din d'ober a-hend-all ; *er war in der Kneipe und nicht etwa bei der Arbeit*, en ostaleri e oa ha pas war-dro e labour ; **4.** *sofern nicht*, anez ma ..., anez ..., nemet ha ..., nemet ma ..., nemet ..., panevet ma ..., panevet ... ; **5.** *warum nicht ?* perak ne vefe ket ? perak ne vefe ket eus an dra-se ? perak ne vije ket, kuita ? petra 'virfe ? perak nann ? / perak naren ? / pe da benn nann ? (Gregor) ; **6.** *nicht, dass ..., neket ma ; 7. nicht doch !* tamm ebet, naren, nann (a)vat, nann da, e nep tro / war nep tro / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / e nep feson / e nep hent (Gregor) ; **8.** *er sprach nicht mehr*, ne gomzas ket ken ; *mehr sprach er nicht*, ne lavaras ket hiroc'h, ne'z eas ket larkoc'h ; *er singt nicht mehr so schön*, fallaet eo da ganañ, ne gan ket mui ken brav ; **9.** *nicht nur ... sondern auch ..., neket hepken ... met ivez ..., estreget ... hogen ... ivez, en tu all ma ..., en tu-hont ma ..., ouzhpenn ma ... ; nicht nur der Schuldirektor hat es gesagt, sondern auch der Klassenlehrer*, lavaret e oa bet an dra-se neket hepken gant rener ar skol met ivez gant ar penngelenner ; *sie ist nicht nur schön sondern auch reich*, koantik eo ha pinvidik zokennoc'h, koantik eo en tu-hont ma'z eo pinvidik, koantik eo-hi ha pinvidik war ar marc'had (ha gwellañ 'zo : pinvidik eo, hag ouzhpenn 'zo : pinvidik eo, ha c'hoazh eo pinvidik), koantik eo ha pinvidik gant an dra-se ; *ich habe nicht nur einen Hund sondern auch eine Katze*, ouzhpenn ur c'hi am eus, ur c'hazh a zo ivez - estreget ur c'hi am eus, ur c'hazh a zo ivez - estrevit ur c'hi am eus, ur c'hazh a zo ivez - ma ne vefe nemet ur c'hi, ur c'hazh a zo c'hoazh ; *er hat nicht nur zu viel gegessen sondern auch zu viel getrunken !* ouzhpenn kargañ e vouzelloù en deus graet, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - estreget kargañ e vouzelloù en deus graet, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - estrevit kargañ e vouzelloù en deus graet, lonkañ e walc'h en

deus graet ivez ! - kargañ e vouzelloù en deus graet, ha gwashoc'h 'zo, lonkañ e walch en deus graet ivez ! - kargañ e vouzelloù en deus graet, ha lonkañ e walch zokennoc'h ! ; *nicht nur die Presse, sondern auch das Fernsehen hat über das Ereignis berichtet*, muiget ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ar skinwel en doa graet ivez - estreget ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ar skinwel en doa graet ivez - estrevit ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ar skinwel en doa graet ivez - ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ha gwelloc'h 'zo, ar skinwel en doa graet ivez - ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud hag ar skinwel zokennoc'h ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen*, delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torrout an avelioù bras, delc'her a ra ar gwez-se an douar en tu-hont ma torrout an avelioù bras ; *die Möbelstücke waren nicht nur in einem elenden Zustand, sie waren auch noch furchtbar teuer*, ouzhpenn ma oa an arrebeuri-se en ur stad fall-put, e oant ker-du ; **10.** *um ... nicht zu*, kuit da, evit chom hep, evit tremen hep, evit mirout da, da virout da, evit pas ; *um nicht zu ertrinken*, evit mirout da veuziñ, da virout na veuzfe, evit pas beuziñ ; *beim Durchqueren dieses Landes fliegen die Raben auf dem Rücken, um sich das Elend da unten nicht ansehen zu müssen*, nijal a ra ar brini war o c'hein pa dreuzont ar vro-se, kuit dezho da welet ar vizer dindan - nijal a ra ar brini war o c'hein pa dreuzont ar vro-se, evit pas gwelet ar vizer dindano ; *um nicht kommen zu müssen*, kuit da zont ; *um nicht gesehen zu werden*, gant aon (en aon) da vezañ gwelet, kuit da vezañ gwelet, evit pas bezañ gwelet ; **11.** *wenn es nur nicht regnet*, gant (betek) ma ne vo ket glav ! adal (war-bouez) ma ne vo ket a c'hlav ! salv ma chomo divanne an amzer ! ; **12.** *alle nur nicht in Ohnmacht !* taol pled n'az piñe ur falladenn ! taol pled pas kaout ur falladenn ! ; *glauben Sie nur nicht, dass ...*, arabat e vefe deoc'h krediñ e ... ; **13.** *nicht so*, neket e-giz-se e vez graet ; **14.** *nicht nur dein Sohn wird morgen kommen*, estroc'h eget da vab a rank dont warc'hoazh, estreget da vab a rank dont warc'hoazh, ouzhpenn da vab a zeuio warc'hoazh ; *nicht nur dort findet man Arbeit*, ouzhpenn eno e c'haller kavout labour ; *nicht nur Fische leben im Meer*, estreget pesked a vev er mor ; *nicht nur Kinder waren beim Fest*, ouzhpenn bugale a oa er gouel ; **15.** *nicht (wahr) ? n'eo ket gwir ? nekwir ? neketa ? nann ?* ; **16.** *was weiss er nicht alles !* nag a draoù a oar hennezh ! pegen desket eo ! hennezh a oar ur garg traoù 'vat ! ; *wie oft habe ich nicht geklingelt !* na liesat am eus sonet !

nichtabzugsfähig ag. : na c'heller ket diskontañ, na c'heller ket didennañ.

Nichtachtung b. (-,en) : diazaouez g., dizoujañs b.

Nichtadlige(r) ag. k. g./b. : [istor] dinobladez g., dinobladez b., partabl g., bilen g.

nichtamtlich ag. : anofisiel, amgefridiel.

Nichtanerkennung b. (-,en) : dinac'hidigezh b., nac'hidigezh b., dianzavadur g., dianzav g. ; *Nichtanerkennung der Vaterschaft*, dinac'hidigezh an dadelezh b. (Gregor), nac'hidigezh an dadelezh b., dianzavadur an dadelezh b.

Nichtangriffspakt g. (-s,-e) : kengrad anargadiñ b. ; *deutsch-sowjetischer Nichtangriffspakt*, kengrad anargadiñ alaman-ha-soviedel b.

Nichtannahme b. (-,-n) : [kenw.] andarbenn g. ; *Protest wegen Nichtannahme, Protest mangels Annahme*, protest g. (Gregor), gourzhleñvad a-wall darbenn g., gourzhleñvad a-wall taladur g.

Nichtanzeige b. (-,-n) : kuzherezh g., skoacherezh g., golo g., goloadurezh b.

Nichtausführung b. (-,-en) : nannsevenidigezh b., anerouzenadur g.

Nichtbeachtung b. (-,-en) : disentidigezh [d'udb, ouzh udb] b., anvridigezh [udb] b., anvirezh [udb] g. ; *Nichtbeachtung der Vorfahrt*, anvridigezh reolennoù ar raktremen b., anvirezh reolennoù ar c'hentwir g.

Nichtbefolgung b. (-,-en) : disentidigezh [d'udb, ouzh udb] b., anvridigezh [udb] b., anvirezh [udb] g. ; *Nichtbefolgung des Einberufungsbefehls*, disujidigezh b.

Nichtbeitreibbarkeit b. (-) : divarregezh da baeañ b., dilamadusted b. ; *im Falle der Nichtbeitreibbarkeit*, e ken kaz e vefe an dleour divarrek da baeañ.

Nichtbezahlung b. (-,-en) : antaladur g.

nichtblühend ag. : divleuñv.

Nichtchrist g. (-en,-en) : [relij.] divadez g., den digristen g.

Nichtdiskriminierung b. (-,-en) : nanndiforc'hidigezh b., nanndisparzh g., andisparzh g.

Nichtduldung b. (-,-en) : **1.** dic'houzañv g., dic'houzañvusted b. ; **2.** [mezeg.] angougemer g.

Nichte b. (-,-n) : nizez b. ; *eingehatete Nichte*, nizez da-heul b. ; *Tochter einer Nichte*, nizez-vihan b. ; *Sohn einer Nichte*, niz-bihan g.

nichteingeweiht ag. : nann-sklaeriet, ansklaeriet.

Nichteingeweihte(r) ag.k. g./b. : nannsklaeried g., nannsklaeriedez b., ansklaeried g., ansklaeriedez b.

Nichteinhaltung b. (-,-en) : anvridigezh [udb] b., anvirezh [udb] g., nannsevenidigezh [udb] b., nannsevenadur [udb] g., anerouzenadur [udb] g., disentidigezh [d'udb, ouzh udb] b.

nichteinlösbar ag. : [arc'hant.] aneiltaladus, didroüs, dieskemmus, na c'haller ket arc'hantañ.

Nichteinlösbarkeit b. (-) : [arc'hant.] aneiltaladusted b., didroüsted b., dieskemmusted b.

Nichteinlösung b. (-,-en) : antaladur g.

Nichteinmischen n. (-s) : anemell g., andaremgor g., diemellout g., nannemell g., lez-ober g.

Nichteinmischung b. (-,-en) : anemell g., andaremgor g., diemellout g., nannemell g., lez-ober g. ; *Nichteinmischung in die inneren Angelegenheiten eines Staates*, nannemell en aferioù diabarzh ur vro estren g., anemell en aferioù diabarzh ur vro estren g., andaremgor en aferioù diabarzh ur vro estren g.

Nichteisenmetall n. (-s,-e) : metal amhouarnus g., metal amhouarnek g.

Nichterfüllung b. (-,-en) : anerouzenadur g., ankefleuniadur g., nannsevenidigezh b., nannsevenadur g., mank g., anvridigezh b., anvirezh g. ; *Nichterfüllung einer Vertragsabrede*, anerouzenadur eus unan eus diferadennoù ur gevrat g., ankefleuniadur un diviz diferet en un emglev g. ; *Nichterfüllung einer Verpflichtung*, mank e-keñver un dlead (un endalc'h) g.

nichterneuerbar ag. : annevezadus ; *nichterneuerbare Ressource*, danvez annevezadus g., barregezh annevezadus b.

Nichterneuerung b. (-, -en) : annevezidigezh b.

Nichterscheinen n. (-s) : anerzonedigezh b., ezvezañs b., desfaihl g.

Nichterwerbspersonen lies. : dioberianted lies., dioberiaded lies.

nichterwerbstätig ag. : n'emañ ket war ur vicher, dioberiant, dioberiat, na labour ket.

Nichtgefallen n. (-s) : angwalc'h g., angwalc'hadur g., anvoz g.

Nichtgelingen n. (-s) : c'hwitadenn b., afochadenn g., droukverzh g., gwallverzh g.

Nichtanziehung b. (-, -en) : diskarg g., disamm g., ezdalch'h g., ezdalch'hadur g.

Nicht-Ich n. (-s) : [preder.] nann-me g.

nichtig ag. : didalvoud, didalvez, mibilius, null, ven, aner, toull, goullou, dister ; *nichtiges Rechtsgeschäft*, skrid didalvez hervez lezenn g., lizher-gwerzh (diviz, emglev) didalvoud hervez lezenn g., lizher didalvez hervez lezenn g., gread didalvoud g., akta didalvoud g. (Gregor) ; *als nichtig und gegenstandslos gelten*, bezañ sellet evel didalvoud ; *für (null und) nichtig erklären*, terriñ, freuzañ, nullañ, diwiriañ, foeltrañ, sellet evel didalvoud, lakaat didalvoud, didalvoudekaat, disklêriañ didalvoud ; *als nichtig anfechten*, goulenn ma vefe torret (nullet, freuzet) udb, arguziñ ouzh talvoudegezh udb. ; *sein Geld für nichtige Dinge ausgeben*, dispign e arc'hant war gac'herezh, ober kolladennoù ; *nichtige Dinge*, traoù netra lies. ; *seine Zeit mit nichtigen Dingen zubringen*, belbiañ, falaoueta, reiñ e amzer da draoù netra, bezañ ranell gant disterajoù, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, kaout amzer gollet, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, en em reiñ da blijadurioù goullou, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhioù, c'hwileta, chom da velc'hweta, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, glapezenniñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, koll e boan, lugudiñ, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da lugudiñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horin vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, na ober glad, na ober netra vat gant e zaou zorn, na ober mann vat ebet gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na vezañ mat nemet da dreiñ ar vein da sec'hañ, pismigañ, pismigellat.

Nichtigkeit b. (-, -en) : 1. didalvoudegezh b. ; *Nichtigkeit der Ehe*, didalvoudegezh an dimeziñ hervez lezenn b. (Gregor).

2. dibouez g., dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b., distervez b., vender g., vendet b., mannelezh b., nullentez b., goulloñter g., goullou g., goulloved b., goulloved g., gwakter g., gwaktet b. ; *Nichtigkeit des Daseins*, avel aveloù, pep tra zo avel [kement tra a weler war an douar a zo dre natur cheñchus evel an avel hag a dremen prim e-giz ur vogedenn] (Gregor), ar bed hag e vogidelloù, mogidelloù ar vezañs lies., aveloù ar boud lies., fougeerezhioù ar bed lies., traoù ar bed-mañ ned int nemet moged.

3. distervez b., disteraj g., belbeterezh g., amoedaj g., disterdra g., bihan dra g., netraig g., tra a get g., inglodaj g., belbiaj g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., arabadiezh b., c'hoariell b., fariell b., farienn b., foutouilhenn b., grouanenn b., lugudajoù lies., mibilij g., mibiliezh b., belbi g., rambre g., siklud g., stranerezh g., avel g., disterajoù lies., disterajigoù lies., tra netra g. ; *er wurde wegen einer Nichtigkeit eingesperrt*, dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambre ; *sein Geld für Nichtigkeiten ausgeben*, dispign e arc'hant war gac'herezh, ober kolladennoù ; *sich mit Nichtigkeiten abgeben*, belbiañ, reiñ e amzer da draoù netra, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant traoù netra, kaout amzer gollet, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhioù, ober traoù a get, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ ranell gant disterajoù, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant lugudajoù, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, c'hwileta, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbeterezh, glapezenniñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, koll e boan, lugudiñ, chom da velc'hweta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da lugudiñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horin vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, na ober glad, na ober netra vat gant e zaou zorn, na ober mann vat ebet gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na vezañ mat nemet da dreiñ ar vein da sec'hañ, firbouchal, pismigañ, pismigellat.

Nichtigkeitsbeschwerde b. (-, -n) : azgalv terriñ g., amoug da derriñ barn g. ; *die Nichtigkeitsbeschwerde einreichen (erheben)*, azgelver al lez-terriñ, azgelver amoug al lez-terriñ, azgelver da derriñ barn, sevel amoug d'al lez-terriñ, goulenn torridigezh (ma vefe torret, ma vefe freuzet, ma vefe nullet) ur prosez.

Nichtigkeitserklärung b. (-, -en) : didalvoudekadur g., disklêriadur an didalvoudegezh g., torridigezh b., freuzerezh g., freuz g., dispenn g., dispennerezh g., torr g.

Nichtigkeitsklage b. (-,-n) : goulenn torridigezh g., azgalv terriñ g., amoug da derriñ barn g., amoug d'al lez-terriñ g.

Nichtkämpfer g. (-s,-) : divrezeler g., nannbrezelour g., nannstourmer g.

nichtkeltisch ag. : amgelt, digeltiek, nannkeltiek.

Nichtkenner g. (-s,-) : den diouizieq g., ananavezer g., ananaoudeg g.

nichtkommerziell ag. : ankenwerzhel, en diavaez marc'had, er-maez a werzh ; *nichtkommerzielle Dienstleistung*, gougor gwizadoù ankenwerzhel g., gwazadenn hep gounid ebet b., servij en diavaez marc'had g., gwazad en diavaez marc'had g.

Nicht-Korrelation (-,-en) : [fizik, mat.] ankeflended b.

nichtkriegführend ag. : anveller, divrezeler, nannbrezelour, nannbrezelekaer, divrezel.

Nichtkriegführung b. (-) : anvellerezh g., divrezelerezh g., nannbrezelerezh g.

nichtleitend ag. : [tredan] anreüs.

Nichtleiter g. (-s,-) : [tredan] anroer g.

nichtmathematisierbar ag. : anjedoniekadus.

Nichtmetall n. (-s,-e) : divetal g., metaloid g.

nichtmetallisch ag. : divetalek.

nichtöffentlich ag. : disforan, an dorioù serret.

Nicht-Pflegepersonal n. (-s) : [mezeg.] anprederierien eus ar c'hoskor g.

Nichtraucher g. (-s,-) : divutuner g., den divutun g.

Nichtraucherabteil n. (-s,-e) : kombod divutun g.

Nichtraucherin b. (-,-nen) : divutunerez b., plac'h divutun b.

Nichtraucherzone b. (-,-n) : tachenn divutun b.

nichtrechtsfähig ag. : didalvoud hervez lezenn, didalvoud a-berzh al lezenn, didalvez hervez lezenn.

nichtrostend ag. : disvergl, anoksidadus.

nichtrussisch ag. : dirusian, [yezh.] dirusianek, dirusek ; *die nichtrussischen Völker in Russland*, ar pobloù dirusian e Rusia lies.

nichts Adv. : netra, nep tra, mann, mann ebet, tra, tra ebet, seurt, seurt ebet, gour, gour ebet, takenn, banne, takad, siseurt ebet, lomm, eskenn, brienenn, grifisenn, ket ur bourlifrenn, tamm, berad, ket an dister dra, greun ; *gar nichts (überhaupt nichts, ganz und gar nichts)*, tamm (netra, tra, mann, gour, seurt) ebet, tra en douar, tamm tout ebet, mallozhtouenn tamm ebet, neudenn ebet, netra ebet en tout, ket ha netra, netra krenn, netra a-grenn, ket an dister dra, banne ebet, takenn ebet, lomm ebet, siseurt ebet, netra en holl, netra tout, grifisenn, ket ur boulifrenn, tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn (Gregor), na foeltr na brall, foeltr seurt ; *er wollte mir nichts geben*, ne felle ket dezhañ reiñ an dister dra (an disterañ tra) din ; *damit kann ich nichts anfangen*, ne c'hallan ober seurt gant an dra-se ; *er hat zu nichts mehr Lust*, ne gav mui saour gant netra ; *von unserem Haus bleibt nichts mehr*, hon ti ne chom tra ken anezhañ ; *nichts mehr*, netra ken, netra mui(oc'h), mui netra, mui pelloc'h, netra ebet ken, tra ebet ken ; *nichts ! netra !* blev ! blev da gaout ! polos ! ; *ich sage nichts mehr*, ne lavarin ket hiroc'h, ne lavarin mui netra, ne lavarin netra ken, ne lavarin tra ebet ken, ne lavarin netra ebet ken ; *ich sehe nichts mehr*, ne welan mui, ne welan netra ken, ne welan netra ebet ken, ne welan tra

ebet ken, ne welan banne ken, ne welan banne ebet ken, ne welan takenn ken, ne welan takenn ebet ken, ne welan lomm ken, ne welan lomm ebet ken, ne welan tamm ken, ne welan tamm ebet ken, ne welan berad ken, ne welan berad ebet ken ; *ich sehe gar nichts*, ne welan banne, ne welan takenn, ne welan siseurt ebet, ne welan netra ebet, ne welan netra en holl, ne welan netra krenn, ne welan lomm, ne welan tra, ne welan tra ebet, ne welan tamm, ne welan berad, ne welan seurt, ne welan grik, ne welan gour, ne welan ket ur c'heuz ; *ich esse nichts mehr*, ne zebrin mui pelloc'h ; *ich habe nichts mehr*, n'em eus netra ken ; *er versteht nichts*, ne gompren na bu na ba ; *sie wissen überhaupt nichts über die Geschichte ihres Landes*, n'ouzont ket ur ger eus istor o bro, n'ouzont dare diwar-benn istor o bro ; *ich weiß nichts von ihm*, n'ouzon doare dezhañ ; *nichts zu eigen haben*, bezañ dibourvez eus pep tra, na gaout tra war e anv (en e gerz, en e anv), na gaout ur bomm leve war e anv, na gaout mann dezhañ e-unan, na gaout kerz e nep tra, na gaout an hanter eus netra, bezañ dileve, na gaout nag erv nag ant, na gaout na bod na skod, na gaout netra drezañ e-unan, na gaout glad ; *seit gestern hat er nichts zu sich genommen*, n'en deus debret tamm abaoe dec'h, war e galon noazh emañ abaoe dec'h, n'en deus ket lakaet ur c'hriisenn etre e zent abaoe dec'h, n'en deus debret grifisenn abaoe dec'h, n'en deus debret eskenn abaoe dec'h, n'en deus ket debret un elfenn voued abaoe dec'h, o chaokat goulo emañ abaoe dec'h, emañ oc'h ober kof moan (bouzelloù moan, bouzellenn voan) abaoe dec'h ; *nichts zu essen haben*, na gaout gour da zebriñ, na gaout netra da grignat (da chaokat), na gaout tra ebet da grignat nemet treid silioù ha divskouarn kelien, na gaout ur c'hriisenn da lakaat etre e zent, chom hep tamm, chom gant e c'hoant debriñ, na gaout un elfenn da zebriñ, na gaout tamm da zebriñ, na gaout grifisenn da zebriñ, ober kof moan (bouzelloù moan, bouzellenn voan) ; *nichts zu essen und zu trinken haben*, na gaout na tamm na takenn ; *von dieser Erbschaft habe ich nichts bekommen*, n'em eus ket bet ur spilhenn eus an hêrezh-se, n'em eus bet tamm eus an hêrezh-se ; *alles oder nichts*, bloc'h pe netra, neuñviñ pe veuziñ ; *um nichts und wieder nichts*, diwar-goust netra - evit an hanter eus netra - evit netra -, evit mann ebet - evit ket - evit un netra - evit un netraig - evit nebeut a dra - evit ken nebeut all - evit ken nebeut-se - evit nemeur a dra - evit mibiliajoù (disterajoù) - hep reizh nag abeg - kelo ken nebeut a dra - evit kelo-se - evit dister dra - evit bihan dra / evit dister abeg (Gregor) - evit ur bihan dra - evit an disterañ abeg - evit kement bramm a zo tout - diwar un netraig - diwar-benn nebeut a dra - war-bouez un neudenn vreñ - war-bouez netra - war-bouez mann - evit ket ha netra - e-skeud an disterañ abeg - evit nemet - evit ya, evit nann - diwar ya pe nann ; *nichts von all dem*, netra en holl, netra ebet en holl ; *sonst nichts, weiter nichts*, kentra, tra ken, netra ken, netra mui, netra ken c'hoazh, ha netra all, ha netra ouzhpenn, setu tout ! ha mat pell 'zo ! ha setu eno ! ha fin dre eno ! kuit ha fin dre eno ! echu dre eno ! la ! ; *nichts anderes*, netra all, netra all ebet, mann all ebet, ken tra, ken, netra ouzhpenn ; *ich habe nichts anderes gehört*, ne'm eus klevet mann

all ebet ; *ich hatte nichts anderes erwartet*, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e-sell a netra all ebet ; *das ist nichts anderes als Gold*, n'eo ken tra nemet aour ; *es bleibt nichts anderes zu tun, als nach Hause zu gehen*, ne chom mui ken tra d'ober panevet distreiñ d'ar gêr, n'eus ken da ober panevet distreiñ d'ar gêr ; *mit nichts anderem als einer Schaufel hat er das Loch gegraben*, graet en doa an toull hep ken benveg nemet ur pal ; *er tut nichts Gutes*, ne ra netra vat, ne ra netra a vat, ne ra mann vat ebet, ne ra tra vat ebet ; *er hat nichts Böses vor, er hat nichts Böses im Sinne*, n'en deus ket an disterañ rat d'ober droug ; *ohne Mühe wird nichts Großes geschafft*, ne vez graet netra vras hep poan ; *besser als nichts*, kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioc'h ; *lieber ein bisschen als nichts*, nebeud a ra vad, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *nichts ist unmöglich*, n'eus james ebet ; *wenn weiter nichts ist*, ma n'eus nemet an dra-se, ma n'eus nemet ken bihan a dra, ma n'eus ken, ma n'eus ken tra da ober ; *so gut wie nichts*, burzhud netra - kazimant netra - netra, koulz lavaret - an hanter eus netra - un netraig bennak - ar ouenn 'zo bet - hogos netra - hogozik tamm ; *nichts Neues*, netra nevez, netra a nevez ; *es gibt nichts Neues unter der Sonne*, n'eus netra a nevez war an tamm douar patatez-mañ, n'eus netra a nevez dindan tro an heol, n'eus netra a nevez dindan an Neñv, n'eus nevezded ebet dindan an heol ; *er war nichts weniger als arbeitsam*, hennezh a oa ur marc'h-labour, mar boe unan ; *mir nichts, dir nichts*, a) ken aes (ken dichipot, ken distrafiulh, ken dinec'h, ken lip) ha tra, ken aes all, ouesk, war e vadober, koulz all, digompliment, netra dreist, hep chipotal, evel toaz er forn, evel farz gant ar paotr kozh, plaen ha brav, hep kamambre, diardoù ; b) dic'hortoz-kaer, war e dibedoba, en un taol kont, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, en un dro-zorn, en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, prim, trumm (Gregor), krak, krenn, brusk, pik, eeun-hag-eeun, raktal, rag-eeun, a-flav, hep termal, hardizh, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, brav-mat, a-benn-kaer, hep souzañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, a-greiz-pep-kreiz ; c) dre guzh, dre laer, hep rat nikun, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep rat den ebet, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, P. choucha-moucha ; *viel Lärm um nichts*, ur bramm en dour, gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ur van evit nebeut a dra, ur van evit ken nebeut all, c'hoari gaer gant traoù a netra, c'hoari gaer kelo nebeut a dra, kalz a reuz evit netra, kalz a drouz evit dister abeg / kalz a drouz evit bihan dra (Gregor) ; *da gibt's nichts zu lachen*, n'eus ket lec'h da c'hoarzhin, n'eus ket peadra da c'hoarzhin, n'eo ket farsus tamm ebet ; *ich mache mir nichts daraus*, kement-se n'eo netra din (Gregor), n'on ket chalet tamm ebet gant an dra-se, me ne ran van eus kement-se, me ne ran na brall na forzh gant kement-se, ne c'hwitan ket, kement-se ne ra mann din-me, ne ran mell forzh ganti,

ne ran forzh, ne vern ket, heñvel eo din, heñvel dra eo din, pe vern din ? pe vern ouzhin ? pe laz din-me ? pe forzh a ran-me ? pe forzh a ra din ? pe forzh a zo din ? pe forzh din ? ha forzh a ra din ? ha forzh a zo din ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? pe kaz a ra din ? ; *zu nichts fähig sein*, na vezañ kap da vann ebet, bezañ ur batatezenn en ur c'hleuz, na gaout tu d'ober mann ebet, na gaout tu da vann, na vezañ danvez ebet en an-unan, na vezañ mat da vann, na gordañ mann gant an-unan, na dizhout ober netra, na vezañ mat da netra, na ober netra eus nikun, na ober na bleud na brenn, na c'houzout ardremez da netra, na dalvezout ar gal, na dalvezout ludu ur c'hornad butun, na zont netra ebet da vat gant an-unan, na dalvezout un hollvad, na c'houzout ober un hollvad, na c'houzout ober na kriz na poazh, na c'hallout ober na kriz na poazh ; *er ist zu nichts anderem fähig*, n'eo mat da gen ; *das taugt nichts*, n'eus foeltr vat da dennañ eus an dra-se, ne dalvez ket ur strak, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn, n'eo mat da vann, ne dalv mann, didalvez eo, se ne dalvez netra, se n'eo mat da netra, se ne dalvez ket un hollvad, kement-se ne servij da netra, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se, kement-se n'eo mat da vann, kement-se ne zegas netra vat ebet, kement-se ne zegas mann vat ebet, ne c'haller ober na sec'h na glas gant an dra-se, gant an dra-se ne c'haller ober na bleud na brenn, mat eo da lakaat dindan lost ar c'hazh ; *das macht nichts*, es tut nichts, n'eus forzh, n'eo ket ur gwall afer, ne laz ket, ne ra forzh, n'eus ket a ziaez, ne vern, heñvel eo, n'eus droug ebet, n'eus ket a zroug, se ne ra mann, se ne ra mann ebet, n'omp ket war-bouez an dra-se, daoust da se ! ne ra tra, n'eus forzh a se ; *nichts tun*, chom hep ober netra, na ober tra, na ober glad, na ober ur c'heuz, na ober netra gant e gorf, ober e zidalvez (e gorf didalvez), na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e varv, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, bezañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, lardañ diegi ; *ich habe nichts zu tun*, ne'm eus taol ebet d'ober, vak a zo warnon, ne'm eus mann d'ober, ne'm eus mann ebet d'ober, emaon gant netra d'ober ; *ich kann ihnen nichts geben*, ne'm eus mann da reiñ dezho ; *mit solchen Leuten will ich nichts zu tun haben*, ne'm eus netra d'ober gant ur seurt lignez ; *seht zu, dass die uns nichts klauen*, diwallit na laerfent tra, lakait evezh na laerfent tra ; *seht zu, dass er nichts davon erfährt*, mirit na glevfe ger ebet a-zivout kement-se ; *daraus wird nichts*, a) foeltr tamm ne vo ; b) se ne gas da neblec'h ebet, n'eus foeltr vat da dennañ eus an dra-se, n'eus netra vat da dennañ eus an dra-se, n'eus mann vat ebet da dennañ eus an dra-se, kement-se ne zisoc'ho da netra ; *beinahe hätte ich dieses Haus gekauft, aber daraus wurde nichts*, ken buan all em bije prenet an ti-se nemet war darbet e oan chomet, ken buan all em bije prenet an ti-se nemet e vanis war zarbedig, ken buan all em bije prenet an ti-se met foeltr tamm ne voe ; *aus nichts wird nichts*, aus nichts kommt nichts, gant netra ne reer netra, n'eo ket gant dour sklaer e vez lardet ar moc'h, ne saver mann diwar an netra, re a vann (re a netra) ne dalv mann, mann da vann ne dalv mann, gant netra ne

reer mad (ne reer tra) (Gregor), n'eus nikun a oufe ober krampouezh mat gant bleud fall ; *das führt zu nichts*, ne gas da neblec'h, ne gundu da neblec'h, kement-se ne zisoc'ho da netra, ne servij da netra, poan gollet eo ; *das führt zu nichts Gutem*, an abadenn-se a denno d'ur gwall fin, kement-se a zaio e drouziwezh, kement-se a denno da zroug (da fall, da wall fin), kement-se a raio gwall fin, mont a raio ar ribotadenn da fall ; *da ist nichts zu machen*, aze n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, en dic'halloud emamp, er blotoù emamp, n'eus diflip ebet evidomp, n'hon eus na tu na lañs ; *er fürchtet sich vor nichts, er hat vor nichts Angst*, hennezh n'en deus aon dirak mann ebet ; *vor nichts zurückschrecken*, na ober forzh petra d'ober, na gaout aon rak e skeud, na gaout aon rak e anv, bezañ diabaf (disaouzan), bezañ un den a foeltr forzh, bezañ ur paotr diouzh an druilh, bezañ ur paotr diskramailh, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal ; *was möchten Sie ? - nichts, danke !* petra a yelo ganeoc'h ? - evel an dudjentil pa yunont ! ; [kr-I] *wo nichts ist, hat (selbst) der Kaiser sein Recht verloren*, el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - gant netra ne reer tra - gant netra ne reer mad (Gregor) - pa vez eost, ma chom al labourer war e skaoñ, e varvo an dudjentil gant an naon - pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeur ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes - ne zeu diouzh ar sac'h nemet pezh a zo e-barzh.

Nichts n. (-,-e) : *das Nichts*, an netra g., an neant g., an divezoud g. ; *vor dem Nichts stehen*, bezañ en ur blegenn ziremed (en e sach diwezhañ, berr war e sparl, war ar plankenn lardet, gwall fall an traoù gant an-unan, prest d'ober e lamm gwashañ, en arvar da isfontañ, e riskl da gonfontañ), tañva blaz an netra ; *dieses Geld kommt nicht aus dem Nichts*, an arc'hant-se ne zeuont ket a neblec'h, an arc'hant-se ne zeuont ket eus neblec'h ; *die Welt wurde aus dem Nichts geschaffen*, krouet eo bet ar bed diwar netra ; *der Mensch kommt aus dem Nichts und wird zum Nichts zurückkehren*, dont a ra an den a get ha mont a ra da get.

nichtsbedeutend ag. : dibouez, dister, a eil renk, eilrenk, a get, netra [traoù netra].

Nichtschwimmer g. (-s,-) : dineuñver g., den na oar ket neuñ g.

Nichtschwimmerbecken n. (-s,-) : poull bihan g.

Nichtschwimmerin b. (-,-nen) : dineuñverez b., plac'h na oar ket neuñ b.

nichtsdestotrotz Adv. / **nichtsdestoweniger** Adv. : ha padal, neoazh, evelkent, evelato, memes tra, koulskoude, koulz all.

Nichtseiende(s) ag.k. n. : netra g., neant g.

Nichtsein n. (-s) : anvoud g., divezoud g.

Nichtsesshafte(r) ag.k. g./b. : kantroer g., kantroerez b., kantread g., kantreadez b.

Nichtskönner g. (-s,-) : paotr mat da netra g., paotr mat da vann g., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., paotr na istimer ket un diner g., labous dibluñv g., foerouz g., tamm foerouz g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret

g., den hualet g., penn-karn g., lustrugenn g., invalant g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lourin g., nikun g. ; *der ist ein Nichtskönner*, hennezh n'eo mann ebet, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, hennezh ne ra tra vat ebet, hennezh ne ra mann vat ebet, hennezh n'eo ket gouest d'ober ar pep kentañ eus ar pezh a zo d'ober zoken, hennezh n'eus ket da zont na da vont ennañ, netra ebet ne zeu dezhañ da vat, hennezh a zo ur c'hwitig, ne gord mann gantañ, ne dizh ober netra, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, un didalvez n'eo ken, n'en deus tu da vann, hennezh ne oar ober na kriz na poazh, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh, hennezh ne ra netra eus nikun, hennezh ne oar ket ober un hollvad, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, hennezh a chom hep dont da benn ebet, hennezh ne oar ardremez da netra, ne dalv mann ebet, pep tra a ya a-dreuz gantañ, mat eo da zegas pennoù leue d'ar gêr nemetken, ne dalv ket ur bramm (un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ur bouton, ur bouton torret, ul louf ki), ne dalvez ket un holl vad, ur paotr eo na istimer ket un diner.

Nichtskönnerin b. (-,-nen) : plac'h mat da netra b., plac'h mat da vann b., foerouzell b., kollerez-voued b., kollerez-vara g., kac'h-moudenn a blac'h b., pezh didalvez a blac'h b., tra didalvez g., pezh dilamprek a blac'h b., pladorenn b., luduenn b., plac'h lifret b., plac'h hualet b., penn-karn a blac'h b.

Nichtsnutz g. (-es,-e) : paotr mat da netra g., paotr mat da vann g., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., paotr na istimer ket un diner g., labous dibluñv g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., pezh didalvez g., didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., foerouz g., tamm foerouz g., invalant g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lourin g., nikun g.

nichtsnutzig ag. : didalvez, didalvoud, mat da netra, mat da vann.

Nichtsnutzigkeit b. (-) : didalvoud g., didalvoudegezh b.

nichtssagend ag. : dister, divlaz, dilufr.

nichtstudierend ag. : distudi.

Nichtstuer g. (-s,-) : skoeñver g., feneant g., dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., plader g., den arouarek g., den vak g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g., lezireg g., louangen g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., foerouz g., tamm foerouz g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., lustrugenn g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., rouzer g., ruz-revr g., travelgen g., peul g., den kouezhet en arouaregezh ha lizidanted g., den a foeltr forzh g., nikun g.

Nichtstuererei b. (-) : lezigerezh b., arouaregezh b., aouaredigezh b., lizidanted b., didalvoudegezh b., landrenn b., vakted b., vakter g.

nichtstuerisch ag. : distrivant, dioberiant, vak, vak warnañ, arouarek, feneant, dilabour, chourek, dibreder, labaskennek, landregennek, landrennek, landrennus, lizidant, gourt, lor, pladek.

Nichtstun n. (-s) : vakted b., vakter g., arouaregezh b., aouaredigezh b., lizidanted b. ; *sich dem süßen Nichtstun hingeben*, bevañ en arouaregezh, bezañ kouezhet en arouaregezh ha lizidanted, en em leuskel da lourtaat en un arouaregezh lor, pladorenniñ, chom da baouez, beuzetat, chom da blavañ, chom da yariñ, vakiñ, bezañ evel ur maen er voger, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, daleañ e amzer, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horriñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, belbiañ, luduenniñ, chom da sorañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek, bezañ un den vak, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober he luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal plarik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrauilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen).

nichtswürdig ag. : vil, fallakr, mezhus, drougiezhus, astut, divalav, ifam, hudur.

Nichtswürdige(r) ag.k. g./b. : fallakr g., fallakrez b., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., plac'h gagn b., pezh fall a zen g., pezh fall a bla'c'h b., den na istimer ket un diner g., sac'h malis g., den brein betek mel e eskern g.

Nichtswürdigkeit b. (-) : fallagriezh b., viloni b., vilder g., vilded b., ifamded b.

Nichttrinker g. (-s,-) : den divoeson g., dirwestour g.

Nichtübereinstimmung b. (-,-en) : ankenfurmded b., anreizhaoz g.

Nichtumtauschbarkeit b. (-) : [arc'hant.] aneitaladusted b., didroüsted b., dieskemmusted b.

Nichtveranlagungsbescheinigung b. (-,-en) : [tailhoù] kemenn distell g.

Nichtverbreitung b. (-,-en) : dispaotadur g.

Nichtvollstreckung b. (-,-en) : anerounezadur g., ansevenidigezh b.

Nichtvorhandensein n. (-s) : anvezoud g., divezout g., diouer g., ezeved g., mank g., ezvezañs b.

Nichtwählen n. (-s) : [polit.] anvouezhierezh b., anvouezhiañ g.

Nichtwähler g. (-s,-) : [polit.] anvouezhier g.

Nichtweiterverbreitung b. (-,-en) : dispaotadur g.

Nichtwissen n. (-s) : diouiziegezh b., dianaoudegezh b., dic'houzvez g.

nichtwissenschaftlich ag. : 1. anskiantel ; 2. anskiantour ; *die nichtwissenschaftlich Beschäftigten*, an anskiantourien eus ar c'hoskor g.

Nichtwollen n. (-) : [preder.] nolontez b.

Nichtzahlung b. (-,-en) : antaladur g.

Nichtzusammenarbeit b. (-) : digenlabour g.

Nichtzulassung b. (-,-en) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g., distaol g.

Nichtzustandekommen n. (-s) : c'hwitadenn b., afochadenn g., droukverzh g., gwallverzh g.

Nichtzuständigkeit b. (-) : ankembeli b.

Nichtzutreffende(s) ag.k. n. : *Nichtzutreffendes streichen*, barrennit (kroazit) pezh ne glot ket.

Nickel¹ n. (-s) : nikel g.

Nickel² g. (-s,-) : pezh moneiz nikel g.

Nickel³ g. : *berradur evit Nikolaus*.

Nickelbrille b. (-,-n) : lunedoù ront gant ur moull metal g., lunedoù ront gant ur stern metal g., lunedoù mod kozh g.

Nickellegierung b. (-,-en) : kendeuzad nikel g.

Nickelmann g. (-s,-männer) : lutun g., kornandon g.

Nickelstahl g. (-s,-stähle/-e) : dir nikel g., dir gant nikel kendeuzet g., elinvar g.

nicken V.gw. (hat genickt) : 1. hejañ, ober un hej, ober sin gant e benn, ober un tamm hej d'e benn, hejañ e benn a grec'h da draoñ, ober ur pleg d'e benn ; *er nickte (mit dem Kopf)*, diskouez a reas bezañ a-du gant un hej penn, hejañ a reas e benn evit asantiñ, horellañ a reas e benn evit asantiñ, horjellañ a reas e benn da asantiñ, ober a reas un hej d'e benn evit asantiñ, diskouez a reas bezañ a-du en ur hejañ e benn, ober a reas ur pleg d'e benn da asantiñ ; *er nickte zu mir*, sin a reas din gant e benn ; 2. [nij.] gwintañ-diwintañ ; 3. P. dargudiñ, morgousket, morenniñ, morgudiñ, morfilañ, morediñ, soubañ gouloù, mordoñ, gougousket, sorenniñ, soriñ, boemañ, bezañ kouskedik, bezañ morgousket, bezañ damgousket, ober ur morgouskig, kousket skañv, bezañ skañv e gousked, kousket evel ki milin, bezañ dalc'het gant ar morgousk, na ober nemet hanter gousket, bezañ etre kousk ha digousk ; 4. [sport] ober un taol-penn.

Nicken n. (-s) : 1. hej penn g., horell g., horjell g., horelladur g., hoskell g., pleg g. ; 2. [sport] taol-penn g.

Nickerchen n. (-s) : P. ; mor g., mored g., mored berr g., moredenn b., morenn b., mordoenn b., sorenn b., kouskadenn b., kouskadennig b., pennadig g., morgouskig g., morgousk g., morgousked g., dargud g., chop g., jar g., morfil g. ; *mach doch ein Nickerchen*, kae da gousket ur banne, kae d'ober ur c'hrogad (ur pennad) kousked, kae d'ober ur pennadig, kae d'ober ur morgouskig, kae d'ober ur mored ; *ein Nickerchen machen*, dargudiñ, moriñ, morgousket, morenniñ, morfilañ, morediñ, soubañ gouloù, mordoñ, morgudiñ, sorenniñ, soriñ, gougousket, boemañ, ober ur morgouskig, ober ur gouskadennig, ober ur mored berr, ober ur vorenn verr, ober ur jar.

Nicki g. (-s,-s) : t-shirt g., tee-shirt g., rochedig g./b., sae-stamm berrvañchoù b., jiletenn berrvañchoù b.

Nidation b. (-,-en) : [bev., loen.] neizhañ g., neizhadur g.

nie Adv. : morse, nepred, nepetro, tro ebet, taol ebet, kammed, gwech ebet, james, james ebet, biken, birviken, biskoazh, ket bemdez, nep gwech, e nep mare, na noz na deiz, morse tout, pennad ebet ; *jetzt oder nie*, bremañ eo en ober, bremañ emañ ar c'houlz, bremañ emañ ar c'houlz vat, bremañ eo mont dezhi, pred eo deomp-ni mont dezhi, setu ar pred ; *nie und nimmer*, foeltr biken, tanfoeltr biken, mil birviken james, biken ebet, biken james, james ebet, e mod ebet, e nep hent / e (war) nep tro (Gregor) ; *nie mehr, nie wieder*, biken ken, biken mui, foeltr mui, biken james ken, birviken ken, morse-holl ken, mui birviken ; *nie würde ich so etwas tun*, morse ne rafen un dra evel-se, nepred ne rafen un dra a seurt-se ; *ich tue es nie mehr, ich tue es nie wieder*, ne rin biken an dra-se ken, ne rin biken ken an dra-se, biken ne rin an dra-se ken, biken ken ne rin an dra-se, biken mui ne rin an dra-se, foeltr mui ne rin an dra-se, biken james ken ne rin an dra-se, birviken ken ne rin an dra-se, morse-holl ken ne rin an dra-se ; *nie wieder wird diese verlorene Freude in eins unserer Herzen zurückkommen*, biken james ken (birviken ken) ne c'hello hini ac'hanomp en em gavout en un hevelep eürusted ; *wir sehen sie nie wieder*, n'o gwelimp mui birviken, n'o gwelimp biken mui ; *noch nie*, biskoazh c'hoazh, biskoazh james, james c'hoazh, biskoazh betek-henn, biskoazh en e vuhez, gwech ebet ; *diesen Film hatte ich noch nie gesehen*, n'em boa ket gwelet ar film-se c'hoazh diagent ; *ich habe noch nie so etwas gesehen*, biskoazh em buhez n'em eus gwelet seurt traoù, biskoazh em buhez kement all, n'em eus gwelet biskoazh pezh evel an dra-se, kent ne welis evel-henn ; *noch nie dagewesen*, biskoazh c'hoazh, biskoazh betek-henn, biskoazh kement all, biskoazh james, kent ne weljod kement-se, sada biskoazh ! ; *ich war noch nie hier*, n'on ket bet james c'hoazh amañ, n'on ket bet amañ gwech ebet, n'on ket bet amañ morse, n'on bet amañ morse, n'on bet kammed amañ, an dro gentañ eo din bezañ amañ ; *so kalt war es noch nie*, ken gwazh yenijenn n'eus ket bet biskoazh ; *so gut wie nie*, burzhud morse - morse, koulz lavaret ; *er arbeitet so gut wie nie*, ne labour hogozik tamm ; *sie hat den Namen dieses Mannes nie erfahren*, an den-se a zo bet chomet a-hed ar wech dianavez dezhi ; *ich hätte nie daran gedacht*, birviken n'em bije soñjet en ur seurt tra ; *das schaffe ich nie ! das werde ich nie schaffen !* morse ne vin gouest ! kammed ne vin gouest ! ouzhpenn din eo an dra-se ! ; *an ein solches Märchen würde ich nie glauben*, ne gredfen biken un hevelep koñchenn ; *tu es nie wieder !* taol pled ne rafes ur wech c'hoazh kement all din-me ! na ra ket kement-se un eil gwech ! na ra biken mui (biken ken) an dra-se en-dro ! diwall d'ober kement all ken ! na ra morse-holl traoù evel-se ken !

nieder Adv. : d'an traoñ, war-draoñ, en traoñ ; *auf und nieder gehen*, mont ha dont, pignat ha diskenn, ober kozh votoù ; *die Preise gehen auf und nieder*, sav-diskenn a zo war ar prizioù, sav-disav a zo gant ar prizioù ; *nieder mit dem Tyrannen !* d'an traoñ an tirant ! an tirant e-barzh ar sac'h ! bec'h d'an tirant ! dao d'an

tirant ! lamm d'an tirant ! ac'hamen d'an tirant ! forzh war an tirant !

Anv-gwan : *sellit ouzh niedere(r,s)*.

Niederbau g. (-s) : dismanterezh g., dismantridigezh b.

niederbeugen V.k.e. (hat niedergebeugt) : 1. plegañ, stouiñ, krommañ, soublañ, kammañ ; 2. [dre skeud.] mantrañ, gwaskañ, gwanañ [kalon u.b.], bec'hiañ, digalonekaat, diskalonekaat, diwaskañ, dinerzhañ.

V.em. **sich niederbeugen** (hat sich (t-rt) niedergebeugt) : plegañ, stouiñ, stouadenniñ, daoublegañ, soublañ, daoublegañ, krosal, mont war e zaoubleg, mont en e zaougromm, mont en e zaoudort, mont en e dort, mont en e dortoù, tortañ, daoudortañ, keinañ, krommañ.

niederbiegen V.k.e. (bog nieder / hat niedergebogen) : plegañ, stouiñ, krommañ, soublañ, kammañ.

niederblicken V.gw. (hat niedergeblickt) : soublañ e zaoulagad, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet davit bro ar saout.

niederbrechen V.k.e. (bricht nieder / brach nieder / hat niedergebrochen) : terriñ, freuzañ, pilat, breviñ.

niederbrennen V.k.e. (brannte nieder / hat niedergebrannt) : pulluc'hañ, luduañ, tangwallañ.

V.gw. (brannte nieder / ist niedergebrannt) : mont da ludu, treiñ e ludu, devañ penn-da-benn, pulluc'hañ ; *das Haus brannte nieder*, pulluc'het e voe an ti gant an tangwall, peurzevet e voe an ti gant an tangwall, peurlesket e voe an ti gant an tangwall, devet-lip e voe an ti, lduet e voe an ti.

Niederbrennen n. (-s) : pulluc'h b., pulluc'hañ g., luduadur g., luduañ g., tangwallañ g.

Niederbrenner g. (-s,-) : dever izelwask g.

Niederbretagne b. (-) : *die Niederbretagne*, Breizh-lzel b., Goueled-Breizh g., Izelveizh b., [kozh] Bretoneri b.

niederbringen V.k.e. (brachte nieder / hat niedergebracht) : [mengleuz.] kleuzañ, kleuziañ.

niederbrüllen V.k.e. (hat niedergebrüllt) : *jemanden niederbrüllen*, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu hag ar you war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b.

niederbügeln V.k.e. (hat niedergebügelt) : 1. P. mougañ, diskar, serriñ e veg da ; 2. [sport] P. distrilhañ brav ha kempenn, distrilhañ a-blad-kaer, lakaat war e c'henoù, pladañ, pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ, lakaat lamm, reiñ e lazhañ da, reiñ un distres eus ar re wellañ da.

niederbücken V.em. : **sich niederbücken** (hat sich (t-rt) niedergebückt) : soublañ, stouiñ, plegañ e gorf.

Niederdeutsch n. : [yezh.] izelalamaneg g.

niederdeutsch ag. : 1. izelalaman ; 2. [yezh.] izelalamanek.

Niederdeutsche(r) ag.k. g./b. : izelalaman g., izelalamaneg b., Alaman eus Norzh Bro-Alamagn g., Alamaneg eus Norzh Bro-Alamagn b.

Niederdeutschland n. (-s) : Alamagn-lzel b.

Niederdruck g. (-s,-drücke) : izelwask g., gwask izel g.

Niederdruckdampf g. (-s, -dämpfe) : burezh a wash izel b., burezh izelwash b.

niederdrücken V.k.e. (hat niedergedrückt) : 1. kas d'an traoñ, diskenn, gwaskañ, douarañ, torgennañ, taouarc'hennañ, lakaat war e c'henoù, skeiñ ouzh torgenn, ledañ ouzh torgenn, astenn ouzh torgenn, lakaat ouzh torgenn ; *die Türklinke niederdrücken*, gwaskañ war ar c'hlied, gwaskañ war an dornell ; 2. [dre skeud.] mantrañ, gwanañ [kalon u.b.], gwaskañ, bec'hiañ, digalonekaat, diskalonekaat, diwaskañ, dinerzhañ, lakaat en ur chif bras, chifañ.

niederdrückend ag. : brevus, sammus, bec'hius, gwaskus, kargus, mantrus, lourt.

niedere(r,s) ag. : izel, dister, bihan ; *der niedere Adel*, an noblañs a renk izel b., an noblañs izel b., an noblañs vihan b. ; *von niederer Herkunft*, a lec'h izel, a ouenn izel, dister e ouenn, savet a dud izelek ; *die niederen Klassen*, ar renkadoù izelañ lies., ar bobl izelañ b. ; *niedere Instinkte*, gwallyouloù lies.

anv-kadarn : *Hohe und Niedere*, bihan ha bras lies.

niederfahren V.gw. (fährt nieder / fuhr nieder / ist niedergefahren) : diskenn.

Niederfahrt b. (-, -en) : diskenn g.

niederfallen V.gw. (fällt nieder / fiel nieder / ist niedergefallen) : kouezhañ ; *auf die Knie niederfallen*, kouezhañ d'an daoulin, mont war e zaoulin, mont war bennoù e zaoulin, en em strinkañ war an (d'an) daoulin (Gregor).

Niederfrequenz b. (-, -en) : [fizik] izeldalm g.

Niedergang g. (-s) : 1. diskar g., diskaridigezh b., koazhadur g. ; *im Niedergang begriffen*, o vont war ziskar, o vont da fall, war e ziskar, war ziribin, o vont d'ar baz, o vont war fallaat, o vont e drouziwezh, o vont war e ziskar, o vont war e gement all, o vont d'ar bern, o tizeriañ, o tennañ d'e fin (Gregor), o tennañ d'ur gwall fin, o vont e skuilh hag e ber ; 2. [merdead.] diri enk lies., skalieroù strizh lies.

niedergedrückt ag. : *sellit ouzh niedergeschlagen*.

niedergehen V.gw. (ging nieder / ist niedergegangen) : mont d'an traoñ, diskenn ; *das Flugzeug geht nieder*, emañ ar c'harr-nij o vont da bradañ ; *der Regen geht nieder*, kouezhañ a ra ar glav.

niedergelassen ag. : [Bro-Suis] staliet er vor, deuet da chom er vro.

niedergeschlagen ag. : blin, blinidik, diwasket, dinerzhed, izelvredet, izel e vred, doanik, doaniet, mantret, digoñfort, mantret da vat, mantret e galon, gwir-vantret, en diaskren, diskaret, gwasket e ene, ur bec'h pounner war e spered, koumoul war e spered, gwall vantret, aet izel e galon, aet bihan e galon, aet izel e spered, diwasket, gouvidek, besk e deod ha born e gazez ; *das macht ihn niedergeschlagen*, kement-se a laka anezhañ en ur chif bras, eñ a ya fall o klevet an dra-se, kement-se a gas e zeltu d'an traoñ, terriñ a ra an dra-se e zeltu dezhañ, ober a ra kement-se dezhañ koll kalon ; *sie war völlig niedergeschlagen*, chif bras he doa, dinerzhed da vat e oa, gwir-c'hlac'haret e oa, en he brasañ anken edo, en he holl ankenioù edo, digalonekaet-naet e oa, plaouiet e oa gant an enkreiz hag an doan, plaouiet e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, dinerzh ha digalon e oa, trec'het en em gavas gant ar glac'har,

trec'het e oa gant ar glac'har, mantret e oa he c'halon gant glac'har, ar vantr galon a oa kouezhet warni, izel e oa kouezhet he banniel ganti, izelaet e oa he bannieloù ganti, kouezhet e oa he bannieloù ganti, don e oa aet en he c'halon gouli ar c'herse, chomet e oa en diaskren, aze e oa diskaret, diskaret e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, dinerzhed da vat e oa, gwir-c'hlac'haret e oa, dinerzh ha digalon e oa, edo o souriñ a c'hlac'har ; *niedergeschlagen aussehen*, bezañ dismant e benn, bezañ dismantr e benn, bezañ mantret e zremm ; *er war niedergeschlagen*, diskaret e oa gant an dic'hoanag, ur vantr vras a oa en e galon, digalonekaet e oa, izelaet e oa e vannelloù gantañ, kouezhet e oa e vannelloù gantañ, izel e oa kouezhet ar banniel gantañ, aet e oa bihan e spered, aet e oa bihan e galon, aet e oa izel e galon, en ur chif bras e oa, dinerzh e oa e spered, mantret e oa e galon gant glac'har.

Niedergeschlagenheit b. (-) : digalonegezh b., fallgalon b., koll-kalon g., disvoued-penn g., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., grevadurezh b., grevañs b., greventez b., grevidigezh b., loes b., loesti b., barrad digalonekaat g., chif bras g., diwaskadenn b., gouvid g. ; *Lachen und Niedergeschlagenheit wechselten sich ab*, c'hoarzh ha dic'hoarzh a voe a bep eil.

niedergeschmettert ag. : blin, blinidik, diwasket, dinerzhed, izelvredet, izel e vred, doanik, doaniet, mantret, digoñfort, mantret da vat, mantret e galon, gwir-vantret, en diaskren, diskaret, gwasket e ene, ur bec'h pounner war e spered, koumoul war e spered, gwall vantret, aet izel e galon, aet bihan e galon, aet izel e spered, diwasket, gouvidek, besk e deod ha born e gazez ; *sie war völlig niedergeschmettert*, chif bras he doa, dinerzhed da vat e oa, gwir-c'hlac'haret e oa, digalonekaet-naet en em gavas, mantret e oa he c'halon gant glac'har, dinerzh ha digalon e oa, ar vantr galon a oa kouezhet warni, trec'het e oa gant ar glac'har, en he brasañ anken edo, en he holl ankenioù edo, izel e oa kouezhet he banniel ganti, izelaet e oa he bannieloù ganti, kouezhet e oa he bannieloù ganti, don e oa aet en he c'halon gouli ar c'herse, chomet e oa en diaskren ; *niedergeschmettert aussehen*, bezañ dismant e benn, bezañ dismantr e benn, bezañ mantret e zremm.

niederhalten V.k.e. (hält nieder / hielt nieder / hat niedergehalten) : 1. douarañ, torgennañ, taouarc'hennañ ; 2. [dre skeud.] mougañ, dinoazañ, herzel.

niederhauen V.k.e. (haute nieder / hieb nieder // hat niedergehauen) : diskar, pilat, sabrennañ.

niederhocken V.gw. (hat niedergehockt / ist niedergehockt) : bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch, yarañ ; *jemanden zum Niederhocken bringen*, flutañ u.b. V.em. : **sich niederhocken** (hat sich (t-rt) niedergehockt) : kluchañ, puchañ, mont en e gluch, mont en e buch (en e gluchoù), mont war e buch (war e buchoù), mont da yariñ (da buchañ, da gluchañ), ober ur buchadenn (ur gluchadenn), yarañ, kemeneriñ, sebouriñ, souchañ, flutañ, en em flutañ.

Niederhocken n. (-s) : kluch g., puch g., kluchadenn b., puchadenn b., souch g.

niederholen V.k.e. (hat niedergeholt) : kas d'an traoñ, gouzizañ, diskenn ; *die Fahne niederholen*, diskenn (gouzizañ) ar banniel.

Niederholz n. (-es,-hölzer) : brouskoad g., tailheris g., koad-med g., koad-tailh g., broust g.

Niederjagd b. (-,-en) : hemolc'h jiber bihan g., hemolc'h jiboez bihan g., hemolc'h gouezaj bihan g.

niederkämpfen V.k.e. (hat niedergekämpft) : mestroniañ, disparfoeltrañ, pilat, mougañ, klaviañ, dornañ, razhañ.

niederkantern V.k.e. (hat niedergekantert) : [sport] P. distrihañ brav ha kempenn, distrihañ a-blad-kaer, lakaat war e c'henoù, pladañ, pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ, lakaat lamm, reiñ o lazhañ, reiñ un distres eus ar re wellañ da.

niederkauern V.gw. (hat niedergekauert) : bezañ pladet, pladañ, bezañ plavet, bezañ souchet, bezañ skoachet, bezañ tamolodet, bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch.

V.em. : **sich niederkauern** (hat sich (t-rt) niedergekauert) : kluchañ, puchañ, mont en e gluch, mont en e buch (en e gluchoù), mont war e buch (war e buchoù), mont da yariñ (da buchañ, da gluchañ), ober ur buchadenn (ur gluchadenn), yarañ, kemeneriñ, sebouriñ, souchañ, flutañ, en em flutañ ; *jemanden zum Niederkauern bringen*, flutañ u.b.

niederkappen V.k.e. (hat niedergeklappt) : diskenn, serriñ, gouzizañ.

niederknallen V.k.e. (hat niedergeknallt) : lazhadegañ, drailhañ, diskar, lazhañ mik gant un tenn, P. reiñ polos da ; *wer sich rührt, wird niedergeknallt* ! tan gant neb a fiñvo !

niederknien V.gw. (ist niedergekniet) : kouezhañ (stouiñ) d'an daoulin, stouiñ (mont) war e zaoulin, mont war bennoù e zaoulin, mont war e benndaoulin, penndaoulinañ, en em dapout àr pennoù e zaoulin ; *mit einem Bein niederknien, um zu schießen*, tennañ diwar benn ar glin, tennañ diwar benn ur glin ; *zum Beten niederknien*, daoulinañ evit pediñ.

niederknüppeln V.k.e. (hat niedergeknüppelt) : *jemanden niederknüppeln*, fraoulat gant u.b.

niederkommen V.gw. (kam nieder / ist niedergekommen) : gwilioudiñ, genel, prezeg he frouezh (F.-M Luzel), P. dozviñ, flutañ ; *die Frau ist mit einem Knaben niedergekommen*, gwilioudet eo ar vaouez diwar ur mab, ur mab he deus ganet ar vaouez, ar vaouez a zo ganet ur mab dezhi ; *sie kam mit einem Mädchen nieder*, ur staoterez he deus bet, gwilioudet eo diwar ur verc'h, ur verc'h a zo ganet dezhi.

Niederkunft b. (-,-künfte) : [mezeg.] ganedigezh b., ginivelezh b., gwilioud g., poan-vugale b., geneliezh b., gwiliouderezh g.

Niederlage b. (-,-n) : 1. trec'hidigezh b., faezhidigezh b., kannidigezh b., faezhadur g., faezherezh g., faezhadenn b., emgann-koll g., drouziwezh g., disgra g., dismantr g., drouklamm g., dismantridigezh b., tu koll g. ; *eine Niederlage einstecken, eine Niederlage erleiden*, bezañ

faezhet (trec'het, dornet, kannet) en un emgann, bezañ lakaet faezh / bezañ rentet faezh (Gregor), kaout lamm, kouezhañ ouzh torgenn, chom ouzh torgenn ; *eine schmachliche Niederlage erleiden*, bezañ krazet naet, bezañ lopet, tapout e lip, bezañ distrihet prop ha kempenn, tapout (pakañ) un distrih, tapout (pakañ) ur strilh, pakañ ur chupennad, tapout ul louzenn ; *die Auferstehung Japans nach der Niederlage im zweiten Weltkrieg*, adsavidigezh Japan goude an drouziwezh en eil brezel-bed b. ; 2. [kenw.] ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., mirva g., mirerezh b., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g. ; 3. [kenw.] iskevredad g., adstal b., eistal b., trev b., isstal b., izembregerezh g., adti g., amsez b.

Niederlande lies. : *die Niederlande*, Nederland b., an Izelvroioù lies.

Niederländer g. (-s,-) : Nederlandad g., Izelvroad g.

Niederländerin b. (-,-nen) : Nederlandadez b., Izelvroadez b.

niederländisch ag. : nederlandat, izelvroat ; [yezh.] izelvroek, nederlandek, hollandek ; *deutsch-niederländisches Wörterbuch*, geriadur alamaneg-nederlandeg g. ; *einsprachiges Wörterbuch der niederländischen Sprache*, geriadur hollnederlandek g.

Niederländisch n. : [yezh.] izelvroeg g., nederlandeg g., hollandeg g.

niederlassen V.k.e. (lässt nieder / ließ nieder / hat niedergelassen) : kas d'an traoñ, gouzizañ, diskenn ; *die Flagge niederlassen*, diskenn (gouzizañ) ar banniel, diskenn (gouzizañ) ar giton.

V.em. : **sich niederlassen** (lässt sich nieder / ließ sich nieder / hat sich (t-rt) niedergelassen) : azezañ, diazezañ, en em ziazezañ, emziazezañ, ober e azez, ober e ziazez, ober e annez, annezañ, kevannezañ, mont d'an traoñ, plavañ ; *sich auf einem Stuhl (auf einen Stuhl) niederlassen*, teuler e bouez war ur gador, azezañ en (war) ur gador, lakaat e revr war ur gador, pikañ e revr war ur gador ; *sich auf die Knie niederlassen*, kouezhañ (stouiñ) d'an daoulin, stouiñ (mont) war e zaoulin, mont war bennoù e zaoulin, penndaoulinañ ; *der Vogel ließ sich auf einem Ast (auf einen Ast) nieder*, al labous a blavas war ur skourrig, al labous a gludas war ur barr, al labous a bintas war ur barr, al labous a vrakas, al labous a barras war ur skourrig, mont a reas al labous da lojañ war ur skourrig ; *ein Taubenschlag lässt sich auf das Dach nieder*, ur vandenn dubeed a blav war an doenn ; *der Bienenschwarm hat sich auf dem Apfelbaum niedergelassen*, barret eo ar gwenan ouzh ar wezenn avaloù, aet eo ar gwenañ da varrañ war ar wezenn avaloù, bodet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù, bolzet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù ; *sich in einem Land niederlassen*, ober e annez en ur vro, annezañ en ur vro, diazezañ en ur vro, en em ziazezañ en ur vro, en em staliañ en ur vro, kevannezañ en ur vro, dont en ur vro da annezañ, dont en ur vro da chom, dont en ur vro d'ober e annez, ober e azez en ur vro, P. teuler e vrall en ur vro ; *sich bei jemandem häuslich niederlassen*, mont da di u.b. da chom, dont e ti u.b. d'ober e annez, ober e annez e ti u.b., mont war oaled u.b., mont da di u.b. da lojañ, en em flojenniñ e ti u.b. ; *sich irgendwo häuslich niederlassen*, ober e annez eus

un ti bennak ; *sich beruflich niederlassen*, en em ziazezañ, en em staliañ ; *sich irgendwo vorübergehend niederlassen*, ober e annez en ul lec'h bennak evit ur mare, kludañ en ul lec'h bennak.

Niederlassung b. (-, -en) : 1. diazezadur g., diazezadeg b., staliadur g., diazezadenn b., diazez g., annezadenn b. ; 2. [kenwerzh] iskevredad g., adstal b., eilstal b., trev b., isstal b., izembregerezh g., adti g., amsez b.

Niederlassungsbewilligung b. (-, -en) : [Bro-Suis] aotre d'en em ziazezañ g., aotre d'en em staliañ g.

Niederlassungsrecht n. (-s) : frankiz an annezañ b., gwir da annezañ g.

Niederlatein n. (-s) : [yech.] *das Niederlatein*, al latin izel g., an izellatin g.

Niederlausitz b. (-) : *die Niederlausitz*, Luzasia-lzel b.

niederlegen V.k.e. (hat niedergelegt) : 1. kas d'an traoñ, gouzizañ, diskenn, diskar ; *er legte seine Opfergabe vor den Altar nieder*, lezel a reas e brof e-tal an aoter ; 2. dilezel ; *sein Amt niederlegen*, reiñ e zilez eus e garg, en em ziskargañ eus e garg, en em zigargañ eus e garg, dilezel e garg, dispegañ diouzh e garg, dont er-maez a garg, mont er-maez a garg ; 3. diskregiñ diouzh, distagañ diouzh ; *die Arbeit niederlegen*, diskregiñ diouzh e labour, distagañ diouzh e labour ; 4. lakaat war an douar ; *die Waffen niederlegen*, dilezel an armoù, diskregiñ diouzh ar stourm, diskregiñ diouzh e armoù, paouez gant ar brezel, lakaat e armoù war an douar (Gregor), kodianañ, kodianañ gant u.b. ; 5. embann ; *seine Bilanz gerichtlich niederlegen*, embann freuz-stal e embregerezh, diskleriañ freuz-stal e embregerezh, anzav freuz-stal e embregerezh, mont e boch gant ar vezh ; 6. *etwas schriftlich niederlegen*, lakaat udb dre skrid, skeiñ udb war ar paper, skridaozañ udb., enskrivañ udb.

V.em. : **sich niederlegen** (hat sich (t-rt) niedergelegt) : mont en e c'hourvez, souhañ.

Niederlegung b. (-, -en) : 1. lakidigezh war an douar b. ; 2. dilez a garg g., emzilez g.

Niederleitung b. (-, -en) : [tredan] linenn tredanvarr izel b., roer tredanvarr izel g.

niedermachen V.k.e. (hat niedergemacht) : lazhañ, diskar, lazhadegañ, drailhañ, distrujañ, razhañ, reiñ ar roustad diwezhañ da.

niedermähen V.k.e. (hat niedergemäht) : 1. falc'hat, troc'hañ, spazhañ, diskar ; *das Gras niedermähen*, troc'hañ ar geot, falc'hat ar geot, diskar ar geot, spazhañ geot ; 2. lazhañ, diskar, lazhadegañ, drailhañ, distrujañ ; *Truppen niedermähen*, falc'hat soudarded evel ma ra falc'her ar geot er prad ; *die Granatsplitter fliegen dicht über dem Boden und mähen alles nieder*, ar strinkadennoù obuz a ya a-rez an douar hag a rañv pep tra.

niedermetzeln V.k.e. (hat niedergemetzelt) : lazhañ, diskar, lazhadegañ, drailhañ, distrujañ, pladañ, flastrañ ; *die Feinde niedermetzeln*, dispartoeltrañ an enebourien, falc'hat an enebourien evel ma ra falc'her ar geot er prad, flastrañ rac'h an enebourien, daoubenniñ an enebourien, lakaat lamm an enebourien, reiñ o lazh d'an enebourien, pladañ an enebourien.

Niedermetzlung b. (-, -en) : aer b., drailh g., diframmadeg b., lazhadeg b., frigasenn b., karnaj g.

niederohmig ag. : [fizik] izel e luzded tredanel.

Niederösterreich n. (-s) : Aostria-lzel b.

niederprasseln V.gw. (ist niedergeprasselt) : kouezhañ stank-ha-stank ; *Schläge prasselten auf ihn nieder*, stank-ha-stank e kouezhe an taolioù warnañ ha n'eo ket diouzh kont (ha n'eo ket dre gont), ur grizilhad taolioù (ur chupennad taolioù, ur gwiskad bazhadoù) a gouezhas warnañ ; *der Regen prasselt nieder*, dislonkañ a ra ar barr-amzer, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, foetañ a ra ar glav, sklakal a ra ar glav, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, ar glav a gouezh puilh (a-builh) evel gant ur bezel, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, teuler a ra dour, ober a ra glav a-bil, ober a ra glav a-daol, a-boullad (a-boulladoù) e kouezh ar glav, ober a ra glav a-rec'hin, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav foll a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav pil polos a ra, glav a ra a skudellad, glav pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor).

niederreißen V.k.e. (riss nieder / hat niedergeissen) : foeltrañ, dic'hastañ, parfoeltrañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, diskar, diwriziennañ, regiñ, fregañ, freuzañ, divuriañ, divogeriañ, pilat, kalavriñ, gwintañ d'an traoñ, razhañ, disac'hañ, dispenn, distrujañ, fontañ.

Niederreißung b. (-, -en) : razherezh g., diskar g., diskaridigezh b., diskaradur g., freuz g., freuzerezh g., freuzadur g., distruj g., distrujadur g., distrujerezh g., distrujidigezh b., distrujadenn b., dispenn g., dispennadur g.

niederrennen V.k.e. (rannte nieder / hat niedegerannt) : mont d'ar red da stekiñ ouzh udb/u.b. hag e lakaat da gouezhañ, tintañ diwar red, tumpañ diwar red, torimellat diwar red, pilat diwar red.

Niederrhein g. (-s) : 1. *der Niederrhein*, ar Roen-lzelañ ; 2. *der Niederrhein*, Bro ar Roen-lzelañ b.

niederrheinisch ag. : eus Bro ar Roen-lzelañ.

niedersäbeln V.k.e. (hat niedergesäbelt) : sabrennañ, diskar gant ur sabrenn.

Niedersachsen n. (-s) : Saks-lzel b.

Niederschachtofen g. (-s, -öfen) : [tekn.] izelforn b.

niederschießen V.k.e. (schoss nieder / hat niedergeschossen) : diskar gant un tenn, lazhañ u.b. mik gant un tenn ; *jemanden aus nächster Entfernung niederschießen*, *jemanden aus kurzer Entfernung niederschießen*, diskar u.b. a-dost-berr, diskar u.b. a-douch-kaer, tennañ a-dost-kaer war u.b., tennañ a-dost-kaer gant u.b., tennañ a-dost-berr war u.b., tennañ a-dost-berr gant u.b., tennañ a-douch-kaer war u.b., tennañ a-douch-kaer gant u.b.

V.gw. (schoss nieder / ist niedergeschossen) : rabaniñ war, fardiñ war, frammañ war, plaouiañ war, plavañ war ; *der Adler schießt auf seine Beute nieder*, rabaniñ a ra an erer war e breizh, kouezhañ a ra an erer evel ur maen war e breizh.

Niederschlag g. (-s, -schläge) : 1. [kimiezh] dierc'had g., gouelezenn b., gouelezennad b., koc'hien g., lec'hidad

g., lec'hidenn b., tevaj g., tevion g., dilav g. ; **2.** koempad g., rec'hin glav g., gwalc'hadenn b., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizenad c'hlav b., strafsad-glav g., striflad g., taolad dour g., bouilhad glav g., torrad-glav g. ; *saure* *Niederschlag*, glav trenk g. ; *Niederschläge*, glaveier lies., barradoù-glav lies., rec'hinoù glav lies., barroù-glav lies., kaouadoù glav lies., bodadoù glav lies., rizenadoù glav lies., strafsadoù-glav lies., piladoù glav lies., strifladoù lies., taoladoù dour lies., torradoù-glav lies., barroù-dour lies., pilioù-dour lies., bouilhardoù lies., strinkadoù-glav lies., skourradoù-glav lies., bouilhadoù glav lies., struilhadoù-dour g., gleboroù lies., P. soubenn chas b. ; **3.** [sport] lamm-kaer g., kao g.

niederschlagen V.k.e. (schlägt nieder / schlug nieder / hat niedergeschlagen) : **1.** diskar, pilat, douarañ, torgennañ, taouarc'hennañ, gwintañ d'an traoñ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, flammañ ; *jemanden niederschlagen*, diskar u.b. gant un taol bazh war e benn, astenn u.b. war ar bratell, lakaat korf u.b. da vuzuliañ an douar, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn ; **2.** soublañ ; *die Augen niederschlagen*, den *Blick niederschlagen*, soublañ e zaoulagad, plegañ e zaoulagad, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet davit bro ar saout ; **3.** [lu] trec'hiñ, trec'hiñ war, faezhañ, bezañ trec'h da, daoubenniñ, reiñ lamm da, bezañ disoc'h gant, pladañ, plegañ, kaout al levezon war, drouziwezhañ, minmalañ, barrskubañ, peurdrec'hiñ, dic'hastañ, klaviañ, razhañ, dornañ, pilat, dismantrañ, kannañ, frigasañ, flastrañ, reiñ ar roustad diwezhañ da ; *sie wurden niedergeschlagen*, distrilhet e voent brav ha kempenn, distrilhet e voent a-blad-kaer, tapet o doa o lip, paket o doa un strilh, paket o doa un distrilh, paket o doa ur chupennad, flastret rac'h e voent, lakaet e voent war o genoù, distoket e voent, disparfoeltret e voent, krazet naet e voent, minmalet e voent, trec'het e voent treuz-ha-hed, roet e voe dezho un distres eus ar re wellañ, bazhataet e voent, pilet e voent, barrskubet e voent, roet e voe ar roustad diwezhañ dezho, peurdrec'het e voent, dic'hastet e voent, klaviet e voent, razhet e voent, domet e voent, kannet e voent, lakaet e voent lamm, roet e voe o laz dezho ; **4.** [dre skeud.] dinerzhañ, digalonekaat, diskalonekaat, mantrañ, diwaskañ, gouvidañ ; *niederschlagende Nachricht*, keloù saezhus g., keloù mantrus g., keloù garv da glevet g., keloù diaes da glevet g., keloù kalet da glevet g., keloù doanuis g., keloù gouvidus g., disaouzan boanuis b. ; *sie war völlig niedergeschlagen*, chif bras he doa, dinerzhed da vat e oa, gwir-c'hlaç'haret e oa, en he brasañ anken edo, en he holl ankenioù edo, digalonekaet-naet e oa, plaouiet e oa gant an enkreiz hag an doan, plaouiet e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, dinerzh ha digalon e oa, trec'het en em gavas gant ar glac'har, trec'het e oa gant ar glac'har, mantret e oa he c'halon gant glac'har, ar vantr galon a oa kouezhet warni, izel e oa kouezhet he banniel ganti, izelaet e oa he bannieloù ganti, kouezhet e oa he bannieloù ganti, don e oa aet en he c'halon gouli ar c'herse, chomet e oa en diaskren, aze e oa diskaret, diskaret e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, dinerzhed da vat e oa, gwir-c'hlaç'haret e oa, dinerzh ha digalon e oa, edo o souriñ a c'hlaç'haret ; **5.** astalañ ; *das*

Verfahren niederschlagen, klozañ an afer ; *einen Prozess niederschlagen*, dougen un nepenn ; **6.** mougañ, gwaskañ, flastrañ, pladañ, plegañ ; *einen Aufstand niederschlagen*, mougañ un emsavadeg, plegañ ur ravolt, mougañ ur ravolt ; *einen Aufstand blutig niederschlagen*, beuziñ un emsavadeg er gwad ; **7.** [kimiezh] gouelezenniñ, dierc'hiñ ; *eine Lösung niederschlagen*, dierc'hiñ un dileizhenn.

V.em. : **sich niederschlagen** (schlägt sich nieder / schlug sich nieder / hat sich (t-rt) niedergeschlagen) : **1.** glizhenniñ, glizhañ ; *der Tau hat sich niedergeschlagen*, deuet eo ar glizh da zousaat an douar ; *Tau schlägt sich nieder*, glizhenniñ (glizhañ) a ra ; **2.** [kimiezh] gouelezenniñ ; **3.** *sich in etwas (t-d-b) niederschlagen*, dont war wel en ur stumm bennak, dont war wel en udb., mont war wel en ur stumm bennak, en em ziskouez en un doare bennak.

niederschlagsarm ag. : nebeut a c'hlav ennañ.

Niederschlagsmenge b. (-, -n) : kementad koempadoù glav g., kementad dour glav g., glavusted b., glavegezh b. ; *Messung der Niederschlagsmenge*, glavventerezh g.

Niederschlagsmessen n. (-) : glavventerezh g.

Niederschlagsmesser g. (-s, -) : glavventer g.

niederschlagsreich ag. : kalz a c'hlav ennañ, stank ar glav ennañ, glavek.

Niederschlagung b. (-, -en) : **1.** *Niederschlagung eines Aufstandes*, mougadenn un emsavadeg b. ; **2.** [gwir] *Niederschlagung eines Prozesses*, torridigezh ur prosez b., devredad nepenn g.

Niederschlesien n. (-s) : Silezia-lzel b.

niederschmettern V.k.e. (hat niedergeschmettert) : **1.** diskar, taouarc'hennañ, pilat, grillhañ, fregañ, drailhañ, drastañ, frigasañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, brevennañ, diskolpañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, difoeltrañ, foeltrañ, dibarfoeltrañ, dibarfreuziñ, gwastañ, netrañ, dic'hastañ, dizalbadiañ, disac'hañ, razhañ, findaoniñ d'an douar ; **2.** [dre skeud.] saezhiñ, gwallvantrañ, trelatañ, trebouliñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, sabatuiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, bac'hiñ, esteuziñ, gwallskeiñ.

niederschmetternd ag. : saezhus, mantrus, garv, kalet, poanuis, glac'harus, gloazus, doanuis, ankenius, foeltrus ; *niederschmetternde Nachricht*, keloù saezhus g., keloù glac'harus g., keloù mantrus g., keloù doanuis g., keloù garv da glevet g., keloù diaes da glevet g., keloù kalet da glevet g., disaouzan boanuis b.

niederschreiben V.k.e. (schrieb nieder / hat niedergeschrieben) : *etwas niederschreiben*, lakaat udb dre skrid, skeiñ udb war ar paper, skridaozañ udb, dougen udb war ur skor paper, skrivañ udb ; *in Kurzschrift niederschreiben*, berrskrivañ.

niederschreien V.k.e. (schrie nieder / hat niedergeschrien) : *jemanden niederschreien*, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu hag ar you war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b.

Niederschrift b. (-,-en) : 1. lakidigezh dre skrid b., skriverezh g. ; 2. danevell b., rentañ-kont g.

niedersenken V.em. : **sich niedersenken** (hat sich (t-rt) niedergesenkt) : *die Nacht senkt sich nieder*, sermoziñ (abardaeziñ, rouznoziñ) a ra, emañ o sermoziñ, emañ ar serr-noz o tont.

V.k.e. (hat niedergesenkt) : 1. diskenn, gouzizañ, izelaat, sankañ ; 2. [mengleuz] *einen Schacht niedersenken*, kleuzañ un toull-mengleuz, kleuziañ un toull-mengleuz.

niedersetzen V.k.e. (hat niedergesetzt) : kas d'an traoñ, lakaat war an douar ; *jemanden niedersetzen*, lakaat u.b. en e azez.

V.em. : **sich niedersetzen** (hat sich (t-rt) niedergesetzt) : teuler e bouez, azezañ, mont en e goazez, mont war e goazez, en em lakaat war e azezoù, en em lakaat en e azez, ober un azezig, lakaat un azez.

niedersinken V.gw. (sank nieder / ist niedergesunken) : diskenn, gouzizañ, izelaat, sankañ, gwantañ, dont da bukañ, koazhañ.

niedersitzen V.gw. (saß nieder / ist niedergesessen) : teuler e bouez, azezañ, mont en e goazez, mont war e goazez, en em lakaat war e azezoù, ober un azezig, lakaat un azez.

Niederspannung b. (-,-en) : [tredan] tredanvarr izel g.

Niedersprungmatte b. (-,-n) : [sport] pallenn g., tapis g., pallenn lammat g.

niederstechen V.k.e. (sticht nieder / stach nieder / hat niedergestochen) : lazhañ gant un taol kontell, goustilhañ, gouglezeiata, kontellañ, kontellata.

niedersteigen V.gw. (stieg nieder / ist niedergestiegen) : diskenn.

niederstimmen V.k.e. (hat niedergestimmt) : lakaat en amdu, bezañ an tu-gounid gant an-unan da-geñver ur vouezhiadeg, mont an tu-gounid gant an-unan da-geñver ur vouezhiadeg, bezañ trec'h war ; *niedergestimmt werden*, bezañ lakaet en amdu, bezañ nac'het e ginnig en ur vouezhiadeg, bezañ an tu-koll gant an-unan da-geñver ur vouezhiadeg, mont an tu-koll gant an-unan da-geñver ur vouezhiadeg.

niederstoßen V.k.e. (stößt nieder / stieß nieder / hat niedergestoßen) : 1. diskar, pilat, teuler d'an traoñ, skeiñ d'an traoñ, tintañ, tumpañ, torimellat ; 2. lazhañ.

niederstrecken V.k.e. (hat niedergestreckt) : *jemanden niederstrecken*, diskar u.b. d'an douar, strinkañ u.b. en (war an) douar, stlepel u.b. d'an douar (d'an traoñ), reiñ douar d'u.b., tintañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, diskar (distroadañ, c'hweniañ, linkañ, douarañ, torgennañ, gwintañ, leurennañ, tumpañ) u.b., pradañ u.b., astenn u.b. war e bevar ivin, ober d'u.b. astenn e bevar ivin, kas u.b. da vuzuliañ an douar, kas u.b. da lipat pri, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar, diskar u.b. hed-blad e gorf, teuler u.b. d'an douar, drammañ u.b., pilat u.b., pilat u.b. d'an douar, dornañ u.b., pladañ u.b., taouarc'hennañ u.b., lakaat u.b. ouzh torgenn, flammañ u.b., [gouren e Breizh] kas u.b. da zebriñ brenn.

Niederstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] red tredanvarr izel g.

niederstürzen V.k.e. (stürzte nieder / hat niedergestürzt) : diskar, pilat, teuler d'an traoñ, skeiñ d'an traoñ, tintañ, tumpañ, torimellat.

V.gw. (stürzte nieder / ist niedergestürzt) : 1. disac'hañ, difaragoellañ, kouezhañ, kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur freilh, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, pilat, rampañ, ruzañ, foerañ, fontañ, isfontañ, frigasañ, flodiñ, dont d'an traoñ ; 2. kouezhañ a-daol, plavañ war, delammat war, dirollañ war, kouezhañ war.

niedertourig ag. : [tekn.] hag a dro a dizh izel, gorrek e hanren.

Niedertracht b. (-,-en) : falloni b., viloni b., bileni b., vilder g., vilded b., viltañs g., divalaverezh g., displedon b., displedadurezh b., displeter g., displicted b., gwallvezh b., izelder g., fallagiezh b., drougiezh b. ; *aus Gemeinheit und Niedertracht*, dre fallagiezh, dre fallentez, dre falloni, dre zroug, dre zrougiezh.

niederträchtig ag. : divalav-mezh, fallakr, mezhus, displed, displet, vil, gagn, kordet a fallagiezh, kordet e gorf a fallagiezh, pezhell e galon gant ar fallagiezh, hudur, yud, yudas, ganas, gidas, drougiezh, hek, astut, gloann, ifam, kailh, kazu ; *du bist ein niederträchtiger Kerl*, n'out ken tra nemet distervez, pegenn dister ha pegenn displet out, ul loen brein (ul loen vil, ul loen lous, ul loen fall) a zo ac'hanout, un dra milliget out, n'eus netra a vat ennout, n'out ket gwall dener pa rez evel-se, divalav-mezh eo pezh a rez, kordet a fallagiezh out, da galon a zo ur puñs don a fallagiezh, n'eus nemet fallagiezh ennout, vis ar gordenn a zo ennout, n'eus ket un neudenn eeun oc'h ober ac'hanout, n'eus ket un neudenn eeun ennout, te n'eus ket ur vlevenn gristen warnout, bez' ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) ez kwiadenn, ur pezh fall a zen a zo ac'hanout, te a zo drouk betek mel da eskern, ur vosenn a zen a zo ac'hanout, ul lec'hidenn a zen fall a zo ac'hanout, lastezenn vras ma'z out ! da gont a fallagiezh a zo ennout, te a zo gwazh eget ar vosenn, ul loen gars a zo ac'hanout, te a zo un higenn, ur paotr gagn a zo ac'hanout, ur gwall higolenn a zo ac'hanout.

Niederträchtigkeit b. (-,-en) : gwallvezh b., fallagiezh b., displedon b., displedadurezh b., displeter g., displicted b., izelder g., viloni b., bileni b., falloni b., vilder g., vilded b., divalaverezh g., viltañs g., dismegañs b.

niedertreten V.k.e. (tritt nieder / trat nieder / hat niedergetreten) : 1. mac'hañ, moustrañ, pilpazañ ; 2. *seine Absätze niedertreten*, uzañ seuliou e votoù, kas seuliou e votoù da fall, karzhañ e seuliou.

Niederung b. (-,-en) : flagenn b., izelenn b., dol g., gwantenn b., gwafleñn b., pukadenn b.

Niederwald g. (-s,-wälder) : koad-med g., koad-troc'h g., koad-tailh g., tailheris g., brouskoad g., broust g. ; *in einem Niederwald wachsende Bäume*, gwez-troc'h str., krennwez str.

niederwärts Adv. : war-draoñ, d'an traoñ.

niederwerfen V.k.e. (wirft nieder / warf nieder / hat niedergeworfen) : 1. teuler war an douar, douarañ, taouarc'hennañ, torgennañ, lakaat u.b. war e c'henoù, skeiñ ouzh torgenn, ledañ ouzh torgenn, astenn ouzh

torgenn, lakaat ouzh torgenn ; **2.** trec'hiñ, trec'hiñ war, faezhañ, bezañ trec'h da, daoubenniñ, reiñ lamm da, bezañ disoc'h gant, pladañ, kaout al levezon war, drouziwezhañ, minmalañ, barrskubañ, peurdrec'hiñ, dic'hastañ, klaviañ, razhañ, domañ, pilat, dismantrañ, kannañ, frigasañ, flastrañ ; **3.** mougañ, minmalañ, flastrañ, pladañ, plegañ ; *einen Aufstand niederwerfen*, mougañ un emsavadeg, drastañ un emsavadeg, plegañ ur ravolt.

V.em. **sich niederwerfen** (wirft sich nieder / warf sich nieder / hat sich (t-rt) niedergeworfen) : en em strinkañ d'an douar, en em deuler d'an daoulin, douarañ, mont d'an douar, pladañ ; *sich vor jemandem niederwerfen*, en em strinkañ d'an douar dirak u.b. / en em deuler d'an daoulin dirak u.b. / en em deuler (en em strinkañ) da dreid u.b. (Gregor).

Niederwerfung b. (-, -en) : *Niederwerfung des Feindes*, flastradur (piladur, frikadur) an enebourien g. ; *Niederwerfung des Aufstandes*, mougadenn an emsavadeg b.

Niederwild n. (-s) : [loen.] jiber bihan g./str., jiboez bihan g./str., gouezaj bihan g. ; *Jagd auf Niederwild*, hemolc'h jiber bihan g., hemolc'h jiboez bihan g., hemolc'h gouezaj bihan g.

niederziehen V.k.e. (zog nieder / hat niedergezogen) : tennañ d'an traoñ, diskenn.

niedlich ag. : koant, koantik, kenedus, jolis, moutik.

Niedlichkeit b. (-, -en) : koantiri b., koantiz b., kened b., jolisted b.

niedrig ag. : **1.** izel, diste, bihan, raz, bas ; *niedriger Blutdruck*, gwask re izel ar gwad g., iswask talmerel g. ; *niedriges Fenster*, prenestr izel g. ; *niedriger Preis*, priz izel g. ; *niedrige Stirn*, tal izel g. ; *die Decke des Zimmers ist besonders niedrig*, gwall izel eo lein ar gambr ; *dank der niedrigen Decke des Zimmers ist es dort immer warm*, en abeg da izelder he lein e vez tomm er sal-se ; *hoch und niedrig*, bihan ha bras, a renk uhel hag a renk izel ; *niedriges Gras*, geot raz str. ; *niedriger Wasserstand*, dour bas g., dour bihan g., dour izel g. ; *niedrigster Ebbestand*, izelvor g., daere g., dazre g., mor daere g., mor en e vihanañ g., mor en e izelañ g. ; *von niedriger Herkunft*, a lec'h izel, ganet a lec'h izel, savet a lec'h izel, a ouenn izel, a ouenn zister, diste e ouenn, savet a dud izelek ; *niedriges Amt*, karg izel b., karg diste b., karg vihan b. ; *Berufe mit dem niedrigsten sozialen Status*, micherioù izelañ lies. ; *Wolle von niedrigster Qualität*, gloan bihanañ-prizet g. ; *um 6 Uhr war die Tagestemperatur am niedrigsten*, da 6 eur e oa ar wrez en he bihanañ, da 6 eur e oa ar wrez en hec'h izelañ ; **2.** [dre skeud.] vil, fallakr, drougiezh ; *niedriger Charakter*, falloni b., viloni b., bileni b., vilder g., vilded b., viltañs g., divalaverezh g., displedoni b., displedadurezh b., displeter g., displicted b., gwallvezh b., izelder g., fallagriezh b., drougiezh b.

Adv. : **1.** izel ; *das Bild müssen Sie niedriger hängen*, gwelloc'h e vefe (bez e rankit) istribilhañ an daolenn un tammig izeloc'h ; *die Sonne steht niedrig*, izel emañ an heol ; *dieser Stuhl lässt ihn zu niedrig sitzen*, re izel eo dindanañ war ar gador-se ; *niedrig steht das Wasser im Brunnen*, an dour a zo izel er puñs, an dour a zo bas er puñs, an dour a zo bihan er puñs ; *diese Pflanzen sind*

eine niedrig wachsende Sorte, izel e kresk ar seurt plant ; **2.** [dre skeud.] *Sie sollen nicht so niedrig von mir denken*, arabat faeañ ac'hanon e-giz-se, arabat deoc'h kaout kement a zismegañs ouzhin ; P. *etwas niedriger hängen*, na ober kement a stad eus udb, na ober (na zalc'her) stad eus udb, derc'hel nebeut a stad ag udb, derc'hel nebeut a gont eus udb, na zerc'hel nebeut a gont ag udb, dismegañs udb, dispizout udb, ober dismegañs war udb, kaout dismegañs evit (ouzh) udb.

Niedrigkeit b. (-, -en) : **1.** izelder g., izelded b., disterded b., disterder g. ; **2.** [dre skeud.] falloni b., viloni b., bileni b., vilder g., vilded b., viltañs g., divalaverezh g., displedoni b., displedadurezh b., displeter g., displicted b., gwallvezh b., izelder g., fallagriezh b., drougiezh b.

Niedriglohnland n. (-s, -länder) : bro izel ar goprouñ enni b.

Niedrigsein n. (-s) : izelder g., izelded b., disterded b., disterder g.

Niedrigwasser n. (-s, -) : **1.** [mor] izelvor g., daere g., dazre g., mor daere g., mor en e vihanañ g., mor en e izelañ g. ; *bei Niedrigwasser*, d'ar mor izel, d'an izelvor, e-pad an daere, da daol an daere, pa vez ar mor en e zaere, pa vez daere ar mor, pa vez bas an dour, pa vez bihan ar mor, pa vez bihan an dour, pa vez izel-gagn ar mor, pa n'eus ket mor a-walc'h ; *bei Niedrigwasser auf Sand liegende Schiffe*, bigi marvoret lies., bigi dicalet war an traehz lies. ; **2.** [stêrioù] izeldour g., izeldourioù lies., dour bihan g. ; *bei Niedrigwasser*, pa vez bas an dour, pa vez bihan an dour, pa vez izel-gagn an dour.

Niedrigwassergebiet n. (-s, -e) : tachenn dour bas b., tachenn dour bihan b., daere g., pladur g., baz g., bazenn b. ; *das Schiff blieb außerhalb des Niedrigwassergebiets*, chom a reas ar vag en tu all d'an daere.

Niedrigwassergrenze b. (-, -n) : [mor] daere g. ; *heute findet man Miesmuscheln nur noch an der Niedrigwassergrenze*, bremañ ne vez kavet a veskl ken met a-rez an daere.

Niello n. (-/s, -s/Niellen) : **1.** duigellañ g., duigelladur g. ; **2.** duigell b.

niemals Adv. : morse, nepred, nepetro, tro ebet, taol ebet, kammed, gwech ebet, james, james ebet, biken, birviken, biskoazh, ket bemdez, nep gwech, e nep mare, na noz na deiz, morse tout, pennad ebet ; *ich bin niemals hier gewesen*, n'on ket bet james c'hoazh amañ, n'on ket bet amañ gwech ebet, n'on ket bet amañ morse, n'on bet amañ morse, n'on bet kammed amañ, an dro gentañ eo din bezañ amañ ; *niemals würde ich so etwas tun*, morse ne rafen un dra evel-se, nepred ne rafen un dra a seurt-se ; *niemals !* foeltr biken, tanfoeltr biken, mil birviken james, biken ebet, biken james, e mod ebet, e nep hent / e (war) nep tro (Gregor).

niemand raganv amresis [t-rt : niemanden / niemand ; t-d-b : niemandem / niemand ; t-c'h : niemandes / niemand] : nikun, gour, kristen, den ebet, den, den, hini ebet, nep hini, penn kristen ebet, penn ki ebet, penn-kristen, nep den, den tout, den bev, den ganet, den ganet ebet, den krouet ebet, foeltr den, nep unan, unan ebet, nag urcher nag archer ; *ich habe niemanden gesehen*, foeltr den n'em boa gwelet, n'em boa gwelet den ebet (nikun), n'em boa gwelet gour (hini, penn

kristen, penn ki) ebet ; *niemand ist gekommen*, n'eus deuet den ebet, n'eus deuet nikun ; *niemand mehr*, den (hini) ebet ken ; *niemand sonst (niemand anders)*, hini (den) all ebet, hini (den) ebet a-hend-all, ken den nemetañ, nep den all ; *ich kenne ihn wie sonst niemand*, gouzout a ran dioutañ gwelloc'h eget hini ; *niemand hat es erfahren können*, chomet eo berr an holl da c'houzout ; *ich habe es niemandem außer dir gesagt, ich habe es niemand anderem gesagt als dir*, n'em eus lavaret an dra-se da nikun (da zen ebet) estregedout, n'em eus lavaret an dra-se da gen den nemedout ; *sie hat niemand außer mir*, n'he deus kristen nemedon ; *es ist niemand da*, n'eus penn-kristen amañ, n'eus den a-grenn amañ, n'eus gour en holl amañ, n'eus ket ur c'hristen amañ, n'eus kristen ebet amañ, n'eus ket ur penn ki amañ, n'eus ket ur penn kristen amañ, n'eus den ganet ebet amañ, n'eus den krouet ebet amañ, n'eus foeltr den amañ, ned eus ket a nep re ; *niemand ist perfekt, niemand ist vollkommen*, pep hini en deus e zroug hag e vad - n'eus den na zeu da faziñ - n'eus den na fazi alies - pep den a zo fazius / pep den a c'hall faziñ / pep den a c'hall ober fazi (Gregor) - n'eus den na tra hep e si, hag alies en deus daou pe dri - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - n'eus den disi ebet - an hini na vo ket kavet abeg ennañ n'eo ket bet ganet c'hoazh hag e vamm a zo marv - an hini n'eo ket bailh en e benn a zo bailh en e revr - ar c'haerañ charretour a ziskar e garr - evit c'hoazh n'eo ket ganet neb a zo gant an holl karet - n'emañ ket war an douar an hini a blij d'an holl - ar marc'h kreñvañ a rank pukañ - kaer o deus an dud kaout un digoradur a'r brasañ, atav e vint war riskl da faziñ - techet eo an holl d'ober mankadennoù.

Niemand g. (-s) : den dianavez g., paourkaezh netra g., paourkaezh den g., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., den ebet g., (un) nikun g.

Niemandland n. (-s) : no man's land g., takad neptu etre armeoù an enebourien g., takad neptu etre al linennoù g.

Niere b. (-,-n) : 1. [korf.] lounezh b. [*liester* lounezh], lounezhenn b. ; *in den Nieren wird der Harn gebildet*, an troazh a vez furmet el lounezh ; *eine Niere transplantieren*, imboudañ ul lounezh ouzh u.b. ; 2. [dre skeud.] *auf Herz und Nieren prüfen*, furchal e kalon hag e spered u.b., fuketel e kalon u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b., sonañ spered u.b., souteal spered u.b. ; *das geht mir an die Nieren*, an dra-se a sank don ennon, gwall skoet on gant an dra-se, kement-se a ra ur gwall from din, piket eo va c'halon gant an dra-se, treantet eo va c'halon gant kement-se.

Nieren- : -lounezh, lounezhel.

Nierenbecken n. (-s,-) : [korf.] lestrig g., lestr al lounezh g.

Nierenbeckenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] pielit g.

Nierenbraten g. (-s,-) : [kegin.] lounezhenn leue b.

Nierenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] lounezhfo g., lounezhad b.

nierenförmig ag. : a-stumm gant ur favenn, stummet evel ur favenn, e doare ur favenn, e doare fav, a-zoare

gant ur favenn, a-zoare gant fav, a-seurt gant ur favenn, a-seurt gant fav.

Nierengegend b. (-,-en) : kroazell b., kroazlez g., divgroazlez lies., rannbarzh an divlez b., rannbarzh an divgroazlez b., rannbarzh ar c'hroazelloù b., rannbarzh an divgroazell b., rannbarzh ar vandenn b., rannbarzh an dargreiz b.

Nierengriß g. (-es,-e) : [mezeg.] gravell g., meinigoù-lounezh lies., grouan str.

Nierengurt g. (-s,-e) : gouriz dargreiz b.

Nierenkolik b. (-,-en) : [mezeg.] gwentloù al lounezh lies., gwentl al lounezh g., gwentl lounezhad g.

Nierenkrank ag. : [mezeg.] klañv e lounezh, gravellek.

Nierenkranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] den klañv e lounezh g., gravelleg g., gravellegez b.

Nierenkrankheit b. (-) / **Nierenleiden** n. (-s) : lounezhfo g., droug-lounezh g., lounezhad b.

Nierenrinde b. (-,-n) : [korf.] pluskenn al lounezh b.

Nierensand g. (-s,-e) : [mezeg.] gravell g., meinigoù-lounezh lies., grouan str.

Nierenschale b. (-,-n) : [mezeg.] podez stummet evel ur favenn b., podez favenn b.

Nierenschmerzen lies. : [mezeg.] lounezhfo g., droug-lounezh g., lounezhad b.

Nierenstein g. (-s,-e) : 1. [mezeg.] maenig-lounezh g., gravell g., lounezhell b., maen-gravell g., maen-troazh g., droug ar maen g., grouan str., grouanenn b. ; 2. jad g., maen-jad g., nefrit g.

Nierensteinzertrümmerer g. (-s,-) : [mezeg.] litotripter g., braeerez meinigoù-lounezh b.

Nierenstück n. (-s,-e) : [kegin.] lounezhenn leue b.

Nierentasche b. (-,-n) : [dilhad.] sac'h bananenn g., bananenn b.

Nierentisch g. (-es,-e) : taol stummet evel ur favenn b., taol favenn b.

Nierentransplantation b. (-,-en) : [mezeg.] treuzplantadur lounezh g., treuzplantadenn lounezh b., emboud lounezh g., imboudañ lounezh g., imboud lounezh g., imboudadur lounezh g., imboudadenn lounezh b.

Nierenvene b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn al lounezh b.

Nierenwärmer g. (-s,-) : gouriz dargreiz b.

nieseln V.dibers. (hat genieselt) : *es nieselt*, lugachenniñ a ra, libistrennañ a ra, berañ a ra, litenniñ a ra, glav tanav (glav plaen, glav bihan) a ra, glav-kemener (avel lart, glavig, ailhenn, glav munut, glav tamouezet, glav foet) a zo, ober a ra glizhetez, lous eo an amzer, brein eo an amzer, gleb eo an amzer, glizhañ (glizhenniñ, glavenniñ, strakiñ) a ra ; *es hat den ganzen Tag genieselt*, glizhajoù a zo bet a-hed (hed, dre hed) an deiz.

Nieselregen g. (-s,-) : lugachenn b., libistrenn b., libistr g., litenn b., lizenn b., ailhenn b., mastarenn b., mouestijenn b., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., strouilh g., strouilhenn b., brum g., brumachenn b., glav tanav g., glav plaen g., glav bihan g., glav skañv g., avel lart g., nivlenn-rev b., glizhenn b., glizh g., uzenn b., glav-kemener g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g., glav-sil g., amzer lous g., amzer vrein g., amzer c'hleab g. ; *der Wind wird schon*

diesen Nieselregen vertreiben, boued-avel a zo er glizhaj-se.

Nieselregenwolke b. (-,-n) / **Nieselwolke** b. (-,-n) : reolenn b., skeutrenn b.

niesen V.gw. (hat geniest) : 1. streviañ, strevial, distreviañ, peukañ ; 2. [dre skeud.] P. *ich werde dir etwas niesen*, blev da gaout ! brav eo huñvreal ! ya, war lost al leue ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! fiez glas ! kaer az po, blev 'vo da gaout ! laka evezh na vefe ket tomm da'z peg ! ; 3. *auf etwas (t-rt) niesen*, disprizañ (dismegañsiñ) udb, kaout dismegañs evit udb, kaout disprizañs ouzh udb, ober fae (ober dismegañs) war udb, ober foutre-kaer eus udb, na ober van eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, na ober na brall na forzh gant udb.

Niesen g. (-s) : peuk g., streviadenn b., distreviadenn b., streviadur g. ; *zum Niesen anreizend*, strevius.

Niespulver n. (-s) : poultr streviañ g., poultr strevius g.

Nießbrauch g. (-s) : [gwir] kerz b., barr g., gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb hep bezañ perc'henn anezhañ g., gwir kerzañ g.

Nießbraucher g. (-s,-) : [gwir] kerziad g. [*liester kerziaded*], dalc'her ar gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb hep bezañ perc'henn anezhañ g., dalc'her ar gerz g., dalc'her ar gwir kerzañ g.

Nießbrauchsrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwir kerzañ g., gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb g.

Nießnutzer g. (-s,-) : *sellit ouzh Nießbraucher*.

Nieswurz b. (-,-en) : [louza.] louzaouenn ar peuk b., evor g. ; *grüne Nieswurz*, evor glas g. ; *stinkende Nieswurz*, evor flaerius g.

Niet g./n. (-s,-e) : [tekn.] riñved g.

Nietdöpper g. (-s,-) : [tekn.] genn riñvedañ g., skarzhiñvedoù g.

Niete b. (-,-n) : 1. [tekn.] riñved g. ; 2. paotr loull g., c'hwitig g., didalvez g., den n'en deus tu da vann g., den na oar ober na kriz na poazh g., den na c'hall ober na kriz na poazh g., den na oar ket ober un hollvad g., den na dalvez ket un hollvad g., den hag a zo ur mann ebet g., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., paourkaezh den g., sprec'henn b., foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., preñv-douar g., den didalvez g., den nul g., nikun g. ; *er ist eine echte Niete*, hennezh 'zo ur batatezenn en ur c'hleuz, hennezh n'eo mann ebet, hennezh n'eo kap da vann ebet, hennezh n'en deus tu d'ober mann ebet, hennezh n'eo ken ur paourkaezh den, hennezh n'eo den ebet, hennezh n'eo gour, hennezh ne dalv mann ebet (n'en deus tu da vann), hennezh ne oar ober na kriz na poazh, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh, hennezh ne oar ket ober un hollvad, hennezh ne dalvez ket un hollvad, hennezh ne dalv gour, hennezh ne ra netra eus nikun, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, hennezh ne dalvez ket ludu ur c'hornad butun, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, hennezh ne dizh ober netra, ne gord mann gantañ, hennezh n'eus danvez ebet ennañ, hennezh n'eo mat da netra (mat da vann), hennezh ne dalv ket ar

gal, hennezh ne oar ardremez da netra, hennezh ne ra na bleud na brenn, un didalvez n'eo ken, didalvez eo ken ez eo, e vuhez n'eo nemet ur chadennad c'hwitadennoù, netra ebet ne zeu dezhañ da vat, ur preñv-douar a zo anezhañ, ur foerouz (ur c'hwitig, ur mann ebet, ur sprec'henn, ur pezh didalvez, ur c'holl-e-vara, ur c'holl-e-voued, ur c'holl-bara, ur c'hac'h-moudenn, un den didalvez, un den a netra, un den a vann, un den nul, un nikun) a zo anezhañ, hennezh n'eo ket gouest d'ober ar pep kentañ eus ar pezh a zo d'ober zoken, hennezh n'eus ket da zont na da vont ennañ, ur paotr eo na istimer ket un diner, hennezh ne ra tra vat ebet, hennezh ne ra mann vat ebet ; 3. [lotiri] bilhed nul g., bilhed dic'hounid g.

Nieteisen n. (-s,-) : [tekn.] houarn riñvedañ g.

nieten V.k.e. (hat genietet) : [tekn.] riñvedañ, riñvañ, lakaat riñvedoù.

Nietenhose b. (-,-n) : blue-jeans g.

Nieter g. (-s,-) : [tekn.] riñveder g.

Niethammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] morzhol riñvedañ g.

Niethorn n. (-s,-hörner) : [tekn.] annevig orfebrñ b., anevik korneg b., bigorn g.

Niethose b. (-,-n) : blue-jeans g.

Nietkopf g. (-s,-köpfe) : [tekn.] penn riñved g., tal riñved g.

Nietkopfschläger g. (-s,-) : [tekn.] genn riñvedañ g.

Nietmaschine b. (-,-n) : [tekn.] riñvederez b., mekanik riñvedañ g.

Nietnagel g. (-s,-nägél) : [tekn.] riñved evit botoù an alpaerien g.

Nietnaht b. (-,-nähte) : [tekn.] renkennad riñvedoù b.

niet- und nagelfest ag. : staget mat, staget a-zoare, start war e dachoù, plom war e dachoù.

Nietung b. (-,-en) : [tekn.] riñvederezh g.

Nietzange b. (-,-n) : [tekn.] gevel riñvedañ g., riñvedañ g.

Niger g. (-s,-) : 1. [stêr] *der Niger*, an Niger g. ; 2. [bro] *Niger, der Niger (des Niger)*, Niger b., Bro-Niger b.

Nigeria n. (-s) : Nigeria b.

Nihilismus g. (-) : nihilegezh b., nihilouriezh b., netraegezh b., netraelouriezh b., neanterezh g.

Nihilist g. (-en,-en) : nihilour g., netraelour g.

nihilistisch ag. : nihilour, netraelour.

Nikaa n. : Nikaia b., Nikaea b.

Nikolaus g. : Nikolaz g.

Nikotin n. (-s) : nikotin g.

nikotinarm ag. : nebeut a nikotin ennañ.

nikotinfrei ag. : kuit a nikotin, hep nikotin.

Nikotingehalt g. (-s) : bec'h nikotin g., bec'hiad nikotin g.

nikotinhaltig ag. : nikotin ennañ.

Nikotinsucht b. (-) : [mezeg.] sujidigezh d'ar butun b., tech ar butun g., butunerezh g., estoue ouzh an nikotin g.

Nikotinvergiftung b. (-,-en) : kleñved ar butun g., butunegezh b.

Nil g. (-s pe -) : Nil b.

Nil-Minze b. (-,-n) : [louza.] bent ront g./b.

Nilpferd n. (-s,-e) : [loen.] dourvarc'h g. [*liester dourvarc'hed*].

Nimbus g. (-, -se) : 1. kurunenn b., skleur-gelc'h b., kelc'h a santelezh g., rod-heol b., kelc'h g. ; 2. [dre skeud.] anv kaer g., gloar b., brud b./g., kurunenn a c'hloar b. ; *sich mit einem Nimbus umgeben*, gounit kalz a c'hloar / gounit un anv kaer (Gregor) ; *den Nimbus nehmende Entlarvung*, didouellerezh g., didunerezh g.

Nimbuswolke b. (-, -n) : malkenn b., duadenn b., duenn b., teñvaladenn b., kourmoul glavek str., nimbus g.

nimmer Adv. : 1. biken, birviken, morse, nepred, nepetro, tro ebet, taol ebet, kammed, gwech ebet, james, james ebet, nep gwech, e nep mare, na noz na deiz, morse tout, pennad ebet ; *nie und nimmer*, foeltr biken, tanfoeltr biken, mil birviken james, biken ebet, biken james, james ebet, e mod ebet, e nep hent / e (war) nep tro (Gregor) ; 2. [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] ket ken, ket mui.

Nimmerleinstag g. (-s) : gouel sant Bikenig g., deiz sant Bikenig g., bloavezh an erc'h du g., deiz goude biken g., trompilh ar Varn b. ; *etwas auf den Sankt-Nimmerleinstag verschieben*, kas udb da ouel sant Bikenig, gortoz ma ne vo ket a vleuñv el lann evit ober udb, daleañ udb ken na vo lidet gouel sant Bikenig, gortoz betek deiz sant Bikenig evit ober udb, gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ober udb, daleañ udb betek bloavezh an erc'h du, daleañ udb betek an deiz goude biken ; *am Sankt-Nimmerleinstag*, pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh, a-benn james, biken, gwech ebet, pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, pa nijo ar moc'h, an deiz goude biken, pa sono trompilh ar Varn, da ouel sant Bikenig, da zeiz sant Bikenig, p'o devo dent ar yer, pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se.

nimmermehr Adv. : biken ken, biken mui.

Nimmermehrstag g. (-s) : gouel sant Bikenig g., deiz sant Bikenig g., bloavezh an erc'h du g., deiz goude biken g., trompilh ar Varn b.

nimmermüde ag. : difaezhus, dizivius, didorr, diskuizh, diskuizhus.

nimmersatt ag. : glout, lontek, lonkek, lontrek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, rankles, rankoudus, brifaot, gourmaonek, gargadennek, gourlañchennek, gourhampl, gourmant, ingoulek, mac'hom, marnaoniek, marnaonek, morser, sklouf, argarzh, dirankon, don e gof, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon, diwalc'h, diwalc'hus, inglaou, tavantek, rikourek, rikus, arloup, n'eus ket a walc'h dezhañ, na c'heller ket gwalc'hañ.

Nimmersatt g. (-/s, -e) : toull-gof g., karg-e-gorf g. [*liester kargerien-o-c'horf*], piler-boued g., karger g., klouker g., marlonk g., kof don g., korfeg g., lonteg g., lonker g., ranklez g., loufrez g., sklouf g., plaouier g., pemoc'h g., porc'hell g., bouetaer g., debrer bras g., chaoker g., debriad g., danter kaer g., brifaod g., brifer g., flouper g., gourlañchennek g., gargadennek bras g., gourlañchenn vras b., glout g., gourhampl g., (ur) bouzelloù-gom g., karglout g., morser g., ramglout g., dislangour g., arloup g., [plac'h] arloupell b. ; *er ist ein Nimmersatt*, n'eus ket a walc'h dezhañ, ne c'heller ket gwalc'hañ anezhañ, hennezh a zo un toull-gof, hennezh a zo un dislangour, hennezh a zo un arloup, rankles eo, ramglout eo, emañ atav o ramgloudiñ, n'en deus morse

e walc'h, hennezh a zo don e sac'h, bepred e vez digor e galon, hennezh a zo ur bouzelloù-gom, un den mac'hom eo war e voued, debriñ a ra evel ul loen (ur ranklez, ur marlonk), debriñ a ra evel ur roñfil, ur c'hof stamm a zo dezhañ, kleuz eo betek bleñchoù e dreid, kleuz eo betek begoù e dreid, hir ha lemm eo e zent, ur gourlañchennek (ur gargadennek bras, ur c'hourlañchenn vras) a zo anezhañ, debriñ a ra rankles, bez eo ken marlonk hag ur bleiz, hennezh a zo lontek, gouest eo da zebriñ un dumporellad traoù.

Nimmerwiedersehen n. (-s) : *er hat seine Heimat auf Nimmerwiedersehen verlassen*, ne zistroio ket ken (ne zistroio biken) d'e vro, biken ken ne zistroio d'e vro, aet eo kuit eus ar vro da vat ; *auf Nimmerwiedersehen !* kenavo er bed all !

Nimrod¹ g. : [Bibl] Nemrod g.

Nimrod² g. (-s, -e) : den ruz war an hemolc'h g., den sot gant an hemolc'h g.

Ninive n. / **Ninua** n. : Ninive b.

Niobium n. (-s) : [kimiezh] niobiom g.

Nippel g. (-s, -) : 1. [tekn.] stag g., junt g., envez g. ; 2. [tekn.] chipig g. ; 3. [korf.] penn-bronn g., beg-bronn g., beg ar vronn g., penn ar vronn g.

nippen V.gw. (hat genippt) : *an einem Glas nippen*, muzevañ, evañ gant begig e deod, moustañva, tarlipat e vanne, P. bezañ damantus d'e sec'hed.

Nippes lies. : *sellit ouzh Nippsachen*.

Nippflut b. (-, -en) : mare bihan g., morad bihan g., nevez bihan g., marvor g., kontrec'h g., mor-bihan g. ; *es ist Nippflut*, marvoriñ a ra ar mor, marvoriñ a ra, emañ ar mor en e varvañ, emañ ar mor en e vihanañ, marvor a zo, marv eo ar mor.

Nippsachen lies. : piñferezh g., bravigelloù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., bravigoù lies., turubailhoù lies., kinkladurioù lies.

Nipptide b. (-, -n) : mare bihan g., morad bihan g., nevez bihan g., kontrec'h g., marvor g., mor-bihan g., mor marv g. ; *es ist Nipptide*, marvoriñ a ra ar mor, marvoriñ a ra, emañ ar mor en e varvañ, marvor a zo, marv eo ar mor, en e vihanañ emañ ar mor.

Niqab g. (-, -s) : nikab g., mouch islamek penn-da-benn g.

nirgend Adv. / **nirgends** Adv. / **nirgendwo** Adv. : neblec'h, neblec'h ebet, e nep lec'h, neptu ; *sonst nirgends*, *nirgendwo sonst*, neblec'h all ebet, e nep lec'h all ebet, e ken lec'h nemet du-hont ; *vergleichbare Produkte gibt's nirgends billiger*, ne gavfed ket seurt produioù a well marc'had e lec'h all ; *nirgends in der Welt*, neblec'h er bed-holl treuz-ha-hed ha ledan ; *er ist nirgends zu finden*, diank eo, kollet da vat eo, kollet-naet eo, ne vez kavet e nep lec'h, ne vez kavet neblec'h, peurgollet eo ; *ich kann mein Buch nirgends finden*, ne zeuan ket a-benn da ziskoachañ va levr, puchet eo Paolig war va levr, aet eo va levr e skouarn ar c'had ; *er konnte nirgendwo durchkommen*, n'en doa gallet tremen dre neblec'h.

Nirgendwo g. (-) : *das Nirgendwo*, Kerneblec'h b.

nirgendwoher Adv. : a du ebet, a neblec'h, eus neblec'h, eus neptu.

nirgendwohin Adv. : da neblec'h, da neptu, da nep tu.

Nirwana n. (- pe -s) : nirwana g., nirvana g.

Nische b. (-,-n) : kustod g., log g.
Niseltrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.
Nisse b. (-,-n) : [loen.] nez str., vi laou g. ; *voll mit Nissen*, nezek ; *sein Haar ist voll Nissen*, n'eo ken nez tout e vlev, e vlev a zo nez a-leizh enno ; *für Nissen anfällig*, nezus ; *Nissen legend*, *Nissen bringend*, nezus.
nisten V.gw. (hat genistet) : neizhiañ.
Nistkasten g. (-s,-kästen) : lochig neizhiañ g.
Nistplatz g. (-es,-plätze) : lec'h neizhiañ g. ; *Nistplatz von Saatkrähen*, braneg b.
Nitrat n. (-s,-e) : [kimiezh] nitrat g. ; *mit Nitrat verseucht, durch Nitrat verseucht*, saotret gant re a nitrat ; *durch Eutrophierung kann Nitrat die Bildung von Faulschlamm in den Lagunen verursachen*, an eutrofeakaat (an hevezhurekaat) abalamour d'an nitrat a c'hall bezañ pennkaoz d'al lizadur e loc'hoù 'zo.
Nitrid n. (-s,-e) : [kimiezh] nitridenn b.
Nitrieranlage b. (-,-n) : staliadur nitridañ b., nitriderez b.
nitrieren V.k.e. (hat nitriert) : 1. [kimiezh] nitrañ ; 2. [tekn.] nitridañ.
Nitrierung b. (-) : 1. [kimiezh] nitrañ g. ; 2. [tekn.] *Stahlnitrierung*, nitridañ g.
Nitrifikation b. (-) / **Nitrifizierung** b. (-) : nitrifiañ g., nitrifiadur g.
Nitrit n. (-s,-e) / **Nitrum** n. (-s) : [kimiezh] nitrit g.
Nitrobenzol n. (-s,-e) : [kimiezh] nitrobenzen g.
Nitrogenium n. (-s) : [kimiezh] nitrogen g., azot g.
Nitroglyzerin n. (-s) : [kimiezh] nitroglikerin g.
Nitrolack g. (-s,-e) : pentur nitrokelluloz g.
Nitrosamine lies. : [mezeg.] nitrosamin g.
Nitrozellulose b. (-) : [kimiezh] nitrokelluloz g.
Nitrum n. (-s) : [kimiezh] nitrit g.
Niveau n. (-s,-s) : live g. ; *das Niveau halten*, mirout an hevelep live, mirout (derc'hel) ul live mat, delc'her d'an hevelep live, delc'her an hevelep live, delc'her e droad er par, delc'her uhel e vanniell ; *auf einem konstanten Niveau halten*, derc'hel en arstal ; *geistiges Niveau*, live bred g.
Niveaukanal g. (-s,-kanäle) : kanol hep skluzioù b., kanol kuit a skluzioù b.
Niveaulinie b. (-,-n) : krommenn-live b., keitliveenn b. ; *je enger die Niveaulinien beieinander liegen, umso steiler ist das Gelände*, seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn.
niveaulos ag. : fallik, dister, nullik, flak.
niveauvoll ag. : P. a live uhel.
nivellieren V.k.e. (hat nivelliert) : 1. kompezañ, plaenaat, ingalañ, resediñ ; 2. [muzuliañ gant ul live] liveañ.
Nivellierung b. (-,-en) : 1. kompezañ g., ingalañ g. ; 2. [muzulierezh gant ul live] liveadur g.
nix Adv. : P. *sellit ouzh nichts*.
Nix g. (-es,-e) : [mojenn.] korrandon g., korrig an dour g.
Nixe b. (-,-n) : 1. [mojenn.] korrandonez b., niksenn b., morwreg b., morganez b., morverc'h b., dourverc'h b., mari-vorgan b., gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., boudig-andour b., korriganez-dour b. ; 2. [dre skeud.] *Nixen werfen*, spazhañ an dour, spazhañ ar person, spazhañ ar c'hure, spazhañ ar c'hog, ober krampouezh war an dour.

Nizäa n. : Nikaia b., Nikaia b.
Nizza n. : Nisa b. / [okitaneg] Niça b.
NKWD g. (-) : [istor] [berradur evit Народный комиссариат внутренних дел / Narodny kommissariat vnutrennich del] NKVD g., ministrerezh Diabarzh URSS g. [polis politikel].
NN / N.N. b. (-) : [berradur evit **Normalnull**] live keitat ar mor g., uhelder mann g.
NO : [berradur evit **Nordosten**] biz g.
Noah g. : Noe g. ; *die Arche Noah*, Arc'h Noe b. (Gregor).
nobel ag. : 1. nobl, jentil ; 2. hael, real ; 3. brokus, largentezus, lark, frontal, hael, madelezhuz, e galon en e vañch, druz ; 4. cheuc'h, kran, a-stroñs, a-zoare, a-feson, tre.
Nobelgarde b. (-) : [istor] gward-nobl g.
Nobelherberge b. (-,-n) : ostaleri cheuc'h b., leti cheuc'h g.
Nobelium n. (-s) : [kimiezh] nobeliom g.
Nobelpreis g. (-es,-e) : priz Nobel g.
Nobelpreisträger g. (-s,-) : loread ar priz Nobel g.
Nobelpreisträgerin b. (-,-nen) : loreadez ar priz Nobel b.
nobilitieren V.k.e. (hat nobilitiert) : noblañ / noplaat (Gregor), lakaat da nobl, kas (lakaat) e renk an noblañs, uhelaat da nobl ; *nobilitierendes Amt*, karg noplaat b.
Nobilitierung b. (-,-en) : nobladur g., nobladurezh g. / noblidigezh b. (Gregor).
Nobody g. (-s,-s) : P. den dianavez g., paourkaezh netra g., paourkaezh den g., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., den ebet g., (un) nikun g.
noch Adv. : 1. c'hoazh, ken, bepred, dalc'hmat, atav ; *das Schiff kann man noch sehen*, tu 'zo da welet (war wel emañ) ar vag c'hoazh ; *wir haben noch mehr davon*, ouzhpenn a zo, bez' ez eus c'hoazh, re all a zo ; *möchten Sie noch mehr davon ?* ha c'hoazh ho po ? ; *was möchten Sie noch dazu ?* petra a vefe ken ? petra all ho po ? ; *nehmen Sie noch einen Apfel !* kemerit un aval all ! ; *noch ein bisschen ?* c'hoazhik ho po ? ; *ich möchte noch mehr Suppe*, soubenn am bo c'hoazh ; *noch eine Woche zusätzlich und wir haben es geschafft*, ur sizhun muioc'h c'hoazh hag e vo echu ; *er ist noch ein Kind*, ur bugel n'eo ken c'hoazh, n'eo nemet ur bugel c'hoazh ; *es ist noch Zeit*, chom a ra amzer c'hoazh, n'eo ket c'hoazh digoulz, n'eo ket re ziwezhat evit c'hoazh ; *was hätte er sonst noch machen können ?* petra en dije graet ken ? ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen*, delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras, delc'her a ra ar gwez-se an douar en tu-hont ma torront an avelioù bras ; *die Möbelstücke waren nicht nur in einem elenden Zustand, sie waren auch noch furchtbar teuer*, ouzhpenn ma oa an arrebeuri-se en ur stad fall-put e oant ker-du ; *noch nicht*, ket c'hoazh, ket evit c'hoazh ; *noch nicht !* pas c'hoazh ! gortoz ! gortozit ! pas diouzhtu ! ; *ich bin noch nicht einmal vierzig*, emeon c'hoazh en tu-mañ da zaou-ugent vloaz ; *er geht noch nicht zur Schule*, n'eo ket krog da vont d'ar skol c'hoazh ; *er ist noch nicht zehn*, n'eo ket dek vloaz leun, n'eo ket dek vloaz fournis ; *es war noch nicht einmal acht Uhr*, ne oa ket eizh eur, met a-boan - ne oa ket eizh eur leun c'hoazh ; *die Arbeit ist*

noch nicht fertig, menel a ra labour d'ober, chom a ra labour d'ober, n'eo ket peurc'hraet al labour c'hoazh ; *das kostet noch nicht einmal zwanzig Euro*, a-boan ma koust ugent euro, ne ya ket da ugent euro leun ; *noch nicht einmal eine ganze Woche*, a-boan ur sizhunvezh ; *noch ehe*, a-raok ma ... zoken, kent ma ... zoken, kent eget ma ... zoken, a-barzh ma ... zoken, kent ... zoken ; *noch heute (heute noch)*, feteiz, a-raok fin an devezh, ac'hann da noz, hiziv diouzhtu ; *immer noch*, c'hoazh, bepred, dalc'hmat, atav ; *er ist immer noch da*, amañ (eno) emañ c'hoazh, amañ (eno) emañ bepred ; *sie leben immer noch*, bev int dalc'hmat ; *sie kommen immer noch nicht*, n'eo ket erru c'hoazh ; *es kommen immer noch Leute*, an dud a bad da zont ; *ich finde immer noch keinen Anklagepunkt gegen sie*, ne gavan ket muiget a-raok un abeg d'he barn ; *arbeitest du immer noch mit deinem Vater zusammen ?* bepred emañ o labourat gant da dad ? ; *und der lacht immer noch*, c'hoarzhin an hini a ra c'hoazh, c'hoarzhin an hini eo a ra c'hoazh, ha padout a ra da c'hoarzhin ; *sie arbeiten immer noch nicht*, n'int ket krog da labourat c'hoazh ; *er ist immer noch hungrig*, n'en deus bet nemet hanter e walc'h, n'en deus graet nemet hanter gofad, menel a ra war e naon ; *ich bin noch lange nicht satt*, ne'm eus ket va gwalc'h c'hoazh, paot a faot ; *wir waren sechs Schwestern, jetzt sind nur noch drei übrig*, c'hwec'h c'hoar e oamp, bremañ omp erru war deir ; *heute findet man Miesmuscheln nur noch an der Niedrigwassergrenze*, bremañ ne vez kavet a veskl ken met a-rez an daere ; *das würde die Lage nur noch verschlechtern*, neuze e vefe gwashoc'h kont ; *er isst nur noch Fisch*, ne zebr nemet pesked mui ; *die restliche Nacht hat sie nur noch geweint*, a-hed (hed, dre hed) ar rest eus an noz ne reas nemet leñvañ, ne reas ken met leñvañ e-pad ar pennad nozvezh a chome ; *wenn ich ihnen sage, dass sie aufpassen sollen, dann wird es nur noch schlimmer*, pa lavaran dezho teuler pled e reont gwashoc'h c'hoazh ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen*, al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù ; *ich wasche mir nur noch schnell die Hände*, amzer din da walc'hiñ va daouarn ; *wir konnten nur noch fliehen*, tec'hel, n'hor boa netra all (ken tra) d'ober - ne oa ken d'ober nemet tec'hel ; *noch lange nicht*, paot (meur) a faot (Gregor), na tost da vezañ, pell diouzh eno, war bell, a-hed pell, pell ac'hano, nag a-bell, an tazoù, nag an tazoù goude, war-bouez kalz, kalz a faot, kalz a vank ; *noch nie*, biskoazh c'hoazh, biskoazh james, james c'hoazh biskoazh betek-henn, biskoazh en e vuhez, gwech ebet ; *ich habe noch nie so etwas gesehen*, biskoazh em buhez ne'm eus gwelet seurt traoù, n'em eus gwelet biskoazh pezh evel an dra-se, biskoazh em buhez kement all, kent ne welis evel-henn ; *diesen Film hatte ich noch nie gesehen*, ne'm boa ket gwelet ar film-se c'hoazh diagent ; *ich war noch nie hier*, n'on ket bet james c'hoazh amañ, n'on ket bet amañ gwech ebet, n'on ket bet amañ morse, n'on ket bet amañ morse, n'on ket kammed amañ, an dro gentañ eo din bezañ amañ ; *so kalt war es noch nie*, ken gwazh yenijenn n'eus ket bet biskoazh.

2. [dre astenn.] *ich schreibe Ihnen noch*, skrivañ a rin deoc'h ; *ich schreibe noch meinem Bruder*, ez an da skrivañ d'am breur ; *er kommt noch*, pelloc'h e

tegouezho, dont a ray a-benn ar fin (en diwezh, un dro bennak) ; P. *du wirst mir noch krank*, ha tapout a ri un droug bennak erfin, ha klañv e vi erfin, oc'h hadañ kleñved emañ, ha tapout a ri da fall erfin ; *du machst dein Spielzeug noch kaputt*, wenn du weiter darauf einschlägst, terriñ a ri da c'hoariell o skeiñ ganti e-giz-se ; *vor Kurzem noch war er krank*, a-nevez-vet klañv eo ; *die Turmspitze muss noch aufgesetzt werden*, an tour a chom da vegañ.

3. [ger pouezañ] *noch einmal*, ur wech c'hoazh, c'hoazh ur wech, ur wech ouzhpenn, un taol all ; *noch dazu*, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, war ar marc'had, en tu all d'ar gont, zo-mui-ken, ha c'hoazh ; *noch einmal so viel*, ha kement all c'hoazh ; *wäre er auch noch so stark*, pegen krefiv bennak e vefe, daoust pegen krefiv e vefe, ha pa vefe ken krefiv-se ; *wir können ja noch von Glück sagen, dass sie das Blumenbeet nicht zertrampelt haben*, c'hoazh eo brav n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hras kaer deomp mar n'o deus ket flastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket flastret ar vleuñveg ; *wir wären ja noch froh, wenn sie nicht zerbrochen werden*, ha c'hoazh mar ne vezont ket torret e vo ur c'hras kaer ; *das fehlte gerade noch*, biskoazh kement all, bremañ emañ kempenn ganti, brav emañ ganti, setu ni paket propik, en ur soubenn vrav emañ, bez' emañ fresk, fresk emañ hor c'hased 'vat, setu kempennou deomp-ni avat, sell aze ul luz dezhi, gounezet am eus va devezh ; *wir sollten doch jetzt lieber zu ihnen, sonst könnten sie noch die Geduld verlieren und weggehen*, deomp d'o c'havout bremañ betek-gouzout na c'hortozfent ket pelloc'h ; *ich muss jetzt aufbrechen, sonst komme ich noch zu spät nach Hause*, gwelloc'h eo din mont d'ar gêr bremañ gant aon (en aon, rak aon) na c'halffen ket erruout abred a-walc'h ; *er weint noch und noch*, gouelañ a ra ken a ra ; P. *er hat Geld noch und noch*, pinvidik-mor (pinvidik-peurfonn, pinvidik-pounner, pinvidik-brein, pinvidik-parfont, pinvidik-lous) eo, emañ an aour war ar raden gantañ, moaien en deus, arc'hant en deus da grabanata forzh pegement, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant en deus hardizh, arc'hant en deus forzh pegement, arc'hant en deus ken-ha-ken, arc'hant en deus ken-ha-kenañ, arc'hant en deus mui-pegen-mui, arc'hantet bravik eo, moulloù en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, danvez a zo dezhañ, pinvidik-bras eo ; ... *und selbst das noch nicht einmal !* ... ha c'hoazh ! ; *er kommt nächsten Montag aber das ist ja noch nicht einmal sicher*, dont a raio Dilun kentañ ha c'hoazh n'eo ket sur tamm ebet.

Stagell : *weder ... noch ...*, na(g) ... na(g) ... ; *weder vorher noch nachher*, nag a-raok, na goude ; *er ist weder gut noch klug*, hennezh n'eo na mat na speredek ; *weder das eine noch das andere*, nag an eil nag egile, hini ebet eus an daou dra, nag an dra-mañ nag an dra-hont ; *weder diese noch jene*, nag an eil re nag ar re gentañ, nag ar re-mañ nag ar re-hont ; *zwei Tage lang hatten sie weder gegessen noch geschlafen*, chomet e oant e-pad daou zevezh hep debriñ na kousket ; *sie sind weder im Schrank noch woanders*, n'emaint nag en armel na neblec'h ; *weder noch*, etre an div lezenn, war-nes damant, etre kriz ha poazh.

nochmal Adv. : c'hoazh, c'hoazh ur wech, ur wech c'hoazh, en-dro, adarre, a-nevez, a-adwech, ur wech ouzhpenn, un taol all.

nochmalig ag. : all, nevez.

nochmals Adv. : c'hoazh, c'hoazh ur wech, ur wech c'hoazh, en-dro, adarre, a-nevez, a-adwech, ur wech ouzhpenn, un taol all.

Nocke b. (-, -n) : 1. ask g. ; *Pfeilnocke*, koch saezh g. ; 2. [rannyezh, kegin.] keunell str., logod str.

Nocken g. (-s, -) : [tekn.] kammenn b., biz g., meud g.

Nockenantrieb g. (-s, -e) : [tekn.] keflusk dre gammennoù g., erlusk dre veudoù g., erlusk dre vizied g.

Nockenwelle b. (-, -n) : [tekn.] marbr meudek g.

Nockerl n. (-s, -n) : [Bro-Aostria, kegin.] keunell str., logod str.

Nodium n. (-s, -ien) : [louza.] mell g., hosk g., kombant g.

Noema n. (-s) : [preder.] noema g., ergorad g.

noematisch ag. : [preder.] noematek, ergoradel.

Noesis b. (-) : [preder.] noeziz b., ergorañ g.

noetisch ag. : [preder.] noetek b.

Noirmoutier n. : Nermouster b.

NOK n. (-/s, -s) : [*berradur evit Nationales Olympisches Komitee*] poellgor olimpel broadel g.

nölen V.gw. (hat genölt) : 1. koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant lugudachoù, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, c'hwieta, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e boan, chom da c'houlerc'hiñ, kac'higelliñ, glapezenniñ, stagañ boutonoù, chuchual, chuchuiñ, chartiñ, deren, dereniñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, lureiñ, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, chom da velc'hweta, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da yarañ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horin vior, goriñ vior, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, belbiañ, straniñ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ (e dreid), ruzata, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ, heniñ, teteiat, teurgenniñ, labaskenniñ ; 2. krozal, rac'hoanat ; 3. ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, sinal, gouerouzat, kestal, goefviñ, grignouzat, chaokat e bater, bourboutil, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmat.

nolens volens Adv. : forset mat, dre ma n'eus ket gwelloc'h, pa n'eus ket gwelloc'h, o vezañ n'eus netra a well, e defot gwell, pe zrouk pe vat e vo ganto, pe zrouk pe vat ganto, a c'hrad vat pe a c'hrad fall, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre het pe dre heg, plijet pe get, pe zrouk pe ne vo, drouk ha mat ganto, mat ha drouk, karent pe ne garent ket (Gregor), bezet drouk ha mat ganto, droug ha fach ganto, pe zrouk pe vat e vo gantañ, pe zrouk e vo gantañ pe ne vo, ha pa vefe displijet, pe hennezh a vo mat ar stal gantañ pe ne vezo ket.

Nölpeter g. (-s, -) : 1. buzhugenner g., buzhugenn b., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., paourkaezh den g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-kam g., revr-lor g., luguder g., c'hoarieller g., ruz-botoù g., ruzer g., stlejer g., straner g., lostenn b., chuchuer g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], leubeurc'henn g., lochore g., ruz-revr g., stlejenn b., stlejer g., belbeter g. ; 2. klemmicher g., revr war wigour g., kunuder g., termer g., kunuc'her g., kluc'hun g., goueler g., goueler-moc'h g., kest-kest g., leñver g., siner g., gouerouz g., bugel pikous g.

Nomade g. (-n, -n) : kantread g., katreer g., reder-bro g., nomad g.

nomadenhaft ag. : kantreat, katreer.

Nomadentum n. (-s) : kantreadezh b., katreerezh g.

Nomadin b. (-, -nen) : kantreadez b., katreerez b., rederez-vro b., nomadez b.

nomadisch ag. : kantreat, katreer, baleant.

nomadisieren V.gw. (hat nomadisiert) : kantreadiñ, kantreal, kantren, bale bro, bevañ baleant, baleantañ.

Nomen n. (-s, -/Nomina) : [yezh.] anv g. ; *zählbares Nomen*, anv unan g. ; [tro-lavar] *nomen est omen*, n'eo ket drouganvet, n'eo ket kammanvet.

Nomenklatur b. (-, -en) : destladur g., anvadurezh b., anvadur g., termenadurezh b., nomenkladur g. ; *binominale Nomenklatur*, destladur daouanvel g.

Nomenklatura b. (-) : [polit.] nomenklatura b.

nominal ag. : 1. ... anv, anvel, dre anv ; 2. merket, merkel.

Nominalbetrag g. (-s, -beträge) : [kenw.] talvoudegezh merket b., gwerzh merket g.

Nominaldefinition b. (-en) : termenadur anvel g., despizadur anvel g.

Nominaleinkommen n. (-s, -) / **Nominalertrag** g. (-s, -erträge) : gounidegezh verkel b.

Nominalismus g. (-) : [preder.] anvelouriezh b., nominalouriezh b.

Nominalismusstreit g. (-s) : [preder.] rendael an hollerdaladoù b., tabut an hollerdaladoù g., rendael an hollegadoù b., tabut an hollegadoù g.

Nominalist g. (-en, -en) : [preder.] anvelour g., nominalour g.

Nominallohn g. (-s, -löhne) : gopr merkel g.

Nominalwert g. (-s, -e) : [kenw.] talvoudegezh merket b., gwerzh merket g.

Nominativ g. (-s,-e) : [yezh.] tro-rener b., tro-envel b., nominativ g.

nominell ag. : 1. ... anv, anvel, dre anv ; 2. merket, merket.

nominiieren V.k.e. (hat nominert) : envel.

Nominoé g. : Nevenoe g.

Nomogramm n. (-s,-e) : [skiantoù] linennreserezh g., nomogramm g.

Nonchalance b. (-) : kranded b., mistred b., koantiri b., koantiz b., kened b.

nonchalant ag. : mistr, faro, cheuc'h, kran, strak, turgn, moust, nifl, lipet, stipet, a-stroñs, tonius, kempenn, feul.

non-direktiv ag. : anrenel, ansturius ; *non-direktive Pädagogik*, pedagogiezh anrenel b., pedagogiezh ansturius b.

None b. (-,-n) : 1. [relij.] nona b. ; 2. [sonerezh] navedenn b.

Nonius g. (-,-se/Nonien) : [tekn.] vernier g.

nonkonform ag. : a-enep ar pezh a zo kustum, e-marz reol ; *nonkonform handeln*, ober [udb] enep ar c'hiz, mont dezhi enep ar c'hiz, mont a-enep ar c'hiz, dic'hizañ.

Nonkonformist g. (-en,-en) : digensentour g., digemplegour g.

Nonkonformistin b. (-,-nen) : digemplegourez b., digensentourez b.

Nonkonformismus g. (-) : digemplegouriezh b.

nonkonformistisch ag. : a-enep ar pezh a zo kustum, digensentour, digemplegour, diheulius ; *nonkonformistisch handeln*, ober [udb] enep ar c'hiz, mont dezhi enep ar c'hiz, mont a-enep ar c'hiz, dic'hizañ.

Nonkonformität b. (-) : 1. anreizhaoz g. ; 2. digemplegouriezh b.

Nonne b. (-,-n) : [relij.] leanez b., seurez b., gwerc'hez b., P. manac'hez b. ; *Nonne werden*, mont da leanez, gwiskañ ar ouel.

Nonnengans b. (-,-gänse) : [loen.] garreli dremm wenn g., garreli fas gwenn g.

Nonnengemeinschaft b. (-,-en) : [relij.] kumuniezh leanezed b.

Nonnenkloster n. (-s,-klöster) : [relij.] kouent seurezed b., leandi seurezed g., kouent gwerc'hezed b.

Nonnenleben n. (-s) : [relij.] buhez leanez b., buhez seurez b.

Nonnen-Steinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak brizh g.

Nonnenweihe b. (-,-n) : [relij.] gouestlidigezh b., gouestloù lies.

Nonplusultra n. (-) : pennflourenn (eus) b., begenn b., dibab g., bouf g., askorn bras g.

Non-Profit-Organisation : kevredad anarc'hantus g.

Nonsens g. (-es *pe* -) : sotoni b., diotaj g., dibennaj g., rambre g., diskiantadenn b., follentez b., follezh b., drocherezh g., brizherezh g., n'eus forzh petra, forzh petra, komzoù flav lies., koñchoù born lies., koñchennoù born lies., hailhonerezh g., tarielloù lies., rabadiezh b., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., fidoriennoù lies., flugaj g., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., siklezonoù lies., amoedaj g., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., randonenn b., komzoù brizh lies., flugez str., flugezennoù lies.

nonstop Adv. : hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, dibaouez, diehan, diastal, dispan, didroc'h, harz-diharz, hep spanaenn, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep disternañ, hep distenn, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ.

Nonstopflug g. (-s,-flüge) / **Nonstop-Flug** g. (-s,-flüge) : [nijerezh] nij hep ehan g., nijad hep ehan g., nijadenn hep ehan b., nijerezh hep ehan g., nij hep arsav g., nijadenn hep arsav b.

Nonstopkino n. (-s,-s) / **Nonstop-Kino** n. (-s,-s) : bannañ filmoù diehan g.

Nonstopzug g. (-s,-züge) / **Nonstop-Zug** g. (-s,-züge) : tren hag a ya war-eeun d'ar pal hep ehan g.

Noologie b. (-) : [preder.] speredoniezh b., noologiezh b.

noologisch ag. : [preder.] speredoniezhel, noologek.

Noozentrismus g. : [preder.] speredkreizelouriezh b.

Noppe b. (-,-n) : [gwia.] bos g., ulm str.

Nora b. : Enori b.

Nord¹ g. (-ens) *sellit ouzh Norden* ; *Nord zu Ost*, norzh-kard-biz g. ; *Nord zu West*, norzh-kard-gwalarn g.

Nord² g. (-s,-e) : avel norzh g., avel serzh g., avel sterenn g., avel vutant g., avel votant g., avel uhel g., avel lein g.

Nordafrika n. (-s) : Norzhafrika b., Norzh Afrika g., Afrika an Hanternoz b., ar Magreb ha Libia.

nordafrikanisch ag. : norzhafrikat, norzhafrikan, ... Norzhafrika, e Norzhafrika, eus Norzhafrika, eus Norzh Afrika, [Aljeria, Maouritania, Maroko, Tunizia] magrebat.

Nordafrikaner g. (-s,-) : Norzhafrikad g. [*liester* Nordafrikiz], Norzhafrikan g. [*liester* Nordafrikaned], [Aljeria, Maouritania, Maroko, Tunizia] Magrebad g. [*liester* Magrebiz].

Nordamerika n. (-s) : Norzhamerika b., Norzh Amerika g.

Nordatlantikpakt g. (-s) : feur-emglev Norzh Atlantel g.

Nordbahnhof g. (-s,-höfe) : porzh-houarn an Norzh g.

norddeutsch ag. : eus Norzh Bro-Alamagn.

Norddeutsche(r) a.g.k. g./b. : Alaman eus Norzh Bro-Alamagn g., Alamanez eus Norzh Bro-Alamagn b.

Norddeutschland n. (-s) : Norzh Bro-Alamagn g.

Nordel b. : Enori b.

Norden g. (-s) : norzh g., hanternoz g., kreiznoz g., nord g., kleiz g., gougleiz g., sterenn b., krec'h g. ; *Nord zu Ost*, norzh-kard-biz g. ; *Nord zu West*, norzh-kard-gwalarn g. ; *nach Norden*, war-zu (etrezek, etramek) an norzh, war-du (etrezek, etramek) an hanternoz, d'an hanternoz, trema an norzh (an hanternoz) ; *aus Norden (von Norden)*, diouzh an norzh, eus an hanternoz, eus tu an hanternoz ; [savadur] *nach Norden gelegen*, e dalbenn tro ouzh an hanternoz, en aer enep, o skeiñ war an hanternoz, troet war-zu an hanternoz, troet etrezeke an hanternoz, tro ouzh an hanternoz, tro etrezeke an hanternoz, troet d'an hanternoz, durc'haet d'an hanternoz ; *der Wind dreht nach Norden*, sershaat a ra an avel, serzhiñ a ra an avel, amontiñ a ra an avel, nordiñ a ra an avel, norzhiñ a ra an avel, mont a ra an avel d'e norzh, dont a ra an avel d'e norzh, tremen a ra an avel d'an hanternoz, mont a ra an avel d'ar c'hrec'h ; *der Wind kommt aus Nord*, avel uhel a zo ganti, avel norzh a zo, emañ an avel en uhel, emañ an avel en e norzh, an avel a zo norzh, an avel a zo uhel, an avel a

zo serzh, emañ an avel en uhel ; *geografischer Norden*, norzh douaroniel g. ; *magnetischer Norden*, norzh gwarellek g. ; *die Länder des Nordens*, broioù an Hanternoz lies., an Norzh g. ; *die Magnetnadel des Kompasses zeigt nach Norden*, biz gwarellek an nadoz-vor a verk an norzh, nadoz warellek ar c'hompaz a verk an norzh, nadozenn warellek ar c'hompaz a verk an norzh.

Nordeuropa n. (-s) : Norzheuropa b., Norzh Europa g., Hanternoz Europa g.

Nordfrankreich n. (-s) : Norzh Bro-C'hall g., Hanternoz Bro-C'hall g.

Nordhalbkugel b. (-) : hantervoul norzh b., hanterzouar norzh g.

Nordhäuser g. (-s,-) : [kegin.] lambig Nordhausen g.

Nordire g.(-n,-n) : Iwerzhonad an Norzh g., Norzhiwerzhonad g.

Nordirland n. (-s) : Norzhiwerzhon b., Norzh Iwerzhon g., Iwerzhon an Hanternoz b., Hanternoz Iwerzhon g., Bro-Ulad b.

nordisch ag. : ... hanternoz, ... norzh, hanternozel, hanternozek, kreiznozek, kreiznozel, norzhat.

Norditalien n. (-s) : Norzh Italia g.

Nordkap n. (-s) : Kap Norzh g. ; *das Nordkap*, ar C'hap Norzh g.

Nordkaper g. (-s,-) : [loen.] *atlantischer Nordkaper*, balum reizh du b./g.

Nordkorea n. (-s) : Korea an Norzh b., Norzhkorea b.

Nordkoreaner g. (-s,-) : Korean an Norzh g., Norzhkorean g.

Nordkoreanerin b. (-,-nen) : Koreanez an Norzh b., Norzhkoreanez b.

nordkoreanisch ag. : norzhkorean, ... Korea an Norzh, eus Korea an Norzh.

Nordküste b. (-,-n) : aod norzh g., aodoù norzh lies., aodoù an hanternoz lies.

Nordlage b. (-) : d'urhadur norzh g.

Nordländer g. (-s,-) : hanternoziad g. [*liester hanternoziz*], norzhad g. [*liester norzhiz*].

nördlich ag. : ... hanternoz, ... an hanternoz, ... norzh, ... an norzh, diouzh an hanternoz, eus tu an norzh, boreel, hanternozel ; *nördliche Breite*, ledred hanternoz g., ledred norzh g. ; *nördlich von Berlin*, en norzh (en hanternoz) da Verlin ; *im nördlichen Teil des Landes*, e norzh (e hanternoz) ar vro, e lodenn hanternoz (e lodenn norzh) ar vro ; *der nördlichste Teil des Landes*, penn pellañ e norzh ar vro g. ; *die nördlichsten Berge*, ar menezioù hanternozañ lies. ; *das nördlich einer Insel liegende Meer*, ar mor kleiz g. ; *nördlich der Insel Helgoland*, en tu kleiz da Enez-Helgoland, en norzh da Enez-Helgoland ; *Hamburg liegt nördlich von München*, emañ Hamburg en norzh da Vünchen ; [stered.] *Nördliche Krone*, kurunenn an Norzh b.

Nordlicht n. (-s,-er) : tarzh-gouloù boreel g.

Nordnordost / Nordnordosten g. (-s) : biz-norz g., biz hanternoz g.

Nord-Nordwest g. (-ens) / **Nord-Nordwesten** g. (-s) : gwalarn-sterenn g., hanternoz gwalarn g.

Nordost¹ g. (-s,-e) : avel-viz g., gwalez g., avel uhel g., avel lein g., avel zouar g.

Nordost² / Nordosten g. (-s) : biz g. ; *Nordost zu Nord*, biz-uhel g. ; *Nordost zu Ost*, biz-izel g. ; *der Wind dreht nach Nordost*, *der Wind dreht auf Nordost*, biziñ a ra an avel, mont a ra an avel d'e viz, dont a ra an avel d'e viz ; *der Wind kommt aus Nordost*, emañ an avel en e viz, an avel a zo biz, avel viz a zo ganti, avel viz a zo ; *ein schwacher Wind weht aus Nordost*, c'hwezhañ a ra un avel skañv eus ar bisañ g. ; *Regen aus Nordost*, glav a viz g.

nordöstlich ag. : ... biz ; *nordöstlich von*, er biz da, en tu biz da.

Nord-Ostsee-Kanal g. (-s) : kanol Kiel b., kanol etre Mor an Hanternoz hag ar Mor Baltel b.

Nordostwind g. (-s,-e) : avel-viz g., gwalez g., avel uhel g., avel lein g., avel zouar g.

Nordpol g. (-s) : pennahel an Norzh g., Penn-Hanternoz g., P. kloenn an Douar b.

Nordpolar- : arktikel, pennhanternozel.

Nordpolargebiet n. (-s) : Arktika b., douaroù arktikel lies.

Nordpolarkreis g. (-es) : kelc'h arktikel g.

Nordpolarmeer n. (-s) : Mor Arktikel g., Meurvor skornek Arktika g., Meurvor Arktika g., Meurvor Arktikel g.

Nordrhein-Westfalen n. (-s) : Norzhroen-Westfalia b./g.

Nordsee b. (-) : *die Nordsee*, Mor an Hanternoz g.

Nordseegarnele b. (-,-n) : [loen.] chevr-traezh str., chevr gris str., chifretez gris str.

Nordseite b. (-) : tu norzh g., tu-disheol g., tu an hanternoz g.

Nordstern g. (-s) : [stered.] Sterenn an Norzh b., Sterenn ar c'hreiznoz b., Sterenn an hanternoz b., Steredenn ar Vartoloded b., Sterenn b.

Nord-Süd-Dialog g. (-s) : diviz Norzh-Su g., kendiviz Norzh-Su g.

Nord-Süd-Gefälle n. (-s) : digevatalder etre an norzh hag ar su g., disparelezh etre an norzh hag ar su b., disfaout etre an norzh hag ar su g.

Nordwand b. (-,-wände) : [menezioù] bri norzh b., rabañs norzh b., tor norzh g.

nordwärts Adv. : trema an norzh, etrezek an norzh, etramek an norzh, war-zu an norzh.

Nordweiser g. (-s,-) : nadoz-vor b.

Nordwest¹ g. (-s,-e) : avel walam g., gwalarn g.

Nordwest² / Nordwesten g. (-s) : gwalarn g. ; *Bewohner des Nordwestens*, Gwalarnad g. ; *der Wind dreht nach Nordwesten*, *der Wind dreht auf Nordwesten*, gwalarniñ a ra an avel, mont a ra an avel d'e walam, dont a ra an avel d'e walam ; *der Wind kommt aus Nordwest*, emañ an avel en e walam, an avel a zo gwalarn, avel walam a zo ganti, gwalarniñ a ra ; *Nordwest zu West*, gwalarn-izel ; *Nordwest zu Nord*, gwalarn-uhel.

nordwestlich ag. : ... gwalarn ; *nordwestlich von*, er gwalarn da, en tu gwalarn da ; *Quimper liegt nordwestlich von Lorient*, er gwalarn d'an Oriant emañ kemper.

Nordwestwind g. (-s,-e) : avel walam g., gwalarn g. ; *wir haben Nordwestwind*, avel walam a zo ganti, gwalarniñ a ra.

Nordwind g. (-s,-e) : avel norzh g., avel serzh g., avel sterenn g., avel vutant g., avel votant g., avel uhel g.,

avel lein g. ; *wir haben Nordwind*, avel uhel a zo ganti, avel norzh a zo, emañ an avel en uhel, emañ an avel en e norzh, an avel a zo norzh, an avel a zo uhel, an avel a zo serzh, emañ an avel en uhel.

Nörgelei b. (-, -en) : grignouzezh g., ingenn g., arvell g., grozmol g. arguzerezh g., arguz g., chipoterezh g., pismigerezh g., nagennezh g., abegerezh g., chikanerezh g., rekinerezh g., gwigour g., taskagn g.

nörgelig ag. : *sellit ouzh nörglig*.

nörgeln V.gw. (hat genörgelt) : ingenniñ, arvellat, gwic'hal, oreumat, kintuziñ, klemmichal, kestal, breujata, goeñviñ, grignouzat, chikanal, chikanañ, tagnouzal, gouerouzat, grignouzal, ronkal, gwigourat, pufal, pismigañ, ober beg figus, pikailhat, nagenniñ, rahouennat, rahouenniñ, rac'hoanat, rac'hoaniñ, chaokat e bater, bourboutil, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat, chipotal, rekinat, taskagnat, klask digareziou ; *sie nörgelt schon wieder*, o lavaret an oferenn emañ adarre, emañ oc'h oreumat adarre, emañ o chaokat he fater adarre, emañ o c'houerouzat adarre, emañ o ranouziñ adarre, emañ o rezoniñ adarre ; *du nörgelst zu viel*, re hek eo da c'henoù, re a c'hozmol a vez ganit, re a soroc'h a vez ganit ; *die Versager nörgeln über alles und jeden*, an ahel fallañ eo a wigour da gentañ.

Nörgler g. (-s, -) : bourouell g., bourbouter g., ingennour g., arveller g., nagenner g., nagenn g., chipoter g., rekiner g., chikaner g., noazour g., pikailher g., chaker g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., sarmoner g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., krozer g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., rahouenn g., revr-war-wigour g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., taskagn g., taskagner g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., mouzher g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., mouzher g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor), bugel pikous g.

Nörglerin b. (-, -nen) : rachouzell b., tagnouzell b., ingennourez b., revr war wigour g., arvellerez b., nagennezh b., chikanerezh b., noazourez b., pikailherezh b., abegerezh b., teod abegus g., arzaelerez b., genoù hek a blac'h b., soroc'herezh b., krozezh b., grozmoierezh b., grignouzezh b., plac'h ranous b., pismigerezh b., mouzherezh b., chaokerezh-laou b., flemmerezh b., chipoterezh b., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kagalezh b., kaoc'heg b., chaokerezh b., mamm an ardoù fall b., strapad plac'h g., torrez-penn b., torrez-revr b., dismantrerez-spered b., tourmant a blac'h b., sourrenn b., plac'h pikous b.

nörglig ag. : ingennus, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, hek, hek e c'henoù, tagnous, ourz, nagenner, chakous, blech, kintus, diaes, kivioul, hegaz, bigarre, hegarat (rust) evel ur bod-spern, hegarat (rust) evel ur

bod linad, ur penn kegin anezhañ, pikous, c'hwerous, mouzher, ranous, rust an troc'h gantañ, mouzher, pismigus ; *nörglig sein*, bezañ rust an troc'h gant an-unan, tagnouzal, bezañ hek e c'henoù ; *nörglig werden*, tagnouzaat ; *nörglich machen*, tagnouzaat.

Norm b. (-, -en) : 1. reolad b., reoliad b., reol b. ; *das entspricht der Norm*, diouzh ar reolad eo, diouzh ar reizh eo, reol eo ; 2. [preder.] reolenn b., reol b., peurbatrom g.

normal ag. : reizh, boas, ordinal, kustum, boutin, reol, reoliek, diouzh ar reolad, diouzh ar reizh, skoueriek, skouer ; *der normale Sterbliche*, an den a nep hini g., an dud voutin lies., an dud ordinal lies., an dud eus an ordinaloù lies., ar braz eus an dud g. ; *das ist normal*, diouzh ar reizh eo, reol eo ; *bei Grippe ist Fieber etwas Normales*, reol eo kaout terzhienn pa vezer gant ar grip ; *unter normalen Verhältnissen*, en aoziou reol, diouzh doareoù reol ; P. *bist du noch normal ?* war dri zroad emañ, trevariañ a ra da skiant, emañ o c'hoari gant da voned, diskiantiñ a rez, n'emañ ket mat da benn, n'out ket mat gant da benn, n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? aet out e belbi (e berlobi), paket ac'h eus anezho, aet out ganto, loariañ a rez, trelatet (alfoet, alteret, troet) eo da spered.

Normalarbeitstag g. (-s, -e) : devezh boutin g., devezh boas g., devezh ordinal g.

Normalbedingungen lies. : diferadennoù boas lies., divizoù boutin lies., ampegadoù boas lies., amveziadoù boutin lies., aoziou reol lies.

Normale b. (-, -n) pe ag.k. b. : [mat.] *die Normale*, ar skoueriegenn b., an eeunenn skoueriek b., an eeunenn normal b., an normalenn b.

normalerweise Adv. : ordinal, d'an ordinal, peurliesañ, peurvuiñ, dre beurvuiñ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ, boazet ; *er sollte normalerweise solche Arbeiten nicht verrichten*, n'eo ket sañset c'hoari al labourioù-se ; *sie müsste normalerweise im März entbinden*, e miz Meurzh emañ he bugel da vezañ ; *dorthin hättest du normalerweise gehen sollen*, di e oa dit bezañ aet ; *wenn ich an seinem Haus vorbeikomme, sitzt er normalerweise vor der Tür*, boazet, pa dremenan hebiou e di e vez hennezh azezet dirak an nor.

Normalfall g. (-s, -fälle) : degouezh boutin g., tro ordinal b., plegenn voutin b., plegenn reol b., kaz boas g.

Normalformat n. (-s, -e) : ment skouer b., ment voutin b.

Normalgröße b. (-, -n) : braster boutin g., braster boas g., braster ordinal g.

normalisieren V.k.e. (hat normalisiert) : reolata, reoladiñ, reishaat, [polit.] normalizañ, [tekn.] skoueriekaat.

Normalisierung b. (-, -en) : 1. reolatadur g. ; 2. [polit.] normalizañ g., normalizadur g., distro d'ur stad reizh g./b., distro d'an normalder g./b. ; 3. [tekn.] skoueriekadur g., skoueriekaat g.

Normalität b. (-) : normalder g., stad normal b., stad voutin b., stad ordinal b., stad reizh b., reolder g., reoliegezh b., reisher g.

Normalmaß n. (-es, -e) : stalon g., muzul skouer g.

Normalnull n. (-s) : live keitat ar mor g., uhelder mann g.

Normalsatz g. (-es,-sätze) : feur diouzh lezenn g., feur ordinal g.

Normalspur b. (-,-en) : [hentoù-houarn] hent-houarn distok boutin etre e roudennoù g., hent-houarn ordinal g.

normalspurig ag. : [hentoù-houarn] boutin an distok etre ar roudennoù, ... hent-houarn ordinal, ... hentoù-houarn ordinal, ordinal.

Normaluhr b. (-,-en) : [istor] horolaj reoliata g., horolaj reoliat g.

Normalverbraucher g. (-s,-) : den a nep hini g., bevezet eus an ordinaloù g., bevezet boutin g.

Normalzeit b. (-,-en) : eur diouzh al lezenn b., eur lezennel b., eur reoliataet b.

Normalzustand g. (-s,-zustände) stad reol b., stad voutin b., stad ordinal b., stad reizh b. ; [fizik] *im Normalzustand*, en ur stad reol a wrez hag a wask.

Normandie b. (-) : *die Normandie*, Normandia b., Normandi b. ; *im 9. Jahrhundert wurde ein Teil der Normandie von den Bretonen besetzt*, en IX^{vet} kantved e perc'hennas Breizhiz darn eus Normandia.

Normanne g. (-n,-n) : Norman g., [istor] Norman g., Viking g., [istor] Dan g.

Normanne-Rind n. (-s,-er) : [loen.] normandenn b. [*liester normandenned*].

Normannin b. (-,-nen) : Normanez b., [istor] Normanez b., Vikingez b., [istor] Danez b.

normannisch ag. : norman, [yezh.] normanek.

normativ ag. : reoliadel, erskrivadel, ... erskrivañ, skoueriegel, ... sturiañ, sturius, renel ; *normative Wissenschaften*, skiantoù reoliadel lies., skiantoù erskrivañ lies.

Normblatt n. (-s,-blätter) : marilh ofisiel ar reoladoù g.

normen V.k.e. (hat genormt) : *sellit ouzh normieren*.

Normenausschuss g. (-es,Normenausschüsse) : poellgor reolata g., poellgor skoueriekaat g.

normengemäß ag. : diouzh ar reoladoù, reol, skoueriek.

Normenteil g. (-s,-e) : pezh reol g., pezh diouzh ar reol g., pezh skoueriek g.

normgebend ag. : reoliadel, skoueriegel.

normieren V.k.e. (hat normiert) : skoueriekaat, reoladiñ.

Normierung b. (-,-en) / **Normung** b. (-,-en) : skoueriekadur g., skoueriekaat g., reoladur g.

Normungsvorschrift b. (-,-en) : reolenn skoueriekadur b.

Norne b. (-,-n) : [mojenn.] Nornenn b. [*liester Nornezed*].

Norwegen n. (-s) : Norvegia b.

Norweger g. (-s,-) : Norvegad g.

Norwegerin b. (-,-nen) : Norvegadez b.

norwegisch ag. : 1. norvegat, ... Norvegia ; 2. [yezh.] norvegek.

Norwegisch n. : [yezh.] norvegeg g.

Nostalgie b. (-) : hiraezh b., hirnez b., droug-hirnez g., kleñved ar vro g., kleñved ar gêr g., droug ar vro g., droug ar gêr g.

nostalgisch ag. : hiraezhus, hiraezhek, hiraezhet.

Not b. (-,Nöte) : 1. dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., bihanez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., paourentez b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., berroù lies., dibourvez g., morfont g., morfontadur g., ezeved g., diouer g., diaezamant bras g., enkted b., estrenvan b., mougenn b., P. Fañch ar Moan g., kiez ar

bed b. ; *finanzielle Not*, dienez b., berrentez arc'hant b., diaesterioù arc'hant lies., diaezamantoù e-keñver arc'hant lies., diouer (ezhomm) a arc'hant g., berregezh arc'hant b., olargant g., berroù arc'hant lies., berroù lies. ; *graue Not*, mizer zu b., mizer ruz b., kernez b., dienez b., berrentez b., estrenvan b., truegezh b., reuzeudigezh b., tavantegezh b., bouilhenn b., ezeved bras g., duañ ezhomm g. ; *ein wahrer Freund erkennt man in der Not*, *Freunde in der Not gehen tausend auf ein Lot*, pa zeu berroù a-wel, kalz mignoned a dro banniel - mar n'ho pezh nemet paourentez da rannañ e pella an holl diouzhoc'h - en enkreiz eo e weler piv a zo ur mignon gwirion ; *Zeit schwerer Not*, amzer a zienez (a gernez) b. ; *wirtschaftliche Not*, enkadenn war tachenn an armerzh b., diaesterioù war tachenn an armerzh lies. ; *Wechsel in Not*, *Not leidender Wechsel*, lizher-eskemm na c'hell ket bezañ paeet g. ; *jemandem aus der Not helfen*, tennañ u.b. er-maez a boan, lemel u.b. a boan, tennañ (disac'hañ) u.b. a wall blegenn, dibeskiñ u.b., divec'hañ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., dibab u.b., difallañ u.b. ; *Not leiden*, gouzañv dienez, kaout ezhomm, bezañ ezhomm gant an-unan, bezañ ezhommek (ezhommus, tavantek, reuzeudik, en dienez), bezañ en ezveded, spinañ gant an dienez, ezhommekaat, bezañ en aluzen ; *sie musste lange Zeit Not und Entbehrungen auf sich nehmen*, he c'horf a zo bet pell forc'het ; *Not und Elend brachen über das Land herein*, ur vougenn a gouezhas (a blavas) war ar vro ; *er erlöste das Land aus Not und Pein*, kas a reas kuit ar vougenn a oa war ar vro ; *diese Leute sind in großer Not*, e-barzh un diaezamant bras emañ an dud-se, en estrenvan emañ an dud-se, estrenvan o deus an dud-se, en o brasañ anken emañ an dud-se, en o holl ankenioù emañ an dud-se, en ur pleg berr emañ an dud-se, en dienez vrasañ emañ an dud-se, emañ an dud-se e-keiz ar baourentez an ezhommekañ, emañ an dud-se en dilez ar brasañ, an dud-se ne vevont nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra, en ezeved brasañ emañ an dud-se, emañ an dud-se o tuiñ gant ar vizer, ezhomm bras o deus an dud-se, en ezhomm ar brasañ emañ an dud-se ; *ein Flugzeug in Not*, ur c'harr-nij en argoll g. ; *ein Schiff in Seenot*, ur vag en argoll (o vont da goll, o vont d'ober peñse) b. ; [Kr-I] *des einen Not ist des andern Brot*, pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar boutaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo ilia-red ouzh e di.

2. poan b., bec'h g. ; *ich hatte mit dem Kind wohl meine liebe Not* (Goethe), charre a-walc'h a gemeren (tregas a-walc'h am beze) gant ar bugel-se, nag a bredadoù anken am boa bet gant ar bugel-se, kavet em boa da gochañ gant ar bugel-se, ar bugel-se em boa da badout gantañ, luziasennoù am beze gant ar bugel-se, ar bugel-se ne oa ken nemet rouestl anezhañ, krog am boa gant ar bugel-se, krog a-walc'h am boa gant ar bugel-se, gwall grog am boa gant ar bugel-se, kavet em boa krog gant ar bugel-se, kavet em boa krog a-walc'h gant ar bugel-se, kavet em boa gwall grog gant ar bugel-se ; *mit knapper Not* (mit Müh' und Not), gant mil boan, gant poan vras, goude kalz a boan, a (dre) boan vras, goude kalz a boan, bec'h-ha-bec'h, a-grip hag a-grap, krip-hakrap, ku-ha-ka, stroñs-distroñs, just ; *ich bin mit knapper Not dem Tod entgangen*, bez e oan bet war an termen

diwezhañ ; P. [rannyezh.] *ich habe Not, es zu tun*, ur gwall reuz eo evidon ober kement-se, mil boan am eus oc'h ober an dra-se, gwe am bez oc'h ober an dra-se, deur am bez oc'h ober an dra-se, kavout a ran da gochañ oc'h ober an dra-se, kavout a ran da gochañ ouzh an dra-se, kavout a ran da gochañ gant an dra-se, an dra-se em bez da badout gantañ, krog am bez d'ober an dra-se, krog a-walc'h am bez d'ober an dra-se, gwall grog am bez d'ober an dra-se, kavout a ran krog d'ober an dra-se, kavout a ran krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a ran gwall grog d'ober an dra-se.

3. red g., redi g., rediezh b., gourezhomm b., mallusted b., argoll g., rekiz g., feud g., difrae g. ; *im Falle der Not*, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, mar bez ezhomm, ma sav bec'h, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, ma teu udb a-dreuz deomp ; *zur Not*, pa vez difrae, gant ar start, ma n'eus tu all ebet, diouzh ret, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, e defot gwell, da rekour diwezhañ ; *seinen Stock konnte er zur Not als Waffe gebrauchen*, e vazh koad a oa ur gwarez evitañ ; *aus Not*, dre ezhomm, gant ezhomm, rediet-mat, ouzh ar red, dre red, dre redi, dre rankout, gant redi, e defot gwell, diwar zifrae, diwar vall ; *es ist Not am Mann*, kozh poent eo, despailh 'zo, mall eo, mall 'zo, poent eo kabalat, mill mal eo, pase mall eo, preset eo, tremen pred eo, n'eus ket amzer da goll ; *Not kennt kein Gebot*, bevañ 'zo ret ha paeañ n'eo ket - an ezhomm a ra ar pec'hed - ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - ouzh ar red n'eus louzoù ebet ; *Not bricht Eisen*, ouzh red, harz ebet - erru ur gont a vez, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re ; *aus der Not eine Tugend machen*, bezañ laouen ouzh ar boan, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, dougen e blanedenn ha kiañ outi, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, ober a galon vat ar pezh a zo ret ober (Gregor) ; *es tut not*, mall eo ober, dav eo ; *Eile tut Not*, en em zifretañ 'zo ret, mall 'zo, mill mal eo, pase mall eo, tremen mall eo, poent bras eo, kozh poent eo, tremen poent eo, tremen pred eo, despailh a zo, poent eo kabalat, n'eus ket kalz a amzer da chom da dartañ ; [kr-l] *in der Not frisst der Teufel Fliegen*, gwelloc'h fav eget netra, nebeudig a ra vad, biskoazh den gant naon bras tamm bara fall ne gavas, naon a gav mat pep tra / bouzelloù goulo ne oant biskoazh figus (Gregor).

Nota b. (-,s) : notenn b.

Notabeln lies. : pennadurezhioù lies., bourc'hvistri lies., pennoù bras lies., notabled lies., tud a renk lies., pennoù-kêr lies., oc'haned lies., tarined lies., floc'helleien lies., floc'hed lies., reoù-vras lies., tud uhel lies., uhelidi lies., tud vrav lies., tud cheuc'h lies., chas kêr lies., oterien lies., tev g., kegi ar barrez lies. ; *er verkehrt gern in den Kreisen der Notabeln*, hennet an blij dezhañ bezañ e-touez an tev.

Notabsprung g. (-s,-absprünge) : [nij.] lamm dre ret gant un harz-lamm g., lamm gant un harz-lamm da rekour diwezhañ g., harzlammadenn diwar zifrae b., harzlammadenn diwar vall b.

Notachse b. (-,-n) : adahel g., ahel-sikour g.

Notadresse b. (-,-n) : eil chom-lec'h g.

Notanker g. (-s,-) : **1.** adeor g., eor ar rekour diwezhañ g. ; **2.** [dre skeud.] bazh saveteiñ b.

Notar g. (-s,-e) : noter g.

Notariat n. (-s,-e) : **1.** noteriezh b., karg noter b. ; **2.** studi noter b., kabined noter g.

Notariatsgehilfe g. (-n,-n) : kloareg g. [*liester* kloareged, kloarien, kloer].

notariell ag. : noterel, noteriet, a-berzh an noter, ... noter ; *notarielle Akte*, akt noter g., akta noter g., akt noteriet g., akta noteriet g. ; *notarielle Vollmacht*, galloudegadur bet roet dirak un noter g., galloudegadur noteriet g. ; *etwas notariell beglaubigen lassen*, *etwas notariell beurkunden lassen*, noteriañ udb.

Notarin b. (-,-nen) : noterez b.

notarisch ag. : noterel, noteriet, a-berzh an noter, ... noter.

Notarzt g. (-s,-ärzte) : [mezeg.] **1.** mezeg eus rann an trummadoù hag an advevañ g., trummadour g. ; **2.** mezeg diouzh tro g.

Notärztin b. (-,-nen) : [mezeg.] **1.** mezegez eus rann an trummadoù hag an advevañ b., trummadourez b. ; **2.** mezegez diouzh tro g.

Notarztwagen g. (-s,-) : [mezeg.] klañvgarr trummadoù g., ambulans trummadoù b.

Notaufnahmegerät n. (-s,-) : kamp herberc'hiañ difrae g., bod-herberc'hiañ a zifrae g.

Notausgang g. (-s,-ausgänge) : dor-dec'hout b., dor-dec'hel b., hent-tec'hel g., P. toull-tec'h g.

Notausgangslampe b. (-,-n) : lutig surentez g., beilherez b.

Notausstieg g. (-s,-e) : dor-dec'hout b., dor-dec'hel b., hent-tec'hel g., P. toull-tec'h g.

Notbau g. (-s,-bauten) : savadur da c'hortoz g.

Notbehelf g. (-s,-e) : un tu pe du g., tra hag a vez graet gantañ e defot gwell g., retirañs b., rekour g., rekourañs b. ; *als Notbehelf*, e defot gwell, dre ma ne c'haller ket ober gwelloc'h, dre ma n'eus ket gwelloc'h.

Notbeleuchtung b. (-,-en) : goulouerezh sikour g., gouloù sikour g.

Notbleibe b. (-) : *eine Notbleibe finden*, kavout repu (bod, bodenn, goudor, gwasked), kavout herberc'h, kavout da vuzat, kavout bod hag aoz (bara ha golo) en un tu bennak.

Notbremse b. (-,-n) : eilstarderez b., starderez sikour b.

Notbremsung b. (-,-en) : stardañ war-vall g.

Notbrücke b. (-,-n) : pont da c'hortoz g.

Notdienst g. (-es,-e) : servij gward g., servij diouzh tro g. ; *Notdienst haben*, bezañ diouzh tro.

Notdienstapotheke b. (-,-n) : [mezeg.] apotikerezh diouzh tro b.

Notdurft b. (-) : c'hoantadoù-natur lies., neizh-kañkañ g. ; *seine Notdurft verrichten*, [tud] divec'hiañ e gorf, ober e ezhommoù, ober, en em aezñ, mont da blegañ (da buchañ, da zifankañ), mont war-vaez, mont a-gostez, treiñ a-gostez, en em zisammañ, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, ober traoù tev, ober ar e gorf, ober ag e gorf, leuskel un huanad da gouezañ, ober ar gomision vras, ober e aezmant, ober e afer, mont da harpañ ar

c'hleuz, mont d'ober un dilas-bragez, ober un dilas, mont d'ar stao, paeañ e aotrou, mont da dennañ e ibil [ibil koad ar vragez evel-just !], mont en distro, ober ur gac'hadenn, ober ur blegadenn, stigmañ e revr ; [loen.] ober e louz, kac'hat.

notdürftig ag. : 1. *das Notdürftige zum Leben haben*, na gaout nemet a-walc'h da vevañ disterik ; 2. *etwas notdürftig ausbessern*, turlutañ war-dro udb, talfasat udb evit ur pennad, brazdresañ udb, renkañ udb e-giz 'z eus tu, kalfichat udb ; *seinen Hunger notdürftig stillen*, dallañ e naon ; *notdürftig zurechtgemachtes Bett*, gwele raktal g.

Notdürftigkeit b. (-) : 1. skorted b., berrentez b., ezeved g. ; 2. breskted b., breskter g., diasur g.

Note b. (-,n) : 1. notenn b. ; 2. [arc'hant.] bilhed-bank g. ; 3. [sonerezh] a) notenn b. ; *ganze Note*, rondenn b., krennenn b. ; *halbe Note*, notenn wenn b., gwennenn b. ; *schwarze Note*, *Viertelnote*, notenn zu b., duenn b. ; *Achtelnote*, krogenn b., notenn grogek b. (Gregor) ; *erhöhte Note*, notenn lemm b. ; *in Noten setzen*, notennañ ; *Noten schreiben*, notennañ, aroueziañ (skrivañ) sonerezh ; *nach Noten singen*, kanañ diouzh an notennoù, kanañ an notennoù diouzh ar c'hentañ sell, sonlenn ; b) *Noten von Mozart*, skridoù-sonerezh digant Mozart lies. ; 4. [dre skeud.] *nach Noten*, evel ma'z eo dleet, evel ma faot, evel a faot, a-dailh, a-zoare, evel ma tere, ent prop, diouzh ar reizh ; *es geht (wie) nach Noten*, mont a ra an traoù en-dro, plaen ha brav e ya pep tra, kempenn e ya an traoù en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra a het (Gregor), pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra an traoù evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi e ya pep tra, distok e ya pep tra, treiñ a ra an traoù evel ur ganell, treiñ a ra an traoù evel war ur ganell ; 5. [dre astenn.] takennig b., beskennad b., netraig g. ; *eine traurige Note*, un dakennig tristedigezh b., ur merk a dristedigezh g. (Gregor), un ton trist g., un netraig bennak (ur veskennad) a dristedigezh g.

Notebook n. (-s,-s) : [stlenn.] urzhiataer hezoug g., urzhiataer dilec'hiadus g.

Notenangabe b. (-,n) : [sonerezh] notadur g. ; *mit Notenangabe singen*, kanañ diouzh an notennoù, kanañ an notennoù diouzh ar c'hentañ sell, sonlenn.

Notenaufruf g. (-s,-e) : [arc'hant.] tennadenn bilhedoù-bank eus amred an arc'hant b., ec'hamredadur g., ec'hamredañ g.

Notenausgabe b. (-,n) : [arc'hant.] lakidigezh bilhedoù-bank en amred b., enamredadur g., monañ g., monidigezh b.

Notenaustausch g. (-s,-e) : 1. [arc'hant.] eskemm bilhedoù-bank g. ; 2. [polit.] eskemm notennoù diplomatek g.

Notenbank b. (-,en) : [arc'hant.] bank monañ g.

Notenblatt n. (-s,-blätter) : [sonerezh] skrid-sonerezh g., kevrollenn b.

Notendeckung b. (-,en) : [arc'hant.] ateb metal ar bilhidi, atebadur metal ar bilhedoù g.

Noteneinlösung b. (-,en) : [arc'hant.] dastaladur bilhidi g.

Noteninhaber g. (-s,-) : [arc'hant.] dalc'her g., douger g.

Notenheft n. (-s,-e) : [sonerezh] kaier-seniñ g., kaier-sonerezh g.

Notenlinie b. (-,n) : [sonerezh] regenn b.

Notenlinien lies. : [sonerezh] regenneg b., pemproudenn b.

Notenmappe b. (-,n) : [sonerezh] kleurenn skridoù-sonerezh b.

Notenpapier n. (-s,-e) : [sonerezh] paper sonerezh g.

Notenpresse b. (-,n) : [arc'hant.] moull bilhedoù g.

Notenprivileg n. (-s,-ien) : [arc'hant.] gwir monañ g.

Notenpult n. (-s,-e) : [sonerezh] marc'h skridoù-sonerezh g., marc'h g., letrín g.

Notenschlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alc'hwez g.

Notenschreiber g. (-s,-) : [sonerezh] eilskriver skridoù-sonerezh g.

Notenstände g. (-s,-) : [sonerezh] marc'h skridoù-sonerezh g., marc'h g., letrín g.

Notensystem n. (-s,-e) : [sonerezh] regenneg b., pemproudenn b.

Notenumlauf g. (-s) : [arc'hant.] monedone ar bilhedoù-bank g., red ar bilhedoù-bank g., amred ar bilhedoù-bank g.

Notenwert g. (-s,-e) : [sonerezh] pad g.

Notenzeile b. (-,n) : [sonerezh] regenneg b., pemproudenn b.

Notepad-Computer g. (-s,-) : [stlenn.] bloc'h-notennoù elektronek g., amailer niverel personel g.

Noterbe g. (-n,-n) : [Bro-Aostria] gwirieg hervez lezenn war ur mirad hêrezh g., gwirieg hervez lezenn war ur mirad hêrezh g.

Notetat g. (-s,-s) : [arc'hant., polit.] gronnad kellidoel ezreol g.

Notfall g. (-s,-fälle) : trummad g., gourezhomm b., mallusted b., rekiz g. ; *im Notfall*, pa vez difrae, mar bez difrae, gant ar start, evit un ezhomm mallus, evit ezhommoù mallus, ma sav bec'h, ma teu udb a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, diouzh ar rekiz, ouzh ur red, ouzh ar red, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm ; *im äußersten Notfall*, d'ar gwashañ (d'ar muiañ) holl, evit ar gwashañ (ar muiañ) (Gregor), nemet ret-holl e ve, da rekour diwezhañ ; *außer im Notfall*, anez un abeg bras bennak.

notfalls Adv. : pa vez difrae, gant ar start, evit un ezhomm mallus, evit ezhommoù mallus, ma sav bec'h, ma teu udb a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, diouzh ur rekiz, ouzh ur red, ouzh ar red, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm, mar bez difrae, da rekour diwezhañ.

Notfallstation b. (-,en) : [mezeg.] servij an trummadoù g., rann an trummadoù b.

Notflagge b. (-,n) : banniel argoll g., banniel stad a reuziad g.

Notfrist b. (-,en) : astenn termen diwezhañ g.

notgedrungen Adv. : dre ezhomm, rediet-mat, forset mat, ouzh ar red, dre red, dre ur red, dre redi, gant redi, diouzh ret, dre rankout, diouzh ar rekiz, dre ma n'eus ket gwelloc'h, pa n'eus ket gwelloc'h, o vevañ n'eus netra a well, e defot gwell, da rekour diwezhañ.

Notgemeinschaft b. (-) : kumuniezh dreistbevañ b.

Notgesetz n. (-es,-e) : lezenn vallusted b., lezenn difrae b.

Notgroschen g. (-s,-) : arboellig g., espernig g., yalc'hig a-dreñv b., yar gozh b. ; *sich einen Notgroschen zurücklegen*, lakaat ur blankig bennak en armerzh, lakaat ur blank bennak a-gostez, mirout un azdov en ti, mirout ur skudellad laezh a-benn koan, d'ar beure eo goro ar c'havr evit ober soubenn d'an noz, mirout udb a-benn antronoz, mirout ur gweneg bennak a-benn antronoz.

Nothaltebuch b. (-,-en) : [gourhentoù] takad repuiñ g.

Nothelfer g. (-s,-) : salver g., saveteer g.

Nothilfe b. (-) : [mezeg.] sikourioù kentañ lies., skoazell vallusted b., deborzhoù kentañ lies.

notierbar ag. : [arc'hant.] *an der Börse notierbar*, feuriadus.

notieren V.k.e. (hat notiert) : 1. notennañ, deskrivañ, notañ, dougen [war ur skor paper], enskrivañ ; 2. [arc'hant.] *an der Börse notieren*, feuriañ er Yalc'hdi.

Notierung b. (-,-en) : 1. notadur g., notennaouadur g. ; 2. [arc'hant.] feuriadur g., feur g.

Notifikation b. (-,-en) : kemenn g., kemennadenn b., kel g., keal g., kemennadur g., notadur g., notenn b., rebuzadur g., rebuzad g.

notifizieren V.k.e. (hat notifiziert) : notañ, intimañ, rebuziñ.

nötig ag. : dav, ret, rekis, darc'houlennet, ezhommek ; *dringend nötig*, ret-holl, ret-mat, ret a-grenn, ret-ha-ret, rekis, dav-mat, diziouerus ; *es am nötigen Respekt gegen jemanden fehlen lassen*, na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ direspet e-keñver u.b. ; *ich habe das nötige Kleingeld, um eine Runde zu bezahlen*, peadra am eus evit paeañ pep a vanne ; *ich habe es nötig*, ezhomm am eus eus an dra-se, ret eo din en ober, kement-se a faot din, ne c'hallan ket dioueriñ an dra-se, da ober em eus eus an dra-se, kement-se a zo diank din ; *ich brauche Aspirin, ich habe es bitter nötig*, aspirin am eus ezhomm, terrupl on ezhommek ; *dazu ist es nötig, dass er selbst kommt*, evit se ez eo ret dezhañ dont eñ e-unan, rankout a ra dont eñ e-unan ; *es ist nötig, ihn zu sehen*, dav eo (ret eo) gwelet anezhañ ; *es ist nicht nötig, ihnen Geld anzubieten*, n'o deus ket ezhomm e kinnigfed arc'hant dezho ; *das Nötige veranlassen*, kemer an evezhoù ret, ober an holl ziarbennoù ezhommek, kemer an holl ziarbennoù (an holl zifennnoù, an holl ziwalloù) ret, kemenn ober ar pezh rekis, kemenn ober ar pezh a zo ret ; *falls nötig, wenn nötig*, ma sav bec'h, ma teu udb a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, diouzh ar rekiz, ouzh ur red, ouzh ar red, diouzh ret, ouzh ret, diouzh an dro, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm ; *unbedingt nötig*, ret-mat, ret-holl, ret a-grenn, diziouerus, rekis ; *sie hatte nicht das Nötigste für ihren Lebensunterhalt*, n'he doa ket ar pep retañ d'ar vuhez zoken, ar pep retañ a vanke dezhi evit bevañ, en diouer a bep tra edo, en em gavet e oa en dilez ar brasañ, ne veve nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra ; *sät so viel wie nötig*, hadit ar pezh a zo ezhomm ; *mehr als nötig*, muioc'h eget ma vez ezhomm,

en tu-hont d'ar red, en tu all d'ar red, muioc'h eget m'eo ret, kreñvoc'h eget justoc'h, muioc'h eget nebeutoc'h, dreistezhomm, en tu-hont d'ar pezh a zo reizh ; *mehr als nötig zahlen*, paeañ en tu-hont d'ar red, paeañ muioc'h eget m'eo ret, paeañ muioc'h eget ar rekiz.

nötigen V.k.e. (hat genötigt) : 1. forzhañ, forsiñ, rediañ dre heg, destrizhañ, karnajal ; *jemanden nötigen*, ober e zorn d'u.b. ; *jemanden zum Sitzen nötigen*, dougen u.b. da azezañ, kemenn d'u.b. azezañ ; *sich nicht nötigen lassen*, asantiñ hep chipotal, asantiñ hep breutaat, asantiñ hep marc'hata, asantiñ a-c'hrad-vat, asantiñ dre gaer, en ober laouen.

2. *ich sah mich genötigt, zu...*, ar rekiz a reas din [ober udb], endalc'het (rediet) e oan bet da ... ; *ich sehe mich genötigt*, ..., diouzh ma welan e rankan ..., diouzh ma welan ez eo ret din ..., a rekiz a ra din ...

nötigenfalls Adv. : ma sav bec'h, ma teu udb a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, diouzh ar rekiz, ouzh ur red, ouzh ar red, ouzh ret, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm, da rekour diwezhañ.

Nötigste(s) ag.k. n. : *das Nötigste*, ar rekizoù lies., ar pep retañ g., an traoù retañ lies. ; *sie hatte nicht das Nötigste für ihren Lebensunterhalt*, n'he doa ket ar pep retañ d'ar vuhez zoken, ar pep retañ a vanke dezhi evit bevañ, en diouer a bep tra edo, en em gavet e oa en dilez ar brasañ, ne veve nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra.

Nötigkeit b. (-) : rekiz g., mallusted b.

Nötigung b. (-,-en) : [gwir] forzhidigezh b., forsadenn b., heg g. ; *Nötigung zur Unterschrift*, gounidegezh ur sinadur dre heg b., gounidegezh ur sinadur dre forzhidigezh (Gregor) b.

Notiz b. (-,-en) : 1. skritell b., kemenn g., notenn b., skrid g. ; 2. *Notiz von etwas nehmen*, merkañ udb, merzout udb, teuler evezh (pled) ouzh udb, teuler reizh (pled) d'udb, teuler pled war udb ; *er nahm keine Notiz davon*, ne reas ket van ouzh an dra-se, ne reas ket van eus an dra-se, ne reas seblant ebet a'n dra-se, ne verkas ket an dra-se, ne daolas ket evezh ouzh an dra-se (pled war an dra-se, reizh d'an dra-se) ; 3. notenn b. ; *sich Notizen machen*, sevel notennoù ; 4. *kurze Notiz*, pennad berr g.

Notizblock g. (-s,-blöcke) : bloc'h-notennoù g., strobad-notennañ g., bloc'h-notañ g.

Notizbuch n. (-s,-bücher) : karned g., koundeziadur g., kounlevr g.

Notizzettel g. (-s,-) : 1. tamm paper g. , 2. follenn bloc'h-notennoù b.

Notjahr n. (-s,-e) : bloavezh kernez g., bloavezh kerteri g., bloavezh berrentez g.

Notlage b. (-,-n) : trummad g., gourezhomm b., enkadenn b., argoll g., arvar g., pleg gwall arvarus g., gwall zoare g., pleg berr g., enkted b., mougenn b., stad a reuziad b., rekiz g.

notlanden V.gw. (notlandete, ist notgelandet) : [nij.] pradañ rediet-mat, pradañ forset mat, pradañ da rekour diwezhañ, pradañ war-vall.

Notlandung b. (-,-en) : [nij.] pradañ war-vall g.

notleidend ag. : ezhommek, tavantek, truek, en aluzen.

Notleidende(r) ag.k. g./b. : kaezh g., kaezhez b., reuzeudig g., reuzeudigenn b., tavanteg g., tavantegez b., ezhommeg g., ezhommegez b., trueg g., truegez b., maleüruz g., maleüruzez b. ; *die Notleidenden*, ar geizh lies., ar reuzeudien lies., ar beorien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., an dud ezhommek lies., ar gorked lies., an druanted lies., ar valeüruzien lies.

Notleine b. (-,n) : kordennig ar reizhiad alarmiñ b., kordennig alarmiñ b.

Notlösung b. (-,en) : un tu pe du g., tra hag a vez graet gantañ e defot gwell g., retirañs b., rekour g., rekourañs b. ; *das ist nur eine Notlösung*, e defot gwell eo bet graet e-giz-se, dre ziouer a zibab eo bet graet e-giz-se, falloc'h e c'hallfe bezañ graet pa ne c'haller ket ober gwelloc'h, graet eo bet e-giz-se dre ma n'eus ket gwelloc'h.

Notlüge b. (-,n) : gaouig dister g. / gaou dinoaz g. / gaou evit difenn an hentez g. (Gregor), gaou e doujañs Doue g.

Notmaßnahme b. (-,n) : darbar difraeañ g., darbar difrae g., diarbenn difraeañ g., diarbenn difrae g.

Notmast g. (-es,-en/-e) : [merdead.] gwern feuzat b.

Notmittel n. (-s,-) : un tu pe du g., tra hag a vez graet gantañ e defot gwell g., retirañs b., rekour g., rekourañs b. ; *als Notmittel*, e defot gwell, dre ma ne c'haller ket ober gwelloc'h, dre ma n'eus ket gwelloc'h.

Notnagel g. (-s,-nägel) : P. *sellit ouzh Notmittel*.

Notochord b. (-,en) : [korf.] notokordenn b.

Notopfer n. (-s,-) : aberzh g., road g., obolenn b.

notorisch ag. : noter, mil anavezet, brudet a bep tu, anat, anv, stlenn.

Notpfennig g. (-s,-e) : arboellig g., espermig g., yalc'hig a-dreñv b., blankig lakaet en armerzh g., yar gozh b.

Not-Quotengesetz n. (-es) : [istor] lezenn diwar ar c'hotaioù b.

Notreparatur b. (-,en) : dresadenn da c'hortoz b., dresadenn buan-ha-buan b.

Notruf g. (-s,-e) : 1. galv-enkrez g., kri-forzh g., kriadenn-forzh b., kri-enkrez g. ; 2. [pellgomz] pellgomzadenn brim b., pellgomzadenn a vallusted b.

Notrufnummer b. (-,n) : niverenn brim b., niverenn evit ar pellgomzadennoù a vallusted b., niverenn-bellgomz evit ar gourezhommoù b.

Notrufsäule b. (-,n) : bonn evit ar pellgomzadennoù prim g., bonn evit ar pellgomzadennoù a vallusted g., bonn-pellgomz evit ar gourezhommoù g.

Notrutsche b. (-,n) : [nij.] ruz-revr tec'hout g., ruz-revr tec'hel g.

notschlachten V.k.e. (notschlachtete, hat notgeschlachtet) : lazhañ [ul loen] evit abegoù a vallusted.

Notschrei g. (-s,-e) : kri-forzh g., kriadenn-forzh b., kri-enkrez g.

Notsignal n. (-s,-e) : galv-argoll g., arouez-arvar b., gouleier argoll lies., arhent argoll g., kloc'h galv g.

Notsituation b. (-,en) : trummad g., gourezhomm b., enkadenn b., argoll g., arvar g., pleg gwall arvarus g., gwall zoare g., pleg berr g., enkted b., mougenn b., stad a reuziad b., rekiz g.

Notstand g. (-s,-stände) : stad a zifrae b., stad a reuziad b., stad a vrasañ dañjer evit ar vro b., stad dreistordinal b.

Notstandsgebiet n. (-s,-e) : takad reuziet g.

Notstandsgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout ar stad a zifrae b., lezenn a-zivout ar stad a vrasañ dañjer evit ar vro (a-zivout ar stad dreistordinal, a-zivout ar stad a reuziad) b., lezenn vrezel b.

Notstromaggregat n. (-s,-e) : ganer tredan sikour g., tredanerez sikour b.

Nottaufe b. (-,n) : [relij.] gourvadez g., kristenadenn b. ; *die Nottaufe bekommen*, bezañ gourvadezet, bezañ badezet en ti, kaout ar gourvadez, bezañ kristenet ; *bei jemandem die Nottaufe vornehmen*, gourvadeziñ u.b., kristenañ u.b.

Nottreppe b. (-,n) : diri-tec'hout g., diri-tec'hel g.

Nottür b. (-,en) : dor-dec'hout b., dor-dec'hel b., P. toull-tec'h g.

Notturmo n. (-s,-s/Notturni) : [sonerezh] selinadenn b., nozkan g.

Notunterkunft b. (-,unterkünfte) : lec'h-repu g., ti-repu g., lec'h herberc'hiañ difrae g., lojeris da c'hortoz g., muz g.

Notverband g. (-s,-verbände) : lienad da c'hortoz g., lienad da ersezat g.

Notverordnung b. (-,en) : krennlezenn b., dekred-lezenn g., kemennadur allusted g., kemennadur difrae g., kemennadur o lakaat e talvoud ar galloud leun g.

Notvorrat g. (-s,-vorräte) : pourveziou rakdiwall lies., mirad g.

notwassern V.gw. (notwasserte, ist notgewassert) : [nij.] morañ rediet-mat, morañ forset mat, morañ da rekour diwezhañ, morañ war-vall.

Notwasserung b. (-,en) : morañ war-vall g., moradur war-vall g.

Notwehr b. (-) : reizhdifenn g., reizhemzifenn g., emzifennerezh g. ; *in berechtigter Notwehr handeln*, en em zifenn gant gwir hag abeg (gant abeg ha reizh, gant gwir mat, gant gwir abeg, gant abegoù reizh).

Notwehrfall g. (-s,-fälle) : degouezh a reizhdifenn g.

notwendig ag. : dav, ret, rekis, ezhommek ; *unbedingt notwendig*, *absolut notwendig*, *dringend notwendig*, ret-holl, ret-mat, ret a-grenn, dav-mat, diziouerus, ret-ha-ret, rekis ; *alle notwendigen Maßnahmen treffen*, kemer an holl evezhioù ret, ober an holl ziarbennoù ret, kemer an holl ziarbennoù (an holl zifennoù, an holl ziwalloù) kevazas, ober kement a zo ret ; *ein notwendiges Übel*, un droug ret ober gantañ pa ne c'haller ket ober gwelloc'h g. ; *notwendige und ausreichende Bedingung*, amveziad ret ha spirus g.

notwendigerweise Adv. : dre ezhomm, rediet-mat, ouzh ar red, dre red, dre redi, gant redi, dre rankout, diouzh ar rekiz.

Notwendigkeit b. (-,en) : retvez b., retvezegez b., rediegezh b., pezh ret g., red g., redi g., rediezh b., rekiz g. ; *harte Notwendigkeit*, ar red hag ar c'haled ; *dringende Notwendigkeit*, mallusted b., malluster g. ; *sich der Notwendigkeit fügen*, plegañ d'ar red ; *zwingende Notwendigkeit*, rekiz g., red g., redi g., rediezh b., ezhomm g., endalc'hioù lies. ; *Arbeiten ist eine zwingende Notwendigkeit*, rekis eo labourat ; *die*

Notwendigkeit und die Kontingenz, ar retvez hag an deberzh.

Notwohnung b. (-,-en) : lojeris da c'hortoz g.

Notzeit b. (-,-en) : amzer a gernez b., amzer a gerteri b., amzer a verrentez b., amzer a reuziad b.

Notzucht b. (-) : palfors g., palforserezh g., palforsadur, gwallerezh g., forzhidigezh b.

notzüchtigen V.k.e. (notzüchtigte / hat genotzüchtigt) : rediañ dre heg, forzhañ, forsiñ, gwallañ, palforsiñ, mazaouiñ.

Nougat g./n. (-s,-s) : [kegin.] 1. pralin str., chokoladenn b. ; 2. nougat g. ; *ein Nougat*, un nougadenn b.

noumenal ag. : [preder.] noumenel.

Noumenon n. (-s, Noumena) : [preder.] noumenon g. [*liester* noumenoù], noumen g.

Nouvelle Vague b. (-,-) : [arz] nevezlanv g.

Nova¹ b. (-, Novae/Novä) : [stered.] nova b.

Nova² *liester ar ger Novum*.

Novelle b. (-,-n) : 1. [lenn.] kevelenn b., danevell b., istor berr g. ; 2. [polit.] enkemmad g., lezenn disdalc'hus b.

Novellendichter g. (-s,-) : marvailher g., konter g., mojenner g., mojenour g., moliac'hour g., sorbiennour g.

novellieren V.k.e. (hat novelliert) : [gwir] enkemmañ.

Novellist g. (-en,-en) : kevelennour g., daneveller g.

Novellistin b. (-,-nen) : kevelennourez b., danevellerez b.

novellistisch ag. : ... ar c'hevelennoù, e-doare ur gevelenn.

November g. (-s,-) : miz Du g., Du g., miz Kala-goañv g. ; *der erste November*, kala-goañv g. ; *im November*, e miz Du, e Kala-goañv ; *Anfang November*, da gala-goañv, en deroù miz Du ; *am 25. November, den 25. November*, d'ar 25 a viz Du, d'ar 25 a Gala-goañv ; *November und Dezember*, ar mizioù du lies. ; *im November ist das Wetter besonders mies*, miz Du a zo techet da c'hoari e baotr.

Novene b. (-,-n) : [relij.] naved g./b.

Novität b. (-,-en) : nevezded b., nevezinti b., nevezadenn b.

Novize¹ g. (-n,-n) : 1. [relij.] danvez lean g., danvez manac'h g., novis g., neveziad g. ; *einen Novizen tonsurieren*, ober kern ar beleg d'un danvez lean ; 2. [dre astenn.] neveziad g., neveziant g.

Novize² b. (-,-n) : 1. [relij.] danvez leanez g., novisez b., neveziazez b. ; 2. [dre astenn.] neveziazez b., neveziantez b.

Novizenhaus n. (-es,-häuser) : novisti g.

Noviziat n. (-s,-e) : [relij.] amzer-amod b., novisiad g., neveziazelezh b. ; *ins Noviziat aufgenommen werden*, bezañ resevet neveziad, bezañ resevet neveziazez.

Novizin b. (-,-nen) : 1. [relij.] danvez leanez g., novisez b., neveziazez b. ; 2. [dre astenn.] neveziazez b., neveziantez b.

Novum n. (-s, Nova) : nevezded b., nevezinti b., nevezadenn b., tra nevez g.

Nr. [*berradur evit Nummer*] : niverenn b., niv.

NS [*berradur evit Nachschrift*] : post-scriptum g.

NS- : *berradur evit Nazi-*.

NSDAP b. (-) : [*berradur evit Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei*] Strollad Broadel-Sokialour

Alaman al Labourerien g., Strollad Broadsokialour
Alaman al Labourerien g., Strollad Nasionalsokialour
Alaman al Labourerien g., NSDAP g.

n-te : [mat] n^{vet}, nv^{et}.

N.T. [*berradur evit Neues Testament*] : Testament Nevez g.

Nu g. (digemm) : *im Nu, in einem Nu*, en taol kentañ, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-karak, en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, en un analad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, diwar an taol kentañ, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, ribus, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, en ur berrig amzer, en ur berrig a amzer, dindan peder munutenn, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), brusk, krak, krenn, pik ; *die Angelegenheit wurde in einem Nu erledigt*, ne voe ket pell an abaden, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abaden, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer, renket e voe an afer en un netra, ne voe ket pell ar frapad ; *er hat die Angelegenheit im Nu erledigt*, hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn ; *er hat seine Flasche im Nu ausgetrunken*, ne oa padet pennad ebet e voutailhad outañ, hennezh ne badas ket pell outañ skarzhañ e voutailh, hennezh a voe pront da skarzhañ e voutailh, hennezh n'eo bet pennad ebet evit evit skarzhañ e voutailh.

Nuance b. (-,-n) : 1. arliv g., dazliv g., ton-liv g., arne g. ; 2. [yezh.] arster g., arliv ster g., argemm ster g. ; 3. argemm g., draig hag a laka kemm g., diforc'h skañv g.

nuancieren V.k.e. (hat nuanciert) : 1. arlivañ, dazlivañ ; 2. [yezh.] arsteriekaat, soutilaat, argemmañ.

Nubien n. (-s) : Nubia b.

nüchtern ag. : 1. war yun, diwar e yun, war e galon noazh ; *nüchterer Magen*, kalon noazh b., kof(ig) moan g., bouzellen voan b., kof war yun g., sac'h-boued war yun g., sac'h-boued goull g. ; *nüchtern sein, einen nüchternen Magen haben*, bezañ war yun, bezañ diwar e yun, bezañ war e galon noazh, na vezañ debret tamm, na vezañ debret tra, bezañ moan e gof, bezañ moan e gorf, bezañ o chaokat goull g. ; *mit nüchternem Magen*, war yun, war e galon noazh, hep tamm, diwar e yun ; *ein Medikament auf nüchternen Magen einnehmen*, kemer e louzoù war e galon noazh ; *reinen Wein auf nüchternen Magen trinken*, evañ gwin noazh war e galon noazh.

2. diwar zour, diwar an dour, divezv, diabaf, divanne, divannac'h, divoem, diwar yun, war e galon noazh ; *wenn er nüchtern ist, ist er recht nett*, diwar an dour eo jentil, diwar an dour e vez jentil ; *er ist noch nicht nüchtern*, n'eo ket divezv c'hoazh ; *wieder nüchtern werden*, distañ, koll e win, diabafañ, uzañ e win, tremen e win, koll e win, mougaf e win, diazezañ e gorfad gwin, euvrañ e gorfad gwin, euvriñ e gorfad, divezviñ, divorenniñ, dibadaouiñ, divatorelliñ ; *er ist wieder nüchtern*, diabafet eo, uzet en deus e win, uzet eo e win, uzet en deus e vanne, diazezet (euvret) en

deus e gorfad gwin, euvret en deus e gofad, kollet en deus e win, divezvet eo, diabafet eo, divadaouet eo, divatorellet eo, divezv eo ; *nüchtern machen*, divezviñ, diabafiñ ; *nüchtern sein*, bezañ diwar an dour, bezañ diwar zour, bezañ divanne, bezañ divezv, bezañ diabaf, bezañ divoem, bezañ divannac'h, bezañ diwar yun ; *er kam nüchtern nach Hause*, deuet e oa divanne d'ar gêr.

3. plaen, difrom, moder, parfet, kerreizh, didu, diglink ; *nüchterner Bericht*, rentañ-kont moder (parfet, kerreizh, didu) g. ; *ich bin völlig nüchtern*, va holl anaoudegezh (va holl skiant) a zo ganin ; *eine nüchterne Rede*, ur brezegenn voder b., ur brezegenn blaen b., ur brezegenn gerreizh b., ur brezegenn barfet b.

4. [kegin.] goular, flak, disasun, disaour ; *ein nüchterner Geschmack*, ur blaz goular g., ur blaz flak (disasun, disaour) g. (Gregor).

Nüchternheit b. (-) : **1.** kereizhder g., kerreizhded b., parfeted b., difrom g. ; **2.** dislontegezh b., stad divezv b. ; **2.** [dre skeud.] goularded b.

Nücke b. (-,n) : P. froudenn b., stultenn b., pennad g., sorc'henn b., loariadenn b., loariad b., tid b.

Nuckel g. (-s,-) : P. **1.** chut g., chugell b., chugenn b., chutell b., chutenn b., sunig g. ; **2.** tezh g.

nuckeln V.gw. (hat genuckelt) : P. sunañ, chugal, chugiñ, chugelliñ, chutañ, chutellat, denañ, krignata.

Nucleus g. (-, Nuklei) : [bev.] nukleüz g., kraoñell b. ; *Teilung des Nucleus*, rannadur ar graoñell g.

Nudel b. (-,n) : **1.** [kegin.] toazenn b., nouilhezenn b., nouilhez str. ; **2.** [dre skeud.] *das ist eine schlappe Nudel*, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, n'eus ket a wad en e wazhiennou, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gour eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad, hennezh a zo ganet skuizh ; *das ist eine dicke Nudel*, honnezh a zo ur voudoupenn (ul lardonenn, ur vandrogenn, ur plac'h kuilh, ur plac'h korfet kuilh, ur gigenn vat a blac'h, ur palvad mat a blac'h, ur gigenn vat a vaouez, un troc'had mat a vaouez, ur vaouez a droc'had mat, ur sac'had kig, ur pezh kig, ur pezh toaz, ur c'hroilhenn, un drouilhenn, ur frañjolenn, ur baboren, ur penn-sac'h), honnezh a zo lart-toaz (lart-kroilh, lart-pezhell, lart-kuilh, lart-puilh, lart-pilh, lart-pouer, lart-teuc'h, lart-teil, lart evel ur sac'h

toaz, lart evel ur sac'h yod, lart evel ur vlonegenn, lart evel ur meilh, lart evel ur pemoc'h milin, lart evel ur porc'hell, lart evel ur wiz, lart evel ur c'hoz, lardik ha tevik a gorf, tev ha lart, ur plac'h tolzennek).

Nudelbrett n. (-s,-er) : [kegin.] plankenn pastezañ g., plakenn bastezañ b.

Nudelholz n. (-es,-hölzer) : [kegin.] ruilhenn-doaz b., rollon g.

nudeln V.k.e. (hat genudelt) : **1.** lardañ, blouc'haat, lartaat, bourouniñ ; *Gänse nudeln*, lardañ gwazi, stambouc'hañ gwazi evit lardañ anezho, bourouniñ gwazi ; **2.** P. *ich bin genudelt*, me a zo tenn warnon, tenn eo va jiletenn, me a zo ront va jiletenn, karget em eus kaer va bouzelloù, debret em eus va leizh, trawalc'h am eus bet, leun eo va c'heusteuenn, leun eo va sac'h, debret em eus da darzhañ, prest on d'ober «plok», karget eo va sac'h betek ar skoulm, karget eo va zeurenn, graet em eus ur pezh teurennad, karget em eus betek toull va gargadenn (betek va gourlañchenn, betek ar gornailhenn).

Nudelsuppe b. (-,n) : [kegin.] soubenn gant vermisel b.

Nudelwalker g. (-s,-) : [Bro-Aostria, kegin.] ruilhenn-doaz b., rollon g.

Nudismus g. (-) : noazhkorfegezh b., noazhkorferezh g.

Nudist g. (-en,-en) : noazhkorfer g., noazhkorfour g.

Nudistin b. (-,-nen) : noazhkorferez b., noazhkorfourez b.

Nudität b. (-,-en) : **1.** noazhded b., noazhder g. ; **2.** likentez b., dibrennerezh g., komzoù lous lies., komzoù ordous lies., komzoù lourt lies.

Nugat g./n. (-s,-s) : *sellit ouzh Nougat*.

nuklear ag. : nukleel, derc'hanel, ... an derc'han ; *nuklearer Unfall*, gwallzarvoud nukleel g., gwallzarvoud derc'hanel g.

Nuklearrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell derc'hanel b., fuc'hell nukleel b.

Nuklearwaffe b. (-,-n) : [lu] arm derc'hanel g., arm nukleel g.

Nuklease b. (-,-n) : [bev.] nukleaz g.

Nuklein n. (-s,-e) : [bev.] nuklein g.

Nukleinsäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn nukleek b.

Nukleolus g. (-ses,-se) : [bev.] nukleol g.

Nukleon n. (-s,-en) : [fizik] nukleon str., nukleonenn b..

Nukleoproteid n. (-s,-e) : [kimiezh] nukleoproteid str.

Nukleotid n. (-s,-e) : [kimiezh] nukleotid g.

Nukleus g. (-, Nuklei) : [bev.] nukleüz g., kraoñell b. ; *Teilung des Nukleus*, rannadur ar graoñell g.

null **1.** mann g., zero g., o-gwan g. ; *null zu eins*, mann ouzh unan ; *null Grad*, **a)** mann derez ; **b)** derez mann g. ; **2.** ag. : null, didalvoud, didalvez ; *null und nichtig*, didalvoud-krenn, didalvez-krenn, hep talvoudegezh ebet, null ; *für null und nichtig erklären*, terriñ, freuzañ, nullañ, diwiriañ, foeltrañ, sellet evel didalvoud, lakaat didalvoud, didalvoudekaat, disklêriañ didalvoud ; *das ist gleich null*, kement-se ne dalvez ket ur c'hornad butun (ur c'horniad, ur c'horniad-butun, ludu ur c'hornad-butun, ur spilhenn, un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ul liard toull, ur bouton, ur bouton torret, ul louf ki), kement-se ne dalv ket ur bilhenn (ne dalv netra, ne dalv mann ebet), se ne dalvez ket un aval put, ne dalvez ket ur strak, kement-se

n'eo ket mat da deuler d'ar chas, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar c'hi ; *in null Komma nichts*, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, en un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, a-benn-krak, en un taol lagad, dindan peder munutenn, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, diwar an taol kentañ, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, ribus, evel toaz er forn, evel farz gant ar paotr kozh, plaen ha brav, war blaen, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), brusk, krak, krenn, pik ; *die Angelegenheit wurde in null Komma nichts erledigt*, ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket ar gudenn, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer, renket e voe an afer en un netra, ne voe ket pell ar frapad ; *er hat die Angelegenheit in null Komma nichts erledigt*, hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn, hennezh a voe pront da reiñ lamm d'ar gudenn ; *dieser Schüler hat wirklich null Ahnung*, amzesk-pok eo ar skoliad-se, diouizieklous eo ar skoliad-se.

Null b. (-,-en) : mann g., zero g., o-gwan g. ; *das Thermometer steht auf Null*, ar gwrezverker a ziskouez mann derez ; *auf Null stellen*, lakaat war vann (war o-gwan) ; *er ist eine Null*, hennezh n'eo mat da netra (mat da vann), hennezh ne dalv ket ar gal, hennezh n'eo den ebet, hennezh n'eo gour, hennezh ne dalv gour, hennezh n'eo ken ur paourkaezh den, hennezh a zo un den a netra, hennezh a zo un den a vann, hennezh n'eus danvez ebet ennañ, hennezh ne dalv mann ebet (n'en deus tu da vann), hennezh ne ra netra eus nikun, hennezh ne oar ober na kriz na poazh, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh, hennezh ne oar ket ober un hollvad, hennezh ne dalvez ket un hollvad, hennezh ne oar ardremez da netra, hennezh ne ra na bleud na brenn, ur preñv-douar a zo anezhañ, un didalvez n'eo ken, didalvez eo ken ez eo, ur foerouz (ur c'hwitig, ur mann ebet, ur sprec'henn, ur pezh didalvez, ur c'holl-e-vara, ur c'holl-e-voued, ur c'holl-bara, ur c'hac'h-moudenn, un den didalvez, un den a netra, un den a vann, un den nul, un nikun) a zo anezhañ, ne gord mann gantañ, ne dizh ober netra, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, ur paotr eo na istimer ket un diner, hennezh ne ra tra vat ebet, hennezh ne ra mann vat ebet, netra ebet ne zeu dezhañ da vat, hennezh n'eo ket gouest d'ober ar pep kentañ eus ar pezh a zo d'ober zoken, hennezh n'eus ket da zont na da vont ennañ, hennezh ned eo ket muioch eget felc'h ur c'hi, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen.

nullachtfünfzehn Adv. : gwall voutin, gwall ordinal, hep tamm dibarded.

Nullachtfünfzehn-Essen n. (-s) : kabouilh g., keusteuenn gwall voutin b., tinell gwall ordinal b., brif g., brifenn b., bouetaj g., debraj g., pasturaj g., pred dilarjez g.

Null-Bock-Generation b. (-) : remziad tud yaouank dic'hoantek g., remziad tud yaouank dilañs g., remziad na foeltr forzh g.

Null-Bock-Typ g. (-s/-en,-en) : den a foeltr forzh g., Yann foeltr-forzh g., lezober g., den lezober g., spered lez da vont a zen g.

Nulldiät b. (-,-en) : reol-voued gant tamm kalorienn ebet b., hanren mezhur gant tamm kalorienn ebet g.

NullEinstellung b. (-,-en) : zeroiñ g., peurrasklañ g., manna g., adderaouekaat g.

Nullifikation b. (-,-en) : torridigezh b., freuzerezh g., freuz g., dispenn g., dispennerezh g., torr g.

nullifizieren V.k.e. (hat nullifiziert) : terriñ, nullañ, freuzañ, dispenn, foeltrañ.

Nullkegel g. (-s,-) : kernenn sioulder b.

Nullkuponanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] endalc'henn mann troc'henn b.

Nullleiter g. (-s,-) : [tredan.] orjalenn dredanneptuek b., linenn dredanneptuek b.

Nulllinie b. (-,-n) : linenn O b., ahel neptuek g.

Nulllösung b. (-,-en) : [polit.] diviz da chom hep klask kaout armoù nukleel nevez g., dibab zero g.

Nullnummer b. (-,-n) : [kelaouenn] niverenn zero g., niver mann g.

Nullmeridian g. (-s) : hedredenn zero b., hedredenn gentañ b., hedredenn mann b., hedredenn Greenwich b.

Nulloption b. (-) : [polit.] diviz da chom hep klask kaout armoù nukleel nevez g., dibab zero g.

Nullpunkt g. (-s,-e) : 1. mann g., zero g., derez mann g., uhelder mann g. ; *Nullpunkt des Pegels*, izeldour g. ; [fizik] *absoluter Nullpunkt*, mann dizave g., mann krenn g. ; 2. poent-orin g., pennderoù g., penn-kentañ g., orin g., pennorin g., hil g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b., kaoz b., arbenn g., abeg g. ; 3. [dre skeud.] *die Stimmung sank auf den Nullpunkt, die Stimmung erreichte den Nullpunkt*, aet e oa izel spered an dud, diskaret e oa an dud gant an dic'hoanag, izel e oa kouezhet o bannieloù gant an dud, izelaet e oa o bannieloù gant an dud, kouezhet e oa o bannieloù gant an dud, digalonekaet e oa an dud, aet e oa bihan kalon an dud, aet e oa izel kalon an dud, en ur chif bras e oa an dud, dinerzh e oa spered an dud, kollet o doa an dud o nerzh-kalon.

Nullrichtung b. (-,-en) : durc'hadur-orin g.

Nullrunde b. (-,-n) : skornadur ar goproù g.

Nullserie b. (-,-n) : [tekn.] raksteudad b.

Nullstart g. (-s,-s) : dibradañ war al lec'h g.

Nullstelle b. (-,-n) : poent mannelaat g.

Nullstellung b. (-,-en) : emlakadur neptu g., emlakadur ehan g.

Nulltarif g. (-s) : digousted b.

Nullwachstum n. (-s) : tamm kreskidigezh ebet g.

Nulpe b. (-,-n) : P. diod g., didalvez g., foerouz g., tamm foerouz g., penn chatal g.

Numen n. (-s) / **Numinose** ag.k. n. : [preder., relij.] doujdoueelezh b.

numinos ag. : [preder., relij.] doujdoueel.

Numerale n. (-s, Numeralien/Numeralia) : [yezh.] anv-gwan niveriñ g.

Numeri liester evit Numerus.

numerisch ag. : niverel ; *numerische Steuerung*, kontroll niverel g., lankerezh niverel g. ; *numerisch gesteuerte Werkzeugmaschine*, benvegijinenn niverel b. ; *numerisches Rechnen*, jederezh niverel g., riñverezh niverel g.

Numerus g. (-, Numeri) : [yezh.] niver g.

Numerusclausus g. (- -) : numerus clausus g., niver bevennet g.

Numismatik b. (-) : moneizoniezh b., numismatologiezh b.

Numismatiker g. (-s,-) : moneizoniour g., numismatologour g.

numismatisch ag. : numismatologe, moneizoniel.

Nummer b. (-,n) : 1. niverenn b. ; *welche Nummer ?* peseurt niverenn ? [dilhad.] peseurt ment ? ; *er wohnt Bahnhofstraße Nr 6*, emañ o chom e straed an ti-gar en ti niverenn 6 ; *eine Nummer wählen*, ober un niverenn bellgomz, sifrennañ un niverenn bellgomz.

2. [c'hoariva, sirk] abadenn b., tro b., taol g., arvest g. ; *eine Nummer einstudieren*, prientiñ (pleustriñ war) un dro ouesk.

3. [dre skeud.] *eine gute Nummer bei jemandem haben*, bezañ deuet-mat (erru-mat, gwelet mat, priziet) gant u.b., bezañ e gras u.b., bezañ war lizheroù u.b. ; *auf Nummer sicher gehen*, ober diouzh ar furañ, na gemer riskl ebet, chom hep tennañ riskloù ebet war an-unan, mont d'ar sur (Gregor) ; *um auf Nummer sicher zu gehen*, evit bezañ sur ne c'hoarvezo droug ebet, evit bezañ diwallet a nep gwall fortun, evit bezañ en tu all da bep droug ; P. *er ist in Nummer sicher*, er c'hloz (er goudor, er voest) emañ, kraouiet eo bet, lakaet eo bet dindan brenn, er bidouf emañ, emañ o vañsonat an diabarzh, kaset eo bet da vañsonat an diabarzh, en disglav emañ, en disheol emañ, emañ o tebriñ bara ar roue, klenk eo warnañ, emañ o freuzañ stoub e Lannuon, emañ er sac'h maen.

4. istrogell g., marc'h-lu g., hinkin g., diaoul a zen g., sapre ibil g., c'hwil g., abostol g. ; *er ist eine komische Nummer*, *er ist schon eine Nummer für sich*, hennezh a zo un istrogell mar bez unan, hennezh a zo ur goroer tirvi, hennezh a zo maout da reiñ melladoù, hennezh a zo ur pabor (ur marc'h-lu g., un ibil, ur sapre ibil, ul labous, ur c'hwil, un evn, un diaoul a zen, ur fouin, un ebeul, ur pichon, ur brav a bichon, un oristal a zen, un orin), hennezh a zo unan, hennezh a zo ur sapre hini, hennezh a zo un hinkin, ne vezer ket enoet gantañ ; *die ist schon eine Nummer für sich*, honnezh a zo unan, honnezh a zo ur sapre hini, honnezh a zo un dañvadez, honnezh a zo ur baborez, honnezh a zo un ebeulez anezhi, ne vezer ket enoet ganti, un orinez eo hi.

5. [dre skeud.] P. *eine Nummer abziehen*, bragal, pauniñ, inkaneañ, rodal, rodal e revr, torodelliñ, kankalat, poufal, ober e babor, ober e gañfard, pompadiñ dindan selloù an holl, ober pompad, ober lorc'hajoù, bezañ digoroù gant an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ stroñs gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù rondonus gant an-unan.

6. P. pikadenn b. ; *eine Nummer schieben*, en em dourtañ, fouzhañ, c'hwilañ, ribotat, c'hoari daou, c'hoari koukoug, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, pikañ an toull ; *sie machen eine Nummer*, emaint o fouzhañ, emaint o c'hoari daou, emaint o c'hoari lapavan, emaint o c'hoari koukoug, oc'h en em dourtañ emaint, o ribotat emaint, o chourañ emaint, emaint o terriñ ur graoñenn, o kempenn ar jardin emaint, o skignañ polos war ar c'harotez emaint, o tennañ ur gae-gae emaint, oc'h ober gae-gae emaint.

nummerieren V.k.e. (hat nummeriert) : niverenniñ, niveriñ, marilhañ.

Nummerierung b. (-,en) : niverenniñ g., niverennadur g., nivererezh g.

Nummerierstempel g. (-s,-) : niverer g.

nummern V.k.e. (hat genummert) : niverenniñ.

Nummernkonto n. (-s,-konten) : kont-vank niverennet b.

Nummernscheibe b. (-,n) : [pellgomzer] sifrenner g.

Nummernschild n. (-s,-er) : niverenn-anaout b., plakenn-varilh b. ; *Nummerschild eines Wagens*, plakenn varilh ur c'harr-tan b., niverenn ar plakenn-varilh b., marilhañ g.

Nummernschlüssel g. (-s,-) : [stlenn.] boneg sifrennoù b., kod sifrennoù g.

nun Adv. : 1. neuze, da neuze, bremañ, nomañ, a-vremañ ; *nun ist er da*, bremañ emañ amañ, amañ emañ bremañ, emañ amañ bremañ, setu eñ pelloc'h, deuet eo erfin ; *da du nun da bist*, bremañ pa'z out erru ; *nun ist Ihre Suppe kalt geworden*, pelloc'h eo riellet ho soubenn ; *von nun an*, a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, diwar vremañ, adal bremañ, evit a-benn kaer, goude-henn, goude-se, goude-henn, diwar-neuze, adal neuze, diwar neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal ar c'houlz-se, a-c'houdevezh, avamañ, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, diwar an deiz hiziv, a-ziwar an deiz-se ; *was nun ?* ha petra vo graet bremañ ? petra ober bremañ ? ha neuze ? ha pelloc'h ? ha petra a raimp-ni bremañ ? ha petra a raimp-ni neuze ? petra neuze ? ; *nun und nimmermehr*, mil birviken james, (tan)foeltr biken, biken ebet ; *er sagte mir nun ...*, hag e lavaras din neuze ..., ha neuze e lavaras din ..., ha setu eñ da lavaret din ...

2. [ger pouezañ] *das ist nun mal so*, e-giz-se emañ kont, e-giz-se emañ an traoù, evel-se emañ kont etre va moereb ha va eontr ; *da er nun kam*, dre ma (peogwir e, o vezañ ma) oa o tont.

stagell isurzhañ : o vezañ ma, dre ma ; *nun er mächtig ist*, o vezañ ma'z eo deuet da vezañ galloudus, dre ma'z eo deuet da vezañ galloudus, o vezañ m'emañ an dorn gantañ.

estlamm. : *nun gut !* mat ! ma ! hama ! ; *nun ja !* mat ! mat eo ! ; *nun ?* hag ? ha bremañ ? ha neuze ? ha pelloc'h ? ; *nun !* hañ ! ac'hanta ! ac'hañ ! atoue ! feiz ! ; *nun denn ! nun wohl !* hama ! ata ! ac'hanta ! ma !

nunmehr Adv. : a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se,

goude-se, diwar ar c'houlz-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze.

nunmehrigh ag. : a-vremañ, a vremañ.

'nunter : [rannyezh] *berradur evit hinunter*.

Nuntius g. (-, Nuntien) / **Nunzius** g. (-, Nunzien) : kannad ar Pab g., noñs g.

Nunziatur b. (-, -en) : 1. [karg] noñselezh b. ; 2. [sez] noñsti g.

nur Adv. : 1. nemet, met, hepken, hep-mui, nemetken, hepmuiken, hepmuiket, paneveken, hep netra ken, tra ken, ken tra nemet, ken ; *nur der Mensch kann sprechen und denken*, n'eus nemet an den a gement a ve gouest da gomz ha da soñjal, an den nemetken a zo gouest da gomz ha da soñjal ; *nur der Minister kann entscheiden*, n'eus nemet ar maodiern a gement a c'hallfe kemer an diviz, ar maodiern hepken a c'hallfe kemer an diviz ; *nur ein paar Leute haben das Geräusch gehört*, n'eus nemet unan bennak kement o deus klevet an trouz ; *nur ich*, me va unan-penn, me nemetken, ken den nemedon, den all ebet nemedon, den all ebet estregedon, den all ebet panevedon, hini ebet nemedon, va-unan hepken, me hepken, nikun nemedon, nikun panevedon, me hepmuiken, me hep ken all, n'eus nemedon a gement a ... ; *jemandem nur tausend Euro anbieten*, degas u.b. e mil euro ; *nur er war da*, aze e oa hep ken all, hennezh hepken a oa aze, aze ne oa nemetañ ; *alle nur sie nicht*, an holl nemeti, an holl estregeti, an holl paneveti ; *ich habe nur zehn Euro dabei*, dek euro hepmuiken a zo ganin, dek euro a zo ganin paneveken (hep netra ken), n'eus nemet dek euro ganin, n'eus ken tra nemet dek euro ganin ; „*Sie haben nur drei Kinder, nicht wahr ?*“ - „*ja, das stimmt*“, c'hwil n'hoc'h eus nemet tri bugel, neketa ? - nann, nann, gwir a-walc'h a lavarit ; *ich will nur eines : schlafen !* ne'm eus ken c'hoant kousket ! c'hoant kousket ne'm eus ken ! ; *diese Suppe besteht nur aus Wasser*, ar soubenn-se n'eo ken tra nemet dour ; *die Bretagne ist vom Meer umgeben, nur von einer Seite nicht*, Breizh a zo mor en he zro nemet ouzh un tu, mor a zo en-dro da Vreizh nemet ouzh un tu ; *er trinkt nur immerzu*, ne ra ken tra nemet lonkañ, ne ra ken nemet lonkañ, ne ra nemet lonkañ, lonkañ a ra ken-ha-ken, tremen a ra e amzer oc'h evañ, kas a ra e amzer oc'h evañ, kas a ra e vuhez oc'h evañ, ne zivezv ket, n'eo ket ret reiñ ar biz dezhañ ; *er will immer nur lachen*, falvezout a ra dezhañ c'hoarzhin bepred, n'en deus ken c'hoant c'hoarzhin, c'hoant c'hoarzhin n'en deus ken ; *er hat immer nur die Leute kritisiert*, ne oa mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuze ket ar sukr en e c'henoù - hennezh a gave atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a veze atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne rae nemet dispenn e nesañ - klask a rae abeg bepred - ne ouie nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gave nemet rebechoù d'ober - atav e kave abeg e pep tra - hennezh a gave atav tro da abegiñ - kavout a rae bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gave netra vat - ne gave nep tra vat - bepred e kave da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gave da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gave e kement tra 'zo tout - klask a rae atav c'hwil e loeroù ar re all - ne rae nemet lavaret traoù eus an dud - tremen a rae e amzer o tispenn labour ar re all - tremen

a rae e amzer o tivrudañ ar re all - kas a rae e amzer o tispenn labour ar re all - kas a rae e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gave gras gant den ebet - kaer 'oa ober, morse ne raed e c'hrad - kaer 'oa, morse ne raed e c'hrad - kaer hor beze ober, morse ne veze graet e c'hrad - klask a rae kant si d'an holl - ne baoueze ket da abegiñ ouzh an dud - atav e felle dezhañ kaout gwell pe well - ne wele netra nemet a-dreuz - eñ a blije dezhañ rezoniñ - ur spered rekin e oa - ur penn-treuz e oa - hennezh a oa ur spered kamm - atav e veze o figuzañ - atav e veze o pismigañ - atav e veze o pigosat - atav e veze oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a oa anezhañ - ur pismiger e oa - ur c'hac'her diaes a oa anezhañ - ur chaoker-laou e oa - ur flemmer e oa - un nagenner e oa - ur chikaner e oa - un noazour e oa ; *nicht nur sondern auch*, neket hepken ... met ivez ..., estreget ... hogen ... ivez, en tu all ma ..., en tu-hont ma ..., ouzhpenn ma ... ; *sie ist nicht nur schön sondern auch reich*, koantik eo ha pinvidik zokennoc'h, koantik eo en tu-hont ma'z eo pinvidik, koantik eo-hi ha pinvidik war ar marc'had (ha gwellañ 'zo : pinvidik eo, hag ouzhpenn 'zo : pinvidik eo, ha c'hoazh eo pinvidik), koantik eo ha pinvidik gant an dra-se ; *nicht nur der Schuldirektor hat es gesagt, sondern auch der Klassenlehrer*, lavaret e oa bet an dra-se neket hepken gant rener ar skol met ivez gant ar penngelenner ; *ich habe nicht nur einen Hund sondern auch eine Katze*, ouzhpenn ur c'hi am eus, ur c'hazh a zo ivez - estreget ur c'hi am eus, ur c'hazh a zo ivez - estrevit ur c'hi am eus, ur c'hazh a zo ivez - ma ne vefe nemet ur c'hi, ur c'hazh a zo c'hoazh ; *er hat nicht nur zu viel gegessen sondern auch zu viel getrunken !* ouzhpenn kargañ e vouzelloù en deus graet, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - estreget kargañ e vouzelloù en deus graet, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - estrevit kargañ e vouzelloù en deus graet, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - kargañ e vouzelloù en deus graet, ha gwashoc'h 'zo, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - kargañ e vouzelloù en deus graet, ha lonkañ e walc'h zokennoc'h ! ; *nicht nur die Presse, sondern auch das Fernsehen hat über das Ereignis berichtet*, muiget ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ar skinwel en doa graet ivez - estreget ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ar skinwel en doa graet ivez - estrevit ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ar skinwel en doa graet ivez - ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ha gwelloc'h 'zo, ar skinwel en doa graet ivez - ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud hag ar skinwel zokennoc'h ; *nicht nur dein Sohn wird morgen kommen*, estroc'h eget da vab a rank dont warc'hoazh, estreget da vab a rank dont warc'hoazh, ouzhpenn da vab a zeuio warc'hoazh ; *nicht nur dort findet man Arbeit*, ouzhpenn eno e c'haller kavout labour ; *nicht nur Fische leben im Meer*, estreget pesked a vev er mor ; *nicht nur Kinder waren beim Fest*, ouzhpenn bugale a oa er gouel ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen*, delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torrout an avelioù bras, delc'her a ra ar gwez-se an douar en tu-hont ma torrout an avelioù bras ; *die Möbelstücke waren nicht nur in einem elenden Zustand, sie waren auch noch furchtbar teuer*, ouzhpenn

ma oa an arrebeuri-se en ur stad fall-put e oant ker-du ; *nur noch* (rannyezh : *nurmehr*), netra ken nemet, ken tra nemet, hepmuiken, ken met ; *heute findet man Miesmuscheln nur noch an der Niedrigwassergrenze*, bremañ ne vez kavet a veskl ken met a-rez an daere ; *ich habe nur noch zwei Euro dabei*, daou euro a chom din hepmuiken, ken tra na chom din nemet daou euro ; *die restliche Nacht hat sie nur noch geweint*, a-hed (hed, dre hed) ar rest eus an noz ne reas nemet leñvañ, ne reas ken met leñvañ e-pad ar pennad nozvezh a chome ; *er isst nur noch Fisch*, ne zebr nemet pesked mui ; *das würde die Lage nur noch verschlechtern*, neuze e vefe gwashoc'h kont ; *wir waren sechs Schwestern, jetzt sind nur noch drei übrig*, c'hwec'h c'hoar e oamp, bremañ omp erru war deir ; *wenn ich ihnen sage, dass sie aufpassen sollen, dann wird es nur noch schlimmer*, pa lavaran dezho teuler pled e reont gwashoc'h c'hoazh ; *ich wasche mir nur noch schnell die Hände*, amzer din da walc'hiñ va daouarn ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen*, al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù ; *wir konnten nur noch fliehen*, tec'hel, n'hor boa netra all (ken tra) d'ober - ne oa ken da ober nemet tec'hel ; *das machte ihn nur noch wütender*, brasoc'h a se (seul vrasoc'h) e voe e fulor ; *dafür brauche ich nur einen Apfel*, evit ober kement-se n'em eus ken da ober nemet eus un aval ; *ich will doch nur dein Bestes*, ne glaskan tra ken nemet da vad, karet a ran vad dit ha tra ken ; *man brauchte ihm nur zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs*, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhtu war an hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ ha mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ yao gant e hent ; *wenn ich nur daran denke, bekomme ich Angst*, aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, aon am bez netra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon, mann nemet soñjal en dra-se e sav aon ennon ; *er braucht nur ein Wort zu sagen und schon schweigen sie alle*, trawalc'h eo dezhañ lavaret ur ger ken evit ma tavfe an holl, tevel a ra an holl ken klevet anezhañ o lavaret ur ger ; *er braucht nur aufzutreten und der Saal applaudiert*, trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn, kregiñ a ra an dud da strakal o daouarn ken gwelet anezhañ o vont war al leurenn ; *du brauchst nur mitzukommen*, n'ec'h eus ken dont ganeomp, n'ec'h eus ken dont ganeomp da ober ; *ich bin nur für sie da !* ken eviti e vin amañ ! ; *er macht nur das, was ihm gefällt*, ne ra ken ar pezh a gar ; *nur dass ...*, hogen, met, panevet, avat, nemet, mes, salv ma ; *ich käme gern, nur ich habe keinen Wagen* (nur dass ich keinen Wagen habe), dont a rafen laouen nemet ur c'harr n'em eus ket - dont a rafen gant plijadur nemet ur c'harr a faot din - dont a rafen laouen, ar pezh ma'z eo n'em eus ket a garr ; *das Haus war still, nur dass man den Hund bellen hörte*, didrouz e oa an ti

panevet e klevet ar c'hi oc'h harzhal ; *er verfügte über ein umfangreiches Fachwissen, nur dass er noch nicht genügend Erfahrung gesammelt hatte*, gouiziekl-bras e oa war e dachenn, nemet ar skiant-prenet an hini eo a vanke dezhañ c'hoazh ; *der Aufsatz ist sehr gut, nur dass am Anfang die Gliederung fehlt*, mat-kenañ eo ar skridaozadenn-mañ, nemet n'eo ket bet kinniget ar steuñvenn er pennad kentañ ; *die Fotocommunity ist für 46 000 Mitglieder das elektronische Wohnzimmer für ihre private Dia-Show, nur dass hier keiner der Gäste heimlich schnarcht*, evit 46 000 ezel eo ar Fotocommunity ar saloñs elektronek evit o diskouezadegoù treuzskeudennoù prevez, nemet ne vez klevet amañ hini ebet eus ar gouvidi o roc'hal dre guzh.

2. [el lavarennoù hetiñ] *wenn er doch nur käme !* salv ma teuio ! gant (betek) ma teuio ! adal (war-bouez) ma teuio ! plijet dezhañ dont ! plijet gantañ dont ! ; *wenn er nur zusagen würde !* gant asantiñ a raio ! plijet gantañ asantiñ ! plijet dezhañ asantiñ ! ; *wenn es nur nicht regnet*, gant (betek) ma ne vo ket glav ! adal (war-bouez) ma ne vo ket a c'hlav ! salv ma chomo divanne an amzer ! a-youl ma ne vo ket glav ! chañs dimp da chom hep kaout glav ! gras dimp da chom hep kaout glav ! ; *falle nur nicht in Ohnmacht !* taol pled n'az pije ur falladenn ! ; *glauben Sie nur nicht, dass ...*, arabat e vefe deoc'h krediñ e ... ; *wenn es ihm nur gelungen wäre !* salv ma vije deuet a-benn ! ken dezhañ bezañ deuet a-benn eus e daol ! ken dezhañ bezañ tennet e daol ! ; *könnten Sie nur Recht haben !* salv ma lavarfec'h gwir ! gant (betek) ma lavarfec'h gwir ! adal (war-bouez) ma lavarfec'h gwir ! a-youl ma lavarfec'h gwir ! ; *nur fort von hier !* deomp buan ac'hann ! arabat chom pelloc'h amañ bepred ! kerzhomp kuit ac'hann ha diouzhtu ! ; *wäre ich nur dort !* ma vefen du-hont d'an nebeutañ ! ; *nur nicht stehenbleiben !* ha dreist-holl arabat chom a-sav, gant a ri arabat chom a-sav, arabat chom a-sav bepred ! ; *du willst mich nicht begleiten, und sei es nur, um mir eine Freude zu machen*, ha ne zeui ket ganin evit ober plijadur din, paneveken.

3. [ger pouezañ] *sprich nur !* disac'h 'ta ! distrip 'ta ! ; *nur zu !* krog(it) e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! sachit warni ! dav (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel) dezhi ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dalc'hit tomm ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a. ; *warte nur !* n'em eus ket talaret ganit c'hoazh ! bremaik e ri ur c'hoarzh all ! m'en talvezo dit ! a-benn nebeut e vo tomm da'z chupenn ! damantiñ a ri ! va distro am bo ! gwregon am eus da lodennañ ganit c'hoazh ! me a zistago ar c'hoarzhin diouzhit !

Nur-Lese-Speicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor lenn hepken b./g., memor sonn b./g.

nurmehr Adv. [rannyezh.] : netra ken nemet, ken tra nemet, hepmuiken, ken met.

Nürnberg n. (-s) : Nürnberg b.

Nürnberger¹ ag. : eus Nürnberg ; [istor] *Nürnberger Gesetze*, lezennoù Nürnberg lies. ; [istor] *Nürnberger Prozess*, prosez Nürnberg g.

Nürnberger² g. (-s,-) : **1.** annezad Nürnberg g. ; **2.** [dre skeud.] *die Nürnberger hängen keinen, es sei denn, sie*

hätten ihn, arabat gwerzhañ ar vioù e revr ar yar, ne vank ket deoc'h gwerzhañ an ui a-raok na ve dozvet, ret eo gortoz an noz evit lavaret ez eo bet kaer an deiz, an toull hebiou a zo frank ; P. *der Nürnberger Trichter*, hentenn bedagogiezh a rofe tu a-hervez da lakaat ar skolidi divarrek da zeskiñ mat ; [dre fent] *auf den Nürnberger Trichter kommen*, dont da gompren.

Nürnberg b. (-,-nen) : annezadez Nürnberg b.

nuscheln V.gw. (hat genuschelt) : 1. chaokaat e c'herioù, komz gant yod en e c'henoù, bezañ gaguilh da gaozeal, gaguilhat, grozmat, bourouellat, balbouzañ, satouilh, gaguilhat ; 2. koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, belbiañ, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhioù, c'hwileta, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, chom da velc'hweta, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'hoariñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, strañ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ.

Nuss b. (-, Nüsse) : 1. [louza.] kraoñ str., kraoñenn b. ; *Nüsse herunterschlagen*, *Nüsse abschlagen*, palichat kraoñ, diskar kraoñ gant ur palich, gwalennata kraoñ ; *Nüsse sammeln*, kraoña, kraoñata ; *Nüsse knacken*, tarzhañ kraoñ, terriñ kraoñ ; 2. [dre skeud.] *er ist eine harte Nuss*, hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, n'eo ket tanav e lêr, hennezh a zo ur c'hole, kiger a-walc'h eo, ur galedenn a zen eo, un den en ur pezh eo, hennezh 'zo ur galon dir a zen, ur galon vaen a zen eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo ; *das ist eine harte Nuss zu knacken*, ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, se a zo ul lazh, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, un uz spered eo an dra-se, ur c'hollskiant eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, an dra-se a zo diaes-ral da ober, ur gwir bistri eo an dra-se, bez' e vo charre, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, ne vo ket bihan labour,

c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spenn, kement-se a raio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se ; *jemandem eine harte Nuss zu knacken geben*, lakaat an tach d'u.b., lakaat kalet d'u.b., reiñ darbar (tregas, safar, trevell) d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., lakaat u.b. diaes, darbar u.b., strobañ spered u.b. ; *in einer Nuss*, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, en ur ger berr ; 3. [dre skeud.] *die Nüsse*, P. ar c'houlloù lies., ar c'hellou lies., ar c'hellkazh str., ar polos str., ar prunennoù lies., an deñvioù lies., an ostilloù lies. ; P. *die gehen mir auf die Nüsse*, ar re-mañ a zo un torr-penn, terriñ a reont va revr din, ar re-mañ a zo torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, ar re-mañ a zo amerdourien, me a zo erru droug em c'horf gant ar re-mañ, heg am eus ouzh ar re-mañ, me 'zo erru dotu gant ar re-mañ, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant ar re-mañ, leun va c'hased am eus gant ar re-mañ, leun va rastell am eus gant ar re-mañ, aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, kas a reont ac'hanon da sot, divontañ a reont va spered din, terrñ a reont va fenn din, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar re-mañ, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, arabadiñ a reont ac'hanon, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), ar re-mañ 'zo traoù, ar re-mañ 'zo traoù heskinus ; *der geht mir langsam auf die Nüsse*, hennezh a gresk em daoulagad.

Nussbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kraoñ str., kraoñenn b.

Nussbaumpflanze b. (-,-n) : kraoñeg b., kraoñenneg b.

Nussbohrer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kraoñ g.

nussbraun ag. : gell-du.

Nussgipfel g. (-s,-) : [Bro-Suis, kegin.] kornegenn gwarniset gant kraoñ b.

Nusshäutchen n. (-s,-) : [louza.] begel-kraoñ g.

Nusskern g. (-s,-e) : bouedenn ar graoñenn b.

Nusskiefer b. (-,-n) : [louza.] pin gris Kalifornia str.

Nussknacker g. (-s,-) : 1. [kegin.] torr-kraoñ g., tarzher-kraoñ g., gwaskell b. ; 2. [gwashaus] *ein alter*

Nussknacker, ur c'hozhard g., ur c'hozh barveg g. (Gregor).

Nusskohle b. (-, -n) : glaou munut g.

Nusskraut n. (-s) : [louza.] maseron g., livej g., livec'h g.

Nusslikör g. (-s, -e) : brou kraoñ g.

Nüsslisalat g. (-s) : [Bro-Suis] [louza.] gwalerig g., dousezig b., yac'h-ar-person b.

Nussöl n. (-s, -e) : eoul kraoñ g.

Nussrabe g. (-n, -n) : [loen.] tarzher-kraoñ brizhellek g., torrer-kraoñ brizhellek g.

Nusssschale b. (-, -n) : 1. krogenn ar graoñenn b., krogenn graoñ b., klor kraoñ str., plusk kraoñ str., klozenn graoñ b., pluskenn ur graoñenn b. ; *grüne Nusssschale*, plusk glas ar c'hraoñ str. ; 2. [dre skeud., merdead.] kokedig g., krogenn ourmel b., silwikenn b., bag lespos b.

Nussstrauch g. (-s, -sträucher) : [louza.] kelvezenn b., gwez-kelvez str.

Nüster b. (-, -n) / n. (-s, -s) : [loen.] fron b., fronell b., froenn b., toull-fri g. ; *Nüstern*, divfron lies., difron lies., fronoù lies., divfronell lies., difronell lies., fronelloù lies., toulloù-fri lies. ; *seine Nüstern aufblasen*, fronellañ, fronellat, froñsal, digeriñ e fronelloù ; *mit breiten Nüstern versehen sein*, bezañ fronellek.

Nut b. (-, -en) : *sellit ouzh Nute*.

Nutation b. (-, -en) : [stered.] nugañ g.

Nute b. (-, -n) : [tekn.] garan b., garanadur g., ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., boulc'h g., boulc'hadur g., skej g., skejadur g., skejadenn b., troc'h g., ingoch g., roudenn b., janabl g., jerbladur g., sazil g. ; *Nute und Spund*, garan ha steudenn, garan ha filenn ; *Holzbretter durch Nuten miteinander verbinden*, *Bretter auf Nut einschieben*, garanañ plenk, juntañ plenk warbouez garanoù ha filennoù, kenstrollañ plenk dre filennoù ; *Bretter mit eingefrästen Nuten*, plenk garanet lies.

nuten V.k.e. (hat genutzt) : ingochiñ, garanañ, roudennañ, jerbliñ, askañ.

Nutria¹ b. (-, -s) : [loen.] avank-Spagn g.

Nutria² g. (-s, -s) : feur avank-Spagn b.

Nutrient n. (-s, -e) : maguzenn b.

Nutsche b. (-, -n) : founilh Büchner g., trezer Büchner g.

Nutte b. (-, -n) : riskerez b., louvigez b., gast b., gastig b., forc'h b., botez toull b., botez lous b., botez torret b., botez-lêr b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], putenn b., gagn b., katell b., pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrigen b., louskenn b., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., krampouezhenn bardon b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flegenn b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., gadalez b., kailharenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., libourc'henn b., mari-voudenn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b., stranell b.

Nutwelle b. (-, -n) : [tekn.] marbr roudennek g., marbr andennek g.

Nutz g. (-es) : gounid g., ampled g., splot g., servijuster b., servijusted b. ; *zu Nutz und Frommen der Gemeinschaft*, evit mad an holl, evit aes an holl, e-kerz

an holl, war sigur an holl ; *sich etwas zunutze machen*, mataat eus udb, en em vataat eus udb, emvataat eus udb, ober e vad eus udb, ober e e vutun gant udb, tennañ splot (gounid, ampled, e vad) eus udb, tennañ ampled diouzh udb, tennañ vad eus udb, tennañ e vad eus udb, kaout e vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, tennañ korvo eus udb, en em gavout mat eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb., ober ampled eus udb, gounit korvo eus udb, bezañ gwell eus udb, profitañ eus udb.

nütz sellit ouzh nütze.

Nutzenanwendung b. (-, -en) : implij g., ampled g., arver g. ; *Nutzenanwendung einer Fabel*, kelennadurezh vat da dennañ eus ur fablenn b. (Gregor), kentel da dennañ eus ur fablenn b.

nutzbar ag. : talvoudus, talvoudek, implijadus, mat, servijus, korvodus.

Nutzbarkeit b. (-) : talvoudegezh b., implijadusted b., splotusted, talvoudusted b.

Nutzbarmachung b. (-) : implij g., ampled g., arver g., korvoerezh g.

nutzbringend ag. : emsav, emsavus, splotus, servijus, talvoudus, helvus ; *nutzbringende Verwendung*, implij efedus g., implij emsav g.

nütze Adv. : talvoudus, mat ; *das ist zu etwas nütze*, kement-se a zo mat d'udb ; *das ist zu nichts nutz*, se ne dalvez netra, se ne dalvez da get, se n'eo mat da netra, se ne dalvez ket un hollvad, kement-se ne servij da netra, kement-se ne servij da vann ebet, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se, kement-se n'eo mat da vann, didalvez eo an dra-se, kement-se ne zegas netra vat ebet, kement-se ne zegas mann vat ebet, ne c'haller ober na sec'h na glas gant an dra-se, gant an dra-se ne c'haller ober na bleud na brenn, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn, kement-se ne dalvez ket.

Nutzeffekt g. (-s) : 1. efedusted b., askorad g. ; 2. disoc'h g., frouezh str.

Nutzen g. (-s) : 1. gounid g., ampled g., splot g., korvo g., korvoder g., servijuster b., servijusted b. ; *jemandem Nutzen bringen*, degas gounid (un ampled bennak, ur mad bennak, splot) d'u.b., talvezout d'u.b., bezañ talvoudek (talvoudus, servijus) d'u.b. ; *aus etwas Nutzen ziehen*, korvoiñ udb, mataat eus udb, en em vataat eus udb, emvataat eus udb, tennañ vad eus udb, tennañ e vad eus udb, en em gavout mat eus udb, kaout e vad eus udb, tennañ frouezh eus udb, ober e vad eus udb, ober e e vutun gant udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, tennañ splot (gounid, ampled, e vad) eus udb, tennañ ampled diouzh udb, bezañ gwell eus udb, bezañ a-well eus udb, en em gavout mat a (eus) udb, lakaat udb dindan gorvo, tennañ korvo eus udb, gounit korvo eus udb, bezañ gwell eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb, ampletiñ udb, ober ampled eus udb, profitañ eus udb ; *zum Nutzen der Gemeinschaft*, evit brasañ mad an holl, e-kerz an holl, war sigur an holl ; 2. implij g., ampled g., arver g., korvoerezh g., ober g., uz g.

nützen / nutzen V.gw. (hat genutzt / hat genützt) : *jemandem zu etwas nützen*, bezañ mat (servijout) d'u.b. evit ober udb, talvezout d'u.b. da ober udb ; *wozu nützt eine gute Kuh, wenn sie ihre Milch mit einem Fußtritt vergießt* ? ne dalv ket kaout ur vuoc'h vat mar koll he

goroad gant un taol troad, petra servij kaout ur vuoc'h vat ma skuilh he laezh gant un taol troad ?

V.k.e. (hat genutzt / hat genützt) : 1. implijout, implij, lakaat da dalvezout, lakaat dindan gorvo, korvoiñ, tennañ e vad [eus udb], en em gavout mat [eus udb], kaout e vad [eus udb], ober e vad [eus udb], kemer tro [eus udb], kemer tro [a udb], kemer tro [da udb], kemer e dro [eus udb], kerziñ [udb], kerzañ [udb], ampletiñ, profitañ [eus udb] ; *den Augenblick nützen*, na vankout d'e grog, malañ diouzh an dour, kemer e dro eus un degouezh kaer, kemer tro eus un degouezh kaer, tennañ e vad eus un dro-vat, ober e vad eus un dro-vat, ober e c'hounid eus un dro-vat, ober e c'hounidegezh eus un dro-vat, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, en em gavout mat eus un dro-vat ; *er nützt jede Möglichkeit, sich von den Leuten zurückzuziehen*, klask a ra atav e bleg (klask a ra atav an tu) d'en em dennañ a-douez an dud ; 2. servijout, bezañ mat, talvezout, fonnañ ; *wozu nützt es, dass ...?* ha gwelloc'h e vo dit ma ... ? petra a well ma ... ? peseurt vad diwar an dra-se ? pe da vat ober udb ? da betra eo mat ober udb ? petra a servij deomp ober udb ? petra eo deomp ober an dra-se ? petra a dalvez deomp ober an dra-se ? ; *das nützt nichts*, se ne dalvez netra, se n'eo mat da netra, se ne dalvez ket un hollvad, kement-se ne servij da netra, kement-se ne servij da vann ebet, ne dalvez ket ur strak, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se, kement-se n'eo mat da vann, didalvez eo an dra-se, kement-se ne zegas netra vat ebet, kement-se ne zegas mann vat ebet, ne c'haller ober na sec'h na glas gant an dra-se, gant an dra-se ne c'haller ober na bleud na brenn, ne dalv ket ar boan, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp ket gwell a se, ne vo ket gwelloc'h deomp, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket avañsetoc'h gant se, ne vimp ket savetoc'h gant se ; *es nützt nichts, wenn du dich aufregst*, arabat e vo dit mont e fulor.

Nutzfahrzeug n. (-s,-e) : karbed gwazadur g., karbed arverek b., karbed labour b.

Nutzfläche b. (-,-n) : gorread talvoudus g., gorread askorus g. ; *landwirtschaftliche Nutzfläche*, gorread douar gounid g., gorread labour-douar talvoudus g.

Nutzgarten g. (-s,-gärten) : louzaoueg b., atil g./b., liorz al legumajoù hag al louzeier pred b.

Nutzholz n. (-es,-hölzer) : prenn g.

Nutzkraft b. (-,-kräfte) : efeduster g., galloudezh werc'hek b., galloudezh talvoudus b.

Nutzlast b. (-,-en) : karg talvoudus b., karg arverek b.

Nutzleistung b. (-,-en) : galloudezh talvoudus b., galloudezh werc'hek b., efeduster g.

nützlich ag. : talvoudus, talvoudek, spletus, mat, madoberus, servijus, ampletus ; *allgemein nützlich*, talvoudus d'an holl, a laz hollek, a laz foran ; *das Angenehme mit dem Nützlichen verbinden*, labourat evit e blijadur kenkoulz hag ober, kemer dudi gant e labour kement hag ober ; *nützliches Tier*, loen talvoudus g. ; *sich (t-rt) nützlich machen*, ober diouzh reiñ un tamm skoaz, ober diouzh skoazellañ, sikour, ober diouzh reiñ skoazell, harpañ, skoaziañ, skorañ, kregiñ e-barzh.

Nützlichkeit b. (-) : talvoudegezh b., talvouduster g., talvoudusted b., spletusted b., servijuster b., servijusted b.

Nützlichkeitslehre b. (-) : [preder.] talvoudegouriezh b., talvoudegoniezh b., talvoudelouriezh b., lazegouriezh b.

Nützlichkeitsprinzip n. (-s) : [preder.] buhezoniezh ar gounid b.

nutzlos ag. : didalvoud, didalvez, distern, ven, aner, displed, displet, displetus, diemsav, goull, toull, diezhomm ; *nutzlose Arbeit*, labour wenn g., poan gollet b., labour netra g., labour didalvez g., labour displet g., labour aner g. ; *ein nutzloses Gesetz*, ul lezenn doull b.

Nutzlosigkeit b. (-) : didalvoudegezh b., vender g., vendet b.

nutzniesen V.gw. (nutzniesste / hat genutzniesst) : *von etwas nutzniesen*, tennañ implij pe gounid diwar udb hep bezañ perc'henn anezhañ g., implijout udb hep bezañ perc'henn dezhañ, kaout kerz en udb, bezañ piaouer ar gwir kerzañ war udb., kerziñ udb, kerzañ udb.

Nutznieser g. (-s,-) : 1. kerziad g. [*liester kerziaded*], dalc'her ar gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb hep bezañ perc'henn anezhañ (hep bezañ perc'henn dezhañ) g., dalc'her ar gerz g., dalc'her ar gwir kerzañ g., korvoer g. ; 2. [dre skeud.] eoster g., gounideg g., gounezer g., emvataer g. ; 3. [gwashaus] emvataer g., gagnaouer g., toupiner g., liper g., truffer g., korbner g., gouelan g., trutell b., kac'h-moudenn g., krign-askorn g., krigner g., kigner g., sklanker g., glout g., truter g., sklanker g.

Nutznieserin b. (-,-nen) : 1. kerziadez b., dalc'herez ar gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb hep bezañ perc'henn anezhañ (hep bezañ perc'henn dezhañ) b., dalc'herez ar gerz b., dalc'herez ar gwir kerzañ b. ; 2. [dre skeud.] eosterez b., gounezerez b., emvataerez b. ; 3. [gwashaus] emvataerez b., toupinerez b., liperez b., trufenn b., korbner b., trutell b., kac'h-moudenn a blac'h b., krign-askorn a blac'h b., krignerez b., sklankerez b., truterez b.

Nutzniesung b. (-) : kerz b., barr g., droed da implijout g., gwir kerzañ g. ; *die Nutzniesung von etwas haben*, kerziñ udb, kerzañ udb, bezañ ar gerz eus udb gant an-unan, kaout kerz en udb, kaout udb en e gerz, kaout ar gwir da gaout udb en e gerz ha da ober implij anezhañ, bezañ dalc'her ar gwir kerzañ war udb ; *gemeinschaftliche Nutzniesung*, kenberc'henniezh b., kengerz b., kengorvodur g.

Nutzniesungsrecht n. (-s) : [Bro-Suis, gwir] gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb hep bezañ perc'henn anezhañ g., gwir kerzañ g.

Nutzpfand n. (-s,-pfänder) / **Nutzpfandreht** n. (-s,-e) : dilez en erbed ar c'hredour eus ar gwir da dennañ implij pe gounid diwar ur mad diloc'h en ur chom perc'henn anezhañ g., lakidigezh ar gwir kerzañ en erbed ar c'hredour b., gouestl diloc'h gant dilez eus ar gwir kerzañ en erbed ar c'hredour g.

Nutzpferdestärke b. (-,-n) : [tekn.] marc'h-nerzh gwerch'hek g., marc'h-nerzh talvoudus g.

Nutzpflanze b. (-,-n) : plant talvoudus str., plant helvus str.

Nutztier n. (-s,-e) : loen doñv ha talvoudus g., loen gounidus g. [loen-kig pe loen-labour d. sk.].

Nutzung b. (-) : implij g., ampled g., arver g., korvoerezh g., korvoadur g., kerz g. ; *zur Nutzung freigegebenes Grundstück*, dalc'h g., dalc'h-douar g., domani lañvazet g., koñsedadenn b., lañvazadenn b. ; *Nutzung der natürlichen Ressourcen*, korvoerezh ar barregezhioù-natur g.

nutzungsberichtigt ag. : kerziat, ar gwir gantañ da gaout udb en e gerz ha da ober implij anezhañ.

Nutzungsdauer b. (-) : pad ar gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb g., pad ar gerz g., pad ar barr g.

Nutzungsentschädigung b. (-, -en) : digoll evit an implij g., dic'haou evit an implij g., digoll kerzañ g.

Nutzungsrecht n. (-s, -e) : gwir kerzañ g., gwir da gaout udb en e gerz ha da ober implij anezhañ g., dalc'h g. ; *Nutzungsrechte an den Allmenden*, gwirioù kumunel lies.

Nutzungsvergütung b. (-, -en) : digoll evit an implij g., dic'haou evit an implij g., digoll kerzañ g.

Nutzungswert g. (-s, -e) : talvoudegezh b., gwerzh g., gwerzh kerzañ g. ; *Nutzungswert einer Wohnung*, talvoudegezh ur ranndi a-zalc'h ouzh ar feurm b., gwerzh feurmiñ g.

Nutzvieh n. (-s) : loened doñv ha talvoudus lies., loened gounidus lies. [loened-kig pe loened-labour d. sk.].

nutzvoll ag. : talvoudus, talvoudek, emsav, emsavus, spletus, gounidus, lañsus, fonnus, fonnabl, avelus.

n.u.Z. : [berradur evit **nach unserer Zeitrechnung**] eus hon amzervezh.

NW : [berradur evit **Nordwesten**] gwalarn g.

Nylon n. (-s) : [gwiad.] nilon g. ; *die Angelschnuren aus Nylon verschlingen sich (t-rt) nicht*, al linennoù pesketa nilon ne vez ket a we enno, al linennoù pesketa nilon ne reont ket kegi, al linennoù pesketa nilon ne ya ket tro enno, al linennoù pesketa nilon ne gorvigellont ket, al linennoù pesketa nilon n'emweont ket, al linennoù pesketa nilon a chom distro.

Nylonstrumpf g. (-s, -strümpfe) : loer-nilon g.

Nymphe b. (-, -n) : **1.** [mojenn.] nimfenn [liester nimfenned, nimfed, nimfezed] b. ; **2.** [loen.] poupen-valafenn b., nimfenn b. [liester nimfenned].

nymphoman ag. : nimfoman, oriadezmaniakel.

Nymphomanie b. (-) : nimfomaniezh b., oriadezmania g., doug d'ar baotred dreistmuzul g.

Nymphomanin b. (-, -nen) : nimfomanez b., oriadezmaniakel b., P. flaouchenn b., troterez b.

O

O, o n. (-,-) : 1. *großes O*, O bras g., O skrivet bras g., pennlizherenn O b. ; 2. *das A und (das) O*, a) an deroù hag ar fiñvez (Gregor), an deroù hag ar fin, an deroù hag an termen ; b) ar c'hraf pouezusañ g., ar c'hraf pennañ g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar penngraf g., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., an dailh b., ar gempenn b., an amanenn g., ar pep pouezusañ g., ar pep donañ eus udb g., ar pep kentañ g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g., ar pezh a vern g., an tad g. ; *von A bis O*, a-hed-da-hed, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, eus an eil penn d'egile, war e hed, hed-ha-hed, hed-da-hed, a-bezh, eus an deroù d'an diwezh, a-zeroù da ziwezh, adalek an eil penn betek egile ; [douar.] *berradur evit Oder* : *Frankfurt / O*, Frankfurt an Oder.

o estl. : o ! wi ! ; *o doch* ! eo ! geo ! (Gregor), ya 'vat ! feiz ya ! sur ! ya sur ! beo ! gon ! boa ! bo ! geus ! 'nije ! gin [mont a rin] ! gouie [gouzout a ouie] ! bezo ! eo, gra ! eo, geus ! eo, graet en dije ! eo, gin ! eo, gouie ! h.a.... ; *o nein* ! nann 'ta ! nann enta ! nann 'vat ! nann da ! nann eveljust ! naren ! tamm ebet ! griñsenn ! neudenn ebet ! tra-tra / tamm-tamm / eskenn / e nep feson / e nep hent / e nep tro / war nep tro / brienenn / nebaon ! (Gregor) ; *o weh* ! c'hwitell ! aiou ! siwazh ! kern va buoc'h ! gwa me ! gwa deomp-ni ! gwa ni ! mallozh gast ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mil mallozh ! daonet 'vin ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene (va ereoù, mil va ereoù, chipot-holen va mamm gozh, kroc'hen va ene, kroc'hen kurunoù va ene) ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

Ö / ö n. (-,-) : O daoubik warnañ g., o daoubik warnañ g., O-Umlaut g., o-Umlaut g.

Oase b. (-,-n) : oaziz g., glasvezeg b.

o.B. : [berradur evit *ohne Befund*] netra direizh, netra da reiñ da c'houzout.

OB g. (-/-s,-s) : [berradur evit *Oberbürgermeister*] kentañ bourc'hvestr g., maer-meur g.

ob araog. : 1. [t-c'h] [kozh] abalamour da, en abeg da, en arbenn da, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da ; 2. [t-d-b] war, war bord ... ; *Rothenburg ob der Tauber*, Rothenburg an Tauber.

Adv. : *na und ob* ! *und ob* ! feiz ya ! ya da ! sur 'vat ! nebaon ! douetañs ebet ! na petra 'ta ! ya 'vat ! membri ! stagell isurzhañ : 1. ha, hag, hag-eñ ; *er fragte mich*, ob *ich ihn besuchen wolle*, goulenn a reas ouzhin ha c'hoant am befe d'ober ur gwel dezhañ, goulenn a reas ouzhin hag-eñ em befe c'hoant d'ober ur gwel dezhañ ; *ich weiß nicht*, ob *du es kannst*, n'ouzon ket ha gouest e vefes d'en ober, n'ouzon ket hag-eñ e vefes gouest d'en ober ;

ich weiß nicht, ob *es gut ist*, n'ouzon ket hag-eñ ez eo mat, n'ouzon ket ha mat eo, n'ouzon ha mat pe fall eo ; 2. mechal hag, ha, c'hwistim e, c'hwistim ha, c'hwistim hag-eñ ; *ob er auch kommt* ? daoust ha sur eo e teuy ? ha sur eo e teuy ? mechal hag eñ a zeuio ? c'hwistim e teuio ? c'hwistim hag e teuio ? c'hwistim hag-eñ e teuio ? ; *ob wir je in die Heimat zurückkehren* ? mechal ha distreiñ a raimp un deiz d'hor bro ? ; 3. pe... pe ..., mechal hag ... pe ..., c'hwistim hag ... pe ..., hag ... pe, hag-eñ ... pe ; *ob das ein Freund ist oder ein Feind* ? pe ur mignon pe un enebour deomp eo an den-se ? ; *ich möchte wissen*, ob *ich es bekomme oder nicht*, me garfe gouzout p'em bo va zra pe n'em bo, mechal hag em bo va zra pe n'em bo ? c'hwistim hag em bo va zra pe n'em bo ? ; *ich weiß nicht*, ob *er kommt oder nicht*, n'ouzon ket pe e teuio pe ne zeuio ket, da c'houzout eo din pe e teuio pe ne zeuio ket, n'ouzon ket ha bez' e teuio pe get ; *ich weiß nicht*, ob *er krank oder gesund ist*, n'ouzon ket pe ez eo yac'h pe glañv ; *um zu sehen*, ob *er noch lebt oder schon tot ist*, da welet pe vev pe varv eo ; *ich weiß nicht*, ob *er noch lebt oder schon tot ist*, n'ouzon ket pe vev pe varv eo ; *ich weiß nicht*, ob *ich weitermache oder aufhöre*, n'ouzon ket hag-eñ e kendalc'hin pe e paouezin da labourat ; 4. daoust pe ... pe ... ; *ob es schneit oder regnet*, glav pe erc'h ne ra forzh, daoust pe c'hlav pe erc'h a vefe ; *ob es regnet oder nicht*, *ich komme*, ne vern pe vrav pe fall e vo an amzer, dont a rin ; *ob er mitkommt oder nicht*, *ich gehe sowieso hin*, daoust ha dont a raio pe ne raio ket, emañ o vont koulskoude ; *egal*, ob *er schläft oder nicht* ! n'eus forzh pe e vo kousket pe e vo dihun, n'eus kaz pe e vo kousket pe e vo dihun ; 5. ob *er will oder nicht*, plijet pe get, dre gaer kenkoulz ha dre nerzh, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre gaer pe dre vil, dre vrav pe dre vil, dre het pe dre heg, dre redi pe dre nep redi, daoust dezhañ kaout c'hoant pe get, bezet drouk bezet mat gantañ, bezet drouk ha mat gantañ, drouk ha mat gantañ ne vern ket, mat ha drouk, pe zrouk pe vat e vo gantañ, pe hennezh a vezo mat ar stal gantañ pe ne vezo ket, pe zrouk e vo gantañ pe ne vo, pe vad pe fall e vo gantañ, karo pe ne garo ket, a-c'hrad-vat pe en desped, a-c'hrad-vat pe a-c'hrad-fall, ha pa vefe displijet, droug ha fach gantañ ; *ob er will oder nicht*, *ich gehe hin*, pe zrouk pe vat e vo gantañ, mont a rin di ; 6. ob *lang*, ob *kurz*, in der *Mitte ist die Hälfte*, bezet hir pe bezet berr, e-barzh ar c'hreiz emañ an hanter ; 7. als ob : evel pa, e-giz pa, koulz ha pa, stal ha pa ; *tu, als ob du zu Hause wärest*, gra evel er gêr, amañ emañ er gêr, amañ emañ da gêr ; als ob *er mein Bruder wäre*, evel pa vije-eñ ur breur din, koulz ha pa vije-eñ ur breur din ; *mir war, als ob ich einen Schädelbruch hätte*, me a soñje din e oa digrogennet va fenn, hañval e oa ganin (seblantout a rae

din) e oa digrogennet va fenn ; *ihr war, als ob sie frei in der Luft schwebte*, kavout a rae dezhi edo dibrad diouzh an douar ; *du bleibst im Bett liegen, als ob nichts zu tun wäre*, chom a rez da gousket evel pa n'az pije netra d'ober, chom a rez da gousket koulz ha pa n'az pije netra d'ober ; *es ist als ob, ..., war a seblant e ..., da welet* (din da welet, a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, war a hañval, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, hervez ar gwel, bete gwelet, me 'laka) e ..., ... 'm eus aon ; *er gab sich den Anschein, als wollte er weggehen*, ober a reas ar man e felle dezhañ mont kuit ; *er tut so, als ob er arbeiten würde*, ober a ra van da labourat, ober a ra an asvan da labourat, ober a ra ar mod da labourat, ober a ra min da labourat, ober a ra sin a labourat, ober a ra lusk a labourat, ober a ra an neuz da labourat, ober a ra neuz da labourat, ober a ra an neuz labourat, ober a ra neuz labourat, labourat a ra diwar neuz ; **8. ob ... auch** : ha pa, goude ma, ha goude ma, goude ha ma ; *ob er es auch immer sagt*, ha pa (goude ma, ha goude ma, goude ha ma) lavar an dra-se.

Obacht b. (-) : evezh g., evezhded b., pled g., evezhiegezh b., aket g., preder g. ; *Obacht ! evezh ! diwall ! diwallit ! ; auf etwas Obacht geben*, diwall udb, diwall ouzh udb, en em ziwall diouzh udb, lakaat evezh rak (ouzh) udb, ober evezh rak (ouzh) udb, teuler evezh ouzh (war, da) udb, teuler meiz da (ouzh, war) udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, teuler pled gant (ouzh, war) udb, teuler pled d'udb.

Obdach n. (-s) : goudor g., gwarez g., gwasked g., aior g., andor g., kled g., kledour g., kledourenn b., repu g., lojeiz g., bod g., bodenn b., gwarant g., flojenn b., minic'hi g./b., goloadurezh b., herberc'h g., herberc'hva g., kouskedenn b., siklutenn b., muz g., aoz g./b., loj g., ti ha loj ; *Obdach suchen*, klask goudor, klask loj, klask ti ha loj, klask un tamm lojeiz ; *um Obdach bitten*, goulenn digor, goulenn dor zigor, goulenn disglav, goulenn goudor, goulenn bod, goulenn lojeiz, goulenn loj, goulenn ti ha loj, goulenn lojañ, klask repu digant u.b. ; *Obdach geben*, reiñ goudor, reiñ bod, reiñ bodenn, reiñ repu, reiñ minic'hi, dougen minic'hi, reiñ gwarant, reiñ herberc'h, reiñ flojenn, reiñ degemer, reiñ toenn, reiñ digor, reiñ bara ha golo, reiñ loj, reiñ ti ha loj, bodenniñ, annezañ, lojañ ; *Obdach finden*, kavout bod, kavout repu, kavout goudor, en em flojenniñ, kavout degemer en un ti bennak, kavout dor zigor en un ti bennak, kavout herberc'h, kavout bodenn, kavout gwasked, kavout golo, kavout lojeiz, kavout goloadurezh, kavout bara ha golo, kavout da vuzat e ti u.b., kavout bod hag aoz e ti u.b., kavout loj, kaout ti ha loj, kavout ti ha loj.

obdachlos ag. : dic'houdor, hep ti nag aoz, hep bod nag aoz, hep mont ebet, diloj, digêr, didi, diherberc'h, hep skod na loj, hep ti na loj ; *obdachlos sein*, bezañ hep ti nag aoz, na gaout na ti nag aoz, na gaout na ti na foz, na gaout na ti na loj, na gaout mont ebet, chom hep ti nag aoz, na gaout tamm ti ebet, na gaout tamm lojeiz ebet, mont eus an eil solier d'eben, na gaout kêr ebet, bezañ du-mañ du-hont, bezañ digêr, bezañ diloj, bezañ didi, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved.

Obdachlose(r) ag.k. g./b. : *die Obdachlosen*, an dud dic'houdor lies., ar re ziloj lies., ar re hep toenn evit disglaviñ lies., an dud diloj lies., ar re hep ti nag aoz lies.,

ar re hep mont ebet lies., ar re hep ti na loj lies., ar re hep bod nag aoz lies., ar re hep skod na loj lies., ar reuzeudien lies., ar re lojet dindan lost ar c'hi lies., ar re a ya eus an eil solier d'eben lies, ar re n'o deus tamm ti ebet evit o degemerout lies., ar re n'o deus tamm lojeiz ebet lies., ar re zidi lies, an dud eus Kernetra lies., an dud eus Kernebeudig lies.

Obdachlosenasyll n. (-s,-e) / **Obdachlosenheim** n. (-s,-e) : bod evit an dud dic'houdor g., bod ar re ziloj g., bod evit an dud hep ti nag aoz g.

Obdachlosigkeit b. (-) : diouer a lojeiz g., dienez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., paourentez b., reuzeudigezh b., mizer zu b., mizer ruz b., estrenvan b.

Obduktion b. (-,-en) : [mezeg.] kofskejerezh g., kofskejadur g., skej-korf g., kelanskejañ g., kelanskejadur g., dispennadur-korf g.

obduzieren V.k.e. (hat obduziert) : [mezeg.] kofskejañ, skejata, kelanskejañ, diskejañ ; *obduzieren, um die Todesursache festzustellen*, kelanskejañ evit savelañ abeg ar marv.

O-Beine lies. : divesker war-gromm lies., divhar ramp lies. ; *mit O-Beinen*, nezet e zivhar gantañ, ramp e zivhar gantañ, divesker kromm dezhañ, divesker war-gromm dezhañ, divesker rampik dezhañ, podek, frakellek, gargamm.

o-beinig ag. : nezet e zivhar gantañ, ramp e zivhar gantañ, divesker kromm dezhañ, divesker rampik dezhañ, podek, frakellek, gargamm.

Obelisk g. (-en,-en) : obeliskenn b.

oben Adv. : e-krec'h, ouzh krec'h, en nec'h, el laez, war-laez, war-lein, a-us, a-uc'h, a-zioc'h, dialaez ; *ganz oben*, tre en nec'h, war-c'horre, dialaez, tre e-krec'h ; *ganz oben auf dem Berg*, e-krec'h ar menez, ouzh krec'h ar menez, war-grec'h ar menez, war lein ar menez, àr blein ar menez, war fri ar menez, e beg ar menez ; *ganz oben auf dem Hügel*, war lein ar run ; *ganz oben auf der Leiter*, e beg ar skeul ; *hoch oben auf etwas stehen*, bezañ pintet-uhel e beg udb ; *oben auf dem Schrank*, war an armel, war-lein an armel, e-krec'h an armel, war-c'horre an armel, a-us an armel, a-uc'h an armel ; *leg diesen Sack ganz oben auf die anderen*, laka ar sac'h-mañ war-benn (war-lein, war-varr, war-c'horre) ar re all ; *sie sind oben im Haus*, war-laez emaint ; *er wohnt oben im Haus*, kambret eo war-laez ; *kommen Sie nach oben !* deuit war-laez ! pignit war-laez ! savit war-laez ! ; *das liegt weiter oben*, uheloc'h emañ, krec'hoc'h emañ, pelloc'h en nec'h emañ, muioc'h war-laez emañ ; *da oben*, ouzh krec'h, e-krec'h, el laez, en nec'h ; *nach oben*, war-laez, d'an nec'h, ouzh krec'h, war-grec'h, da laez, d'al laez, d'al lein, war-lein, etrezek an uhel, etramek an uhel, da-geñver an uhel, er vann, e-barzh ar vann, war-zu an nec'h ; *nach oben schauen*, sellet a-zioc'h, sellet d'an nec'h, sellet war-zu an nec'h, sellet er vann, gorren e zaoulagad ; *nach oben bringen*, kas d'an nec'h, kas d'al laez ; *er wohnt oben im Stockwerk direkt über uns*, emañ o chom a-uc'h (a-us, a-zioc'h) dimp, emañ o chom er solier a-us dimp, emañ o chom e-krec'h ; *von oben bis unten*, a) a laez da draoñ, krec'h-ha-traoñ, krec'h-traoñ, ken war an uhel ken en traoñ, eus an nec'h d'an traoñ, eus an nec'h betek an traoñ, eus penn an nec'h betek an traoñ, eus ar barr d'ar strad, eus tal krec'h betek traoñ,

diouzh al laez betek an traoñ ; **b)** [dre skeud.] penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, a draoñ da laez, krec'h-ha-traoñ, penn-kil-ha-troad, penn-ha-korf, penn-ha-troad, penn-ha-korf-ha-troad, leizh ar gudenn, eus ar penn d'an treid, eus beg e dreid betek penn, eus beg e dreid betek krec'h, eus penn an traoñ betek krec'h ; *von oben herab*, **a)** a-ziwar-laez, diwar-laez, diwar al lein, eus an nec'h (eus ar c'hrec'h) d'an traoñ, eus penn an nec'h d'an traoñ, eus an uhel d'an izel ; **b)** [dre astenn.] gant brasoni, gant morgañs, gant rogentez, gant rogoni.

obenan Adv. : er penn uhelañ, war-c'horre, e-krec'h, war-grec'h, ouzh krec'h, en nec'h, el laez, war-laez, dialaez.

obenauf Adv. : **1.** war-c'horre, war-lein, war-varr ; **2.** [dre skeud.] *er ist obenauf*, e barr (e-kreiz, e krefñv) e nerzh emañ, en e blom emañ, war e du emañ, hennezh a zo aes war e aheloù, emañ en e lec'h ; *er ist wieder obenauf*, deuet eo war e du adarre, adsavet en deus e gein, deuet eo e-barzh, grif ha yac'h eo adarre, distroet eo d'e goch.

obendrauf Adv. : *eins obendrauf geben*, lavaret e Bater d'u.b., sarmonal u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., lavaret e begement da u.b., reiñ e stal d'u.b., kribañ e benn d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e roched (e gouez) d'u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b. / ober e gentel d'u.b. / kenteliañ u.b. / koueziañ e benn d'u.b. / kiviañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor).

obendrein Adv. : ha kaeroc'h 'zo, 'zo kaeroc'h, ha 'zo kaeroc'h, ha koantoc'h 'zo, 'zo koantoc'h, 'zo brasoc'h, ha muioc'h 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zokennoc'h, war ar marc'had, ha gwellañ 'zo, hag ouzhpenn 'zo, zomui-ken, war ar barr, en tu-hont da se, en tu all da se, ha gwashañ pezh 'zo, zo-mui-ken, evit ma vefe ar gwall en e varr.

obengenannt ag. : kentlavaret, usveneged.

obenhin Adv. : diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, war ar prim, trumm-ha-trumm, en un huñvre, buan-ha-buan, dre hast, dipadapa, en ur flipad, gant tizh, gant pep tizh, timat, dre brez, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, hep-mui, hepmuiken, digompliment, digamambre, diorbid, hep ken son, ken dichipot ha tra, diouzhtu-kaer, raktal, hep dale tamm, war e blaen, netra dreist.

Oben-ohne-Bedienung b. (-, -en) : servij gant bronnoù dispak g., servij gant bronnoù dibrenn g.

obenrum Adv. : e-krec'h, ouzh krec'h, en nec'h, el laez, war-laez.

ober- ag. : *sellit ouzh obere(r,s) ha oberste(r,s)*.

Ober g. (-s, -) : **1.** paotr-tavarn g., paotr-kafe g., paotr an ostaleri g., mevel ostaleri g., mestr-ostaleri g. ; **2.** [kartoù] kartenn damgevatal ouzh an damez b. ; **3.** [relij.] priol g., tad superior g.

Oberamtman g. (-s, -männer) : [istor.] vidam g.

Oberappellationsgericht n. (-s, -e) : [gwir] lez-terriñ b.

Oberarm g. (-s, -e) : [korf.] brec'h etre ar skoaz hag an ilin b., brec'h b. ; *der Unterarm und der Oberarm*, an arvrec'h hag ar vrec'h.

Oberarmknochen g. (-s, -) : [korf.] paler g., paler-brec'h g., gwerzhid ar vrec'h b.

Oberarmkondyle b. (-, -n) : [korf.] pennig ar paler g.

Oberarzt g. (-s, -ärzte) : pennvezeg g.

Oberaufseher g. (-s, -) : pennevezhier g., pennverour g., merour-meur g., gourseller g.

Oberaufsicht b. (-) : pennverouriezh b., goursellerezh g.

Oberbau g. (-s, -bauten) : **1.** dreistframm g., dreistsavadur g. ; **2.** [kirri-tan] karroñsador g., korf ar c'harr g. ; **3.** chaoser ha treuzelloù an hent-houarn.

Oberbayern n. (-s) : Bavaria-Uhel b.

Oberbefehl g. (-s, -e) : [lu] pennc'hourc'hennerezh g.

Oberbefehlshaber g. (-s, -) : [lu] pennc'hourc'hennener g., penngomandant g., pennjeneral g., jeneral dreist d'an holl jeneraled g.

Oberbegriff g. (-s, -e) : **1.** anv rumm g. ; **2.** [preder.] termen ledanañ g.

Oberbekleidung b. (-, -en) : dilhad war-benn lies., dilhadoù war-benn lies.

Oberbergamt n. (-s, -ämter) : pennvelestradur ar mengleuzioù g.

Oberbett n. (-s, -en) : lenn-wele b., golc'hed war-benn b., pluñveg b.

Oberboden g. (-s, -böden) : douar-labour g., douar-gounid g., douar-teil g., douar tomm g., atil g./b., douar-stuz g., douar-atil g., gounid g., douar bev g.

Oberbuchhalter g. (-s, -) : penngontour g.

Oberbürgermeister g. (-s, -) : kentañ bourc'hvestr g., maer-meur g., maer ur gêr vras g. ; *der Oberbürgermeister von London*, lord-maer Londrez g.

Oberbürgermeisterin b. (-, -nen) : kentañ bourc'hvestrez g., maerez-veur b., maerez ur gêr vras b.

Oberdeck n. (-s, -s) : [merdead.] pont uhelañ g., tilher g., leur b., bourzh g., gorre-bourzh g.

Oberdeckomnibus g. (-ses, -se) : karr-boutin un estaj dezhañ g.

oberdeutsch ag. : alamaneg-uhel ar su, en alamaneg-uhel ar su.

Oberdeutsch n. : alamaneg-uhel ar su g.

Oberdirektor g. (-s, -en) : pennrener g., pennsturier g., pennlevier g.

obere(r, s) ag. : uhelañ, uheloc'h, a-us, war-c'horre, war-benn ; *die oberen Klassen*, **a)** [kevredigezh] ar renkadoù uhelañ lies. ; **b)** [skolioù] ar c'hlasoù uhelañ lies. ; *die oberen Stockwerke*, ar solieroù uhelañ lies., ar solieroù a-us lies., solieroù al laez lies. ; *die oberen Zehntausend*, brasañ juloded (pitaoded, pinarded, krokanted, tarined, oc'haned, oterien, mondianed) ar vro lies. ; *der obere Teil*, ar gorre g., an tu war-c'horre g., an diwar-c'horre g., an diwarvarr g., ar barr g., al laez g., an nec'h g., ar penn nec'h g., ar c'hrec'h g., al lein g., al lodenn uhelañ b., ar vegenn b., ar penn-laez g. ; *in die obere Etage steigen*, pignat e-krec'h ; *die oberen Zimmer*, ar c'hrambroù d'an nec'h lies. ; *der obere Teil des Hauses*, an nec'h eus an ti g., penn nec'h an ti g., krec'h an ti g., penn-laez an ti g. ; *die obere Hälfte*, an hanterenn uhelañ b.

Obere(r, s) ag.k. g./b./n. : *das Obere*, ar gorre g., an diwar-c'horre g., an diwarvarr g., ar barr g., al laez g., an nec'h g., ar c'hrec'h g., al lein g. ; P. *die Oberen*, ar renerien lies.

Obere(r) ag.k. g. : [relij.] priol g., tad superior g.

oberfaul ag. : 1. o vreinañ en e leziregezh, lezirek evel ur martolod, lezirek evel ur bleiz, lor evel un targazh, skoet gant terzhienn an didalvez, grevet gant terzhienn al leue, un toull diboan anezhañ, landreant ; *er ist oberfaul*, seul nebeutoc'h, seul welloc'h ; 2. bubuik, skeudik.

Oberfeldherr g. (-n,-en) : [lu] pennc'hourc'hemenner g., pennjeneral g., penngomandant g.

Oberfeldwebel g. (-s,-) : [lu] mestr adjudant g., pennadjudant g.

Oberfläche b. (-,-n) : gorre g., diwar-c'horre g., barr g., blein g., dremm b., gwisk g. ; *gekrümmte Oberfläche*, gorre kromm g. ; *auf (an) der Oberfläche*, war-c'horre, war-benn, e vol, war barr an dour, war gorre an dour, war-lein an dour, war-varr, war lein ; *dicht über der Wasseroberfläche*, war fleurig an dour ; *dicht unter der Wasseroberfläche*, e fleurig an dour.

oberflächenaktiv ag. : [fizik] gorrewezher.

Oberflächenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-avel g.

Oberflächenhärtung b. (-,-en) : [tekn.] tremp war-c'horre g.

Oberflächenspannung b. (-,-en) : [fizik] tennder gorre g.

oberflächlich ag. : 1. gorreel, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, diwar-varr ; 2. [dre skeud.] diwar-c'horre, a-skañv, a-ziwar skañv, diwar skañv, a-varr, a-ziwar-c'horre, e vol, diwar neuz ; *oberflächliche Leute*, tud diwar-c'horre lies., tud bas o spered lies. ; 3. *etwas oberflächlich sehen*, damwelet udb, gouwelet udb, merzout udb.

Oberflächlichkeit b. (-) : 1. gorreelezh b. ; 2. [dre skeud.] diwar-c'horre g., diwarvarr g., skañvadurezh b., skañventez b., skañvijenn b.

Oberförster g. (-s,-) : penngoadour g., pennforestour g., pennward-koad g.

Oberforstrat g. (-s,-râte) : pennenseller an dour hag ar c'hoadeier g., gourseller an dour hag ar c'hoadeier g.

Oberfranken n. (-s) : Frankonia-Uhel b.

Oberfunker g. (-s,-) : [lu] penn servij ar skingelaouerezh g., skingelaouer kentañ klas g., skinbellgomzer kentañ klas g., skinbellskriver kentañ klas g.

obergärrig ag. : [kegin.] uhelvervet.

Obergefreite(r) ag.k. g. : [lu] penngorporal g., pennvrigadier g.

Obergericht n. (-s,-e) : [gwir] lez-varn galv b., lez-engalv b.

obergescheit ag. : brizhouiziek, pennek, ingennus, arveller, arguzer.

Obergeschoss n. (-es,-e) : estaj kentañ g., estaj uhelañ g., estaj uheloc'h g., estaj a-us g.

Obergewalt b. (-,-en) : dreistbeli b., dreistelezh b., mestroni b.

Obergrenze b. (-,-n) : bevenn uhelañ b., usvevenn b., lodenn uhelañ b., poent uhelañ g.

oberhalb araog. (t-c'h) : a-us da, e krec'h da, en argrec'h da ; *ihm wurde das Bein oberhalb des Knies amputiert*, dreist e c'hlin eo bet troc'het e c'har dezhañ.

Oberhand b. (-) : tu kreñv g., tu gounit g., levezon b., dreistelezh b., tu war-c'horre g., pleg war-c'horre g., dreistbeli b., mestroni b. ; *die Oberhand gewinnen*, dont an tu kreñv gant an-unan, kemer e greñv, kemer al levezon, dont an tu gounit gant an-unan, mont an tu kreñv gant an-unan, mont an tu gounit gant an-unan, kemer an tu war-c'horre, tapout an tu war-c'horre, pakañ an tu war-c'horre, kemer ar pleg war-c'horre, tapout ar pleg war-c'horre, pakañ ar pleg war-c'horre, kaout ar pleg war-c'horre, kemer an tu kreñv, tapout e droad er par, sevel war varr ; *die Oberhand über jemanden gewinnen*, kavout pleg war u.b. ; *ich weiß, wie wir die Oberhand über sie gewinnen können*, me a oar ar pleg warno ; *die Oberhand behalten*, chom an tu kreñv (an tu war-c'horre, an tu gounit, al levezon) gant an-unan, chom mestr war an dachenn, chom ar c'hreñv gant an-unan ; *die Oberhand haben*, kaout an tu kreñv, kaout an tu gounit, kaout al levezon, bezañ an tu kreñv gant an-unan, bezañ an tu gounit gant an-unan, bezañ ar gounid gant an-unan, bezañ al levezon gant an-unan, bezañ an dorn gant an-unan.

Oberhaupt n. (-s,-häupter) : penn g., pennrener g., pennadurezh b. ; *das Oberhaupt der Kirche ist der Papst*, e penn an liz emañ ar pab, pennrener an liz eo ar pab.

Oberhaus n. (-es,-häuser) : [polit.] kambr-uhel b.

Oberhaut b. (-,-häute) : 1. [korf.] ken g., ezkroc'henn g., epiderm g., rusk g. ; 2. [tekn.] kreunenn b., kreun g., pluskenn b.

Oberhemd n. (-s,-en) : roched g./b.

Oberherrschaft b. (-) : 1. riegezh b. ; 2. dreistbeli b., dreistelezh b., mestroni b.

Oberherrscher g. (-s,-) : roue-meur g.

Oberhirte g. (-n,-n) : [relij.] pastor bras an deñved g. / mager an eneoù g. (Gregor), rener eneoù g.

Oberhoheit b. (-) : riegezh b., dreistbeli b., dreistelezh b., mestroni b., pennaotrouniezh b.

Oberin b. (-,-nen) : [relij.] priolez b., mamm briolez b., mamm supiorez b.

Oberingenieur g. (-s,-e) : pennijour g., pennijiner g.

Oberinspektor g. (-s,-en) : pennenseller g., gourseller g.

oberirdisch ag. : war-c'horre an douar, war gorre an douar, war barr an douar.

Oberitalien n. (-s) : Italia-Uhel b.

Oberjägermeister g. (-s,-) : gwenaeur meur g.

Oberkellner g. (-s,-) : mestr-ostaleri g.

Oberkiefer g. (-s,-) : [korf.] javed-laez b., javed-krec'h b., javed uhelañ b., karvan grec'h b., karvan uhelañ b., chagell uhelañ b.

Oberkirchenrat g. (-s,-râte) : koñsistor meur an liz luterian g., bodadeg veur an liz luterian b.

Oberklassen lies. : renkadoù uhelañ lies.

Oberkleid n. (-s,-er) : dilhad war-benn g.

Oberkommandierende(r) ag.k. g. : [lu] pennjeneral g., pennc'hourc'hemenner g., penngomandant g.

Oberkommando n. (-s,-s) : [lu] pennc'hourc'hemennezh g.

Oberkörper g. (-s,-) : [korf.] korf-bras g., hantergorf g. ; *den Oberkörper aufrichten*, sevel en e c'hoazez [diwar-benn u.b. a oa astennet], sevel e gein, digeinañ, digrommañ, eeunañ e gein ; *mit freiem Oberkörper*, mit

nacktem Oberkörper, [paotr] en e gorf noazh, war korf e jave ; [plac'h] dispak he bronnoù, dibrenn he bronnoù.
Oberland n. (-s,-länder) : uheldirioù lies. ; *Berner Oberland*, menezioù tro-dro da Vern lies., Oberland Bern g.
Oberländer g. (-s,-) : annezad an uheldirioù g., tiruheliad g.
Oberlandesgericht n. (-s,-e) : [gwir] lez-varn galv b., lez-engalv b.
Oberlauf g. (-s,-läufe) : [stêr] red uhel g., red uhelañ g., argrec'h g.
Oberleder n. (-s,-) : eneb-botez g., lêreneb g., eneb g., enebenn b., palv botez g.
Oberlehnherrslichkeit b. (-) : pennaotrouniezh b.
Oberlehnherrschaft b. (-) : pennaotrouniezh b.
Oberlehrer g. (-s,-) : kelenner lise g.
Oberlehrerin b. (-,-nen) : kelenner lise b.
Oberleib g. (-s,-er) : [korf.] korf-bras g., hantergorf g.
Oberleitung b. (-,-en) : 1. pennrenerezh g. ; 2. [tredan, treuzdougen] doug-orjalenn g., fun b., linenn a-us douar b., katener g.
Oberleitungsbus g. (-ses,-se) / **Oberleitungsomnibus** g. (-ses,-se) : [treuzdougen] trole g., trolebus g.
Oberleon n. : Gorre-Leon g.
Oberleutnant g. (-s,-s) : [lu] letanant g.
Oberlicht n. (-s,-er) : sklêrijenn o tont eus an nec'h b. gouloù o tont eus ar c'hrec'h g.
Oberlichtfenster n. (-s,-) : gorre-prenestr g., vazistas g., lomber g.
Oberliek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink uhelañ b., ravalink laez b.
Oberliga b. (-) : [sport, mell-droad] eil rummad g.
Oberlippe b. (-,-n) : [korf.] gweuz-laez b., gweuz-krec'h b., muzell grec'h b., muzell uhelañ b., gweuz uhelañ b. ; *er hat etwas Flaum auf der Oberlippe*, un tammig marbluñv a zo war e vuzell, P. savet ez eus dezhañ un tammig marbluñv war stal ar mic'hi.
Oberlippenspalte b. (-,-en) : [mezeg.] boulc'h g., beg-gad g.
Obermaat g. (-s,-e/-en) / **Obermatrose** g. (-n,-n) : [merdead.] kartermestr g.
Obermeister g. (-s,-) : mestr-micherour g.
Oberösterreich n. (-s) : Aostria-Uhel b.
Oberpfalz b. (-) : *die Oberpfalz*, ar Balezehzh-Uhel b.
Oberpostdirektion b. (-) : pennrenerezh ar Post g.
Oberpriester g. (-s,-) : beleg-meur g.
Oberprima b. (-,-primen) : [lise] klas termen g.
Oberprimaner g. (-s,-) : lisead eus ar c'hlas termen g.
Oberprimanerin b. (-,-nen) : liseadez eus ar c'hlas termen b.
Oberregierungsrat g. (-s,-räte) : kuzulier-meur ar gouarnamant g.
Oberrhein g. (-s) : *der Oberrhein*, red uhel ar Roen g. [etre Basel ha Bingen].
oberrheinisch ag. : war red uhel ar Roen, er red uhel ar Roen, eus red uhel ar Roen.
Oberrinde b. (-,-n) : [louza.] epiderm g., ezruskenn b.
Oberring g. (-s,-e) : [fuzuilh] gwalenn penn fuzuilh b.
Obers n. (-) : [Bro-Aostria, kegin.] dienn liñvek g., bouf g.
Obersatz g. (-es,-sätze) : [preder.] lavarenn ledanañ g., rakvarr g., rakdiviz g.

Oberschenkel g. (-s,-) : [korf.] morzhed b.
Oberschenkelarterie b. (-,-n) : [korf.] talmerenn ar vorzhed b., talmerenn glun b.
Oberschenkelkanal g. (-s,-kanäle) : [korf.] kanol ar vorzhed b.
Oberschenkelknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn-morzhed g., askorn ar vorzhed g., gwerzhid-vorzhed b., gwerzhid ar vorzhed b., morzhedaskorn g. ; *zum Oberschenkelknochen gehörig*, morzhedaskornel.
Oberschenkelkondyle b. (-,-n) : [korf.] skodenn an askorn morzhed b.
Oberschenkelnerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn ar vorzhed b.
Oberschenkelvene b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn ar vorzhed b., gwazhienn glun b. ; *tiefe Oberschenkelvene*, gwazhienn don ar vorzhed b.
Oberschicht b. (-,-en) : 1. gwiskad war-c'horre g., gwisk war-c'horre g., diwarc'horre g., diwarvarr g. ; 2. renkad uhelañ b.
Oberschlesien n. (-s) : Silezia-Uhel b.
Oberschnabel g. (-s,-schnäbel) : [loen.] karvan grec'h ar pigos b., karvan uhelañ ar pigos b.
Oberschnitt g. (-s,-e) : [moull.] troc'had penn g.
Oberschule b. (-,-n) : skol eil derez b.
Oberschulrat g. (-s,-räte) : [skol] enseller g.
Oberschulrätin b. (-,-nen) : [skol] ensellerez b.
Oberschwelle b. (-,-n) : [tisav.] gourin g., palatrez g., gouryev g., raoulin g., treustel b.
Oberschwester b. (-,-n) : pennglañvdiourez b.
Oberseite b. (-,-n) : lodenn uhelañ b., gorre g., diwarc'horre g., diwarvarr g., barr g., laez g., tu war-c'horre g.
Oberseitenklappe b. (-,-n) : [nij.] stalaf ezkein g./b.
Oberst g. (-en,-en) : [lu] koronal g.
Oberstaatsanwalt g. (-s,-anwälte) : [gwir] prokolor meur g., pennbrokolor g.
Oberstaatsanwältin b. (-,-nen) : [gwir] prokulorez veur b., pennbrokulorez b.
Oberstabsfeldwebel g. (-s,-) : [lu] major g.
Oberstadt b. (-,-städte) : *die Oberstadt*, gorre-kêr g., lein-kêr g. ; *die Bewohner der Oberstadt*, an dud diwar-c'horre ar barrez lies.
oberste(r,s) ag. : uhelañ, pennañ, kentañ, diwezhañ, war-c'horre, war-benn, dreist ; *der oberste Teil*, al lodenn uhelañ b., ar penn uhelañ g., ar penn krec'h g., ar gorre g., an diwarc'horre g., an diwarvarr g., ar barr g., al laez g., ar vegenn b. ; *die oberste Gerichtsbarkeit*, al lez-varn uhelañ b., al lez-uhel a justis b. ; *oberstes Gericht*, *oberster Gerichtshof*, lez uhelañ b. ; *oberster Richter*, pennvarner g. ; *oberster Sowjet*, sovied meur g. ; *das Oberste zuunterst kehren*, lakaat an dindan war-varr, eilpennañ an traoù, lakaat an traoù bep eil penn, lakaat an traoù war o c'hement all, didanfoeltrañ kement tra zo, tanfoeltrañ pep tra, foeltrañ pep tra, daoubenniñ pep tra, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor), lakaat an traoù war an tu gin, lakaat an traoù war an tu enep, pismigañ.
Obersteiger g. (-s,-) : [mengleuz.] pennvestr-mengleuzier g.
Oberstimme b. (-,-n) : sopran g./b., soprano g., sopranour g., sopranourez b., uhelvouezhiag g.

Oberstleutnant g. (-s,-s) : [lu] letanant-koronal g.

Oberstock g. (-s,-stockwerke) : 1. estaj kentañ g. ; 2. estaj uhelañ g. ; 3. estaj uheloc'h g., estaj a-us g.

Oberstübchen n. (-s,-) : P. [dre skeud.] penn g., chipot g., bleñch g., boul b., boulienn b. kelorn g. ; *er ist nicht richtig im Oberstübchen*, c'hoari a ra gant e voned, kranded bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiañ dezhañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, kollet eo e sterenn gantañ, aet eo ganto, laban eo, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gantañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, toull eo e vurutell, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrapouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziñ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.

Oberstube b. (-,-n) : mañsardenn b., kambr dindan an doenn b.

Oberstudiendirektor g. (-s,-en) : [skol] provizor g., rener g.

Oberstudiendirektorin b. (-,-nen) : [skol] provizorez b., renerez b.

Oberstudienrat g. (-s,-räte) : [skol] kelenner lise g.

Oberstudienrätin b. (-,-nen) : [skol] kelennererez lise b.

Oberstufe b. (-,-n) : [skol] eil kelc'hiad g.

Obertasse b. (-,-n) : tas g., tasenn b.

Oberteil g./n. (-s,-e) : 1. *der Oberteil / das Oberteil*, al lodenn uhelañ b., ar penn uhelañ g., ar penn krec'h g., ar gorre g., an diwarc'horre g., an diwarvarr g., ar barr g., al laez g., ar vegenn b. ; 2. [dilhac'h] korf-sae g., korf-brozh g. ; *Oberteil einer Schürze*, pateled g.

Oberton g. (-s,-töne) : [sonerezh] klotadur g., ledson g.

Oberwasser n. (-s,-) : 1. kan-dour krec'h g., kan-dour laez g. ; 2. dour a-ziwar laez g., dour eus an nec'h g., dour eus ar c'hrec'h g. ; 3. [dre skeud.] *Oberwasser haben*, bezañ an tu kreñv (an tu gounit, al levezon, al

lañs) gant an-unan, bezañ an dorn gant an-unan, bezañ en e jeu, bezañ en e vleud ; *Oberwasser bekommen*, *Oberwasser kriegen*, kavout adarre e aez hag e blaen, en em vestroniañ, dont ennañ e-unan, divorfilañ, divorzañ, adkavout e gempouez (e blom, e grog), ober un dastum, en em gavout, dont en-dro war e du, difallañ, adsevel war gorre e vec'h, sevel war-c'horre an dour, sevel war an dour, sevel e chouk, digeinañ, sevel e gein.

Oberwasserschiff g. (-s,-e) : lestr-gorre g.

Oberweite b. (-,-n) : ment an dro vruched b.

Oberwelt b. (-) : [mojenn.] bed an dud krouet g. [*enebet ouzh* Unterwelt : ifernioù, bed all g., bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b.].

Oberzahn g. (-s,-zähne) : dant krec'h g.

Obfrau b. (-,-en) : 1. kadoriadez b., prezidantez b. ; 2. dileuriadez b.

obgleich stag. isurzh. [*sellit ivez ouzh obwohl*] : daoust ma, daoust ha ma, daoust dezhañ, ha, pegement bennak ma, penaos bennak ma, diarbenn ma, petra bennak ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da, evitañ da, goude ma, evit, evit ... da, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, evit ma, ha bezañ e, na bezañ e, na bout e, na bout Doue, hag-eñ, hag-eñ pegen, hag-eñ pegement ; *obgleich es sehr kalt ist, kann man noch nicht Schlittschuh laufen*, daoust ma'z eo yen-kenañ an amzer n'eus ket tu da vont da riklañ c'hoazh ; *obgleich ich schon so lange sein Nachbar bin, habe ich ihn kein einziges Mal gesehen*, keit all 'zo emañ o chom e-kichen e di, n'em eus ket e welet c'hoazh ; *ich erzählte niemandem von der seltsamen Begegnung, obgleich die Versuchung keine geringe war*, ne gontis da nikun gant peseurt den iskis e oan en em gavet, pegen bras bennak e oa an temptadur ; *obgleich er schon alt ist, arbeitet er doch noch*, daoust dezhañ bezañ kozh e kendalc'h da labourat - evit dezhañ bezañ kozh e kendalc'h da labourat - evitañ da vezañ kozh e kendalc'h da labourat - kendalc'her a ra da labourat, dezhañ da vezañ kozh - na bezañ m'eo kozh e kendalc'h da labourat - na bout ez eo kozh e kendalc'h da labourat - evit m'eo kozh e kendalc'h da labourat - evit bezañ m'eo kozh e kendalc'h da labourat - kendalc'her a ra da labourat daoust d'e oad - evitañ bezañ kozh e kendalc'h da labourat ; *er kam zur Arbeit, obgleich er eine leichte Grippe hatte*, deuet e oa da labourat hag eñ un tammig klañv gant ar grip ; *obgleich er reich ist, gibt er wenig aus*, goude dezhañ bezañ pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant.

Obhut b. (-) : pled g., gwarez g., evezh g., evezhded b., evezhiezh g., aket g., preder g., miridigezh b. ; geistliche Obhut, reizh b. ; *die Mönche stellten sich unter die geistliche Obhut eines Superiors*, en em lakaat a reas ar venec'h dindan reizh un tad ; *jemanden in Obhut nehmen*, reiñ gwarez d'u.b., kemer u.b. dindan e warez, kemer u.b. dindan e askell ; *ein Kind in Obhut nehmen*, kemer an emell eus ur bugel ; *ich gebe mich in Ihre Obhut*, en em lakaat a ran etre ho taouarn hag en ho trugarez ; *ich gebe meine Kinder in Ihre Obhut*, fiziout a ran va bugale deoc'h, fiziout a ran va bugale ennoc'h, fiziout a ran va bugale d'hoc'h evezh, reiñ a ran deoc'h an emell eus va bugale, kargañ a ran ac'hanoc'h da gemer

an emell eus va bugale, erbediñ a ran va bugale deoc'h, gourc'hemenn a ran va bugale deoc'h.

obig ag. : a-us, meneget a-us, kentlavaret, usveneget.

Obige(s) ag.k. n. : pezh hag a zo bet meneget a-us g., pezh a zo kentlavaret g., pezh a zo usveneget g.

Objekt n. (-s,-e) : **1.** pezh g., tra g., traezenn [*liester* traezoù] ; *Frau als Objekt, Frau als Lustobjekt*, maouez c'hoariell b., korf-tra g. ; **2.** [preder.] gwirvoud g. ; **3.** [yezh.] renadenn-dra b., ger-renet g. ; *direktes Objekt*, renadenn-dra eeun b. ; *indirektes Objekt*, renadenn-dra dieeun b. ; **4.** [arz] traezenn b. [*liester* traezoù] ; **5.** levefont g., savadur g., glad g., madoù-font lies. ; **6.** [skiantoù] objed g., ergorenn b. ; *astronomisches Objekt*, korf kosmek g. ; **7.** danvez g., poent g., kraf g., tenor g., divoud g., pennabeg g., kaoz b., pennkaoz g., diazevadenn b., perag g., gwir g., rezon b., sujed g.

objektal ag. : [bred.] ervoudel ; *objektale Libido*, libido ervoudel b.

Objektbeziehung b. (-,-en) : [bred.] keñver ervoudel g.

objektiv ag. : **1.** [preder., beziat] rakvoudel, ergorel ; *die objektive Welt*, ar bed ergorel g., ar bed rakvoudel g. ; *das objektive Recht*, ar gwir ergorel g. ; **2.** [preder., diazezet war ur varn] ergorek, rakvoudek ; *ein objektives Urteil*, ur varn ergorek b., ur varn rakvoudek b. ; *ein objektives Verhalten*, un emzalc'h ergorek g., un emzalc'h rakvoudek g. ; **3.** dirakvarn, neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, kuit a bep mennozh eus tu pe du, hep doug na dizoug.

Objektiv n. (-s,-e) : **1.** pal g., penn g., termen g., mennad g., devez g., amkan g., finvez b., amboaz g. ; **2.** [tekn.] ferenneq b., ferenne-vras b., lagad g., amkanell b., ferenndro b.

Objektivierung b. (-) : [preder.] rakvoudeladur g., rakvoudelaat g., ergoreladur g., ergorelaat g.

objektivieren V.k.e. (hat objektiviert) : [preder.] rakvoudelaat, ergorelaat, ergorekaat, danvezelaat, danvezekaat.

Objektivismus g. (-) : [preder.] rakvoudelouriezh b., ergorelouriezh b.

Objektivist g. (-en,-en) : [preder.] rakvoudelour g., ergorelour g.

Objektivität b. (-) : **1.** [preder., bezoud] ergorelezh b., rakvoudelezh b. ; **2.** [preder., barn] rakvoudegezh b., ergoregezh b. ; **3.** diuntuegezh b., diduegezh b., diuntu g., neptuegezh b.

Objektlibido b. (-) : libido ouzh ar rakvoud b.

objektlos ag. : [yezh.] direnadenn.

Objektsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn bennanvel b., islavarenn diskuliañ b.

Objektschutz g. (-es) : gwarez ar madoù-font g.

Objektträger g. (-s,-) : [mikroskop] lavnenn b.

Objektwahl b. (-) : [Sigmund Freud] dibab ervoudel g.

Oblate¹ b. (-,-n) : **1.** [relij.] ostiv g. ; **2.** [kegin.] krazenn b.

Oblate² g. (-n,-n) : [relij.] oblal g., gouestlad g., breur lik g. (Gregor).

Oblation b. (-,-en) : [relij.] **1.** kinnigadur g., kinnigidigezh b., kinnigadenn b., profadur g., profañ g. ; **2.** gouestladur an obladed g.

obliegen V.gw. (oblig mir / ist mir oblegen) : bezañ karg an-unan, degouezhout d'an-unan ; *die Pflichten, die uns obliegen*, ar c'hefridioù hon eus da seveniñ ; *es obliegt*

mir zu ..., va c'harg eo, em dalc'h (en dalc'h ganin, em emell) emañ da ..., endalc'het on da ..., dalc'het on da ..., dleet eo din [ober udb], dle eo din [ober udb], karget on da ..., karg am eus evit [ober udb], va foellad a zo [ober udb] ; *diese Pflicht oblag mir lange*, bet em eus bet e-pad pell an emell war an dra-se, bet em eus bet e-pad pell karg eus an dra-se, bet em eus bet e-pad pell emell eus (ouzh) an dra-se, e karg eus an dra-se e oan bet e-pad pell, em emell e oa bet an dra-se e-pad pell, war va c'hont e oa bet an dra-se e-pad pell, degouezhet e oa bet din e-pad pell seveniñ ar garg-se, va c'harg e oa bet e-pad pell seveniñ ar c'hefredi-se, dleet e oa din e-pad pell ober an dra-se, dle e oa din e-pad pell ober an dra-se ; *das obliegt dir*, dit-te eo d'ober al labour-se, dleet eo dit ober an dra-se, dle eo dit ober an dra-se, emañ al labour-se ez emell, en emell eus al labour-se emhout, karg ac'h eus eus an dra-se.

Obliegenheit b. (-,-en) : dlead g., dever g., karg b., endalc'h g., emell g., ofis g.

obligat ag. : forset, rediet, endalc'het, ret.

Obligation b. (-,-en) : **1.** endalc'h g., endalc'hidigezh b., red g., redi g. ; **2.** [arc'hant.] endalc'henn b. ; *Obligation mit festem Ertrag*, endalc'henn gant korvoder sonn b. ; *Obligationen emittieren*, embann endalc'hennoù.

obligatorisch ag. : endalc'hus, ret, redius gourc'hemennus, gourc'hemennet, ranket, dleet ; *der Grundschulunterricht ist obligatorisch*, ret ha dleet eo ar gelennadurezh kentañ, al lezenn a redi ar vugale da gaout un deskadurezh kentañ derez, redius eo an deskadurezh kentañ derez.

Obligo n. (-s,-s) : [kenwerzh] endalc'h g., enkoulmidigezh b., enkoulm g., enkoulmadur g. ; *ohne Obligo*, hep nep redi, hep gwarant, diendalc'h, ezkoulm, diliamm.

Obmann g. (-s,-männer/-leute) : **1.** kadoriad g., prezidant g. ; **2.** dileuriad g.

Oboe b. (-,-n) : [sonerezh] oboell b., hirmombard b.

Oboist g. (-en,-en) : [sonerezh] oboellour g., hirmombarderez g.

Oboistin b. (-,-nen) : [sonerezh] oboellourez b., hirmombarderez b.

Obolus g. (-,-/se) : **1.** [pezh moneiz] obolenn b. ; **2.** [dre skeud.] aluzenig b., skodennig b. ; *seinen Obolus entrichten*, reiñ e skodennig.

Obrigkeit b. (-,-en) : pennadurezhioù lies., aotrouniezhioù lies., levierzh g., pennoù ar vro lies., pennoù bras lies. ; *die geistliche Obrigkeit, die Vertreter der geistlichen Obrigkeit*, an aotrouniezhioù relijiel lies., al levierzh relijiel g., pennadurezhioù an Iliz lies.

obligkeitlich ag. : beliek, aotrouniek, ... an aotrouniezh foran.

Obrigkeitsstaat g. (-s,-en) : stad aotrouniek b., stad veliek b.

Obrist g. (-en,-en) : [lu] koronal g.

obschon stag. isurzh. [*sellit ivez ouzh obwohl*] : daoust ma, daoust ha ma, daoust dezhañ, ha, pegement bennak ma, penaos bennak ma, diarbenn ma, petra bennak ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da, evitañ da, goude ma, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, evit ma, ha bezañ e, na bezañ e, na bout e, na bout Doue, hag-eñ, hag-eñ pegen, hag-eñ pegement.

Observanz b. (-, -en) : 1. [relij.] mirerezh g., miridigezh b., sentidigezh b. ; 2. [dre astenn.] hengoun g., henvoaz g., gwir hengounel g., gwir kustumel g., gwir ar c'hustum g.

Observant g. (-en, -en) : [relij.] mirer g.

Observation b. (-, -en) : [stered.] arselladenn b., arsell g., arsellerezh g., arselladur g., arseliñ g.

Observator g. (-s, -en) : arseller g.

Observatorium n. (-s, Observatorien) : arsellva g.

Obsidian g. (-s, -e) : [maen.] obsidian g., gwer-menez-tan g. ; *Stück Obsidian*, obsidianenn b., maen gwer-menez-tan g.

obsiegen V.gw. (obsiegte / hat obsiegt) : *jemandem obsiegen*, bezañ trec'h d'u.b. (war u.b.), reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., trec'hiñ u.b., trec'hiñ war u.b., souriñ war u.b., bezañ sour d'u.b., gounit war u.b., kemer e greñv war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer al levezon war u.b., kavout pleg war u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, kaout al levezon war u.b.

obskur ag. : 1. luziet, displann, kudennek, amsklaer, disklaer, dispis amc'houlou ; 2. disur, douetus, disfizius, diskred warnañ, da zisfiziout dioutañ.

Obskurantismus g. (-) : obskurantegezh b., enebaraokaat g.

Obskurantist g. (-en, -en) : obskurantour g., enebaraokour g.

obsolet ag. : dispredet, diamzeret.

Obsorge b. (-) : [Bro-Austria] damant g., preder g., evezh g.

Obst n. (-es) : [louza., kegin.] frouezh str., frouezhaj g. ; *er isst kein Obst*, ne zebr frouezhenn ebet ; *reifes Obst*, michodad g., frouezh davev str. ; *Obst mit Druckstellen*, *angeschlagenes Obst*, frouezh goloet a vloñsoù str., frouezh goloet a vloñsadennoù str., frouezh bloñset str. ; *dieses Jahr gibt es reichlich Obst*, er bloaz-mañ e fonn ar frouezh, frouezhus eo ar bloavezh-mañ, fonnus eo ar frouezh er bloaz-mañ, ur fonnder a frouezh a zo er bloaz-mañ, frank eo ar frouezh evit ar bloaz, frouezhek-bras eo ar bloaz-mañ, puilh eo ar frouezh hevlene, bout zo puilhentez a frouezh er bloaz-mañ ; *warten wir ab, bis das Obst reif ist*, gortozomp ma vo davev ar frouezh ; *diese Bäume geben Obst in Hülle und Fülle*, ar gwez-mañ a daol (a zoug) frouezh gant fonnder, ar gwez-mañ a ro gant fonnusted, ar gwez-mañ a ro hardizh, frouezhus-kenañ eo ar gwez-mañ, ar gwez-mañ a vez o leizh a frouezh enno ; *das Obst hat durch die anhaltende Dürre Schaden gelitten*, ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor ; *nicht gereiftes Obst*, frouezh krotous str., krotouzed lies. ; *nicht gereiftes Obst sammeln*, krotousa.

Obstanlage b. (-, -n) : frouezheg b., plantadeg gwez-frouezh b., planteiz dindan gwez-frouezh b.

Obstart b. (-, -en) : spesad frouezh g., frouezh g., frouezhenn b. ; *die Birnen sind eine gute Obstart*, ur frouezh mat a zo eus ar per, ur frouezhenn vat a zo eus ar per.

Obstbau g. (-s) : [labour-douar] gouniderezh frouezh g., frouezherezh g.

Obstbaum g. (-s, -bäume) : [louza.] gwez-frouezh str., frouezhenn b. ; *veredelte Obstbäume*, gwez-frouezh deuet diwar imboud str. ; *ein Edelreis in die längs gespaltene Rinde eines Obstbaumes einsetzen*, imboudañ etre koad ha kroc'henn, imboudañ etre koad ha plusk, imboudañ etre koad ha rusk, lagadiñ.

Obsternte b. (-, -n) : [labour-douar] frouesha g., kutuilh frouezh g., kutuilherezh frouezh g., kutuilhadeg frouezh b.

Obstfrau b. (-, -en) : marc'hadourez frouezh b., froueshaerez b., frouezherez b.

Obstgarten g. (-s, -gärten) : berje(z) b., gwerje b., gwerjez b., frouezheg b., liorz-h-frouezh b., avalenneg b., kloz gwez-frouezh g., kloziad gwez-frouezh g.

Obstgeschäft n. (-s, -e) : frouezherezh b., stal-frouezh b.

Obstgärtner g. (-s, -) : gounider frouezh g., frouezhc'hounezher g.

Obsthandel g. (-s) : frouezherezh g.

Obsthändler g. (-s, -) : marc'hadour frouezh g., froueshaer g., frouezher g.

Obsthandlung b. (-, -en) : frouezherezh b., stal-frouezh b.

obstinat ag. : pennek, kilpennek, aheurtet, kilvers, kilhourzet.

Obstjahr n. (-s, -e) : bloaz frouezhek-bras g.

Obstkammer b. (-, -n) / **Obstkeller** g. (-s, -) : frouezhlech'h g.

Obstkern g. (-s, -e) : [louza.] maen g., askorn g., spluz str., plusk str.

Obstkonserve b. (-, -n) : boestad frouezh-mir b.

Obstkunde b. (-) : frouezhoniezh b.

Obstladen g. (-s, -läden) : frouezherezh b., stal-frouezh b.

Obstlehre b. (-) : frouezhoniezh b.

Obstler g. (-s, -) : [kegin.] odivi frouezh g., lambig frouezh g.

Obstlese b. (-, -n) : [labour-douar] frouesha g., kutuilh frouezh g., kutuilherezh frouezh g.

Obstleser g. (-s, -) : [labour-douar] kutuilher g.

Obstmesser n. (-s, -) : kontell frouezh b.

Obstpflücken n. (-s) : [labour-douar] frouesha g., kutuilh frouezh g., kutuilherezh frouezh g.

Obstpflücker g. (-s, -) : [labour-douar] kutuilher g.

obstreich ag. : frouezhek, frouezhek-bras.

obstruieren V.k.e. (hat obstruiert) : stankañ, sparlañ, stouvañ, skoilhañ, steviañ, stoc'hañ.

Obstruktion b. (-, -en) : stankadur g., stankerezh g., stankadenn b., skoilhatur g., skoilhenezh g., steviadur g., gread herzel g. ; *Obstruktion treiben*, sparlañ an hent, skoilhañ.

obstruktiv ag. : 1. ... herzel, stankaus, stankus, stevius ; 2. [mezeg.] a) a stev, stevius ; b) deuet diwar ur steviadenn, steviadel.

Obstsalat g. (-s, -e) : [kegin.] saladenn frouezh mesk-ha-mesk b.

Obstschale b. (-, -n) : 1. [louza.] plusk frouezh str., kroc'henn frouezh g. ; 2. lestr evit ar frouezh g., kest frouezh b., kestad frouezh b.

Obstsafte g. (-s, -säfte) : chug-frouezh g.

Obstsorte b. (-, -n) : spesad frouezh g., frouezh g., frouezhenn b. ; *diese Obstsorten taugen nichts*, ne dalv

tra ar frouezhioù-se, ne dalv tra ar frouezhennoù-se ; *haltbare Obstsorten*, frouezh mir str.

Obsttag g. (-s,-e) : [mezeg., reol-voued] devezh frouezh g.

obsttragend ag. : [louza.] ... frouezh, hag a daol frouezh.

Obstwasser n. (-s) : [kegin.] odivi frouezh g., lambig frouezh g.

Obstwein g. (-s,-e) : gwin frouezh g.

Obstzucht b. (-) : [labour-douar] frouezhc'hounezerezh g., gouniderezh frouezh g., frouezherezh g.

Obstzüchter g. (-s,-) : [labour-douar] frouezhc'hounezerezh g., gounider frouezh g.

obszön ag. : hudur, ordous, gadal, gadalus, pebret-lik, lous, loudour, lik, lor, ramp, hakr, kailh, kras, lourt, orgedus, brein ; *obszön reden*, kaozeal gast, bezañ lous e c'henoù, bezañ un teod lous a zen eus an-unan, bezañ ur genoù lous a zen eus an-unan, bezañ boull e grouer, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, lardañ e gomzoù gant gerioù hudur, lavaret hudurnezoù, lavaret traoù kailh, lavaret traoù kras, lavaret traoù lik, lavaret traoù pebret-lik, bezañ lourt e barlant, dislonkañ komzoù hudur, dislonkañ tourc'haj.

Obszönität b. (-,-en) : hudurniezh b., hudurnez b., loudouriezh b., lousterioù lies., likaouerezh g., gadaliezh b., loustonioù lies., likentez b., librentez b., viltañs g., traoù hudur lies., traoù kailh lies., traoù lik lies., tourc'haj g.

Obus g. (-ses,-se) / **O-Bus** g. (-ses,-se) : [berradur evit **Oberleitungsbus** / **Oberleitungsomnibus**] : [treuzdougen] P. trole g., trolebus b.

obwalten V.gw. (obwaltete / waltete ob // hat obwaltet / hat obgewaltet) : bezañ, ren.

obwaltend ag. : o ren ; *unter den obwaltenden Umständen*, an traoù o vezañ evel m'emaint, en degouezhioù o ren, o vezañ m'emañ an traoù e-giz m'emaint.

obwohl stag. isurzh. : daoust ma, daoust ha ma, daoust dezhañ, evit dezhañ, ha, pegement bennak ma, penaos bennak ma, petra bennak ma, diarbenn ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da, evitañ da, goude ma, war-lerc'h ma, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, evit ma, ha bezañ e, na bezañ e, na bout e, na bout Doue, hag-eñ, hag-eñ pegen, hag-eñ pegement ; *obwohl er reich ist, gibt er wenig aus*, goude dezhañ bezañ pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant, ne zispign ket kalz a arc'hant hag eñ pinvidik koulskoude, ne zispign ket kalz a arc'hant hag-eñ pegen pinvidik eo, ha goude dezhañ bezañ pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant, ha bezañ ma'z eo pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant ; *obwohl er Bescheid weiß, macht er weiter so*, goude gouzout kement-se e talc'h atav d'ober heñvel ; *obwohl sie klein waren, waren sie stark*, evit dezho bezañ bihan e oant kreñv koulskoude, kreñv e oant hag int bihan koulskoude, kreñv e oant hag-eñ pegen bihan e oant, hag int bezañ bihan e oant kreñv koulskoude, daoust dezho bezañ bihan e oant kreñv koulskoude, daoust dezho da vezañ bihan e oant kreñv koulskoude, kreñv e oant daoust ha bihan ; *obwohl sie allerhand zu tun haben, sind sie gekommen*, deuet int hag-eñ pegement a draoù o devez d'ober ; *obwohl ich schon so lange sein Nachbar bin, habe ich ihn kein einziges Mal*

gesehen, keit all 'zo emañ o chom e-kichen e di, n'em eus ket e welet c'hoazh ; *obwohl es sehr kalt ist, kann man noch nicht Schlittschuh laufen*, daoust ma'z eo yen-kenañ an amzer n'eus ket tu da vont da riklañ c'hoazh, n'eus ket tu da vont da riklañ c'hoazh hag-eñ pegen yen eo an amzer, pegement bennak ma'z eo yen-kenañ an amzer n'eus ket tu da vont da riklañ c'hoazh, penaos bennak ma'z eo yen-kenañ an amzer n'eus ket tu da vont da riklañ c'hoazh ; *obwohl mein Vater nichts von sich hören lässt, bin ich überzeugt, dass er noch lebt*, petra bennak ne skriv ket va zad, e kredan ez eo bev c'hoazh ; *ich erzählte niemandem von der seltsamen Begegnung, obwohl die Versuchung keine geringe war*, ne gontis da nikun gant peseurt den iskis e oan en em gavet, pegen bras bennak e oa an temptadur ; *obwohl er schon alt ist, arbeitet er doch noch*, kendalc'her a ra da labourat, dezhañ da vezañ kozh - daoust dezhañ bezañ kozh e kendalc'h da labourat - daoust dezhañ da vezañ kozh e kendalc'h da labourat - evit bezañ kozh e kendalc'h da labourat - evit dezhañ bezañ kozh e kendalc'h da labourat - evitañ da vezañ kozh e kendalc'h da labourat - kendalc'her a ra da labourat, evitañ da vezañ kozh - na bezañ m'eo kozh e kendalc'h da labourat - evit m'eo kozh e kendalc'h da labourat - evit bezañ m'eo kozh e kendalc'h da labourat - kendalc'her a ra da labourat daoust d'e oad - evitañ bezañ kozh e kendalc'h da labourat - na bout ez eo kozh e kendalc'h da labourat ; *er kam zur Arbeit, obwohl er eine leichte Grippe hatte*, deuet e oa da labourat, hag eñ un tammig klañv gant ar grip ; *obwohl er eine lange Strecke, zurückzulegen hatte, kam er ziemlich früh heim*, pegeit bennak e voe an hent e tegouezhas abred a-walc'h er gêr ; *sie haben es falsch gemacht, obwohl ich es ihnen ganz genau erklärt hatte*, faziet int goude ma'm boa displeget mat dezho penaos ober ; *er war noch wütend, als er zu Hause ankam, obwohl es mir ja doch vorher gelungen war, ihn ein bisschen zu beruhigen*, fuloret e oa pa oa erruet du-mañ ha c'hoazh e oan deuet a-benn d'e sioulaat un tamm bennak a-raok ; *sie ist äußerst vernünftig, obwohl sie noch recht jung ist*, honnezh n'eus ket ur vlevenn sot warni daoust ha gwall yaouank c'hoazh ; *obwohl sie schon allerhand besitzen, beklagen sie sich dauernd*, hag-eñ pegement a draoù o deus dija e vezont atav o klemm ; *er sah das Buch nicht, obwohl es vor seiner Nase lag*, ne wele ket al levr hag-eñ e oa e-tal dezhañ ; *obwohl seine Mutter es ihm untersagt hatte*, en daoust da zifenn e vamm.

obzwar stag. isurzh. [sellit ivez ouzh **obwohl**] : daoust ma, daoust ha ma, daoust dezhañ, ha, pegement bennak ma, penaos bennak ma, diarbenn ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da, evitañ da, goude ma, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, ha bezañ e, na bezañ e, hag-eñ, hag-eñ pegen, hag-eñ pegement ; *ich erzählte niemandem von der seltsamen Begegnung, obzwar die Versuchung keine geringe war* [Stefan Zweig], ne gontis da nikun gant peseurt den iskis e oan en em gavet, pegen bras bennak e oa an temptadur.

Occasion b. (-,-en) : [Bro-Suis] rankontr g., karr eildorn g., afer vat b., misi g.

Ochs g. (-en,-en) / **Ochse** g. (-n,-n) : 1. [loen.] ejen g. [*liester* ejened *pe* oc'hen] ; *Ochsen zu zweit vorspannen*, rollañ ejened, rollañ oc'hen, sterniañ ur c'houblad ejened, sterniañ ejened a-goublad, sterniañ ejened a-zaou, sterniañ ur yevad ejened, sterniañ ur yevad oc'hen, lakaat ur c'houblad ejened ouzh ar yev ; *junger Ochse*, krennejen g., blogorn g., kojen g. ; 2. [dre skeud.] amiod g., imobil g., imobil a zen g., arsod g., darsod g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., arziod g., aneval g., pennsod g., diskiant g., arc'henaoueg g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., papelod g., droch g., penn droch g., badaouer g., bader g., bajaneg g., balteg g., begeg g., louad g., buzore g., inosant g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., buredenneg g., pavkaol g., plankenn g., glep g., jostram g., jalod g., beg glep g., genoù glep g., klapez g., penn luch g., magn g., magn b., nouch g., takezenn b., krampouezhenn b., tarieller g., feson tartz b., genoù tartz g., skiant verr a zen g., alvaon g., alvaoneg g., amboubal g., sac'h panez g., luguder g., andell b., berrboell g. ; 3. *er steht da wie der Ochse am Berge, er steht da wie der Ochse vorm Scheunentor*, souezhet eo evel un teuzer kloc'h (Gregor), ken bras eo e zaoulagad ha brammoù saout, chom a ra da lachañ evel ar yer ouzh an erc'h, chom a ra war e gement all (da vamañ evel ur genaoueg), kouezhet eo war e gement all, chom a ra genaoueg, chom a ra abaf, chom a ra abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra da sellet gant e c'henoù, mont a ra e genoù, chom a ra bamet, chom a ra en eslamme evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn ; *was Jupiter erlaubt ist, ist nicht jedem Ochsen erlaubt*, an neb a zo mevel n'eo ket mestr, *verbum caro factum est* - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - ne reomp ket pep tra hervez hor c'hoant - an den ne oar nemet lavaret, Doue avat a ra evel ma kar - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget ; *die Ochsen hinter den Pflug spannen*, mont war e benn, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ maout da lakaat ar spilhoù e revr ar saout, lakaat lost ar c'harr a-raok, debriñ e gig a-raok e soubenn, sevel an tour a-raok an aoter, troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaat an arar a-raok ar c'hilhorou, lakaat an arar a-raok ar c'hezeg, stagañ kezeg ouzh lost ar c'harr, lakaat an denn war-lerc'h an arar, tapout skrilhed gant bazh ar yod, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, mont da besketa goude ar mare, mont da ourmela goude ar vareaj, klask vioù fresk e neizhioù warlene, klask vioù fresk e neizhioù kozh..

ochsen V.gw. (hat geochst) : labourat a-zevri, mont parfet dezhi, bezañ gwir wellañ o labourat, gwallgas e

gorf gant al labour, en em zuañ el labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, mont dizamant dezhi, brevañ e gorf o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, terriñ e gein, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, sac'hañ warni, lakaat leizh ar vourell, korfañ, c'hwistañ, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, c'hwestañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Ochsenaue n. (-s,-n) : 1. lagad ejen g. ; 2. [tisav.] lombr g., lagad-ejen g., toull-lagad g.

ochsenhaft ag. : 1. ejenek, blogornek, bovinek, ... loen-saout ; 2. [dre skeud.] sot, genaoueg, geoliek, amoet, gars, diot, diboell, diskiant, droch, pampes, cheulk, darsot, bleup, gloud, sot-nay, sot-pik, panenn, louad, loukes.

Ochsenhälfte b. (-,-n) : hanter ejen g. [*liester* hanterioù ejen].

Ochsenhirt g. (-en,-en) : toucher ejened g., toucher oc'hen g.

Ochsenkalb n. (-s,-kälber) : [loen.] kojen g., blogorn g.

Ochsenmaulsalat g. (-s) : [kegin.] mojellad vevin b.

Ochsenpaar n. (-s,-e) : koublad ejened g.

Ochsenschlepp g. (-s,-e) : [Bro-Austria, kegin.] soubenn al lostoù bevin b.

Ochsenschwanzsuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn al lostoù bevin b.

Ochsenstock g. (-s,-stöcke) : garzhou g./b., garzhouin b., gwalenn-c'harzhou b., gwalenn-vroud b., broud g.

Ochsentour b. (-) : [dre skeud.] labour da lazhañ an dud g., labour lazhus g., lazh-tud g., labour ki g., lazh-korf g., lazh g., lazherezh g., kouez g., uz tud g., labour tenn g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., klogorenn b., torr-korf g., disec'h-tud g., kole d'ober g., truañ g., trepan g., charre g., chastre g.

Ochsentreiber g. (-s,-) : toucher ejened g., toucher oc'hen g., brouder g.

Ochsenziemer g. (-s,-) : kalkenn b., kalkenn-ejen b., kastrejen g., kastrenn b., kastrigenn b. ; *Schlag mit dem Ochsenziemer*, kastrad g., kalkennad b., kastrigennad b. ; *mit dem Ochsenziemer schlagen*, kalkennañ, kalkennata, kastrañ, skeiñ [gant u.b., war u.b.] gant ur galkenn-ejen.

Ochsenzunge b. (-,-n) : 1. [kegin.] teod bevin g. ; 2. [louza.] teod-ejen-bras g.

ochsig ag. : 1. ejenek, blogornek, bovinek, ... loen-saout ; 2. [dre skeud.] ramzel, dreistment.

ocker ag. digemm : melendu, okr melen.

Ocker g. (-s,-) : bouliermine g., pri-liv g., okr g.

ockerartig ag. / **ockerbraun** ag. / **ockerfarbig** ag. /

ockergelb ag. : melen-du, okr melen, hag a zoug ul liv okr melen.

Ockhamismus g. (-) : okamouriezh b.
Ockhamist g. (-en,-en) : okamour g.
OCR-Software b. (-,-s) : [stlenn.] mezialant naouerezh optikel an arouezennoù g.
Ode b. (-,-n) : telenngan g., kanenn b., meulgan g. ; „*Ode an die Freude*“ des deutschen Komponisten Beethoven, „kanenn d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven b., „meulgan d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven g.
öde ag. : 1. distro, digenvez, digevannez, digevannezus, gouez, didud, dizarempred, dichenbras, gouelec'hel ; 2. [dre skeud.] borodus, enoeüs, arabadus, torr-penn, hep pebr nag holen, moredus, goull, goular, darnaoüs, fastus, dizudi, euver, hirvoudus.
Öde b. (-,-n) : 1. gouelec'h g., dezerzh g. ; 2. digenvezder g., digenvez g. ; 3. [dre skeud.] goull g., dizarvoud g.
Odem g. (-s) : [barzh.] anal b., c'hwezh b., mouezh g.
Ödem n. (-s,-e) : [mezeg.] gouliñv g., koeñvadenn b., koeñvadurezh b., koeñvadur g., arwez-dour g., foeñv-dour g., dour-koeñv g., dourgoeñv g., droug-sant-ltrog g., arouez-dour b. ; *er hat ein Lungenödem*, koeñvet eo e skevent.
oder stag. kenurzh. : pe, peotramant ; *Sie müssen mit Ja oder Nein antworten*, lavarit ya pe get, respontit gant ya peotramant gant nann ; *der eine oder der andere*, hini pe hini, hemañ-henn, unan pe unan anezho, den pe zen, unan pe unan ; *dies oder das, dies oder jenes*, seurt pe seurt ; *an diesem oder jenem Ort*, en ul lec'h bennak, en un tu bennak, un tu bennak, e tu pe du, tu bennak, un tu pe du, un tu, en un tu pe du, e lec'h pe lec'h ; *wie ist das Wetter heute, kalt oder warm* ? daoust pe tomm pe yen eo an amzer hiziv ? ; *kommt er mit oder kommt er nicht mit* ? daoust ha dont a raio ganeomp pe ne raio ket ? daoust pe e teuio pe ne zeuio ket ? daoust dezhañ pe dont ganeomp pe chom amañ ? ; *ob das ein Freund ist oder ein Feind* ? pe ur mignon pe un enebour deomp eo an den-se ? ; *was möchtest du : Tee oder Kaffee* ? petra az po : te peotramant kafe ? ; *entweder ... oder ...,* pe ... pe ..., diviz pe ... pe ... / daoust pe ... pe ... (Gregor) ; *ich werde entweder in Berlin oder in Leipzig studieren oder vielleicht auch in Dresden*, studiañ a rin pe e Berlin pe e Leipzig pe c'hoazh e Dresden, studiañ a rin neuze e Berlin pe e Leipzig peotramant c'hoazh e Dresden ; *ich möchte wissen, ob ich es bekomme oder nicht*, me garfe gouzout p'em bo va zra pe n'em bo, mechal hag em bo va zra pe n'em bo ? c'hwistim hag em bo va zra pe n'em bo ? ; *ich weiß nicht, ob er kommt oder nicht*, n'ouzon ket pe e teuio pe ne zeuio ket, da c'houzout eo din pe e teuio pe ne zeuio ket ; *ob es schneit oder regnet*, glav pe erc'h ne ra forzh, daoust pe c'h'glav pe erc'h a vefe ; *ob er mitkommt oder nicht, ich gehe sowieso hin*, daoust ha dont a raio pe ne raio ket, emañ o vont koulskoude ; P. *entweder dies oder nichts*, unan a zaou : pe an dra-mañ pe mann ebet ; *hier heißt es entweder oder*, unan a zaou : neuñ pe veuziñ ! ; *das ist doch lustig, oder ?* fentus eo, neketa ? - fentus eo, nekewir ? - fentus eo, n'eo ket gwir ? - fentus eo, n'eo ket 'ta ? - fentus eo, kuita ? - laka eo fentus ! - laka 'ta ez eo fentus ! - fentus eo, hama ? - fentus eo, hañ ?
Evezhiadenn : pa verk pe ne c'haller ket termal evit dibab unan eus disentezioù un dazeilad, ne vez peurliesañ kemmadur ebet war e lerc'h :

wie viele Bücher sind es ? zwei oder drei ? pet levr a zo ? daou pe tri ?
Oder b. (-) : [stêr] Oder b.
Odermännchen n. (-s,-) / **Odermennig** g. (-s,-e) : [louza.] agremani g.
Oder-Neiße-Linie b. (-) : [istor, polit.] linenn Oder-Neisse b.
Odin g. : [mojenn.] Odin g.
ödipal ag. : edipian, edipel.
Ödipalphase b. (-,-n) : taolad edipian g., prantad edipian g., fazenn edipian b.
Ödipus g. : [mojenn.] Edip g.
Ödipuskomplex g. (-es,-e) / **Ödipuskonflikt** g. (-s,-e) : kemplezh Edip b., kenniñv edipel g.
Odium n. (-s) : mezhusted b., viloni b., fallagriezh b. ; *diesem Verhalten hängt das Odium der Korruptionsabsicht an*, ar c'hoant ifamus da brenañ grad vat tud 'zo gant arc'hant a zo arouezius (arouezus) eus e emzalc'h (a ziskouez mat piv eo).
Ödland n. (-s) : douaroù fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour) lies., douaroù o sellet ouzh an heol lies., douar kondon g., douaroù distu (yen, geot, paouez) lies., kozhennoù lies., tiriennnoù lies., douaroù leton lies., douaroù kozh lies., douaroù vak (dic'hounid) (Gregor) lies., lann b., lanneg b., brugeg b., gwarem b.
Odo g. : Eozen g.
Odyssee b. (-,-n) : 1. [mojenn.] Odysseia b., Odusseia b. ; 2. [dre astenn.] ergerzhadenn b., troiadenn b., imram g. ; 3. [dre skeud.] beaj turmudus b., beaj arvarus-kenañ b., buhez leun a zarvoudoù dic'hortoz b.
Odysseus g. : [mojenn.] Odysseüs g., Odiseüs g., Ulises g.
OECD b. (-) : [berradur evit **Organisation for Economic Co-operation and Development**] Aozadur Kenober ha Diorren Ekonomikel g., AKDE g.
Œuvre n. (-,-s) : [lenn.] oberenn b.
Ofen g. (-s, Ofen) : 1. forn b. [*liester* fornioù, ferniel, fernier], fornigell b., fornell b., fornez b. ; *einen Ofen setzen*, staliañ ur forn ; *elektrischer Ofen (Heizofen)*, forn dredan b., forn dre dredan b. ; *in den Ofen schieben*, fornian, ifornian, enfornian, lakaat er forn ; *aus dem Ofen ziehen*, difornian, tennañ eus ar forn ; *hintere Steinplatte des Ofens*, maen-fornigell g. ; *hintere Metallplatte des Ofens*, houarn-fornigell g. ; *den Ofen heizen*, goriñ ar forn, tommañ ar forn ; *zum Heizen des Ofens bestimmtes Brennholz*, keuneud forn str., gor forn g. ; *den Ofen säubern*, skubañ ar forn, naetaat ar forn ; *den Ofen kehren*, patouilh ar forn, patouilhañ ar forn, skarzhañ ar forn, karzhañ ar forn ; *bannpflichtfreier Ofen*, four-red b. ; 2. [dre skeud.] *dauernd hinterm Ofen sitzen*, chom groc'het er gêr, chom atav souchet er gêr, bezañ luduek (yeuek, ul luduek, ul luduenn), bevañ bac'het en e di, na deuler troad er-maez eus e di, en em glenkañ en e di, luduenniñ ; *damit kann man keinen Hund vom Ofen locken*, n'eo ket gant an dra-se e vo graet berzh, n'oufe den bezañ dedennet gant an dra-se, den ne vo dedennet gant an dra-se, n'eus berzh ebet da gaout diwar gement-se, n'eo ket e-giz-se e vo graet brud.
Ofenaufsatz g. (-es,-aufsätze) : gorre ar fornigell g., golo ar fornigell g.
Ofenbank b. (-,-bänke) : bank e-kichen ar fornigell g.

Ofenbau g. (-s) : savidigezh fornioù b.
Ofenecke b. (-,-n) : kogn an oaled g., korn an oaled g.
ofenfrisch ag. : o paouez bezañ diforniet, nevez diforniet.
Ofenfutter n. (-s,-) : speurennoù ar forn lies., gwarnisadur tanspirus ar forn g.
Ofengabel b. (-,-n) : pifon g., perchenn b., fichell forn b., keniler g.
Ofenhaken g. (-s,-) : kammellenn-forn b., rozell-gamm b., rozell-forn b. ; *den Backofen mit dem Ofenhaken säubern*, skarzhañ ar forn gant ar rozell-gamm, rozellat ar forn.
Ofenheizung b. (-,-en) : tommerezh dre fornigell g.
Ofenhocker g. (-s,-) : [dre fent] luduenn b., ludueg g., krazenn b.
Ofenkartoffeln lies. : [kegin.] avaloù-douar poazh-disec'h lies., avaloù-douar giz Breizh lies., avaloù-douar mod Breizh lies.
Ofenklappe b. (-,-n) : dorig ar fornigell b., dor-forn b., trapig ar forn g.
Ofenkrücke b. (-,-n) : kammellenn-forn b., rozell-gamm b., rozell-forn b. ; *den Backofen mit der Ofenkrücke säubern*, skarzhañ ar forn gant ar rozell-gamm, rozellat ar forn.
Ofenloch n. (-s,-löcher) : toull-forn g., toull ar forn g., genoù ar forn g., mouchal g.
Ofenlochstein g. (-s,-e) : maen-forn g.
Ofenluftloch n. (-s,-löcher) : toullig-avel ar fornigell g. ; *Stein zum Verschließen des Ofenluftloches*, maen-gad g.
Ofenöffnung b. (-,-en) : toull-forn g., toull ar forn g., genoù ar forn g., mouchal g.
Ofenplatte b. (-,-n) : plakenn oaled b., houarn fornigell g., maen fornigell g.
Ofenrohr n. (-s,-e) / **Ofenröhre** b. (-,-n) : 1. tuellenn ar fornigell b. ; 2. [lu, dre fent] bazouka g.
Ofenrost g. (-es,-e) : kael forn b.
Ofenschieber g. (-s,-) : iforn g., pal-iforn b. [*liester* paliou-iforn, pili-iforn], pal-forn b. [*liester* paliou-forn, pili-forn].
Ofenschirm g. (-s,-e) : harz-tan g., skramm g., gward-tan g., tanharz g., distaner g., harz-fulennoù g.
Ofenschwärze b. (-) : poultr grafit g.
Ofensetzer g. (-s,-) : siminaler g., stalier fornigelloù g.
Ofensetzerin b. (-,-nen) : siminalerez b., staliererez fornigelloù b.
Ofentür b. (-,-en) : dor ar fornigell b., dorikell ar fornell b.
Ofenvorsetzer g. (-s,-) : ludueg b.
Ofenwischer g. (-s,-) : frapour-forn g.
Off n. (- pe -s) : *Stimme aus dem Off*, mouezh a-vaez b.
Offbeat g. (-) : [sonerezh] enepred g.
offen ag. : 1. digor, dibrenn, diskloz, distank, distouv ; *halb offen*, damzigor, damgloz, damserr, gouzigor, kornzigor, tarzhdigor ; *die Tür steht halb offen*, damzigor (kornzigor, tarzhdigor) eo an nor ; *die Tür blieb halb offen*, damzigor (kornzigor, tarzhdigor) e vanas an nor ; *die Tür steht weit offen*, digor-frank (digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer) eo an nor, bez eo digor an nor war hec'h hed ; *bei offenen Fenstern schlafen*, kousket gant prenester digor (digor ar prenester, distouv ar prenester) ; *die Tür steht offen*, digor eo an nor ; *der Stall ist (steht) offen*, digor eo war ar c'hraou ; *nach allen*

Seiten offen, digor da bep avel, digor d'ar pevar avel, digor d'ar seizh avel ; *die Wunde ist noch offen*, n'eo ket kleizhennet (kiget) ar gouli c'hoazh ; *die Jagd ist offen*, emañ digor ar chase ; 2. [dre skeud.] *mit offenem Munde dastehen*, bezañ (chom) balc'h e c'henoù, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter, digor gant an-unan war nav eur hanter), chom digor-bras e c'henoù hag e zaoulagad, mont e genoù, chom da sellet gant e c'henoù ; *jemandem mit offenem Mund zuhören*, selaou u.b. beg ha razh ; *jemanden mit offenem Mund ansehen*, bamañ ouzh u.b., sellout a-bann ouzh u.b., genaouegiñ ouzh u.b., chom war e gement all o sellout ouzh u.b., chom da sellet ouzh u.b. gant e c'henoù ; *ins offene Messer laufen*, mont e-barzh genoù al louarn, mont da graoña en ur vodenn fall, mont da zrouziwezh, mont d'e gollidigezh, en em fourrañ e kudennoù ; *offene Augen haben*, bezañ lemm e zaoulagad, chom war evezh, teuler evezh, bezañ ul lagad eeun a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, gwelet sklaer, na vezañ dall e saout, bezañ dibikous e zaoulagad, na vezañ pemoc'h e leue ; *mit offenen Armen*, e zivrec'h digor frank gantañ, [degemer u.b.] an divrec'h digor bras, gant lid, gant joa, a-vriad, a-dro-vriad ; *offener Brief*, lizher digor d'an holl g. ; *eine offene Hand haben*, bezañ brokus (lark, largetezus) ; *Tag der offenen Tür*, deiz an dorioù digor g. ; *seine Tür steht jedem offen*, digor eo e zor da gement hini a ya hag a zeu ; *ihm stehen alle Türen offen*, er findet überall offene Türen, roet e vez dor zigor dezhañ e pep lec'h, kavout a ra dor zigor e pep lec'h, kavout a ra dor zigor dre-holl, kavout a ra dor zigor e kement ti 'zo, hiroc'h eo e vrec'h eget e vañch, penn-brec'h en deus ; *offener Wein*, gwin bet tennet eus ar varrikenn g., gwin servijet en ur picher ; *offene Herzoperation*, oberatadenn a galon digor b. ; 3. dispak, kompez ha dizolo, digor, frank ha libr ; *offene Feldschlacht*, emgann war ar maez kompez ha dizolo g. ; *offenes Gelände*, tachenn kompez ha dizolo b., tachenn dispak b., tachenn digor b., tachenn frank ha libr b., frankizenn b. ; *riesengroßes offenes Feld*, maeziad g. ; 4. dido, didoenn, dizolo ; *offener Güterwagen*, bagon didoenn b. ; 5. dizifenn, divoger, digor ; *offene Stadt*, kêr digor b., kêr dizifenn b., kêr divoger b. ; 6. diaod, digor, dispak ; *offene See, offenes Meer*, lark g., dour digor g., mor digor g., donvor g., keinvor g., mor bras g., mor-don g., mor diaod g., kreiz g., maez g. ; *auf offenem Meer (auf offener See)*, en donvor, war an donvor, war ar mor diaod, el lark, er c'heinvor, war ar c'heinvor, war ar mor bras, er mor bras, war ar mor digor (dispak), er mor (en dour) digor, war an don, er maez, e-kreiz ar mor, er c'hreiz ; 7. *auf offener Straße*, war greiz an hent, a-wel hag a-ouez d'an holl, a-wel hag anat d'an holl, en deiz anat, dirak an holl, a-wel d'an holl, e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor), diguzh, dindan lagad an holl ; *auf offener Szene*, e-kerzh un abadenn war al leurenn ; 8. *mit offenem Visier*, a) savet e zremmisk gantañ ; b) [dre skeud.] hep klask en em guzhat, a-wel d'an holl ; 9. [dre skeud.] *es ist ein offenes Geheimnis*, toull e oa an ti, an holl er goar - dizere eo ar sac'h / rouez eo ar sekred (Gregor) ; 10. [dre skeud.] *offene Türen einrennen*, ober

c'hoari gaer gant traoù mil anavezet, en em gannañ gant milinoù-avel, klask gounit unan gounezet, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, ober un taol bazh en dour, ober ur bramm en dour, reiñ un taol bouc'hal er mor, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ an avel diwar-bouez ur sugell ; **11.** didro, didroidell, displeg, diswe, didres, distag, diguzh, onest, gwirion, gwir, gwiriek, reizh, jurdik, diflatr, leal, eeun, frank, raktal, digamm, digammwidre, diwidre, diorbid, digamambre, n'eus ket a gamambre gantañ, diouzhtu, diroufenn, karantek ; *offener Charakter*, temz-spered didro (diwidre, eeun, digor, didroidell, ront, diroufenn, displeg, diswe, didres, frank) a zen g. ; *offenes Geständnis*, anzav fraezh ha sklaer g., anzav dhipot g. ; *ein offenes Spiel treiben (spielen)*, bezañ onest e c'hoari, mont eeun ouzh an dud, bezañ eeun a bep hent, bezañ eeun e pep hent, na vezañ koad-tro ebet en an-unan, bezañ diwidre, bezañ ront a galon, bezañ frank ha ront, bezañ un den frank ha libr, na vezañ netra gamm en e gordenn, mont gant ar wirionez plaen ha netra ken, mont gant an eeun, mont eeun ganti, na vezañ a veskelloù gant an-unan, na vezañ gwe ebet (tro ebet) en e gordenn, na glask kuzhat ar pod, na glask kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, bezañ didro, bezañ didroidell, bezañ displeg, na vezañ gwidre ebet en an-unan, mont dezhi hep kuzh seurt ebet, bezañ ur paotr diouzhtu eus an-unan, bezañ ur paotr raktal eus an-unan ; *offener Ungehorsam*, disujidigezh anat kerkent b. ; *man sagt ihr alles ganz offen*, pep tra 'zo diguzh outi, ne vez kuzhet netra outi, ne vez kuzhet netra dezhi ; **12.** dieub, diac'hub, vak, libr ; *eine Stelle bleibt noch offen*, chom a ra c'hoazh ur post labour dieub (ur plas labour diac'hub, ur post labour vak) ; **13.** direspont ; *eine Frage offen lassen*, leuskel ur goulenn e balañs, leuskel ur goulenn direspont, leuskel un afer a-dreuz-foran, leuskel ur gudenn e-skourr, leuskel ur c'hraf a-istribilh, lezel ur c'hraf e perch ; *diese Frage bleibt offen*, n'eus ket bet kavet penn diouzh lost d'ar bellenn (poell d'ar gudenn), n'eo ket bet dibunet (diluziet, dirouestlet) ar gudenn, chomet eo ar gudenn en entremar, chomet eo ar gudenn e perch, n'eur ket deuet a-benn eus ar gudenn, ar gegeliad-se a chom da nezañ ; **14.** *die Liste ist offen*, ar roll a c'hall mont pelloc'h, ar roll a c'hall bezañ astennet ; **15.** [kenw.] *offene Handelsgesellschaft*, kevredad personoù g., kompagnunezh anv-stroll b., kevredad anv-stroll g. ; **16.** [kenwerzh] anavezet, disklêriet, marilhet, enskrivet, hewel, gweladus ; *offene Reserve*, mirad bet disklêriet b., mirad anavezet b., mirad hewel g., mirad gweladus g.

Adv. : **1.** end-eeun, eeun, didro, didroidell, displeg, diorbid, digamambre ; *offen gesagt, offen gestanden*, e gwirionez, evit gwir, e gwir, leal, el leal, e pep lealded, hep lavaret gaou, hep ger gaou, evit lavaret gwir, end-eeun, evit gwir lavaret, ent gwir, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, evit lavaret an traoù gant frankiz, pa lavarir mat, kement ha lavaret ar wirionez, kenkoulz ha lavaret ar wirionez, betek lavaret ar wirionez ; *offen sprechen*, komz kras, naet ha distag - komz didro - komz didroidell - komz displeg - komz distag - mont didro ganti - mont didroidell ganti - mont eeun ganti - mont gant an eeun - mont dezhi hep kuzh seurt ebet - na glask tro en e gaoz - lavaret an traoù krak-ha-

berr - lavaret an traoù berr-ha-krenn - lavaret e soñj en ur ger krenn - na vezañ sac'h d'an diaoul - bezañ groñs en e vennozh - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret anezho distag - komz hep klask troidell ebet d'e gomzoù - bezañ distabez da lavaret an traoù - na ober a c'henoù bihan - na vezañ a veskelloù gant an-unan - komz hep tamm kildroenn ebet - komz didortilh ; *jemandem offen antworten*, respont kras, naet ha distag d'u.b. - respont groñs d'u.b. - respont krak d'u.b. - respont d'u.b. hep tamm kildroenn ebet ; **2.** direspont ; *eine Frage offenhalten*, leuskel ur goulenn e balañs, leuskel ur goulenn direspont, leuskel un afer a-dreuz-foran, leuskel ur gudenn e-skourr, leuskel ur c'hraf a-istribilh, lezel ur c'hraf e perch ; **3.** *offen stehende Rechnung*, lizher-dle n'eo ket bet paeet (a chom da baeañ) g. ; **4.** *die Tür steht offen*, digor eo an nor ; *die Tür steht weit offen*, digor-frank (digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer) eo an nor, bez eo digor an nor war hec'h hed ; *der Stall steht offen*, digor eo war ar c'hraou ; *der Hühnerstall steht offen*, digor eo war ar yer ; *die Tür steht halb offen*, damzigor (kornzigor, tarzhdigor) eo an nor ; *die Tür blieb halb offen*, damzigor (kornzigor, tarzhdigor) e vanas an nor ; *mein Haus steht ihm jederzeit offen*, va zi a vo bepred digor dezhañ ; **5.** *Käse offen kaufen*, prenañ keuz diouzh an troc'h.

offenbar ag. : anat, anat da welet, tremen splann, peursklaer, sklaer ; *offenbar werden*, anataat, splannaat, dont da vezañ splann, dont da vezañ anat.

Adv. : a-dra-sklaer, din da welet, tremen splann eo, anat eo, anat dit ! anat deoc'h ! ; *offenbar wollen sie sich nicht unterwerfen*, ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ.

offenbaren V.k.e. (offenbarte // hat offenbart / hat geoffenbart) : diskuliañ, diskouez, reiñ da anaout, reiñ da welet, erzerc'hañ, eztaoliñ ; *seine Freude offenbaren*, bezañ laouen ouzh an dud, diskouez e levenez a-leun.

V.em. : **sich offenbaren** (offenbarte sich // hat sich (t-rt) offenbart / hat sich (t-rt) geoffenbart) : en em ziskuliañ, digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ, diskargañ, dileuniañ) e galon, dispakañ frank e galon, diskouez e ene en noazh, disac'hañ, en em zisac'hañ, splannaat, anataat, anadiñ, erzerc'hañ, dont war wel ; *sich als etwas offenbaren*, diskouez bezañ udb.

Offenbarung b. (-,-en) : **1.** diskuliadur g., diskulierezh g., diskuliadenn b., diskuliadeg b., erzerc'had g., erzerc'hadur g., diskouezadur g. ; **2.** [relij.] *die Offenbarung*, ar Revelasion b. (Gregor), an Diskulierezh g., an Diskuliadur g. ; *die Offenbarung Johannis*, revelasionoù sant Yann Avielor (Gregor) lies., Diskuliadur sant Yann Avielour g., an Apokalips g.

Offenbarungseid g. (-s,-e) : [gwir] **1.** le disklêrius g. (Gregor) ; **2.** anzavadenn dic'halloudegezh an-unan b.

Offenbarungsreligion b. (-,-en) : relijion diskuliet b.

offenbleiben V.gw. (blieb offen / ist offengeblieben) : chom da ziskoulmañ, chom da renkañ, chom direspont, chom a-ispilh, chom a-stlej, chom a-dreuz-foran, chom a-zistribilh, chom e-skourr, chom e perch, bezañ e perch ; *diese Frage bleibt noch offen*, ar gegeliad-se a chom da nezañ, ar gudenn-se a chom da ziskoulmañ.

offenhalten V.k.e. (hält offen / hielt offen / hat offengehalten) : leuskel direspont, leuskel a-ispilh,

leuskel a-stlej, leuskel a-dreuz-foran, leuskel a-zistribilh, leuskel e-skourr, lezel e perch ; *eine Frage offenhalten*, leuskel ur goulenn e balañs, leuskel ur goulenn direspont, leuskel un afer a-dreuz-foran, leuskel ur gudenn e-skourr, leuskel ur c'hraf a-istribilh, lezel ur c'hraf e perch.

Offenheit b. (-) : eeunded b., frankiz b., lealded b.

offenherzig ag. : dibrenn, dibrenn e galon, farlaot, digor e spered, ledan e spered, digor d'an holl evel ul levr, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, kevredus, didro, didroidell, diroufenn, dispieg, diswe, didres, distag, digamm, digammwidre, diwidre, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, diouzhtu, sichant, karantek ; *sie geht mit mir immer offenerziger um*, joausaat a ra ouzhin, laouenaat a ra ouzhin.

Offenherzigkeit b. (-) : eeunded b., lealded b., diwidre g., frankiz b.

offenkundig ag. : anat d'an holl, anat da welet, splann, brudet, anavezet d'an holl, noter, stlenn ; *offenkundig machen*, diskouezata, diskouez.

Adv. : *offenkundig und vor aller Augen*, dindan lagad an holl, a-wel hag a-ouez d'an holl, a-wel hag anat d'an holl, e fas ar bed hag e fas an heol (Gregor), dindan selloù an holl.

offenkundigkeit b. (-) : brud g./b., anadurezh b., anad g., splanner g., splanned b.

offenlassen V.k.e. (lässt offen / ließ offen / hat offengelassen) : leuskel direspont, leuskel a-ispilh, leuskel a-stlej, leuskel a-dreuz-foran, leuskel a-zistribilh, leuskel e-skourr, lezel e perch ; *etwas offenlassen*, leuskel udb e balañs, leuskel udb direspont, leuskel udb a-dreuz-foran, leuskel udb e-skourr, leuskel udb a-istribilh, lezel udb e perch.

offenlegen V.k.e. (legte offen / hat offengelegt) : diskuliañ, diskouez, reiñ da anaout, reiñ da welet, erzerchañ ; *seine Absichten offenlegen*, dispakañ e jeu.

Offenmarktpolitik b. (-) : politikerezh marc'had frank g., politikerezh armerzh nevidel g., politikerezh marc'had digor g., politikerezh frankizek g.

offensichtlich ag. : anat, anat da welet, sklaer, tremen splann, hewelus, peursklaer, dizolo ; *seine Verwirrung war offensichtlich*, gwelet e veze diouzhtu pegen strafuilhet e oa ; *offensichtlich werden*, anataat, anadiñ, erzerchañ, splannaat, dizoleiñ, dont war wel, en em ziskuliañ.

Adv. : a-dra-sklaer, din da welet, tremen splann eo, anat eo ; *offensichtlich wollen sie sich nicht unterwerfen*, ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ.

Offensichtlichkeit b. (-) : anadurezh b., anad g.

offensiv ag. : tagus, argadus, jahinus, atahinus, stourmus, kannus.

Offensive b. (-, -n) : argad g., argadenn b., tourtad g. ; *die Offensive ergreifen*, luskañ ur argadenn, mont dezhi, stagañ ganti, kregiñ gant an traoù, stagañ gant an argad, bellañ, digeriñ an emgann, lakaat ar poultr da grozal, kregiñ da vat gant an emgann, stagañ da vat gant an emgann, mont d'an arsaill, argadiñ, tagañ, skeiñ tan.

Offensivkraft b. (-) : nerzh tagañ g., nerzh argadiñ g., barr skeiñ g.

Offensivkrieg g. (-s, -e) : brezel argadiñ g.

Offensivstoß g. (-es, -stöße) : argadeg b.

Offensivwaffe b. (-, -n) : arm tagañ g., arm-sko g., arm arsaill g.

offenstehen V.gw. (stand offen, hat offengestanden) : 1. *Ihnen stehen alle Möglichkeiten offen*, frankiz a-walc'h hoc'h eus da zibab pezh a garit, en ho kerz emañ dibab pezh a garit, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit dibab pezh a garit, emañ ar gontell hag an dorzh ganeoc'h ; 2. *jemandem offenstehen*, bezañ e gourc'hemenn u.b., bezañ e-kerz u.b., bezañ digor d'u.b. ; 3. bezañ diac'hub, bezañ dieub, bezañ diberc'henn, bezañ vak, bezañ dibourvez, bezañ goull, bezañ libr ; 4. *es steht Ihnen offen, das zu tun*, deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel ; 5. bezañ diechu, na vezañ bet graet, bezañ chomet a-blad, bezañ chomet a-ispilh, bezañ chomet e-skourr, bezañ chomet a-sac'h, bezañ chomet a-istribilh, bezañ chomet e-pign, bezañ chomet e krog, bezañ chomet darn, bezañ chomet e darn ; *offenstehende Rechnung*, fakturenn chomet hep bezañ paeet (chomet e-skourr) b., lizher-dle n'eo ket bet paeet (a chom da baeañ) g. ; *offenstehende Frage*, afer da ziskoulmañ c'hoazh b., afer da renkañ c'hoazh b.

öffentlich ag. : 1. digor d'an holl, anavezet d'an holl, anat d'an holl, a-wel d'an holl, a-ouez d'an holl, foran, publik, diguzh, boutin, a zo d'an holl ; *öffentliches Verfahren*, *öffentliche Gerichtsverhandlung*, breudoù foran lies., dalc'h foran g., prosez digor d'an holl g., breutadenn digor d'an holl b. ; *öffentliches Ärgernis erregen*, reiñ gwallskouer d'an holl, feukañ (anoaziñ, pikañ) an dud, ober fae ouzh reolennoù ar vuhezgezh vat ; *öffentliche Beleidigung*, taol dismegañs graet dirak (a-wel, a-ouez, a-wel hag a-ouez) d'an holl g., gwalennad b. ; *öffentliche Parkanlage*, *öffentlicher Garten*, liorz-hêr b., liorz foran b., liorz voutin b., gourliorz b., kenliorz g. ; *öffentlicher Ziehbrunnen*, kenpuñs g. ; *die öffentliche Meinung*, ar c'hedveno g., soñjoù an dud lies., pezh a soñj an dud g., teod an dud g. ; *Umschwung der öffentlichen Meinung*, eilpenn kedveno g., eiltroadur kedveno g., eilpennadur mennozh an dud g., eilpennadur soñj an holl g., cheñchamant krenn a vennozh gant an dud g. ; *öffentliches Geheimnis*, sac'h dizere g. / sekred rouez g. (Gregor), sekred anavezet d'an holl g., sekred toull g. ; *öffentliche Ruhe und Sicherheit*, peoc'h an dud g., urzh vat g., reizh ar vuhez foran b., urzh foran g. ; *öffentlicher Verkehrsweg*, hent digor d'an holl g., hent foran g., hent boutin g. ; *öffentliche Abbitte*, emzigarez foran g. ; *öffentliche Abbitte tun*, *öffentliche Abbitte leisten*, en em zigareziñ a-glev d'an holl ; *Person des öffentlichen Lebens*, den publik g.

2. kevredik, a-berzh Stad, kefridiel, foran, boutin, ofisiel, ... Stad, publik ; *öffentliches Amt*, karg a-berzh Stad b., karg kefridiel b. ; *die öffentlichen Angelegenheiten*, an aferioù foran lies. ; *öffentliche Ankündigung*, kemennadenn gefridiel b. ; *der öffentliche Dienst*, ar servijoù kevredik lies., ar servij publik g., ar gwazerezh foran g. ; *öffentliche Betriebe*, *öffentliche Dienste*, aozadurioù (gwazadurioù) kevredik lies. ; *öffentliche Einrichtungen*, aozadurioù (gwazadurioù) kevredik lies., aveadurioù foran lies., diazeadurioù foran

lies. ; *öffentliche Finanzen (Gelder, Mittel)*, dineroù boutin lies., arc'hant an tailhoù g., arc'hant kevredik g., leveoù ar Stad lies. ; *öffentliche Gewalt*, beli gevridik b., nerzh foran g. ; *öffentliche Gesundheitspflege*, gwazadurioù kevridik ar Yec'hed lies. ; *die öffentliche Hand*, a) an arc'hantouriezh kevridik b., an arc'hant kevridik g., an teñzordi kevridik g., an deñzoriezh kevridik b., an dineroù boutin lies. ; b) ar gwazerezh foran g., ar servij publik g. ; *der Bürgermeister nimmt in seiner Gemeinde Aufgaben der öffentlichen Verwaltung wahr*, emañ ar maer en emell eus mont en-dro aferioù kevredik ar gumun, karget eo ar maer da verañ aferioù kevridik ar gumun ; *an der Gestaltung der öffentlichen Angelegenheiten seines Landes mitwirken*, kemer perzh e gouarnerezh e vro, perzhiañ e gouarnerezh e vro ; *der Wille des Volkes bildet die Grundlage für die Autorität der öffentlichen Gewalt*, youl ar bobl eo diazez aotrouiezh ar veli gevredik ; [gwir] *öffentliches Recht*, gwir foran g., kenwir g., gwir boutin g., gwir kevredik g. ; *öffentliche Person*, person a genwir g., person a wir foran g. ; *die öffentlichen Verkehrsmittel*, an araezioù treuzdougen boutin, an treuzdougen boutin g., an treuzdougen foran g., an treuzdougerezh kevridik g.

Adv. : a-wel d'an holl, a-ouez d'an holl ; *öffentlich bekannt machen*, embann, kemenn d'an holl, diskuliañ, disklêriañ, disklozañ, dozviñ ; *das ist öffentlich bekannt*, brud a zo dre-holl, ar brud-se a zo a bep tu, anavezet eo gant an holl, ne gomzer a gen ; *jemanden öffentlich beleidigen*, ober un taol dismegañs ouzh u.b. a-wel hag a-ouez d'an holl, dichekal u.b. dirak an holl ; *öffentlich verkaufen*, gwerzhañ diouzh ar c'hresk (war an uhelañ priz, diouzh ar gouloù).

Öffentlichkeit b. (-) : an dud lies., an holl lies. ; *vor die Öffentlichkeit treten*, mont dirak an dud, en em ziskouez d'an dud ; *der Öffentlichkeit zugänglich*, digor d'an holl, foran ; *an die Öffentlichkeit bringen*, embann, diskuliañ, disklêriañ, disklozañ, dozviñ ; [gwir] *den Ausschluss der Öffentlichkeit anordnen*, gourc'hemenn ma vefe skarzhet an dud er-maez eus sal al lez-varn ha serret an dorioù araok ma vefe kendalc'het gant ar prosez ; *unter Ausschluss der Öffentlichkeit*, prenet an dorioù warnañ, an dorioù serret (Gregor), disforan.

Öffentlichkeitsarbeit b. (-,en) : [kenwerzh.] kehentiñ-marketing g., marketing g.

öffentlichkeitswirksam ag. : efedus a-fed bruderezh.

öffentlichrechtlich ag. : hervez (eus) ar gwir foran, a wir foran, a genwir ; *öffentlich-rechtliche Anstalt*, diazezadur foran g., diazezadur a wir foran g.

offerieren V.k.e. (hat offeriert) : kinnig, kinnizien.

Offerte b. (-,n) : [kenwerzh.] kinnig g., kinnig priz g., kinnigadenn b.,

Offertorium n. (-s, Offertorien) : [relij.] kinnigadur g., kinnigadenn b., ofertouer g.

Office n. (-,s) : [Bro-Suis] adkegin b., kegin b.

Office-Paket n. (-s,-e) : [stlenn.] rummad dafar bureveg g.

Offizial g. (-es,-e) : [gwir, relij.] ofisial g.

Offizialklage b. (-,n) : [gwir] obererezh barnerezhel a-berzh an erlenezh g., keinad er barnerezh a-berzh prokulor ar Republik g.

Offizialverteidiger g. (-s,-) : [gwir] breutaer anvet a-berzh-kefridi g.

Offiziant g. (-en,-en) : 1. komis g., mevel g., kargiad isrenk g., implijad isrenk g. ; 2. [relij.] ofenner g., lider g., lidour g., ofiser g. ; *Offiziant bei einem Pardon*, pardoner g., beleg lider ur pardon g.

offiziell ag. : 1. a-berzh-Stad, ofisiel, stadel, kefridiel, ... Stad ; *offizielle Kunst*, arz a-berzh Stad g., arz ofisiel g. ; 2. cheuc'h, tonius, solenn ; *sei doch nicht so offiziell !* ehan 'ta gant da arvezioù ha da oridoù !

Offizier g. (-s,-e) : ofiser g. ; *zum Offizier ernannt werden*, bezañ lakaet (anvet) da ofiser ; *der diensttuende Offizier*, an ofiser diouzh tro g., an ofiser ouzh servij g., an ofiser e karg g., [merdead.] ofiser a gard g. ; *Offizier vom Ortsdienst*, ofiser ouzh gward g., ofiser diouzh tro g., ofiser ouzh servij g., ofiser e karg g. ; *Offizier im Wartestand*, ofiser e vaktet g., ofiser en amstael g. ; *ein Offizier wurde verletzt, sowie vier weitere Soldaten*, un ofiser a zo bet gloazet, ha pevar soudard all war ar bouez anezhañ.

Offizieranwärter g. (-s,-) / **Offiziersanwärter** g. (-s,-) : danvez ofiser g.

Offizierbursche g. (-n,-n) / **Offiziersbursche** g. (-n,-n) : mevel-ofiser g., mevel-soudard g., ordrenañs g.

Offizierheim n. (-s,-e) / **Offiziersheim** n. (-s,-e) : kelc'h an ofiserien g., oaled an ofiserien b., tinell an ofiserien b.

Offizierin b. (-,-nen) : ofiserez b.

Offizierkabine b. (-,-n) / **offizierskabine** b. (-,-n) : [merdead.] kambr ofiser b. ; *die Offizierskabinen*, kambrou an ofiserien lies.

Offizierkasino n. (-s,-s) / **Offizierskasino** n. (-s,-s) : sal an ofisourien b., saloñs an ofiserien g., kelc'h an ofiserien g., oaled an ofiserien b., bod an ofiserien g., tinell an ofiserien b.

Offizierkoffer g. (-s,-) / **Offizierskoffer** g. (-s,-) : mal-ofiser b., kantinenn b.

Offizierkorps n. (-,-) / **Offizierskorps** n. (-,-) : ofiserien lies., korf an ofiserien g.

Offizierlager n. (-s,-) / **Offizierslager** n. (-s,-) : oflag g., kamp prizonidi evit an ofiserien g.

Offiziermesse b. (-,-n) / **Offiziersmesse** b. (-,-n) : [merdead.] sal an ofisourien b., saloñs an ofiserien g., bod an ofiserien g., tinell an ofisourien b.

Offizierpatent n. (-s,-e) : / **Offizierspatent** n. (-s,-e) : breou ofiser g., breved ofiser g.

Offizin b. (-,en) : 1. ti-moullañ g., moullerezh b. ; 2. apotikerezh b.

offizinell ag. : [mezeg.] ... apotikerezh.

offiziös ag. : amgefridiel, diofisiel, damofisiel ; *aus offiziöser Quelle*, a berzh amgefridiel.

offline ag. : [stlenn.] ezlinenn.

Offlinebetrieb g. (-s) : [stlenn.] mod ezlinenn g.

öffnen V.k.e. (hat geöffnet) : 1. digeriñ, diglozañ, diseriñ, disklozañ, igeriñ, dibrennañ, dispakañ, distankañ, distouvañ ; *einen Brief öffnen*, digeriñ ul lizher, disklozañ ul lizher, dispakañ ul lizher ; *jemandem die Tür öffnen*, digeriñ an nor d'u.b., digeriñ d'u.b., reiñ digor d'u.b. ; *öffnet das Buch auf Seite elf*, digorit al levrioù er pajenn unnek ; *eine Flasche öffnen*, distouvañ ur voutailh, didafañ ur voutailh ; *mitte in seiner Rede wurde die Tür geöffnet*, e-kreiz m'edo o komz e voe digoret an nor ;

halb öffnen, damzigeriñ, gouzigeriñ, kornzigeriñ, tarzhdigeriñ, reiñ un tarzh da ; *halb geöffnet*, damzigor, damserr, damgloz, gouzigor, kornzigor, tarzhdigor ; *weit öffnen*, digeriñ frank, digeriñ a-leizh ; *die Tür lässt sich nur schwer öffnen*, aet start eo an nor, start eo an nor da zigeriñ, hek eo an nor, an nor ne zibrenn ket aes ; *mit weit geöffneten Augen*, dibrenn e zaoulagad, dispourbell e zaoulagad, disloaget ; *jemandem den Schädel öffnen*, trepanañ u.b. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Augen öffnen*, digoc'hennañ daoulagad u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., didouellañ u.b., difaziañ u.b., divleupañ u.b. [evit ur gwaz], divleupezañ u.b. [evit ur vaouez], dibikouzañ u.b., dibikouzañ spered u.b., sklêrijennañ u.b., dileueiñ u.b., disaoutiñ u.b., divorodiñ u.b., dilouadiñ u.b., disorbiñ u.b., disodiñ u.b., divouchañ u.b., lemel diwar daoulagad u.b. ar rouedenn deñval lakaet warno, lemel ar rouedenn taolet war spered u.b.

V.em. : **sich öffnen** (hat sich (t-rt) geöffnet) : **1.** digeriñ, diglozañ, dibrennañ, diglorañ ; *sich einer Sache (t-d-b) öffnen*, digeriñ d'udb, tommañ d'udb ; *die Tür ihrer Zelle öffnete sich*, dor he c'hellig a zigoras warnezi ; **2.** *er öffnet sich (t-rt) nicht ohne weiteres*, n'en em ro ket, ne zigor e galon da zen ; *sich der Außenwelt (t-d-b) öffnen*, **a)** treiñ e spered ouzh an traoù a-ziavaez ; **b)** [polit.] digeriñ e vro war ar bed.

Öffnen n. (-) : digoridigezh b., digoradur g., igoridigezh b., digor g. ; *beim Öffnen Ihres Schreibens*, en digor eus ho lizher ; *vor dem Öffnen des Mundwerks Gehirn einschalten*, tavit ha prennit ho kenoù ma n'eo ket fur ho komzoù.

Öffner g. (-s,-) : **1.** [tekn] *Dosenöffner*, digor-boestoù-mir g., digorez boestoù-mir b., digorer-boestoù g. ; **2.** bouton an digoradur emgefre g., afell an digoradur emgefre b., nozelenn an digoradur emgefre b.

Öffnerin b. (-,nen) : [c'hoariva] plaserez b.

Öffnung b. (-,en) : **1.** digoridigezh b., digoradur g., igoridigezh b., digor g. ; *die Öffnung des Fallschirms auslösen*, digeriñ e harz-lamm, distegnañ e harz-lamm ; *auf die Öffnung eines Geschäftes warten*, gortoz digor dirak ur stal-werzh ; **2.** digor g., digoradur g., toull g., toullad g., toull distank g., boulc'henn b., difourk g., ode b., toull-ode g., toull-antre g., toull-digor g., toull-karr g., tremenvoe g., dibrenn g., genoù g. ; *Öffnung des Belüftungsschachts*, toull avel g. ; *mit einer Öffnung versehen sein*, bezañ lagadek ; *zum Schießen hatte er eine kleine Öffnung in der Hecke frei gemacht*, graet en doa ur riboulg da veg e fuzuilh dre greiz ar c'harzh.

Öffnungsbreite b. (-,n) / **Öffnungsgröße** b. (-,n) : digorder g., digorded b., digoradur g., digor g., kavnez b.

Öffnungskurs g. (-es,-e) : [polit.] digoridigezh b., digoradur g., politikerezh a zigoridigezh g.

Öffnungsmaß n. (-es,-e) : [tekn.] kavnez b.

Öffnungspolitik b. (-) : [polit.] digoridigezh b., digoradur g., politikerezh a zigoridigezh g.

Öffnungszeit b. (-,en) : eurvezhioù labour lies., eurvezhioù digor d'an holl lies.

Offsetdruck g. (-s,-e) : [moull.] moulladur ofset g.

Offsetdrucker g. (-s,-) : [moull.] mouller ofset g., ofsetour g., embreger ofset g.

Offsetdruckerin b. (-,nen) : [moull.] moullerez ofset b., ofsetourez b., embregerez ofset b.

Offshore-Bohrung b. (-,en) : taradur offshore g., talarerezh war vor g.

Offshore-Lagerstätte b. (-,n) : gwelead offshore g.

Offshore-Plattform b. (-,en) : leur direoul b.

Offshoring n. (-s) : [armerzh] treuzlec'hiadur g., treuzlec'hiañ g., dilec'hiadur g., dilec'hiañ g.

oft Adv. : alies, lies a wech, lies gwech, alies a wech, lies taol, un toullad gwezhiennoù ; *sehr oft*, lies-lies, alies-kaer, lies-mat, gwall alies, stank, stank-ha-stank, forzh alies, biken-ataw ; *ziemlich oft*, aliezik, liezik, alies a-walc'h, peuzalies, estroc'h eget ur wech, meurik a wech ; *wie oft* ? pet gwech ? bep pegeit ? pegen alies ? ; *wie oft kommen sie zu Besuch* ? pegen alies e vezont du-se ? ; *wie oft fahren die Züge* ? bep pegeit ez eus trenioù ? ; *wie oft habe ich es dir schon gesagt* ! nouspet gwech c'hoazh em eus lavaret kement-se dit ! pegen alies em eus lavaret se dit ! tremen kant gwech em eus lavaret an dra-se dit ! kant ha kant gwech em eus lavaret se dit ! pet gwech warn-ugent (pet ha pet gwech all, nag (hag) a bet gwech, nag a wech, na pet gwech, pet kant gwech warn-ugent, pet mil gwech warn-ugent) em eus lavaret se dit, n'ouzon ket pet kant warn-ugent em eus lavaret se dit, n'ouzon ket pet mil warn-ugent em eus lavaret se dit ; *und wie oft hat man mir das Baden verboten, aus Angst, ich könnte ertrinken* ! pet gwech ivez ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; *wir haben oft an euch gedacht*, soñjet hon eus alies ennoc'h, soñjet hon eus e-leizh ennoc'h ; *so oft wie möglich*, an aliesañ ar gwellañ, kellies gwech ma'z eo gallus, liesañ-gwellañ ; *schreiben Sie so oft wie möglich*, skrivit ken lies gwech (ken alies, ken alies tro) ha ma c'hallit (ha ma c'hallot), skrivit ken lies taol ha ma c'hallot ; *er hat oft Fieberanfälle*, stank e vez e varradoù terzhienn ; *er geht oft diesen Weg*, alies e bleustr an hent-se ; *er kommt jetzt nicht mehr so oft zu Besuch*, ne vez ket amañ ken alies ha gwechall, ne vez ket skubet war e lerc'h ken alies ha gwechall ; *wie oft habe ich nicht geklingelt* ! na liesat am eus sonet !

öfter ag. : stank, paot, puilh, niverus ; *öfteres Wiederkehren*, aliested b.

Adv. : **1.** alies, alies a-walc'h, aliezik, liezik, lies taol, meur a wech, meur ha meur a wech, lies gwech, lies a wech, alies a wech, gwall alies, bep an amzer, stank ; *er kam des öfteren zu mir*, gwall alies (alies a-walc'h, liezik) e teue da'm gwelet ; *ich habe ihn in den letzten Tagen öfter gesehen*, gwelet em eus bet anezhañ alies a-walc'h (un toullad gwezhiennoù) en devezhioù tremenet, gwelet em boa anezhañ aliezik a-walc'h en devezhioù all ; **2.** aliesoc'h, liesoc'h ; *jeden Tag und manchmal öfter*, bemdez pe liesoc'h ; *öfter als einmal pro Tag*, aliesoc'h eget bemdez ; *je öfter desto besser*, an aliesañ ar gwellañ ; *er geht öfter in die Gaststätte als in die Uni*, pleustriñ a ra aliesoc'h an ostalerioù eget ar skol-veur ; *er geht immer öfter in die Gaststätte*, aliesaat (kreskiñ, stankaat) a ra da vont d'an ostaleri, mont a ra aliesoc'h-aliesañ d'an ostaleri.

öfters Adv. : alies, alies a-walc'h, aliezik, liezik, lies taol, meur a wech, meur ha meur a wech, lies gwech, lies a wech, alies a wech, gwall alies, bep an amzer, ken lies a wech, stank-ha-stank, stank, un toullad gwezhiennoù ; *ich habe ihn in den letzten Tagen öfters gesehen*, gwelet

em eus bet anezhañ alies a-walc'h en devezhioù tremenet, gwelet em boa anezhañ aliezik a-walc'h en devezhioù all.

oftmalig ag. : meur ha meur a wech, tro-distro, stank, stank-ha-stank, paot, puilh.

oftmals Adv. : alies, alies a-walc'h, aliezik, liezik, lies taol, meur a wech, meur ha meur a wech, lies gwech, lies a wech, alies a wech, gwall alies, bep an amzer, ken lies a wech, stank, stank-ha-stank, un toullad gwezhiennoù.

Ogam-Schrift b. (-) : ogam g., ogham g.

ogamisch ag. : ogamek, oghamek.

Oger g. (-s,-) : roñfl g.

Ogham-Schrift b. (-) : ogam g., ogham g.

oghamisch ag. : ogamek, oghamek.

oh estl : *oh ! oei ! o ! ho-ho ! wi ! a ! hopala !*

Oheim g. (-s,-e) : eontr g., tonton g.

OHG b. (-,-s) : [berradur evit **offene Handelsgesellschaft**] kevredad personoù g., kompagnunezh anv-stroll b., kevredad anv-stroll g.

Ohm¹ g. (-s,-e) : eontr g., tonton g.

Ohm² g. (-s,-e) : [fizik] ohm g., ohmad g., om g., omad g.

Ohm n. (-s) : buñs g., buñsad g., mes g., mesiad g.

Ohmmeter n. (-s,-) : [fizik] ohmmetr g., ommetr g.

ohne araog. [t-rt] : hep, hep a, hep ket a, kuit a, forc'het a, keneve, paneve, panave, anez, di- ; *ohne mich*, hepdon ; *ohne dich*, hepdout ; *ohne sie*, a) hepti ; b) hepto ; *ohne ihn*, heptañ ; *ohne Wiedervereinigung unseres Landes, kein Pardon*, anez adunanidigezh hor bro, pardon ebet ; *ohne Unterschied*, hep ket a ziforc'h, kuit a ziforc'h ; *alle Menschen haben ohne Unterschied Anspruch auf gleichen Schutz durch das Gesetz*, par eo an holl dirak al lezenn ha gwir o deus da vezañ diwallet ganti ; *ein Haus ohne Dach*, un ti n'eus na toenn na mann warnañ, un ti dido g., un ti didoenn g. ; *ohne jeden Zweifel*, hep douetañs ebet, nebaon, hep mar ebet, hep ket a var, hep nep mar, moarvat, hep kretaat, kuit a var ; *ohne mein Wissen*, hep rat din, hep ratozh din, hep gouzout din, en dic'houzout din, anez gouzout dare din, dre-guzh ouzhin, e-kuzh din ; *ohne etwas, ohne irgendetwas*, kuit a vann ebet, hep netra tout ; *Mehl ohne Kleie*, bleud kuit a vrenn g. ; *ohne Licht und Feuer*, hep na gouloù na tan ; *ohne weitere Kosten, ohne zusätzliche Kosten*, hep ken mizoù ; *ohne deine Hilfe hätte ich es nie geschafft*, keneve ar sikour az poa roet din, biken ne vijen deuet a-benn - panevet ar sikour az poa roet din, biken ne vijen deuet a-benn - kenevedout (panevedout, panevet dit-te, anez dit), biken ne vijen deuet a-benn - panevedout ne oan ket deuet a-benn ; *ohne die Hilfe seines Vaters hätte er es nie geschafft*, hennezh, panevet d'e dad, ne vije morse deuet a-benn ; *ohne dich hätten wir verloren*, kenevedout (panevedout, panevet dit-te, anez dit) e oamp koll ; *ich habe meine Brieftasche wieder gefunden, aber ohne das Geld, das drin war*, adkavet em eus va doug-paperioù, forc'het a'n arc'hant a oa e-barzh ; *er ist ohne seine Frau gekommen*, chomet eo e wreg war e lerc'h ; *ohne weiteres*, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, hep-mui, hepmuiken, netra dreist, digompliment, digamambre, diorbid, evel toaz er forn, evel farz gant ar paotr kozh, plaen ha brav, war blaen, hep ken son, ken dichipot ha tra, diouzhtu-kaer, raktal, hep dale tamm, war e vadober,

war e blaen ; *das ist nicht so ganz ohne*, a) bez ez eus pig pe vran, udb a zo gwir e kement-se, n'eo ket ken faos all, un tamm mat a wirionez a zo er c'homzoù-se, gwir a-walc'h eo, hanter wir eo ; b) n'eo ket ken fall-se, n'eo ket fall en holl, n'eo ket un hanter hini, n'eo ket un hanter unan ; *er ist nicht so ganz ohne*, n'eo ket ken sot-se, a-wechoù e sked gant e nerzh spered.

ohne ... zu stag. is. : hep, anez, kuit da ; *ohne ein Wort zu sagen*, hep rannañ (hep gwikal) grik (ger), hep lavaret na grik na mik, o tevel krenn, o tevel mik, hep dihostal, hep dihostal (hep dic'hwezhañ) ger ; *er kommt nicht ins Dorf, ohne mich zu besuchen*, ne zeu ket d'ar vourc'h, anez dont da'm gwelet (anez tremen dre zu-mañ) ; *ich habe alle Bücher mitgebracht, ohne ein einziges zu vergessen*, degaset em eus an holl levrioù hep disoñjal nikun ; *ich konnte am Haus vorbei, ohne angebellt zu werden*, aet e oan hebiou an ti hep d'ar c'hi harzhal ; *der Hund hat ihn ins Bein gebissen, ohne vorher zu bellen*, kroget en doa ar c'hi en e c'har, kuit da harzhal ; *ich konnte keine zehn Schritte gehen, ohne auf Bekannte zu treffen*, ne c'hallen ket ober dek kammed na welen tud anavezet ganin.

ohne dass stag. is. : hep ma, hep na, hep [d'u.b. ober udb], anez na ; *ohne dass er dich sieht*, hep ma (hep na) welfe ac'hanout, hep na wel ac'hanout, hep dezhañ gwelet ac'hanout, e kuzh dezhañ, e kuzh outañ ; *ohne dass ich es bemerkte*, hep gouzout din, hep rat din, hep ratozh din, en dic'houzout din, dic'houzvez din, anez gouzout dare din, e kuzh din, e kuzh ouzhin, dre-guzh ouzhin, a-guzh din, a-guzh-kaer diouzhin ; *ohne dass die Welt es bemerkte*, dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, en dic'houzout d'an holl, e kuzh, dre-guzh, a-sil, a-silik, a-sil-kaer, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha ; *es verlief kein einziger Monat, ohne dass er uns wenigstens einen Besuch abstattete*, ne basee ket ur miz hep dezhañ dont d'hor gwelet ; *ihre Stimme war zu hören, ohne dass man sie sah*, klevet a reer he mouezh hep na weler anezhi.

ohnedem Adv. / **ohnedies** Adv. : 1. n'eus forzh penaos, forzh penaos, forzh peseurt mod, bepred, mod pe vod ; 2. peotramant, anez, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, panevez-se, keneve-se ; 3. estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, en tu-hont da se, en tu all da se, zo-mui-ken.

ohnegleichen Adv. : dibar, dieil, digeneil, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, na voe gwelet nag a-raok na goude, dishevelep, a-dreist par, n'eus den ebet (tra ebet) o talvezout dezhañ, n'eus den ebet (tra ebet) heñvel outañ, n'en deus ket e goulz, kabadan, fiskal.

Ohnehaltflug g. (-s,-flüge) : nij hep ehan g., nij hep arsav g., nijadenn hep ehan b., nijadenn hep arsav b.

ohnemaßen Adv. : dreist-penn, hep ment na bevonn.

ohngefähr Adv. : *von ohngefähr*, dre zegouezh, dic'hortoz-kaer, kouezhet diwar al loar da greisteiz.

ohnehin Adv. : 1. n'eus forzh penaos, forzh penaos, forzh peseurt mod, bepred, mod pe vod ; 2. peotramant, anez, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, panevez-se, keneve-se ; 3. estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, en tu-hont da se, en tu all da se, zo-mui-ken.

Ohnmacht b. (-, -en) : 1. dic'halloud g., dic'halloudegezh b. ; 2. sempladurezh b., sempladur g., semplaenn b., fallaenn b., falladenn b., filidigezh b., marv-bihan g., vaganadur g. ; *in Ohnmacht fallen*, dont ur fallaenn d'an-unan, koll e anaoudegezh, kouezhañ e sempladurezh, kaout ur fallaenn (ur falladenn, ur filidigezh), mezevelliñ, koll e anaoudegezh, mont e anaoudegezh digant an-unan, sevel bec'h war an-unan, semplañ, migañ, koll ar skiant anezhañ e-unan, fatañ, dont da fatañ, fatikañ, fallaat, faganiñ, vaganiñ, fredañ, orvaniñ, freneziañ, kouezhañ e badoù, kouezhañ e barr, kouezhañ, ober ar marv-bihan, mont en tu all, reudennañ, tresmeiñ, yarañ ; *als sie diese Nachricht hörte, fiel sie in Ohnmacht*, ar c'heloù-se en doa kaset anezhi bord all ; *falle nur nicht in Ohnmacht* ! taol pled n'az pije ur falladenn ! ; *aus einer Ohnmacht erwachen*, adkavout e anaoudegezh, dont en e anaoudegezh, dont d'e stad, dont d'en em intent, difatañ, disemplañ, difallañ, difatikañ, dialvaoniñ, difaganiñ, divaganiñ, diorvaniñ, divatorelliñ, divorfilañ, divadaouiñ, diabafiñ, dont e anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, dont d'e vez en-dro, dont e vez dezhañ, dont e vez en an-unan, dont d'an-unan, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn, dont e-barzh, addont e-barzh, sevel distronket.

ohnmächtig ag. : 1. dic'halloud, dic'halloudek, dic'halloudus ; *ohnmächtig sein*, bezañ er blotoù, bezañ dic'halloud, bezañ en dic'halloud, chom en diaskren, pladañ, na gaout na tu na lañs ; 2. semplet, fatiket, hep e anaoudegezh, motet ; *ohnmächtig werden*, koll e anaoudegezh, mont e anaoudegezh digant an-unan, koll ar skiant anezhañ e-unan, semplañ, migañ, fatañ, dont da fatañ, fatikañ, fallaat, faganiñ, vaganiñ, fredañ, orvaniñ, dont ur sempladenn (ur fallaenn) d'an-unan, kaout ur fallaen, kouezhañ e sempladurezh, kouezhañ e badoù, kouezhañ e barr, kouezhañ, ober ar marv-bihan, freneziañ, diadaviñ, reudennañ, tresmeiñ, yarañ, mont en tu all, sevel bec'h war an-unan ; *sie wird ohnmächtig*, homañ a zo o vont en tu all ; *ohnmächtig sein*, bezañ semplet, bezañ fatiket ; *sie ist ohnmächtig*, semplet eo ; *als sie diese Nachricht hörte, wurde sie ohnmächtig*, ar c'heloù-se en doa kaset anezhi bord all.

Ohnmächtige(r) ag.k. g./b. : den semplet g., den fatiket g.

Ohnmachtsanfall g. (-s, -anfälle) : sempladurezh b., sempladur g., semplaenn b., fallaenn b., falladenn b., filidigezh b., fatadur g. ; *einen Ohnmachtsanfall erleiden*, koll e anaoudegezh, mont e anaoudegezh digant an-unan, koll ar skiant anezhañ e-unan, semplañ, migañ, fatañ, dont da fatañ, fredañ, fatikañ, fallaat, vaganiñ, sevel bec'h war an-unan, dont ur sempladenn (ur fallaenn) d'an-unan, kaout ur fallaenn (ur falladenn, ur filidigezh), kouezhañ e sempladurezh, kouezhañ e badoù, kouezhañ e barr, kouezhañ, ober ar marv-bihan, freneziañ, diadaviñ, reudennañ, tresmeiñ, yarañ, mezevelliñ, mont en tu all ; *Ohnmachtsanfälle erleiden*, vaganellañ.

oho estl. : harz ! ho ! hep !

Ohr n. (-s, -en) : 1. [korf.] skouarn b., P. lorikenn b., [dre fent] toull-selaou g. ; *abstehende Ohren*, P. *Segelohren*, divskouarn podelz lies., divskouarn diflaket lies., divskouarn distoket lies., divskouarn sparfell lies., divskouarn diskolpet lies., divskouarn a-divilh lies.

(Gregor) ; *spitze Ohren*, divskouarn sonn ; *jemandem ein Ohr abschneiden*, *jemandem beide Ohren abschneiden*, diskouarnañ u.b. ; *zum Ohr gehörig*, skouarnel ; *sich (t-d-b) die Ohren zuhalten*, stankañ e divskouarn ; *die Ohren hängen lassen*, bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell, bezañ izel e gribell, kac'hat en e vragez, bezañ digalonekaet (disouezhet), plegañ touchenn, en em lezel, en em lezel holl, en em leuskel, en em lezel da vont, en em leuskel da vont, lezel da vont, koazhañ, kouezhañ e veudig en e zorn, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, mont bihan e galon, lezel e zivrec'h da gouezhañ, fallgaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ pinous (lostek, toutek, dipitet) ; *die Ohren anlegen*, a) bale moan, kerzhet moan, bale plaen, bale strizh, bale kempenn, charreat moan, plegañ touchenn, koazhañ, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, skrampañ dirak u.b., stouiñ e dal dirak u.b., yariñ gant u.b., lentañ ouzh u.b., kailhañ dirak u.b. ; b) diskouez bezañ emskiantek ouzh e faot, diskouez bezañ emouez ouzh e vankadenn, diskouez bezañ leun a geuz, diskouez bezañ morc'hedus, bezañ e lost en e c'harbedenn, bezañ pinous, bezañ lostek, bezañ toutek ; *mir flogen Steine um die Ohren*, nijal a reas mein en-dro din ; *jemandem eins hinter die Ohren geben*, reiñ ur skouarnad (un trepan, koad, kerc'h) d'u.b., frotañ kaer u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. a c'hoari gaer / reiñ e gaol-pour d'u.b. (Gregor) ; *er bekam rechts und links eine hinter die Ohren*, pakañ a reas ur c'houblad flac'hadoù ; *jemandem die Ohren lang ziehen*, sachañ d'u.b. war e flip, strilhañ e skouarn d'u.b. ; *jemanden übers Ohr hauen*, a) frotañ kaer u.b., reiñ kerc'h (koad) d'u.b., strilhañ u.b. ; b) touellañ a-zevri u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., gennañ (nezañ, bratellat, strañ, strañigañ, riñsañ, toazañ, houerigañ, paltokiñ, flemmañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, dastum, pakañ, tapout, gwaskañ) u.b., klaviañ u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., c'hwenat u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., bountañ ar c'henn en u.b., kac'hat e godell u.b., rozellat arc'hant u.b. ; *er hat es (faust) dick hinter den Ohren*, hennezh a zo gwriet a finesaoù, finoc'h eo eget kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, diouzh ar mintin eo, fin eo evel al louarn, gwidre an diaoul a zo en e gorf, meret eo bet e bleud tanav, ul louarn a zen eo hennezh, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hennezh a zo itrikoù tout, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, un ebeul eo hennezh, ur fouin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un hinkin a zen, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo leun a widre, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket bet ganet abaoe dec'h, n'eo ket dec'h ez eo bet ganet, n'emañ ket war e dro gantañ, n'emañ ket oc'h uzañ e vragoù kentañ, pegen louarn eo hennezh ! ;

jemandem das Fell über die Ohren ziehen, c'hoari (ober) an dall d'u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., c'hwibañ (houperigañ, paltokiñ, flemmañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, toazañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, kabestrañ, devañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, bratellat) u.b., klaviañ u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., paskañ lus d'u.b., bountañ ar c'henn d'u.b., dic'hloanañ u.b. (Gregor), c'hwennat u.b., lakaat u.b. war an noazh, flipañ (peilhañ, kignat) u.b., kas u.b. d'ar bern, touzañ e c'henoù d'u.b. ; *die Handwerker ziehen einem das Fell über die Ohren*, an artizaned a zo un debr tud ; *hier haben die Wände Ohren*, amañ ne c'hall ket an den treiñ e viz en e c'henoù hep ma ouife tout an dud, ar bodennoù o deus lagadoù, ar girzhier a glev, divskouarn a zo er c'harzh diavaez ha diabarzh ; *jemandem einen Floh ins Ohr setzen*, c'hweshañ an diskred e kalon u.b., c'hweshañ (silañ) an disfiz e spered u.b. ; *wer hat ihm diesen Floh ins Ohr gesetzt ?* piv en deus silet seurt sonjoù en e benn ? piv en deus plantet (chouket, sanket, bountet, fourret, c'hweshet) ar pennadoù-se ennañ ? ; *dieser Schrei hallt immer noch weiter in meinen Ohren*, ar youc'hadenn-se a zasson em divskouarn c'hoazh ; *bis über die Ohren*, dreist an divskouarn, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-kil-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, hed an neudenn, glez ; *bis über die Ohren erröten*, ruziñ betek e zivskouarn, dont ruz evel kribenn ur c'hilhog, dont ruz-glaou, dont ruz evel ur gerezenn da Vezheven, dont ruz evel ur c'hlaouenn dan ; *bis über die Ohren verliebt sein*, teuziñ dre ar garantez, frailhañ a garantez, karet u.b. dibropoz, karet u.b. dreist-penn, bezañ dall gant u.b., bezañ tomm-berv e galon ouzh u.b. ; *bis über die Ohren in Schulden stecken*, kaout dle betek toull e c'houzoug, kaout ur bern dle, bezañ sammet a zle, bezañ gwriet a zle, bezañ taget a zle, bezañ karget a zle, bezañ dalc'het a bep tu, bezañ stag e vag dre-holl, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *schreibe es dir hinter die Ohren !* laka an dra-se don e-barzh da benn ! merk mat an dra-se ! laka an dra-se don ez spered ! sank an dra-se don ez penn ! moull kement-mañ ez kalon ! ; *er ist noch nicht trocken hinter den Ohren, er ist noch feucht hinter den Ohren, er hat noch die Eierschalen hinter den Ohren*, ne oar na bu na ba, na "sou" na "diha" - ne oar nemet evañ laezh ha debriñ yod d'el lakaat er-maez - yaouank eo an deiz gantañ - n'eo ket sec'h (glas eo) e vegel c'hoazh - n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh - n'eo nemet un tamm fri lous (un tamm kozh mic'hieg, un tamm fri-mic'hi, ur fri-karn) - hennezh a zo eus an torad diwezhañ - ur beg melen a zo anezhañ c'hoazh - hennezh a zo war e gentañ lamm - war ar boulc'h kentañ emañ - war e dro gentañ emañ - trec'h eo ar mic'hi war e ziweuz ; *viel um die Ohren haben*, bezañ beuzet gant al labour, bezañ prez labour gant an-unan, kaout labour d'ober dreist-penn ; *er hat viel um die Ohren*, traoù en deus war ar ramp, labour en deus war ar portolo.

2. skouarn b., klev g., kleved g. ; *ein feines Ohr haben*, bezañ tanav e skouarn, bezañ skañv e zivskouarn, bezañ skañv e skouarn, kaout skouarn tanav, klevet sklaer, klevet buan, klevet spizh, bezañ skiltr e skouarn, bezañ sklaer a skouarn (Gregor) ; *mach deine Ohren weit auf !*

sav (digor, astenn) da zivskouarn ! distouv da zivskouarn ! ; *die Ohren spitzen*, sonnañ e zivskouarn (e skouarn), reudiñ e skouarn, sevel (astenn, digeriñ) e zivskouarn, plomañ e zivskouarn, krizañ e zivskouarn, bezañ skeltr e zivskouarn gant an-unan, krugañ e zivskouarn, tanavaat e skouarn ; *ganz Ohr sein*, reiñ skouarn, bezañ digor e skouarn, digeriñ e zivskouarn ; *jemandem etwas ins Ohr zuflüstern*, lavaret udb d'u.b. en e skouarn, lavaret udb d'u.b. dindan e vouezh, lavaret udb d'u.b. e kuzul, lavaret udb d'u.b. e pleg e skouarn, lavaret udb d'u.b. e toull e skouarn, silañ ur gomz bennak d'u.b. en e skouarn, silañ udb d'u.b. e pleg e skouarn, lavaret udb d'u.b. etre kuzh-ha-muz, kuzulikat udb e pleg skouarn u.b., hiboudiñ udb e pleg skouarn u.b. ; *es geht ihm zum einen Ohr rein und zum anderen wieder raus*, lonkañ a ra ar c'homzoù bep ma vezont lavaret, gourdrouz ha gourc'hemennnoù a dreuz buan e benn ; *nur mit halbem Ohr (hin)hören*, selaou gant ur skouarn hepken, selaou korniek, na deuler kalz a evezh ouzh ar pezh a vez lavaret, na selaou gwall aketus pezh a vez lavaret, selaou gant nebeut a aket ; *auf dem Ohr (den Ohren) liegen*, bezañ e Kerhun (e Kerroc'h), kousket c'hwec'h, bezañ morvitellet, kousket evel ur roc'h (evel ur broc'h), bezañ kousket-mort, na glevet berad (grik, son, takenn) ; *P. sich aufs Ohr hauen*, mont da blouzañ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e siklud, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da flutañ, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da glask arc'hoazh beure, mont da Gerhun (da Gerroc'h), mont da voueta ar c'hwen, mont er vallin ; *er sitzt auf den Ohren*, hennezh en deus kaset e zivskouarn da livañ ; *tauben Ohren predigen*, komz evit ar c'helien, komz ouzh Yann dibalamour, komz ouzh tud eus Kerskouarneg, komz ouzh pennoù bouzar, mont e gomzoù gant an avel, komz ouzh tud n'o devez ket c'hoant klevet, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet, komz ouzh tud na reont van ebet ; *taub auf einem Ohr sein*, kaout ur skouarn vouzar, bezañ bouzar eus un tu ; *ein offenes Ohr bei jemandem finden*, bezañ deuet-mat e-kichen u.b. (Gregor), bezañ deuet-mat e alioù d'u.b., bezañ deuet-mat e alioù gant u.b., bezañ erru-mat e alioù gant u.b. ; *jemandem die Ohren voll schreien*, terriñ penn u.b., badaouiñ u.b., borodiñ u.b., bouzarañ divskouarn u.b., mezevelliñ penn u.b., troc'hañ e zivskouarn d'u.b., dotuañ u.b., terriñ skouarn u.b., freuzañ divskouarn u.b. ; *sich aufs Ohr legen*, mont da gousket, mont da blouzañ, mont da gludañ, mont d'e riboul ; *jemandem dauernd in den Ohren liegen*, borodiñ u.b. gant e gomzoù skuizh, arabadiñ u.b. gant e gomzoù skuizh, terriñ ha terriñ penn u.b. gant e demzoù skuizh, bouzariñ u.b. gant e gomzoù skuizh, boudinellañ e zivskouarn d'u.b., terriñ skouarn u.b. ; *er liegt mir in den Ohren, ich soll ...*, emañ atav o c'hoari (o derc'hel, o forsiñ) warnon da [ober udb] ; *jemandem sein Ohr leihen (schenken)*, reiñ skouarn d'u.b. ; *jemandem ein geneigtes Ohr schenken*, bezañ douget d'ar pezh a lavar u.b., kavout mat pezh a lavar u.b. ; *diese Worte waren nicht auf taube Ohren gestoßen*, ne voe ket lezet ar gomz-se da gouezhañ war an douar, ne voe ket lezet ar gomz-se da vont e moged ; *die Ohren vollhaben von*, bezañ torret e benn gant / bezañ borodet gant (Gregor) ; *jemandem sein Ohr verschließen* (die

Ohren verstopfen), stankañ (prennañ, serriñ) e zivskouarn ouzh u.b., ober ar bouzar ouzh u.b., ober skouarn vouzar ouzh u.b., bezañ bouzar ouzh u.b., distreiñ e zivskouarn diouzh komzoù u.b. ; *die Ohren steif halten*, derc'hel mat d'ar belost, derc'hel an taol, derc'hel mort (yud, gwevn), derc'hel d'e grog, derc'hel e grog, derc'hel start, kenderc'hel, derc'hel betek penn, padout, herzel ; *die Ohren steif halten !* chomit sonn ! arabat koll kalon ! uhel ar c'halonoù ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tadoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! ; *Watte in den Ohren haben*, bezañ spoue en e zivskouarn ; *mir klingen die Ohren*, *mir tuten die Ohren*, *mir piept's in den Ohren*, *mir brummt's in den Ohren*, *mir pfeift's in den Ohren*, boudinellañ (boudal) a ra va divskouarn, kornal a ra va divskouarn (Gregor) ; *es ist mir zu Ohren gekommen*, *dass ...*, deuet eo ar brud betek ennon e ..., deuet eo an hekleb betek ennon e ..., klevet em eus ditour eus ..., gouezet em eus diwar glev e ... ; *wenn ihm so etwas je zu Ohren kommt*, *sind wir schlecht dran*, mar deufe dezhañ gouzout an dra-se e vefe spontus evidomp ; *als dies ihnen zu Ohren kam*, pa glevjont an dasson eus an dra-se, pa glevjont an hekleb eus an dra-se, pa glevjont ditour eus an dra-se, pa erruas ar c'heloù-se ganto, pa erruas ar c'heloù-se betek o divskouarn ; *P. mit den Ohren schlackern*, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom genaouek (abaf, war e gement all, abafet-holl, mantret), kouezhañ war e gement all, menel batet, chom bamet, bezañ skoet-mik gant ar souezh, bezañ souezhet-mik (souezhet-marv, sabatuet, alvaonet-holl, divarc'het, divontet, batoellet, boemet, kalmet), chom gak gant ar souezh, chom miget, chom mik, bezañ beiet, bezañ beudet, bezañ beziv, bezañ bezivet, bezañ balzelk, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom en estlamm, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, bezañ taolet en alvaon, bezañ bac'het e c'henoù d'an-unan, chom e spered e bili-bann, chom d'ober yezhoù, rontaat e zaoulagad hag e c'henoù, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom da lachañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, chom da vamañ evel ur genaoueg, chom genaoueg, bezañ tapet lopes, chom abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra da sellet gant e c'henoù, mont a ra e genoù, chom a ra bamet, chom a ra en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn ; [kr-l] *wer Ohren hat*, *der höre !* ar re vouzar hag ar re zall a gaso keloù d'ar re all ! ra zigoro o diskouarn ar re n'int ket bouzar !

3. [paner] dourgenn b., dorn g.

4. [toenn] rizenn gostez b.

5. [pajenn] korn pleget g.

Öhr n. (-s,-e) : 1. krao g., kraenn b. ; 2. *Öhr des Angelhakens*, lagad an higenn g. ; 3. [kraouenn] askell b.

Öhrchen n. (-s,-) : skouarnig b., lorikennig b.

Ohrdrüse b. (-,-n) : [korf.] kilvoc'henn b., gwagrenn gilvoc'h b., parotid g.

öhren V.k.e. (hat geöhrt) : *Nadeln öhren*, toullañ kraennoù an nadozioù.

Ohren- : skouarnel, ... skouarn, ... an divskouarn.

Ohrenarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] otologour g., skouarnour g., medisin an divskouarn g.

Ohrenbeichte b. (-,-n) : [relij.] kofes a-skouarn g., kofezadur a-skouarn g.

ohrenbetäubend ag. : bouzarus, badaouus, safarus, badinellus, boudinellus, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed ; *ein ohrenbetäubender Lärm*, un trouz bouzarus g., un trouz an diaoul g., un trouz an ifern g., un trouz ifern g., un todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus, ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, un torr-penn g., ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad.

Ohrenbläser g. (-s,-) : flatrer g., flatouller g., P. lardigenn b., lardouzenn b.

Ohrenbläseerei b. (-,-en) : flatrerezh g., flatoullerezh g., gragaill g.

Ohrenbrausen n. (-s) : [mezeg.] boudinell b., boudinellerezh g., bouderezh an divskouarn g.

Ohrendrüsensekret n. (-s) : kaoc'h-skouarn g., koar-skouarn g., fank-skouarn g., mel-skouarn g., mel-divskouarn g., kerumen g., P. kaoc'h laou g., kaoc'h logod g.

Ohrenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] otit g., skouarnfo g., skouarnad b., tanienn skouarn b.

Ohrenheilkunde b. (-) : [mezeg.] otologiezh b., skouarnoniezh b.

Ohrenkitzel g. (-s) : 1. debron er skouarn g. ; 2. [dre skeud.] plijadur evit an divskouarn b., dudi evit an divskouarn g., sonerezh c'hwec'h g., esmaeenn b., un drugar e glevet b., ur brav e glevet g., ur chalm e glevet, ur voem e glevet b.

Ohrenklappe b. (-,-n) : maoutig-skouarn g., golo skouarn g., goloenn skouarn b., stolikenn b., skouarnenn b., lorikenn b., skouarnwisk g.

Ohrenklingen n. (-s) : [mezeg.] boudinell b., boudinellerezh g., bouderezh an divskouarn g.

Ohrenkriecher g. (-s,-) : [loen.] garlostenn b. [*liester* garlostenned *pe* garlosted], dermapter g.

Ohrenleiden n. (-s) : [mezeg.] poan-skouarn b., droug-skouarn g., skouarnad b.

Ohrenlerche b. (-,-n) : [loen.] alc'hweder kornek g.

ohrenlos ag. : diskouarn.

Ohrenreißen n. (-s) : [mezeg.] poan-skouarn b., droug-skouarn g., skouarnad b.

Ohrenrobbe b. (-,-n) : [loen.] 1. otarienn b. [*liester* otarienned, otaried], reunig-skouarnek g. ; 2. [*Otaria flavescens*] morleonn g.

Ohrensausen n. (-s) : [mezeg.] boudinell b., boudinellerezh g., bouderezh an divskouarn g. ; *ich habe Ohrensausen*, boudinellañ (boudal) a ra va divskouarn, kornal a ra va divskouarn (Gregor), badinellañ a ra va fenn gant an trouz.

Ohrenschmalz g. (-es) : kaoc'h-skouarn g., koar-skouarn g., fank-skouarn g., mel-skouarn g., mel-divskouarn g., kerumen g., P. kaoc'h laou g., kaoc'h logod g.

Ohrschmaus g. (-es) : plijadur evit an divskouarn b., dudi evit an divskouarn g., sonerezh c'hwek g., esmaeenn b., un drugar e glevet b., ur brav e glevet g., ur chalm e glevet, ur voem e glevet b. ; *diese Musik ist ein Ohrschmaus*, un drugar eo klevet ar sonerezh-se, ur yec'hed eo klevet ar sonerezh-se, ur chalm eo klevet ar sonerezh-se, ur voem eo klevet ar sonerezh-se.

Ohrschmerzen lies. : poan-skouarn b., droug-skouarn g., skouarnad b.

Ohrschützer g. (-es) : maoutig-skouarn g., golo skouarn g., goloenn skouarn b., stolikenn b., skouamenn b., lorikenn b., skouarnwisk g.

Ohrsessel g. (-s,-) : kador-vrec'h skouarnek b., berjenn b., berjerenn b.

Ohrenzeuge g. (-n,-n) / **Ohrenzeugin** b. (-,-nen) : test a-skouarn g., test diwar glevet g.

Ohreule b. (-,-n) : [loen.] toud g. ; *große Ohreule*, toud meur g. ; *kleine Ohreule*, toud korr g.

Ohrfeige b. (-,-n) : skouarnad b., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., fasadenn b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., chagellad b., cholpad g., tarkad g., stlafad b., bozad b., distokadenn b., mojad g., pavad g./b. ; *leichte Ohrfeige*, klapennad b. ; P. *er langte ihm eine Ohrfeige*, distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), fasadiñ a reas anezhañ, e fasadiñ a reas, e javedata a reas, e jodadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, dic'hourdañ (diasten, disvantañ) a reas ur javedad gantañ, astenn a reas ur skouarnad dezhañ, ur javedad en doa bet digantañ, reiñ a reas ur fasadenn dezhañ, reiñ a reas pavad dezhañ, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougennad dezhañ / e voc'hata (e fasata, e garvanata) a reas (Gregar) ; *eine ordentliche Ohrfeige*, *eine tüchtige Ohrfeige*, ur flac'had yac'h b., ur flac'had c'hwek b., ur flac'had a-zoare b., ur makez flac'had b.

ohrfeigen V.k.e. (ohrfeigte / hat geohrfeigt) : boc'hata, fasata, fasadiñ, jodata, flac'hata, skouarnata, palvata, javedata, jodadiñ, karvanata, stlafadañ, tommañ e zivskouarn da, reiñ ur fasadenn da, reiñ ur palvad da, reiñ moull e vaneg da lipat da, reiñ pavad da, [yezh ar vugale] ober pav da, ober pavig da.

Ohrfeigengesicht n. (-s,-er) : penn dotu g., penn-beuz g., penn-kastiz g.

Ohrfeiger g. (-s,-) : jodadour g., flac'hataer g.

Ohrgehänge n. (-s,-) : bravig-skouarn g., kloc'hig-skouarn g. [*liester* kleierigoù-skouarn], bizoù-skouarn g., ruilhenn-skouarn b., lagadenn-skouarn b., pandoreilh g., pommellenn b.

Ohrklappe b. (-,-n) : maoutig-skouarn g., golo skouarn g., goloenn skouarn b., stolikenn b., skouarnenn b., lorikenn b., skouarnwisk g.

Ohrläppchen n. (-s,-) : [korf.] flip g., flipezenn b., lost ar skouarn g.

Öhrlein n. (-s,-) : skouarnig b., lorikennig b.

Ohrlöffel g. (-s,-) : skarzh-skouarn g., karzh-skouarn g.

Ohrmuschel b. (-,-n) : [korf.] krogenn ar pleg skouarn b.

Ohrring g. (-s,-e) : bravig-skouarn g., kloc'hig-skouarn g. [*liester* kleierigoù-skouarn], bizoù-skouarn g. [*liester* bizeier-skouarn], ruilhenn-skouarn b., lagadenn-skouarn b., pandoreilh g., pommellenn b.

Ohrschliefer g. (-s,-) : [loen.] garlostenn b. [*liester* garlostenned pe garlosted], dermapter g.

Ohrspeicheldrüse b. (-,-n) : [korf.] kilvoc'henn b., gwagrenn gilvoc'h b., parotid g.

Ohrspeicheldrüsenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] jotorell b., parotidit g., tanienn ar gilvoc'henn b.

Ohrstecker g. (-s,-) : [bravig-skouarn] tach skouarn g.

Ohrtrompete b. (-,-n) : [korf.] korzenn ar skouarn b., korzenn ar c'hlevet b., korzenn glevedel b., korzenn Eustachius b. [*Tuba auditiva Eustachii* pe *Tuba pharyngotympanica*].

Ohrwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] garlostenn b. [*liester* garlostenned pe garlosted], dermapter g.

ohrzerreißend ag. : bouzarus, badaouus, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed.

Ohrzipfel g. (-s,-) : [korf.] flip g., flipezenn b., lost ar skouarn g.

Oikumene b. (-) : [Henamzer] oikoumene g./b.

oje estl. / **ojemine** estl. : o Doue ! o va Doue ! va Doue benniget ! mardouen ! va Doue benniget, pebez torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! drandoue ! feiz da'm Doue ! fidamdoue ! gast !

o.k. ag. [digemm] : *es ist alles o.k.*, kudenn ebet, mat ar jeu, mont a ra mat an traoù en-dro ; *dieser Pullover ist schon o.k.*, ar stammenn-se a raio an treuz - ar stammenn-se a raio va jeu - ar stammenn-se a raio va zraoù - ar stammenn-se, setu va zres - ar stammenn-se a rafe va zaol brav a-walc'h ; *o.k. ! a)* a-du emañ ! dao ! dao dezhi ! dao va den ! bezet evel se ! akort on ! asant on ! kontant on ! a zo mat ! mat eo ! ; *b)* bezet, hama, ma, mat, ma kari, ma karot, mar karez, mar karit ; *o.k., er darf es*, daoust dezhañ d'en ober pe get, me ne ran ket van ! - gray ma karo, ne laz ket din - mat ! gray ma karo ! - ma ! gray ma karo ! - bezet, gray ma karo, pe laz din - kent a se, gray ma karo !

okay ag. [digemm] : *es ist alles okay*, kudenn ebet, mat ar jeu, mont a ra mat an traoù en-dro ; *dieser Pullover ist schon okay*, ar stammenn-se a raio an treuz - ar stammenn-se a raio va jeu - ar stammenn-se a raio va zraoù - ar stammenn-se, setu va zres - ar stammenn-se a rafe va zaol brav a-walc'h ; *okay ! a)* a-du emañ ! dao ! dao dezhi ! dao va den ! bezet evel se ! akort on ! asant on ! kontant on ! a zo mat ! mat eo ! ; *b)* bezet, hama, ma, mat, ma kari, ma karot, mar karez, mar karit ; *okay, er darf es*, daoust dezhañ d'en ober pe get, me ne ran ket van ! - gray ma karo, ne laz ket din - mat ! gray ma karo ! - ma ! gray ma karo ! - bezet, gray ma karo, pe laz din - kent a se, gray ma karo !

Okay n. (-/-s,-s) : grad b., grad vat b., asant g., asantadenn b. ; *sein Okay geben*, reiñ e asant.

Okapi n. (-s,-s) : [loen.] okapi g.

Okarina b. (-,-s) : [sonerezh] okarina g.

Okeanide b. (-,-n) : [mojenn.] okeanidenn b. [*liester* okeanidezed].

Okkasion b. (-,-en) : [Bro-Aostria] rankontr g., karr eildorn g., afer vat b., misi g.

Okkasionalismus g. (-) : [preder.] degouezhelouriezh b.
Okklusiv g. (-s,-e) / **Okklusivlaut** g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn darzh b., tarzenn b., stankenn b.
okkult ag. : kuzh, amguzh, kevrinus, kevrinel, kevrinek, kevrinleun ; *okkulte Wissenschaften*, kilgelouriezh b., fallskiantoù kuzh lies., skiantoù amguzh lies. ; *okkulte Mächte*, hudgalloudoù lies.
Okkultismus g. (-) : kilgelouriezh b., kuzhouriezh b., kevrinouriezh b., amguzhouriezh b., okultouriezh b., kavailh g.
Okkultist g. (-en,-en) : kilgelour g., kuzhour g., kevrinour g., amguzhour g., okultour g.
Okkupation b. (-,-en) : [lu] gouzalc'herezh g., dalc'h g., dalc'hidigezh b., ac'huberezh g., ac'hubiñ g., [istor 1940/44] Okupasion g., Dalc'herezh g.
okkupieren V.k.e. (hat okkupert) : gouzerc'hel, ac'hubiñ.
Ökobank b. (-,-en) : ekobank g., bank glas g.
Ökoladen g. (-s,-läden) : bevstal b., stal bio b., stal boued bevvaek b.
Ökologe g. (-n,-n) : trevoniezhour g., ekologiezhour g.
Ökologie b. (-) : ekologouriezh b., trevoniezh b., ekologiezh b., endroadouriezh b.
Ökologin b. (-,-nen) : trevoniezhourez b., ekologourez b.
ökologisch ag. : trevoniel, ekologek, ekologel ; *ökologischer Einfluss*, skog war an endro g., levezon (efed g., gwered g.) war an endro b., levezon (efed g., gwered g.) war an amva b.
Ökonom g. (-en,-en) : 1. arboeller g., pourvezer g. ; 2. melestrour g., merour g., mestr-a-di g. ; 3. ekonomour g., arboellour g., armerzhour g., espernour g.
Ökonometrie b. (-) : armerzhventouriezh b., ekonometriezh b.
Ökonomie b. (-,-n) : 1. armerzhouriezh b., arboellouriezh b., ekonomiezh b., espernouriezh b. ; 2. espem g., arboell g., armerzh g., arboellerezh g. ; 3. gounezoniezh b., agronomiezh b.
Ökonomin b. (-,-nen) : 1. arboellerez b., pourvezerez b. ; 2. merourez b., melestrourez b. ; 3. ekonomourez b., arboellourez b., armerzhourez b., espernourez b.
ökonomisch ag. : 1. ekonomek, arboellel, armerzhel, ... ekonomiezh, ... arboell, ... armerzh ; 2. armerzhouriel ; 3. espernus, arboellus.
Ökopax g. (-en,-e) : P. unan eus ar re c'hlas g., debrer linad g., ekolo g.
Ökosphäre b. (-,-n) : ekosfer g.
Ökosystem n. (-s,-e) : ekoreizhiad b.
Ökotourismus g. (-) : ekotouristerezh g., touristerezh ekologel g.
Okoumé b. (-) : [louza] gwez-okoume str.
Oktaeder n. (-s,-) : [mat.] eizhtaleg g.
Oktant g. (-en,-en) : 1. [stered.] Oktant g. ; 2. [mentoniezh] eibann g. ; 3. [merdead.] oktant g.
Oktanzahl b. (-,-en) : [kimiezh] feuriader oktan g.
Oktav¹ n. (-s,-e) : [moull.] eizhplegad g.
Oktav² b. (-,-en) : [relij.] eizhved g., eizhvedad g., eizhvetez b.
Oktave b. (-,-n) : 1. [sonerezh] eizhvedenn b., eizhvedell b., eizhvedellad b. ; 2. [relij.] eizhved g., eizhvedad g., eizhvetez b.
Oktavklappe b. (-,-n) : [sonerezh] alc'hwez ur c'hlav sonerezh dre c'hwez g.

Oktett n. (-s,-e) : 1. [sonerezh] **a)** [laz-seniñ] eizhad g., eizhbenveg g. ; **b)** [sonaozadenn] eizhadenn b. ; 2. [lenn.] eizhgwerc'henn b., barzhoneg eizh gwerzhenn g. ; 3. [stlenn.] okted g., eizhbit g.
Oktober g. (-s,-) : Here g., miz Here g., miz gouel-Mikael g., Heneoal g. ; *Oktober ist der zehnte Monat des Jahres*, Here eo an dekvet miz eus ar bloaz ; *im Oktober*, e miz Here ; *es war erst Mitte Oktober*, ne oa nemet hanter miz Here anezhi.
Oktoberfest n. (-es,-e) : gouel ar Bier e München g.
Oktoberpacht b. (-,-en) : Gouel-Mikael g.
Oktoberrevolution b. (-) : [istor] Dispac'h Miz Here g.
Oktagon n. (-s,-e) : [mat.] eizhkorn g., eizhkogneg g., eizhtueg g.
Oktopode g. (-n,-n) : [loen.] oktopod g., eizhtroadek g.
oktroyieren V.k.e. (hat oktroiert) : aotren.
Okular n. (-s,-e) : lagadell b., ferenn-lagad b.
okular ag. : lagadel, ... lagad, ... al lagad, a-lagad.
okulieren V.k.e. (hat okuliert) : [louza.] lagadiñ.
Okulierer g. (-s,-) : [louza.] lagader g.
Okulierung b. (-,-en) : [louza.] lagaderezh g.
Okulist g. (-en,-en) : [mezeg.] lagadour g., oftamologour g., medisin an daoulagad g.
Ökumene b. (-) : 1. [Henamzer] oikoumene g./b. ; 2. [relij.] ekumenegezh b., eukumeniezh b., kedilizegezh b.
ökumenisch ag. : [relij.] ekumenek, eukumenek, kedilizel ; *ökumenisches Konzil*, sened-meur g.
Ökumenismus g. (-) : [relij.] ekumenegezh b., eukumeniezh b., kedilizegezh b.
Okzident g. (-s) : kuzh-heol g., kornôg g., kornaoueg g.
okzidental ag. / **okzidentalisch** ag. : kornôgel, kornôgat, ... ar c'huzh-heol, ... kornôg, ... kornaoueg.
Okzitaner g. (-s,-) : Okitan g.
Okzitanerin b. (-,-nen) : Okitanez b.
Okzitanien n. (-s) : Okitania b.
Okzitanisch n. : okitaneg g.
okzitanisch ag. : 1. okitan ; 2. [yezh.] okitanek.
Öl n. (-s,-e) : 1. eoul g. ; *Speiseöl*, eoul-debrñ g., eoul da zebriñ g. ; *ätherisches Öl*, eoul esañs g., irad g. ; *kaltgepresstes Öl*, eoul gwerc'h g., eoul flour g. ; *wie Öl*, lenkr, rampus, rikl, riklus, ramp ; *in Öl malen*, livañ dre eoul ; *in Öl backen*, poazhañ (keginañ) gant eoul ; 2. [dre skeud.] *Öl ins Feuer gießen*, teuler plouz war an tan, lakaat plouz war an tan, lakaat pebr e-barzh ar soubenn, saotrañ (skuilhañ) eoul war an tan, c'hwezhañ war an tan ; *Öl auf die Wogen gießen*, distanañ da soubenn u.b., terriñ e fulor d'u.b., krennañ e ivinoù d'u.b., sioulaat an traoù, habaskaat ar speredoù ; P. *Öl auf die Lampe gießen*, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn ; 3. [relij.] *geweihtes Öl*, Eoul Sakr g., Eouliou Sakr an Nouenn lies., Olev b., Olev Sakr b. (Gregor) ; 4. [kirri-tan] *das Öl wechseln*, skarzhañ an eoul kozh, karzhañ an eoul kozh, skarzhañ an eoul eus

keflusker ur c'harr-tan ; **5.** tireoul g., petrol g., eoul-maen g., eoul-douar g., strilheoul g., mazout g., fioul g.
Ölablass g. (-es,-ablasse) : skarz h eoul g.
Ölabstreifer g. (-s,-) : rozell eoul b., raklerez eoul b.
Ölanlasser g. (-s,-) : lañser dre eoul g., loc'her dre eoul g.
Ölanstrich g. (-s,-e) : lindrenn eoul b., lindraj eoul g., lindrenn eoul g., gwiskad eoul g., koc'henn eoul b., pluskenn eoul b., gwiskad moan a eoul g.
Ölauffangschiff n. (-s,-e) : lestr disaotrañ g.
Öläquivalent n. (-s,-e) : tonenn kevatal tireoul b., TKP b.
Ölbakasten g. (-s,-kästen) : karter eoul soubañ g.
Ölbarrel n. (-s,-s) : barihad tireoul b.
Ölbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] olivezenn b. [*liester* olivezenned, olived], gwez-olivez str., gwez-oliv str.
Ölbaumgewächs n. (-es,-e) : [louza.] oleeg g.
Ölbeere b. (-,-n) : [louza.] **1.** olivez str. ; **2.** paterenn eoulus b., hugenn eoulus b.
Ölbehälter g. (-s,-) : beol an eoul b.
Ölberg g. (-s) : [relij.] *der Ölberg*, Menez an Olivez g., liorz an Olivezenned b., Menez an Olivezenned g., Menez-Olived g.
Ölbild n. (-s,-er) : eoullivadur g., taolenn eoulliv b.
ölbildend ag. : eoulus.
Ölbrenner g. (-s,-) : dever eoul g.
Öldruck g. (-s) : **1.** eoulwask g., gwask-eoul g. ; **2.** maendresadenn dre eoul b., maendresadur eoul g., maendreserezh dre eoul b.
Oldtimer g. (s,-) : **1.** karr-tan gwechall g. ; **2.** [nijerez] flapell gwechall b., karr-nij gwechall g. ; **3.** [sport] henaour g.
Oleander g. (-s,-) : [louza.] oleandrez str., rozlore str., lore-roz str.
Olein n. (-s) : [kimiezh] olein g.
Öleinheit b. (-,-en) : tonenn kevatal tireoul b., TKP b.
Öleinsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn oleek b.
ölen V.k.e. (hat geölt) : eouliañ, eouliñ, lampraat, lenkraat, libistrañ, lakaat eoul war.
Ölen n. (-s) : eoulidigezh b., eoulerezh g., eouladur g., eouliañ g.
Öler g. (-s,-) : [tekn.] orsel eoul g., eoulier g.
Oleum n. (-s) : [kimiezh] trenkenn sulfurek b.
Ölexportland n. (-s,-länder) : bro eziporzhier tireoul b., bro a eziporzh tireoul b.
Ölfabrik b. (-,-en) : eouldi g., milin-eoul b.
Ölfang g. (-s,-fänge) : kan daspugn eoul g., resienn dastum eoul b.
Ölfänger g. (-s,-) : daspugner eoul g., daspugnerez eoul b., dastumer eoul g., dastumerez eoul b.
Ölfangkasten g. (-s,-kästen) / **Ölfangschale** b. (-,-n) : bailh daspugn eoul g., bailh dastum eoul g.
Ölfarbe b. (-,-n) : eoulliv g., liv-eoul g., liv dre eoul g.
Ölfarbendruck g. (-s,-e) : maendresadenn dre eoul b., maendresadur eoul g., maendreserezh dre eoul b.
Ölfeld n. (-s,-er) : eoulvaez g., tireouleg b. ; *zur Nutzung freigegebenes Ölfeld*, eoulvaez lañvazet g., koñsedadenn eoulvaez b., lañvazadenn eoulvaez b.
Ölfeuerung b. (-,-en) : tommererezh dre vazout g., tommererezh dre fioul g.
Ölfilm g. (-s,-e) : koc'henn eoul b., pluskenn eoul b., gwiskad moan a eoul g.

Ölfilter n. (-s,-) : sil eoul g.
Ölflasche b. (-,-n) : **1.** pod-eoul g., eoulier g. ; **2.** boutailh eoul b.
Ölfleck g. (-s,-e) : saotr eoul g., tarch eoul g., pik eoul g.
Ölförderland n. (-s,-länder) : bro direouler b., bro eztenner tireoul b.
Ölfrüchte lies. : [louza.] frouezh eoulus str.
Ölgas n. (-es) : gaz tireoul g.
ölgekühlt ag. : yenaet gant eoul, distanet dre eoul.
Ölgemälde n. (-s,-) : eoullivadur g., taolenn eoulliv b.
Ölgesellschaft b. (-,-en) : kevredad tireouler g.
Ölgötze g. (-n,-n) : P. [tro-lavar] *was stehtst du da wie ein Ölgötze herum !* na chom ket amañ da sellet gant da c'henoù evel ur c'hozh palastr (evel un amparfal, evel ul lopez, evel un den lor) ! strilh da c'hwen 'ta ! da betra e chomez aze da zigeriñ da c'henoù ? da betra e chomez aze da selaou ar mouilc'hi o foerat ? mat e vefe dit en em zifreañ ! poent e vefe dit divorflañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! na chom ket a-varv evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! mer da gorf un tammig ! na chom ket diflach evel ur peul !
öhaltig ag. : **1.** eoulek, eoulus ; **2.** tireoulek, tireoulus, petrolek, petrolus.
Ölhändler g. (-s,-) : eouler g.
Ölheizung b. (-,-en) : tommererezh dre vazout g., tommererezh dre fioul g.
ölig ag. : **1.** eoulek, eouliek, eoulet, druz evel an eoul ; *öliger Apfelwein*, sistr eoulek g., sistr eoulet g., sistr druz g. ; *mein Apfelwein wird ölig*, komañset eo va sistr da eouliañ, komañset eo va sistr eouliañ, krog eo va sistr da eouliañ ; **2.** [dre skeud.] *eine ölige Stimme*, ur vouezh tener (flour, kuñv, c'hwek) b.
Oligarch g. (-en,-en) : oligarc'h g., nemeurvelour g.
Oligarchie b. (-,-n) : oligarc'hiezh b., nemeurveliezh b., beli un nebeudig b., gronnveliezh b., beli unanennoù b.
oligarchisch ag. : oligarc'hek, oligarc'hel, nemeurveliek, gronnveliel, gronnveliek.
Oligophrenie b. (-,-n) : [mezeg.] oligofreniezh b.
Oligopol n. (-s,-e) : [kenwerzh] nemeurwerzhouriezh b., oligopol g.
Oligozän n. (-s) : [douar.] oligoken g.
oligozänisch ag. : [douar.] oligokenel.
oliv ag. (digemm) : a-liv gant an olivez, el liv d'an olivez.
Olive b. (-,-n) : **1.** [louza.] olivez str., olivezenn b., oliv str. ; *schwarze Oliven*, olivez du str. ; *grüne Oliven*, olivez glas str. ; **2.** [dornell] olivenn b.
Olivenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] olivezenn b. [*liester* olivezenned, olived], gwez-olivez str., gwez-oliv str. ; *die gewundenen Stämme der Olivenbäume*, kefioù korvigellek ar gwez-olivez lies.
olivenbraun ag. : gell olivez.
olivengrün ag. : glas olivez.
Olivenhain g. (-s,-e) : olivezeg g.
Olivenöl n. (-s) : eoul-olivez g. ; *natives Olivenöl*, eoul gwerc'h g., eoul flour g.
Oliver g. : Olier g.
Olivin g. (-s,-e) : [maen.] olivin g.
Öljacke b. (-,-n) : porpant eouliet g., porpant-koaret g., sired g., frag melen ar besketaerien g.
Ölkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil glas g., c'hwil rous g.

Ölkanister g. (-s,-) : bidon eoul g.
Ölkanne b. (-,-n) / **Ölkännchen** orsel eoul g., eoulier g.
Ölkohle b. (-) : [kirri-tan, tekn.] kalamín g.
Ölkreide b. (-) : kleiz druz g.
Ölkrise b. (-,-n) : [istor] enkadenn an tireoul b., stokadenn ar petrol b., stroñs tireoul g.
Ölkuchen g. (-s,-) : 1. [kegin.] gwastell eoul b. ; 2. tourtell plant eoulus b., torzhenn eouluzed b.
Ölkühler g. (-s,-) : distaner dre eoul g.
Ölkühlung b. (-,-en) : [tekn.] yenadur dre eoul g., distanadur dre eoul g.
öll ag. : [norzh Bro-Alamagn] kozh.
Öllache b. (-,-n) : pallennad eoul g., strewad eoul g.
Öllampe b. (-,-n) : kleuzeur dre eoul b., kleuzeur dre direoul b.
Öllappen g. (-s,-) : 1. tamm pilhenn intret (treantet) gant eoul g. (Gregor), lardouzenn b. ; 2. [kegin.] larjezenn b., lardigenn b., lardouzenn b.
Ölle(r) ag.k. g./b. : [norzh Bro-Alamagn] *mein Oller*, va hini kozh g. ; *meine Olle*, va hini gozh b.
Ölleitung b. (-,-en) : eoulsan b.
Ölmagnat g. (-en,-en) : chevañsour an tireoul g.
Ölmalerei b. (-,-en) : 1. eoullivadur g., eoullivañ g., al livañ dre eoul g. ; 2. taolenn eoulliv b.
Ölmanometer n./g. (-s,-) : gwaskventer eoul g., menter an eoulwask g.
Ölmesstab g. (-s,-messstäbe) : jaoj an eoul g.
Ölmotor g. (-s,-en) : keflusker diesel g., keflusker fioul g.
Ölmühle b. (-,-n) : eouldi g., milin-eoul b.
Ölmüller g. (-s,-) : eouler g.
Ölmulti g. (-s,-s) : kevredad tireouler liesvroadel g.
Ölofen g. (-s,-öfen) : fornell vazout b., fornigell fioul b.
Ölpapier n. (-s,-e) : paper druz g., paper eoulek g., paper eouliek g., paper eoulet g.
Ölpest b. (-,-en) : lanv du g., mare du g. ; *bei der Ölpest starben ölverschmierte Seevögel zu Tausenden*, evned-mor paket gant eoul al lanv du a varvas a-viliadoù.
Ölpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant eoulus str., eouluzenn b., [*liester* eouluzed].
Ölplattform b. (-,-en) : leur direoul b.
ölpneumatisch ag. : eoulazehoniell, oleopneumatek.
Ölpresse b. (-,-n) : gwaskell eouluzed b., gwaskell d'ober eoul b.
Ölprospektor g. (-s,-en) : amc'hwilier tireouler g.
Ölpumpe b. (-,-n) : plomenn eoul b.
Ölquelle b. (-,-n) : poull eztennañ tireoul g.
Ölrechnung b. (-,-en) : fakturrenn an tireoul b.
ölreich ag. : pinvidik en tireoul, kreñv en tireoul.
Ölreinigung b. (-,-en) : glanidigezh an eoul b., puridigezh an eoul b.
Ölrübsen g. (-s) : [louza.] irvin-skouarn-gad str.
Ölrückstand g. (-s,-rückstände) : dilerc'h eoul g.
Ölsamen lies. : greun eoulus g./str.
Ölsardine b. (-,-n) : sardin dre an eoul str., sardin dre eoul str.
ölsauer ag. : oleek.
Ölsäure b. (-) : trenkenn oleek b.
Ölscheich g. (-s,-e) : [gwashaus] chevañsour an tireoul g.
Ölschicht b. (-,-en) : 1. gwiskad eoul g. ; 2. lennad tireoul b., tireoullenn b., eoullenn b.

Ölschiefer g. (-s) : kerogen g., skilt bitumek g., skilt terdouarek g.
Ölschmiere b. (-,-n) : lard-karr g.
Ölschmierung b. (-,-en) : eoulidigezh b., eoulerezh g., eouladur g., eouladenn b., eouliañ g.
Ölsperr b. (-,-n) : stankell war-neuñv da wareziñ ouzh ar saotradurioù dre an hidrokarbidennoù b., stankell neuñvus da wareziñ ouzh ar saotradurioù dre an hidrokarbidennoù b.
Ölstand g. (-s,-stände) : live eoul g.
Ölstandsanzeiger g. (-s,-) : jaoj an eoul g., merker live an eoul g., merker al live eoul g.
Ölstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] olein g.
Ölsüß n. (-es) : [kimiezh] glikerin g.
Öltank g. (-s,-s/-e) : beol an eoul b.
Öltanker g. (-s,-) : eoullestr g.
Ölteppich g. (-s,-e) : pallennad eoul g., strewad eoul g.
Ölterminal g. (-s,-s) : termenva eoulistri g.
Öl- und Essigausgießer g. (-s,-) : eoulier-gwinegrier g.
Ölung b. (-,-en) : 1. eoulerezh g., eoulidigezh b., eouliañ g., eouliadur g., eouliadenn b., lenkraat g. ; 2. [relij.] sakradur g., sakradurezh b. ; *letzte Ölung*, nouenn b., Sakramant an nouenn g., oleivadur ar glañvourien g., deverioù lies., reizhoù diwezhañ lies., reizhoù lies., urzhioù diwezhañ lies., Sakramant an Olev g. (Gregor) ; *die letzte Ölung bekommen*, bezañ nouennet, bezañ nouet, kaout an nouenn, resev an nouenn, kaout e urzhioù diwezhañ, kaout e reizhoù diwezhañ, kaout beleg a-raok mervel ; *er hat die letzte Ölung bekommen*, an olev a zo bet roet dezhañ, nouennet eo bet, resevet en deus an nouenn ; *die letzte Ölung verabreichen*, deveriñ, nouiñ, nouenniñ, reiñ an nouenn d'u.b., reiñ e zeverioù d'u.b., sakramantiñ, reiñ an olev da, kas e basion da ; *den Kranken und den Alten die letzte Ölung verabreichen*, sakramantiñ klañv pe gozh ; *die für die letzte Ölung notwendigen Devotionalien*, reizhoù an nouenn lies. ; *Tasche mit den für die letzte Ölung notwendigen Devotionalien*, sac'h-nouenn g., sac'h benniget g.
Ölverkäufer g. (-s,-) : eouler g.
ölverschmiert ag. : eoulek, eouliek, eoulet, balbouzet a eoul ; *bei der Ölpest starben ölverschmierte Seevögel zu Tausenden*, evned-mor paket gant eoul al lanv du a varvas a-viliadoù.
Ölvorkommen n. (-s,-) : gwelead tireoul g., lennad strilheoul b., tireoullenn b., eoullenn b.
Ölwanne b. (-,-n) : beol an eoul b., karter eoul g.
Ölwechsel g. (-s,-) : skarz eoul kozh g.
Ölwehr b. (-,-en) : strollad emellout ha stourm ouzh ar saotradurioù dre an hidrokarbidennoù g.
Olymp g. (-s) : 1. [mojenn.] Olimpos g., Gwenved g., gwenva g., barzhva g. ; 2. [c'hoariva] solier g.
Olympiade b. (-,-n) : [sport] olimpiadenn b.
Olympiasieger g. (-s,-) : kampion olimpel g.
Olympiasiegerin b. (-,-nen) : kampionez olimpel b.
Olympiastadion n. (-s,-stadien) : stad olimpel g., sportva olimpel g.
Olympier g. (-s) : [mojenn.] doue an Olimpos g.
Olympionike g. (-n,-n) : 1. kampion olimpel g. ; 2. [dre astenn.] perzhiad er c'hoarioù olimpek g.

olympisch ag. : 1. [sport] olimpek, olimpel ; *olympische Spiele*, c'hoarioù olimpek lies. ; *die Olympischen Sommerspiele 2012 fanden in London statt, die Olympischen Sommerspiele 2012 wurden in London ausgetragen*, e Londrez e voe dalc'het c'hoarioù olimpek an hañv 2012 ; *bei den Olympischen Spielen gewann er eine Silbermedaille*, ur vedalenn arc'hant en deus bet er C'hoarioù Olimpek ; 2. olimpek, dreist, dispar, hael, meurdeus, meurbedus.

Ölzeug n. (-s) : porpant-koaret g., sired g., frag melen ar besketaerien g.

Ölzweig g. (-s,-e) : [louza.] skoultrig gwez-olivez g., skourrig gwez-olivez g.

Oma b. (-,-s) : mamm-gozh b., mammig-kozh b., mama-gozh b., nenn b.

Ombudsmann g. (-s,-männer/-leute) : hanterour g.

Ombudsfrau b. (-,-en) : hanterourez b.

Omelett n. (-s, -e/-s) : [kegin.] alumenn vioù b., fritadenn vioù b.

Omelette b. (-,n) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] [kegin.] alumenn vioù b., fritadenn vioù b.

Omen n. (-s,-/Omina) : diougan g., arouez b., ragarouez b., raksin g., seblant g., spurmant g., sinad g., sin g., titenn b., ditour g., keal g., reze g. ; *es ist ein gutes Omen*, an dra-se a zo diougan keloù mat deomp, kement-se a lusk diskouez ez echuo mat an traoù, an dra-se a zo keal a geloù mat, an dra-se a zo ur sin vat deomp, seblant vat eo ; *schlechtes Omen*, gwall sin g., gwall sinad g., sin gwall fin g., gwall sinadoù lies., seblant fall g., seblant a zrougoù g., gwall seblant g., droukziougan g., drougarouez b., gwallarouez b.

ominös ag. : drougarouezius, a wall geloù.

Omnibus g. (-ses,-se) : 1. omnibus g., satos® g., karr-boutin g., karr-straed g., kengarr g. ; *mit dem Omnibus fahren*, mont gant ar c'harr-boutin, mont gant ar satos ; 2. [dre skeud.] *er guckt wie ein Omnibus*, souezhet eo evel un teuzer kloc'h (Gregor), ken bras eo e zaoulagad ha brammoù saout, chom a ra da lachañ evel ar yer ouzh an erc'h, chom a ra war e gement all (da vamañ evel ur genaoueg), kouezhet eo war e gement all, chom a ra genaoueg, chom a ra abaf, chom a ra abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra da sellet gant e c'henoù, mont a ra e genoù, chom a ra bamet, chom a ra en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn.

Omnibusbahnhof g. (-s,-höfe) : karrborzh g., ti-gar ar c'hirri-boutin g., gar ar c'hirri-boutin b., gar kirri-boutin b., porzh ar c'hirri-boutin g., [ha dre levezon ar galleg] gar-hent b.

Omnium n. (-s, Omnien) : [sport] omniom g.

Omnivore g. (-n,-n) : [loen.] hollezad g., hollzebrer g.

Omoioteleton n. (-s, Omoiotelita) / **Omoioteliton** n. (-s, Omoiotelita) : [lenn.] kenganez ar silabennoù dibenn b., kenganez ar silabennoù diwezh b., kenganez ar silabennoù diwezhañ b.

O. m. U. : [berradur evit **Originalfassung mit Untertiteln**] doare orin istitlet g., DOI g., stummenn orin istitlet b.

Onager g. (-s,-) : [loen.] marc'h hemion g. [*Equus hemionus*], azen bras Azia g., damazen g. [*liester damazened / damezen*].

Onanie b. (-) : onanegezh b., pitouchal g., pitoucherezh g., emvoloiñ g.

onanieren V.gw. (hat onanier) : c'hoari war an noazh, pitouchal, c'hoari gant e flip, en em voloiñ ; *er onanier*, ober a ra e blijadur e-unan en e wele, hejañ a ra e gleier, brallañ a ra e gloc'h, c'hoari a ra bazh-noilh ; *sie onanier*, c'hoari a ra frot, c'hoari a ra faout, ober a ra ur frotadenn.

Onanist g. (-en,-en) : onaneger g., pitoucher g., emvoler g., braller g.

ondulieren V.gw. (hat onduliert) : rodellañ, frizañ, kordigellañ ; *sich das Haar ondulieren lassen*, lakaat rodellañ e vlev, lakaat frizañ e vlev, lakaat klaouierañ e vlev.

Ondulation b. (-,-en) / **Ondulierung** b. (-,-en) : frizadenn b.

One-Man-Show b. (-,-s) : abadenn kaset en-dro gant un arzur e-unan-penn war al leurenn b., abadenn e-unan-kaer b.

Onkel g. (-s,-) : 1. eontr g., tonton g. ; *ein nicht eingeheirateter Onkel, ein direkt verwandter Onkel*, un eontr kompez g. ; *das ist ein eingeheirateter Onkel*, hennezh a zo eontr da-heul din ; *ein Onkel meines Ehemannes*, un eontr d'am gwaz g. ; *das ist ein Onkel*, un eontr din eo. ; 2. [yezh ar vugale] eontr g., paeron g.

Onkelehe b. (-,-n) : ti-bihan g., serc'herezh g., riboderezh g.

onkelhaft ag. : 1. eontrel ; 2. madelezhuz, habask, karadek, karantek, kuñv, digroz.

Onkologe g. (-n,-n) : [mezeg.] kankrouer g., onkologour b.

Onkologie b. (-) : [mezeg.] kankroueriezh b., onkologouriezh b.

Onkologin b. (-,-nen) : [mezeg.] kankrourez b., onkologourez b.

onkologisch ag. : [mezeg.] kankrel, ... ar c'hankroù, onkologek, onkologel.

online ag. : [stlenn.] enlinenn ; *online gehen*, kevreañ ouzh ar genrouedad, mont war ar genrouedad.

Onlinebanking n. (- pø -s) : [stlenn.] bankerezh elektronek g., bankerezh enlinenn g.

Onlinebetrieb g. (-s) : [stlenn.] mod enlinenn g.

Online-Service-Provider g. (-s,-) : [stlenn.] pourvezer servijoù enlinenn g.

Önograf g. (-n,-n) : gwinour g.

Önografie b. (-) : gwinouriezh b.

Önografin b. (-,-nen) : gwinourez b.

önlgrafisch ag. : gwinourel.

Önologe g. (-n,-n) : gwinoniour g.

Önologie b. (-) : gwinoniezh b.

Önologin b. (-,-nen) : gwinoniourez b.

önologisch ag. : gwinoniel.

Önomanie b. (-) : [mezeg.] deliriom alkooler g., delirium tremens g.

Onomastik b. (-) / **Onomatologie** b. (-) : anvadurezh b.

Onomatopöie b. (-,-n) : dambrezenn b., ger-drevezhañ g., trouzadell b., onomatopeenn b.

ontisch ag. : [preder.] boudel, boudek.

Ontogenese b. (-,-n) : [bev.] ontogeniezh g., bouddedarzh g., unandarzh g.

ontogenetisch ag. : unandarzhel, bouddezarzhel, ontogenek.

Ontologie b. (-) : [preder.] boudoniezh b., ontologiezh b.

ontologisch ag. : boudoniel, ontologek, ontologel.
Ontologist g. (-en,-en) : boudoniour, ontologour g.
Onyx g. (-/-es,-e) : oniks g. ; *ein Onyx*, un oniksenn b.
Onyxgegenstand g. (-s,-gegenstände) : oniksenn b.
OP g. (-/-s,-/-s) : [berradur evit **Operationssaal**] bloc'h-oberata g.
Opa g. (-s,-s) : tata-gozh g., tadig-kozh g.
opak ag. : demer, didreuzwelus, divoull.
Opal g. (-s,-e) : maen-opal g., opal g. ; *ein Opal*, un opalenn b.
Opalgegenstand g. (-s,-gegenstände) : opalenn b.
opalartig ag. : opalidik, opalek, opalheñvel, e doare ar maen-opal, a-zoare gant an opal, a-seurt gant ar maen-opal.
Opaleszenz b. (-) : opalidigezh b.
opaleszieren (hat opalesziert) / **opalisieren** (hat opalisiert) : V.gw. : bezañ opalidik, bezañ opalheñvel.
Opalwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] garved gwenn str., garvedenn wenn b.
OPEC b. (-) : [berradur evit **Organization of the Petroleum Exporting Countries**] Aozadur ar broioù a ezhporzh tireoul g., ABET g., OPEC g.
OPEC-Länder lies. : broioù ABET lies., broioù OPEC lies.
Oper b. (-,-n) : **1.** c'hoarigan g., opera g. ; *Oper in großer Ausstattung*, abadenn c'hoarigan war an ton bras (war an ton uhelañ) b. ; **2.** opera g., c'hoarigandi g. ; *die Berliner Oper*, opera Berlin g., c'hoarigandi Berlin g.
Operand g. (-en,-en) : oberantenn b., niñvuzenn b.
Operateur g. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] surjian g., oberataour g. ; **2.** [film] oberataer g.
Operateurin b. (-,-nen) : **1.** [mezeg.] surjanez b., oberataourez b. ; **2.** [film] oberataerez g.
Operating System n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad korvoiñ b.
Operation b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] oberatadenn b., oberatadur g., oberadenn surjianerezh b. ; *sich einer Operation unterziehen*, bezañ oberataet, P. mont àr ar based ; *die Operation hat lange gedauert*, pell eo bet padet an oberatadenn, hir eo bet padet an oberatadenn ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt*, en ur oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour ; **2.** [lu] taol g., gwezhiaid milourel g., embregadeg b., oberiadenn b., maneur g. ; *Operation verbundener Waffen*, **a)** kenoberiadenn gant meur a rannoù-arme b., kenembregadeg gant meur a rannoù-arme b. ; **b)** kenbleustradeg gant meur a rannoù-arme b., brezel bihan gant meur a rannoù-arme g. ; **3.** [mat.] niñvadur g., jedadenn b., jedadur g., oberadenn b., oberiadur g. ; **4.** [tekn.] oberiadenn b., gwezhiaidenn b., gwezhiaid g., obererezh g.
operational ag. / **operationell** ag. : **1.** oberus, implijadus, oberatael, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, gwezhiaidek, oberiant ; **2.** war ar pare, prest da stourm, prest da c'hoari, prest da vont dezhi, gwezhiaidek.
Operationsabteilung b. (-,-en) : [lu] rann an oberiadennoù b.
Operationsarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] surjian g., oberataour g.

Operationsfeld n. (-s,-er) / **Operationsgebiet** n. (-s,-e) : **1.** [lu] takad an oberiadennoù g., takad an embregadegoù g. ; **2.** [merdead.] takad merdeñ g.
Operationsraum g. (-s,-räume) / **Operationssaal** g. (-s,-säle) : [mezeg.] bloc'h-oberata g., kambr oberata b.
Operationsschwester b. (-,-n) : klañvdiourez ar bloc'h-oberata b.
Operationstisch g. (-es,-e) : taol-oberata b., P. pased b.
Operationstrakt g. (-s,-e) : [mezeg.] bloc'h-oberata g., kambr oberata b.
Operationswerk n. (-s,-e) : [stlenn.] unvez niveroniel ha mezoniel b.
operativ ag. : **1.** [lu] oberatael, gwezhiaid, gwezhiaidek ; **2.** [mezeg.] ... oberata, oberatael, oberataek ; *operative Komplikation*, rouestlad oberatael g. ; *operativer Eingriff*, oberatadenn b., oberatadur g., oberadenn surjianerezh b.
Operator g. (-s,-en/-s) : oberataer g., gwezhour g. ; [stlenn.] **a)** oberataer g., niñvader g. ; **b)** *logischer Operator*, oberataer mezoniel g.
Operatorin b. (-,-nen) : oberataerez b., gwezhourez b.
Operette b. (-,-n) : operetenn b.
operierbar ag. : [mezeg.] oberatadus.
operieren V.k.e. (hat operiert) : **1.** [mezeg.] oberata ; *jemanden am Auge operieren*, *jemandes Auge operieren*, oberata u.b. diouzh e lagad, oberata u.b. eus e lagad, oberata lagad u.b. ; *jemanden am Herzen operieren*, oberata u.b. eus e galon ; *sich operieren lassen*, bezañ oberataet, P. mont àr ar based ; **2.** ober, embreger, seveniñ, oberiañ.
V.gw. (hat operiert) : **1.** [mezeg.] oberata ; **2.** mont dezhi, embregata, aktiñ, oberiñ ; **3.** [lu] kas ur gwezhiaid milourel en-dro, brezelekaat, brezeliñ, bellañ.
Operierte(r) ag.k. g./b. : klañvour bet oberataet g., klañvourez bet oberataet b.
Operment n. (-s) : [kimiezh] orpimant g., orpimant-gwenn g., arsenik g.
Opernballett n. (-s,-e) : abadenn gorolladeg er c'hoarigandi b., korollarvest er c'hoarigandi g.
Opernbuch n. (-s,-bücher) : levrig c'hoarigan g., levrig opera g.
Operndichter g. (-s,-) : saver pozioù c'hoarigan g.
Operngesang g. (-s,-gesänge) : kan opera g., c'hoarigan g.
Opernglas n. (-es,-gläser) / **Operngucker** g. (-s,-) : pellunedoù c'hoariva lies., gevellunedenn c'hoariva b.
opernhaf ag. : ... c'hoarigan, evel en ur c'hoarigan, ... opera.
Opernhaus n. (-es,-häuser) : c'hoarigandi g., opera g.
Opernkomponist g. (-en,-en) : [son.] sonaozour operaoù g.
Opernsänger g. (-s,-) : kaner opera g.
Opernsängerin b. (-,-nen) : kanerez opera b., kanourez opera b.
Operntext g. (-es,-e) : levrig c'hoarigan g., levrig opera g.
Opfer n. (-s,-) : **1.** aberzh g., road g., ro g., road-meur g., road-sakr g., roadenn b., lidkinnig g., lidroad g., sakrifis g. ; *den Göttern ein Opfer (dar)bringen*, kinnig un aberzh d'an doueed, ober un aberzh evit habaskaat an doueed, ober ur road d'an doueed ; *jemandem etwas zum Opfer bringen*, profañ udb d'u.b., reiñ udb e prof d'u.b., kinnig udb d'u.b. da aberzh (da road), aberzhiñ udb d'u.b. ;

große Opfer (an Geld) bringen, aberzhiñ ur bern arc'hant, aberzhiñ ur pochad mat a arc'hant, mont un tousegad mat a arc'hant digant an-unan, debrñ an diaoul hag e bevar [gant u.b. / gant udb], foetañ kalz a arc'hant, ober un dismantr euzhus a arc'hant, dismantrañ arc'hant bras ; *kein(e) Opfer scheuen*, na ober pizh, na zalc'her pizh d'e wenneien, mont frank d'e yalc'h, na zamantiñ d'e zispignou (d'e zanvez, d'e boan, d'e gorf), na gaout damant d'e boan ; *um auf dem Weltmarkt konkurrenzfähig zu bleiben, musste das Land große Opfer auf sich nehmen*, evit chom kevezus en nevid-bed e rankas ar vro asantiñ da aberzhioù pounner.

2. Ritualopfer, aberzhad g., lidlazhiad g., aberzhadez b., lidlazhadez b.

3. gouzañvad g., gouzañvadez b., gouzañver g., gouzañverez b., gouziviad g., gouziviadez b., droukreuziad g., droukreuziadez b., darvoudad g., darvoudadez b., gwallzarvoudad g., gwallzarvoudadez b., reuziad [liester reuzidi] g., reuzied [liester reuzidi] g. ; Opfer eines Unfalls, Opfer einer Katastrophe, droukreuziad g., droukreuziadez b., darvoudad ur gwallreuz g., darvoudadez ur gwallreuz b., gwallzarvoudad g., gwallzarvoudadez b., gouzañvad ur gwallreuz g., gouzañvadez ur gwallreuz b., gouzañvad ur gwallzarvoud g., gouzañvadez ur gwallzarvoud b. ; *der Opfer des Nationalsozialismus gedenken*, ober memor eus reuzidi ar vroadsokialouriezh, enoriñ memor reuzidi ar vroadsokialouriezh, memoriñ reuzidi ar vroadsokialouriezh, kounaat reuzidi ar vroadsokialouriezh ; *Opfer des Schicksals*, gouziviad an tonkadur g. ; *einem Unfall zum Opfer fallen*, bezañ drouktizhet gant ur gwallzarvoud, bezañ droukreuziad ur gwallzarvoud ; *viele Bewohner fielen der Pest zum Opfer*, ar vosenn a reas ur riñs war an annezidi, ar vosenn a reas e rumm war an annezidi ; *den Flammen zum Opfer fallen*, bezañ boued d'an tan-gwall, bezañ krog an tan en dra-mañ-tra, bezañ o teviñ ; *einer Sache zum Opfer fallen*, bezañ tapet e-barzh udb, kouezhañ ur bec'h bennak war an-unan da-heul udb, kaout nec'h gant udb, mont da neuz (mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, mervel) abalamour d'udb, mont da goll en abeg d'udb, kouezhañ ur gwall bennak war an-unan, bezañ distrujet (dismantret, gwastet, freuzet) gant udb ; *das Eisenbahnunglück hat viele Opfer gefordert*, kalz a dud a oa bet gloazet pe o doa kollet o buhez er gwallzarvoud a oa degouezhet gant an tren, kalz a dud a oa bet tapet er gwallzarvoud a oa erruet gant an tren, kalz a dud a oa bet paket er gwallzarvoud a oa c'hoarvezet gant an tren ; *das Opfer einer Täuschung sein*, bezañ touellet gant e zaoulagad.

opferbereit ag. : emroüs, diemzamant, dizamant outañ e-unan ; *opferbereit sein*, bezañ diemzamant, bezañ dizamant outañ e-unan, bezañ emroüs.

Opferbereitschaft b. (-) : emroüsted b., emnac'h g., emaberzh g., emzinac'h g.

Opferbinde b. (-,n) : seizenn sakr b.

Opferbrot n. (-s) : bara benniget g.

Opferer g. (-s,-) : aberzhour g., lidlazher g.

Opferfest n. (-es,-e) : lidaberzh g., lidlazh g., lidlazhadenn b.

opferfreudig ag. : 1. brokus, lark, largentezus, frontal ; 2. emroüs, diemzamant, dizamant outañ e-unan.

Opferfreudigkeit b. (-) : 1. brokusted b., largentez b. ; 2. emroüsted b., emnac'h g., emaberzh g., emzinac'h g.

Opfergabe b. (-,-n) : [relij.] prof aberzh g., donezon g., prof g., profadenn b., aberzh g., road g., road-meur g., road-sakr g., roadenn b., ro g., lidkinnig g., lidroad g., sakrifis g., gouestladur g., kinnig g., kinnigadenn b., kinnigidgezh b., kinnigadur g., profadur g. ; *er legte seine Opfergabe vor den Altar nieder*, lezel a reas e brof e-tal an aoter.

Opfergebet n. (-s,-e) : [relij.] kinnigadur g., ofertouer g.

Opfergeist g. (-es) : emroüsted b., emnac'h g., emaberzh g., emzinac'h g.

Opfergeld n. (-s,-er) : [relij.] prof aberzh g., donezon g., prof g., aberzh g., road g., roadenn b., ro g.

Opferkasten g. (-s,-kästen) : kef g.

Opferkerze b. (-,-n) : [relij.] goulouenn-goar b. ; *dem heiligen Erwan eine Opferkerze spenden*, lakaat ur c'houlouenn-goar d'an Aotrou sant Erwan.

Opferlamm n. (-s,-lämmer) : 1. oan kinniget da aberzh d'an doueed g., oan kinniget da aberzh da Zoue g. ; 2. [dre astenn.] a) gouzañvad didamall g., aberzhad didamall g., lidlazhad didamall g., bouc'h an aberzh g., bouc'h ar pec'hedoù g.

Opfermut g. (-s) : emroüsted b., emnac'h g., emaberzh g., emzinac'h g.

opfern V.k.e. (hat geopfert) : 1. aberzhiñ, lidaberzhiñ, lidlazhañ, kinnig da aberzh, reiñ e prof ; *wer opfert noch den alten bretonischen Heiligen*, piv a brof d'hor sent kozh ; 2. [dre skeud.] aberzhiñ, profañ, ober aberzh eus ; *sie opferte ihm ihre Jungfräulichkeit*, aberzhiñ a reas he gwerchded dezhañ.

V.em. : **sich opfern** (hat sich (t-rt) geopfert) : aberzhiñ e vuhez, ober aberzh eus e vuhez, reiñ e vuhez (evit u.b./evit udb), na zamantiñ d'e vuhez (d'e boan, d'e gorf), na gaout damant d'e vuhez (d'e boan, d'e gorf).

Opferpfennig g. (-s,-e) : prof g.

Opferpriester g. (-s,-) : aberzher g., lidlazher g.

Opferschale b. (-,-n) / **Opferschüssel** b. (-,-n) : plad-prof g.

Opfersinn g. (-s) : emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emroüster g., emroidigezh b., emouestlerezh g., emginnig g.

Opferstätte b. (-,-n) : aberzhlec'h g.

Opferstein g. (-s,-e) : maen-aberzh g.

Opferstock g. (-s,-stöcke) : kef g.

Opfertier n. (-s,-e) : hostiv g., ostiv g., loen kinniget da aberzh d'an doueed g., loen aberzhet da Zoue g.

Opfertisch g. (-s,-e) : aoter g.

Opfertod g. (-s) : *den Opfertod erleiden*, 1. ober aberzh eus e vuhez, kouezhañ war an dachenn enor, lezel e vuhez war an dachenn-emgann, mervel evel merzher, mervel evit udb ; 2. bezañ lidlazhet.

Opferung b. (-,-en) : 1. lidaberzh g., aberzh g., road g., road-meur g., roadenn b., lidlazh g., lidlazhadenn b., kinnigadenn b., lidkinnig g., lidroad g., sakrifis g. ; 2. [relij.] *Mariä Opferung*, goul kinnigadur ar Werc'hez g., Goul-Maria-Viz-Du g., Goul Maria e miz Du g. (Gregor).

Opferwille g. (-ns) : emroüsted b., emnac'h g., emaberzh g., emzinac'h g.

opferwillig ag. : emroüs, prest d'ober aberzhioù, diemzant, dizamant outañ e-unan.

Opferwilligkeit b. (-) : emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emroustet b., emrouster g., emroidigezh b., emouestlezh g., emginnig g.

Ophikleide b. (-, -n) : [sonerezh] ofleidell b.

Ophthalmie b. (-) : [mezeg.] oftalmiezh b., lagadfo g., tanienn-lagad b., lagadad g.

Ophthalmologe g. (-n, -n) : [mezeg.] lagadour g., medisin an dremm (Gregor) g., oftalmologour g., medisin an daoulagad g.

Opiat n. (-s, -e) : [mezeg.] opiomeg g.

Opium n. (-s) : opiom g. ; *die Religion ist das Opium des Volkes* [Marx], opiom ar bobl a zo eus ar relijion, ar relijion eo opiom ar bobl.

Opiumextrakt g. (-s) : douhennad opiom g., strilhadur opiom g., eztennad opiom g., eztenn opiom g., tennad opiom g., laodanomeg g.

opiumhaltig ag. : opiomek.

Opiumhöhle b. (-, -n) : mogederezh-opiom b., butunerezh opiom b.

Opiummittel n. (-s, -) : [mezeg.] opiomeg g., laodanomeg g.

Opiumraucher g. (-s, -) : mogeder-opiom g., butuner opiom g.

Opiumraucherin b. (-, -nen) : mogederez-opiom b., butunerezh opiom b.

Opiumsucht b. (-) : opiomadegezh b., opiomgaezhadezh b.

Opiumsüchtige(r) ag.k. g./b. : opiomad g., opiomadezh b., opiomgaezhad g., opiomgezhadezh b.

Opodeldok g./n. (-s) : [mezeg., istor] [*Linimentum saponato-camphoratum*] traet soavonek g., opodeldok g.

Opossum n. (-s, -s) : [loen.] oposom g., sarigenn g. [*liester* sarigenned, sariged].

Oppidum n. (-s, Oppida) : opidom g., din g.

Opponent g. (-en, -en) : eneber g., arbenner g., arbennoù g., harzer g., kontrolier g., rebarbour g., nagenner g.

Opponentin b. (-, -nen) : eneberezh b., arbenner b., arbennoù b., harzer b., kontrolier b., rebarbour b., nagenner b.

opponieren V.gw. [gegen] (hat opponiert) : enebañ ouzh, kaelat ouzh, skoilhañ ouzh, taliñ ouzh, mont a-benn da, harpañ ouzh, harpañ a-enep, pennañ ouzh, stourm ouzh, ober an harp ouzh, reiñ da da, kilstourm ouzh, kilenebiñ ouzh, arbenniñ ouzh, rebarbiñ ouzh.

opportun ag. : aotreüs, eürus, a-du, gwellañ, mat, a-vat, spletus, emsav, emsavus, dereat, hag a zegouezh, hag a zere, hag a zegouezh e koulz, hag a zegouezh e poent hag en amzer, hegoulz.

Opportunismus g. (-) : koulzataerezh g., koulzelouriezh b., matauster g., matausted b., amzerzibaberezh g.

Opportunist g. (-en, -en) : koulzataer g., koulzelour g., mataer g., amzerzibaber g., treizher g., gortozher g., P. klasker e du g., klasker e dro g., silienn b., tra bechar g. ; *er ist ein echter Opportunist*, hennezh a oar treizhañ diouzh an amzer, eus gouenn ar sili eo, hennezh a zo pechar, hennezh a vez atav war an tu gounit.

Opportunistin b. (-, -nen) : koulzataerez b., koulzelourez b., mataerez b., amzerzibaberez b., treizherezh b.,

gortozerezh b., P. klaskerezh he zu b., klaskerezh he zro b., silienn b.

opportunistisch ag. : 1. koulzataer g. ; 2. [mezeg.] mataus ; *opportunistische Infektion*, kontammadur mataus g.

Opportunität b. (-, -en) : hegoulz g., hegoulzder g., tu g., tro b., avel a-du g., taol-kaer g., afer vat b., misi g., degouezh g.

Opportunitätskosten lies. : [kenwerzh] koust hegoulzder g., koust diuzañ g., koust erlec'hiañ g.

Opposition b. (-, -en) : 1. enebiezh b., eneberezh g., enebadur g., enebadenn b., enebadeg b., harzerezh g., rebarb g. ; 2. [polit.] *die Opposition*, an tu enep g., ar gostezenn enep b., an eneberezh g.

oppositionell ag. : [polit.] ... an tu enep, ... eus an tu enep, ... an eneberezh, ... eus an eneberezh, enep, nagenner.

Oppositionelle(r) ag.k. g./b. : [polit.] eneber g., eneberezh b., arbenner g., arbenner b., emsaver g., emsaver b., rebarbour g., rebarbourez b., nagenner g., nagenner b.

Oppositionsbewegung b. (-, -en) : [polit.] enepluskad g.

Oppositionsblatt n. (-s, -blätter) : [polit.] kazetenn eus an tu enep b., kazetenn eneber b.

Oppositionsführer g. (-s, -) : [polit.] marc'h-blein an tu enep g., marc'h-keur an tu enep g., penn an eneberezh g., bleiner an tu enep g.

Oppositionspartei b. (-, -en) : [polit.] strollad eus an tu enep g., strollad eneber g.

Optant g. (-en, -en) : [polit.] voter a-du gant ur raktres g., mouezhier a-du gant ur raktres g., dilenner a-du gant ur raktres g.

Optativ g. (-s, -e) : [yezh.] tro-hetiñ b., optativ g.

Optativ- : optativel.

optieren V.gw. (hat optiert) : *für etwas optieren*, dibab udb, dibarzhiañ udb, dilenn udb, choaz udb, diuz udb, diuzañ udb, divizout udb, diforc'h udb, diforc'hiañ udb.

Optik b. (-) : 1. optik g., luc'honiezh b., gweledoniezh b. ; 2. [luc'hskeudennerezh] luc'honi b. ; 3. neuz b., neuziad b., neuziadur g., stumm g., liv g., feson b., tres g., gwel g., gweled g., diavaez g., diavaezioù lies., derc'h g., enebañ b., gobari g., tailh b., seblant g., spes g., spurmant g., taol g., aoz g./b., diskouezh g., pok g. ; 4. anv mat g., anv-kaer g., brud g./b. ; 5. P. *einen Knick in der Optik haben*, a) bezañ blink, bezañ luch, bezañ loakr, lurchañ, gwilc'hañ, loakriañ, gwelet treuz, bezañ luch e zaoulagad, bezañ ul lagad luch en e benn, blinkañ ; b) [dre skeud] bezañ o klask ar marc'h ha bezañ azezet war e gein ; *du hast wohl einen Knick in der Optik* ! kaset ec'h eus da zaoulagad da livañ ? anat kerkent eo ! anat da welet eo ! splann hag anat eo ! pikous eo da zaoulagad ? emañ o klask ar marc'h hag azezet out war e gein ! te a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel ! te ne gavjes ket ar mor en aod ! lakaet ac'h eus ul lunedoù koad war da zaoulagad ! gleuroù ac'h eus ! berrwelet da vat out ! lakaet eo bet da zaoulagad dit el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ da zaoulagad el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar.

Optiker g. (-s, -) : 1. [skiantour] optikour g., gweledoniour g., luc'honiour g. ; 2. [kenwerzh] lunedour g., luneder g.

Optikerin b. (-,-nen) : 1. [skiantourez] optikourez b., gweledoniourez b., luc'honiourez b. ; 2. [kenwerzh] lunedourez b., lunederez b.

optimal ag. : gwellek, peurvat, dreist, ar gwellañ-holl, gwellañ, muiañ ; *unter den optimalen Bedingungen*, pa vez an traoù en o gwellañ, an traoù o vezañ en o gwellañ ; *die Verhältnisse auf dem Meer sind optimal*, emañ ar mor en e wellañ.

Optimat g. (-en,-en) : [istor, Henroma] optimat g., dalc'hiad an noblañs hag ar Sened g., skorer an noblañs hag ar Sened g., harper an noblañs hag ar Sened g.

optimisieren V.k.e. (hat optimiert) : gwellekaat.

Optimierung b. (-,-en) : gwellekadur g., gwellekaat.

Optimierungsmodell n. (-s,-e) : delvan gwellekaat g.

Optimismus g. (-) : gwellwelerezh g., gwellwelaouriezh b., gwellwelouriezh b.

Optimist g. (-en,-en) : gwellweler g., gwellwelaour g., gwellwelour g.

Optimistin b. (-,-nen) : gwellwelerez b., gwellwelaourez b., gwellwelourez b.

optimistisch ag. : gwellwelus, techet da welet an tu brav eus an traoù.

Optimum n. (-s, Optima) : gwelleg g., tro wellañ hag a c'hellfe en em gavout b.

Option b. (-,-en) : 1. dibarzh g., dibab g., dilenn g., diuz g., diuzad g., diviz g., choaz g. ; 2. [arc'hant.] diuzad g. ; 3. [stlenn.] dibarzh g.

Optionsanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprestadenn gant diuzad b.

Optionsmarkt g. (-es,-märkte) : [arc'hant.] marc'had war ziuzadoù g.

optisch ag. : 1. gweledel, ... gweled, ... al lagad ; *optisches Signal*, sinal gweledel g., arhent gweledel g. ; *optische Täuschung*, touellwel g., falswelidigezh b., touell-lagad g., kammzerzh gweled g. ; *optisch herangehen*, *optisch näherholen*, [film] zoumañ war-raok ; 2. [fizik] optikel, ... luc'h, luc'hel, luc'honiell, luc'honiezhel ; *optisches Pumpen*, pomperezh luc'hel g. ; *optische Dichte*, feuriader luc'htorr g., feuriader gouskogañ g., arstalenn optikel b.

Optoelektronik b. (-) : [fizik] luc'helektronik g., optoelektronik g.

optoelektronisch ag. : [fizik] luc'helektronek, optoelektronek.

opulent ag. : fonnus, puilh, pompadus, lorc'hus, pompus.

Opuntie b. (-,-n) : [louza.] kaktuz opuntia str.

Opus n. (-, Opera) : [sonerezh] opus g., oberenn b.

Orakel n. (-s,-) : 1. diougan g., orakl g. ; 2. diouganlec'h g., orakllec'h g.

orakelhaft ag. : diouganell.

orakelmäßig ag. : evel un diouganer, evel ur beleg-meur ; *orakelmäßig sprechen*, komz evel un diouganer.

orakeln V.k.e. (hat orakelt) : diouganañ, komz evel un diouganer.

Orakelspruch g. (-s,-sprüche) : diouganadenn b., orakl g.

Orakelstätte b. (-,-n) : diouganlec'h g., orakllec'h g.

oral ag. : 1. [mezeg.] dre ar genoù ; *oral einzunehmen*, da gemer dre ar genoù, da lonkañ. ; 2. genaouel, ... ar genoù ; *orale Selbstlaut*, vogalenn-c'henoù b. ; [bred.] *orale Phase*, *orale Stufe*, pazenn c'henaouel b., fazenn

chugal ar vabiged hervez Freud b., prantad chugal ar vabiged hervez Freud g., taolad chugal g.

Oralität b. (-) : 1. komz g., henlavar g. ; *von Oralität zu Literalität*, eus ar c'homz d'ar skrivañ ; 2. [bred.] genaouelezh b..

Oralphase b. (-,-n) : [bred.] pazenn c'henaouel b., fazenn chugal ar vabiged hervez Freud b., prantad chugal ar vabiged hervez Freud g., taolad chugal g.

oral-sadistisch ag. : [bred.] c'henaouel-sadek ; *oral-sadistische Stufe*, pazenn c'henaouel-sadek b.

orange ag. digemm : orañjez, liv-orañjez, melen-ruz.

Orange¹ n. (-,-/s) : liv-orañjez g., orañjez g.

Orange² b. (-,-n) : [louza.] aval-orañjez g., orañjez str., orañjezenn b., aouraval g., aval-Spagn g.

Orange³ n. : [kêr] Aurenja b., Orange b. ; *das Fürstentum Orange*, priñselezh Orange b., priñselezh Orania b.

Orangeade b. (-,-n) : [kegin.] orañjaded b., dour-orañjez g.

Orange-Ass n. (-es) : [kartoù] born karo g., bid karo g., louz karo g.

Orangeat n. (-s,-e) : [kegin.] orañjez koñfizet str.

Orangegürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Orangegürtelträger*, ur gouriz orañjez g.

Orangenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-orañjez lies., orañjezenn b., aouravalenn b.

Orangenblüte b. (-,-n) : [louza.] bleuñv orañjez str.

orangenfarben ag. / **orangenfarbig** ag. : orañjez, liv-orañjez, melen-ruz, hag a zoug liv an orañjez, livet e melen-ruz.

Orangenhain g. (-s,-e) : orañjezeg b., aouravalenneg b.

Orangenkern g. (-s,-e) : [louza.] spluz orañjez str., plusk orañjez str., greun orañjez str., had orañjez str.

Orangensaft g. (-s,-säfte) : [kegin.] chug orañjez g., orañjaded b.

Orangenschale b. (-,-n) : [louza.] pel orañjez g., pluskenn un orañjezenn b. ; *Orangenschalen*, rusk orañjez str., plusk orañjez str.

Orangerie b. (-,-n) : 1. orañjezeg b. ; 2. orañjezdi g., orañjerezh b.

Orangeriegebäude n. (-s,-) : orañjezdi g., orañjerezh b.

Orangist g. (-en,-en) : orañjour g.

Orang-Utan g. (-s,-s) : [loen.] orangoutan g., marmouz-koad g.

Oranien n. : [istor] Orange b., Orania b. ; *Prinz von Oranien*, Priñs a Orange-Nassau g., Priñs Orania g.

Oratorianer g. (-s,-) : [relij.] oratorian g.

oratorisch ag. : 1. ... prezeg, ... ar prezeg, prezegennus ; 2. [sonerezh] a sell ouzh an oratorio, a sell ouzh an oratorioù.

Oratorium n. (-s, Oratorien) : 1. [relij.] ti-pediñ g., chapel b., orator g., pedennlec'h g., aluzenerezh b. ; 2. [sonerezh] c'hoarigan-iliz g., c'hoarigan-santel g., oratorio g.

Orbit g. (-s,-s) : [stered.] amestez g., kelc'htro b., kelc'htroiad b., reveulzienn b., reveulzi b.

Orbita b. (-, Orbitae) : [korf.] poull al lagad g., pod al lagad g., poull-lagad g., pod-lagad g.

Orbital n. (-s) : [kimiezh, fizik] orbitalenn b.

Orbital- : [fizik] kelc'htroel.

Orca g. (-s,-s) / **Orcawal** g. (-s,-e) : [loen.] skoazog g., skoazeg g., bleiz-mor g. [*liester* bleiz-mor], morvleiz g. [*liester* morvleiz].

Orchester n. (-s,-) : [sonerezh] laz-seniñ g., laz-binvioù g., orkestra g., muzik g. ; *ein Orchester dirigieren*, bleinañ ul laz-seniñ ; *während das Orchester spielte*, e-pad ma c'hoarie ar muzikoù.

Orchesterbegleitung b. (-,-en) : [sonerezh] orkestradur g., orkestriñ g., eilerezh orkestra g.

Orchestergraben g. (-s,-gräben) : foz al laz-seniñ b., toull an orkestra g.

Orchesterloge b. (-,-n) : rakleur b., rakleurenn b.

Orchesterraum g. (-s,-räume) : rakleur b., rakleurenn b.

Orchestersessel g. (-s,-) : azezenn rakleur b., kador rakleur b.

Orchesterstimme b. (-,-n) : roll orkestra g., skrid-sonerezh evit ur benveg g.

orchestrieren V.k.e. (hat orchestriert) : orkestrañ.

Orchidee b. (-,-n) : [louza.] orkideenn b., orkide str.

Orchideengewächs n. (-es,-e) : orkideg g. [*liester* orkideged].

Ordal n. (-s,-ien) : [Krennamzer] barn dre an dour pe dre an tan b., barn Doue b. ; *einseitiges Ordal*, barn Doue un den b. ; *zweiseitiges Ordal*, barn Doue daou zen b.

Orden g. (-s,-) : 1. urzh g., kongregadur g., urzh relijiel g. ; *Deutscher Orden (Deutscher Ritterorden)*, urzh alaman (urzh teut) a vrezel g. (Gregor), urzh ar varc'heien alaman g., urzh alaman a varc'hegiezh g. ; *Benediktinerorden*, urzh sant Benead g. ; *Orden der Brüder der allerseligsten Jungfrau Maria vom Berge Karmel*, urzh Itron Varia Menez Karmel g. ; *Dritter Orden*, Trede-Urzh g. ; *kontemplativer Orden*, urzh arvestiñ g. ; 2. medalenn b. ; *jemandem einen Orden verleihen*, medalennañ u.b. ; *Orden und Ehrenzeichen*, medalinier lies., medalennoù lies.

Ordensband n. (-s,-bänder) : seizenn vedalenn b., lietenn b.

Ordensbruder g. (-s,-brüder) : [relij.] frer g., breur g., breuriezhour g., lean g.

Ordensbrüderschaft b. (-,-en) : [relij.] kumuniezh relijiel b., breuriezh b., kenvreuriezh b.

Ordensgeistliche(r) ag.k. g. : [relij.] relijiuz g., manac'h g., lean reizhat g., breuriezhour g., reizhad g. [*liester* reizhidi].

Ordensgeistlichkeit b. (-,-en) : [relij.] menec'h lies., leaned reizhat lies., kloer reizhat lies., reizhidi lies.

Ordensgelübde n. (-s,-) : [relij.] gouestloù ar venec'h lies. ; *seine Ordensgelübde ablegen*, ober e ouestloù, ober e leoù, ober e ro ; *die Ordensgelübde auf Lebenszeit ablegen*, ober e leoù hollbad, ober e ouestloù didermen, ober e ouestloù da viken, ober e ouestloù hed-buhez.

Ordensgemeinschaft b. (-,-en) : [relij.] kongregadur g., breuriezh relijiel b., kenvreuriezh relijiel b.

Ordensgesellschaft b. (-,-en) : [relij.] breuriezh b., kenvreuriezh b.

Ordensgewand n. (-s,-gewänder) : [relij.] dilhad-lean g., dilhad-leanez g., sae an urzh (Gregor) b.

Ordensinhaber g. (-s,-) : medalenned g.

Ordenskette b. (-,-n) : karkan un urzh bennak g., kolier un urzh bennak g.

Ordenskleid n. (-s,-er) : [relij.] dilhad-lean g., dilhad-leanez g., sae an urzh (Gregor) b.

Ordenskreuz n. (-es,-e) : kroaz un urzh bennak a zellezegezh b.

Ordensmeister g. (-s,-) : mestr-meur un urzh bennak g., jeneral un urzh bennak g., arc'h-mestr un urzh bennak g.

Ordensregel b. (-,-n) : [relij.] reol b., reolenn b.

Ordensritter g. (-s,-) : marc'heg eus an urzh alaman a vrezel g.

Ordensschleife b. (-,-n) : rozennig seizenn un urzh a zellezegezh b., rozetenn seizenn un urzh a zellezegezh b., lietenn b.

Ordensspange b. (-,-n) : treuziad medalinier g.

Ordensschwester b. (-,-n) : [relij.] seurez b., c'hoar b., leanez b. ; *das Leben einer Ordensschwester sozusagen*, ur vuhez pe-dost hañval ouzh hini ul leanez b.

Ordensstern g. (-s,-e) : steredenn un urzh a zellezegezh b.

Ordenstracht b. (-,-en) : [relij.] dilhad-lean g., dilhad-leanez g., sae an urzh (Gregor) b., relijion b. ; *eine Ordenstracht tragen*, dougen relijion.

Ordensverleihung b. (-,-en) : medalennañ g., lid medalennañ g.

Ordenswesen n. (-s) : [relij.] *das Ordenswesen*, an urzhioù relijiel lies..

Ordenszeichen n. (-s,-) : medalenn b.

ordentlich ag. : 1. ordinal, kustum, boas, standur ; *ordentliche Gerichte*, lezioù-barn ordinal lies., lezioù-barn a wir kevredin lies. ; *ordentlicher Professor*, kelenner titlet g., kelenner e karg g. ; *ordentliches Mitglied*, ezel da vat g. ; *ordentliche Sitzung*, bodadeg ordinal b., dalc'h-azev ordinal (kustum, boas, standur) g.

2. a-zoare, a-feson, a-dailh, a-dres, tre, diazez, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, prop, kempenn, jaojapl, a-jaoj ; *ein ordentlicher Mensch*, un den a-zoare (a-feson, a-dailh, tre, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, prop) g.

3. mat, a-zoare, a-feson, brintin, enorus ; *ordentliche Arbeit*, labour vat (a-zoare, a-feson) g., labour brog g. ; *auf (eine) ordentliche Weise*, diouzh ar reizh, evel ma faot, evel a faot, en un doare dereat, [dre skeud.] en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare, a-zoare, a-feson, a-dailh, hetus / a c'hoari gaer / ken na strak / ken na fu / ken na luf / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop ; *ich habe eine ordentliche Regendusche abbekommen*, paket em eus ur c'hlebiadenn a-feson, paket ez eus bet ur revriad dour ganin ; *eine ordentliche Ohrfeige*, ur flac'had yac'h b., ur flac'had c'hwek b., ur flac'had a-zoare b., ur makez flac'had b.

4. klenk, kempenn, turgn, pergen, prop ; *er ist ein sehr ordentlicher Mensch*, klenk eo war e draoù, kempenn eo war e draoù, klenk ha kempenn eo war e draoù, un den kempenn eo.

Adv. : a-zoare, a-feson, a-dailh, yac'h ; *er hat sich ganz ordentlich benommen*, direbec'h e oa bet e emzalc'h, seven hag hegarat e oa bet, en em zalc'her mat-tre en doa graet ; *er verdient recht ordentlich*, dont a ra e voued gantañ madik a-walc'h, kaer a-walc'h e vez paeet ; *Holzschelte ordentlich aufeinander stapeln*, lakaat an etivi brav pennek-ha-pennek, lakaat an etivi klenk, lakaat

hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, lakaat koad hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, pennegiñ an etivi, pennegiñ hanoch faoutet, pennegiñ koad hanoch faoutet ; *sein Vater hat ihn ordentlich geprügelt*, fest ar vazh (koat, kerc'h, ul lard, ur c'hefestad) en doa bet gant e dad, ur pred en doa bet digant e dad, ur predañ en doa bet digant e dad, ur foetadenn a-zoare en doa paket gant e dad, boufonet a-zoare e oa bet gant e dad, paket en doa korreenn gant e dad, an drell en doa bet gant e dad, a-zoare e oa bet kiviñ gant e dad, tapet en doa frot gant e dad, frotet kaer e oa bet gant e dad, gwashat roustad en doa bet digant e dad, e dad en doa lardet e gostezennoù dezhañ, fiblet kaer e voe gant e dad ; *sich ordentlich einen reinhauen*, tapout un tontonad (ur revriad, ur c'hofad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, ur garg), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober (lakaat, distagañ) ur c'hofad, ober ur picherad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, tapout un tortad, mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant.

Ordentlichkeit b. (-) : kempennadurezh b., doujusted b., onestiz b.

Order b. (-, -n) : 1. urzh g., gourc'hemenn g., kemennadur g., ordrenañ b., arest g., urzhreolenn b., diferadenn b. ; P. *Order parieren*, sentiñ, plegañ, soublañ, bale moan, bale strizh, bale kempenn, charreat moan, kerzhet (bale, mont) eeun, bale (mont) eeun gant an hent, bale plaen ; 2. [kenwerzh.] urzhiad g., urzh-prenañ g., urzh-werzhañ g., goulenn g., goulennadenn b. ; 3. [arc'hant] *zahlbar an die Order von ...*, lakaet war anv ..., da lakaat war kont u.b., lakaet e gourc'hemenn u.b. ; [Yalc'h] *Wechsel an Order*, lizher anzav g.

Orderbuch n. (-s, -bücher) : [kenwerzh.] levr urzhiadoù g. **ordern** V.k.e. (hat geordert) : urzhiadiñ.

V.gw. (hat geordert) : kas un urzh-prenañ, ober un urzhiad, tremen un urzhiad.

Orderscheck g. (-s, -s) : chekenn war un anv b., chekenn e gourc'hemenn u.b. b.

Orderwechsel g. (-s, -) : [Yalc'h] lizher anzav g.

Ordinalzahl b. (-, -en) : niver-petvedañ g., niver urzhel g. **ordinär** ag. : 1. boutin, boas, kustum, ordinal, standur ; 2. divergont, kleuk, garzenn, hudur, lous, diwisk ha druz, ordous, lik, gros, diseven, distrantell, distres, divalav, lourt ; *ordinäre Geschichten erzählen*, kontañ traoù kamm ha traoù tort, kontañ garzaj ; *er führte eine ordinäre Sprache*, kaozeal a rae gast, lous e oa e c'henoù, lourt e oa e barlant, un teod lous a zen e oa, ur genoù lous a zen a oa anezhañ, mont (komz) a rae rust (dibalamour) ouzh an dud, komz a rae ken gros hag ur mevel, boull e oa e grouer, gwallgaozeal a rae d'an dud, lardañ a rae e gomzoù gant gerioù gros.

Ordinariat n. (-s, -e) : 1. [skol-veur] kador-gelenn b., karg a gelenner b. ; 2. [relij.] servij melestradurel an eskopti b.

Ordinarium Missae n. (-) : [relij.] ordinal an oferenn g.

Ordinaris g. (-, Ordinaris) : 1. [skol-veur] kelenner e karg g., penngelenner g. ; 2. [relij.] an aotrou 'n Eskop g. / an Eskob g. (Gregor), eskob ar vro g., ordinal g. ; 3. beleg-meur g., dileuriad an Iliz er vro g.

Ordinate b. (-, -n) : [mat.] hedenn b. ; *die Abszisse und die Ordinate*, al ledenn hag an hedenn.

Ordinatenachse b. (-, -n) : [mat.] ahel daveennoù g., reizhiad daveennoù kartezel b.

Ordination b. (-, -en) : [relij.] urzhidigezh b., urzhiadur g. **ordinieren** V.k.e. (hat ordiniert) : belegiñ, urzhiañ, reiñ an urzhioù sakr da, urzhiañ u.b. beleg, sakrañ u.b. beleg ; *ordiniert*, domet, beleget.

Ordinierung b. (-, -en) : [relij.] urzhidigezh b., urzhiadur g. **ordnen** V.k.e. (hat geordnet) : renkañ, urzhiañ, urzhiata, kempenn, lakaat war e reizh, lakaat urzh (reizh, renk) e, klenkañ, reizhañ, degas urzh e, distlabezañ, kenurzhiañ, kerreizhañ, lakaat en e reizh, ober un tamm renk da, reizhaduriñ, rezañ, eeunaat, eeunañ, pennegiñ, regennañ ; *seine Verhältnisse ordnen*, lakaat urzh en e draoù (en e aferioù), renkañ e aferioù (e draoù), urzhiañ e draoù, lakaat e draoù war o reizh ; *nach der Größe ordnen*, renkañ hervez o mentoù (diouzh o mentoù, diouzh ment) ; *Wörter nach dem Alphabet ordnen*, *Wörter alphabetisch ordnen*, renkañ gerioù hervez urzh al lizherenneg. ; *in Reihen ordnen*, regennañ ; *nach Daten geordnet*, dre urzh an amzer, dre renk gant an amzer ; *seine Kleidung ordnen*, kempenn e zilh, ober un tamm kempenn d'e zilh, alejiñ e zilh, eeunañ e zilh ; *Strümpfe paarweise ordnen*, parañ loeroù ; *sich in Reihen ordnen*, en em lakaat a-renk, mont war-renk, sevel renkennadoù, en em lakaat e renkennoù.

Ordnen n. (-s) : renkidigezh b., renkadur g., klenkerezh g., klenkadur g., kempenn g., kempennidigezh b., kempennadur g., urzhidigezh b., urzhiezh g.

Ordner g. (-s, -) : 1. [den] urzhier g., prienter g., reizher g., aozer g., kempennour g., renker g. ; 2. [teuliadoù] renkell b.

Ordnerin b. (-, -nen) : urzhiezh b., prienterez b., reizherezh b., aozer b., kempennourez b., renkerez b.

Ordnung b. (-, -en) : 1. urzh g., kempennadurezh b., urzhiadur g., kenurzh g., renk b., reizh b., reizhded b., reizhder g. ; *den gerechten Anforderungen der öffentlichen Ordnung in einer demokratischen Gesellschaft genügen*, klotañ gant ezhommoù reizh an urzh foran en ur gevredigezh demokratek ; *die öffentliche Ordnung stören*, direizhañ an urzh vat, direnkañ an urzh foran ; *bei ihm herrscht Ordnung*, klenk eo war e draoù, kempenn eo war e draoù, klenk ha kempenn eo war e draoù, un den kempenn eo, reizhded a zo en e di ; *ich staunte über die saubere Ordnung, die in so einem ärmlichen Haus herrschte*, souezhet e voen o welet koulz neuz en un ti ken paour ; *aus der Ordnung bringen*, direnkañ, lakaat en dizurzh, direizhañ, dizurzhiañ ; *etwas in Ordnung bringen*, renkañ (reizhañ, urzhiañ, reishaat, reizhekaat, ratreañ, adaozañ, dresañ, greiañ, kempenn, kompezañ, plaenaat, klenkañ, distlabezañ, dienkañ, rezañ, difallañ, eeunaat, eeunañ, ingalañ, pennegiñ) udb, kas udb da blom, lakaat udb war e reizh (en e reizh, en urzh, e ratre), lakaat udb en e rez, lakaat udb war e rez, degas udb e ratre vat, degas udb war e du, degas udb war e zres, degas udb war e reizh, degas udb en e reizh, degas udb en e rez, lakaat an askorn en e blas (en e lec'h), lakaat ur pezh eus ur wikefre en e goch ; *Ordnung in etwas bringen*, lakaat (degas) urzh en udb, degas udb

war e du (en e rez, war e zres, en e reizh, war e reizh), urzhiañ udb, eeunaat udb, eeunañ udb ; *etwas in Ordnung halten*, derc'hel udb e ratre, derc'hel udb kempenn (klenk, e stad vat, en urzh, e reizh, e ratre vat, e ratre brav, a-ratre, a-blom), derc'hel udb en e blom, bezañ kempenn war udb ; *in Ordnung sein*, bezañ e terk, bezañ e ratre, bezañ e ratre vat, bezañ e ratre vray, bezañ e stad vat, bezañ a-ratre, bezañ a-blom, bezañ reizh, bezañ a-dres ; *der Motor ist nicht in Ordnung*, arakiñ a ra ar c'heflusker, emañ ar c'heflusker o c'hoari ar vazh, direizhet eo ar c'heflusker, direnket eo ar c'heflusker ; *sein Wagen ist in Ordnung*, mat ez a e garr en-dro, reizh eo e garr ; *es ist alles in Ordnung*, emañ an traoù war o reizh ; *Ordnung schaffen*, skarzhañ al leurenn, ober karzhadenn, lakaat urzh (reizh, renk), reizhañ, urzhiañ, renkañ, degas urzh, kempenn, klenkañ, distlabezañ, kêreizhañ, lakaat an traoù en o reizh, lakaat an traoù reizh, ober un tamm mat a renk, lakaat ar c'henurzh da ren, lakaat pep tra war e rez, lakaat an traoù war o rez, lakaat an traoù war o zu, lakaat an traoù en o rez, lakaat an traoù kempenn, lakaat an traoù a-blaen ; *Ordnung muss sein !* pep tra en e blas hag ar bec'h e-kreiz ar c'hrevazh - an traoù gant an traoù, an nez gant al laou ; **2.** *er ist in Ordnung*, un den tre eo, un den kenañ eo hennezh ; *sie ist in Ordnung*, ur plac'h tre eo, ur plac'h kenañ eo honnezh ; *die Sache ist in Ordnung*, emañ an afer war he reizh, reizh eo an afer, emañ an afer evel ma tle bezañ, an afer a ya kempenn en-dro, war he flaen e ya an afer ; *alles in Ordnung !* mat ar jeu ! kudenn ebet ! mont a ra mat an traoù en-dro ! emañ an traoù war o reizh ! ; *wenn all die Leute, die eine Einladung bekommen haben, wirklich erscheinen, ist alles in Ordnung*, mar deu ar pezh 'zo lavaret dezho dont e vo mat ; *dieser Pullover ist schon in Ordnung*, ar stammenn-se a raio an treuz - ar stammenn-se a raio va jeu - ar stammenn-se a raio va zraoù - ar stammenn-se, setu va zres - ar stammenn-se a rafe va zol brav a-walc'h - ar stammenn-se a rafe brav a-walc'h va stal din ; *da ist etwas nicht in Ordnung*, un draen a zo, un dalc'h a zo, n'emañ ket pep tra en e reizh, aze ez eus un dra bennak ha n'eo ket reizh-tre, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz ; **3.** kenurzh g., kenurzhiaur g., kenurzhiezh g., reoliadur g., reolenadur g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhennadur g., reolennoù lies., reizhennoù lies., reolenn b., reol b. ; *sich der Schulordnung fügen*, sentiñ ouzh ar c'henurzh, doujañ ar c'henurzh, kaout doujañs da reolennoù ar c'henurzh, kaout doujañs d'ar c'henurzh, bezañ doujus d'ar c'henurzh, plegañ da reolennoù ar c'henurzh, plegañ d'ar reolenn ; *jemanden zur Ordnung rufen*, dec'hervel u.b. d'an urzh, lakaat urzh war u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., kas u.b. d'e doull, kas u.b. d'e nask, diblas u.b., diblasañ u.b., bontañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b., lakaat u.b. en e stern, diskenn e gribenn d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., ober brud d'u.b., gourdrouz (krozal, skandalat) u.b., ronkal ouzh u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b. ; **4.** *die*

Tagesordnung, ar roll-labour g., roll al labour g. ; **5.** urzhiad g. ; *Gesellschaftsordnung*, urzh sokial g., reizhiad kevredigezhel b. ; *bestehende Ordnung*, etabliete *Ordnung*, *herrschende Ordnung*, urzh politikel an traoù g., urzhiadurezh b. ; **6.** [bevoniezh] urzhad g., urzhiad g. ; *Ordnung der Nagetiere*, urzhad ar c'hignerien g. ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Ordnung oberhalb der Familie und unterhalb der Klasse*, er rummatadur ar bevien emañ an urzhad dindan ar gevrennad hag a-us d'ar c'herentiad ; *Ordnung der Fleischfresser*, urzhad ar c'higdeberien g. ; *die Haie lassen sich in zwölf Ordnungen einteilen*, rummata a reer ar rinkined e daouzek urzhad ; **7.** [arzh] *die dorische Ordnung*, an urzh doriek g. ; *die ionische Ordnung*, an urzh ionek g. ; *die korinthische Ordnung*, an urzh korintek g.

Ordnungsamt n. (-s,-ämter) : burev marilh ar boblañs g.

Ordnungsdienst g. (-es,-e) : servij urzh g., bagad kenurzh g.

Ordnungsgeld n. (-s,-er) : tell-gastiz b.

ordnungsgemäß ag. : dereat, diouzh ar reizh, reizh, reizhek, reoliek, reolennek, hervez ar reol, diouzh ar reolenn, evel ma faot, evel a faot, en un doare dereat, klenk, kempenn ; *alles ordnungsgemäß machen*, ober an traoù war o reizh.

ordnungshalber Adv. : d'ober frink, evit mirout an diavaezioù kaer, evit doujañ d'an henvoaz (d'ar reolennoù), evit ober diouzh ar reol, evit ober diouzh ar reolennoù.

Ordnungshüter g. (-s,-) : diwaller an urzh g., [dre fent] polis g., poliser g., archer g.

Ordnungskräfte lies. : nerzhioù urzh lies., P. archerien lies.

Ordnungsiebe b. (-) : brasañ istim evit an urzh b., brasañ istim evit ar gempennadurezh b. ; *er zeigt Ordnungsliebe*, klenk eo war e draoù, kempenn eo war e draoù, klenk ha kempenn eo war e draoù, un den kempenn eo.

ordnungsliebend ag. : hag a blij dezhañ an urzh, kempenn, klenk.

ordnungslos ag. : dizurzh, digempenn, dibalamour, direizh, fourdouilh.

ordnungsmäßig ag. : dereat, diouzh ar reizh, reizh, reizhek, reoliek, reolennek, reolennel, hervez ar reol, diouzh ar reolenn, evel ma faot, evel a faot, en un doare dereat, kempenn, klenk, reizhiadel, reizhiadek, kenreizhiadurek, kenreizhek, kenreizhiadurel ; *alles ordnungsmäßig machen*, ober an traoù war o reizh.

Ordnungsmäßigkeit b. (-) : reizhed b., reizhder g., reizhegezh b., reoliegezh b.

Ordnungsruf g. (-s,-e) : dec'halv d'an urzh g., kemenn groñs g., gouzav g.

Ordnungssinn g. (-s) : skiant an urzh b., skiant ar gempennadurezh b.

Ordnungsstrafe b. (-,-n) : tell-gastiz b.

ordnungswidrig ag. : direizh.

Ordnungswidrigkeit b. (-,-en) : direizhded b.

Ordnungszahl b. (-,-en) : niver petvediñ g., niver urzhel g.

Ordo Missae g. (-) : [relij.] ordinal an oferenn g.

Ordonnanz b. (-,-en) : 1. [lu] mevel-ofiser g., ordrenañ g., kaser-urzhioù g. ; 2. [gwir] devredad g.

Ordonnanzdienst g. (-es,-e) : [lu] servij kaser-urzhioù g., P. plantenn diouzh tro b., servij planton g.

Ordonnanzoffizier g. (-s,-e) : [lu] ofiser kaser-urzhioù g., ordrenañ g.

Ordre b. (-,-s) : *sellit ouzh Order*.

Oreade b. (-,-n) : [mojenn.] oreadden b. [*liester* oreadden, oreaded, oreadezed].

Oregano g. (-) : [louza.] marjol-ki str., organell b.

Organ n. (-s,-e) : 1. [korf.] organ g., benvegad g., benvegenn b., benveg g. ; *Befruchtungsorgane*, benvegad speriañ g. ; *bei Fischen sind die Flossen die Organe des Schwimmens*, organoù an neuñverezh eo angelloù ar pesked ; *ein Organ transplantieren*, imboudañ un organ ; *Sehorgan*, skiantenn ar gweled b. ; *inneres Organ*, flugezenn b. ; 2. [dre astenn.] mouezh b., korzenn b. ; *ein lautes Organ haben*, bezañ kreñv (skiltr) e vouezh, bezañ korzennet mat e vouezh, kaout ur sapre korzenn, kaout korzailh ; 3. skiant b., donezonoù lies. ; *für etwas kein Organ haben*, bezañ udb dreist e vaner (e gompren, e vez, e boell), na vezañ barrek ouzh udb, bezañ dic'houest da gompren udb, tremen udb e spered, bezañ udb dreist e spered ; 4. [gwir] *Organ der Rechtsprechung*, barnadurezh b., organ barn g. ; 5. aozadur g., urzhiadur g., organ g. ; *ohne Mitwirkung kirchlicher Organe bestattet werden*, bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi ; 6. kazetenn ur strollad politikel b., organ kelaouiñ ur strollad politikel g., kelaouenn ur strollad politikel b.

Organbank b. (-,-en) : [mezeg.] bank organoù g.

Organdin g. (-s) : [gwiad.] organdi g.

Organempfänger g. (-s,-) : [mezeg.] resever an organ g., roadour un imboud g.

Organengesetz n. (-es,-e) : lezenn organek b., lezenn frammet b.

Organigramm n. (-s,-e) : organigramm g., aozlun g., frammlun g.

Organik b. (-) : [kimiezh] kimiezh organek b., kimiezh vevel b., glaougimiezh b., karbongimiezh b.

Organisation b. (-,-en) : 1. aozadur g., framm g., frammadur g., urzhiadur g., kenurzh g., kenaozadur g., reizhadur g. ; *unter Berücksichtigung der Organisation und der Mittel jedes Staates*, en ur zerc'hel kont eus aozadur ha pinvidigezh pep bro ; 2. aozadurezh b., aozidigezh b., reizherezh g., urzhiadurezh b., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., reizhidigezh b., reizhadurezh b. ; 3. kevredigezh b., aozadur g., ensavadur g. ; *Organisation Amerikanischer Staaten*, Aozadur ar Stadoù Amerikan g. ; *Organisation erdölexportierender Länder*, Aozadur ar Stadoù a eziporzh tireoul g. ; *Organisation für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung*, Aozadur evit ar C'henober hag an Diorren Ekonomikel g.

Organisationsberater g. (-s,-) : kuzulier war an aozañ g., kuzulier war ar c'henurzhiañ g.

Organisationskunde b. (-) : ardeadezh b.

Organisationsplan g. (-s,-pläne) /

Organisationsschema n. (-s,-schemata) : organigram g., aozlun g., frammlun g.

Organisationstalent n. (-s) : 1. skiant an aozañ b., skiant ar c'henurzhiañ b. ; 2. [den] mail war tachenn ar c'henurzhiañ g., mailh war tachenn an aozañ g., c'hwil war tachenn an aozañ g., dañvad war tachenn an aozañ g., maout war tachenn an aozañ g., ki war tachenn an aozañ g., kole war tachenn an aozañ g., tad den war tachenn an aozañ g., mestr d'ober war tachenn an aozañ g., tarin evit aozañ an traoù g.

Organisator g. (-s,-en) : urzhier g., aozer g., reizher g., prienter g., frammataer g., frammer g., kempennour g., kenaozer g., danzeer g.

Organisatorin b. (-,-nen) : urzhier b., aozerezh b., reizherezh b., prienter b., danzeerezh b., frammerezh b., frammataerezh b., kempennouerezh b., kenaozerezh b.

organisatorisch ag. : frammadurel, struktural, aozadurel, ... aozañ.

organisch ag. : organek, organel, korfel, bevel, bevedel ; *organisch eingliedern*, kenstagañ, enframmañ, kenemprañ ; *organischer Bestandteil*, elfenn organel b. ; *organische Chemie*, kimiezh organel b., kimiezh vevel b., glaougimiezh b., karbongimiezh b. ; *organische Fehlbildung*, namm organel g. ; *organische Substanz*, *organischer Stoff*, danvezenn organek b., danvez bevel g. ; *organische Gewebe*, gwiadou organek lies. ; *organische Flüssigkeiten*, liñvennoù organek lies.

organisieren V.k.e. (hat organisiert) : 1. aozañ, kenaozañ, frammañ, frammata, urzhiañ, kenurzhiañ, urzhiata, reizhañ, renkañ, reizhaduriñ, danzen ; *er organisiert schlecht seine Arbeit*, *er ist schlecht organisiert*, ne oar ket an dibun eus e labour, fall eo evit renkañ dibun e labour ; *eine straff organisierte Armee*, ur arme frammata-mat b., ur arme kenurzhiet strizh b. ; *ein verstreutes Volk organisieren*, ober un hordenn liammet gant ur bobl a-skign, unvaniñ ur bobl a-skign ; *den Produktionsverlauf organisieren*, kenurzhiañ an argerzhad kenderc'hiñ ; 2. [dre astenn.] pourvezañ, pourchas, degas, darbariñ.

V.em. : **sich organisieren** (hat sich (t-rt) organisiert) : 1. en em renkañ, en em bakañ, en em dennañ ; 2. en em genurzhiañ, en em frammañ ; *sich in Gewerkschaften organisieren*, en em genurzhiañ (en em frammañ) e diabarzh sindikadoù (e diabarzh c'hweluniadoù).

organisiert ag. : frammata, prienter, aozet, kenurzhiet ; *organisierte Kriminalität*, torfederezh frammata-kaer g. ; *er ist gut organisiert*, dibun en devez en e labour ; *er ist schlecht organisiert*, ne oar ket an dibun eus e labour, fall eo evit renkañ dibun e labour ; *gewerkschaftlich organisierter Arbeiter*, ezel ur sindikad g., ezel ur c'hweluniad, c'hwelunied g. [*liester c'hwelunidi*], sindikadad g. [*liester sindikadidi*] ; *diese Republik ist streng zentralistisch organisiert*, ar republik-se a zo savet holl war ar c'hreizennañ, ur stad kreizennet-strizh eo ar republik-se.

Organismus g. (-) : 1. [korf.] organeg b., organadur g., benvegadur g., benvegad g. ; 2. [bev.] boud-bev g., bevedeg g., buhezeg g., bev g. [*liester bevien*], korf an den g. ; 3. [dre skeud.] aozadur g., urzhiadur g., kenaozadur g.

Organist g. (-en,-en) : [sonerezh] ograouer g., orglezour g.

Organistin b. (-,-nen) : [sonerezh] ograouerez b., orglezoerez b.

Organizer g. (s,-) : [stlenn.] amailer personel g., skoazeller g., aozer g.

Organizismus g. (-) : organelouriezh b.
Organizist g. (-en,-en) : organelour g.
Organklage b. (-,-n) : [gwir] klemm a-enep un aozadur Stad b./g.
Organspende b. (-,-n) : [mezeg.] roadenn organ b.
Organspenden n. (-s) : reiñ organoù g.
Organspender g. (-s,-) : [mezeg.] roer un organ g.
Organspenderin b. (-,-nen) : [mezeg.] roerez un organ b., roer un imboud g.
Organtransplantation b. (-,-en) / **Organverpflanzung** b. (-,-en) : [mezeg.] treuzplantadur organ g., treuzplantadenn organ b., emboud organ g., imboudañ organ g., imboud organ g., imboudadur organ g., imboudadenn organ b.
Orgasmus g. (-, Orgasmen) : orgasm g., oriadell b., trid-korf g., uhelañ g. ; *zum Orgasmus kommen*, en em vliasañ, skrijal, degouezhout en uhelañ, tizhout an uhelañ.
Orgel b. (-,-n) : [sonerezh] ograou g., orglez b. ; *Orgel spielen*, ograouiñ, seniñ an ograou ; *Orgel spielen können*, touch an ograou.
Orgelbalg g. (-s,-bälge) : megin ograou b., c'hwezherez ograou b., souffletez ograou b.
Orgelbauer g. (-s,-) : oberour ograou g., orglezour g.
Orgelempore b. (-,-n) : tribunell an ograou b.
Orgelgehäuse n. (-s,-) : armel-ograou b.
Orgelharmonium g. (-s,-harmonien) : [sonerezh] harmoniom g., orglezig g., armolud g.
Orgelkasten g. (-s,-kästen) : armel-ograou b.
Orgelmann g. (-s,-männer) : [sonerezh] c'hoarier boest-ograou g.
orgeln V.gw. (hat georgelt) : 1. [sonerezh] ograouiñ, seniñ an ograou ; 2. [loen., karv] blejal, musellat, beogal.
Orgelpfeife b. (-,-n) : 1. korzenn-ograou b. ; *die Orgelpfeifen*, ar gorzennoeg ograou b. ; 2. [dre skeud.] *die Kinder standen nebeneinander wie die Orgelpfeifen*, tolpet e oa ar vugale a-steudad diouzh ment, tolpet e oa ar vugale a-steudad evel ur chapeledad ognon.
Orgelprospekt g. (-s,-e) : armel-ograou b.
Orgelpunkt g. (-s,-e) : [sonerezh] dalc'henn b.
Orgelregister n. (-s,-) : [sonerezh] rejistr ograou g., stirad g.
Orgelspieler g. (-s,-) : [sonerezh] ograouer g., orglezour g.
Orgelwerk n. (-s,-e) : [sonerezh] 1. korzennoeg-ograou b. ; 2. skrid-sonerezh evit an ograou g., sonskrid evit an ograou g.
Orgelzug g. (-s,-züge) : [sonerezh] rejistr ograou g., stirad g.
orgiastisch ag. : 1. dirollet, dirollek ; 2. [istor] orgiak.
Orgie b. (-,-n) : 1. dirolladeg b., diroll g., abadenn ziroll b., gwalc'hadenn b., foeltr-bouzelloù g., lonkadeg b., korfadeg b. ; *Farbenorgie*, diroll a livioù g., maread livioù g., livioù da drellañ forzh pegement lies., livioù ken-ha-ken lies., livioù ken-ha-kenañ lies., livioù mui-pegen-mui lies. ; 2. [istor] orgia b.
Orient g. (-s) : sav-heol g., reter g.
Orientale g. (-n,-n) : reterad g.
Orientalin b. (-,-nen) : reteradez b.
orientalisch ag. : ... ar reter, reterel, reterat.
Orientalist g. (-en,-en) : reteroniour g.
Orientalistik b. (-) : reteroniezh b.
Orientalistin b. (-,-nen) : reteroniourez b.

orientieren V.k.e. (hat orientiert) : 1. durc'haat, treiñ, reterañ, tuaduriñ, sturiañ, kenheñchañ ; 2. kelaouiñ, titouriñ, ditourañ, stlennañ ; 3. heñchañ, kuzuliañ.
V.em. : **sich orientieren** (hat sich (t-rt) orientiert) : 1. emlec'hiañ, kemer merkoù, en em reteriñ, reteriñ, en em heñchañ ; *sich (t-rt) flüchtig orientieren*, kemer merkoù prim-ha-prim, klask an norzh buan-ha-buan, klask buan pelec'h emeur, ober ur sell war an ardremez evit gouzout pelec'h emeur ; *auf offener See orientierten sie sich nach den Sternen, auf offener See orientierten sie sich am Stand der Sterne*, ar stered o c'helenne pa oant war ar mor, ar stered o levie pa oant war ar mor ; 2. *sich (t-rt) über etwas orientieren*, goulenn an doare eus udb, goulenn eus keloù udb., goulenn (klask) titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, dastum ditouroù diwar-benn udb, klask gouzout udb, pennaouiñ titouroù (ditour) diwar-benn udb, klask ditour diwar-benn udb, ditourañ udb, titouriñ udb, en em zaveiñ a-zivout udb, enklask / kemer kentel / lakaat poan da c'houzout udb (Gregor) ; 3. *sich (t-rt) an etwas (t-d-b) orientieren*, delc'her tost d'udb, heuliañ pizh udb, mont diouzh udb, ober diouzh udb, kemer udb da skouer, kemer skouer diouzh udb, kemer skouer diwar udb, tennañ skouer diouzh udb, reizhañ e emzalc'h diouzh udb.
Orientierung b. (-,-en) : 1. durc'hadur g., tuadur g., oriantiñ g., oriantadur g., sturiañ g., sturiadur g., sturierezh g., kenheñcherezh g. ; 2. kelaouadur g., titouriñ g., stlennadur g. ; 3. heñchañ g., heñchadur g. ; 4. emlec'hiadur g., lec'hiadur g., lec'hidigezh b., reteradur g., reteradenn b., reteriñ g., emreteriñ g. ; *die Orientierung verlieren*, koll an ardremez ; *ich habe die Orientierung verloren*, n'ouzon hent ebet ken, n'ouzon na roud na rabez ken, kollet on da vat, kollet em eus an ardremez ; 5. tuadur sperezh g., doug g., pleg g.
orientiert ag. : 1. tuet, durc'haet, troet, dihell ; 2. [polit., emzalc'h] douget ; *links orientiert*, douget evit an tu kleiz ; 3. titouret, kelaouet.
Orientierungslinie b. (-,-n) : linenn reteriñ b.
orientierungslos ag. : *orientierungslos sein*, bezañ kollet, na gaout ardremez, na c'houzout na roud na rabez.
Orientierungspunkt g. (-s,-e) : daveer lec'hel g., merk g.
Orientierungssinn g. (-s) : skiant an emlec'hiañ b., skiant an emreteriñ b.
Orientierungstafel b. (-,-n) : taol-reteriñ b., taol-emreteriñ b.
Oriflamme b. (-,-n) : [istor] aouriflamm g.
Origano g. (-) : *sellit ouzh Oregano*.
Original n. (-s,-e) : 1. mammskrid g., skrid kentañ g., eskadenn b., skrid-orin g., pezh orin g., teul orin g., patrom kentañ g., yezh orin b. ; *im Original lesen*, lenn er yezh orin ; 2. [dre skeud.] ibil g., labous g., labous iskis a zen g., labous a jav g., c'hwil g., evn g., oristol g., oristol a zen g., abostol g., boufon g., ebeul g., fouin g., orin g., orin den g., orin a zen g., pipi g., istrogell g., marc'h-lu g., mailhard g., tamm paotr iskis g., pitaouenneg g., gwikefre g., hinkin g., ardigell g., istrelog g., kalkenn g./b., papigo g., istañsour g., termaji g., diaoul a zen g., aotrou g., pichon g., un den dioutañ e-unan g., un den dezhañ e-unan g.
original ag. : ... orin, a orin, kentañ, diles, orinel, orinek.

Originalakt g. (-s,-e) : eskadenn b.
Originalausgabe b. (-,-n) : embannadur kentañ g.
Originalfassung b. (-,-en) : doare orin g., stummenn orin b. ; *Originalfassung mit Untertiteln*, doare orin istitlet g., DOI g., stummenn orin istitlet b.
Originalgemälde n. (-s,-) : taolenn orin b.
originalgetreu ag. : peurheñvel ouzh ar patrom kentañ.
Originalhandschrift b. (-,-en) : dornskrid orin g.
Originalität b. (-) : 1. gwirlegezh b., gwirionder g. ; 2. perzh orin g., perzh kentidik g., orinelezh b. ; 3. dibarded b., dibarder g., dibarelezh b., perzh dibar g., disparder g.
Originalsendung b. (-,-en) : [skingomz, skinwel] abadenn war-eeun b.
Originalton g. (-s) : lavarou u.b. ger evit ger lies. ; *Originalton, Müller*, setu ger evit ger pezh en doa lavaret Müller.
Originalverpackung b. (-,-en) : pakadur orin g.
originär ag. : 1. kentidik, ... orin, a orin, kentañ ; 2. dibar, divoutin, nevez penn-da-benn ; 3. emskor, dizalc'h, emren.
originell ag. : dibar, divoutin, ispisial, a-ziforc'h, espar ; *eine Fülle origineller Gedanken*, ur froudad mennozhioù nevez g./b.
Orion g. : [stered.] Orion g. ; *der Gürtel des Orion*, ar Rastell b., an Tri Roue lies.
Orkaden lies. : *die Orkaden*, inizi Orc'h lies.
Orkan g. (-s,-e) : korventenn b., korvent g., korc'hwezh g., kelc'hwidenn b., avel-dro g., avel diroll g., rutenn b. ; *der Orkan vernichtete die ganze Ernte*, an avel-dro a beurgasas an holl drevadoù, drastet e voe holl ar bloaziad gant an avel-dro, an eostoù a voe pladet gant ar gorventenn ; *ein Orkan fiel über das Land*, ur gorventenn a c'hwezhas war ar vro ; *die vom Orkan umgerissenen Bäume*, ar gwez diskaret gant ar gorventenn str.
orkanartig ag. : evel ur gorventenn, e doare ur gorventenn a-zoare gant ur gorventenn, a-seurt gant ur gorventenn.
Orkanstärke b. (-,-n) : nerzh ur gorventenn g.
Orkney n. : inizi Orc'h lies.
Orkus g. (-) : 1. [mojenn.] Orkus g. ; 2. [dre skeud.] tir ar re varv g., ifernioù lies. ; *in den Orkus gehen*, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, bezañ war an diskar, bezañ war e ziskar, mont da zismantroù, mont war e gement all, mont en dismantr, mont distruj.
Orléans n. : Orleañs b.
Orleanismus g. (-) : orleanouriezh b.
Orleanist g. (-en,-en) : orleanour g.
Orlon® n. (-s) : [gwiad.] orlon® g.
Ornament n. (-s,-e) : 1. kaeradur g., kinkladur g., kinklerezh g., kinkladurezh b., ficherezh g., stiperezh g., brageriz g., paramant g. ; 2. [sonerezh] ripipioù lies.
ornamental ag. : 1. ... kinklañ, kinklus, kaeraus, kinkladurek, kinkladurel ; 2. kinklet.
Ornat g./n. (-s,-e) : 1. kaeradurioù lies., kinkladurioù lies. ; 2. [relij.] dilhad-oferenniñ lies. ; 3. [skol-veur, gwir] dilhad lid lies. ; *in vollem Ornat*, gwisket war an ton bras, war e begement, gant e zilhadañ lid, en e c'hloria mundi, greiet, en aotrou, en e gaerañ evel Yann o vont da graoñ.
Ornithologe g. (-n,-n) : evnoniour g., evnour g., ornitologour g.

Ornithologie b. (-) : evnoniezh b., evnouriezh g., ornitologiezh b.
Ornithologin b. (-,-nen) : evnoniourer b., evnourer b., ornitologouer b.
Ornithomantik b. (-) : evnzivinouriezh b., ornitomañsi b.
Orogenese b. (-) : [douar.] orogenezenn b., orogeniezh b., genielezh an aradennoù menezioù b., roufennadur pluskenn an Douar g.
Orografie b. (-) / **Orographie** b. (-) : [douar.] orografiezh b., meneztaolennadur g., torosouriezh b.
orografisch ag. / **orographisch** ag. : orografek, torosel.
Oropax® n. (-) : bouloùigoù Quies® lies.
Orpheus g. : [mojenn.] Orfeüs g.
Orpheusgrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-Orfeüs g.
Orphik b. (-) : orfeüegezh b.
orphisch ag. : orfeüzek
Orphizismus g. (-) : orfeüegezh b.
Ort¹ g. (-s,-e) : 1. lec'h g., plas g., lec'hienn b., tu g., tachad g., tachenn b., andred g., arroud g. ; *steiniger Ort*, lec'hienn veinek b., tachenn veinek b. ; *am angegebenen (angeführten) Ort*, el lec'h merket (meneget) g. ; *aller Orten*, e pep lec'h, dre-holl, forzh pelec'h, e pep tu ; *am anderen Ort*, e lec'h all / en ul lec'h all / en un tu all (Gregor) ; *am dritten Ort*, en ul lec'h estren ; *am rechten Ort*, el lec'h reizh, el lec'h ma'z eo dleet, en ul lec'h a-dailh, en e blas ; *am falschen Ort*, er-maez a blas (Gregor), diblaset, en ul lec'h fall, en ul lec'h faos ; *am Ort des Verbrechens*, war lec'h ar muntr, el lec'h ma oa c'hoarvezet an taol ; *an Ort und Stelle, vor Ort*, war al lec'h, war an dachenn, war ar bern, war al leur ; *er sucht den richtigen Ort, um sich sein eigenes Grab zu schaufeln*, emañ o klask an ardremez eus al lec'h ma toulo e vez ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein korrektes Benehmen*, ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremenot ; *abgelegener Ort*, difouilh g., lec'h kollet g., toull gouez g., toull kêr g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., lastez kêrig vihan b., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., toullig bro g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz.
2. kêriadenn b., kumun b., parrez b., kêr b., lec'hienn b., lec'hiadenn b. ; *hier, am Ort*, du-mañ, amañ en hor parrez, amañ er barrez, amañ en hor c'hêriadenn, er gumun-mañ, amañ e kêr, el lec'hienn-mañ, el lec'hiadenn-mañ ; *dieser Ort wird Altdorf genannt*, graet e vez an Hengêr eus al lec'h-se, an Hengêr a reer eus al lec'h-se.
3. metoù g. ; *höheren Orts*, e metoù ar pennoù bras, e metoù ar pennoù uhel, e metoù uhelañ ar gevredigezh, gant ar pennoù bras.
Ort² g. (-s, Örter) : [mat.] lec'h g. ; *geometrischer Ort*, lec'h mentoniell g., lec'h geometrek g., lokus g.
Ort³ n. (-s, Örter) : [mengleuz.] talbenn an troc'h g., talbenn troc'h g. ; *vor Ort arbeiten*, labourat e strad ar vengleuz, labourat war (ouzh) talbenn an troc'h, labourat war (ouzh) an talbenn troc'h.
Örtchen n. (-s,-) : P. *das stille Örtchen*, al lec'h distro g., kador-ar-sekredoù b., ar c'horn klet g., ar c'horn distro g.
orten V.k.e. (hat geortet) : lec'hiañ, spislec'hiañ ; *das U-Boot wurde geortet*, lec'hiet e voe al lestr-spluj.
Orter g. (-s,-) : [nij.] merdeer g.

ortfest ag. : difiñv, dizilec'hius, diloc'h, diflach, anhelam, andilec'hiadus.

orthodox ag. : [relij.] ortodoks, reizhkelennek, reizhkelenn, reizhkred, reizhkredennel.

Orthodoxe(r) ag.k. g./b. : [relij.] ortodoksour g., ortodoksourez b., reizhkredour g., reizhkredourez b., reizhkredennour g., reizhkredennourez b., reizhkelennad g., reizhkelennadez b.

Orthodoxie b. (-) : [relij.] ortodoksiezh b., reizhkelennerezh g., reizhkredenn b.

Orthodrome b. (-,n) : [nij.] ortodromiezh b., derehent g.

Orthogenese b. (-) : ortogeniezh b., reizhengehent g.

orthogonal ag. : a-skouer, diaskouer, reol.

Orthogonalprojektion b. (-,en) : bannad a-skouer g., bannad diaskouer g.

Orthografie b. (-,n) / **Orthographie** b. (-,n) : reizhskrivadur g. ; *die vereinheitlichte Orthographie des Bretonischen*, ar peurunvan g.

orthografisch ag. / **orthographisch** ag. : ... reizhskrivañ, reizhskrivadurel, ... reizhskrivadur, ... ar reizhskrivadur.

Orthopäde g. (-n,-n) : [mezeg.] korfeeunour g., ortopedour g.

Orthopädie b. (-) : [mezeg.] korfeeunerezh g., korfeeunañ g., ortopediezh b.

orthopädisch ag. : [mezeg.] korfeeunadurel, korfeeunadel, ortopedek ; *orthopädisches Korsett*, korfkenn eeunañ b.

Orthoptere b. (-,n) : [loen.] ortofter g., eeunaskelleg g.

Orthozentrum n. (-s,-zentren) : [mat.] ortokreizenn b., savgreiz g.

örtlich ag. : **1.** ar bastell-vro, lec'hel ; *örtlicher Bedarf*, ezhommoù ar bastell-vro lies., ezhommoù du-se lies. ; *örtliche Verhältnisse*, stad an traoù er bastell-vro (el lec'h a zo kaoz anezhañ, du-hont) b. ; **2.** [mezeg.] lunegorel, lec'hiek, parzhiek ; *örtlich betäuben*, digizidikaat ul lec'h resis eus ar c'horf, dieraëziñ ul lodenn eus ar c'horf, lakaat dindan dieraëz lec'hiek, lakaat dindan dieraëz parzhiek.

Örtlichkeit b. (-,en) : lec'h g., lec'hienn b., plas g., lec'hiadenn b.

Örtlichkeitsname g. (-ns,-n) : anv-lec'h g., lec'hanv g.

Ortolan g. (-s,-e) : [loen.] kilheri g.

Ortsangabe b. (-,n) : dave al lec'h g., meneg al lec'h g., menegadur al lec'h g.

ortsansässig ag. : eus kêr, eus al lec'h.

Ortsansässige(r) ag.k. g./b. : den eus kêr g., den eus al lec'h g., annezad g., annezadez b.

Ortsauflösung b. (-,en) : [fizik] galloud skarat g.

Ortsausfahrt b. (-,en) / **Ortsausgang** g. (-s,-ausgänge) : hent-maez al lec'hiadenn g., isuenn al lec'hiadenn b., difourk g., toull ar bourk g.

Ortsbefund g. (-s) : stad al lec'h b., renabl g.

Ortsbehörde b. (-,n) : pennadurezh lec'hel b., gwazadur lec'hel g.

Ortsbeschaffenheit b. (-) : stad al lec'h b., doare al lec'h g., ardremez g.

Ortsbeschreibung b. (-) : glennadurezh b., taolennadur al lec'h g.

Ortsbestimmung b. (-,en) : **1.** lec'hiadur g., emlec'hiadur g., reteradur g., reteriñ g. ; **2.** [merdead.] savleañ g. ; **3.** [yezh.] renadenn a verk al lec'h b.

Ortsbrauch g. (-s,-bräuche) : doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b.

Ortschaft b. (-,en) : kêr b., lec'hiadenn b., lec'h g., kêriadenn b., bourc'h b., bourk g., bourc'hadenn b., bourgadenn b., bourc'hig b. ; *geschlossene Ortschaft*, tolpad-kêrioù g., tolpad kerel g. ; *weitab von jeder Ortschaft*, war ar maez don.

Ortscheit n. (-s,-e) : [kirri] gwalenn-sparl b., sparlad g., bazh-treuz b.

Ortsdialekt g. (-s,-e) : isrannyezh b.

ortsfest ag. : difiñv, dizilec'hius, diloc'h, diflach, anhelam, andilec'hiadus.

ortsfremd ag. : diavaeziat, a-ziavaez, diavaez, genidik eus diavaez-kêr, eus ar c'hostezioù all, na anavez ket al lec'h.

Ortsfremde(r) ag.k. g./b. : diavaezour g., diavaezourez b.

Ortsgebrauch g. (-s,-gebräuche) : doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b.

Ortsgedächtnis n. (-ses) : eñvor eus al lec'hioù b., koun eus al lec'hioù g., memor eus al lec'hioù b.

Ortsgeistliche(r) ag.k. g./b. : [relij.] pastor ar barrez g., pastorez ar barrez b., person ar barrez g.

Ortsgeografie b. (-) : douaroniezh lec'hel b.

Ortsgeschichte b. (-) : istor al lec'h g., istor ar gêriadenn g.

Ortsgespräch n. (-s,-e) : pellgomzadenn er c'horn-bro tostañ b.

Ortsgewöhnung b. (-) : boazadur ouzh al lec'h g.

Ortsgruppe b. (-,n) : **1.** kevrenn ar c'horn-bro b., kevrenn ar gumun b. ; **2.** [sport] skipailh ar c'horn-bro g., skipailh ar gumun g.

Ortskenntnis b. (-,se) : anaoudegezh an dachenn b., anaoudegezh an ardremez b.

Ortskommandant g. (-en,-en) : [lu] komandant al lec'h g., komandant ar plas g.

Ortskommandantur b. (-,en) : [lu] sturvod al lec'h g., burev komandant ar plas g.

ortskundig ag. : hag a anavez mat al lec'h, hag a anavez mat an ardremez.

Ortskundige(r) ag.k. g./b. : anavezet an dachenn g., anavezet an dachenn b., anavezet an ardremez g., anavezet an ardremez b.

Ortskrankenkasse b. (-,n) : *allgemeine Ortskrankenkasse*, kef kentañ kretadur kleñved alaman g., kef surentez sokial alaman ar c'horn-bro g.

Ortsleihe b. (-,n) : [levraoueg] servij prestañ er gêr g.

Ortslinie b. (-,n) : [mat.] lokus g., lec'h mentoniell g., lec'h geometrek g.

Ortsmundart b. (-,en) : isrannyezh b.

Ortsname g. (-ns,-n) : anv-lec'h g., lec'hanv g.

Ortsnamenkunde b. (-) / **Ortsnamenforschung** b. (-) : lec'hanvouriezh b.

Ortsnetz n. (-es,-e) : rouedad lec'hel b., rouedad an takad b.

Ortsnetzkenzahl b. (-,en) : igorell an takad b., niverenn an takad b.

Ortsporto n. (-s,-s) : mizoù kas evit ar c'horn-bro tostañ lies., mizoù kas lec'hel lies.

Ortsschild n. (-s,-er) : panell gant anv al lec'h b., panell gant anv ar gêriadenn b.

Ortssender g. (-s,-) : radio lec'hel g., radio korn-bro g.

Ortssinn g. (-s) : skiant an emlec'hiañ b., skiant an emreterañ b.

Ortstafel b. (-,-n) : panell gant anv al lec'h b., panell gant anv ar gêriadenn b.

Ortstarif g. (-s,-e) : priz evit ar pellgomzadennoù er c'horn-bro tostañ g., priz evit ar pellgomzadennoù lec'hel g.

Ortsteil g. (-s,-e) : ranngêr b., ranngêriad b., karter g.

ortsüblich ag. : diouzh giz ar vro, diouzh uz ha kustum ar vro, diouzh boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b.

Ortsüblichkeit b. (-,-en) : doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b.

Ortsunterkunft b. (-,-unterkünfte) : [lu] lec'h kantoniñ g.

Ortsveränderung b. (-,-en) : dilec'hiadur g., dilec'hidigezh b., dilec'hiezh g.

Ortsverkehr g. (-s) : 1. tremenerezh lec'hel g. ; 2. [treuzdougen] servij kêr g.

Ortsvermittlung b. (-,-en) : standard pellgomz evit ar c'horn-bro tostañ g., standard pellgomz lec'hel g.

Ortsvorsteher g. (-s,-) : melestrour ar gumun g., merour ar gumun g.

Ortszeit b. (-,-en) : eur lec'hel b., eur diouzh an heol b., eur an heol b.

Ortszulage b. (-,-n) / **Ortszuschlag** g. (-s,-zuschläge) : digoll annez g.

Ortung b. (-,-en) : emlec'hiadur g., spislec'hiadur g., lec'hiadur g., spislec'hidigezh b., lec'hidigezh b., reteradur g., reteradenn b., reterañ g., emreterañ g., savleañ g.

Ortungsanlage b. (-,-n) : [tekn.] reizhiad lec'hiañ b.

Orvault n. : Orvez b.

Oryxantilope b. (-,-n) : [loen.] oriks g.

Öse b. (-,-n) : lagadenn b., lagad g., ailhedenn b., toull-las g., toull-nozenn g., toull-bouton g. ; *Öse des Angelhakens*, lagad an higenn g.

Oslo n. : Oslo b.

Osmane g. (-n,-n) : Otoman g.

Osmanin b. (-,-nen) : Otomanez b.

osmanisch ag. : otoman ; *Osmanisches Reich*, Impalaeriezh Otoman b., impalaeriezh turk b.

Osmium n. (-s) : [kimiezh] osmium g.

Osmose b. (-,-n) : 1. [kimiezh] osmoz g., treuzredadur g., treleizhiñ g. ; 2. [dre skeud.] kenintrañ g.

osmotisch ag. : osmozek, treuzredel, treleizhel ; *osmotisch diffundieren*, treuzredek, treleizhiñ.

Ossi g. (-s,-s) / b. (-,-s) : [berradur evit **Ostdeutsche(r)**] Alaman eus reter ar vro g., Alaman eus reter ar vro b., Alaman eus ar Reter g., Alaman eus ar Reter b., reterad g., reteradez b.

Ossian g. : Osian g.

ossianisch ag. : osianek.

Ost¹ g. (-s,-e) : avel reter g., avel uhel g., avel lein g., avel zouar g.

Ost² g. (-ens) / **Osten** g. (-s) : 1. *der Osten*, ar reter g., ar sav-heol g., tu ar sav-heol g. ; *Ost zu Nord*, reter-uhel g. ; *Ost zu Süd*, reter-izel ; *der Nahe Osten*, ar Reter-nesañ g., ar Reter-tost g. ; *der mittlere Osten*, ar Reter-kreiz g. ;

der Ferne Osten, ar Reter-pellañ g. ; *im Osten*, ouzh tu ar sav-heol, er reter ; *vom Osten nach Westen*, eus ar sav-heol d'ar c'huzh-heol, eus ar reter d'ar c'hornaoueg (d'ar c'hornôg) ; *nach Osten gelegen*, o skeiñ war ar sav-heol, troet war-zu ar sav-heol, troet etrezek ar sav-heol, tro ouzh ar sav-heol, tro etrezek ar sav-heol, durc'haet d'ar sav-heol, durc'haet d'ar reter ; *der Wind dreht nach Osten*, reterañ a ra an avel, mont a ra an avel d'e reter, mont a ra an avel d'ar reter, dont a ra an avel d'e reter ; *der Wind kommt aus dem Osten*, emañ an avel en e reter, an avel a zo reter, reter eo an avel, avel reter a zo ganti ; 2. [polit., istor] ar Reter g. ; *die Länder des Ostens*, broioù ar Reter lies.

Ostafrika n. (-s) : reter Afrika g., Afrika ar reter b.

Ostalgie b. (-) : hiraehz da amzer an RDA b.

ostaligisch ag. : hiraehzet da amzer an RDA.

Ostasien n. (-s) : ar Reter-pellañ g.

Ostberlin n. (-s) : Berlin ar Reter b.

Ostblock g. (-s) : [istor] broioù lodek e feur-emglev Varsovia lies., bloc'had ar Reter g., bloc'had soviedel g., broioù ar Reter lies.

Ostblockland n. (-s,-länder) : [istor] bro lodek e feur-emglev Varsovia b., bro eus bloc'had ar Reter b.

Ostblockstaat g. (-s,-en) : [istor] stad lodek e feur-emglev Varsovia b., stad eus bloc'had ar Reter b.

Ostbretagne b. (-) : *die Ostbretagne*, Breizh-Uhel b., Gorre-Breizh g., ar Broioù Krec'h lies., ar broioù-uhel lies., reter Breizh g., ar broioù diwar-laez lies., [kozh] Gall b.

Ostbretone g. (-n,-n) : Breizhuhelad g.

ostdeutsch ag. : 1. eus reter Bro-Alamagn ; 2. [istor] eus Bro-Alamagn ar Reter.

Ostdeutsche(r) ag.k. g./b. : 1. Alaman eus reter ar vro g., Alaman eus reter ar vro b. ; 2. [istor] Alaman eus ar Reter g., Alaman eus ar Reter b.

Ostdeutschland n. (-s) : 1. reter Bro-Alamagn g. ; 2. [istor] Bro-Alamagn ar Reter b.

Osten g. (-s) : *sellit ouzh Ost²* g.

ostensiv ag. : hewelus, hewel, anat, a-wel d'an holl, a-wel-kaer.

ostentativ ag. : pompadus, fougasus, boufon, fougéüs, a-wel d'an holl, en ur fougeal, en ur vragal, gant fouge, a-stroñs.

Osteologie b. (-) : [mezeg.] osteologiezh b., askomouriezh b., askomoniezh b.

Osteoporose b. (-) : [mezeg.] osteoporoz g.

Osterabend g. (-s,-e) : noz Fask b.

Osterandacht b. (-) : [relij.] *seine Osterandacht halten*, ober e bask, paskañ.

Osterblume b. (-,-n) / **Osterblümchen** n. (-s,-) : [louza.] bleunienn an nevezamzer b. [*liester* bleunioù an nevezamzer].

Osterdienstag g. (-s,-e) : Meurzh Fask g.

Osterei n. (-s,-er) : vi Fask g.

Osterevangelium n. (-s) : [relij.] Aviel-Fask g.

Osterferien lies. : vakañsoù Pask lies., vakañsoù Fask lies.

Osterfest n. (-es,-e) : gouelioù Pask lies., gouel Pask g.

Osterglocke b. (-,-n) : 1. [relij.] kloc'h Fask g. ; 2. [louza.] foeon str., jonkilhez str., boked laezh-ribot g., roz-kamm melen str., boked santez Nonna g.

Osterhase g. (-n,-n) : [kegin.] konikl Fask g., konikl chokolad g.

Osterkerze b. (-,-n) : piled Pask g.

Osterlamm n. (-s,-lämmer) : Oan-Fask g., oan fask g. ; *das Osterlamm essen*, debriñ ar Pask.

österlich ag. : ... Pask, ... Fask ; *zur österlichen Kommunion gehen*, ober e Bask.

Osterluzei b. (-,-en) : [louza.] aristolochez str.

Ostermarsch g. (-es,-märsche) : [polit.] dibunadeg ar beoc'hgarourien en amzer Fask b.

Ostermesse b. (-,-n) : **1.** [relij.] oferenn Fask b. ; **2.** [kenwerzh] foar Fask b.

Ostermontag g. (-s,-e) : Lun Fask g., Lun Bask g. ; *am Ostermontag*, da Lun Fask.

Ostermorgen g. (-s,-) : beure Fask g., mintin Fask g.

Ostern n. (-,-) / lies. : **1.** Pask g., deiz Pask g. ; *Ostern fällt dieses Jahr spät*, diwezhat e vo Pask er bloaz-mañ, diwezhat e tegouezho Pask er bloaz-mañ ; [kr-l] *grüne Weihnachten, weiße Ostern*, Nedeleg en nor, Pask 'tal an tan - c'hwibu da Nedeleg, erc'h da Bask - c'hwibu da Nedeleg, skorn da Bask - kelien da Nedeleg, skorn da Bask - Meurlarjez e toull an nor, Pask e-tal an tan ; *zu Ostern*, da Bask, en amzer Fask, pa vez Pask o ren, gant Pask ; *frohe Ostern !* Pask laouen ! ; **2.** [dre skeud.] *wenn Ostern und Pfingsten auf einen Tag fallen, wenn Ostern und Weihnachten auf einen Tag fallen*, pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh, a-benn james, biken, gwech ebet, pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, pa nijo ar moc'h, an deiz goude biken, pa sono trompilh ar Varn, da ouel sant Bikenig, da zeiz sant Bikenig, p'o devo dent ar yer, pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se.

Osternacht b. (-,-nächte) : *die Osternacht*, noz Fask b.

Osterrechnung b. (-) : kompodin g.

Österreich n. (-s) : Aostria b., Bro-Aostria b.

Österreicher g. (-s,-) : Aostrian g., Aostriad g.

Österreicherin b. (-,-nen) : Aostrianez b., Aostriadez b.

österreichisch ag. : aostrian, aostriat ; *er spricht mit österreichischem Tonfall*, komz a ra e stumm Bro-Aostria.

Osterreiten n. (-s) : [Bro-Luzasia] marc'hekadeg Sul Fask b.

Ostersonntag g. (-s,-e) : *der Ostersonntag*, ar Sul Fask g. ; *am Ostersonntag*, da Sul Fask.

Osterweihwasser n. (-s) : dour-Fask g.

Osterweihkerze b. (-,-n) : piled Pask g.

Osterwoche b. (-,-n) : **1.** [goude Pask] *die Osterwoche*, ar sizhun Fask b. ; **2.** [a-raok Pask] *die Osterwoche*, Sizhun ar Binijenn b. (Gregor), ar Sizhun Vras b., ar Sizhun-Veur b., ar Sizhun Santel b., Sizhun ar Basion b.

Osterzeit b. (-,-en) : *die Osterzeit*, an amzer Fask b.

Osteuropa n. (-s) : Europa ar Reter b., reter Europa g.

osteuropäisch ag. : eus Europa ar Reter, eus reter Europa ; *die osteuropäischen Länder*, broioù ar Reter lies., broioù Europa ar Reter lies.

Ostflüchtling g. (-s,-e) : [istor] repuad o tont eus ar Reter g.

Ostgote g. (-n,-n) : [istor] Ostrogot g., Got ar Reter g.

Ostgrenze b. (-,-n) : harzoù reter ur vro lies. ; *die Länder auf beiden Seiten der Ostgrenze der Bretagne*, ar Broioù Krec'h lies., ar broioù ouzh krec'h lies., ar broioù-uhel lies., ar broioù diwar-laez lies.

Ostindien n. (-s) : Indez ar Sav-Heol b., an Indez b.

ostindisch ag. : eus Indez ar Sav-Heol ; *die ostindischen Faktoreien*, kontouerioù an Indez lies.

Ostindier g. (-s,-) : Indezad g.

Ostkirche b. (-) : [relij.] Iliz ar Sav-Heol b.

Ostküste b. (-,-n) : aodoù reter lies.

östlich ag. : reterel, .. ar reter ; *der östliche Teil des Landes*, rann reter ar vro b., rannbarzh reter ar vro b., lodenn reter ar vro b. ; *der östlichste Teil des Landes*, penn reterañ ar vro g. ; *östlich von*, er reter da ; *aus östlicher Richtung kommen*, dont diwar-zu ar reter ; *aus dem östlichen Ausland*, diwar-laezioù ; *die östlich der Bretagne gelegenen Länder*, ar Broioù Krec'h lies., ar broioù ouzh krec'h lies., ar broioù-uhel lies., ar broioù diwar-laez lies.

Ostmark¹ b. (-,-en) : **1.** [istor] Marz ar Reter g. ; **2.** [istor, nazi.] Aostria b., Marz ar Reter g.

Ostmark² b. (-,-) : [moneiz] mark an RDA g., mark ar Reter g.

Ostnordost / Ostnordosten g. (-s) : biz-reter g.

Ostpolitik b. (-) : [polit., istor] politikerezh e-keñver broioù ar Reter g., Ostpolitik g.

Ostpreußen n. (-s) : [istor] Prus ar Reter b., Prusia ar Reter b.

ostpreußisch ag. : [istor] eus Prus ar Reter, eus Prusia ar Reter.

Ostrazismus g. (-) : forbannerezh g., ostrakismos g., ostrakelezh b., forbanniñ g.

Östrogen n. (-s,-e) : [bev.] estrogen g.

Ostrom n. (-s) : [istor] Impalaeriezh Roman ar Sav-Heol b., Impalaeriezh Roman ar Reter b., Impalaeriezh Bizantion b.

oströmisch ag. : bizantat, eus Bizañs, ... Bizañs, eus Bizantion, ... Bizantion ; *das Oströmische Reich*, Impalaeriezh Roman ar Sav-Heol b., Impalaeriezh Roman ar Reter b., Impalaeriezh Bizantion b.

Ostsee b. (-) : Mor Baltel g.

Ostseite b. (-,-n) : tu reter g.

Ostsektor g. (-s) : [istor] tolead reter g.

Ostsüdost g. (-ens) : reter-gevred g.

Ostteil g. (-s) : tolead reter g. ; *der Ostteil des Léon*, Gorre-Leon g. ; *der Ostteil der Stadt*, gorre kêr g.

Ostverträge lies. : [istor] feur-emglev etre Bro-Alamagn ha Bro-Bolonia g.

Ostwand b. (-,-wände) : **1.** moger reter b., tu reter ; **2.** [menez] tor reter g., bri reter b.

ostwärts Adv. : war-zu ar reter, etrezek ar reter, etramek ar reter, war-zu ar sav-heol, etrezek ar sav-heol.

Ostwind g. (-s,-e) : avel reter g., avel uhel g., avel lein g., avel zouar g.

Ost-West-Beziehungen lies. : [polit., istor] *die Ost-West-Beziehungen*, an darempredoù etre ar C'hornôg hag ar Reter lies.

Ostzone b. (-) : [istor] takad reter g.

Oszillator g. (-s,-en) : [fizik] luskellader g.

oszillieren V.gw. (hat oszilliert) : [fizik] luskellañ, luskellañ.

Oszillogramm n. (-s,-e) : [fizik] oskillogramm g.

Oszillograph g. (-en,-en) : [fizik] oskillograf g.

Otitis b. (-, Otitiden) : [mezeg.] otit g., skouarnfo g., skouarnad b., tanienn skouarn b.

Otofon n. (-s,-e) : [mezeg.] korzenn-glevet b., korn-selaou g., benveg sikour selaou g.

Otologie b. (-) : [mezeg.] otologiezh b., skouarnoniezh b., skouarnouriezh b.

Otophon n. (-s,-e) : [mezeg.] korzenn-glevet b., korn-selaou g., benveg sikour selaou g.

O-Ton g. (-s) : P. *berradur evit Originalton*.

Otoskop n. (-s,-e) : [mezeg.] otoskop g., skouarnseller g.

Otter¹ b. (-,-n) : [loen.] naer-wiber b., naer rous b.

Otter² g. (-s,-) : [loen.] dourgi g., ki-dour g., kazh-dour g.

Otterfell n. (-s,-e) : feur zourgi b., foulenn gi-dour b.

Ottergezucht n. (-s,-e) : [relij.] gorad naered-gwiber g.

Ottilie b. : Odil b.

Otto g. : Otto g. ; [istor : 919–1024] *die Ottonen*, an impalaered Ottonian lies.

Otto-Normalverbraucher g. (-s,-) : den a nep hini g., bevezer eus an ordinaloù g., bevezer boutin g., ar peanv war ar straed g.

Ottomane g. (-n,-n) : Otoman g.

ottomanisch ag. : otoman ; *Ottomanisches Reich*, Impalaeriezh Otoman b., impalaeriezh turk b.

Ottomotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker Otto g., keflusker pevar fred g., keflusker pevar zaol g., keflusker pevar fred-amzer g., keflusker laoskidigezh diabarzh g.

ÖTV b. (-) : [berradur evit **Gewerkschaft Öffentliche Dienste, Transport und Verkehr**] sindikad [c'hweluniad] ar servijoù publik, an treuzdougen hag an tremenerezh g.

Ouessant n. : *die Insel Ouessant*, Eusa b., Enez-Eusa b.

Ouessantschaf n. (-s,-e) : [loen.] dañvad korr Enez-Eusa g.

O-Umlaut g. (-s,-e) : [yezh.] O daoubik warnañ g., o daoubik warnañ g., O-Umlaut g., o-Umlaut g.

O-Urteil n. (-s,-e) : [preder.] lavarenn doare O b.

out ag. : P. *er ist out*, er-maez eus ar jeu emañ, n'eo ket mui eviti, dibaseet eo.

outen V.k.e. (hat geoutet) : P. *jemanden outen*, diskuliañ heñvelrevelezh u.b.

V.em. : **sich outen** (hat sich (t-rt) geoutet) : P. diskuliañ e heñvelrevelezh.

Outfit n. (-s,-s) : **1.** stumm diavaez g. ; **2.** P. libourc'hoù lies., pourc'hoù lies., traouajoù lies., pilhoù lies., halboù lies., kozh dilhadoù lies., gwiskamantoù lies.

Ouverture b. (-,-n) : [sonerezh] digorenn b., deraouenn b.

oval ag. : hircelc'hiek, vigelc'hiek, ront en hir.

Oval n. (-s,-e) : hircelc'h g., vigelc'h g.

Ovar n. (-s,-e) : **1.** [korf.] vierez b. ; **2.** [louza.] vierez b., hadc'hell b.

ovarial ag. : vierez, ... ar vierez.

Ovarialzyste b. (-,-n) : [mezeg.] kist vierez g.

Ovariectomie b. (-) : [mezeg.] ovariectomiezh b., vierezevenañ g.

Ovarium n. (-s, Ovarien) : [korf.] vierez b., vigell b., vigellig b.

Ovate g. (-n,-n) : ovad g. [*liester ovaded*, oviz].

Ovation b. (-,-en) : youadeg b., youc'hadeg b., huchadeg b. ; *ihm wurde eine begeisterte Ovation dargebracht*, un huchadeg spontus a savas en enor dezhañ, youc'hal brav-brav forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegenn-mui) a voe graet

dezhañ, tarzhañ a reas pezh a gar stlakadennoù kenyouc'het dezhañ.

Overall g. (-s,-s) : dilhad war-c'horre lies., frag glas g., frag labour g., frag g.

Overheadfolie b. (-,-n) : treuzwelenn b.

Overheadprojektor g. (-s,-en) : kilvanner g.

Overkill g. (-) : **1.** [lu] dreistbarr distrujañ g. ; **2.** dreistkresk g.

ovipar ag. : [bev.] vic'haner, dozver ; *ovipares Tier*, vic'haner g., dozver g.

Oviparie b. (-) : vic'hanerezh g.

ovoid ag. / **ovoidisch** ag. : viheñvel.

ovovivipar ag. : bevvic'haner, vivevc'haner ; *ovovivipares Tier*, dozver-plogus g., vivevc'haner g., bevvic'haner g.

Ovoviviparie b. (-) : vivevc'hanerezh g., bevvic'hanerezh g.

ÖVP b. (-) : [berradur evit **Österreichische Volkspartei**] strollad aostrian ar bobl g. [*tu dehou pellañ e Bro-Austria*].

Ovulation b. (-,-en) : vierezh g., viañ g., vigelligañ g., dozvadur ar vi g., dozvadur ar vigellig g.

Ovulationshemmer g. (-s,-) : [mezeg.] hilastaler g.

Ovulum n. (-s, Ovula) / **Ovum** n. (-s, Ova) : [korf.] viell b., vigellig b., P. vi g.

Oxalsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn oksalek b.

Oxid n. (-s,-e) : [kimiezh] oksidenn b.

Oxidation b. (-,-en) : [kimiezh] oksidatur g., oksidañ g., oksiderezh g., merglidigezh b.

Oxidationsmittel n. (-s,-) : oksider g.

oxidierbar ag. : [kimiezh] oksidatus, hevergl.

oxidieren V.k.e. ha V.gw. (hat oxidiert) : merglañ, oksidañ.

Oxygen n. (-s) / **Oxygenium** n. (-s) : [kimiezh] oksigen g.

Oxymoron n. (-s, Oxymora) : [yezh.] emdourad g.

oxymorisch ag. : enepster.

Oxysäure b. (-) : [kimiezh] oksitrenkenn b.

Ozean g. (-s,-e) : mor-bras g., meurvor g. ; *Atlantischer Ozean*, Meurvor Atlantel g. ; *Stiller Ozean*, Meurvor Habask g., Mor-Habask g. ; *Indischer Ozean*, Meurvor Indez g., Meurvor India g., Meurvor an Indez g.

Ozeandampfer g. (-s,-) : mordreizher g.

Ozeanflug g. (-s,-flüge) : [nij.] treizhadenn ur meurvor war-nij b., nij treuzatlantek g.

Ozeanien n. (-s) : Okeania b.

ozeanisch ag. : meurvorel, ... meurvor ; *ozeanisches Klima*, hin broioù an arvor b., hinad an arvor b., hinad veurvorel b.

Ozeanograf / Ozeanograph g. (-en,-en) : moroniour g.

Ozeanografie / Ozeanographie b. (-) : moroniezh b.

ozeanografisch / ozeanographisch ag. : moroniel.

Ozelle b. (-,-n) : lagadenn b.

Ozelot g. (-s,-e/-s) : **1.** [loen.] oselot g. ; **2.** mantell feur oselot b., mantell oselot b.

Ozon g./n. (-s) : ozon g. ; *in Ozon verwandeln*, ozonekaat, ozoniñ.

Ozonerzeuger g. (-s,-) : ozoner g., ozonerez b.

ozonhaltig ag. : ozon ennañ, ozonek.

ozonisieren V.k.e. (hat ozonisiert) : ozonekaat, ozoniñ.

Ozonisierung b. (-,-en) : ozonekadur g., ozonadur g., ozoniñ g.

Ozonisierungsapparat g. (-s,-e) : ozoner g., ozonerez b.
Ozonloch n. (-s,-löcher) : toull er gwiskad ozon g.
Ozonschicht b. (-,-en) / **Ozonschild** g. (-s,-e) : gwiskad ozon g.